

Виходить в Чернівцях
щодорож, п'ятницю і неділю.

Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петровська ч. 2.

Рукописи повертає на місце на попередній
восторжжю. — Редакційні повідомлення
віддає під порту.

БУКОВИНА

Передплата на „Буквину“

на рік	20 Кор.	— сот.
на пів року	10	—
на чверть року	5	—
на місяць	1	70

Посилання членів коштує 16 сот.

Передплата і реклама на інсертати
платні в Чернівцях.

Посол Пігулик запрошує всіх
своїх виборців з Кіцманського
повіту на неділю, дня 14. с. м.
на 1 годину з полудня до Кіц-
маня, де здасть справу із своєї
діяльності в раді державній. —
П. Т. читателі нашої газети зпо-
лять повідомити про це виборців
із свого села.

Буковинський сойм.

Засідання з дня 11. липня с. р.

Відчитано між іншими петиції:
громади Станіславської о прилучен-
ні „Вивозу“ до горішніх Станісла-
вців, інш. Гр. Никоронича і уч. Ник.
Івановича о численне проміжорач-
них літ служби задля службових
додачків, громади Тонорівської о ви-
наєм ґрунтів релігійного фонду,
громади Гайриліської о виплату за-
дачних відсоток з облігацій.

Відтак відчитано запитав по-
сла Вєсєловського і тов. про не-
справедливе поступованє податко-
вих урядів на шкolu громад, бо
стягають податки, о котрих не по-
відомлено, бо рекурси по більшій
частині не мають ніякого skutku, бо
органи скарбоні поступають собі
при екзекуціях самопільно і без-
оглядно; бо неправильно стягнені
податки не вертають а записують
на конто пізнатіх без опроценто-
вання або роблять ізза звороту ве-
ликаї трудности; бо подання о відпи-
санє податків ізза шкід і т. п. ле-
жать роками неполаджені; бо на
аналогіях при виміреню податків по-
ликають людей до того зовсім не-

здібних і т. д., і т. д. Інтерпелити
наштують проте, чи правительство
знає про це і чи схоче сему лихо-
ви зарадити.

Посол др. Стоцький ставляє
внесенє, щоб виділя краєвий в до-
розі президій судів в Чернівцях і
Сучаві провірити, чи ґрунтові книги
годуєть ся з фактичними відносина-
ми маєтновими, і аби на підставі
того адал справу, чи не треба би
ґрунтові книги унорядкувати, спра-
вити або й на ново заложити.

Посол Юрій Василько за-
питує капітана, чи знає він про
лихий етаж гостиниці з Вижиць до
Піскої і що гадає виділя краєвий
зробити в тій справі.

Капітан краю відповідає,
що виділя краєвому ніхто про це
не жалував ся, але він заридить,
що треба.

Відтак прийдено справу датку
краєвого на конта проекту регулі-
цій ріки Сучави і аміна ухвали
сойму про атіпендії для артистів
адмін. комісії. Далі мотивує посол
Де-Ль-о-ж своє внесенє, аби при
відновленю торговельних умов уаглі-
джено інтереси Буковини зглядом
дешевих тариф на везіння і т. п.
Внесенє прийдено адм. комісії.

Посол Пігулик адал справу
з рахунків краєвого шпиталю за рік
1899. (Одобрено).

Посол Пігулик реферує про
прелімінар краєвого шпиталю на рік
1901, що виказує 291.258 к. 41 с.
приходу. (Прийато).

Посол Муєстаца вносить іме-
нем фінансового відділу, аби ви-
жинському повітові і громадам Се-
латин і Шипіт в Радовецькій пенії
позволити запомоги в справах лісо-
них. (Прийато).

На конєць ухвалено між инь-
ними такі запомоги: Польскому
товариству в Чернівцях 4000 к.
на будову дому тов., далі 5000 к.
на будову бурси для студентів уні-
верситету в Чернівцях, 5000 к. на
збільшенє бібліотек при
народних школах на Бу-
ковині, 100 к. тов. руских ре-
місників „Зоря“ в Чернівцях.

Схвужує засідання у вівторок,
16. с. м.

Прелімінар фонду краєвого

лий ухвалив сойм, в понеділок,
дня 8-го липня 1901.

(Коментар.)

Надзвичайні приходи:

І. Даток із скарбу державного
до фонду на сплату довгу паніци-
ального 441.809 к. 12 с. — Разом
441.809 корон 12 сотиків.

Коли відтягнемо звичайні при-
ходи від звичайних видатків, то
бачимо, що не етає 1,130,000.720
корон і 32 сотиків — се мусить
бути покрито додатками до подат-
ків і треба наложити 42 сотики під
1 корони податку, аби таку суму
отримати. Бо податки державні при-
носять на Буковині:

Податок ґрунтовий 911:270 к.
35 с., податок домово-кисловий
444.610 к. 50 с., податок домово-
чиншовий 882.199 л., податок за-
робковий 340.233 к. 9 с., податок
заробковий від тих підприємств, що
мусять публічно складати рахунок
(банки і т. д.) 168.885 к., податок
ревтовий 95.793 к. 89 с., податок

під виною плати 3.900 к. 23 с.,
разом 2,846.392 к. 6 с.

Коли від кожної корони того
податку прийде 42 сотики до фон-
ду краєвого, то отримаємо 1,195.694
корон 64 сот.

Колиж знов відтягнемо звичай-
ні приходи від надзвичайних видат-
ків, то бачимо, що і тут нестаче
18.975 кор. 16 сотиків.

Сей недобір покриває ся із звичайного приходу, бо 42-процентові
додатки принесуть більше, як тре-
ба, а окрім того лишить ся ще на
р. 1902 — 45.999 кор. і 17 сот.

Голоси праси о галицьких руских послах.

Вся праса Австрії занала ся спра-
вою сенсативних послів і обговорює
причини та есенціальні наслідки сего,
попри обструкцію найкращішого спо-
соби парламентарної тактики майоризи-
раних сторонників. Всі поважніші диві-
зини в Австрії не багатедають собі
сего прику руских послів так, як се
ібба то робить вся польська праса, з винят-
ком соціально-демократичного *Narzod-u*.

Neue fr. Presse має однаковий з на-
ми погляд що до політичних наслідків
сенсативних руских послів. Сей, найбільшій
в Австрії дивізині твердить: „Се, що
стадо ся, вплине на основу Польських вічно
розвітану легенду що відносини між обо-
ма нацями краю поладжують ся мирно
в соймі і сильно захитає Польськими все
боронену теорію, що управальненє тих
відносин є виключно краєвою справою.
Впрочім ся подія знов зверне загальну
увагу на національні відносини в Гали-
чині, а се для Польщі не дуже при-
ємна річ“.

З тих слів віденьського дивізині
бачимо, що демонстрація по частині вже
осигнула цілє, що праса адогадує ся в
чим діло, що тут не розходять ся о не-
редвиборчій маневр, а о протест протів

Зможемо її тримати, то добре, а ні, то
треба буде продати.

— Продати?... Коби хоч не Жидам.
Я планала би за нею, як за дитиною,
як би її вези на зарі.

— Не жури ся, мамо, внось то що
буде.

І знов замовкли.

На сній понає старосвітський го-
динник. Коло вікон шумить листє кри-
слатої грушні. По хаті літають мухи,
бренять та рвуть ся до подуми сльози.
Сльоза, що горить на комоді перед о-
бразом Матері Божої, палахкотить раз-
у-раз своїм блідим подумом. Уже дога-
рає. Навір, яким була обвинена, залив
ся; подуми бухнуло до гори та почало
контити. У ліхтари шиварчить стоню-
ний товч.

— Згаси, мамо, най не контить.

Згасла.

Пітма захитла кіннату.

— То-ж то наші діти утінять ся...

— Ти напсав до них уже?

— Ні.

— То я напишу завтра.

Притулила ся до нього.

— А коли ми вже сировадимо ся
до Перемишля?

— Коли?... Думаю найдаві за два
місяці.

— Як довго!

— Але погадай собі — кожної хви-
лі думати-мемо про те, що вже ось-ось,
ось-ось...

— Що вже наше місто так бли-
зенько...

Задумали ся.

АНТІН КРУШЕЛЬНИЦЬКИЙ.

На авдиєнції.

(Присвячую Василью Сімоновичу).

(Коментар.)

Юстинин прийшов уже до себе.

Піде, скаже жінці, подіти ся із
нею радісною зісткою. Поїде до Львова.
Або ні, най вона їде, най вона проєнть.
Жінці лєжте. Жіноча просьба може біль-
ше ахити. Йому, урядникові, не слід
згинати ся, а жінка і залякати запла-
че, а випросить.

Уже близько хати. Ще кілька хви-
лин і вже його стара буде знати про
все. Як вона прийме сю вістку? Вра-
дусть ся?... Розумієть ся!... Але треба
її наперед зажури. Скаже, що хорий.
А потім... потім...

Зразу напала ся, збідла. Хочє
положити його до ліжка, натирати, на-
стити. Біжить робити чай, шукає за го-
рівкою. Аж ось як не крикне з радости,
як не почне сміятися.

І знов нова жур.

— Хто з нас поїде до Львова? Я,
чи ти?

— Іди ти, тобі більше на руку.

— Але ти мушниця...

— На, але ти жінка. Ти проси його,
розкажи йому все як слід, проси...
так і так... діти, платня мала, бідуємо...

— Ну, так іди ти. Як я була о-
станній раз, так мені наговорили, що

бою показати ся їм на очі. Іди, прошу
тебе, сам. Ти знаєш, як мене се мучить!
Я така слаба, а як прайду до Львова,
так мене там щось приголомшить, що
не тільки сама себе. Ті трамвай, вози,
візники, той стукіт, гуркіт, той рух, крик...
А оплатити ся не можна на кожнім кро-
ці. І тому дай, і сему дай, а як хто
заплатить, то як за рідику маму! В го-
тезі переберу ся, переховаю одні ніж-
ки годів і плати корону!... Е, так
їди ти!...

Довго під ніч не можуть заснути.
Лєжати на ліжку одно коло одного. Із
руки сизези ся у старечім, хосоднім
обіймі. Не любив звєда їх ніч до куні,
мелодота, нажда, зиселова любов, але
журба про жите, про хліб, про діти...

— Ти вже приадила, мамо?

— Вєсь.

— А уїтеорм вичищений?

— Вичищений.

Нін:

— Поїду до Львова, анінну прова-
ний грін — коби не падаємо! Як пока-
зати ся тим панам на очі вже який де-
сятий раз?... Чи сточуть вєздухати, чи
порозуміють?

Вона:

— Замештаємо в Перемишлі, разом
із дітьми. Зараз і видати менші і вє-
жити-мемо в куні. Чи захоче хто, чи
що, все таки ліпше дома, як між чу-
жми людьми. Але не так дати собі раду
у величій місті?... Ні города не буде
своєго, ні саду: вєсь куні, на вєсь ви-
ниш зараз грін — ніхто не підоче,
ніхто не поратє.

— Ти досвіта поїдеш, тату?

— Досвіта.

— Збуди мене, я зроблю тобі вану.
Може уночи тобі кусини яєса? Добре,
що є в хаті.

— Пощо я маю везити ся з яєсом?
Пообідаю у Львові.

— Коли, знаєш, там так друзі.
Ліпше плати що з хати. Бо я знаю, що
ти і кєги не будеш і грошей не вика-
неш, а так буде своє...

— Ну, ну, добре.

Замовкли. Іх уста залучив поїлауї —
хосодній, старечій поїлауї.

Потонули у думках.

Іх уже перенесли. Пакують ся, про-
дають, що менш потрібне, до-що даро-
вують. Сильні то зловотів, сильні то
жури натинуть вони при сих перенос-
инах...

Вони вже у Перемишлі. Шумлять
хати. Коби де за містом, з городом... ко-
би хоч кілька градов при хаті... а може
і коровицю тримати-муть свою. Мали ж
би продати свою Ласку? Вона годує
їх як мати. Від нічної корови не смаку-
вало би їм так молоко, як від неї.

— Правда, тату, що Ласка не
продамо?

— Ласка?... Гм... хто знає, як там
у Перемишлі...

— Але-ж я за ніякі гроші не хочу
розлучити ся з нею. Вона така як дити-
на. Така спонівана, така пенєна. А на
молоко така добра... Я так привикла до
неї...

— Знаєш, ми дамо її до на зми-
влю, а потім на весіі покажуть ся...

дорожкої Руспан системи, котрої підтримують ся всі політичні чинники в Галичині.

Народні Лісти пишуть, що день 8. липня приїде велику несподіванку представителів міністрів, галицькому намісникові а найбільше польському Козу, котрому приїде велику несподіванку і великому руському: сенсція всіх руських послів, не тільки радикальних, але і поміркованих а львівського союзу. Сей факт має велике значіння, бо збільшить плескоти міжнимого правительств. Сенсція руських послів єдина угода а також розпочату поїзним Кальном і др. К. Баденім. Значіння праця багатьох і найбільше угоди Руспан приїде до крайньої сподіванки. Для політики Шиньського сей факт є великою катастрофою. Але і для Кербер і для його правительств сей факт є більше як несподіванкою. Др. Кербер станув супротив кола польського в дуже несприємнім положенню. Він буде мусити перти на Польні, аби Руспан вернувся до галицького союзу. Др. Кербер має дуже несприємну річ.

Крайський Наргдод пише: Вчерашнє засідання галицького союзу дивить ся в навісти на довгий час. Руські посли заклали заміну супротив систематичного гнету польської шляхти на руській народі, поклали собі і дійсно, всі, від угодовані до радикала Новаківського півним солідарно, з винятком двох єврейських. Коли навіть закла не північній до сей пори діяльності, як Барвінський і Савчан, рішили ся на такий крок, то нема сумніву, що сенсція руських послів є найбільшій цілою народ, сегоного через цілий ряд літ у певних областях, що се прова безмежної розливу жертв станьчинського галатизму.

І ви гадаєте, що сей факт зробив на бутніх панів а союзові більшість не побудь вражіння? Ні, они ніколи нічого не забудуть, і нічого не научать ся! Супротив голосу розливу цілого народу др. Андрій Потоцький іліа о історичній минувшині, о українських думах, о поезіях Богдана Залозського... Се подібне до анекдотів о легальній розвіданню, котрий отримавши підорожжого до гоного, поїхав ся з ним словами: „будьте переконані о моїм пічнім до нас поїхавши“.

Як прова іронія містити ся в сих

словах о „українських думах“ там, де розходять ся о основні улові ілюновані цілого народу, котрий, спутаний на руках і ногах, гине під такою стеною, що пригнітає йому груди... Грох, нуджа, утеча до Канади — нуто: засліпав собі брата... „українську думу“... Не знаєш школи, в котрій твої діти могли би учити ся в матерій назви: потім іх „українською думою“... В часі виборів забирають тебе в арешт, а тієї хвили, коли йдеш голосувати: засліпав собі на кратах „українську думу“... Ти знаєш, котрі до сей пори все хвалять ся і перед міністрами і перед ієсаром і перед цілою західною Австрією: „у нас нема національного спору, у нас нема недоволенних, наш сойм — наір ладу і спокою“ — будуть мати на доказ сего — сенсція Руспані.

Всі нічні польські диванни багате дивують собі сенсція руських послів: сльмуть ся, але „на кутні зуби“, сльмуть ся, але троха не тріснуть з досади. Прегляд твердять, що поступок руських послів був легкадумністю і що они, замість поїхати ся счасно, осьмінили себе. Сей диванни є той гадки, що над сего сенсцією так в краю, як і у Відні перейдуть до порядку денного, аби лише — борони Боже — не пави того послам за але — руський народ.

Słowo polskie також так дивить ся, бо хотіла собі сенсція, бо „котин ся дивно піа, а з котрого відлетіла мута.“ Słowo твердять, що крім руських послів був лише виборчим маневром.

В подібній спосіб оцінюють сенсція нічні польські диванни, без рішучих політичних поглядів. На них сенсція „вражіння не зробила.“ Чи гадаєте пані, що кому небудь з нас зазвонить на тім, аби ми признали ся до вражіння, але на нас дійсно зробив поступок руських послів? Нам навіть о се вражіння, хоч старанно уприване, не розгадати ся. З вами певно не думаємо торгувати ся. Як будемо з вами говорити, то лише з вами, але в наші руки віддала власть над нами, а тими, що мають власть контролювати нашу господарю в нашім краю, з тими, що досі вирізи в наші брідні. На ті чинники сенсція руських послів вражіння вже зробила і вони з нею числять ся будуть.

З „Діла“.

Предмінар краевого фонду шкільного на р. 1901.

Видатки:

1. Платня учителів 815,000 к. 2. додатки особисті 8,480 к. 3. додатки службові 451,000 к. 4. додатки пятилітні 72,000 к. 5. на помешкання 2,400 к. 6. наплата шкільні 13,000 к. 7. наплата на прибори наукові 13,000 к. 8. платня місцевим шкільним класам 3,500 к. 9. запомогі і безпроцентові позички на будову шкіль 70,000 к. 10. на бібліотеки учительські 1,460 к. 11. конта перенесення учителів 2,400 к. 12. видатки на конференції краєві і повітові 12,500 к. 13. реунації і запомогі 13,000 к. 14. реунації за повторительну науку 81,000 к. 15. реунації за науку реаль 85,000 к. 16. реунації за водене рахунки фонду шкільного 600 к. 17. стипендії 8,800 к. 18. пенсії для влів по учителях 706 к. 19. додатки і датки 420 к. 20. на науку зручності 2,700 к. 21. непередбачені видатки 2,000 к. 22. Даток до фонду пенсійного 21,000 к. 23. сизата довгу 20,000 к. разом 1,193, 966 к.

Приходи:

1. Продавти від готових грошей 5,567 к. 2. із скарбу державного 8,832 к. 3. із релігійного фонду 160,000 к. 4. громад і общари джерел 105,000 к. 5. оплати від спадщини 8000 к. 6. сплати позичок на будову шкіль 26,000 к. 7. річні приходи 300 к. 8. ренти незобов'язані за минулий рік податків 182,000 к. 9. додаток з фонду краєвого 141,600 к. разом 646,839 к., отже нестатє 547,267 к.; для того ухвалили сойм, аби і сего року наложити 40 пр. від 1 лєва податку, а тим покрити ся собі недобір.

НОВИНКИ.

Календар. Неділя 1/IV. (14/VI.) Ж. 6 на. С. с. Д. с. м. Козьми і Данила; Р. Бонавентури, Понед. 2/IV. (15/VI.)

Полем, ч. рази приєдн. Богород. Р. Род. апост. В. г. р. 3/IV. (16/VI.) с. п. Анатолія, с. м. Яснота, Теодора; Р. Марії.

Іменования. Міністерство просвіти іменувало пров. Сремійчука членом іспитової комісії теол., факультету а іменувало для практичної теології, др. Сагіна для догматичної а др. Василя Тарнавського для бібл. — Секретар почтової дирекції в Чернівцях Шенер Артур іменований радником.

Кандидатом на посла з 5 курії полудневої Буковини на місце покойного радника Іосефска іменували буч. волоські послі одноголосно Хідча з Рогожент Теодора Флорендора, одного з Рогожент Волохія і широго приятеля народу, що може числитися а на голоси руських виборців.

Підписання платні учителів червоноверхніх урґуван на послідній засіданні місцевої ради др. Штракхер.

Шкільних дітей було в Чернівцях з днем 1. зятого с. р. 9083, а того остало 113 або 123%, без науки.

Справозданє клясифікації руської православної бурси в Чернівцях. З 52 бурських перейшло чисто 50; а то 9 з одячем, а 41 з першою клясою. По правку дістав одяг (з німецького) а лиш одні має другу клясу. — Чернівці 13/7. 1901. Корнелю Данилюк, настоятель бурси.

За дві шістьці шість Волохів. Як Волохи дешові, про се оповідає нам один прихильний нам православний єврейський з над Черемині сідмуче: Перед яким 17 літами прийшов господар Руспан з Пенелопією Волошенко з своїм сином до Чернівського антистара Відмана, купити для хлопця потрібні книжки до гімназії. Вибравши потрібні книжки, почав старий Волошенко після зачіткою, присягати ся і торгувати ся. По горачім торгівницю вже майже добив торгу, лишала ся ще тільки руська читавка за 5 шістьок, що давала ся господареві за дорого. На се приступав до Волошенка якийсь незнакомий підпанок і каже: Тако ви нашої реалії, як Волох, купити собі полосу читавку, она о 2 шістьці дешові. Старий Волошенко, як багато мислив наших Руспані, не розумів рішучі між волоською і руською народністю, і в своїй добродушності з того боку вулиці, що проїзжав через шибі. Вель крутять ся у шибі до танці і сьміють ся глузливо, регочуть ся. „Понад стай...“ І чує, як з кожного кута, з кожного боку, з кожної річи гримить якийсь несподіваний сміх. Се „понад стай“ росте, побільшаєть ся, викинується ся, озвонює, наслонює йому очі, заважає уха, мійон бе довбнею. „Понад стай, понад стай“.

По-при цього переїхала повозка. Візник тріснув цупко з батога. Він просьнув ся. Откриває очі. Стає, розширяєть ся докозав себе. Ось і готять не далеко, у якому лишии свою одж. Іде далі. Придивляється прохожим, шукає якого знайомого лица. Самі чужі, самі нові лица. Завертає у браму готелю. Сторож клянчить ся йому пиленько.

— Пан забрав із собою ключ, а двері лишили відчинені. Я замкнув.

— Добре.

— Може пан потрібувати-муть мене?

— Ні. Дякую.

— Може води?

— Дякую.

Іде горі сходами. Откриває двері. Вель застаеть так, як лишии перед відходом. На ліжку лежить сурдук і оберток, на столі палани. Відкриває свою шабазу, сидить із себе уніформ, зазирає капелюх у напір. Руки трасуть ся нервово, коліна угинають ся.

Перебрал ся. Спачував свої річи. Став у коло стола і задумав ся. Довів?... Понад відходять...

Задивонив на сторожа.

— Коли відходить поїзд до Черемини?

— Пан хочуть уже їхати?

— Так.

Хотів прийняти з лютости, але за-
нагував над собою.

— Коли відходить поїзд?

Його голос звучав рішучо.

— За годину.

— Добре. Вже всею.

Сторож виїшов.

Юстиниїна постояв ще хвилину на

— Мамо?...
— Що?...
— Тільки ся дуже?...
— А ти?...
— Я?...
— Я... Я журю ся, відли відізнаю гроші на переносини. Се підкозять нас добре.

— Або-ж нам не вернуть?
— Вернуть, але коли?... А як замкнуті тут платню, то треба всіх два місяці ждати, аж у Черемині отворять. Не могла ви йому поради.

Вона й не думала про се. Перші хвилини уловив заслонили правдою її очі. Не хотіла бачити нічого, лише свої рожеві ширини. Як то діти тінити-муть ся, ані то вони будуть раді, щасливі, що меншати-муть у хаті. А те, що кошти переносини будуть великі, те, що жде їх велика праця при пасованню, перевозі, розпакованню, те все відчувала від своїх гадок. Бухе ще доведі часу журити ся тим. І тепер не сминила ся довго на тім, що замкнув чоловік.

Ниніша журя сиділа в її голові. Чи брати Гануельку із собою? Чи хоче вона поїхати далеко від ріднини? Непроворна вона виряді, але цира. Дбає за всею, як би за своєю власну працю. Можна спокустити ся на неї у ні роім. Чи впарити їсти, чи випарити біле, чи шиперкати корону... За вель вона пізнаєть ся, вель горить у її руках. А ні корола занедужала, як вона ходила коло неї! Натирала, мистила припривала — рідної дитини не дозирали би ширіше.

— Гануельку возьмемо з собою, правда?

— Що, що?... Аго...

— Ти сини уже, тату?...
— Як, як?... Добре... добре...

Обернувшись до стінки та почав хроніти.

Пані Юстиниїнова встала легонько з ліжка, поправила подушку, з якої смотала ся голова чоловіка, прикриваючи добре поприналом і пішла до свого ліжка. Клякла при ньому, звернувшись очі

до образу Пречистої. Хоч ітїла залігала хату, вона бачила образ. Бачила його душею, бачила, як Мати Божа дивить ся на неї своїми зачарованими очима і усміхаєть ся крізь сльози. Вигословить її. І по її серці розлило ся таке плече, така надземська радість, таке внутрішнє прозвонення, якого не знавала ніс від дитини... Почала молити ся, але слова молитви не клевети ся. Думки путають ся, відривають її раз-у-раз від молитви. Хоч і не намагавт ся вславити себе, — не може. І молити. Уста не рушають ся. Голова клонить ся на руці — із очей витікає ся горічі сльози. Обтерла їх, перехрестила ся, встала із землі, відшлула глибоко до Пречистої і злила сльози.

А через нічю встала до кімнати бачі проїзні місяця, що вилетіли ся з носа сусідньої хати і гланув у їх візна заспанним своїм оком.

Образ Пречистої виглядав у сніх промінах як живий. На її лиці заграва мила усмішка. Пані Юстиниїнова глянула на неї і зазирала любовно руки, як до молитви. Але замучені новіи почали опадати раз-у-раз внаше — внаше заслонили цілком заспанні очі. Хід гадок урвав ся. Вона уснула.

Сумний, нахмарений, а похмуреною головою виїшов Юстиниїна з несподіваного будинку, відли несеть ся справлядністє, де ринаєть ся доли тисячі нищих.

Став на хідину. Обернувшись голову і покір мученими очима по портарі, із якого що йно виїшов.

Прийшли гланув на нього. У його очах змалювало ся явсьє снігчуте. Дов у донь бачить він, як сунуть подібні Юстиниїну добродії в уніформах до гори з веселим, повним надії видом на лиці, а за хвилину вертають ся збентежені, сумні, безнадійні. Дов-у-доль студіює він сі пирами лиц і на перший погляд нечитав вель із них. Однак хоч уже тринадцятий рік стоїть тут на дверях і дивить ся нічно на сю нуджу, не освоїв ся ще з нею, і не освоїть ся!...

Юстиниїна не міг знести погляду його очей.

Чи він мусить показувати всім, що його стрінуло? Пощо його мають люди жалувати? Пиде, забересть ся, не покажеть ся нікому на очі. Чи-ж се що може?

По-при цього переїхав трамвай. Годне дивиння виліз його із пісону, із задуми...

Хотів сісти на трамвай...
Ві, лише йти нічим. Приїде троха до себе. Прохолодне.

Зробив кілька кроків на перед. Несвідомо минаєть ся з прохожими, дивить ся на них і не бачить нічого. Завертає у якусь вулицю. Куди?... Не знає. І не відчуває потреби знати, куди його несуть ноги.

Перед зливання думи вириває струнка, висока, кременна постать єврейського.

— Ви до Черемини?...
— Так... — звучить неспівна відповідь.

— Розумієть ся... ми не приїждили ще ні з чим пильним, як лише з просьбою о переносини.

Єврейський бурматить під носом буди то до себе. Юстиниїна бентежить ся.

— Єврейський змолить розважити мої підносини. Троє дітей у школах, платня мала...

— У яких школах?...
При сім дивить ся байдужо у нічю. На устах висить „Сворше — забирай ся! Не маю часу!“

Недогадливий Юстиниїна править далі.

— Сини в гімназії... донька в семінарії...

— В семінарії?...
Звернувшись на нього очі. В кутнах уст затремтіла агірдлива усмішка.

— Образувати діти понад стай...
Не договорив. Закусив уста. Спримувал ся до стола.

Юстиниїна потемніло у очах. Світ крутять ся докола нього. Поки тапное, а враз із ним і стілі і напери на йому і каламар і кірсла танцюють і

Принагідні закупна з причини опізнення сезону!!!

в склепі Б. БАЛТИКЕВСТРА молод.

О 35% таньше як передше
літні парасольки, модних пальорів, чорні і неві
з коронками.

О 10% таньше як передше
леда обуна для панів, панів, дівчат, дитий і
убуна до Lawun Tennis, Кнапівскі мешти.

О 25% таньше як передше
Солом'яні капелюхи і легкі капелюхи фільові
і літні шапочки.

Подорожні прибори, склад найгарніших
куфрив ручних і валізоч топки з урядженем
або без урядженя пуделка на мужеські і дамені
капелюхи — еткі на парасолу, коші на хду,
торбинки.

Мужеське біле, англійські зефіри, ковври,
маншети і краватки.

Найліпші МАШИНИ ДО ШИТЯ

є так звані обручкові (Ringschiffchen).

Сі машини йдуть дуже легко і надвичайно скоро (2000 шитків на хвилину).
Сі машини мають прилад до гафтованя і прилад до остреня
голок та ножиць. Окрім сих маю ще найновіші машини для
шевиць, крапів, змарів і такі, що шиють для потреби в
перед і назад.

За кожду машину гарантую 5 літ.

Продаю за готові гроші і на виплат дешевше як всюди, хто повірить
най переконає ся.

В. Данилевич

машинист
в бровари Штайнера ул. Дайцева ч. 21 в Чернівцях.

Рік заснована 1892.

Товариство взаємних забезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, Ринок ч. 10. (дім „Просвіти“)

перше і одинок руско Товариство аскураційне, забезпечая будинки,
і неї предмети движимі проти шид огнених.

„Дністер“ припоручили Приєзави, Орданарісти Вен. Духовенству і
вірним всіх трех Єпарцій.

Фонди гаранційні „Дністра“ з днем 31-го грудня 1900

Фонд резервовий . . .	311.540	кор.	11	сот.	} разом 520.406 к. 65 с.
Резерва премій . . .	171.942	„	—	„	
„ спеціальна . . .	6.000	„	—	„	
Фонд смеритальний . . .	30.924	„	54	„	

Тарачи „Дністра“ дуже умірковані. Надвизка річна розділяє ся між
членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту
з премій.

„Дністер“ винизав до 31. грудня 1900 відшкодовань 2.120.834 кор.
Шкоди ліквідувать ся безпозовочно в присутності Делегата і 2 членів.

Позієм „Дністра“ приймають при пожичках гіпотечних: Бани прав-
ний і Кази опадности у Львові, Коломиї, Самборі, Деляні, Снятині,
Городенці, Терембові, Заліщиках, Городку, Ярославі і Богородчанях.

На жите треба обезпечувать тілко через „Дністер“ в Товаристві
взаім. обезпечень в Кракові; з таких обезпечень через „Дністер“ ідо
часті провізав на рускі публичні добродійні цілі; позієм і шоти ви-
дає Краківске Товариство рускі.

„Дністер“ пошукує спосібних агентів, особливо селян господарів в
окрестностях, де єще нема близько агенцій „Дністра“. — Агенти за-
робили уже 274.964 кор. провізів. — Згодошені о агенції треба
вносити до Дирекції у Львові.

Селяни обігають ся тілко о агенції „Дністра“.

МАГАЗИН

М. ЯКУБОВСКИЙ

передтим Якубовский і Ярра

Чернівці, Ринок ч. 5 під „Чорним Орлом“

поручая свої виробы із хінського срібла іменно:

вироби люкеусові, підставки, ліхтарі, канделябри,
етажери, жірандіери, тютюнарки, папіросниця, цу-
корниця, маслівниця, самовари, зеркала, таці, сервіси
на оцет і оливу, імбрички, чайники і т. п.

Цілковиті урядження для гостинниць, каварів і цукорнів.

Спеціально поручая свій склад знарядів церковних.

Випожичая також сервіси на балі, весіля і т. п.

Порошок до чищення виробів золотих, срібних і платинованих.

Повнеше агадані тонари продає ся

по дуже уміркованих цінах.

Гарантує ся за добрий товар.

Замовлення з провінцій висилає ся відвортною поштою.

З поважанем

М. Якубовский.

Важне для кожного!

Випродаж!

По дивно дешевій ціні, лише за 2 зр.
95 кр. — прекрасний гарнітур, зложенний з
14 цінних предметів, а іменно.

- 1 годинник нікельовий, анкер ремонтар (на жадане поєріблений) з гар-
но ґранірованими оладинами, докладно арегульований, з три літ-
ною гарантією і етуї.
- 1 гарний ланцюжок з голядини або нікля з кулосом. Париска система.
- 1 шпилька до краватки, з голядини з іміт. брилант.
- 1 пара позолочених епінков до маншетів, марка „garantie“.
- 1 гарнітур (5 штук) епінков з голядини до ковдриць і сорочок.
- 1 пара контів з правдивого срібла, значеного урядом.
- 1 перстень з голядини з гарним камнем.
- 1 кишенькове зерцальце і етуї.

Сих 14 гарних і цінних предметів разом з годинником (анкер-
ремонитор) розсидає за 2 зр. 95 кр. (исплатити або висилкою на-
перед грошми) фірма:

Brüder HURVIZ,

Exporthaus, Krakau Stradom Nr. 17. (Oest.)

Коли се ному не сподобає ся, може до 8 днів авернути і дістати
гроші назад, отже нема різна.

Хто замовить, дістане альбом з 15 карток з видами Кракова за дармо.

7-19

ся звуки народного гимну і голосні одушені оклики. На промову бурмістра підносив цісар як найласкавіше. Монарх закликав, що в великою сердечністю скористався нагоди, аби знов забавити кілька днів в тім прехорошнім краю і стариннім місті. Тинить ся з цілого серця, що може знов зіткнутися з своїми Зальдбургцями, котрі завдяки випробованій вірності так близькі до його серця. Тому можуть вони бути певні его батьківської любови монарха. Відтак повітав монарха маршалок краєвий, почів цісар відбув серед звуку давонів, гуку армат і окликів одушеної публіки в'їзд до міста. Вечером відбув ся похід з емоціями при звуках музики. На торжество в'їхало ся дуже багато Німців з усіх країн.

НОВИНКИ.

Календар. Середя 4/IV. (17/VI.) С. о. Андрея Срує, н. м. Мартин; Р. о. Алевсея. Четвер 5/IV. (18/VI.) П. о. Атанасія, Ламнадія, Кипріяна; Р. о. Фрадеріа.

Впр. Митрополит Чуперкович провело дїло з своїм піл на Рогошні. Провід консисторії обійав Пр. пладика Рента.

Радник Ясеницький наїзав на довну відпусту.

Проти виміру податку особисто-податкового відбув ся мануальний суботи всенародні збори в Чернівцях і вислали телеграму до міністра скарбу.

До руских порадників П. Гінзаві в Чернівцях оголосило ся вчора 45 учеників до вступного іспиту. Нині прибуло мабуть ще кільканих, а по закінченні навчання ще тільки, що знов треба буде подати класу.

„Сватане на Гончарівці“, виставила „Зора“, тов. руских ремісників в Чернівцях, свої події в місті театрі знаменитого. Був се новий дозв, який гарний ознаки розпорядка се товариство. На жаль не то великий труд але й падати не повне малі дохід, бо на виставі було дуже мало публіки. З інтелігентів було всего кілька осіб, а з міщанства теж небагато. Правда лише не пора на виставі в селі, але різні обставини привели до „Зори“ відіграти се зовсім приготувану штуку, бо в осени не зможе, як зачуваємо, відкох, що грали в сій оперетці, виступити на сцені, отже належало виставити ся в сій рускій інтелігентці, що це була в Чернівцях; не вже-ж зможе допустити, щоб наші ремісники приїздили знов до чужих або спали, як се було ще недавно. З другого боку знов треба би „Зорі“ не порадили ся про певні свої заміри зі старшими Русинами, коли хотять числитися на їх підмогу і не дати в воду, не спитавши броду, як се робити і який акад. товариства; годі бо вимагати, щоб хто на силу гуляв, коли другому захоче ся. Треба згідного поступованя а все буде гаразд, инше-ж тільки невдача і знеохота та дурні наміри. До страсти „Зорі“ приїздив ся і наш славетний майстрат, що минулої неділі як в сам вечер вистави заборонив грати, бо, мовляв, не було дозволу прачителства, а але „Зорі“ не постарали ся в наслідок хибної інформації, що не треба дозволу, бо сея штука вже грана.

Пригода. На горинній тодині коло Чернівців уналі для воні й показали тинько одного оєшпри і кількох Гуларів. Кой сей час застрілено.

Помер радник Ротенбург, управитель староства в Сучаві, немидий напругунам. Помертні карти зазначено казав, не дова великої культурності сучасних загораїлів, що спосібні до всего.

Звідки бере ся тільки злодій у Львові? На оподільнім засіданню львівської ради місцевої віднесено справу обвину хоміона дітей до школи. При сій нагоді

виїхало ся, що у Львові 10.000 дітей обов'язани ходити до школи, не побраве науси задля браку учительських сил. Не дивно отже, що у Львові є тільки заповодних злодій.

„Народний дом“ в Станіславові. „Галичані“ доношть з Станіславова, що минулого четверга відбули ся там перші загальні збори членів інститута „Руский Народний Дом“ в Станіславові. На збори прибули численні слухачі з міста і околиці, а збори проводив о. містрат Фациєвич (І). Говит ся зняти склад виділу „Дом“: головою є радник сучу К. Проскуринський, амет. голови о. С. Тивчунин і о. Т. Петрушинич з Сучової членами виділу: о. др. Литвинич, др. Алевсевич, Ю. Малевич з Ланькова, о. Ст. Леманевич з Угорини, о. Н. Вайшинський і прок. В. Труш.

Без праці. У вікторію рано зібрав ся товпи робітників без роботи на бернардинській площі у Львові коло „міського бюро праці“. Директор бюро не міг нічого порадити безробітним, бо не було ніяких місць. Однак товпи росли і виперили; хліба або праці. Батьківськи до намісництва, дирекції залізниць і майстрату і звідтам обійшло прийняти від завтра кілька сот робітників до публичних робіт. Але робітників ждали праці сеїчас. Хвиля стала гріною, бо перед тавіями робітників стояло військо готове до оружної інтервенції. Деякі з запальніших штурмували на військо, за що їх арештовано. За породою, що повів арештованих на поліцію, бігла товпа, а за товпою гонили відділ війська; носиналося каміни на військо, наслідком чого убито ще кілька робітників. Поліцудни розуки не устали, а ще збільшили ся. Відділ війська стояв на всіх головних уличах, а торговлі позамикано.

Відкриті банкія сім'ї. Французі лікарі Лій Жуан і Жуєтен де Літ. відкриті і відкриті банкія подати, якої жертвою надрі-річчю ошло 50.000 людей. Оба лікарі алапали справу зі своїх дослідів над сирі міробою апареї академії в Парижі, де виспавано надію, що в недалесім часі можна буде виникти лік на сею досі невилічиму недугу.

До Вр. Учителства. Зарад друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях повідомляє, що лиш в книжарні можна набувати шкільні друкарські, та що друкарня нікому ніколи не давала в листі друку. Донеми живітні гандірі дораджують купувати у них друкарські, бо друкарські ті піли то вати і виме з друкарні „Рускої Ради“. Звертає ся увагу Вр. учителства на сею справу, щоб описи не було таких ошбів як у минулому році і просить ся купувати друкарські лиш в друкарні „Рускої Ради“. Друкарські які ми маємо на складі в неї виникли на як найбільшій широкій і найдешевше. Замовлення з провінції висилає ся відокрепною поштою.

З поважанем
Володимир Саварський,
управ. друкарні.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

КАПАД.

(З французького — Гоміген Бороде).

I.

Було се в році 1800.
Беладра кружила по затоці Пенілі, шукаючи довідного місця, де би могла причалити, а відтак вирушити на стоїну ідеаретта.

Адмірал виявляв, що сини царства небесного стали розумніші по адобутю Кантону.

Напроти усти Пеї-го падали на езолю, з херутами о трох барел на маштах, гуєтї кулі. Кріпости, побудовані для оборони ріки, пересилали з віддаленим град кулі, але зі старих, але обелугуванних армат.

Зневага херутів вимагала кровавої відплати.

Начальний командант скоро обдумав цілий план.

Ночію перейде усе ріки, широкі і глибокі, адобуде надбережні батерії,

а відтак посуне ся під Тіен-теїн, де знищить аборіанів і склади живності.

Лодка, вислана під печер на розсідли, занесла, що перехід єсть вільний, без гробів, ані загороджоні, а в твердинях зовсім тихо... О ніночній почала езолю посувати ся.

Вечером на покладі корабля адміралського було дуже весело, бо сагауного дня мала відбути ся битва, і з того могоді оєшпри обзирали вже наперед побіду.

Між ними був де Лієна, нагороджений степенем поручника в битві під селом Літ. Двадцятилітньому оєшпри, кандидатови хреста, усміхала ся есоля будучності.

Напроти него сидів при етозі молодий відморучник, що виїхав що-ліно зі школи в Сен-Сір. Прибув тут перед кількома днями від намісником Бріє.

— Галаз я все — відповів ся — що годі поселити ся в передодні битви.

— Хочете мабуть сказати, в передодні есоля — відповів з усміхом де Лієна.

— Дійсно, для таких шалених оєшпри як ви, дні такі єсть доброю порожкою — дошпун Бріє, не спускаючи оя з него.

Де Лієна, зморщивши брови, нагуляв ся через хвилю. Чий одиак належало гнати ся на примховатого товариша, особливо котрий що-ліно прибув та ще ніколи не був в огні.

Горічка в передодні битви причинила ся без сумнію до подразненя. Віт, котрий брав вже участь в семи походах, не повинен був звертати на се уваги. Відповів проті мрезо:

— Дійсно правда, відносьте ся то передовсім до тих, котрі не мають ані одного су в кишені.

Всі розсміялись на се, але Бріє продовжав дальше глумити:

— Завтра адобудете хрест або другу ападу.

— Я на теж і чую — відповів з усміхом де Лієна.

— Так, віднесете тим знов свою вартість — сказав з критиком Бріє.

Гаузував собі очинидно з него. де Лієна, не беручи одиак тих заміток на серію, відповів сухо:

— Снонню лише мій обов'язок.

Бріє подразнений, залятовав ся чим раз більше.

— Не мусіла то бути так дуже страшно та нека Літ.

— Ти не був там. Прошу, перестань!

Той одиак гаузував дальше:

— Вернути без рани, але з відзначеном, гарно виглядає, нема що казати.

— Досить того, — крикнув де Лієна — відклич, що сказав!

— Маю відкличати... ха, ха, ха! — засміяв ся на ціле горло Бріє, дивлячи ся уперто в очі противникови, що стояв широкоставний, трясучи ся з гніву.

— Кажу тобі, відклич!

Бріє рушив агірдливо раменами.

Одним скоком знайшов ся де Лієна за етозом, і ударивши Брієра в лице, крикнув:

— Сталай!

Бріє підійє ся блідий.

— Боги хочен? — запитав.

— Сеїчас.

— Де?

— Тут.

— Добре.

— Навне будете сльдіками.

— Не відмірено що місце!

— Не треба. Віддає в сам раз.

Зайшли мундур.

В одній хвилі усталив ся сльдіки, шпиди аложили ся, брані аборі переняли ох острахом.

Нагас отворили ся двері і показав ся в них адмірал.

Нахастивши задержали ся не каучи ані слова.

Холодно і суворо подивив ся вперед на кожного з нахастивників, а відтак промовив:

— В хвили коли алякодим ся о три тисячі кроків від берега, в передодні прованних бити, коли шістьдесяти армат есоля без уини градом кулі, а двіста тисячів Хінгів готових до бою есоля протип нас, в передодні страшенної борби, — двоох оєшпри прохипав кров від мирної причини?

По тім каав припустим опоністи собі ціле непорозуміння, але між обома нахастивниками зайшло.

— Панове — сказав — кожний з

нас відведить трицять днів; — Ви, пане Бріє, за обиду одного з найхоробріших оєшпри, а ви знов, пане де Лієна, за ударена товариша.

— Завтра обіймете команду в перших рядах, котрі вийдуть на берег. По борбі буду судією хоробрішого. А тепер подайте собі руки.

Подали собі руки і устиснули сильно.

— Завтра — сказав де Лієна — дістану рану.

— А в хрест, — додав Бріє.

(Кінче будо).

НАУКА, ШТУКА, ЛІТЕРАТУРА.

Іван Семанюк (Марко Черемшина): **Карби** новеллі із гуцульського життя. Видавництво акад. тов. „Молода Україна“ в Чернівцях ч. 3. стор. 142 мала 8-ка. В етій збірці містять ся ось які річи сього справді велими талановитого та оригінального молодого автора: **Карби**, **Дід**, **Раз мати роди**, **Сьв. Николай у гарті**, **Хиба даруймо воду**, **Грушка**, **Лік**, **Злодій зловив**, **Баба хід**, **Зведення**, **Овонини**, **Більмо**, **Горінець**, **Чічка**, **Набоже**. Способом представлення жити наших Гуцулів, пригадує д. Семанюк Стефаніа, а артивом докуди навіть переписує ся. Впрочім він зовсім оригінальний, не яких впливів на нім не видно. Тож книжочка ся повинна находити ся в кожній рускій хаті, в кожній рускій читальні. Тим більше, що ціна дуже маленька, ледви 80 сотників. Із замовленнями просить видавці звертати ся підчас акацій до п. Льва Когута, студ. прав, Чернівці, Мавстерська 137.

Як сльдоуче число видавництва „Молодой України“ печатають ся: **„Думки і пісні“** — поезії талановитого нашого буковинського поета д. Теодота Галіна. **В. Ш. Л.**

Надіслане.

Др. ЕВГ. КОБРИНСКИЙ
лікар-спеціаліст
у жіночих і діточих
недугах
ординує про ул. Головної
Енценберга ч. 20.
— від 2—4 попол. —

Зарад „Рускої каси“ в Чернівцях подає до загальної відомості, що години урадові в касі є від 9 рано до 3 пополуни а в неділі і есоля гр. празнік від 10—11 рано. Воні виплати і виплати можуть наступити лиш між 10—12^{1/2}.

Книги для нас райфайзенських
як також

відповідні друки
можна дістати лиш в друкарні тов. „Рускої Ради“ в Чернівцях.

Не забувайте на „Народний Дім“ в Чернівцях!

Принагідні закупна з причини опізнення сезону!!!

в склепі Б. БАЛТИКЕВСТРА молод.

О 35%о таньше як передше
літні парасольки, модних кольорів, чорні і ясні
з коронками.

О 10%о таньше як передше
исна обува для пань, панів, дівчат, дити і
убува до Lawn Tennis, Кнайпівські менги.

О 25%о таньше як передше
Содомані капелюхи і легкі капелюхи фільцові
і літні панючки.

Подорожні прибори, склад найгарніших
куфрів ручних і валізок топки з урядженням
або без урядження пуделка на мужеські і дамські
капелюхи — етой на парасолі, коші на їду,
торбинки.

Мужеське біле, англійські зефіри, ковпирі,
маншети і краватки.

МАГАЗИН

М. ЯКУБОВСКИЙ

передним Якубовский і Ярра
Чернівці, Ринок ч. 5 під „Чорним Орлом“

поручає свої виробі із хіньского срібла іменно:
вироби люкеусові, підставки, ліхтарі, канделябри,
етажери, жірандіери, тютюнарки, напіросниці, цу-
корниці, маслівниці, самовари, зеркала, таці, сервіси
на оцет і оливу, імбрічки, чайники і т. п.

Цілковиті урядження для гостинниць, каварнів і цукорнів.
Спеціально поручає свій склад знарядів церковних.

Випожичає також сервіси на балі, весілі і т. п.
Порошок до чищення виробів золотих, срібних і платинованих.

Попише агадані товари продає ся
по дуже уміркованим цінам.

Гварантує ся за добрий товар.
Замовлення з провінції висилає ся відворотною поштою.

З поважаннем
М. Якубовский.

НАЙЛІПШІ
МАШИНИ ДО ШИТЯ

е так звані обручкові (Ringstitcher).

Сі машини будуть дуже легко і надзвичайно скоро (2000 шитків на мінуту).
Сі машини мають прилад до гафтоваан і прилад до острення
голок та ножиць. Окрім сих маю ще найновіші машини для
шениць, кравців, марів і такі, що шиють для потреби в
перед і взад.

За кожду машину гварантую 5 літ.

Продаю за готові гроші і на виплат дешише як вигоди, хто поверить
най персоналє ся.

В. Данилевич

в бровари Штайнера ул. Двірцова ч. 21 в Чернівцях.

Друкарня „Рускої Ради“

в Чернівцях, улица Петровича ч. 2.

має на складі отсі виданя:

Bestrebungen der Rumänen др. Смалъ-Стоцького	1-50 кр.
Буковинська-Русь др. Смалъ-Стоцького	1-20 „
Твори Юрія Федьковича	1-— „
Бесіди про часи козацьки	75 „
Листи з пекла Осипа Шинтика	20 „
Людина Ольги Кобилянської	40 „
Природа	20 „
Покора	70 „
Чума горілчана Омелана Поповича	20 „
25 повісток	10 „
Хлопці-садівники	20 „
Цісар Франц-Йосиф І. Омелана Поповича	10 „
З села Богдана Лепкого	20 „
Гадки про потреби Українців	15 „
Сина книжочка Василя Стефаника	70 „
Громада др. Смалъ-Стоцького	10 „
Пропасть Івана Багачького	40 „
Домашний писар др. Теодота Галіпа	80 „
Верховинські згадки Євотии Пігуляка	50 „
Студії богословські о. Євграфа Будилья	3-— „
Образки з природи Івана Сидюка І. і П. том по	5 „
Приказки книжочка для веселых людей Івана	8 „
Данилевича	8 „

На поштову пересилку треба долучити 5 кр.

Важне для кожного!

Випродаж!

По дивно дешевій ціні, лише за 2 зр.
95 кр- прекрасний гарнітур, зложенний з
14 цінних предметів, а іменно.

- 1 годинник ніський, анкер ремонтор (на жадані пообрілений) з гар-
но графірованим окладнями, докладно зрегульований, з три літ-
ньою гварантією і етуї.
- 1 гарний запущок з голядини або нікля з кутасом. Париска система.
- 1 шпилька до краватки, з голядини з іміт. бриллит.
- 1 пара позолочених сшинок до маншетів, марка „garantie“.
- 1 гарнітур (5 штук) сшинок з голядини до ковпирів і сорочок.
- 1 пара контів з прандивного срібла, значеного урядом.
- 1 перстень з голядини з гарним наменом.
- 1 шпентево зеркальце і етуї.

Сих 14 гарних і цінних предметів разом з годинником (анкер-
ремонтор) розсилає за 2 зр. 95 кр. (посланиною або висилкою на-
перед гроши) фірма:

Brüder HURVIZ,

Exporthaus, Krakau Stradom Nr. 17. (Oest.)

Колі се кому не сподобає ся, може до 8 днів звернути і дістати
гроші назад, отже нема різна.

Хто замовить, дістане альбум з 15 карток з видами Кракова за дармо.

1-10

Виходить в Чернівцях
що середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція:
улиці Петровицької ч. 2.

Рубашка звертає на себе увагу попереду
виступаючи. — Рубашка неопечатана
вільно від моря.

БУКОВИНА

Передплата на „Буковину“

на цілий рік . . .	30 Коп.	— сот.
на пів року . . .	10	—
на чверть року . . .	4	—
на місяць . . .	1	70

Повідомлення членів коштує 15 сот.

Передплата і відносини на ім'я редакції
платити в Чернівцях.

Посол ПІГУЛЯК запрошує
всіх своїх виборців з Садагур-
ського повіту на неділю дня
21. с. м. на 1. годину з полудня
до Садагури, де здасть
справу із своєї діяльно-
сти в раді державній. —
П. Т. читателі нашої газети зво-
лять повідомити про це виборців
із свого села.

Хто кого надув?

Галицька Русь закипіла повним
життям. Передвиборчий час потряс
усіма партіями, усіма сторонни-
цями. Все підноситься, організу-
ється і розглядається в ситуа-
ції хто його ворог а хто союзник.
Сего можна було сподівати ся, бо
так діяло ся в часі кожних вибо-
рів до сойму і державної ради.

Коли приглянемо ся даним ви-
борам, то бачимо що значайно
дві партії „народовська“ (Роман-
чуківська) консолидували ся з москво-
філами на те, аби помагати собі
взаємно, а на ділі поборювати себе,
підкладати собі взаємно ногу. Розу-
мієть ся хитрийша москвофілська
партія продумувала все штурхую-
щу вразі і колиб у неї більша си-
ла, вона була би не допустила ані
одного народовецького посла до
сойму. Далі кандидували „на свою
руку“ т. зв. в Галичині „попукер-
ники“, а врешті і радикальні послы,
постановлені кандидатами мужицьким
виборчим комітетом. Сі дві останні
партії ворогували зі всіма инши-
ми, не виходили в ніякі компроміси,

а коли виниш із їх лона посол,
то всі партії, всі сторонництва об-
кидали його болотом.

Ще перед кількома місяцями ада-
вало би ся, що сегорічні вибори
випадуть ся так само, як і всі по-
передні. Та ось сенсина руських
послів із галицького сойму відобра-
ла ся надто. Наступив фант, який
міг зробити великий переворот у
політичній акції галицьких Русо-
нів. Всі послы виходять зі сойму,
без огляду на те, до якої вони пар-
тії причисляють ся, всі признають
солідарно, що нема для них місця
в теперішнім галицькому соймі, куди
їх допущено, аби лише попіргати
ся ними і без огляду на їх прики,
на нарікання їх зробити те, що хо-
чуть ся!

При кінці соймової сесії зу-
чать ся всі послы і дають неначе
запоруку, що на їх прикладом злу-
чать ся і всі руські партії до
спільної виборчої акції!

І ось зараз по замкненню сойму
роздає ся із шпалт „Діла“, орга-
ну національних демократів голос,
який оповіщує, що між двома пар-
тіями „нац. демокр.“ і „москво-
філською“ прийшло вже до компро-
місу. Далі подіє згадана відозва в
„Діла“ надто, що прийде до такого
компромісу і з иншими партіями.
Гарні надії! Тим більше що як
слідє зі статті „Вже риють“
надрукованої у 147-ім числі „Ді-
ла“, всяке непорозуміння між пар-
тіями мало полягати лиш в тім,
що верховні заряди обох партій
роблять уступки противній партії
в тих виборчих округах, в котрих
мають лише на стільки сили, що
на случай, коли не прийде до по-
розуміння, можуть другим партіям

що найбільше покірнитися, але
коли би виступили самостійно з
власним кандидатом на перебір дру-
гої партії, на успішний результат
ніколи числити не можуть.

Обі партії рішили вести акцію
виборчу так, як она веде ся всюди
в світі, де кожда партія знає чо-
го хоче, т. є. рішили вести ся са-
мостійно, і лише в дорожї порозу-
міння усувати кандидатури, котрі
не мали би вигляди на перемогу, а
могли би унеможливити, або утруд-
нити вибір кандидата другої партії,
і в той спосіб причинити ся до по-
беди кандидата противного так од-
ній, як і другій партії, кандидата
партії, котра так економічно як і
політично наш наріх низькою і
гнобить. Компроміс, які в кождім
конкретнім случаю з окрема, в до-
рожї порозуміння рішили заключати
між собою згадані дві руські партії
(инші партії) ще не показали, чи
хочуть приступити до спільної ак-
ції в дорожї порозуміння) мали їти
досить далеко, бо мали полагати
не на тім (як то значайно де инде
дїє ся), що меншість усуває ся від
участі в виборах, аби сильніший
партії, а котрою заключено компро-
міс не шкодити. При тім компро-
місі меншість має взяти активну
участь в виборах і власними голо-
сами, навіть власною агітацією по-
перти компромісового кандидата
другої партії, за ціну такого са-
мого поперти такої партії в ко-
ристь поставленого в дорожї ком-
промісу кандидата власної партії.

Така станула умова між про-
відниками обох партій. Та забув
сердега Романчук, що москвофіли
се не є ані партія, ані хочьби
фракція свободних людей, які мо-

жуть робити роботу на власну ру-
ку. Ось лише „Русская Рада“ зго-
дила ся на згаданий компроміс, а
наше орган П. лакей „Благотвори-
тельного комитета“ „Галичанин“ дає
науку „Русской Раді“, що мовляв
ти не дай ся взяти, жадай що ли-
ше уторгуєш! При компромісі („Ді-
ло“ застерігаєть ся що се не є
консолідація) моглиб москвофіли
мати вигляди на дві кандидатури
найбільше, а ось „Галичанин“ ка-
же, коли злука то нєсо най іде по
рівній часті.

„Головнимъ обстоятельствомъ —
пише він — которое весьма предло на-
яетъ на успѣхъ выборной работы, а
которое лѣтъ устранить, есть неспрѣ-
ность консолидированныхъ съ выборной
акціей партій. Наши партіи, хотя и идутъ
къ выборной борьбѣ подъ девизомъ:
„соединенными силами“, „объединное по-
роуміє“ и т. п., но они не искренни,
а для того и не достигаются ницѣтъ
користи, ины дожны принести соеди-
ненныи силы при выборахъ. Въ чемъ же
лежитъ причина того? Въ томъ, что о-
днѣ партіи хотѣли бы другую вывести
въ поле, хотѣли бы пересоросати боль-
ше своихъ пословъ, а не видѣти въ пар-
ламентѣ или соймѣ пословъ другой, хо-
тя и консолидированной партіи. Которая
партія имѣетъ въ томъ отношеніи дуч-
шихъ майстровъ — не хочу разбирати,
ибо цѣль моеї статьи не айти, а обья-
нити до себе и слушати занавѣсь на
то, що было и якъ было. Скажу однако,
що если имѣетъ быти такая парасейская
консолидація, то лучше, чтобы ей со-
всѣмъ не было. Правда, что оно жела-
тельно для каждой партіи ввести въ
соймъ или парламентъ якъ наибольшее
своихъ пословъ. Но она только тогда
достигнетъ цѣли, если и другой, консо-
лидированной съ собою партіи, тоже по-
авозитъ ввести больше ся сторонниковъ.
Впрочеѣ партіи не держатся послами,
а держатся сознаниємъ своихъ членовъ.
Вотъ на пр. русско-народная или т. п.
москвофильская партія не вела въ соймъ
ни одного своего посла, ибо не доцу-

Антін Крушельницький.

НЕРВИ.

Далі.

Годинами павив пів до дванадцяті.
За пів години приймуть лист. Поїзд ві-
ходить о другій. І нині ще, нині у ве-
чір вона дістане його. І він діє її.

Я бачу, як вона лежить у ліжку,
блїда, дельна притомна... Лежить і жде
на листоношу, жде на мій лист... Отри-
ває конверту, виймає лист... читає і не
дочитує... Голова опадає на подушку,
лист вириваєть ся із рук, летить на
землю... Уваж, заспокоєна, а в її мізку
прорвала ся остання струна... душа за-
стоїлася... абила душа...

І лише жалі страшний вона чує до
мене, жалі непростимий, як а мій не від-
гадати, що дієть ся із нею, як а мій не
розуміти її мовчання! Як заміє призе-
тити на крилах, потішити її, підтримати
у хоробі своєю пошкою, а дражню її
своєю розпущою, своїм бодом, своїм обу-
ренем, як добиваю своїм холодом, байдуж-
ністю своєю...

Я чую, що а завдав її душі страш-
ний біль. Чую, що удару сего а не
справлю нічим, що простити, вона не
простить мені сего ніколи, а як простить
навіть, то не побудеть ся ніколи того
страшного жаля до мене...

Ніколи... ніколи...

Нелюд, мерзавець, підлий, підлий,
підлий!... Вона хора...

Мій біль тим страшніший, що пав-
ність про її хоробу починає кришати в
мені. Почуте того, що лист мій застане
її хоробу, немичною, доводить мене до
розпущи. Вона прочитає його і він не
викличе в ній ніякої реакції. Замість
обурити ся, виспартати мене, прогнати
від себе, вона замине біля у собі, не
покаже мені його. Не покаже, бо може
й не мати ме до сего нагоди.

Я починаю мерзати ся собою. Як а
міг кидати в лице грубости хорїя, не-
мічній жінчині, як а міг заморозити де-
дом байдужности кохану в тинї, коли
вона лежить прикована до ліжка хо-
робою...

...коли бореть ся між життям і смер-
тю, — скінчи мій думи якийсь дивний,
любний голос, а враз і регіт демонський
заспреготав по моїй душі.

І а вже страшно до ренти сяду на-
повани над собою. У моїй душі почали
перемінити ся різні чутя: то безмеж-
ної туги, то жаду дитого, то злоби, де-
монської злоби... Я трає ся, як у ліхо-
риці. Стогнав, то скарив ся, гонив, як
скажений, то знов ставав і стояв довго,
довго, не знаючи куди йду, пощо, за чим,
не тямлячи, що сишню мене, не паву-
ючи над своїми думками, над розсат-
паними нервами.

Поволи почав а приходити до свід-
домости справжнього стану речі. Я зро-
зумів уже, що вона безнадійно хора.
Перестудила ся, грудна недуга... Вона
лежить і дихає останніми жита, а жите
те так і тікає з її грудий. На сяду вона
хоче затримати його ще при собі... Ще

хвилинку, ще хвилинку, ще... І мовчане
спроводить мене до реї, спроводить до
ліжка покаяночі. І вона гланє на мене
своїм любленим оком, поцідує мене в
останнє спаленими устами, поглядом за-
гідним пригоріє до себе... Моє їма ви-
мовлять в останнє її уста, її око в
останнє спогляне на мені!...

Вона жде на мене, жде зі страш-
ною тугою, жде цілими годинами по
припадї кожного поїзду... а години ми-
няють і її розсина берет ся і жак лич-
ний вдаєть її душу, що ось година,
ось хвилина їно, а вже за ціною буде,
яке не діждеть ся...

І вже не думаю про ніщо, як лише
що а другій їду. Звертаю прямо на же-
лїзницю. Я муну бачити ся нині із нею,
муну здійснити її бажанє, глянути очима
своїми на неї, осолодити...

...останній хвилі її жита...

А потім?...

Тут уже забракло в мене сил їти
далі. Я чую, що ще хвилина — а впаду.
На сяду підтримую ся, поборюю своєю
немією, обезсилене... підходжу до поковки,
сїдаю...

Кланю ся байдужно на синьку і по-
буваю ся на хвилинку всіх думок, усьо-
го терпіння...

Поволи тарашкотить по брукованій
вудній. Тарашкотить її колїє загломшув
мене на хвилинку, а чую, що щось дієть
ся до мною, що саме — не знаю.

А далі починає вертати мені свід-
домість. Я пригадую собі, що їду на
железницю, що небавом буду при ній,
що маю замінити її очі... І бачу її, як

вона лежить уже в труні, уся в білїм
платі, а на її голові зеленій вінчє із
мірту і довгий-предовгий сїмково-білий
серпанок. І на чоло спливає собі білий
серпанок і на лице... А лице таво байдє,
таке гарне, таке ангельське! Така ла-
гідність сьвата, величчя доброти роз-
пали ся на нікому, а устонила її блїді
услїхнені... Легонько услїхнені... Так і
диплєть ся на мене і благословляє мене.
А то часом адаєть ся мені, що вони ми-
нять мене до себе, плнчуть у далєву
дорогу: Ходи коханий до мною у ті
праїни щастя, забути вічного, до мї пла-
чу людського, мї стогонів, мї журнї і-
якої. До вічна роскїп, сновїй, тишина...

Так манти мене сі уста-шнурочки...
А а глану на них і щось адаєть мене
у горлі. Так страшно адаєть. І у гру-
дах прїрвєть ся анісь струна, і вириваєть
ся із них грїшна струна бєлая, підїлає до
горла, адаєть горло, а далі як не бухнуть
сльози, як не залуна' ров дивий, ша-
лений!...

І а припадаю до нїг її, і ціду її
сльотї стоїти, і руку її ціду, уста, лице,
її волос лєний, той шовк мїжнємний!
А далі голова грївне до труни, скотить
ся по стєнєвах і а припаду до землі і
лежу і головою товчу до дохїлї... а з
моїх очей кров не сльози трїскають, а
з грудий зойки не плач добуваєть ся...

І знов устаю і стою при труні і
потоплю своїми очима в її постаті, в тїй
їжній, тїй лагідній, добрячїй постаті.
І виплаю ся в неї своїм зором, сяду свої
очі її вїдом, хотїа би на нїїх вивувати

жити. Щоби зарадити сій недостатці, постановили надати „Львівського Бояна“ складати з нагоди свого десятилітнього ювілею з'їзд усіх „Боянів“ для наради над спільною організацією.

На нарадах, котрі відбули ся дня 20. червня с. р. в „Рускій Бесіді“ у Львові, явили ся крім видатку „Львівського Бояна“ отсі делегати: пп. Омелян Попович і Василь Симонів від „Буського Бояна“, др. Теоф. Кормиш і проф. Ах. Ярема від „Перемиского Бояна“, о. Огдан Ніжковський і проф. Фил. Колесса від „Стрийського Бояна“, пп. Микола Мороз і Св. Янубович від „Станіславського Бояна“, о. Теодозій Куршич і п. Стев. Михайлюк від „Коломийського Бояна“, пп. Ом. Терзевський і Ян. Миколаєвич від „Тернопільського Бояна“. З Берестя і Терехова делегатів не було.

Наради почали ся під проводом п. Ом. Поповича, рефератом відпоручника „Львівського Бояна“ проф. Вол. Шухевича. Референт указав на спільні справи, які мають всі рускі Бояни в краю: до тих справ записали головню спільну щорічний концерт, видавничтво музичних творів і конкурсну комісію, котра обіймає всі ті твори та оркестра бн, котрі з них заслужують на виданні. Видатку „Львівського Бояна“ застановили ся над тим, яка організація могла би найліпше слугувати спільним справам Боянів; по довгих нарадах прийшов він до переконання, що задоцено „Союз Боянів“ — не на часі, бо таке нове товариство при невеличкій числі Боянів не легко утрималося бн, за те правильні щорічні з'їзди Боянів могли би одніково спонирати ту саму задляту, при чім „Львівський Боян“ міг би бути мов би виконуючим органом постанови з'їзду.

Др. Кормиш був вищою гадки і промацвав за тим, щоби заложити „Союз Боянів“. Нове товариство мало би свої доходи з видавничства, а крім того кожний Боян був би обов'язаний причинати ся якоюсь річчю вкладкою до его утримання. Дятого радили вибрати тепер комітет і припоручити ему виготовлення статуту, а скоро статут буде прийнятий всіми Боянами і затверджений намісничством, увести нове товариство в життя.

Проф. Шухевич указував інше на деякі труднощі, получені з удержанням нового товариства, а п. Попович поправ гадку д-ра Кормиша. В дальшій дискусії промацвали ще пп. Мороз і Миколаєвич за внесенем проф. Шухевича, а пп. Чума і Кормиш за заложенем „Союзу“. При голосуванню внесення д-ра Кормиша ухвалено 10 голосами проти 4. До комітету, котрий має зайняти ся виготовленням статуту для „Союзу Боянів“, вибрано: проф. Шухевича, д-ра Федаса, о. Ніжковського, др. Витовинського, Фил. Колессу і О. Любимича.

павлять ся у величю пісню жалю гіршого, розсудки...

Виділяють ся тони похоронного марша, воскресє перед очима моєї душі сумний похід... Караван — чорна труна — кілька радів конів... Так поводи вони йдуть, таним пригнобленим кроком... А за труною дрібче стареніла мати-вдовиця і ревно-жально голосять... А на її дні при всім смутку, при всім болю так і сине плачливий ряс... І сина та з такою парадом їде до гробу, а музика так і плачуть, ревно плачуть за ним... І вона зашала, заржала під голос похоронних музик, загрозоса щире з душі...

Поволо всьо розпашаєть ся, щезає в повітря... Німіють звуки-марша, бліднуть постаті несеї, всьо розсудаєть ся... Не сходить мені динь з очей мати стара, не втихають голоси її ридання...

А далі не етимляю ся як і ся останні постаті, блідне, меншє, як в бачу у чім раз слабше, як трачу у нарешті шлюк із очей...

І я сам — сам без жита, без думок, без чуття ніякого.

Довго, довго так сам сиджу...

Нарешті галде чує монотонний — слухаю його, він дразнить мене. Я хотів би позбутися його. Жду коли він перестане...

Прогомонів — від початку до кінця одиначі: без жита, без душі...

Я прозрів його стільки, що час уже сидіти до поладу. Встав і вийшов хитким кроком зі сніг.

(Конець буде).

Війни приняті внесенє проф. Шухевича, щоби з'їзд вивел приїтну телеграму М. Лисенку, а на внесенє д-ра Кормиша зложив з'їзд „Львівському Боянові“ подяку за почин до того з'їзду.

НОВИНКИ.

Календар Пятидесяті 6/VII. (19/VI.)
П. о. Свєтог. Вел., с. м. Лукі, Архива; Р. Мамерта Субота 7/VII. (20/VI.) п. о. Томп. с. м. Кіріам, Перегрин; Р. Філіппа Н.

Іменований. Міністер просвіти іменував п. Івана Ронгуша і призначив доцента др. Рудольфа Волана скріпторами при чернівецькій університетській бібліотеці. — Президент краю іменував нотаріального канцеляриста др. Марка Симеона Табакера концентровим практикантом при правительстві і призначив його старостку в Гурагуморі. — Президент краю іменував воєнного позашкольного адвоната при правительстві для Босній і Герцоговини Ніколау Ленкавського концентровим практикантом при правительстві.

П. Михайло Догоний авсультант при тут. суді перенесений до Бажанці.

Загальний збір членів філії тов. „Руска Школа“ червоноскою повіту відбув ся в п'ятницю, 12. липня с. р. в новій Жучі при участі 11-ох членів. Голова філії прийняв присутніх членів і отворив збір. Відчитано дванадцять порадок і отворено добітку над усіма членами до сьогоднішньої учтельської конференції краю. Потім виступила критика всіх учельських наших шкіл народних, а голова філії, п. Дарій Пугула, звернув ся до присутніх з промовою, щоб ему надіслано як найскорше матеріал до критиконани згодних учельських, бо саме ему, як делегатові, повірено на темат критику згаданих учельських при сьогоднішній учтельській конференції краю. Ухвалено те, щоб головному відділу тов. „Руска Школа“ поставити запитав, що стало ся із внесеннями ухваленим збором членів філії з дня 17. липня с. р., що були вислані головному відділу до залагодження.

Присутній.

40-літній ювілей п. Т. Гембіцького. В п'ятницю, дня 12. с. м. доволіний артист нашої сцени п. Тит Гембіцький обходив 40-літній ювілей своєї артистичної праці. Ювілейне представлення відбуло ся в польській міській театрі, а брали в ній участь не лиш рускі, але й польські артисти. Відіграно іменню Л. Риди одноактну „З доброго серця“ (грали й польські артисти) і „Наташку Позтанку“, а крім сего артист загробоного театру п. Оржеховський відіграв прегарно каватину з „Фавети“ і серенаду Іаза. По першій акті „Наташку“ вручено п. Гембіцькому чотири прегарні лаврові вінці, а то: від „Рускої Бесіди“, від дир. д-ра Гриневича, від артистів рускої сцени і від дир. п. Паліковського. Крім сего „Руска Бесіда“ обдарувала ювіляра дорогочинним перстеном. П. Гембіцький грав Вибороного, а грав так, що численню лібрана публіка оплескувала его без кінця. Відповідно до сего достроєні були і прочі артисти, як пп. Рубчаки, Підвисоцький, Шеремета, особливо п. Лопатинська за гру і чудовий спів абирала бурі оплески.

В Тернополі мають отворити приватну жіночу гімназію. В сій справі відбула ся нарада на шій пролодів адв. др. Данилович.

Репертуар руского народного театру у Львові. В четвер, дня 18. с. м. в сяду тов. „Гвіздида“ уд. Францишакеса: „Взлетіть там“, драма в 5 діях а 6 віділоках Л. гр. Толстого. В ролях Амеліки виступають перший раз панна Зофія Степанівська. — В п'ятницю, дня 19. с. м. остатнє представлення в „Місній театрі“: „Не ходи Гриню на вечірний“, почін театр переїздить до Яворова.

Грім в школі. З Моравського Крумова доносить, що дня 13. с. м. підчас торжества закінчення шкільного року в тамошній школі народній відарив грім в сяду гімнастичну як-раз в тій хвили, коли там було зияж сто дітей. Богато приголомшено і настав переполох, котрий

лиш з труном удало ся смирнити. Вільшого нещастя крім приголомшення не було.

Чума. З Марсаш доносять, що ономі мало відбутися в шпиталі в Фріуді шеплене противчумової сировини всім адороним Європейним і 56 арабським налічям. На кораблі „Лавос“ ним приїхали до Франції зачумлені моряки; виявляють шурі і являють всі зачумлені. Звеш 50 єнійманних шурів передано до розкладу. Населенє Марсаш цілком спокійне, бо приготовано великий запас противчумової сировини і зараджено всякі єредетія осторожности.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

КАПАД.

(З французького — Гектики Бароде).

(Конець.)

II.

Вночі посувала ся ескадра по глибокій морі.

Велика тишина панувала на побережжю, на покладі чуті було лише глухі і мірові відголоси машин. Посували ся осторожно.

Нагло на переді корабля адмірального ескадри ся зупин.

Сейчас підняла мала лодка. Світла перебігали по покладі, давано ємгнали, лодка ескадри задержала ся, підчас коли град кул асинував корабель. Кулі мор дощеві прали зачумлені корабель, євстади остро і відоканували у воду. Стріли виступали скоро по собі, положенє ставало грізне.

— Машину влад — розказав адмірал.

Лодка завернула до гробі, приготовленої в пристані ріки а пошпеної по переході патрулі.

Машини синули, лодка задрожала і потягнувшись надобула ся з загорода та почала кинети в зад, поводи, не відповідаючи на зверненні на себе огонь.

При устї ріки ескадра задержала ся а воєско почало виходити на берег.

Адмірал видав розкази. Перші риди, що стинути на суші, мляють при помочи скоро увинаних оковів зайати місце оборонне. Скоро зявляється, заятакуємо батареї на лівім побережжю, котрі сторожать кілу ріку.

Яена смуга відділяла на оводі море від неба ще чорного, коли воєсна поробини окови винили на берег.

Уложивши план битви поступали наперед.

Майже сейчас засявав їх наглий огонь зі сторони Хінца, котрі укривши ся добре за укріпленнями, знаменито травили.

Напад поступав звільня, але все наперед. Коли посунули ся сто кроків, заграли труби, заохочуючи ряд і попилюючи его до нападу саме повід вали, з під котрих утікали оборонці. Сограма і кольбами аниціали укріплені. В димі, з шаблем в руці, на п'ятдесят кроків від себе добачили оба поручники один другого.

Пода першим рядом укріплені розтагали ся широка рівнина, цуєта, горбистата, а на однім з єї горбів зявлялась нова твердиня, обведена новими окопами, добре обсадженими.

Скоро прибули нові відділи з підмогою, видано розказ посунути ся дальше до нападу.

Ряд стрільців рушив з місця, але кулі з форти зривували его з землєю. Люди кляли ся і більше не вставали.

Єще раз заграли євціри борючі ся ради, посували їх наперед, але єї задержували ся скоро і кінчали жите на поля битви.

Неможливо вже було зблизити ся до окопів на віддаленє чотирьох кроків. Вкінці на приказ адмірала прибула битнем ще одна компанія з підмогою, але посувала ся она наперед лише о сорок кроків і положилась під кулями ан збіже під подувом вітру. Голови похилили ся піддаючи поклади кулям а воєки випускаючи оружє з руці, надали як поводи. Де-Лієла слянувши в ліву сторону, побачив, як Бріє захитавши ся, упав і більше не встав.

— Бідний хлопчице — схиля — вже дістав свій хрест.

Прибула знов нова компанія, скріпила компанію стрільців, але єе було кінчи в виду страшенного огню.

— Наперед! — кричали євціри.

Труби заграли надармо; град кул був так густиий, що ніхто не хотів рушити ся наперед.

Команди начальників губили ся в заміння.

Адютант прибуваючого адмірала подал саме при его бої.

— Чи ніхто вже не поведе до приступу? — кричав начальник командант.

— Противно, а! — відозвав ся Де-Лієла. А звернувши ся до хрובачів, замомандував:

— Грайте, але переставте стріляти.

І заграли труби, а огонь притих. Денеде почули ся єще рідкі стріли з ровів, але і ті утихли, лише стріли хінської робили дальше неспокійний шум. Тоді побачили, як поручник, перейшовши рада стрільців, сховав шаблю до ножи і штов сам, просто до укріплєн, надикуючи несею:

— Прийдіть по вас, коли удметь ся мені їх взяти.

Дрош огорнула ради, голови підносили ся. Виділи, як чоловік, на котрого зі всіх сторін надали кулі, штов неначе на прехід, сам один приступом до форту. Кулі падали одна за другою в землю, збиваючи куралу а білого піску. А він, як би галузував собі з небезпеченства, штов все наперед; літаючи в округ него кулі неначе окинали его. Та нечувана відвага, що граничила майже з божєнієм, налякала Хінца. Видалоєтм се чудом, чимсь надприродним — і перестали стріляти.

Тоді дух відваги вступив у війську, воєки з напруженням дивили ся на євціра, котрий в білий день штов на повну смерті.

Нагле не одержавши розказу, без команди, відозвали ся труби до нападу. Ради піднесли ся, видали гримей окани і з багнетами кинули ся до приступу.

Прийшов вечер. На вершках Пет-го повила о трєх барвах хоругви.

Франція побідила, але за яку ціну? Саме обчєвєдали жертви...

Бракє дуже много відважних, нежє ними Брієра і Де-Лієнара.

Послєднього по шалєнім нападї ніхто не бачив. Станув перший на окопах і зини.

Година минала за годиною.

Радість є причини віднесеної побіди кінчала ся зі смутком, який зявлявся великіє страхи. Коли вже мали розійти ся на відпочинок, розант ся голос:

— Де-Лієла, тут!

Обагтий кровю, з неприятельскою хоругвою в руці станув він посеред своїх і схиля гордо:

— Програв я справу тогту, бо вийшов цілий.

Надіслане.

Др. ЕВГ. КОБРИНСКИЙ
лікар-спеціаліст
у жіночих і діточих недугах
ординує при у.з. Головної
Елєнберг ч. 20.
— від 2—4 понол. —

Книги для кас райфайзенських
як також

відповідні друки
можна дістати лиш в друкарні тов.
„Рускої Рада“ в Чернівцях.

Принагідні закупна з причини опізнення сезону!!!

в склепі Б. БАЛЪТИНЕСТРА молод.

О 35% таньше як передше
аґні парасольки, модних дозорів, чорні і лєні
з коронками.

О 10% таньше як передше
исна обува для панів, панів, дівчат, дитин і
убува до Lawry Tennis, Клівнівскі менги.

О 25% таньше як передще
Солом'яні капелюхи і легкі капелюхи фільдони
і лїтні шапочки.

Подорожні прибори, склад найтарайішних куфрів ручних і валізок тоді з урядженням або без уряджень пуделка на мужеські і дамські капелюхи — етіюї на парасолі, коші на їду, торбишки.

Мужеське біле, англійські зефіри, ковпирі,
манжети і краватки.

Найтаньші
друки для шкіл народних

МОЖНА ПОЛУЧИТИ ЛИН В

друкарні „Рускої Ради”
в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

Classen-Buch	аркуш 4 вр.
Wochen-Buch	" 4 "
Auszug aus der Schulbesuchs Tabelle	" 8 "
Lehrerkataster	" 1 $\frac{1}{2}$ "
Schulkataster	" 2 "
Jahresausweis	" 1 $\frac{1}{2}$ "
Inspektionsbericht (два аркуші)	" 4 "
Schulversammlungsanweis	" 2 "
Quartal-Ausweis	" 2 "
Свідчення підхідні нім. і рускі	" 2 "
Gestionsprotokoll	" 3 "
Книги німецькі і рускі	" 2 "
Свідчення увільнення німецькі і рускі	" 2 "
" фреквентационні рускі і німецькі	" 2 "
Schulmatrik	" 2 "
Inventar	" 2 "
Katalog der Schüler Bibliothek	" 2 "
Competenten-Tabelle	" 2 "
Qualifications-Tabelle	" 2 "
Aufforderung zum Schulbesuche	" 2 "
Zaniszane	" 2 "
Повідомлення шкільні рускі і німецькі	" 2 "
Arbeits-Zeugnis	" 2 "

Важне для каждого!

Випродаж!

По дивно дешевій ціні, **лише за 2 зр. 95 кр.** — прекрасний гарнітур, вложений з **14 цінних предметів**, а іменно.

- 1 годинник кишеньовий, анкер ремонтар (на жадані посріблений) з гарно гравірованими окладинами, докладно зрегульований, з три літньою гарантією і етуї.
- 1 гарний ланцюжок з годинни або нікелю з кутасом. Париска система.
- 1 шинка до краватки, з годинни з іміт. бризант.
- 1 пара позолочених шинок до манжетів, марка „garantie“.
- 1 гарнітур (5 штук) шинок з годинни до кавієрів і сорочок.
- 1 пара контів з правдивого срібла, значеного урядом.
- 1 перстень з годинни з гарним каменем.
- 1 кишеньове зеркальце і етуї.

Сих 14 гарних і інших предметів разом з годинником (антисермонтоар) розіслав за 2 зр. 95 кр. (післяплатою або вислатою наперед грошей) фірма:

Brüder HURVIZ.

Exporthaus, Krakau Stradom Nr. 17. (Oest.)

Коли се кому не сподобає ся, може до 8 днів звернути і дістати гроші назад, отже нема ризику.

Хто замовить, дістане альбум з 16 карток з видами Кракова за дармо.

44-10

H a X u i r r i i

МАШИНИ ДО ШИТЯ

е так звані обручкові (Ringschiffchen).

Ст машини йдуть дуже легко і надзвичайно скоро (2000 штихів на хвилину). Ст машини мають прилад до гафтованя і прилад до острени голок та ножиць. Окрім сих маю ще найновітні машини для шевців, крапців, Емарів і такі, що шиють для потреби в перед і взад.

➡ За кожную машину гарантую 5 літ. ➡

Продаю за готіві гроші і на викид дешевше як всюди, хто невірить
хай переконає ся.

В. Данилевич

машиніст
в бровари Штайнера ул. Двірцева ч. 21 в Чернівцях.

Г. Файлес

УСУНАЧ НАГІТТОҚ

Чернівці,
улиця
Руська, ч. 8.

Яко дамска фризиерна
„Secession“

як також спеціалістка у всіх нарисних дамських фризурх поручає ся плані

АННА ВАЙС.

Чернінці, Tempelgasse 6.
(салон фризнерський Леона Вайса).

лотра у Відні за знаменитий смак
у стилі „Secession“ і за орижер-
ську техніку буза подвійно відзна-
чена медалями.

Ціни приступні.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

отворена в неділю і свято від 9 до 11 години ранку.

Влада товариство **"Русна Рада"** в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під zaradom Володислава Секерського.

За редакцію відповідає **Іван Созанський**.

Виходять в Чернівцях
що сороди, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петровська ч. 2.

Рухомий оборот не дозволяється на попередню
виставку. — Рекламні виставки
визначені за згодою.

БУКОВИНА

Передплата на „Буковину“

на цілий рік	20 Кор.	— ост.
на пів року	10	—
на чверть року	5	—
на місяць	1	70

Повинне число копій 16 ост.

Передплата і належність на історичні
платні в Чернівцях.

Посол ПІГУЛЯН запрошує
всіх своїх виборців з садагу-
рського повіту на **неділю дня**
21. с. м. на 1 годину з полудня
до **Садагури**, де **здасть**
справу із своєї діяльності
в радї державній. —
П. Т. читателі нашої газети зва-
лять повідомити про це виборців
із свого села.

Буковинський сойм.

XI. Засідання з дня 16. липня с. р.

На засіданні з дня 16. с. м. ре-
ферув дав посол Волинський спра-
вознавець бук. відділу краєвого дотич-
но проекту зміни статуту для пу-
бличного загального шкільства в Чер-
нівцях.

Статут приймають без зміни у
третьому читанні.

Пос. др. Стоцький реферув ту
частку справознавця бук. відділу кр.
що трактує про етикет.

Далі реферув справознавець відді-
лу краєвого дотично фонду про-
вінційного за рік 1900.

З краєвого фонду уділено в
1900 р. хвилюваної допомоги знищен-
ним огнем громадам Жовтени 2000
кор., а Вишнівці 10.000 кор.

Далі реферув др. Стоцький пред-
ложеному відділу краєвого дотично
перевантажувати на п. к. жандар-
мерію на державні кошти.

Видатки на жандармерію побіль-
шають ся з кожним роком, наслід-
ком чого терпить краєвий фонд, а що
жандармерія не є краєвою інститу-
цією, лише служить загальним дер-

жавним інтересам. видіти краєвий
домагав ся: Вважає ся п. к.
правительством перевести зміну в
інституцій жандармерії в тім змі-
слі що кошта квартирної жандар-
мерії як і стоячі з ним в ана-
ліз повинні переходити на рахунок
скарбу державного.

Др. Стоцький реферув далі пред-
ложеному відділу краєвого дотично ре-
організації коншикарської школи в
Сторожинці, а то головним в тім на-
прямі, аби признати повисший шко-
лі трирічний курс науки. Ученики
мали би побирати крім фахового
образовання знань краєвих мов, учи-
ли би ся читати, писати, рахувати
і т. п.

Нарешті др. Стоцький реферув
предложеному відділу краєвого дотич-
но арівняння лікарів і урядників
краєвого шкільства і дому безсвіт-
них з такимим урядниками і ліка-
рями відділу краєвого.

Потім забирає слово др. Скедль
і реферув справознавець відділу кра-
євого дотично шкільних справ.

Перед усім треба експонувати,
що так рада шкільна як і відділ
краєвий старали ся виконати
всі резолюції сойму і можна спо-
дівати ся, що в короткім часі усе
не ся всі браки і недостатки.

І так в цілі піднесені шкільних
городів заложено два курси для го-
дівлі оновити для сільських учителів,
котрим уділювано віднодні рему-
нерації. Однак на ремунації тре-
ба би більшої суми грошей і тому
в тій справі ставить ся важне,
як сойм зволить уповажити відділ
краєвий признати радї шкіль-
ній краєвий 1.000 к. ремунації
для сільських учителів, що прийдуть
на курс для годівлі оновити

На усунення аналіфетизму кла-
дено в останніх роках велику вагу
через заведення пошарячої науки.

Далі рада шкільна предложила
правительству, аби з огляду на ру-
ху молодіж від найближшого року
в черновецькій гр.-ор. народній
школі заведено паралельки, і аби
розділено в ній діти після їх ма-
теріальної мови.

Нарешті на внесення послів д-ра
Стоцького і Оничола ставити шкіль-
східуючі внесення:

Високий сойм зволить ухвалити:

1) Поручає ся п. к. прави-
тельству перевести доповнене жіно-
чого учительського семінара в Чер-
нівцях в той спосіб, щоби кожного
року доданаво один до попереднього.

2) Поручає ся п. к. прави-
тельству, аби в цілі образовання
студентів і студенток уч. сем. в ру-
ській і румунській мові заведено
при учт. семінарі курси паралель-
ні в руському і румунському мовою,
на яких подавало би ся в сих мо-
вах сідуючі предмети: 1) Релігія,
2) практична методика, 3) виголо-
на мови, 4) арифметика, 5) геоме-
трия, 6) історія природних наук,
7) природа, 8) гр.-ор. спів церков-
ний.

3) Поручає ся п. к. прави-
тельству здати справу з резолюції
попередньої сесії сойму в справі за-
ведення руської і румунської мови
як зглядю обовязкового предмету
при німецьких гімназіях, від якого
могла би рада шкільна звільнити
учеників в дуже важнім випадку.

4) Поручає ся успішно п. к.
правительству:

а) перевести антивоває систе-
мізовані уже, але не отворені
іше шкіль і класи.

б) Старати ся всіми силами, аби
школи признані кількокласовими,
системізовані як такі.

5) Поручає ся успішно п. к.
правительству перевести піднесені
знав бук. соймом і як конечно при-
знані системізовані двох краєвих
шкільних інспекторів для румун-
ських і руських народних і серед-
них шкіл в як найкоротшім часі.

6) Поручає ся п. к. прави-
тельству утворити науку предме-
тів при руських паралельках II
гімн. і румунських I гімн. в Чер-
нівцях у той спосіб, щоби в німець-
кій мові викладано в I кл. німець-
ку мову і історію наук природних,
в II. крім того ще історію, в III.
ще й грецьку мову а в IV. ще й
фізику, а всі інші предмети аби
подавано в руській зглядю румун-
ської мови.

7) Поручає ся п. к. прави-
тельству аби сучасній румунській па-
ралельки I—IV кл., а черновецькі
русські при II. гімн. розширено на
вищу гімназію.

Далі поставлено сідуючі вно-
ски:

Відписати шкільно з позички
затягнутої громадами Марениче і
Усте-Путилів на будову шкільних
будинків з краєвого шкільного фон-
ду в сумі 1200 ал. останні 500 к.

Перейти до порядку денного
над просьбами проф. Д. Паньке о
відшкодовані квартирні, гро-
мади Зелена о знижені оплати у-
тримання школи з 25%, на 10%,
надучителі Д. Кейлани, учителі
Ізидора Томорути і помічник учи-
теля Е. Островського.

Потім відбувала генеральна де-
бата.

Антін Крушельницький.

НЕРВИ.

(Конець).

Подув свіжого повітря протверезив
мене трохи. Я ставу перед поїздом і
почав розмисляти ся. Народ готує ся,
переганяє ся. Одні переганяють одних,
потручують ся. Чого? пощо? Прощай часу
ще довго!

А далі почало вже опорожнювати ся
коло воїн. Я гляну на кондуктора. Він
наближає ся до мене з питаючим по-
глядом: „Діте?“

Я зрозумів сей погляд, не ждав уже
на питання. Кондуктор присвоїв кроку,
зачинив одні двері переднього вага, дру-
гі, вже має зачинити в двері, перед
якими я стою. Мене здрав острах. Я
згадав ся, аби поїзд не рушив. Не на-
думую ся, спачу до дверей і миттю най-
шов ся я у воші.

Сідаю.
Із від заднього вагона роздав ся
перший сигнал. Відновив йому другий
уже ближче, третій уже по протині
бош. Чує ся світ машини. Поїзд захо-
вав ся.

Аж тут до не зростає ся в моїй
душї невпевненість, чи добре я їду. Чи є
до відновлення поїзду.

— До Львова? — питаю нервово
сусіда.

— Що?..

— До Львова їдемо?

— Ні, до...

Я не дав йому свідчити.

— Що? — вразу. — Ні?..

І довго мислю. А чує, що ноги
мляють під мною. Я ось-ось упаду. А
поїзд рушає вже. Ціла гроза положена
стас мені миттю перед очима. Я відбо-
ю ся від стани. Утрачу поїзд. І не буду
ниці, не буду.

— До Станіславова... — чує позад
себе. — Ми-ж виїхали зі Львова...

Як ото паду на лавку. Голова
тріскає від страху. Дімчичи аж скачуть.
Сили опустили мене цілком.

Отже я добре їду.

І чує, як камінь спадає мені зі
серця, а враз і сил оставши поминають
мое тіло. На питання, якими мене обес-
пачено, куди їду, відповідаю механічно:
Добре їду, до Станіславова... і попадаю
в німсон, у знесилені.

Далі лягаю на лавку, підсую собі
шкіряну подушечку під голову і лежу
без виразу.

Чує лише рівномірні удари коліс
вага, чує соніт машини...

А з годем основою ся і зі сном. Від-
лени у німсон лежу бездушно, не відби-
раючи ніяких вражень. Аж де-як нараз
випадає мені в очі телеграфічний стовп,
далі і дрітні замичу, бачу, як стовп
ті мигають мені перед очима, як дрітні
раз відносять ся, раз знов спадають.
Починаю числити дрітні. Зразу їде мені
ся робота пильно. Не можу діяти з нею
до ладу. Від кожного стовпа відносять
ся вони в гору, а опадають при сідую-
чій. Не опадають однак аж так, аби в

всі почовали. Не можу зловити воршка
стовпа.

Нарешті і се удаєть ся мені. Я
счислю дрітні і відлітнув зовсім.

Аж ось і нова думка стрінула мене
до голови: Счислю я наче-сь від одного
стовпа до другого. Наче-сь „девяті“.
А далі? Числю — і так стараю ся, аби
начислити знов девять, лише девять.
Мій мізок працює виключно над тим,
аби не похибнути ся, аби не переви-
снити ся.

Нарешті і се вудило мене. Я під-
вернув ся з нехотю від віна і відкинув
ся у стелю поза.

І зчухав ся для мене довгі хвили
підмовного отупіння. Лежу і думки ні-
якої не думаю. І добре мені із сном, так
добре!

До-воли лише почуєть ся свільні-
ший удар у мізку, то знов як би якась
пага налягла на него! А далі знов по-
рожнеча, безмежна порожнеча у нім!

Лежу так довго... довго...

Нараз свільно у воші зникаєть ся.
Із вагона перейшло в темне і миттю по-
чинає устатковувати ся в тім темно-зе-
леної праски.

Ми вїхали в ліс.

Я відвів ся, присунув ся до віна
і почав відлізати ся в ті дерева зелені,
що так і шептали мені перед очима.

Із глибини сего ліса піав якийсь
холод, розливал ся свільність. Появилось
на мене сею свільністю — і мої нерви
почали треміти. Я потанув цілою ду-
шою у тій гуцанні ліса, винив ся
вого апахами, дихав його безмежною

волею, шаленою свільністю, життям його
днів...

На мою душу налягла туга, така
глибока туга, нічим незаспокоєна, не
отихомирена нічим, нічою новою тугою!
Не вперше визнає а я і чув се, що вона
не промине в мені ніколи. Я тужив за
чимось страченим, чого віднести вже
не зможу ніколи. Я тужив за волею, за
життям на свободі, за життям на зоні шир-
окої природи, днів, а такої свільної,
такої чарливої.

Почує, що я став бюровою маши-
ною, що я став кобілем того непит-
ного бювоваційного організму, ко-
лісцем, якого хід не свільєть ся похитну-
ти ні на волосочок, то почує припад-
ляло мене, важко на моїм тілі і на
душї моїй важким патином пригноблені.
А далі нагнали мене тугу за широким
життям, широким, свободним.

І пераз у таких хвилях туги при-
ходила реалізація, чи так воно справді
вільно те наше життя, незалежне мені.

Я не шукав відповіди. Сама при-
рода життя на зоні природи засвідчува-
ла мене.

Відсе то і брав ся у мене той жал-
ти туга за тим життям.

Хвилини кілька я раював у малім
холоді ліса. Потону в нім цілою душею,
потону і забуте у нім найшм. Дав за-
хочити себе чарою цих свільних елей
повітря, прасї тини, які дожили ся віч-
но, пристроюючи себе раз по раз шир-
окою, раз по раз свільною красою. Я
вслухав ся у шум дерев милий — і шум

Виходить в Чернівцях
що середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петрашівська ч. 2.

Розноска зберігає ся лише на попередній
посторонній. — Розплати за поштом
всіма від пошти.

БУКОВИНА

Передплата на „Буквину“

на цілий рік	20 Кор.	— сот.
на пів року	10	—
на чверть року	5	—
на місяць	1	70

Поодинокі члени коштують 16 сот.

Передплата і надання за ініціати
платні в Чернівцях.

До моїх Вп. виборців вишницького повіту.

Сам маю честь запросити моїх виборців і всіх, що то їх обходять публичні справи, щоб з'явилися зібрати ся в неділю дня 28. п. ст. с. м. о 1. годині з полудня в **Виниці**, де адв'юкат му сирани з моєю посольською діяльністю.

Прошу ви. читателів „Буквини“ подати се мое запрошення до дальшої відомості.

Чернівці, 23. липня 1901.

Проф. Єротеї Пігуляк,

посл до рад д'єржавної і на сойм
пресвай.

„Ausgezeichnet bewährt!“

Так говорено Русинам через чотири роки про устрій т. зв. руских паралельок при черновецькій гімназії помімо протинних замітін наших послів. От і дїждали ся ми с. р., що на жалі правда по стороні наших послів, що ті паралельки не ідовають ні Русинів, ні власть; бо майже половина учеників, які вийшли із 4. класу т. зв. руских паралельок, не скінчили 5. класу німецької, а виступили або перепали. Не вже-ж те „ausgezeichnet bewährt“ має підносити ся до того, що і т. зв. рускі паралельки не надають більше рускої інтелігенції, як колишні німецькі, і що таким способом хотять переконати Русинів, що їм не треба рускої гімназії.

До сего воно й іде мабуть, бо ото с. м. писало ся вже кілька-

нацять Русинів до 1. німецької класи II. гімназії на велику радість директора Фавстмана, що за сим агітував сам, наклади грозив карою професорам, щоб поважили ся дораджувати кому небудь, аби вступав до руских клас. Поки-що осигнув сей директор-опікун т. зв. руских паралельок, що с. р. перед ваканціями записало ся до 1. рускої класи всего вже лиш 49 учеників і вже нема для него обачи аби треба було сю класу ділити, як тоді. З часом допровадять „принтель“ Русинів Faustmann як колісь руский катихит Ciantuleacu до того, що число учеників в т. зв. руских паралельках спаде до ти, що стануть над тим роздобрювати, чи не замінити би їм зовсім, от і було доказ, що сей новий спосіб, не допустити до значного зросту рускої інтелігенції, дійсно „hat sich ausgezeichnet bewährt“. Се бачимо вже й тепер по успіхах сегоднішньої 5. класи, де зі 40 Русинів, що вийшли з т. зв. руских паралельок перейшло лиш 24 до 6. класу, а принтели ала Faustmann постанають ся о те, що до матури не стане їх і половина, але то число матурантів маємо й доси, от хочби й с. р. і без т. зв. руских паралельок, де діти мучать аж двома нитками мови, при чім п. Фавстман укладає ще поділ годин так, що ученики т. зв. руских паралельок не мають тільки вільних полуднів, як а німецьких клас, бо руску мову трактує ся гірше надобовязкових предметів, ставляючи їх перед полуднем, а руску мову по полудні, до якої впаковує ся і учеників до німецьких клас, наклади сего у волоских пара-

лельках нема. Тому то й не піддають мабуть управи т. зв. руских паралельок професорови Русинови, як се зроблено з волоскими, бо, як видно і п. директор Faustmann „hat sich ausgezeichnet bewährt“.

Супроти всіх сих фактів копче нашим послам взяти ся енергічно за усунення сего лиха, чей вже доста в сїм дїлі досвід, щоб зрозуміти і ті, що все має запиткувати тим, що треба досвідчити, як т. зв. рускі паралельки „sich bewähren“, доста, кажемо, досвід, що вони „haben sich ausgezeichnet bewährt“ і що тому нам треба чисті руских гімназій; німецької мови, кілько нам треба, навчимо ся і в них.

Буковинський сойм.

XI. Засіданє з дня 10. липня с. р.

(Конець).

По отвореню капітаном краєвим генеральною дискусією забрав перший голос п. др. Штраухер і нарікав поперед усього на те, що сойм відкинув просьбу громади Чернівців о субвенціювання міського жіночого ліцею; за границею на пр. в Гану, Клегсфурт, дістають подібні школи від дотичних соймів субвенції. Далі змальовує бесідники сумне, майже невизначно критичне положення народніх учителів, що пресі мають також якісь нимоти як люди цивілізовані. Далі переходить др. Штраухер на кілька інших сумних справ у нашій шкільниці як в. пр. лихий стан шкіль-

них будинок, що часто з простими хатами, недостатку наукових средств, непонирание бідного населення в до-сталяванню дітям одожи, переповнене гімназії і малу їх силність (5 на цілу Буквину).

На пополууднійнім засіданню поставили п. Декану внесені аби візвати кр. правительство до заведе-ня приготавляючих курсів при гімназіях у цілі улегшення сільській молодіжці науки в гімназіях.

По нїм промавіли п. Абрамамович, а далі п. Пігуляк. Сей останній парікає на уносуджене Русинів у школах і на те, що до руских громад висилають румунських священників, які не знають рускої мови. Бесідник говорив багато про церковні справи.

По нїм забрав голос пос. др. Вольчинський. Бесідник годить ся із висновками д-ра Штраухера. Вияв однак тут лежить після його думки не що стороні правительства лиш адміністраційної шкільної системи; ми взагалі терпимо під зою системою адміністраційною в Австрії. Др. Вольчинський нарікає далі на се, що коли Румуни жадають румунського краєвого інспектора, то правительство мовить, що нема на се грошей і жадає, аби учителів образовано в тій мові, у якій вони мають описи вчити. Потім звернувся до посла Пігуляка і закинув йому що він брав гроші від російського правительства (про цілу сю аферу писали ми в попереднім числі).

Далі промавіли президент краю бр. Бургінов, пос. Богданович в справі шкільних кар, проти яких виступав також пос. Левицький до-

Євгенія Ярошинська.

Рожі а терне.

Богдан був одним з своїх матери, адовий по сьвіщенству, що переселився се по смерті свого мужа до міста, аби таким чином улегшити своєму синови науку. Хоч вони були дуже бідні, однак жило ся їм обоім гарно, бо одно друге обожало, й чули аме невинна шасте в тім, що їм можна було жити разом, уєї свої думки обмінювати, ділити ся радостями й горем. Ніхто не видів на них ідошні хмарини нещастия, хоч як нераз було привро в хаті, то вона старала ся закрити ті злидні перед сном, щоб не затроювати його молодечого серця, нехатенювати його погідної душі. А Богдан не робив собі ніколи нічо з того, що мусів багато левий уділявати, мучити ся з розпеченими панськими синами, бо його, як першого ученика в гімназії, рекомендував директор учб, піклуючим ся о добро своїх дітей, заможним батькам. Ні, Богдан видів в тім свою повинність допомагати матери, й його найбільшою гордістю було, як він на першого забере гроші за левий, та принесе їх до дому. „Матусю, от, ані ми багаті“, говорив, розкладаючи патки та гуздани на стіл. А мати аме його кучеряву голову межі свої долоні, дивить ся йому в очі, й плаче зворушена: „Моя ти немоче єдина, що а робила би без тебе?“

Він уділяв ся мало до між товаришів, а то по тім причині, що левий забирала йому увесь час. Коли другі ученики проходили ся весело, то він тоді сидів за книжками, щоб надолужити той час, який провів на левиних, бо щоб піти невирітованим до школи, се в него не гравало ся. Він був більше задумчивою вдачею, і любив самоту, тому ходив у неділі і сьв'ята на прогулянки далеко по-за місто. Тоді уявляв ся в сьвіті природи, загав у пахучу траву, дивив ся в ясно небо, слухав шоботу птиць, цвіркани комах, і йому адкало ся, що з сего всего одне являє чудеса, анієса мелодія, в котрої тайну не може ніхто вгадати ся, аніба той, що має чисте, невинне серце. Товариші підозрівали його, що він инше стихи, але він був далений від того, хоч його душа була насиріла поетична, повна чути і тонкості. Він не чув у собі сил до великих, сьвіт потриваючих дїл. Його душа мріяла про тиху, спокійну працю. На своїх прогулянках стрічав ся часто з селанами, слухав їх оповідань про нужду та злидні, і йому хотіло ся допомогти їм, він так роздумував над їх простими словами, в котрих вони так досадно розсказували своє горе. Горе, горе, куди повернути ся, все горе! Він бачив його і в місті, бачив на воядїм кроці, і його молода душа так людяною нуждою перейняла ся, що він див і ніч думав над тим, як би тім нужді залобити. Та молодий його недосвідчений ум не міг знайти на се відповіди. Він гинув ся читати різні книжки, але й там находив

также той одинок: „горе, нужда“, а рецепти на їх усунення не находив. Часом говорив із матою про се, бо-ж вона була його невірницею. Але й вона не могла дати йому достаточну відповідь. „Так вже Бог дав, що люди мусять терпіти“, казала вона на його пристрасні допити. „А ніхто не годен людське горе вининути зі сьвіта. Але можна його зменшити по-тихою, ширим співчутєм порадою, і се значить уже багато“.

Сі останні слова ливили ся йому в серце. „Можна його зменшити потїхою, порадою, ширим співчутєм“. О, він мав співчуття для бідних, нещасливих: він мав його в своїй душі, але не знав, як його виразити, як його їм уділити. Він хотів ціле своє життя їм посвятити, та він се хоче, бо інакше не найде спокою, не зможе бути щасливим.

У таких думках-мріях минав йому час. До веселих забав молодіжні не тигло його: він волів уже любовати ся природою, читати серйозні книжки, розмовляти з матою, як грати в карти, пилити, танцювати. До сего всего не чув він ні найменшого потїгу, та сам нераз дивувався, чому то він такий ливий інакший, як другі. Професори любили його, й він чував йому славу будучисті, але один старий практик говорив: „Він а великий ідеаліст, будете надіти, що він усі свої адібності запропасти, бо він із того матеріалу злізений, з якого неходять каретелі, що хочуть усім добра, що самі добрі, але тому то й марне гинуть“.

Уже й матура стояла перед ним, а

Богдан ніколи не подумав, на який ефультет йому йти. Мати не питала його про се, бо не хотіла впливати на него. Вона любила його над усе, і знала, що він може для неї зробити багато, й тому не-раз мовчала. По матурі намовили професори Богдана йти на фільософію, але він не знав іще сам, що зробити із собою. Він хотів так жити для бідних, нещасливих.

Одної неділі зайшов на своїх вандрівках до старої каплички у ділі. Вона була відчинена і Богдан увійшов до сьредини. Спокій, тишина сьвятого місця поділила на його душу. На бічній стіні анієс старий образ предствалючий молодця, перед котрим розстали ся з одного боку увігнана роками дорога, а з другого боку показував йому Спаситель своєю терпеливою корою. Молодець відкинув роки і каже: „Возьмю терне з тобою, мій Ісусе!“ Сей образ зробив на Богдана велике вражіння, він топор побачив кудя йому йти, щоб можна жити для бідних, нещасливих. Хто хоче для них жити, мусить відкинути від себе роки, мусить ступити в сьвіт Спасителя. І від сей хвилі повстав у душі Богдана намір стати сьвященником.

„Матусю, а буду сьвященником“, сказав прийшовши до дому, а вона пиннула ся йому із словами в очі на шню. Се-ж було її найгорчішим бажанєм бачити сина пасадняком батька.

„Най тобі Бог допомагає“, сказала. „Линь, чи ти сьв'ящ'єв'ік із власної волі пойдеш?“

„Так, матусю, з власної волі, хочу

магаючи ся рівнож засновани руської гімназії в Кіммані.

Нарешті по промовах д-ра Стоцького і д-ра Скедла замкнуто генеральну дискусію, а приступлено до спеціальної, в часі якої промовляли: бар. Мустаца, що поставив резолюцію з визнанням правительств, аби воно отворило в Кімполоні румунську гімназію, і др. Штраухер перечив мовби то місто Чернівці не узгаднювало жадань Русинів у справах шкільних і жадань, аби у річних справозданнях публіковано дати що до віроісповідання учеників. Висноді прийнято всі внесені референти як і всі резолюції поставлені послами в часі дискусії.

На тім замкнуто засідання о годині 10-ій вечером.

Засідання в дня 18. липня 1901.

На початку засідання в четвер п'ятаять ся пос. Штраухер президента краю, чи правительство зробило що в справі удержання граничного руху на австрійсько-румунській границі, бо в справі дотичної інтервенції інтервенція у міністра справ заграничних, сєї останньої обійня позагодити прихильно сю справу.

У відповіді повідомлює президент краю, що на інтервенцію австрійського міністра справ заграничних наказало роз. министерство заграничних справ компетентним властям, аби вони позначили на переході границі граничним мешканцям мобілізаційного віроісповідання, заосмотреним у карті легітимізації.

Пос. Штраухер інтерпелює далі в справі унормованя учительських платнів, питаючи чи справа ся буде предложена соймови перед замкненням сесії. Капітан поясняє, що в сій справі піднято уже кілька разів на попередніх засіданнях.

Потім приступлено до порядку денного. Предложено виділу краєвого: 1) в справі начислення дороги, що веде з Кіммані через Вазяну

до категорії повітових доріг і 2) в справі пенсії учителя народної школи Ол. Гурушанки відослано в 1. читання до адміністраційної комісії.

Далі пос. др. Стоцький промовляв у справі свого внесення регуляції земельних книг на Буковині. Внесення прийнято. Пос. Калінеску реферував в імені адміністраційної комісії предложене краєвого виділу в справі зміни краєвого закону з 2. мая 1898 р.; дотичне внесення ухвалено.

З черги ухвалили сойм прийняти красну поруку за позичку міста Чернівців на цілі будови військових касарнів. Дотичну петицію реферував іменем адміністраційної комісії пос. бар. Мустаца. Позичка має виносити найбільшу суму 534.000 корон.

Посол др. Стоцький аложив справозданє адміністраційної комісії про ту часть справоздання краєвого виділу, що тикаєть ся громадських справ. Адміністраційна комісія ставить сідуючі внесення і резолюції: 1) визнаєть ся кр. правительство, аби воно зарядило що треба до реконструкції 56 бракующих іше актів уконституовани двірських обшарів. 2) визнаєть ся кр. виділ аби розглянути ся в справі знесення двірських обшарів і влучення їх до громад. 3) позначити ся громадї міста Чернівців затягнути позичку 300.000 кор. (на розширене водопроводних закладів) і 75.000 кор. (на покриття недобору в extra-ordinario прелдм'яря міського на 1901 р. 4) визнаєть ся красний виділ, аби він предложив соймови на найближній сесії проект закона в справі ординації будівельної для міст із вилученням міста Чернівців, як і також міст купільних і торгових; 5) приймаєть ся до затверджуючої відомости справозданє виділу краєвого про громадські справи. В генеральній дискусії над сєю точкою денного порядку промовляло кількох послів. І так: др. Штраухер обговорював

недостатку урегульованої опіки над убогими в краю, зазивав ся за знесенем двірських обшарів і зазначив konieczність заведення громадських метрик.

Пос. К. Абрагамович як заступник більшої посілости зазивав ся проти знесення двірських обшарів, отже і проти внесення комісії.

Пос. др. Вольчинський реагував на виводи др. Штраухера в справі опіки над убогими, а потім говорив, що двірський обшар не має ніяких поземків, а тигарі його і обовязкі є рівні з громадськими.

Пос. бар. Мустаца зазивав, що заступає вираді більшу посілості, голосявати не один за внесенням комісії.

По остаточних виводах референта прийнято в спеціальній дискусії всі внесення адміністраційної комісії.

По позудив в четвер по отворенню засідання наново зазивав капітан краєвий, що правительство бере назад предложене дотично нового складу ради шкільної.

З черги складав пос. Де Л'юж справозданє адміністраційної комісії про сю часть справоздання виділу краєвого, що тикаєть ся „справ промислових і статистичного уряду краєвого“. Прийнято всі дотичні внесення комісії праз із додатковим внесенням посла Лангента, аби субвенцією для тих, що уніщили столаревий підділ промислової школи в Чернівцях, аложив школу для виробів із дерева в Кімполоні і коншиарську школу в Сторожинці на цілі дальшого економного обслуговування у вищих економних промислових школах з 1200 кор., підняти на 2400 кор. і розвинути на тих, що хочуть освітлювати ся самостійно.

Приступлено підтак до 9. точки порядку денного. Пос. др. Вольчинський аложив іменем адміністраційної комісії справозданє про предложене виділу краєвого в справі зміненого статута для публічного краєвого положиничого закладу злученого з гімназіальним відділом. Статут і дотичні резолюції прийнято.

Останньою точкою денного порядку було справозданє адміністраційної комісії про ту часть справоздання виділу краєвого, що тикаєть ся справ правої культури.

Розвинула ся над сям предметом оживлена генеральна дискусія, в якій забирали гомос пп. радник краєв. правительств Барлеон, Теодор Фельддор, Лангента, Левинський і др. Штраухер. А в спеціальній дискусії промовляли послы Вольчинський, бар. Мустаца, Де Л'юж, др. Штраухер і Т. Фельддор, ставляючи різні резолюції. Нарешті прийнято всі резолюції комісії адміністраційної і поставлені зі сторони послів. Засідання замкнуто о годині пів до 12. вночі.

Руский університет у Львові.

В теперішніх часах є правдиво гатаві безстороння та безпристрасна оцінка руско-народних змагань. Також нинішню несподіванкою є відзнака Кугел-а Івовського про руский університет. Значнає спитати єму першою, що своїм шовіністичними ауслами, польська політика їх має мимоліть. Русинів у московській рамена, на школу нашої руско-української народности, але і на великого самиз Полєв'я, які тим способом споріднили собі і дружний народ відчужують від себе раз на зазв'язд.

Підізнає мнущого кожного галицького сойму — пише „Kujet Iwowski“ — домагає ся руский народний посол Олєсницький, аби сойм ухвалив резолюцію про потребу заложення руского університету у Львові, а на разі отворення рішобіжних катедр з викладавкою рускою мовою на виділ правничий і філософський.

На умотивоване свого внесення пані п. Олєсницький, що 605 слухачів Русинів знаходять ся на університеті лівонському, а 387 на різних виділах по інших австрійських університетах. І хоча більше як половина руских студентів на лівонському університеті приналежє на теологічний виділ, а значна часть Русинів, образуючих ся у Відні, не ходила би на руский університет у Львові, бо належить вона до групи московської,

незважаючи істинуванє окремої рускої народности, то нині того руский університет м'г би рахувати на більше число слухачів, як університет в Чернівцях.

Задивляючись на руску kwestію, як і на кожду справу, з точки погляду наших національних інтересів, мусимо признати, що внесенє п. Олєсницького в справі руских катедр повинно адійснитися.

Руский університет у Львові м'г в чім не загрожє нашому національному розвитку, польській культурі. Мажучи многолітню цивілізацію, маючи значний науковий доробок ще перед заволодінням польської мови або викладової на лівонському університеті, можемо чейже выдержати в цивілізаційній суперництві з Русинами. Се суперництво може зини користи привести обом сторонам, змушуючи їх до напружування й помножування своїх цивілізаційних сил. Тільки Москва і в почутті своєї цивілізаційної безсилности могла знищити наші культурні центри в Вильні в Кремені, а в тепер ще боить ся заложити російський університет у Вильні, аби він не змінив нині цивілізаційно і тим самим не починає більше відпорини на русифікацію. Суть єс стремління негідні цивілізованого народа. Нехай університет у Львові абєро на своїх катедрах пильні польської інтелігенції, найліпші підземні наукові сили, нехай профєсори стануть тут правдиними людьми науки, а не карьеровичами, що спять і мріють про міністерські портфєлі, майже більше Бальцерів і Войцеховських, а менше Пєтєв'яків, то польська і руска молодіж радо ходити не до університету на виклади тих профєсорів, хочби університет мав рускі катедри, або хочби неби польського авторів ся — руский університет у Львові. Безусловно не зручилось, коли на руских катедрах навдуть ся сили, котрі своїм талантом і основним знанєм потягують польську молодіж слухати їх викладів. Наука є національною справою, в тих областях, котрі не мають нічого спільного з ніякими національними kwestіями: французька медицина, французькі підручні математичні, не говорячи вже про французьку політичну економію, ріжняться значно від німецьких; німецька наука від англійської. Кождий народ владде в своє знанє нові індивідуальні прикмети свого духа. Тож позбавляючись даного народа єго індивідуального розвитку, — єс той гріх проти єв. Духа, про котрий говорять, що не може бути прощений ані на єм ані на тім світі...

Мажо національних прикмет науки одна культура закладає ся празками другої. Супротив того для культурні центри двох культур, ріжних під національним аглядом, мусять причинитися до як найбільшого розвитку духовного життя через своє співділяне, а не лише через суперництво, про яке ми атадували.

В інтересах культурного розвитку не лиш Русинів, але й Полєв'я, хочемо руских культурних інституцій побіч культурних інституцій польських.

Руский університет є майже конечний при ітнованню руских середніх шкіл. Теперішні середні школи, хоч багато часу забирає своїм нахонам на науку старинних мов, образує їх не на старинній, але на новочасній літературі.

Дlatego образуюча партія шкіл народів з небогати цивілізаційними запасами мусить бути не велика. Тож зрозуміла річ, що много руских родичів не хоче віддавати своїх дітей до руских шкіл. Руский університет, причиняючись до збільшення цивілізаційного доробку Русинів, піднесе педагогічну партію їх гімназій.

Також повинні ми пам'ятати, що повстанє руских культурних центрів в Галичині мусить додатно впливати на формуванє рускої народности в Росії, котре мусило би викликати певні сенсативнічї а боляр автономічїї стремління на російській Україні, а тим самим було би для нас поміжним чинником яко ослабленє імперії царя.

При повстанню руского університету треба зини на те уважати, аби характер такої інституції був без закладу під під національним аглядом. Русини мають таланта, що підточує їх національний розвиток. Той таланта — єс московський, що негуєть руску народність. „Узнаємо руску мову аналізетичною літературою“ (га. етати „Галичанина“ про поділ Тиролю). Вона участь

слушати бідним, нещасним, і тому вельмачу ся безженим“.

Мати стояла остовніла. Сего вона не сподівала ся, але не протівилася єй йому, бо знала його твердий характер. Вона сподівала ся, що час аналізує його з таких думок, а найбільше надіяла ся вона на те, що як його серце вшодобне собі яку гарну дівчину, то він тоді відступити від свого теперішнього заміру. Але час не сприяв її надії. Богдан не уникав товариства, видів багато дівчат гарних і поганих, але його серце остало пільне. Він представляв собі дівчата, як гарні знайомі прайти, але ніколи не найшла на него гадка пересадити одну із них у свій город. Його ідєл була така велика: служити Богу, бідним та нещасним, вжде його особисте пошуванє навало перед тим.

І в семінарії прознав його товариші ідеалістом, фантастом: він чув не раз, як вони некупали з него, але його гарна душа не обиджала ся сими їх дотепами.

Він виселявся ся безженим. Йому дати місце сотрудики на селі. Він спровадив зараз свого матуся до себе, і нині почало ся між ними те щасливє житє, як у давні часи, де одне розуміло друге аж до дна душі. Молодий євнанціоніст займив ся занебанням народом, навчав, радив, помагав, а все без пристрасти, лише з тихим євнанціоніст, із правдивою „покорю“. Він ніє поміч і віраду в хаті бідних, хорих, а його мати помагала йому у ні євмі. Вона не вагала ся ніколи, як він сизав, що там або там, треба поміч понести, то вона зараз була готова, й не питала далі. Він був душею її душі, житєм її життя, працювати з ним разом було для неї щастям, а він знов чув ся задоволяним, що має

в ній щирого товариша, помічника при своїх змаганнях. Його сподіван, тиха діяльність найшла признанє. Нарід став опамитувати ся, залучив свої пристрасти, почав горювати ся до того, котрий подавав йому науку, приносил коміт, пороку. За кілька літ обостанни в соім змінили єб ідєлом, не вдало було нимих людей, не чути було про заохідство, або другі азї дїла. А те все зробив в. Богдан своєю тихою, невисянутою працею, своєю превеликою любовю до бідних, котра ніколи не зважала на відчужені, але обнімала всіх. Богдан не шукав ніколи матеріального змєгу, навіть не розумівав, як євнанціоніст може бути матеріалістом, за се чув не раз докори від свого народа, та він не відповідав на них нісолом. Його житє павло так тихо, так євнанціоніст, його душа була так переноснена любовю до ближнього, що він виходив у ній все прощення для блудів других людей. Праця солодила йому житє, а наука окрашувала його, бо Богдан любив науку. До пізньої ночі читав своїх улюблених письменників, любив ся з лєтом їх думок, і черпав із них вшоджені, заототи до дальшого труду.

Старий нарох умер по кількох літах. На його місце прайшов молодий, котрому не сподобав ся тихий, євнанціоніст Богдан. Він просив о наданє вишого сотрудики. Його воли стало ся задовістї, а Богдана перенесли до малого містечка. Ще при прощанні наказував він народови пам'ятати на його науку, й не сходити з правої дороги...

(Далі буде).

Принагідні закупна з причини опізнення сезону!!!

в склепі Б. БАЛТИКЕВСТРА молод.

О 35% таньше як передше
літні парасольки, модних кольорів, чорні і ясні
з коронками.

О 10% таньше як передше
ясна обува для панів, панів, дівчат, дітей і
убува до Lawn Tennis, Кнайтінські менш.

О 25% таньше як передше
Солом'яні капелюхи і легкі капелюхи фільцові
і літні шапочки.

Подорожні прибори, склад найгарніших
куфрів ручних і налізок тонки з урядженням
або без уряджень пуделка на мужеські і дамські
капелюхи — етюї на парасолі, копії на іду,
торбинки.

Мужеське біле, англійські зефіри, конітри,
маншети і краватки.

Найтаньші

друки для шкіл народних

можна получить лиш в:

друкарні „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

Classen-Buch	аркуш 4 кр.
Wochen-Buch	„ 4 „
Auszug aus der Schulbesuchs Tabelle	„ 3 „
Lehrerkataster	„ 1 1/2 „
Schulkataster	„ 2 „
Jahresausweis	„ 1 1/2 „
Inspektionsbericht (два аркуші)	„ 4 „
Schulversammlungsbescheid	„ 2 „
Quartal-Ausweis	„ 2 „
Свідчення відходів нім. і рускі	„ 2 „
Gestionsprotokoll	„ 3 „
Квіти німецькі і рускі	„ 2 „
Свідчення університету німецькі і рускі	„ 2 „
„ фреквентативні рускі і німецькі	„ 2 „
Schulmatrik	„ 2 „
Inventar	„ 2 „
Katalog der Schüler Bibliothek	„ 12 „
Competenten-Tabelle	„ 12 „
Qualifications-Tabelle	„ 12 „
Aufforderung zum Schulbesuche	„ 12 „
Zanitzung	„ 12 „
Повідомлення шкільні рускі і німецькі	„ 12 „
Armuts-Zeugnis	„ 12 „

Важне для кожного!

Випродан!

По дивно дешевій ціні, лише за 2 зр.
95 кр. — прекрасний гарнітур, зложений з
14 цінних предметів, а іменно.

- 1 годинник німецький, анвер ремонтар (на жадане поспібілений) з гарно гравірованими окладниками, докладно зрегульований, з три літньою гарантією і етуї.
- 1 гарний запонік з голядини або нікю з кутасом. Париска система.
- 1 шпилька до краватки, з голядини з імт. бризант.
- 1 пара позолочених сніжок до маншетів, марка „gigante“.
- 1 гарнітур (5 штук) сніжок з голядини до конітри і сорочок.
- 1 пара конітри з правдивого срібла, значеного урядом.
- 1 перстень з голядини з гарним каменем.
- 1 кишеньове зеркальце і етуї.

Сих 14 гарних і цінних предметів разом з годинником (анвер-ремонтар) розкладає за 2 зр. 95 кр. (підлизатою або шпилькою наперед грошій) фірма:

Brüder HURVIZ.

Exporthaus, Krakau Stradom Nr. 17. (Oest.)

Колі се кому не сподобав ся, може до 8 днів авернути і дістати гроші назад, отже нема ризику.

Хто замовить, дістане альбум з 16 карток з видами Кракова за дармо.

8-10

Найліпші

МАШИНИ ДО ШИТЯ

є так звані обручкові (Ringschiffchen).

Сі машини йдуть дуже легко і надзвичайно скоро (2000 шитків на мінуту). Сі машини мають прилад до гафтовання і прилад до острення голок та ножиць. Окрім сих маю ще найновітні машини для шевців, кравців, марів і такі, що шиють для потреби в перед і взад.

За кожду машину гарантую 5 літ.

Продаю за готові гроші і на викиат дешевше як везді, хто невірить, най переконає ся.

В. Данилевич

машинист
в бровари Штайнера ул. Дойрцева ч. 21 в Чернівцях.

Т. Файлес

успішн нагнито

Чернівці, Руска ч. 6.

Яко дамсна фризиерна „Secession“

як також спеціалітет у всіх париских дамських фризурах поручає ся пані

АННА ВАЙС,

Чернівці, Tempelgasse 6,
(сальон фризерський Леона Вайса),

котра у Відні за знаменитий смак у стилі „Secession“ і за еризерську техніку була подвійно відзначена медалями.

Ціни приетупні.

Виходить в Чернівцях
що середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петровська ч. 2.

Рубриков виставляє на запис на поштові
виставлення. — Рубриков неоплачений
визнає під пошта.

БУКОВИНА

Передплата на „Буковину“

на півріччя	30	Нар.	—	сост.
на рік	60	—	—	—
на чверть року	15	—	—	—
на місяць	4	—	—	—

Одноразовий номер коштує 15 сот.

Передплата і відшкодування на іноземні
платні в Чернівцях.

До моїх Вп. виборців вишніщого повіту.

Сим маю честь запросити моїх ви. виборців і всіх, що то їх обходять публичні справи, щоб з'явилися зібрати ся в неділю дня 28. п. ст. с. м. о 1. годині з полудня в Вишніщій, де здавати му справу з моєї посольської діяльності.

Прому ви. читателів „Буковини“ подати се мое запрошення до дальшої відомості.

Чернівці, 23. липня 1901.

Проф. Єротеї Пігуляк,
посол до ради державної і на сойм
красній.

Справозданє посла Пігуляка в Садагурі.

В неділю, 21. с. м. посол п. Пігуляк адав справу із своєї діяльності в державній раді перед своїми виборцями садагурського повіту в Садагурі. Позаяк теперішньою порою нашим селянам тяжко сходяться часеденно на зборах задля їхньої дітної праці около полів, то проте несе такі лижлось околом півтора сотки виборців. Один з поміж присутніх жалувал ся перед нашим послом на гуєльниць, що саме тепер появились по деяких наших околицях і справляють нашо-му селянству чимало шкоди. Виборець асував вини головню на те, що ті гуєльниць появились разом із заведенням управи цукрових буряків, а через те нарід не полишили а погіршили свою долю, бо гуєльниць з'ядають не лише буряки а також конюшину, цвіт кукурудзи і

т. п. Посол пояснив справу елементарним способом зовсім докладно, вказавши на те, що пошлене агадних гуєльниць не є в жадному сполученю з управою цукрових буряків, і що наше населення не має жадної причини, щоб нарікати на цукрові фабрики, бо они справляють народоні полєкшу, позаяк сьогодні в нас вже не дістати денного робітника по 20—40 кр. — Потім посол пояснив, що то таке парламент, заадачу парламенту і способ праці в парламенті елементарним і арозумілим способом. Потім адав справу загальною об тім, що викона-но в державній раді минувшої сесії, а то: про військовий контингент, закон про належитости, організацию промислових і торговельних палат, закон про маргарину, закон про горіччаний податок, закон про цю від вина, інвестиційний закон, закон про 9-годинний час робочий у копальнях, закон про водні канали і регуляцію рік, зміну промислового закону, закон про локальні залізничі і про ухваленє бюджету.

Посол адав також справу про свою власну діяльність, а то: по-старав ся о те, що в короткому часі дістанемо другу руську гімназію поза Чернівцями і приготавлючий курс при другій державній гімназії, руські паралельки при другій державній гімназії розши-рять поепененно на вищу гімназію і змінять німецьку викладову мову деяких наукових предметів на руську мову викладову, утворене руських паралельок при теперішній православної школі народній в Чернівцях, в будучности буде управильненє веденє метрик по руських грома-

дах, заведено в школах народних релігійні учебники на українсько-руській мові, поставлено в радї державній внесенє о запомогу (два мільйони корон) на те, щоб згамувати нивандрувуючий рух нашого селянства, а в короткому часі буде заснований і банк на ту саму ціль. Посол обіцяв, що на будуче по-старает ся і о те, щоб у будучности оподатковувано лише надвникну двох фалєх землі, а земля и об'єм до двох фалєх має бути неоподатко-вана і невільно буде продавати ся на екзекуції; постарает ся і о те, щоб нотарі і геометри були державними урядниками, і щоб їх оплачувала держава, а не пооди-нокі люди.

Дмитро Гринчук склав іменем присутніх виборців послови подяку за його щирю опіку над своїм народом. При тім всі виборці вира-зили одностайно послови вотум до-віри.

Дмитро Гринчук поставив отей внесенє: 1. щоб свідків, що допу-скають ся всяких надуживань при виготовляюаю договорів у нотарів, усунуто; 2. щоб правительство не агодувало ся на те, щоб по містах були всякі паворами; 3. щоб дохо-ди з відпустів у Сучаві були при-значені на якісь добродійні цілі, і 4. щоб всяких фальшивих агентів не допускано до отуманення і адир-ства населення. Посол на се сказав, що, коли геометри і нотарі будуть удержані, тоді і свідків не бу-де треба оплачувати; правительство не може заборонити те, щоб по мі-стах не находили ся панорами, бо ж наших людей ніхто не силує, щоб они заходили туди; доходи з від-пустів се приватна власність до-

вичних, при відпусті занятих спів-щеників і н., то-ж не можливе те, щоб їх силувало, щоб они відсту-пали свої доходи на добродійні ці-ли, а людей ніхто не силує, щоб они йшли на відпусту і щоб там видавали гроші і т. п.; щоб фаль-шиві агенти не отуманювали людей, на те треба лише зараз повідомити тих органів, що мають обовязок слі-дити за такими дурисвітками.

Степан Маціборський із Добриниці жалувал ся на добринівську інтелігенцію, а особливо на тамо-шнього діда, що старает ся о те, щоб тамошніх читальників пере-сідувати при кожній нагоді. Посол обіцяв, що аверне увагу на се в соймі.

Громадяни в Рогізнаві жалують ся на те, що управитель тамошньої школи народної не меншає в поме-щенню шкільного будинку азе в своєму помешканню аж на другому селі, що приходять рогізнавським громадянам лише на школу. Посол обіцяв, що постарает ся о те, щоб і сю справу залагодити піднодію. Громадяни в Рогізнаві просят та-кож і о те, щоб учительські місця при руських народних школах не обсаджувало такими учителями, що не мають кваліфікаційного іспиту для руської мови викладової. По-сол пригадав, що се справа була порушена вже частійше і обіцяв, що буде старати ся, щоб сю спра-ву довести до кінця.

Іван Клим із Старої Жучки просят іменем тамошніх громадян, щоб правительство занєсло на якийсь час той закон, що ним ограничено число (скількість) водних млинів на Пруті і щоб постаралось о занєсе-не рогаток на конкуренційних до-

Дарини Пшибишевська.

I. Oh, la tristesse de tout cela, mon âme!

Вона стоїть при шийні і спі-ває.

Він сидить сперши ся вигідно і слухає.

Вона стоїть і співає... вдививши ся в саму себе. Затонлена в тому одному, єдиному почуванню, що під-носить її душу під облаки, до сон-ця... Час і простір аникають у не-піймочій мряді, минуле її будуче стикаєть ся при мдраво стріючих шиялах нічності.

А той розпростирає м'ягкі свої крила і розміривий лише в просторі. Блаує і шукає і вертає із зітхненєм.

І знова підносять білі свої кри-ла і легко мон шл сонішний ле-тить до зьвізд, і серед вірок вір-кою гине.

А тепер розриває широкі свої крила і маєстатично впливає на далекі, далекі моря і пліне поверх гір і шиялів, до вишин заворотних і про несе забуває.

Ох — — —

Тепер до сонця полинув!
Снів затих...

Вона стоїть біля і глядить на него очима, повними треноги. Чув і знає, що до нагоди виспівала ду-шу свою. Виспівала бо і туго, вони швидкою стрілою в дзеч по-линули, тут на землі його злиша-ючи.

Але він не був блідий.

„Ти співала зваменито“, сказав задоволений, так добре не взяла ти ще ніколи того G“.

II. In questa tomba oscura.

Бігла вулицями з головою до землі похизеною.

Було темно; пітер свистів між дахами високих і темних домів і гонив її перед себе, мон корабель із розп'ятими вітрилами.

Знала, що великий опір алийний, знала, що йти муєть в перед, аж дійде до ціли, яка невільна її була.

Чого шукала? Куди бігла так спішно в ту страшну ніч? Не здо-нала собі справи із того почування, що її гонило; замкнула очі і без-силно піддала ся вітровій струї.

Не знала дороги. Не знала ні одного з тих мовчачих домів, що говорили про журбу людську і болі. Із тривогою гляділа в ті самітні світла, що полумінними азяками горячково перекали в темряві ночі і говорили про пужду — про лю-бов...

Ті своєрідні світла поза висо-кими, темними мурами, просвітлю-ючи гушавий городів, пригадували їй децо з власного її життя, при-гадували їй студену дріщ, що в чор-ну ніч пригнала.

Чого шукала в тому темному просторі? Що її там ждало?

Знала лише, що тої ночі агад-ка її життя відслонить ся, що тої ночі стануть мала перед своїм па-стем. — А може гонив її алочин, який сповнила?

Здрігнула ся. Так давно вже забула про те! Забула і думала що находить ся в безпечній криї-ві. — Але тепер, серед тої темної ночі, коли пітер виючи, гонив її до незнамих границь — тим силь-нійше і більше відчула, що те одно-вєе жило в її душі, жило власним житєм підземним, аж вирисло на полумінне її кроваве питання, що домагалось відповіди її спасення.

І сеї ночі мала атанути перед страшною, одностайною долею і одер-жати відповідь.

Нараз атанула.

Із тривогою надслухувала. Було в округ неї так тихо і так темно, як у власній її душі!

Де була? Вулиці зникли її із очей. Нестерпелівість рвала її нерви.

Чула, що дійшла до ціли, що прірва розтворила ся перед її сто-пами!

І гонила її неповадержна жах-да, щоб глянути в ту відхлань, у ту пропасть, яка поглотила її мала. Якесь нужденне світло ударило її в очі і вона побачила себе у великій салі. Склепине було так високе, як небозвід, а перед дво-рима спочивав величезний камінний сфинкс.

Ішла поволі до отворених дво-рих, знала, що там у пупрі чату-вало на неї Призначенє, що мало ахопити її у свої рамена і анеса-ти кров її до останньої краплі.

І вона атанула нараз перед дов-гим коритарем. Простір увесь за-ливалася світлом, воно освіплювало її своєю силою і одурювало.

Коли знов отворила очі, поба-

рогах, а Віктор Кирилович вносить прохання, щоб краєвий виділ розсади-джував скарги на громадський виділ і його правління в Старій Жучці, бо попередні скарги пронали без сліду. Посад займає ся й сему справою. Постановлено внесення, щоб усунути ті крики, що заподівають ся руському народови й його шкільництву тим родом, що до женського семивари учительського приймано питомих руської народности, значайно як найменше; хотий їх було досить споре число з добрими успіхами в науці, то все-ж такі їх підтримувано та за те приймано як найбільше питомих німецької й румунської народности. Посад відповів, що ся справа буде заваджена, бо женський семивар буде вже що року мати чотири роки й курс приготувальний.

Ілл Меленка зложив у друге іменем присутних виборців послоний подяку.

Присутній.

Буковинський сойм.

ХІІ. Засідання з дня 20, липня с. р.

На початку засідання відк. Пігуляк, наголошено в справі захорони проти збокованого черва. Потім президент краю відповів на ріжні інтерпеляції і так на інтерпеляцію посла Чуряна в справі устроєння вищої гр. ор. румунської дитач у Чернівцях, на інтерп. др. Штрахера в справі поступованя податкових властей при вимірі особисто доходу податку в Чернівцях; на інтерпеляцію дра Снеда в тій самій справі в Радіцях; далі на інтерпеляції посла Веселозоского: в справі податкового утиску, в справі уноєднення туземельців старобинних властями і в справі записування дітяк у Жучці на Русинів, нарешті на інтерпеляцію Де-Льож у справі унеєднення торговельного руху в Румунію.

Потім приступлено до порядку денного, яким першою точкою було справозданне спеціальної комісії соймової до нарад над внесенням ректора др. Ганно в справі устроєння нового будинку для черн. університету. Резерував нос. Лангенган. Дотичні внесення висказуючі охоту поперти нової нової будівлі з краєвих фондів прийнято по короткій дискусії, а радше по короткій промові др. Гавке.

чила, що етіни були покриті великими, темними образами мужчин і жінок, а всі звертали до неї свої грізні, насмішливі й сумні очі.

Було, немов би неї вони ждали на неї, у всіх тих лицах прожертих гробовим повітрям читала страшний привіт розкладу.

Бачила, як рівномірно потресли білими лицами і читала в тих численних, бездонних очах: „Зближи ся, зближи, ще кілька кроків, а почувеш привітання від тої ціли, що здалека тебе кличе.

Повернула ся в остраху перед тим рядом живих трупів; коритар був так вузкий, що ті постаті могли бити її по лиці мертвецьки-баїдами долонями.

З охотою віддала би тепер своє життя, колиб знова кинути ся в ту бурливу ніч, але те, що гоняло її без упину наперед, було сильнішим чим джужуча смертна трівога. Мусіла йти вперед і перейти через понурий жар тих пустих очей — мусіла йти на нову, незнаму страшність.

Нараз станула при другім отворі коритаря.

Далі на підставі резервату др. Стоцького прийнято внесення адміністративної комісії в справі улаштування існуючих повітових доріг за краєвий виділ, а іменню 1) пропозитивний краєвим Виділом, проєкт закону, що тишаєт ся улаштування існуючих повітових доріг за дороги краєві звернено краєвому виділу а внесенням, аби предлажив сьб проєкт закон обіймови на найближній сесії і 2) сойм ухвалив, аби технічному управлінню технічного департаменту у краєвм виділ належав ся по 15 роках служби на тій посаді третій додаток паявний в сумі 600 кор. річно.

Пос. Де-Льож зложив в імені комісії адміністративної устпе справозданне про проєкт статута для статистичного краєвого уряду. Прийнято постанову резолюцію, аби поновити проєктне перевести кр. виділу а внесенням, аби се проєктне відб на найближній сесійній сесії.

Пос. Де-Льож резерував в імені адміністративної комісії своє внесення в справі торговельних трактатів із заграниччя. Комісія ставить слідуюче внесення: Вис. сойм ухвалити: Визнаєт ся краєвий виділ, аби в нагоді розвизанні торговельних трактатів у 1903 р. вібран у відповідний спосіб жалани і внесення ріжних і торговельних нормативів, особливо скликаючи анкети, і у відповідній дорозі повідомити правительство про інтереси продуцентів на поді ріжництва, промислу і торговлі на Буковині, а про пороблені проми аби адал справозданне соймови.

Над внесенням розвела ся оживлена дискусія. Пос. Лангенган констатує, що палата торговельна і промислова зробила вже зі своєї сторони в тій справі що треба; на запис міністра торговлі аїбрада матеріалів і поставила внесення, а при тій поступала в порозумінню з цивільним палатами торговельними і промисловими. Бесідник обговорює акцію і позичий цлові, при чім нарікає на недостатку поперти, якого палата сподівала ся зі сторони інтересованих.

Пос. др. Штрахер виходячи від діяльности буюв. назати торгов. і пром., обговорює гіршнство на Буковині, для якого правительств не робить нічого від 125 років, нападає на діяльність краєвого виділу і вкінці висказує свій погляд, що Мадри сьблизували в 1867 р. дати на свою корист. (Заст. канітала краєвого, бар. Козлановский як президент знявше, що бесідник заслугоє за сьб писка на те, аби прихилити його до порядку денного).

Пос. бар. Мустаца відповідає на записи передбесідника піднесені проти краєвого виділу. (Між бар. Мустацом, а др. Штрахером винязуєт ся остра полеміка).

Президент краю боронить правительств перед записом не діяльности на

Станула перед гробовим, похмурим склепом; лиш з гори спливало слабе зелене світло, — воно флювало блідо і грізно в округ великого катафальку, підпертого високими колунами.

І побачила на тій смертній постели мерця; що лежав неповоротно і ждав — був то мушниця.

І станула при катафальку і глянула в лице його, в лице чоловіка, якого уста мали йти дати відповідь.

Він був єдиний, що звав ту відповідь.

А уста ті були мертві й німі на віки.

А ті очі, що мала в них підчитати загадку, були замкнені — підерла би тепер усю страшність смерті колиб могла ще раз мати в тих очах страшну загадку — а ті очі були замкнені на віки.

І коли так лежала простерта на землі і ломила руки в безсильному страху і болю, почула за собою кроки, кроки, які знала, кроки, які любила. Напрасно джужалась і відвернула сл. Перед нею стояв він, він, що лежав на смертній постели, він, що знав відповідь.

поли гіршнства. Внесення нарешті прийнято.

Далі пос. др. Стоцький зложив справозданне адміністративної комісії про проєктне виділу краєвого в справі улаштування господарських учителів пиддінних а внесенням, аби справозданне вернуло до виділу краєвого і аби проєктне внесення на найближшій сесійній сесії по порозумінню з радою краєвої культури. (Ухвалено).

На підставі резервату посла д-ра Стоцького прийнято без дискусії закон у справі записування громадських доріг в гурагуверскім повіті, яка записуєт ся в ілішештах під гостинця, а веде через Брашну до границі місцевої Бадачана до дороги повітової.

Др. Стоцький зложив далі справозданне що до закона, записуючого громадську дорогу, відгазуючоту ся в 6 кілометр. попище школи в Кішмана від повіт. дороги Кішман-Валява, а ведучої через Валяву до границі громади Шубра-вель до категорії повітових доріг. (Ухвалено).

Врешті резерував пос. Ф. Скендляр про петиції о підвищенню плати учителів, які передано краєвому виділу до розагодження. При сьб наголос др. Штрахер урчуєт ся раз канітала краю про унормоване плати учителів. Далі сьбизали справозданні в імені ріжних комісій про петиції др. Стоцький, бар. Мустаца, Лангенган, Очул, Богоєвич, Де-Льож і Штайнер — по чім замкнуто засіданя.

Остатнє засіданя відбуло ся у вікторів 23. с. м. Справозданне із сего засідання подамо в слідуючій числі.

Виборчий рух у Галичині.

Др. Дудиневич в коломишкнм повіті підготував тихим ґрунт під свою кандидатуру, а его офіцій-ад'ютант др. Габоничкий пусьєє факшерм в „Галичаніні“: що на отворено читально Кашового в Ключеві великим „всі собраним неодноразно единогласно заваляли, що не хотит нікого другого біти своєї послом, ли лиш д-ра Владимира Дудиневича, що не отступают от сьб, самим-же сьбизали на собраній мужей довірні 12. (23.) ічня с. г. поставленою кандидатурі і даже сьбизали не хотят о нікої набуті другої кандидатурі. Хотий др. Дудиневич заваляв їм, що неохотельного отвіта на їх требованіє дати не может, собранийсьє не отступали от своего желания і повторили, що на д-ра Дудиневича постоит, так як уже неодноразно убідались, що он іскренно заступаєт ся за наш униженний і поправдженний народ. Впрочем в настоящее время, когда наш народ угрожен із всіх сторін,

А він подав їй руку і глядів на неї великими, живими палаючими очима.

А вона зложила свої руки в його долоні і жадобно глянула в отворені очі й шептала без віддику: Дай мені відповідь, відповідь, відповідь!

Нараз почула, як руки його почали кестити від стужі, як лице його стало дубіти і кривати ся мертвецькою блідостію, як очі замикали ся важко під жебручим її поглядом. Лиш руки його етискали її долоні сильно неаможно. Вона чула як винула в його обіймі під мертвим його поглядом, як винула мон дерево в осени — а вітер етал сьбизати її пісню похоронну — а темнота стала ослонювати єї очі — на віки. — — —

Переклад

Ярослав Веселозоский.

только др. В. Т. Дудиневич может успешно і хоромо защитити народний інтереси і достоянія (sic!)“

Зі Станиславова доносять, що виборчий рух захорони вже всі курії. З місцевої курії кандидує на разі без контра-кандидата епис. Білпнський, директор австро-угорського банку. З менших посілоостей етпе до бою дотенерівший посол Винничук против б. посла Гуріна. Борба буде запалта, бо оба кандидати мають своїх прихильників. З більшої посілоости буде кандидувати Войтх гр. Дудиничий, який запросив своїх виборців до Станиславова на 24. с. м. на збори, до мають вибрати делегата до центрального посольського комітету, почім гр. Дудиничий алаєт справозданне зі своєї посольської діяльности.

В Станиславові мобілізуєт ся москвофіли, як доносить „Галичаніні“ в днх 11. і 18. червня відбули ся там збори „мужей довіря русько-народної партії“, на яких вибрано передвиборчий комітет: Комітет має складатися з „із неськолькодесяти членов“ а председателем его є адвокат др. Алексевич, товаришем председатели о. Стефан Ленкавский, секретарем Ілля Тьмачуніа, а касиером Теодор Рубчак. На згаданих зборах нараджували ся над евентуальними кандидатами, але ухвалено „поки що не инстатутти жадної кандидатури, а передовсім підготувати правибори, а доперва по правиборах поставити кандидатуру „з обраценієм винизанія на указанія „Руської Ради“ у Львові.

В Новім Санчі поновили ся доси чотири кандидатури в місцевої курії: нотар Лужина Липицького, Станислава Кметовича, голова „Міщанської читальні“, ко. інсульт д-ра Іуралика і д-ра Лемана, провідника соціал-демократичної партії. З менших посілоостей має кандидувати Поспе Знаміровський, бурмістр Кринич, против дотенер. посла Станислава Потоцького. З курії більших посілоостей оголосив свою кандидатуру пол. маршалок Глембозий в місце дот. посла д-ра Ромера, який не буде старати ся о посольський мандат.

„Dziennik polski“ подає, що в сьб-сній курії львівської кандидує дотенер. посол Теофіл Мерунович, редактор „Мойот-а“ Врайтер і др. Кость Ленишай. — З сьб-сній торговельної палати має старати ся о мандат по д-рі Мархвицим др. Гершир Козімер з Черлині.

З міста Стрия піднесено вже кандидатуру бар. Юліана Врунаникого против дотен. посла д-ра Фрухтмана, котрий також буде кандидувати.

З Раши руської доносять про кандидатуру дотен. посла Володислава Іури.

Головна рада польського людowego сторонництва, вибрана дня 30. м. м. на з'їзд в Тарнові, вибрала ся дня 12. с. м. в Сьбизанні в ціли уконститутованя. Председателем ради вибрано н. Рєваловича, редактора „Kurjer-a lwowskiego“.

В Долині, консолідаційний комітет полігоний зади виборів ухвалив кандидатуру о. Теодора Ваччевського пароха Ленцики і відієт ся до Народної Ради і Руської Ради у Львові як і до Селянської Ради в Долині з проханням о затвердженне тої кандидатури.

В Яворові відбули ся дня 23. с. м. в сьбї ради повітової збори в ціли уконститутованя передвиборчого комітету для вибору посла з курії сьб-сних громад. Відозва, скликаюча єї збори, писана по польськи з підписами шп. Йоноши, Генрика Карчевського, др. Гібла і Шоптицького; навіть до руської сьб-сницької писано польськй запрошенєя І. —

З Дрогобича доносять до „Галичаніні“, що в неділю 28. червня о 3 год. пополуноди відбуло ся в Ясєнній сьб-сній передвиборче віче, на яке яєвляв запрошенєя комітет, зложений з Яна Олександровського, Івана Ступіала, Нимохая Івахла, Дмитра Грєза і Стефана Кушира.

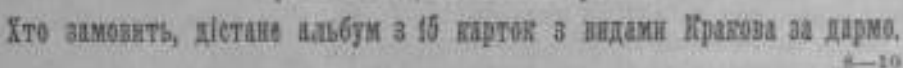
НОВИНКИ.

Календар Пятниця 13/VII. (26/VI.) Собор ахрх. Галиція, с. м. Стефана; Р.: Анш Субота 14/VII. (27/VI.) с. ап. Анжн. с. м. Юста, Іраклія; Панталіона.

Гарний приклад до наслідуюваня! Від виділу червонової міщанської читальні дістали як отсе писмо: На виділовім засіданю „Руської Міщанської Чи-

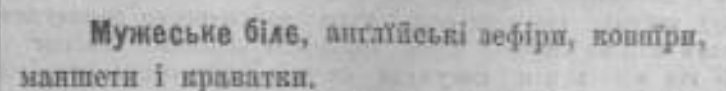
потрий щоб охоранити своїх гостей перед скірними недугами, анів у себе невіди павиовіші гігієнічні урядженя, пр. карболізоване брита, механічні розшліпачі до пудронуаня, карболізовані ватювані перунаки на шнурі і т. п. так цю діятіві може бути приємністю бути услужоним в так елегантно і модерно урядженім салоні.

Classen-Buch	аркуш 4 кр.
Wochen-Buch	" 4 "
Auszug aus der Schulbesuchs Tabelle	" 8 "
Lehrerkataster	" 1½ "
Schulkataster	" 2 "
Jahresausweis,	" 1½ "
Inspektionsbericht (два аркуші)	" 4 "
Schulversumnisausweis	" 2 "
Quartal-Ausweis	" 2 "
Свідчення відхідні нім. і рускі	" 2 "
Gestionsprotokoll	" 3 "
Kviti німецькі і рускі	" 2 "
Свідчення увільнення німецькі і рускі	" 2 "
" " фреквентацийні рускі і німецькі	" 2 "
Schulmatrik	" 2 "
Inventar	" 2 "
Katalog der Schüler Bibliothek	" 2 "
Competenten-Tabelle	" 2 "
Qualifications-Tabelle	" 2 "
Aufforderung zum Schulbesuche	" 2 "
Zanissane	" 2 "
Повідомлення шкільні рускі і німецькі	" 2 "
Armuts-Zeugnis	" 2 "

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX0XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ціни приступні.

Виходить в Чернівцях
що середа, п'ятниця і неділя.

Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петровська ч. 2.

Рукописи повертає на ліпше на попереднє
застереження. — Редакція не несе відповідальності
за зміст вісних від портів.

БУКОВИНА

Передплата на „Буковину“

на півний рік	20 Кор.	— сот.
на пів року	10	—
на чверть року	6	—
на місяць	1	70

Послання число листів 16 сот.

Передплата і нарахунок за іноземні
платні в Чернівцях.

До моїх Вп. виборців винницького повіту.

Сим маю честь запросити моїх виборців і всіх, що то їх обходять публичні справи, щоб з'ясувати зібрати ся в **неділю дня 28. н. ст. с. м. о 1. годині** в **Винницю**, де здати му справу з моєї посольської діяльності.

Прошу ви. читателів „Буковини“ подати се моє запрошення до дальшої відомості.

Чернівці, 23. липня 1901.

Проф. Єротеї Пігуляк,

посол до ради державної і на сойм
краєвий.

Буковинський сойм.

Засіданє з дня 22. липня с. р.

У вівторок відбуло ся остатнє засіданє нашого сойму в тій третій сесії. Розпочало ся воно о год. 10 рано. По внесеню кількох інтерполяцій приступлено до порядку денного, якого першою точкою було справозданє адміністраційної комісії про предложенє виділу краєвого в справі причиненя ся фонду краєвого до регуляції часткового сплачування Прута. Реферував др. Скедль. Прийнято внесенє комісії, аби край причинив ся у тім згладі 12 1/2 % річно від тої квоти, яка буде встановлена в поодиноких літах у державний бюджет як надзвичайний видаток на регуляційні роботи Прута.

Той сам посол реферував далі справозданє адміністраційної комісії про предложенє виділу краєво-

го дотично причиненя ся краю до коштів зариску проекту регуляції рік Сучави від Шипоту-Фалькен до Бунини і від міста Сучави до Хмільненів квотою 7.800 кор. (Ухвалено).

Далі др. Скедль зложив в імені адміністраційної комісії справозданє про предложенє краєвого виділу в справі будови малих желізниць на Буковині із спеціальним углядженєм малої желізнички з Чудина до Кошчу. Ся справу відослано до кр. виділу з тим, аби представив її ще раз найближшій соймовій сесії.

Нарешті реферував др. Скедль внесенє адміністраційної комісії в справі 9 петицій такогож числа учителів чи то о підвищенє платні, чи о признає активальних додатків чи о узванє часу провізоричної служби. Дотичні внесення ухвалено без дискусії.

Далі зложили устні справозданя про загальні петиції пп. бар. Мустапа, Пігуляк, др. Скедль і Вольчинський.

Потім прийнято внесенє адміністраційної комісії про отворенє пропонованого відділу краєвим різничо-технічного бюро краєвого при виділі краєвим.

По полудні приступлено до справозданя адміністраційної комісії про загальну часть справозданя виділу краєвого за 1900 р.

В загальній дискусії над сим справозданєм забрав слово др. Штраухер підносячи поперед усього справу малого числа старостів (9 на цілу Буковину) і мало також число судів повітових. По нім промовляли пп. Лянгенган і Скедль (сей останній у справі уміщеня

військових гарйзонів у Радівцях, Сереті і Сучаві.)

Відповідав з черги бар. Бургіньон на різні докази попередних бесідників, а підтак по промові послів дра Вольчинського, Пігуляка і референта др. Стоцького прийнято і ухвалено ціле справозданє з дотичними внесеннями і резолюціями.

При 14. точці порядку денного зложив бар. Мустапа справозданє адміністраційної комісії про внесенє посла Пігуляка в справі вищення гусельників, які повинні ся масово на бураках, конюшині і кукурудзі, Проманцли пос. Пігуляк і Левицький. Потім прийнято поставлені внесення.

Ухвалено нарешті внесенє дра Стоцького про регуляцію каніг земельних і внесенє дра Штраухера про зміну устава краєвого і зміну соймового устава виборчого.

Тепер капітан краю Любул вголосив промову на закриттє сойму, в якій підняє діяльність сойму і просив президента краю о поперте ухвалення законів і внесенє. Президент краю у відповіді прирік се. По подяках капітана краю за тактонне веденє нарад соймових, замкнуто сегоднішню сесію буковинського сойму.

Статистика руської гімназії в Коломиї.

Із справозданя дирекції ц. к. П. гімназії в Коломиї за рік шкільний 1900/1 дізнаємо ся про важніші дані із статистики і самої історії гімназії.

В гімназії крім директора було 14 сил учительських для пред-

метів звичайних, а 6 уділяло науку предметів надобовизкових. В бібліотекі для учителів було 507 творів в 627 томах; бібліотека для учеників мала 210 руских, 233 польских і 165 німецьких книжок. Наукові прибори до науки історії і географії, науки історії природи і кабінет фізикальний представляють ся як в новій гімназії, додосить скромно.

До іспиту зрілості приступили з 19 учеників всі 16, що скінчили з добрим успіхом VIII класу і з них 1 адав з відзначенєм, 13 з добрим успіхом, 1 призначено до поправки, а 1 репробовано на рік. Частьба (фреквенція) учеників в кінець року вносила 339, між тими 1 приватист, а з винятком 2-х, всі гр.-кат. обряду і руської народности. Вік учеників припадав від 10—21 літ. Що до місця побуту родичів, то було їх: із самої Коломиї 59, з повітів: коломийського, 72, сьвятинського 44, городенського і косівського по 30, з печеніжинського 22, надвірнянського 16, решта по менших числах, а всего 1 з Буковини. Що до стану родичів було: селян 132, священників 76, народних учителів 48, слуг публичних 28, міщан і ремісників 19, урядників державних 12, зарібників 8, властителів посілющій 7, купців 4, урядників приватних 3, лікарів 1. При класифікації одержали ноту з відзначенєм 21, першу класу 246, II. степеня 21, III. степеня 14, поправку 36. Увіільнених від оплати шкільної, котра в П. курей принесла скарбони 2.550 кор., було 277 учеників. Статистиків було всего 5, що одержали разом 1.182 кор. Сума других запомог

Мультиплі.

Житє на висоті.

I.

Літав метелик один так високо, високо в повітрі. Він живив свободу та своєї краси а передовсім тішив ся надом того, що було під ним.

— Ходіть, ходіть сюди... в гору! — адваив ся він приликавати своїх братів, що літали під ним на широким просторах а швидше на півдні.

— Ми немо медочок і злишено ся на долині.

— О, мої братчики, наколиб ви знали, як то гарно так на все споглядати! Ходіть, ходіть, ходіть!

— Чи там є півдні, там на горі, що з них могли би ми медочок зібрати, бо в чого-ж більше нам метеликам треба — аби лише жити?

— Відійди від на півдні велани, а гористь із того...

— Чи маєш медок там у горі?

І справді меду там у горі так і не було.

Біднага метелик, що так жажав ся мешкати на землі, змучив ся поволи...

Так усе сидувив ся він удержати себе на тій висоті. Бо якжеж гарним адваив ся йому півдні, коли він зором одним його обіймав.

Так там медочок... медочок? Ну його там у горі так і не було.

І ослаб уже метелик біднага! Крило його силз поволи охалало. І він спав на долину. Так усе чим раз менший сьвіт йому ставав.

Іще раз хотів він у гору підняти ся. Так ні, не спроміг ся! І все більше спав.

— Тепер аж приходиш, не казали ми? — закидали братчики до него. — А видиш, і знов нині приходиш, аби зібрати із півднів медочок, а ми ми. О знали ми се!

Так казали братчики і тішили ся дуже, що їх так правда була, хоча зли із середств недостатку, не могли працу оглядати вносно в горі.

— Ходя лише збирати медок аби і ми!

А метелик спав усе више і више... і ще хотів... був корч там півдний... ноби хоча його він досягнув? Він спав все више... унаві! Він унаві близь того корча на дорогу у рівень поволи зроблений.

І тут стратував його осез своїм сонитом.

II.

Високо ігран ся метелик у повітрі. Живив свободу й краси своєї, а най-більше хотів споглядати на все, що було під ним. І він казав до своїх братів, аби вони злетіли за ним. Так вони не хотіли сего, бо жаж їм стало за медом, що був на землі. А він не хотів зійти на долину, бо страшно бояв ся, аби важко понито його не злетало. Але що чув потребу меду, аби виши метели-

ки, полетів на одну гору, що на ній росли чудові півдні, та що була за висока для осла. Тут тріпотав він весело крильми, збирав много меду і адваив був півднім пахучим, що опадали для него не мильні той труд ступати за медом у долину.

І коли він бачив, аби братчики його за густо зближали ся до сьлів немо на дорозі, до много спадючих метеликів злибаво... то старав ся обороти їх трепетом крилець своїх, о скільки се було в його силі.

Так ніхто не звертав на него уваги. Метелик того на горі не бачив його братчики взагалі.

Заняті лише були збиранєм меду в долині і навіть не знали, що й там у горі ростуть півдні.

Переклада

Михайло Костецька.

Жигмонт Недзьвецькі.

М я ч.

...Вісник князь, що глинав несунувийно раз по раз на годинник, лише нервово озінком питає на чертій шаперу і плазує її очима намердієрови. Салоник плати нахизжеть ся, а прочитавши, відповідає утомленим очам, через які глядять білі, горячка і любов знищеного лица догарячого:

— Чуттє голос князів на головах сходів.

Князь зитикле пальцем срібну спілку на шаї, що в її глибокій пожирал йому гортанку вже від року ран, щоб прохаркотіти:

— Ходім.

Синяючи ся на пазниці і на раменах слуги, а хоробливим поспіхом йде через поволи. З півднів сьті і дозвон блеск мілтонів складає підданчі чолобитя тому зломаному тілові, тому землетому, високому і сиринському болем лицю. Над його конанєм сьпіває тріумфальну кантату шасті, зашкотого в золоті, за яке половина людий його обожня, друга ненавидить, а всі боять ся і до міг хизять ся, а висмівають ся з него лиш одна всодавляча смерть.

Онутивши палату боком, аби їх не побачено, сьпадають ся до корчистих алей і зникають у гунавині. Під ласловою корчів небачені, доходить майже перед самим фронтом будівлі, якої лисіюча білість, облита золотом сонця і лазуровими релієсами небес лисіє мов ізна чародійного замку ворожок — понад соковитою зелених травиниц, що зникають в гору прості фонтани деревця і півдні, в доколка сьпівають збіччями горбів різнобарвна зелених парку елліам в долину, де шинні старих дерев вершать ся одні понад другими, хятаючись мов будівля рухомі.

На облягій сонцем тарасі, бавлять ся у споду сходів дві дівчини під оком боня. Уся душа князя нидаєть ся через очі із стогоном до дівчій. Вид їх в го-

родною смертю від роду і пукнені артерій. Жебраки зробили зараз складку між собою, щоб познати „жебрацьку мятір“ зі всією можливою для них парадом.

Власть тьми. „Орловський Відомості“ доносить про таку, майже неімовірну, подію: Окоди купили ся в Дюни кілька жінок. Наравне небо покрило ся чорними хмарами. Одна з купувачів ся височила на берег узяти ся. В тій хвили уярив в ню грим і поривав її до тіла в шкелу. Жінка вигукнула неспокійно, збігли ся люди і муж неспокійно жертви гриму та почали з неї адирати очі, аби неспокійно еї з чарів. Виспів кров'яне тіло законно в землі. Мимо тихих мун жінок жила ще два дні.

Підморські телеграфи. „Journal telegraphique“ подає нинішні всі тепер існуючі підморські кабелі, там державних як приватних. Всесвітня сіть кабелів складає ся з 1.750 кабелів о загальній довготі 35.454.755 кілометрів, або 190.296.441 морських миль. З сего в державних кабелів 1.380 о довготі 39.851.386 км. а решта кабелів належить до 30 приватних товариств з особливих держав в Європі перше місце що до числа державних кабелів займає Франція з 9.334.311 км., далі йдуть: Німеччина 4.882.277 км., Англія 3.823.067 км., Іспанія 3.228.718 км., Італія 1.964.319 км. і Норвегія 1.006.985 км. В інших частях світу на перші місця стоїть Японія з 3.745.136 км. Індія англійська 3.305.637 км. Індія голландська 1.657.047 км і Конкіна з Тонкіном 1.432.982 км. — З приватних товариств найдовшу сіть кабелів має Eastern Telegraph C-o 70.937.244 км. потім Eastern Extension Australasia and China Telegraph C-o 33.674.134 км. і інші.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Євгенія Ярошинська.

Рожі а терне.

Далі.

Віра пішла до дому. Вона бачила гарний, весняний ранок, бачила лавки перед домом, бачила зелені молоді дні свого батька, і в одній мить того дому бачила усміхаючого ся Стефана. В сінях стояла її кокошка і розмовляла з пухаркою, в першій половині тремтіли сонячні промені на образі Спасителя благословляючого дітей, а в другій половині сидів Стефан, що при її вході встав і поклонив ся. Він був такий же молодий, такий гарний!

Все то вона бачила, відчувала і знала, але в тій хвили, як поклала свою руку в Стефанову, знала також, що його не любить, ніколи не любила. Що все, що вона до тепер для него чула, було лиш прістю, жидо лише в її уяві, а не мало нічо спільного із серцем, із душею. Її серце стало зимне і порожнє, вона чула, що сей чоловік був для неї — нічим. Вона любила його, як твір своєї фантазії, але не мала серця! Вона не могла правдиво любити. Вона знала й чула се все, в тій менті передозвудній годині, а більше не знала нічого...

Але вона все до него усміхалась, се, не тому, щоб його дурити, але з вистави на себе, з жалю за ним. А як він пішов, то ледве відтхнула, й її гадки почали злітати далеко, далеко. Наравне вперла ся в стіла, закрила лице руками й гірко заплакала...

Доктор Воздеский прийшов. Він прибув власне в той час, як Стефан був у Віри. Оже Стефан був сльозом, як сердечко вона витала ся із своїм даним приятелем. Молодий хлопець сидів ся, щоб привязатися до сего доктора, про котрого розум Віра так багато говорила йому. Але не міг. Доктор говорив спокійно з Вірою, не робив залюбленої жни, але видно було, що він чув ся тут так як дома. Його поведене дражнило Стефана, й він хотів підійти, але Віра не допустила до того, аж поки не подано вечері. Потім він пішов, а доктор лишив ся, бо батько Віри запросив його мешкати у них. Старий був

десь прошений, й також віддавав ся Обое старі приятелі остали самі.

Віра приступила до доктора, поклала йому руку на плече, й почала сьміяти ся.

„Тепер ми самі“, сказала весело.

„Так, то ви сего гарного хлопця не любите?“ запитав доктор.

Вона перестрашила ся сего питання. Потім відповіла з тяжким зітханням: „Ні!“ й відвернула ся сумна, незадоволена.

„Чи ви неспокійні?“ питає доктор далі, й видно було, що вона йому дорога, бо в його голосі пробивав ся ширший, сердечний тон.

Вона кинула на него, потім сказала:

„Я не знаю, а ви?“

Він став поважний, його лице обмало:

„Я дуже нещасливий“, сказав тихо, спокійно, але в розумову й голові.

„О“, сказала із співчуттям, „про се мусите мені вивістити. Ви знаєте, що як ми пізнали, що ми не любимо ся так, аби про себе кривити, сити, за собою побивати ся, і дати собі слово, бути братом і сестрою, дати ся всім своїм втіхами й болями. У моїх листах розкривала я вам цілу мою душу. Ви знаєте її найтайніші пориви. Знаєте про мое подружжє життя. Знаєте причини мого розводу. Тепер на нас черга знішити ся мені“.

„Не тут, я не можу говорити про се в хаті, ходім на прохід, природа розтворює душу“.

„Ходім“.

Вона завила голову в чорний коронковий шаль, і обоє вийшли до освіченого весним місячним світлом города.

І доктор почав їй оповідати, що він був заручив ся, та що наречена зрадила його, утримуючи любовні зносини з другим, бо з ним хотіла лиш з матеріальних зглядів амантати ся. І сказав, що вона сам своїм поступком зруйнувала його життя.

„Мій біл, мое горе таке велике, що я не можу вам його описати. Моя душа кричить, рве ся, як лавина, котрій молодий вихор. Я мучив ся так у своїй розпущі, що просив Бога, аби дав мені спосіб забути, щоб я перестав думати. А потім я чув, як божественне, дур витягало за мною свої страчні пазли, і я мав ще на стільки сил подумати, що як би я тепер адурив або умер, то вона робила би собі через ціле життя википів, і я тому не адурив, ні умер“.

Вона не потішала його. Знала, що в такий горю потіхи нема, а говорити банальні фрази, їй не хотіло ся...

Обое ходили хвилячу мовчанням...

„А ви, Віро?“ почав він із співчуттям.

„Я, я пізнала при вашім оповіданні, що я цілком антична жінка, бо я ніколи не могла би бути доброю для того, хто згадав мені біл; я думаю лиш про себе“.

„Віро...“

„Скажіть, як ви думаєте про любовні відносини з безженим священиком...“

„Ах, то ви любите такого священика?“

„Борони Боже. Але я думаю над тим, чи було би се дуже великим гріхом? Цілком чесна любов — ви знаєте мене. Але так очарувати його, щоб він за Бога забув, щоб своє серце роздів. Чи знаю я ще що, досить, що се мусило б бути чимсь дуже гарним. Було би се дуже великим гріхом?“

„Я не знаю, чи се було би великим гріхом, але наджу, що ви ніколи не будете мати серця“, і подивив ся на неї сумними переливчаними очима. „Пошто в чуже жете їхати ся, пошто мівчати його, пошто безпокоїти невинного чоловіка, як нам нічо на нім не залежить, як ви його не любите?“

„А як я його люблю?“ сказала антично.

„Се було би в нас щось нового“, усміхнув ся він сумовито.

„О, як невинний, але ваша правда, сварити на мене, сьміється із мене, а на те все заслужила, бо я дивна, дивна. Але часом адме ся мені, що й я могла б бути такою доброю, покірною, вірною. Але я не маю серця. Я не можу любити. Вірність! Розумієте ви се слово? Виєте ви бути вірною?“

„Вірність кінчить ся аж у гробі“, сказав він поважно.

„То значить, що я не жила, бо не була ніколи вірна. Як ви зарозумілі люди з своєю правдивою, вічною, одиновою любовю. Чи се справді така штука, котрої я не годна вдати“.

„Чому, можете й вдати, лише мусите при ній себе менше любити“, сказав доктор.

Вона сьміяла ся голосно, але в ті сьміху чути було укриту гіркість...

Доктор від'їхав такий сумний, як прийшов, а Стефан спокійно відтхнув. Він любив Віру чим-раз то пристраснійше. Ся любов була цілим його молодим життям, в котрім усе надії на будучність спочивало. А всі ті надії підходили до неї, відносили ся до неї. Він вірив, що його любов буде нічо їстувати, бо хто ж се не вірить...

Розвід ішов поволі. Віра нетерпеливо злилася, була злою доді, котру Стефан не раз відчував. Раз сказала батькові, щоб він запросив до них молодого сорудника, бо вона хоче з ним в справі свого розводу щось порадити ся. О. Богдан прийшов, вона говорила з ним лиш про своє діло, розпитувала, куда їй ще удавати ся, а при прощанні просила його не приходити. Він послухав і прийшов ішов, а з часом став щоденним гостем. Вона града так гарно на фортепії й розмовляла так розумно, а молодий, бідний, вчений, сльезкий сорудник, не чув нічого ніколи в жіночій уст такої розумної, дотечної бесіди. А вона сама була така красива. Він забував час сидіти з нею, і аж тоді приходив до себе, як Стефан входив у хату. Стефан був для него дуже непривабливий.

Обое знали ся вже через цілий місяць. Богдан прирік їй привести старинну драму, серйозну, мов з каміня витесану драму, не згідну з легким серцем жіночим. Вже в першій сцені приковує гордого Прометея до скали. Але вона так займала ся серйозними річами, як він часом забув ся і почав про грешних та римських класиків говорити, тоді дивилась ся вона з таким занеєм на його сльезі, гарно зарисовані уста, тоді адавала ся тихою поважною. Він ніколи не думав, щоб жінка могла бути така поважна.

Її сьогодні йшов дін задуманий до неї, несучи в руках обичину вишивку. На дворі було так гарно. Запах рож, резеда та інших цвітів, ровносил ся в воздуху. Являв дитина з нитячими, глибокими, доточними очима підбігла до него й поцілувала його в руку. Ясні, дитячі очі, суть так як сонячні промені, коли на нас упадуть. Ми етатмо тоді добрим, щирим, бо нагадуємо собі наш вік дитячий. Дивлячи ся на забаву дітей, не можна бути невірною! І о. Богдан став веселим, як мочу погляд тих таємничих, доточних очей на собі. Пошу аглядав ся, що сонце освітало дорогу, по котрій він до тепер мав у праці ступав.

Стефана сьогодні не було, а Віра очікувала вже Богдана. Й очікувала його була така добра, щира. Він прийшов; вони розмовляли, от як говорять ся. Вона сіла на фортепії, перебирала книжку, по тім стала обое у нім і дивив на цинтучі рожі в огорожі. Він відси не думав, щоб він у сїй гарній, розумній пані міг чути ся так, як дома. І він подумав задивляючись, яким безбарвним було його життя до тепер. Потім сїв він на фортепії, він знав тих трохи грати, і заграв тиху перелону мелодію, що зносила ся, мов на яєних облаках до неба. А потім зачала говорити про Віру.

Вона сказала з веселим усміхом, що вона вірить, але не все. Він почув при тих словах в своїм серці жалісне задивоване і являв біл. Могла сего гарна, розумна пані бути в одній точці бездушною, затуманеною, нерозумною? І ще до того в найважнійшій, жаліснійшій точці, в точці віри. В таких хвилях ставав неспокійний, тихий о. Богдан цілим чоловіком. Поважним чоловіком, що мав цілі багатства невинності для світла свого чистого життя, для життя Бога. І він говорив те. Вона почервоніла, але її легке серце не відчувало його серйозних, повних любови до Бога слів.

„Як можна про віру перочити ся“, сказала вона, „перочити ся над чимсь, що не є доказаним, то значить спорити про нездані думки чужого чоловіка“.

„А тому, що божі постать не є математично доказана, тому здається нам чужим і жалісно до своєї душі: „можже сего не знає ся. Тому, що чує у нас не має голосу, намагаєть ся докати, а що їх не можна найти до іше, як у нас самих, тому сумніваємо ся. Але як би ми ество божі лише відчували, як би його невинність на мійоки мав у шлїх житє зсеріла, чи не помиралі-би ми з щастливості. Чи були би ми ще тоді людьми?“

„Добре. Бог є і я буду. Але загини?“

„Легенди суть правдою. Божество не може після мого чуття спочивати в прозаїчних образах, в людських лінійках обертати ся. Наука Христа є свята. При ній переймає мене чисто дитяче чутє, і а бачу його святую постать, його життя лиш через серпанок поезії. В реалії є поезія усвідом життя. Навіть розумова реалія не може їстувати без мітології. Як-же буде з реалією чистого чутя, а християнським“...

„А Пресвята Діва“, запитала Віра. Яким гарним був тепер священик, як він перед нею стояв, такий серйозний, такий повний душі, без жадного бажання, лиш з миралом правдивої віри в очах.

„Пресвята Діва“, сказала, „є також правдою“.

„Поетичною?“

„Ні, правдивою. Марія є для мене чистотою, як моя власна мати. Мати є білшою, мати є чистішою як Діва. Горе снові, що дивлячи ся на свою матір, осьмілює ся думати про її молодість, і горе чоловікові, що видячи божу пробику Богородицю хоче нихитрити її людськості, Мати мого Спасителя, мати Богом післаного, що мою тугу заспокоює, що для любови божої слова найімов“...

Він замовч і дивив ся на неї. Потім приступив до віна, через котру повила вже вечірній вітер. Віра думала. Його слова зворушили її.

„Біблія найшла красиві образи для нашого чуття“, сказала по хвилі, „вона потішала“...

„О, як би вона лиш потішала, тоді була-б вона дуже бідною книжкою: вона помагала, ратує“, й він оборнув ся до неї, а заходяче сонце освічувало його білде, повне світлого огня лице. Вона наже нам, що наші брати білі, а ми багаті; багаті тим, що можемо любити. Слово ближній є дуже гарним винаходом. Ні? Його можна назвати святим. Чи ви любите свого ближнього, пані?“

Віра видивилась на него великими очима, потім сказала поважно:

„Ні, а його ще ніколи не любила. Люде терплять, нажте. Я се знаю, але я сего не наджу, не відчувую. Як який жебрак просить у мене милостині, то дам йому, як який обдертий до мене руку простягне, то обдарую його. Як видите, отче, то я не зла християнка. Але мій ближній? Се ціле міліонногозле слово? Се звучить для мене як фраз. Що я про него знаю? Чи може слаба жінка думати про його слабості, або про те, як йому помочи? Се може лиш мужчина“.

(Далі буде.)

Переписка Редакції.

Петро В-ський. Ю-ці. Се спростовани не належить до нас, лише до „Прав. Буню“. Просимо з нам туди звернути ся. Коли хочете, аби ми надрукували про се, то єдиний нам цілий заст, а не голе спростоване.

Ярослав В-ський. Руське пит. в Угорщині за кіляс днів. Прислайте обичає. Тетмлера надрукуємо також. Передайте із Надла. „Мурини йдуть“.

Заряд „Рускої нації“ в Чернівцях подає до загальної відомості, що годині урядові в кісі є віх 9 рано до 3 півнодні а в педії і сьвіта гр. ориент. під 10—11 рано. Весні вишати і вишати можуть вступити лишні між 10—12½

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Хто хотів би
в добрім місці ульонувати
НА СТАНЦІЮ
свої діти на час шкільної евакуації
від 1. вересня с. р.
зволить оголосити ся до редакції
нашої часописи, де довідаєсь о близ-
ких умовах.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Гігієнічна підстава здоров'я.

Сим поводить ся фрізіер
ЛЕВ ВАЙС,
Tempelgasse,
котрий щоб охоронити своїх гостей пе-
ред скріпними недугами, завіз у себе
великі найновіші гігієнічні урядження, пр.
карбонізоване брітто, механічні розпилячі
до пудрування, карбонізовані патонові пе-
реванки на щю і т. п. так що дістати
може бути приємністю буть услуженим
в так елегантно і модерно урядженім
салоні.

Найтаньші
друки для шкіл народних
можна получить лиш в
друкарні „Рускої Ради“
в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

Classen-Buch	аркуш 4 кр.
Wochen-Buch	" 4 "
Auszug aus der Schulbesuchs Tabelle	" 8 "
Lehrerkataster	" 1 1/2 "
Schulkataster	" 2 "
Jahresausweis	" 1 1/2 "
Inspektionsbericht (два аркуші)	" 4 "
Schulversammlungsbescheinigung	" 2 "
Quartal-Ausweis	" 2 "
Свідчення відходів нім. і рускі	" 2 "
Gestionsprotokoll	" 3 "
Книги німецькі і рускі	" 2 "
Свідчення увільнення німецькі і рускі	" 2 "
фреквентацийні рускі і німецькі	" 2 "
Schulmatrik	" 2 "
Inventar	" 2 "
Katalog der Schüler Bibliothek	" 2 "
Competenzen-Tabelle	" 2 "
Qualifications-Tabelle	" 2 "
Aufforderung zum Schulbesuche	" 2 "
Zaniznane	" 2 "
Повідомлення шкільні рускі і німецькі	" 2 "
Armuts-Zeugnis	" 2 "

Важне для кожного!
Випродаж!

По динно дешевій ціні, лише за 2 зр.
95 кр. прекрасний гарнітур, зложений з
14 цінних предметів, а іменю.

- 1 годинник нікельовий, анкер ремонтар (на жадане поєріблений) з гар-
но гравірованими окладниками, докладно зреґульований, з три літ-
ною гарантією і етуї.
- 1 гарний ланцюжок з годинни або нізю з кутасом. Париска система.
- 1 мінілька до правати, з годинни з іміт. бризант.
- 1 пара позолочених сишок до манжетів, марка „garantie“.
- 1 гарнітур (5 штук) сишок з годинни до коніриби і серочок.
- 1 пара повійів з правдивого срібла, азначено урядом.
- 1 перстень з годинни з гарним каменем.
- 1 кишеньове зеркальце і етуї.

Сих 14 гарних і цінних предметів разом з годинником (анкер-
ремонтар) розсилає за 2 зр. 95 кр. (нісиплатою або висипною на-
перед гроши) фірма:

Brüder HURVIZ,

Exporthaus, Krakau Stradom Nr. 17. (Oest.)

Коли се кому не сподобає ся, може до 8 днів звернути і дістати
гроші назад, отже нема ризику.

Хто замовить, дістане альбум з 15 карток з видами Кракова за дармо.

10-10

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
отворена в неділю і свято від 9 до 11 години рано.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Г. Файлес
учувач нагнитою
улиця
Чернівці, Руска ч. 8.

Др. ЕВГ. КОБРИНСКИЙ
лікар-спеціаліст
у жіночих і діточих
недугах
ординує при ул. Головної
Еншенберга ч. 20.
— від 2—4 попол. —

КУПЛЮ малу реальність в
красній, азорній і
теплій стороні, на підгір'ю або в горах,
близько ліса і жезлівниці у східній Гали-
чині або в північній Буковині. Зголомена
під М. Г. Д. в Милуличині, Postrestante.

в склепі Б. БАЛЪТІЖЕСТРА молод.

О 35% таньше як передше
літні парасольки, модних кольорів, чорні і асні
з корошками.

О 10% таньше як передше
исна обува для панів, панів, дівчат, дітви і
убува до Lawup Tennis, Квайнівські менти.

О 25% таньше як передше
Соломяні капелюхи і легкі капелюхи фільцові
і літні шапочки.

Подорожні прибори, склад найгарнійших
куфрів ручних і валізок тонки з урядженем
або без уряджень пуделка на мужеські і дамські
капелюхи — етуї на парасолі, коші на їду,
торбинки.

Мужеське біле, англійські зефіри, конієри,
манжети і краватки.

Виходить в Чернівцях
що середа, п'ятниця і неділя.

Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петровська ч. 2.

Рукописи вносять на листи на попередню
заплату. — Рекламні вносочислені
визначити з порт.

БУКОВИНА

Передплата на „Буквину“

на цілий рік	20 Коп.	—	сост.
на пів року	10	—	—
на чверть року	5	—	—
на місяць	1	—	70

Посилюне число коштує 15 коп.

Передплата і наслідок на листи
визначити в Чернівцях.

Промова д-ра Ст. Стоцького при нараді над прелімінарем фон- ду краю.

Економічні і політичні відносини нашого краю підпали особливо з одної сторони дуже острій, ба навіть безпощадній критиці. Коли ж однак приглянуся докладно сим відносинам, то мушу сказати, що ся критика не є справедлива. Я маю честь належати до сєї високої палати від десяти років, і за цілий той час старався я всіма силами, брати живу участь у всіх справах, які має залагоджувати ся висока палата. Я думаю, що не переборщу, коли скажу, що за сїх десять років пішло до ліпшого, ба навіть значно до ліпшого на економічній і політичній ниві.

І коли ви, панове, чуєте се з моїх уст, як Русина і як заступника руського народу, то можете мені безпечно вірити. Бо коли кого треба було свого часу уважати на Буковині позбавленим до певної міри усяких прав, то хіба лише руський народ! Перед десятима роками не було навіть руських заступників у сій високій палаті, і коли тепер стосуємося до такої короткої час прийшло до того, що заступники руського народу можуть брати участь і рішати в краєвих а тим то і в руських справах, у справах народу, що становить виправді більшість населення, але до недавня уходив за мізері contribucione plebs — за ні за що, то я можу з повним правом сказати, що се означає великий поступ на політичній ниві. (Голоси: Цілком слушно!)

Яка була ся діяльність руських заступників тут у Високій Сеймі, про се можна здати ся на ваш суд, високоповажаний панове, а ви певно не зможете відмовити нам свідомства, що і ми здіймали не одне добре і користне у сій палаті. (Голоси: Цілком слушно!) А що тикається справ економічних, то і на сїм полі пішло багато до ліпшого, а особливо в останніх роках можна зазначити велику рухливість у сїм напрямі. Вкажу перед усім на розвиток райфайзенських кас. Далі радши ми цілий рік над тим, як спинити масову еміграцію, розглядали ся в її причинах і думаємо що удало ся нам повести справу так, що і в сїм напрямі наступить небавом поправа господарських відносин.

Дальшим кроком порави економічних відносин у краю, є наміре не заложене гіпотечного і культурного банку. А що найважливіше, то те, що поправа господарських відносин у краю наступила нашими власними силами. Я констатую з приємністю і вдоволенням, що сї інституції вийшли з нашої власної ініціативи і ідей.

Мої панове! Легко то дуже критикувати, але самою критикою не відємо ще нічого! Ми маємо автономію, значить самоуправу, але ся самоуправа не полягає лише на тім, аби критикувати все, що виконають публічні органи краю — ні, мої панове! Самоуправа вимагає від нас, аби ми самі прикладали до всього на кождім кроці свої руки і своєї голови. Ми мусимо самі приложити до всього свої руки, мусимо ціле наше знання і сили посвятити добрій справі, ми му-

симо працювати, перед усім працювати а не критикувати. Ось так я розумію автономію! І я думаю, мої панове, що як раз у сїм напрямі можна зазначити великий поступ в останніх роках у нашій країні ми зачали виступати самостійно на всіх полях, ми прийшли до пересвідчення, що найліпшою допомогою є власна поміч і ми працюємо і робимо щось! Се можна сказати так про правительство, як і про сїю високу палату як вренні і про поодиноких послів. Констатуючи се, я думаю, що потрапив я критичку наших господарських і політичних відносин звести у відповідній границі, а властиво єї відверти. Хто хоче працювати, той має право пошеу, а хто хоче лише критикувати, той мусить уперед показати, що він може й працювати.

Я зверну ся тепер до одної справи, яка є більше особиста, а то тому зверну ся до неї, бо і п. поєлови д-р Фальондореві подобало ся, як значаю, звернути свої напади особисто також проти мене і то з тої причини, що я деколи як заступник члена виділу краюго п. Богосевича заступаю його і маю нагоду брати участь у засіданнях виділу краюго і реферувати деякі справи.

А справа, про яку я буду говорити відноситься до реферату приділеного п. Богосевичові, а іменню реферату про райфайзенські каси. П. посол д-р Фальондор заявив, що тоді, як у виділі краєвим не засідав п. Богосевич, я, що заступаю його місце, відношу ся не досить об'єктивно до райфайзенських кас у волоських сторонах, і що як я лиш увійду до Виділу

краєвого, то зараз всею попадає в сон!

Ну, мої панове! Ось тут лежать акти, які показують, що закиди посла Фальондора є наскрізь несправедливі. Поперед усього я мушу згадати, що до кінця 1900 р. ми мали у 16 руських, в 14 волоських і 5 німецьких громадах райфайзенські каси.

За рік 1901 прибуло 2 руські, і 10 волоських, так, що взагалі ми маємо 18 руських і 24 волоських райфайзенок.

(Далі буде).

Вибірчий рух у Галичині.

З Рави руської надсилають ось яку відозву:

В цілі виборчих нарад підбудуть ся передвиборчі віча, а то: 1. в Угнівці в п'ятницю, дня 2. н. ст. серія о 2-ій годині пополудні в громадській сільській; 2. в Немірові в неділю, дня 4. н. ст. серія о 6-ій годині пополудні в церковній домі; 3. в Раві руській в понеділок, дня 5. н. ст. серія о 2-ій год. пополудні на руській приходській. — Сердечні руські привітання! Звольте численню прибути на ті передвиборчі віча та своїми мудримися радями подайте спосіб, щоби в нашім повіті вишнов послом свій тимущий чоловік! За виділу „Равської Руської Ради“ о. Іван Кирпич, предсидатель.

З мистецького доносять: Старство в мистецтві припоручило устно минулого тижня начальникам громад, щоби до 28. с. м. громади предлажили старосту листи виборчі і щоби до того дня були вилічені в громадах до перегляду. Отже протягом пісних днів (найгорячіший час життя) мали би бути листи уложені і до перегляду вилічені. Ніхто о тім в громадах не знає, а розуміє ся по 28. с. м. всім рекламним були би неважні. Штучки такі — адмаєсь

Михайло Лохинський.

Родині.

Ви всі думаєте, що я буду щасливий, що паном я буду, багатим, „благородним“, що стелити ся міні жити шпих некурзанний, що ні обдерти а не буду, ні голодним.

І в мині любите Ви велич ту і славу, апа й на Вас полив від мене силмети має, багатство, що судьбу поправити Вам дуваву і Вас перед людьми повагою шпигача.

Та як побачите, що я голодний, бідний, мон злір сентаюсь без даху над головою, а за те, що хіти, аби нам парід був свободний, непомісти, а тюрма буде міні платою, —

чи не відречетеся мене я не прошенете той час, коли від Вас пішов а в світ до школи, чи каменем тоді на мене не вергнете, чи Ваша та любов не змінити ся пізлом?

Порада.

I

(Гриць Б.)

Як будеш вже старша, пізнаєш сєй світ, пізнаєш і людський „практичний“ лавіт, щоб ширим не бути, лиш маску убрати, хоч рвесь серце з болю, веселість плавати, за п'ятами світла гонити, усіх, що правду кохають, відіймати на сміх,

а правду тонтати, бідніших гитити, гроші, а не побгу вітчину любити, братів, сотворених на божу подобу, а за те, що убогі вважать за худобу, із ними доволі мов а з ладною гратисе, як треба, „любити“, як ні, насміятися, все бути „покірним“, все „старших“ усіх, хоч-би і найгірших, то слухати їх, — не слухай ти світла, бо світ, то девет, причина нещастя, недох, турбот.

В гору все отаг правди держи ти сьміливо, а жити-меш, хоч не в розномах, щасливо...

II.

(Оксоні II.).

Мини весна чарінна молодша, і літо те-ж мине гароче, і сумно ворон в осени заграче, а зима приїде холодна, мертва.

Усе мине і все поверне знов, щоб тіпати й смутити наші серця. Одно лише ніколи не вернеть ся: Весняні дні й весняна любов.

Той чар-весни, що нам режєні мрії казав перед очі, душу золотил, а країну шаста ум наш пізнає, на все пропадає, всі пізнає надії.

То-ж поли шє у серденьку весна, ти нею жив, уний ся до нестями, щоб не жаліла ти колись, з літами, що зникла та везамітно вона.

Ти нею жив, уний ся до нестями, щоб тебе все чар II оповивав немов в розійшій сні і від тебе до смерті, аж до зми.

А як пройде весна і серденьку нещасне а жалю по ній занепасти захоче, не відиривай ти людям серце плачне, а брешти тім товпі без серця — сміхом а очі!

* * *

Ясно сонце земленьку пізнає, шє до неї пізнає золотії, на тих пізнах шастє посилає. І дрімить все радісним, шастєм... Не жмояють п'ятні шибєтєлані, не стяхають піснями дівочі, грає золото між зеленим листєм, діаманти на траві палають. Вся природа пісною мов сьпіває, веселу, чудову пісною шастє...

Аж зібрали ся гріанії тумари, заслонили сонце золотє, чорний сум набіли на землицю. Гуркотить греми один за другим, блискавками роз'яснюють понурість, дощ ведрями землю поливає. Все дрімить, ливаєсь тучі-бурі...

Втихза туча, спокійніше стало. На дощевих струнах вітер грає, заводячи прєжалібну пісню. Шелестять дерев зеленим листєм, білі віти сумної берези немовливо хизає до долу. І до долу гнуть ся віти білі, мон людина, лавлена журбою. І падуць дощеві санді з листу, наче сльози, що спокій приносять. Тихо, сумно, жалю, ти спокійно...

Не відійти від мене! Прошлого не стерти...
Криваві серце, душу, до схиляни,
лише шепіть, шепіть мені до смерті
слова кохана!...

Справоздане касове „Рускої Каси“

за місяць червень 1901 року.

А) Приходи.

На початку місяця	в протягу місяця прибуло	3 кінцем місяця
кор. с.	кор. с.	кор. с.
24 —	1. На фонд резерв загальний	58 74 82 74
— —	2. На фонд резерв товар.	728 08 728 08
727 50	3. Вложено пайів	530 30 1257 80
9850 35	4. Вложено вкладок щадн.	9956 83 19807 18
9352 36	5. Звернено позичок на скрипти	1099 40 10451 76
5142 19	6. Звернено позичок на векселі	1965 06 7107 25
2344 01	7. Побрано відсотків	380 46 2724 47
318 89	8. На адміністрацію побрано	147 34 466 23
135 72	9. Побрано коштів спору	170 21 306 93
27895 01		15037 42 42932 44
5099 79	10. Готівка	867 79 5099 79
32994 81		15905 21 48032 23

Б) Розходи.

На початку місяця	в протягу місяця убуло	3 кінцем місяця
кор. с.	кор. с.	кор. с.
4 —	1. Вложено на фонд рез. загал.	— — 4 —
5 —	2. Вложено на фонд рез. тов.	— — 5 —
1161 94	3. Виплачено пайів	200 50 1362 44
17557 28	4. Виплачено вкладок щадн.	7582 83 25140 11
6970 —	5. Дано позичок на скрипти	1040 — 8010 —
5122 —	6. Дано позичок на векселі	2645 — 7767 —
254 83	7. Виплачено відсотків	946 20 1201 03
297 84	8. Виплачено коштів адміністрації	43 37 341 21
18 79	9. Виплачено оплат скарбових	20 40 39 19
— —	10. Розділ чистого зиску	2411 90 2411 90
709 34	11. Виплачено коштів спору	202 06 911 40
26 —	12. Видано на інвентар	100 80 127 80
32127 02		15193 06 47320 02
467 79	13. Готівка (Сальдо)	712 15 712 15
32994 81		15905 21 48032 23

В місяці червня вступило 6 нових членів, зпаним декларованими на суму 240 К. уплатили дійсно 135 К. Виступило членів з паним на 146 К. 80 сот.

Дирекція:

О. Денис Єремійчук
голова.

Др. Стефан Гординський
член старшини.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Хто хотів би в добрім місци ульонувати НА СТАНЦИЮ

свої діти на час шкільний есентуально

від 1. вересня с. р.

зволить оголосити ся до редакції
нашої часописи, де довідася о бли-
зких условинах.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Гігієнічна підстава здоров'я.

Сам поводить ся фрізіер

ЛЕВ ВАЙС, Tempelgasse,

потрий щоб охоронити своїх гостей по-
ред скірними надугами, завів у себе
всїм найновішми гігієнічнї урядженя, пр.
карболозване бриття, механічні розмивачі
до пудрованя, карболозовані паровані пе-
реванки на шию і т. п. так що дійсно
може бути приємністю бути услуженим
в так елігантно і модерно урядженім
салоні.

Важне для кожного!

Випродаж!

По дивно дешевій ціні, лише за 2 зр.
95 кр- прекрасний гарнтур, зложений з
14 цінних предметів, а іменно.

1 годинник вільзовий, анкер ремонтар (на жадаме посріблений) з гар-
но гравірованими окладинами, докладно арегульований, з три літ-
ною гарантією і етуї.

1 гарний ланцюжок з голядини або нікелю з кутасом. Парвена система.

1 шпилька до краватки, з голядини з іміт. бризант.

1 пара позолочених снпнок до манжетів, марка „garantie“.

1 гарнтур (5 штук) снпнок з голядини до конїрибів і сорочок.

1 пара контів з правдивого срібла, означеного урядом.

1 перстень з голядини з гарним каменем.

1 кишенькеве зеркальце і етуї.

Сих 14 гарних і цінних предметів разом з годинником (анкер-
ремонтар) розсїлає за 2 зр. 95 кр. (підплаткою або висилькою на-
перед грошей) фірма:

Brüder HURVIZ,

Exporthaus, Krakau Stradom Nr. 17. (Oest.)

Колї се кому не сподобає ся, може до 8 днів звернути і дістати
гроші назад, отже нема рїзика.

Хто замовить, дістане альбум з 15 карток з видами Кракова за дармо.

10-10

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

отворена в неділю і сьвято від 9 до 11 години рано.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Принагідні закупна з причини опізнєня сезону!!!

в склепі Б. БАЛЪТІКЕВСТРА молод.

О 35% таньше як передше

літні парасольки, модних кольорів, чорні і ясні
з коронками.

О 10% таньше як передше

ясна обува для пань, панів, дівчат, діттих і
убува до Lawun Tennіs, Кнайпівскі мешти.

О 25% таньше як передше

Солом'яні капелюхи і легкі капелюхи фільцові
і літні шалочки.

Подорожні прибори, склад найгарніших
куфрів ручних і валізок тошки з урядженем
або без уряджень пуделка на мужеські і дамські
капелюхи — етуї на парасолу, коні на їду,
торбинки.

Мужеське білє, англійські зефіри, конїри,
манжети і краватки.

Виходить в Чернівцях
щодорож, п'ятницю і неділю.

Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петрівська ч. 2.

Рукописи повертає ся лише на попереднє
застереження. — Рекламіст неоплачує
власні відправки.

БУКОВИНА

Передплата на „Буковину“

на цілий рік	20 Кор.	— сот.
на пів року	10	—
на чверть року	5	—
на місяць	1	70

Одноразове число коштує 15 сот.

Передплата і наданість за інсерага
платні в Чернівцях.

Непрошені опікуни.

Дітячі Казимір Богданович і Алоїз Вєсєловський заопікували ся підчас сего річної сесії бук. союму не дітьми — але рускими хліборобами. Оба вони підняли скарги на шкільні карі, які платити мусять люди за те, що не посилають дітей до школи: Пая Богданович зажадав навіть зміни закону, щоб бук. нарід зовсім не силувався до школи; бо по думці сего приятеля народу примус шкільний потрібний лише для культурних країв, для них він даром, а для бідної Буковини він не потрібний, ба нещастям. Не будемо сперечатися з п. Богдановичом про се его мудре слово, ані про те, яке сказав далі, що народом треба перше добробиту матеріального, а відтак аж школи, а внаслідок тільки на той факт, що буковинський нарід жив до недавня в добрі, і що як раз втратив той добробут через темноту, яку використовували ті его приятелі, що ще й сьогодні кажуть, що мужиком не треба школи, що мужик не до книжки а до сапн. Внаслідок далі й на той факт, що як раз в останніх часах, від коли просвіта стала ширити ся й між простим народом на Буковині, починає наш хлібороб помалу рагувати ся з рук хрещених і нехрещених ляхів і т. п. приятелів своїх, що раді би его держати в темноті на свою користь а на его шкоду. Не хочемо, бо не потребуємо вказувати й на те, чи другі культурні народи прийшли до тої культури через науку, через школу, чи

на відворот. Се факт ясний для всіх, а вилитком хіба непрошених опікунів нашого мужика. Просто ємшино, коли п. Богданович каже, що примусу шкільного треба лише культурним людям. Дипнувати ся треба, що такі слова впали в нашім союмі, ба ще й надруковано їх по газетах на сміх цілого цивілізованого світа. Та на се дістан підпід п. Богданович під д-ра Стоцького, промову котрого подамо небагом в „Буковині“.

Пригляньмо ся тепер ближше одному аргументові, яким п. Богданович попер своє внесене, щоб карі за непосиланє дітей до школи були лагідніші. Ось то, п. Б. наводить, що село С. (?) платить 3.800 корон податку а 4.000 кор. кар шкільних, які ексектор не стягнув лише тому, що сего опікун наших мужиків удав ся в тім ділі до п. президента краю, котрий застановив ексекцію.

Отже ми визнаємо на підставі певних інформацій, як і в числі вини прийшло до такої тяжкої карі. Ого не в селі С., але таки в Ошихлібах не ходить з давен давна багато обов'язаних до науки дітей до школи, не тому, що, як аргументує п. Б., до школи ніби то так далеко, що діти ізза спеки, снігів та болота не годні до неї зайти, а тому, що за дешеві гроші роблять у тамошнього дідька, себто у самого п. Б. Поминувши те, що робота на полі для молодих і слабих сил діточих через цілий день просто убійча, та що доста, коли діти роблять по кількох годинах денної ба навіть лише пізденної науки; треба ще зважити, чи дійсно закон і начальство винні тому, що

карі зросли до такої суми. Отже ні закон, ані начальство шкільне не винні тому, а тільки начальник Ошихлібський, що не доручував карні засуди родичам не то зараз, доки вони вносили кілька корон, але допровадив до того, що начальство накладало на родичів зовсім справедливо все більші і більші карі, бо родичі не посилали дітей і далі до школи і не оправдували ся ніяк перед начальством. Прийшло до того, що повітова рада шкільна мусіла вислати аж ексектора. Тоді то громадський начальник побачив, що не жарти й гайда телеграфує до президента краю: Гант, людей обдирають на 4.000 корон.

Хто-ж тому винен, що назбирало ся тільки кар, як не начальник, що не повідомив людей про перші карі, що вносили по кілька корон?

А знаєте, хто є начальником громадським в Ошихлібах? Ого той сам п. Казимір Богданович, що складає у союмі вини на закон і на начальство шкільне за те, що сам зачинив. Отже не закон, а такі непрошені опікуни винні, що карі шкільні спадають великим тягаром на наш нарід і то без ніякої користі для него, бо не направляють посіщення школи, не підносять народної освіти, а тільки з'обиджують школу в очах темного народу, піддержують его опір проти закону освіченого підписом цесарским на добро народу. Ось вислід роботи наших непрошених опікунів, на котрих дувають темні мужики, як се слідно із слів Ошихлібських реінтентів, що чванять ся навіть тим, що таки не пішли свої діти до школи і не болять ся кар.

На доказ, чие добро мають на оці отей непрошені опікуни, внаслідок на факт, що п. Б., счинив великий крик, коли жид із Дубинців заплативши в двоє тільки як п. Б., забрав споре число дітей до себе на роботу при бураках. П. Б. мав на те жадати урядової помочи, щоб діти силувало робити така у него за половину ціни. Такий примус ему на руку, тож і людський мабуть, а примус шкільний се нещастє. Воно правда, що ізза примусу шкільного робітник дорожчий, але се не є нещастєм для мужика, а хіба для его непрошених опікунів.

Отже вказали ми народолобні мотиви, які застановляють наших непрошених опікунів мішати ся в не-своє діло нахикувати ся на опікунів нашого темного народу; проти чого протестуємо іменем немо-вля, яких ті опікуни разом із темними родичами дітвори шкільної раді би ізза своєї користи позбавити найбільшого добра, себто просвіти духової. Пазьте панове, своїх інтересів, але не контом народу, який Богу дякувати, вже ставляє нас своїми опікунами. А наших послів накликаємо до енергічного кроку супроти сего замаху на народне шкільництво, який готовий вбити перші зародки народної освіти, що ледве визволила ся із під покрову непрошених опікунів.

Михайло Лозинський.

З театру.

II.

Розвіяні мрії, несповнені сні,
по що знов на сцені вертаєш ти?
Чом спомини серце на кусні ви рветь?
Чому не пропали над берегом Лети?

Любиш тай покинув... Розкука і жаль...
Недуга... Скінчивсь життя і печаль...
На сцені се вічно стає через очі,
а потім змінює в снах, привидах ночі.

Любиш до вєстиям... Вважала вона...
Покинула згодом... Скінчила ся гра...
Тепер вона за-муж їде за старого,
богата, щаслива, сьмієть ся а дурного.

Любиш тай покинув... Прощай ся прийшов...
Подав отрую... Шмативсь любов...
З любови словами коханець конав,
вона над ним „Гриця“ тужливо сьпіває...

Покинула, втіла тихцем мов змія...
Прощайся відати не мала вона,
Тепер, за старого віштовни, туга,
Та смерті не надходить, лиш серцю вєстє...

Розвіяні мрії, несповнені сні,
важкіть хоч часочок, не зникайте ви!
Заплала куртина. Рєв страшний на сцені...
То хвалить акторів, що чудово грали.

III.

Ну! Мене дурив люди
таким за богато.

Нащили в душі все тєє,
в що а вірив сьвято.

Як малим був, при забаві
діти туманили.
Як підріс, у школі хаючі
те саме робили.

Все мене на привази брали,
— звали мою адачу! —
щоб лише для них зробити
до школи задачу.

Я великим став, дівчата
дурити почали,
а потім ідеалїста
— дурня! — на сміх брали.

А тепер звали ся з мене
я актори сьміялись:
Повбивавши ся, виходять
публіці вказувать!

Ну, кохані! За богато
ваших вини для мене.
Чи із мене так занепа
ти а коханці, Нєне?...!

IV.

На сцені гра, гришна любов...
А ти сидиш в крісках побіля мене,
мнїши ся на лїни, немов
шнїлось подумам серце то студене.

У мнї пров аж вємотить...
Жажду тебе істотою підою!
З цілого пристрасть аж пашить...
Обиать тебе, вилить ся в жертву мою!

Страшно щось нас до себе прє

ми тєснємось до себе все міцїйше,
а пров мов лява в жилах бє,
сильнїйше, пристрастьнїйше, шалєнїйше...

На сцені все кінчить ся але.
Гришна любов покити домагєсь.
Нам так дїявно час їде,
а там... рай Магомета усмїхаєсь!

На сцені все кінчить ся але.
І з нами, любє, добре не скінчить ся.
Покину гріх усе веде
і горєчю кождїсна розвїти жєтїть ся.

Та мусить бути! Все дарма!
Нас силє д' собі прє непереможна!
Хоч хильку ти будеш моя,
будь там собі й яка сьвята й побєжна!...

V.

(Пам'яті пок. Миколи Гориниці).

Скінчив ся вже останній акт...
Тебе вже до могили
спустили в трумі і на все
землею прикрили.

Не жила й не нажилась ти...
Шиснається діт, мій боже!...
І по що було швидко так
носить те зме гоже?...

Шиснається діт!... А в тих дітах
як много сльї і сьрути,
як мало щастє і утіх...
Тепер вже все забуто...

Та був один щасливий день...
Тоді з театру йшли ми,
на милого дивлять ти
очимами сумними.

Промова д-ра Ст. Стоцного при нараді над прелімінарем фон- ду краєвого.

(Далі).

А тепер мої панове я можу служити вам актом, а якого побачите, чому то як раз волоські каси сего року так підкочили числом понад руські. Коли я приглянувся тим касам при кінці минулого року, і побачив 16 руських а лиш 14 волоських райфайзенек, мені прийшло на думку, що мусить бути якась причина, чому ся справа у волоських громадах все поступає на перед. Із того то дачину ухвалив Виділ краєвий удати ся до Бендзевського, який положив найбільші заслуги коло волоських райфайзенських кас, аби він при інспекції і інконтронанню згаданих кас звернув свою увагу на згадану справу.

В письмі Виділу краєвого до о. Бендзевського сказано так: (читає:)

„З огляду, що закладане райфайзенських кас у волоських сторопах краю попало в застій у сім році, Виділ краєвий був би дуже зобов'язаний вашій Всечесності, колиб ви при нагоді своїх подорожей по краю розвідали ся про причини сего явища і свої спостереження зводили подати до відомости наділови краєвому“.

Се діяло ся 8. грудня 1900 ч. 5474.

Питаю ся яке тепер, мої панове, чи я був об'єктивний? Ба, мало того! Чи не показав я своєї правдивої прихильності для Волохів? (Цілком слушно!) Найліпший доказ на се лежить у наслідках сей ухвали Виділу краєвого. Зважте добре, мої панове, що наслідком сего волоські райфайзенські каси зросли зараз у сім році о 10, між тим як Русини наложили лише 2 нові каси. Я зовсім не такий, аби міг завидувати Волохам сего поступу, ба що більше я можу запевнити вас, що і Русини доженуть їх небагом. З другого боку мушу однак зазначити, що такі справи як основиране кас не дають ся зробити через ніч. Запланована рай-

файзенських кас потребує у великій мірі зрозуміння справи, коли каса така має підтак добре розвивати ся. І чим обережніше поступаєть ся, при тім, тим безпечніший дальший розвиток каси. Отже чи я замахав де свій обов'язок, або чи поступаю несправедливо, зможете найліпше осудити мої панове на підставі сих яктів. (Славно!)

Що знов тикаєть ся розділу пожичок райфайзенським касам, то зроблено мені закид, що я зменшую їх волоським райфайзенкам. На се я можу навам сказати, що з грошій признаних соймом на сю ціль у сумі 60.000 кор. припало на волоські каси 26.7000 кор., на руські 24.000, а на німецькі 9.4000.

Отже числа показують, що і в тім згляді Волохи стоять ліпше під Русинів. А багато ліпше стоять вони ще дахі й тому, що вони користують ся також Радовецьким повітовим фондом шпихлірним, а якого дістала райфайзенська каса у Гориніям Городнику 7.000 корон, в Радівцях 6.000 корон, у Селетині 5.000 кор., Галаштах 2.000 кор., отже разом до купи 20.000 кор. Бачите самі тепер, о скільки то ліпше поставлені волоські каси! Думаю що сям я підпер кинений на мою голову несправедливий закид д-ра Фльондора! (Славно, славно!)

Я позволю собі відповісти ще на деякі закиди! Пан Фльондор говорив про цукроварню, встановлену великими жертвами краю і релігійного фонду і заявив, що вона приносить не користь лише властителям білочної посілости. (Пос. Вольчинський: Ой але!) Трафну відповідь дан уже п. Вольчинський у сій хвилі, а я мушу сказати, що зовсім з ним згоджую ся. І се не є лише моя думка, але се є думка також усіх мужиків із якими я говорив багато в сій справі. Вже нині показало ся, що ся цукроварня найменше приносить користі великій посілости (п. Вольчинський: Цілком слушно!), натомість показало ся, і мужики се знають, і знають також, кому мають за се дякувати, що заведене цукроварні в краю, є для них великим добродій-

ством, фабрика ся піднесла і одній хвилі деня платить робітникам і як показуєть ся, вона одна зробила сей важний переворот в краю.

Тепер нема вже на Буковині робітників при господарстві за 15 до 20 кр. денно, як бувало. Нині за роботу на рілі платять найменше 50 до 60 кр. денно або навіть і більше.

(Конець буде.)

ІВАН ФРАНКО.

З остатніх десятиліть XIX. віку.

Далі.

Народовецький табір, малочисленний, розпущений по краю, мало освічений, не міг вийти ще з Кулішівського колозастства, обертав ся в сферах инкуубини або злизових питань. Святковано Шевченка, видавано що року по кілька книжечок „Промислів“, переважно перекладів, та по кілька шкільних учебників, та й годі. Були се часи, коли Огоновського книжка про „Слово о полку Игореві“ або йогож Studien auf dem Gebiete der ruthenischen Sprache були єдиними новачиїтніми книжками виданими протягом цілого року дтг. Віддалене інтелігентів від народу, його життя і інтересів було погане. Зарізно українство народовець, як і москвофільство було чисто теоретичне; була навіть якась така агода в обох партіях не говорити про ті партійні ріжнїї простому народові нічого. держата його навіть у сьому питанні в повній невідомості. Коли трапило ся кому в Русинів виступити перед народом — се бувало дуже рідко, хваб перед виборами, тай то десь коло церкви, на проєбстві або в шинку — то дві кардинальні точки були: ми всі Русини і повинні держати ся купи, і ми, поперед усього ми, повинні дякувати царю за його безмірні добродїїства і просити у него що того й того. Ані основ конституційного життя, ані азбуки економічної та соціальної науки ніхто не пробував висвітлити народові. До самого 1880-го року вся маса нашого народа жила в поглядах, що найліпшу і єдину власть у державі має цар, що він може все зробити і під його волю все залежить.

Але й се ще не кінець лиха, яке в другій половині 70-их років налізло було важкою хмарою на наш національний розвій. Навіть ті дві невеличкі купи інтелігентів, що признавали ся до українства в Росії і в Галичині, бачилось, ось-ось розійдуть ся на заппе в ріжних

напримах, зробить ся порогамі замість союзників. Ми знаємо, що в 60-их роках народній рух серед нашої тодішньої молодіжи був породжений віщим словом Шевченка, сильним особистим впливом Куліша і впливом Українців, — значить, його вихідною точкою були ідеї і погляди вироблені на Україні. На підмогу сьому рухови прийшов єдиний у австрійській Русі сильний і оригінальний талант — Федькович. Але в другій половині 70-их років усі три ті жерела майже висохли. Куліш від часу „Мальованої Гайдамачини“ та „Історії возсоединенія“ з батька і пророка зробив ся ренегатом; Шевченко через надзвичайне його поезій до декаданції та наслідком мертво-схоластичних коментарів Ом. Огоновського зробив ся збірною гарнік, а пооди неестетичних образ, а персонний авторитет, злавалося, готов був ось-ось кинути на него анатому. А Федькович, самоук, мало освічений, абалмучений і анеохочений, завоки або молон мертві та пусті драми, та містичні місєїтїї. А тимчасом на Україні рух пішов у такім напрямі, що галицьким благоїрним народонам аж волосе ставало на головах. Видти приклякали єди людє, здібні до високо-абстрактних, теоретичних спорів, у теорії страшні візмодумці, революціонери та безбожники, в мавєрах нісь варвари, що не признавали обов'язкових у Галичині товариських еорів, позвали з собою сокири, кричали голосно в публичних зьомках; припадали дами до стриженим волосєм, свободними мизерами, дами, що самі заходили до помещиків, кавалерів, їхали без ніякої ошкі до далєного Ціріху на медичну, не дбали про стрі, про русавичи, а нераз навіть про прєстє опрятність, хвалили ся, що в, мовляв, „ужасно люблю ходити по кабакам“ — єдиним словом, вважали людми з якогось вишого свїта. І від тих людей носинались на голови галицьким народонам найріжнїїї запити і жадаїя. „Чи читали ви се і те й дєсьте? (Самих письменників модних тоді в Росії, а незвісних у Галичині).

(Далі буде.)

НОВИНКИ.

Календар Пятниця 20/VII. 2/VII.) пр. Іллі, с. Авраамія; Р.: Портіукили, Субота 21/VII. (3VI.) п. о Симеона, Поана, пр. Євєїїла; Р.: Стефана.

Др. Стоцний виїхав в четвер, дні 1. серпня з Черновців на 3 недїлі для відїху до Дорни-Клядрен.

Положенє гр.-ор. сотрудинїк на Буковині. Дні 8. липня с. р. відбули ся збори гр.-ор. сотрудинїк, на яких ухва-

В театрі весело було...

Потім я тобою мизня...
Із шаста очі ті сумні
всєм вірем свїтили.

Над нами тиха ніч була,
а там, в небєс просторі
всєм до тебе моргали
прїятно лєні зорі.

Любов і зорі й тиха ніч...
Гармонія чудова!
Нїкому й не приснилась би
мєлєдїя грєбова.

Та й рік ще не мивує, а вже
тебе ми проповали
в останню путь, в країну, де
ні болю ні печалі.

Погідне небо, другів гурт,
юрби цїлавих гомін
і сонця західного
послїдній, ясний промінь,

І жалібний оркестри тон,
мєлєдїя грєбова...
А ти їдєш в останню путь
єпокіїна, мармурова,

Юрба цїлавих... Та одна
чомусь то не вивалє, хоч
родичка, хоч за життя
з тобою все водилась.

Та як-же їй було прийти?
Вона-ж сєгодня прєцї
у пєчєр має виступати
в „чудєсній“ євєрєтїї!

VI.

Ти не любиш, я се знаю.
Я люблю й не жадаю.
Погодиш, тай забудєш,
другого голубить будєш,
моя ти артистєво...

Бачиш ті новалі пьїтї?
Вчєра ще ти їх нестила,
нині-ж, — сумно аж глядїти, —
ти в кутку їх примїстила,
моя ти артистєво...

А голубиш другі пьїтї,
що за гру їх дєсь дістала.
Завтра й їм в кутку марїтї,
а нині будєш ти ждала,
моя ти артистєво...

І мене ждє пьїтїв дола...
Розлюбити, — твоє воля!
Прїйдє инїший, — то я з хатї,
не буду перешахжати,
моя ти артистєво...

Не жадєш ти любови,
в тебе ідеалом слава!
Не бунтують в тобї ярови
поцїлуї, але брєва,
моя ти артистєво...

Ти артистка, я се знаю
і любови не жадаю...
Кинєш, — заховаю туту,
а не дам ся на паругу,
моя ти артистєво...

VII.

Розвїялись мрії, сїячила ся гра...
Від єпоминїв сєрцє моє завмїра.
Досада на тебе, артистєво, лєтєла,
що так ти невєжливє сєрцє моє.

Не того, знай, жалю, що мивула ти,
— все далі і далі ти муєши їти —
а в тім лиш, небєго, тебе я вїню,
що кє відїграла ти рєзю євою.

Ми стоїли, цїдувались,
ясні зорі дивувались,
дивались на нас.
Прїрїсали єшє вїїти ся
й попрацїтєсь, як годїть ся,
що єдин лиш раз...

Та вже бїльшє не вїїшли ся,
не розстались, як годїть ся,
з другим ти вїїшла...
А мене досада брєла,
що ти гру так понєувала,
артистєво моє!

Думав — тихо, єпокіїно,
так, як жили гармонїїно,
ми розвїдємось,
та єалїнїй тон вїєсла ти
в наші поєдуїніє палатї...
В сєрїї гїрко щєсь...

Та годі! Мивує... Не верне наш рай!...
Щєсєливєї пуги, артистєво! Прощай!...

допо односторонню впасти меморіал в справу лішого подожжя гр.-ор. співробітників Буковини до імператора, як до найвищої влади гр.-ор. церкви на Буковині, до міністра вісцеріальних і просвіти, до президента ц. к. правительств і до найвищої церковної влади гр.-ор. буковинської консисторії, аби вказати на незаконність до того органам, яке сумно є подожжя гр.-ор. співробітників, а тим самим, аби внаслідок зусиль їх занятих поправкою сего подожжя. Меморіал обіймав 7 точок: 1) справа мешканців, 2) ратушних платів і справа пенсіонерів, 3) численне співробітництво згуби, 4) управління відносин між парохом і співробітником, 5) обсяг парохій, 6) зниження цін билетів на жовтисних державних, 7) усталене політичних прав співробітників. — До вироблення меморіалу і підписання його як слід вибрано комітет зложений із пани: Корнелю Андрийчу, Корнелю Берлинського, Адриана Боска, Корнелю Бренцлау, Петра Попескула, і др. Іоанна Гаріанського. Комітет вишочив уже по часті наложений на него обов'язок таким чином, що 19. с. м. пани комітетові: Адриан Боска, Корнелю Бренцлау і Петру Попескула вручили меморіал єпископату Володимирова Ренті. При тій нагоді достойний єпископ прийняв як найзакористіше депутатство і призначив в самій річці, що при теперішніх обставинах доля гр.-ор. співробітників на Буковині є дуже сумна і що усі члени архиепископської Консисторії є тої думки, що у сьому напрямку треба чим скорше що-небудь зарадити. Наренті зазначив Єго Вишоченстводобі, що консисторія буде усиленно старати ся залгодити користно цілком сумні жалоби і бажання. Дня 25. с. м. були 3 члени згаданого комітета Корн. Андрийчу, Корн. Бренцлау і Петру Попескула у Єго Екск. пана Президента краю на аудієнції. Єго Екск. прийняв депутатство дуже прихильно; при врученню меморіалу зазначив на тим і висказав своє здивування, що в Буков. Митрополії співробітники, які служать 18—22 літ і мають уже пенсії не дістали досі ще сталої посади. Наренті зазначив Єго Екск. пан Президент, що правительством віднесе ся обєктивно до меморіалу і залгодить єго чини скоріш, щоб полішити долю співробітників. В найближній часі члени комітету випишуть меморіал до корони і до міністра Просвіти. Стільки для інформації П. Т. інтересованих Товаришів. Рівночасно просить ся тих Панів Товаришів, що не уважали до нині назначеної на загальних зборах суми 4 корон, аби як мож скоро зводили приєднати єю суму на адрес гр.-ор. співробітників при церкві св. Дула в Чернівцях о. Корнелю Бренцлау, уд. Пидєх, ч. 7. — Щоби в тім напрямку мож далі акцію поправляти беш проводили.

Рік заснована 1892.

Товариство взаємних забезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, Ринок ч. 10. (дім „Просвіти“)

перше і одинок руске Товариство аскураційне, забезпечує будинки, і всі предмети домашні проти шкідливих вогнів.

„Дністер“ припорує Приписи, Ординати Вел. Духовенству і вірним всіх трох Єпархій.

Фонди гваранційні „Дністра“ з дня 31-го грудня 1900

Фонд резервний . . .	311.540 кор. 11 сот.	} разом 520.406 к. 65 с.
Резерв премій . . .	171.842 „ — „	
Фонд спеціальний . . .	6.000 „ — „	
Фонд емеритальний . . .	30.924 „ 54 „	

Тарифи „Дністра“ дуже умірновані. Надвизка річна розділяється між членами в формі звороту. За рік 1900 дістають члени 8% звороту з премій.

„Дністер“ виплатив до 31. грудня 1900 відшкодувань 2.120.884 кор. Школи лікують ся безплатно в присутності Делегатів і членів.

Позем „Дністра“ приймають при позичках гіпотечних: Банк краєвий і Каса ощадності у Львові, Коломиї, Самборі, Додикі, Снятині, Городені, Терехові, Заліщиках, Городку, Ярославі і Богородчані.

На житє треба забезпечити ся тільки через „Дністер“ в Товаристві взаємних забезпечень в Кракові; з інших забезпечень через „Дністер“ їде часта провізія на рускі публичні добродійні ідні; позем і квоти віддає Краківське Товариство рускі.

„Дністер“ пошукує спосібних агентів, особливо селян господарів в окрестностях, де єще нема близько агентів „Дністра“. — Агенти заробили вже 274.954 кор. провізії. — Зголошеня о агентстві треба вносити до Дирекції у Львові.

Селяни обігають ся тільки о агенції „Дністра“.

На житє треба забезпечити ся тільки через „Дністер“.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

ул. Петровича, ч. 4

має стої книжки на складі:

Богословський Іван: Проповість . . .	к. с. —20
Борисовський Миколай: Педагогіка для семінарій учительських і учителів шкіл народних, (видане четверте значно розширене доповнено „Варисом психології вихованчої“)	1.20
Будилець Еларф О.: Студії богословські . . .	6.—
Гавришук Миколай: Методика науки в школі народній ч. II . . .	2.—
Гайда Теодор: Домашній писар, збірка приписів, як укладати різні писма . . .	1.—
Гариня: Малюрі . . .	—20
Гайда Теодор: Перші зорі, оповідання . . .	1.—
Думки та пісні, поезії . . .	—20
Гоним Миколай: Ревізор, комедія в 5-тих, переклад В. Симоніч . . .	—60
Грибчук Миколай: Гумористика . . .	—24
Димилевич Іван: Приказки I . . .	—16
„ . . . II . . .	—16
Важарий Іван: Жарти . . .	—20
Витка-Осипович Григорій: Маруся і Салданський патрит . . .	—50
Кобиланська Ольга: Людмила . . .	1.—
„ . . . Понора . . .	1.—
„ . . . Некультура . . .	—30
Комарський Олександр: В день святаї волі . . .	—20
Крушельницький Антон: Пролетарі . . .	1.—
„ . . . Серпе . . .	1.—
„ . . . Семчишини . . .	—80
Лепкий Володимир: Із села . . .	—40
Лукач Василь: Угорська Русь, її розвій і теперішній стан . . .	—30
Лукимович Демко: Багнітин . . .	—20
Martynowicz Isidor: Historische Zeugnisse über die ältesten Be- herrscher und Einwohner der Bukowina und Moldau . . .	—20
Овчинников П.: Бесіда з Б'ялой Кривицею . . .	—20
Окуновський Ярослав: Листи з чужини . . .	3.—
Павлюк Михайло: Прорусько-українські народні читальні . . .	1.—
Philiak Darius: Die Amts-Correspondenz der Volksschulleitungen und Ortsschulräthe Angelegenheiten . . .	1.25
Шуляк Броніслав: Верховинські загадки . . .	2.—
Попович Олександр: Ластівка . . .	2.—
„ . . . Чума горічана . . .	—40
„ . . . Методика I . . .	—60
„ . . . 10 канон для дітей . . .	—20
„ . . . Хлопці садівники . . .	—40
„ . . . Цісар Франц Йосиф I . . .	—20
„ . . . Красноокими людьми . . .	—40
Семанюк Іван: Карби . . .	—80
Симоніч І. О: Образки з природи I. II . . .	—20
Слободієва Марія: Іхтож вона була . . .	1.—
Сторанич Василь: Синя книжечка . . .	1.—
Стоцький Стефан: Буковинська Русь . . .	2.40
„ . . . Bestrebungen der Ruthenen . . .	2.—
„ . . . Громада, або який над і порядок має бути в громаді . . .	—20
„ . . . Поради, як закладати власні помешкання і шкільні . . .	—40
„ . . . Minoritätstext in der vom k. k. Bukowiner Lan- desschulrath behufs Regelung der ruthenischen Schulortfrage . . .	—40
Федькович Юрій: Твори Т. I . . .	—80
„ . . . Пісні жовнірські . . .	—20
„ . . . Проскурна . . .	—20
Фрашко Іван: Русько-українська література . . .	—20
Шинько Осип: Листи з неба . . .	—30
Еремійчук Дмитро О.: Die griech. Präsanctificaten-Messe, ihre Entstehung, Entwicklung und gegenwärtiger Ritus . . .	3.—
„ . . . Житє муні і смерть і історія перенесення мощів св. великомученика Івана Сучасного . . .	—40
Яблочков Г.: Сільська учителька, оповідання, переклад А. Крушель- ницького . . .	—50
„ . . . Бесіди про часи козацькі . . .	—80
„ . . . Рес Ruthenische . . .	—20
„ . . . Про бук сойм краєвий і про вибори до сойму . . .	—20
„ . . . В чім наша сила . . .	—20
„ . . . Котюзіно засудує . . .	—20
„ . . . Голос до народу . . .	—24
„ . . . Зоря . . .	—20

Малий Катихизм для православних дітей в народних школах на Буковині. Це в приписаній шкільній правопис виготовлене видане „Малого Катихизма“ Е. Івановича, апробованого православною консисторією в Чернівцях, допущене міністерством народної освіти з дня 25-го мая 1901 ч. 3315 до ужитку при науці в народних школах з руською шкільною мовою на Буковині 20 с.

Гігієнічна підстанда здоров'я.**Хто хотів би
в добрім місці улюкунати
НА СТАНЦІЮ**свої діти на час шкільний есентуально
від 1. вересня с. р.
зволить зголосити ся до редакції
нашої часописи, де довідатись о бли-
зких умовах.Сам новодить ся фрізіер
ЛЕВ ВАЙС,
Tempelgasse,котрий щоб охоронити своїх гостей пе-
ред скірними недугами, завіз у себе
всіх найновіших гігієнічних уряджень, пр.
карбонізованих братів, механічні розпилючі
до пудрування, карбонізовані ватовані пе-
ревозки на шню і т. п. так що дійсно
може бути приємністю бути услуженим
в так елегантно і модерно урядженім
салоні.**Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях**
отворена в неділю і свята від 9 до 11 години рано.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Володимира Семерного.

За редакцію відповідає Іван Созанський.

Виходять в Чернівцях
що сороди, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петропавлівська ч. 2.

Рукописи повертає на власний виступ.
— Репліки неощадити
міжні від шорт.

БУКОВИНА

Передплата на „Буківину“

на цілий рік	20 Кор.	— сот.
на пів року	10	—
на чверть року	5	—
на місяць	1	70

Послужне число коштів 16 сот.

Передплата і наслідність на інсерт
платні в Чернівцях.

Промова д-ра Ст. Стоцького при нараді над прелімінарем фон- ду краєвого.

(Коментар).

Я мусів се сказати, а хто го-
ворить інакше, то я не знаю чи
робить він се з розумом чи ні, до-
сить, що пово виглядає так якби
хотіло ся ему зродити у волосських
а також і у руських мужиків дум-
ку: І цукроварню запроваджено
знов лише для властителей великої
земельної власності! А я думаю
цілком протилежно і кажу: Преп'я
раз зроблено тою цукроварнею
щось нарішті і для мужиків. (Го-
лоси: Цілком слушно!)

А що тикаєть ся погляду, який
висказав тут др. Фальондор, що
мужик зробив би найбільше, як би
продукував лиш усе те, чого сам
потребує для себе, і щоби не ви-
ходив поза кукурудзу — то я не
можу ніяк згодити ся з ним. Се
знає у нас навіть і кожний мужик
що коли він може управити що
вишнього ніж кукурудзу, він пови-
нен се управити, от хочби тютюн,
абиж і т. д. бо продавши тютюн
чи абиж він зможе купити собі і
кукурудзи скільки йому треба, ба
ще і лишити ся йому готівка на
вишні потреби, чого при управі ку-
курудзи нема.

Отже бачите, мої панове, що
мої погляди на наш розвиток на
економічній полі ріжняться ся цілком
від поглядів п. Фальондора, а
то головню тому, що ми ріжнимо
ся вже таки в засаді. А може є в
тім яка инша причина, що др.
Фальондор так судить. Та над сьм
я не хочу глибоко застановити ся.

В кождім разі кажу ще раз, що
ми і на господарстві поли бачимо
скрізь поступ.

А тепер я зверну ся, і то ли-
ше кількома словами до тих сль
Високопреподобного о. архимандри-
та Калінескула, які він у вишній
своїй промові зверну до посла
Левницького, а хоті не просто так-
же і до нас і які нас багато діт-
кнули. Він сказав іменню, що по-
слови Левницькому ніби то хтось під-
шепнув те, що він тут говорив.
Ходить тут ось про що: Пан по-
сол Левницький сказав, що аби за-
радити недостатков землі у мужи-
ків, який відчуває ся дуже сильно,
повинно-б ся продавати добра ре-
лігійного фонду. Що правда, по-
сол Левницький сказав „продати“.
Ало о. Калінескул не змркував
того, що у нас люди уживають
слова: „продати“ в подвійнім зна-
чінню, а то: продати на віки
і продати на роки. А я мо-
жу зановити посла Калінескула,
що нам і в гадку не приходить,
аби продавати добра релігійного
фонду на віки, лише на роки.
(Пос. Левницький: Так я казав!)
Так а бодай зрозумів посла Левниць-
кого і се я хотів спростувати, аби
в сій справі не було ніякого непо-
розуміння, бо тим не допомогло-б
ся самій справі. Продавати на віки
добра релігійного фонду ми не хо-
чемо, але з другого боку я вповні
годжу ся з жаданем посла Левниць-
кого і уважаю їх цілком оправда-
ними.

Ба, я кажу, що се лежить і в
інтересі релігійного фонду. Бо та-
кий великий діл як релігійний
фонд мав би певно більшу користь
з своєї землі, коли-б пороби із неї

малі господарства і ті малі госпо-
дарства давав людям, правдиним
газдам, що з діла-праділа обробля-
ють землю, на політє — не зада-
ремно, лише за добру заплату, яку
мужики дуже радо муь платити.
(Посол Калінескул: Пан президент
краєвий відповів уже на сю спра-
ву числами!) Як раз і я хотів по-
пернути до сего.

Те що казав нам тут Є.Е. пан
президент краєвий є добре і кра-
сне, і я признаю лиш і на сьм по-
ли великий поступ, але зважте,
мої панове, що все те, що ознай-
має нам тут п. президент краєвий,
дїєть ся лише для полудневої ча-
сти Буковини, але міркуйте, мої
панове, що з тих околиць волоскі
мужики, між якими що правда на-
ходить ся і рускі, не вандрують
нікуда. Люди утікають виключно
лише в північній часті краю і тут
то відчувають всі як найбільший
брак землі.

А преп'я сь люди є також пра-
вославні і їм повинно-б ся помочи
також, а то в той спосіб, колиб за-
стосовано і тут ту саму практику,
що і в полудневих сторонах. А до-
бра релігійного фонду є тут вели-
кі. Зтадати хочби великі маєтки в
Мамайцах, Кіцмані, Жучці, Топо-
рівцях.

Отже се є такі бажання і така
просьба, з якими ми маєм повне
право звернути ся до такого вели-
кого, зажиточного і в деяких спра-
вах дуже дбало про добро Бук-
овини властителя великої власності.
(Пос. др. Вольчинський: Богу дя-
кувати, що і ви так говорите!)
Посол Вольчинський привик уже
так до своєї давньої ролі, що
не може єї лишити. Дуже мені се

прикро і я бажав би, аби і він по-
слугував ся вишнім тоном як зви-
чайно бувало, коли і він сам се ба-
чить, що часи змінили ся сильно і
то не без нашого впливу!

Так отже вишніми те, що
повинен був виснити, кінчу. (Сла-
вно! Славно!)

Вижницка філія „Рускої школи“ в Чернівцях

відтримала треті сегорічні збори в
Вижниці дня 15. червня н. ст. при
участі 22 членів з таким денним
порядком:

- I. Вершнізання з попередніх зборів.
- II. Перевищ, які утрудняють ба я
успішність освіти в народних школах
— способи усушення тих перешко. Ресе-
рат п. уч. Ол. Вереник.
- III. Наука рускої граматки в загаль-
но особливому відношенні в народних школах.
Ресерат п. голови товариства.
- IV. Візні вносення.

По правитанню зібраних отворено
збори. Перед приступлєнєм до денного
порядку занятань, чи уважас ся членів,
що належали до Вижницкої філії перед
отворенєм Путнавської філії а описи ста-
ли членами послідної філії, не записавши
виступленя з Вижницкої філії, — як та-
кож і тих членів, що перенесли ся в
вишні коніти — і на дальше членами
Вижницкої філії.

Ухвалено уважати всіх в товари-
ство поступивших членів за членів, доти
сповняли муь членські обов'язки або
доти не заявлять виразно свого висту-
пленя.

На занятань, чи виплатили всі члени
свої вкладки, відповідає секретар пан
Гунака, що за минувший рік виплатили
всі а за біжучий лише деякі. Книжки
перевірані в коміс розподілі майже всі
але гроші за них що не всі зібрані.

Ухвалено умішнути членів до випа-

Михайло Лозинський.

З театру.

VIII.

А як їхали геть, то так сумно було.
Щось на серце тугую і сумом лягло.
Навіть небо, і те сумувало за ними
і а жалю заридало сльзми дощовими.

І прощались сердечно, прощались з жалем.
Я і Ви у протилежній стороні йдем.
Чи зійдемо коли? Хто се може згадати...
Прощайте усе і щезаєть путь!

І прощались усе, не прощались одна,
хоч незмінно любити кляла ся вона.
Прощай! Доріпати не стає тебе, небо,
як тобі твоє серце не каже нічого.

І поїхали геть, працювати на хліб.
І нічо їх не жде, лиш сьвітальство і гріб,
а як добре віде, то і смерть голодова...
Посьвятити ся в нас штур — річ дуже рентава!

Любов-туга.

I.

Ще хвиля див... Коменсь кінця
„студентської ідилії“:
перловий п'яльб із тим, кого
любить ти не в сль.

В юрбі весільній буду й я.
Прийду, щоби в останнє
на тебе глянути, попрощати
кожний час кохана.

В юрбі весільній я один
сумний лиш під стіною
стояти-му, прощатись му
думками із тобою.

А як промовиш ти слова
подружнього обіта,
мене прощине жалі, що ти
так жарно йдеш зі сльга.

Із нерви знов підеш домія,
а там... в подружжє дожи.
Ні! В домонину ти підеш.
Своєй пошл іб, боже...

У доже-трумну ти підеш,
а в в свою дорогу.
Візьму з собою біл і жалі
і ту тугу-небогу.

II.

Твої очі чудові, асні
щось ворухать у серці на дні,
щось ворухать дивне, невимовне,
наче цвєта у-прай серце цвєта.

У ті очі чудові, асні,
я глядів би і в день і в ночі.
Линь глядів би у ті сль очі...
Більше цвєта серденьку не хоче.

Я любив би ті очі палкі,
так як сльного неба блакіт.
Коб мене лиш любили ті зорі асні,
як веселий тоді був би сльвіт!

Я любив би ті очі палкі,
так як рибка бездонное море.
У ваячі, у нещасній дні
я слухав би в них все мєє горе.

III.

Дві просьби.

Я був царем. У розгарі любови,
коли собі бузи ми сльвимо всім,
і шлях жити стелив ся нам чудовий,
висекав я просьбу в альбомі твоім:

„Як образ мій з душі твоєї
западе в вічно забутє,
не влиж його плазід із собі,
лиши його сповісно в гробі,
а те, що пригадуть могло-б мене,
отсей листок палєру —
видри і викинь на сльміт!“

Царени годі стати жебраком.
Нема царюваня, — балас смерти.
Оттак і я: Не можна царювати
в душі твоїй, то й сльді бажав сльї стерти.

Коли болоче надійшло розставє,
я мєв жебрак той памяти просив
й на фотографії тобї лишив
отєї слова, останнєє прощанє:

„Коли сльвчить ся все, що нас лучило,
коли умрем для себе ми, кохана,
поглинь часом на сю мою подобу,
згадай те серце, що для тебе било,
згадай ту душу, що любовию илна
пішла від тебе до роадуні гробу!“

Тепер уже не прошу я нічого.
Як страшно се мінї байдує,
потру з тих просьб моїх сповнит, небого!
Лиш серце вічно бєть ся й тужє...

чення владок і належностей за звати ніяких.

Приступлено до денного порядку.
I. Протокол з попередніх зборів одобрено.

II. В прочитанні резюмів нарікань п. уч. Беренка на отці найближчійшій перерони: а) Діти не ходять правильно до школи. б) Місцеві шкільні Ради — а дуже а дуже малим змістом — не розуміють своїх завдань і не добувають зовсім про школу, оправдуючись, що вони не платили. На чолі місцевої шкільної Ради стоїть звичайно особа, що привикла учителем послуговуватися, не признавати учитевській ніякої ролі, а головне підкупувати учителів грошима всіма іншими способами на кожній кроці. А бувало і такі смутні випадки, що деякі представителі місцевих шкільних Рад не мають ніякої брехливого доносів найближчийшого змісту, аби лише тяжко одобрити пошту учителя в громадській думці, бо учитель не дозволяє мутати воду а придержує ся точно своїх принципів і хотів би на підставі закону пригорнути всіх дітей до школи, збудити наріз з тяжкого сну, отворити ему очі, та послати ему свійже права, а тут дожить інтерес таких представителів у тім, аби діти деяких родичів увійшли від школи, і тим негідним способом набити собі популярності. Часом стоять на чолі місцевої шкільної Ради своєї задачі зовсім несвідомий чоловік, що з ним ні в діло, ні в право. А є і такі представителі, що не мають ні читати ні писати, а мають урядувати, шкільними справами керувати і над учителем верховодити. в) Даліше нарікань п. уч. Беренка на невідповідне поведіння при паранні родичів за неправдиве посвідчення дітей до школи. Через небажання місцевих шкільних Рад і громадських урядів родичі дізнають ся за пізно про вину. Тим часом приходять багато початкових дітей аж у половині шкільного року або й пізніше, до школи, через що вже й так тяжка праця учителя ще гірше утяжася. Мамі карі грошей не мають ніякого skutku, а великі перемирюють ся звичайно в арешт або й відлискують ся зовсім. г) Діти не лагодять ся з вишклом вчаться. і) Нарізі відвиг.

По наведенню сих і других перепон ставлено п. уч. Беренка отці внесення:

1. Постарати ся через головний Воді „Руска школа“ в Чернівцях о внесення місцевих шкільних Рад.
2. Постарати ся, аби п. н. повітові шкільні Ради карали родичів за невідання дітей до школи безпородочно на початку шкільного року без всякого напозначення.
3. Діти, що не прийшли до кінця вересня до школи, більше не приймати.
4. Давати полегші родичам шкільних дітей відчас некутих шкільних робіт.
5. Завчати науку від 1. мая о 7. годині рано.
6. Постарати ся в відповідній дорозі о те, аби діти вже в канікулі зарекомендували ся учобними.
7. Нарікаючи даліше на амаль і не відповідний матеріяльний стан учителів, ставити той сам даліше.
8. Внесення: Постарати ся в відповідній дорозі о побільшення учителівської плати і внесення титулів підучителів.
9. Постарати ся, аби не іменовано учителів — помічників а низьким обрахуванням.

Над сими внесеннями розглядала ся жива дискусія, в котрій брали участь майже всі присутні. На кожен пункт 1, 7, 8, а, 3. внесення відхилено. Що до 2. внесення, то припоручено п. голові, щоб поручив справу управління і нар за неоскільки дітей до школи на крайній конференції. На 4. і 5. внесення не голосовано, позаяк ними внесенням порушені справи вже рішені законом. 6. внесення внесенодавцем відхилено, бо виконання такої ухвали не можливо задля того, що нікого не можемо змусити, аби кунував книжки тоді, коли їх не потребує.

III. Наступає виклад п. голови про науку рускої граматики взагалі в особливому відношенні до народних шкіл. Прелегент нарікань, що успіхи в науці граматики з малим змістом дуже мали а подекуди зовсім недостаточні. Причина таких малих успіхів лежить в вузкоглядній трактовці науки наглядності, в занебанні докладного розгляду змісту читаних устунів, речень і слів. Много учителів намагає лише на те, аби

діти подавали на пам'ять вивчені дефініції, не зважаючи зовсім на те, що дефініції повинні-б діти уформувати собі смілі і мірі набутих загальних понять. Много учителів починають науку граматики на висших ступенях шкільних тим самим, чим починали на попередніх нижчих ступенях і доходять з кінцем року зовсім до того, де були вже роком, два або й трома передом. Лише дуже рідко доходять деякі учителі до найвищих шкільних ступенів до того, аби діти мали хоч як-такі поняття о всіх частях мови та знали бодай по імені не лише голосні, але й побічні часті поєднаного речення. Даліше показує прелегент, який способом можна привнести матеріял з рускої граматики в повний мірі вивчати.

IV. П. учитель Годованський вносить, щоб учителі скликували ся в наші й сільські до школи на відкриті. Пояснено, що відповідні підстави причинили би ся богато до просвіти народної, однакж треба на се призвати політичної енергії.

Наконець ухвалено, аби сегорічні загальні збори відбули ся у Вижниці в другій половині вересня с. р.

ІВАН ФРАНКО.

З остатніх десятиліть XIX. віку.

Далі.

І як думаете про се й про те й про третє? (Знов таки про справу далесі від причинної для Галичан високої політики.) Коли ви маєте претензію бути освіченими людьми, то повинні робити те й се й оште. Відні Галичане не мали ніякої претензії, але від Українців тоді було відікати. Шли листи, приїжджали делегати. Привізи вибіркувати, врутити та не додержувати слова галицьких проведирів запутували ся зовсім із Українцями, запутували ся в громадських обрахунках: між одною і другою стороною нагромаджував ся чим раз більший запас взаємного роздрознення, недовіри; одна група за другою розлизувалась і розходилась ворогами: насамперед Куліш із Вахнянином і Партицьким, потім Куліш із Подолянським, вкінці Куліш із Барвінським. В половині 70-их років на перший план у галицько-українських зносинах виступав Драгоманов. Чоловік невичайно живого і рухливого ума, великої науки та при тім із неподатливим доктринера. Він відразу заострів відносини. В своїх перших працях писаних для Галичан і про Галичину він сипав таку масу нових, в розумінню тодішніх Галичан диних теорій, висловив стільки ріжнородних ідей, подав стільки вірних і натяганих, але з великим талантом подобраних доказів, що скудним Галичанам доводило ся або вибіркувати ся — а немовляти противники зараз підхоплювали — немовляти противники зараз підхоплювали — немовляти противники зараз підхоплювали — немовляти противники зараз підхоплювали. І ми бачимо в тім часі з длох боків формальні заяви, що Галичане не хочуть мати нічого спільного з Українцями: а „Друж“ в відповіді на другий лист Драгоманова і в „Правді“ в відповіді на його статтю „Опізнаймо ся“. В Галичині се була вора, коли бачило ся, що заважає ти „Рутенці“, себ-то русина, що знеохочений скварми про народність, про Шевченка, про зник і про Драгоманівські ідеї, виминає руки від усього, не хоче знати нічого по за чорнокоштанні стовпани, що відікочують Галичину від Росії.

Певна річ, побіда тої течії була-б початком смерті українсько-рускої нації. Бо не забуваймо, що на Буковині тоді ще неподільно панувало москвофільство і піддержувало горду відрубність інтелігенції від народа; що в уторській Русі москвофільський „Карпат“ рішуче підпорядковував мидрипанійні заходи; а в самій Галичині давнійша рутенська політика вала в лоб, принахильство відвернуло ся від Русинів, їх репрезентів в соїмій зійшла до числа трьох послів при виборах 1879 р., а сам Наумович у складателісх повії дістав усього на всього один голос. Сею політичною поразкою старого рутенства характерно закінчило ся те нещасне десятиліття — може най-

тяжше, найбільш хаотичне десятиліття в історії нашого національного розвитку. Може ніколи не було так гірко поставлено питання: чи жити, чи згинуть нашія нації? — як тоді.

II.

Історія не знає скони, не дає нікому дарунків. Кожний проє у шій, то результат важкої праці, жертв і змагань. Навіть те, що посторонні можуть уважати застосом або регресом, такеж результат боротьби і певного зрівноваження сил. Коли наша нація перебула сво важку добу і підняла ся з тодішнього пригноблення; коли ті великі приїзди, які тоді розсварили ся серед нашої нації — між простим народом і інтелігенцією з одного боку, між Україною і Галичиною з другого боку, тами не пожерли нашої сили і зачали хоч по троха промочувати ся і вирівнювати ся, то в се не дістало ся нам задоволення. В устаті двадцятилітній XIX-го віку на підмозі, а почасті на зміну давнійшій дичизні вийшла нова генерация робітників і вивула в ту піршу велику працю, велику силу горючого запалу і твердої віри в будучину нашої нації. Ця генерация змала бурю в нашій національній житті, та рішуче прочистила повітря, проложила не в однім напрямі нові стежки. Вона розбудила пристрасті там, де вперед була байдужість і рутиня, оживила пульс народного життя. Се був той запал сльозних слів, який віддихав в собі наша нація в хвилі тяжкого пригноблення. І називаю ту генерацию тих людей, що своєю працею збудували той замінний ступінь, який визначує ся у нас між роком 1880 і 1900, „походою Україною“. Я бачив би перебрати бодай важливіших репрезентів тої генерации і вивести їх фізіономію так, як вони представляють ся мені тепер. Та вони що і хочу прослідити ідеїні течії, які проходила та генерация.

І старанізував другу позонину 70-их років як добу важкого упадку нашої національної ідеї. Нове десятиліття почало ся від дуже сумних знамен. На Україні українське слово пробити урядовим обухом, бачило ся, занемерло зовсім. Коли про людський сором і пропускання цензура депо по українськи, так то хіба прийняти ідеїні в роді якогось Шибистка. В Галичині одиний українськості орган „Правда“ впа серед повної байдужості читачів. Львівська передовишка громада підкула ся упадок і почала думати над способами піднесення народного статусу. Вод. Барвінський доказував коментісць — виступити з чисто теоретичного і літературного становища на політичне поле, хоч би задля сего прийшло ся поробити концесії в дотеперішніх формах. Найрозумніший чоловік у народолюбній партії, Володимир Нароцький, не радив пускати ся на бистру воду політики, бачучи небезпечу в малій освіті галицько-рускої інтелігенції. Азє гдєсь барвінського переняв. На громадську складку засновано політичний орган „Діло“, якого редактором, зразу безплатним, був Вод. Барвінський. Метою нового видання, а головне самого Барвінського було втворити політичну націю з давній українців із додатком усіх тих елементів, які досі не симпатизували з українськостю, але не мали охоти признавати ся явно до москвофільства. Щоб прихилити до себе ті елементи він пішов на великі концесії. Він не тільки покинув естетичну задля етимології, не тільки не вважав ся задля своєї „естетичної“ мислившини дати свою вірну новому виданцю, якого редактором ізразу підписував ся львівський мислячий і василийський підписок Михайло Косса, потім Косса із Барвінським до спілки, а вперше, щось аж по рої, сам Барвінський. Він витягав і даліш концесії зі своєї відданості даної Українцям. Заснований ним орган „Діло“ зробив ся органом раг ексцелленс галицьким: місцеві галицькі справи освідчували в місцевій галицькій дуї. Ніщо тут не повинно було вибігати по за обрій значайного галицько-рутенського думання: оборона інтересів духовенства на першім плані; treuga Dei — божий супокій супроти москвофільства, з ним аж до процесу Ольги Грабаря Барвінський не допустив ніякої помилки. Українці дуже різко виборили тут тоді, таї загальною часопис була не цікава для них. Із усього давнійшого українськості Бар-

вінський затовав одну тільки ідею національної підрубності Русинів — усі інші іміпортуючи з Росії чи з заходу ідеї мали з ним явного або тайного ворога.

(Далі буде.)

НОВИНКИ.

Календар. Неділя, 22/VII. (4/VII.) Ж. 8 по с. с. Л. с. Марії Магдалини; Р.: Домініа, Понед. 23/VII. (5/VII.); С. м. Фоки, Теодіа, Аноніарія; Р.: Марії сн. Второй, 24/VII. (6/VII.) с. м. Христини, Капітона, Ермогена; Р.: Преобр. Госи.

3 Ради шкільної. Буков. рада шкільна краєва відбула ся дня 24 і 26 липня с. р. значайні свої засідання, на яких ухвалено наперед проєкт в сиріві зміни § 43 зак. кр. а. д. 30 січня 1873. норми субституційні для учителів народних. Далі постановлено: устроїти самостійну трикласову школу народною в Стрийській куці, розширити однокласову школу в Ревній на двокласову, отворити приватну школу для дітей фабричних робітників в Рускій Молдавії. Далі прийнято кільком громадам то субвенції, то безпроцентові позички з краєвого фонду шкільного на цілі будови шкіл. Міністерству просвіти і віросповідань предложено провозникти що до обсяди посол директора при мужеській і жіночій семінарії і що до обсяди посади головного учителя при тім канцлялі. і прешті що до обсяди статого і провізоричного учителя при гр. ор. реальній школі. — Іменовано: учителя Лавріона Стратичука старшим учителем при двокласовій народній школі в Ошадлах, учителя і провізоричного управителя школи в Долишніх Станіцях старшим учителем при двокласовій школі тамже; учителя Івана Бевса в Ізмішцях старшим управителем школи нар. школи в Брайшіві учителя Д. Нагорника старшим учителем в Арборі; Б. Нагайчука старшим учит. в Арборі до Гайт; учителя Івана Герасимовича старшим учит. в Вашиківцях, учит. Стефана Зоту ст. учит. в Довгополі; пров. учит. в Красній, Миколу Прандичука старшим учит. в Старицях Бронішівцях-Урвані; пров. учит. в Білці Самійла Віктора ст. учит. чотирокл. школи нар. в Гор. Вишнів: учителя Івана Сероттеана в Переволоках ст. учит. в Чересу; пров. учит. в Красній Петра Долишнього ст. учит. молодшим в Ідеїні. — Перенесено: Петра Полонича зі Стороженина до Пожоріта.

В Карапчеві м. Ч. зник народної школи, яких 23 метрів віддалено, виходило ся хата Шмідта Шварца, в котрій ніхто не мешкав. Вона була забезпечена і погоріла дня 16. мая окол 3-ої години рано. Позаяк людей за мало було і за пізно зійшли ся до ратунку, агоріла до тла. Щастя лиш було, що вітер ніе поломив в протівну сторону, иначе-б була школа агоріла. Наєм не сніжило ся. Таке освітлення подобало ся помусь так дуже, що того самого тижня в неділю 19. мая окол 3-ої години рано запалено пропіннацію, де разом і снєп находив ся, котра серед села мела школу, церквою і парохіальними домами находить ся. Страх був великий, але втрапи для громади було-б ще більші коли-б люди вчало не подали були помочи. Сам надучитель Цурканович мужів бути першим коло огню бо непоміж несла просто на школу і він муїл з родиною зникати ся, щоб і себе уратувати. Зараз примітив его помічник учител. Завч. жандарм Іван Томас, громадський начальник Георгій Кейман і більше інших людей. Надучитель зараз для средства потрібні до гапсона, до котрого присутні взяли ся енергічно, щоб хату з великим засобом горіння і інших напиків уратувати іншими булаб есенціями повстала і всі виче наведені домі спалили. Так по кількогодній праці удало ся зруб хату, в котрій горіла школа, уратувати, заче має ся панам учителям, місцевому начальникові о особливому належності похвала і нагорода жандармови Полоніи Томасови, котрий не лише побудував другі до праці але і сам шире працював. В найнебезпечнійшій часі, коли були з горінкою містача

Рік заснована 1892.

Товариство взаємних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, Ринок ч. 10. (дім „Просвіти“)

перше і одинок руске Товариство ассураційне, обезпечує будинок, і всі предмети домашні проти шкідливих вогнів.

„Дністер“ приручили Приселки, Орданхрести Вел. Духовенства і вірним всіх трох Епархій.

Фонди гаранційні „Дністра“ з днем 31-го грудня 1900

Фонд резервний	311,540	кор.	11 сот.	} разом 520,406 к. 65 с.
Резерв премій	171,942	—	—	
спеціальна	6,000	—	—	
Фонд емерітальний	30,924	—	54	

Тарифи „Дністра“ дуже умірновані. Надвизна річна розділяється між членами в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту з премій.

„Дністер“ виплатив до 31. грудня 1900 відшкодованих 2,120,834 кор. Шкоди ліквідують ся безпровадно в присутності Делегатів і членів.

Поліси „Дністра“ приймають при позичках гіпотечних: Вани краєвої і Каси ощадності у Львові, Коломиї, Самборі, Додні, Снитині, Городені, Терембові, Заліщицях, Городку, Ярославі і Богородчані.

На жите треба обезпечуватись тісно через „Дністер“ в Товаристві взаєм. обезпечень в Крикові; в інших обезпечень через „Дністер“ і часті провізії на рускі публічні добродійні діли; поліси і коти піддає Крайське Товариство рускі.

„Дністер“ пошукує спосібних агентів, особливо свая господарів в окрестностях, де еще нема близько агенцій „Дністра“. — Агенти заробили вже 274,964 кор. провізії. — Зголошеня о агенції треба вносити до Дирекції у Львові.

Селяни обігають ся тільки о агенції „Дністра“.

Н а ж и т е т р е б а о б е з п е ч у в а т ь с я т і л ь к о ч е р е з „Д н і с т е р“.

Найтаньші

друки для шкіл народних

можна позичити лини в

друкаржі „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

Classen-Buch	аркуш 4 кр.
Wochen-Buch	„ 4 „
Auszug aus der Schulbesuchs Tabelle	„ 8 „
Lehrerkataster	„ 1 1/2 „
Schulkataster	„ 2 „
Jahresausweis	„ 1 1/2 „
Inspektionsbericht (два аркуші)	„ 4 „
Schulversammlungsausweis	„ 2 „
Quartal-Ausweis	„ 2 „
Свідомства відхідні нім. і рускі	„ 2 „
Gestionsprotokoll	„ 3 „
Квіти німецькі і рускі	„ 2 „
Свідомства увільнення німецькі і рускі	„ 2 „
фреквентативні рускі і німецькі	„ 2 „
Schulmatrik	„ 2 „
Inventar	„ 2 „
Katalog der Schüler Bibliothek	„ 2 „
Competenten-Tabelle	„ 2 „
Qualifications-Tabelle	„ 2 „
Aufforderung zum Schulbesuche	„ 2 „
Zanissane	„ 2 „
Повідомленя шкільні рускі і німецькі	„ 2 „
Arbeits-Zeugnis	„ 2 „

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

отворена в неділю і свята від 9 до 11 години рано.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
ул. Петровича, ч. 4

має отсі книжки на складі:

Базиліський Іоан: Пронаот	к. с. —20
Барановський Миколай: Педагогіка для семінарій учительських і учителів шкіл народних, (видане четверте значно розширене доповнене „Нарисом психології виховальної“)	1.20
Будилець Есраф О.: Студії богословські	6.—
Гавришук Микола: Методика науки в школі народній ч. II	2.—
Гайда Теодор: Домашній писар, збірка примірів, як укладати різні писма	1.—
Гаршик: Маларі	—20
Гайда Теодор: Перші зорі, оповідане	1.—
Думи та пісні, поезії	—20
Гоним Микола: Ревізор, комедія в 5 діях, переклад В. Сімоніч	—60
Гравчук Микола: Гумористика	—24
Давидович Іоан: Прикази I	—16
II	—16
Зозарко Іоан: Жарти	—20
Квітко-Осиковський Григорій: Маруся і Салданський патрит	—50
Кубиланська Ольга: Людина	1.—
Покора	1.—
Некультура	—30
Комисарий Олександр: Вдень святої волі	—20
Крушельницький Аким: Пролетарі	1.—
Серпе	1.—
Семчанина	—80
Лепкий Богдан: Із села	—40
Лурин Василь: Угорська Русь, її розвій і теперішній стан	—30
Лукіничук Дмитро: Багнітки	—20
Martynowicz Isidor: Historische Zeugnisse über die ältesten Be-	—20
herrscher und Einwohner der Bukowina und Moldau	—20
Овчинников П.: Бесіди в Білій Кричині	3.—
Окуменський Ярослав: Листи з чужини	1.—
Павлич Миколай: Прорусско-українські народні читання	1.—
Pihlak Darina: Die Amts-Correspondenz der Volksschulleitungen und Ortsschulraths Angelegenheiten	1.25
Пігуляк Єврей: Верхонинський агадні	2.—
Попович Олександр: Ластівка	2.—
Чума горічана	—40
Методика I.	—60
10 казок для діточок	—20
Хлопці садівники	—40
Цісар Франц Йосиф I.	—20
Красноносими людьми	—40
Семанюк Іоан: Карби	—80
Синько І. Образи з природи І. П.	—20
Самодієва Марія: І хто ж вона була	1.—
Степанів Василь: Сина книжечка	1.—
Степанів Стефан: Бувовинська Русь	2.40
Bestrebungen der Rumänen	2.—
Громада, або який нах і порядок має бути в громаді	—20
Поради, як укладати свої позички і надати	—40
Minoritätsvotum in der vom k. k. Bukowiner Land-	—40
desschulrath behufs Regelung der ruthenischen Schulorthographie	—80
Федюкович Юрій: Теори Т. I.	—20
Пісні жовнірські	—20
Прескура	—20
Франко Іоан: Русько-українська література	—20
Шинько Осип: Листи з неба	—30
Сремліч Димитр О.: Die griech. Präsanetificaten-Messe, ihre Entstehung, Entwicklung und gegenwärtiger Ritus	3.—
Життя мучениць і історія перенесення мощей св. великомученика Івана Сучавського	—40
Яблочков Г.: Стасія учителька, оповідане, переклад А. Крушель-	—50
ницького	—80
Бесіди про часи козацькі	—20
Рес Ruthenicae	—20
Про буд. союзу краєвий і про вибори до союзу	—20
В чім наша сила	—20
Котюзіно засудує	—20
Голос до народа	—24
Верна	—20

Маленький Катихизм для православних дітей в народних школах на Буковині. Се в приписаній шкільній православній виготовлене видане „Малого Катихизма“ Е. Івановича, зпробаного православною консисторією в Чернівцях, допущене міністерством розпорядком з дня 25-го мая 1901 ч. 3315 до ужитку при науці в народних школах з рускою писемною мовою на Бувовині 20 с.

Гігієнічна підстава здоров'я.

Хто хотів би
в добрім місці ульонувати
НА СТАНЦИЮ

свої діти на час шкільний есентуально
від 1. вересня с. р.
аволить зголосити ся до редакції
нашої часописи, де донімаєть ся о бли-
зких умовах.

Сим поводить ся фрїзієр
ЛЕВ ВАЙС,
Tempelgasse,

котрий щоб охоронити своїх гостей по-
ред скірними недугами, завіз у себе
весь найновіший гігієнічний урядженя, пр.
карбонізоване братів, механічні розніжчі
до пудровання, карбонізовані ватовані пер-
езвизки на шия і т. н. так що дійсно
може бути приємністю бути услуженим
в так елегантно і модерно урядженім
салоні.

Виходить в Чернівцях
щодороди, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петропільська ч. 2.

Ручна доставка коштує за попередню
платежем. — Редакція не відповідає
за зміст підписок.

БУКОВИНА

Передплата на „Буковину“

на цілий рік	30 Коп.	—	сост.
на пів року	15	—	—
на чверть року	8	—	—
на місяць	1	—	70

Посилання коштує 15 коп.

Передплата і підписка на листівку
платити в Чернівцях.

Промова д-ра Ст. Стоцького при нараді над шкільними спра- вами.

Я не думаю, що буду мушкетером, але мушу се зробити з огляду на деякі поставлені резолюції, аби зазначити своє становище до тих резолюцій. Поперед усього дозволяю мені, мої панове, заявити, що я є майже цілковито вдоволенний відносинами, які панують тепер на Буковині на полі народно-шкільництва. Мушу сказати, що бодай під часу, від коли я маю честь засідати у сій високій палаті, треба зазначити великий поступ на сій полі, і коли деякі з панів не хочуть бачити сего, нарікаючи, що у нас у краю панує все ще аналіфетизм, то вони забувають, що в попередніх роках зроблено на сій полі дуже мало, що минає у нас року, які не полишили по собі ані сліду поступу на полі шкільництва. Чия се була вина, а не хочу все виходити тепер, але хочу се піднести, що край в своїм часі дуже мало давав грошей на народне шкільництво, що в році коли я прийшов до сєї високої палати, призначено на правий шкільний фонд лише 7% додатку. Що можна було зробити на сій полі з такими малими засобами, а дійсно не розумію, тим більше, коли бачу, що ми тепер із 42% додатку далеко ще не можемо зробити того, що повинні би. А часи, про які я думаю, не такі то загато далекі! Не минуло від них ще цілих десяти років!

А тепер хочете мої панове, аби

за десять років пізле шкільництво виглядало інакше. Се просто річ неможлива. За те, що правда, можна сказати, що на сій полі праця сї тепер дуже суцільна.

Але все таки ще два роки точать тіло шкільництва. Перший із них мої панове, се немудре справоване примусу шкільного, другий се так звані павшайї, яких невинячує ся учителям безпосередно і наслідком чого багато шкільних шкіл замикає ся попросту замкає ся. Чому? Бо учитель не має палива нагріти школу. Грошей на се не дістає, а сам на свої гроші не є обов'язаний опалювати школу. Наслідком того, не маючи дров, він просто подає відомість до шкільного начальства, що мусять затикати школу як се стало ся на пр. у Веренчаній і в інших місцевостях. Зрештою ц. к. краєвий інспектор шкільний знає дійсно віж я, в котрих то селах в які були позамікані з тої причини школи тижнями, ба навіть місяцями.

Ті два роки стоять нам усе перешкодою на дорозі до поступу. Я говорив про се вже у адміністративній комісії, що лише дійсно таї розуміє виконувати примусу може мати добрі наслідки. Бо питаю ся: яку ціль мають кари за непосилане дітей до школи? Ціль їх така, аби примусити родичів посилати дітей зараз до школи. Сїй однак цілі не можна досягнути у нас, бо належні начальства не мають стільки фізичних сил, аби принести закон в час виконати. Бо як то поступити собі тепер начальства в сїй справі? Що 14 дітей має учитель посилати вкази до повітової

шкільної ради. І він сповнює сїй свій обов'язок, бо інакше взяли би йому се за але. Тепер повітова рада шкільна скажім п. пр. кімнатського повіту, що обіймає 54 громади, дістає сї вкази. Зараз на початку року число таких, що не посилують дітей до школи, буває велике. Для кожного треба видати і написати присуд на кару, кождому з осіб треба сїй присуд додати, тепер плати і повинай дитину до школи, а не заплатити мужик кару, то фантазують його. Коли так чоловік зараз потім, як надійшли з кождої школи вкази, дістає присуд на кару, був зараз таки повідомлений, то я певний, що не було би у нас ніяких кар за занедбування школи і всі діти були би в школі. Але як воно діється? Пая посол Левицький сказав вже нам, як воно діється. Присуди на кару посилують ся начальники громадському, він замість додати їх людям і упізнати, складає їх у себе на купку, і не раз доходить до того, що громада, аби платити податки 4019 корон, нараз має заплатити шкільних кар 4080 кор. І хтож тут винен? Я був би справді дуже цікавий, хто тут винен і прошу дуже раду шкільну краєву розслідувати причину сего. Бо у мене ся річ просто виключена, аби самі мужики заминали тут своїм упором. Коли отже ц. к. шкільне начальство виконувати не шкільний примус у сїй спосіб, як я тут вказав, то зовсім не треба змінювати закінної постанови хоч їх ухвалили сойм, є виняті цілком із державного шкільного закону і мусять містити такі самі примуси, які містять ся в держав-

нім законі, а без зміни державного закону не можна змінювати і тих параграфів. Тому я буду голосувати проти резолюції поставленої по слову Богдановичом.

(Далі буде).

Посол Пігуляк перед виборцями у Вижниці.

Вижниця, 4. серпня 1901.

В неділю 28. липня явили ся коло пів до 3-ої години з полудня виборці і цікаві вижницького повіту в селі Фріста (около 180 осіб), котре число означив сам правительственный комісар, щоби слухати справоздання посольської діяльності посла Пігуляка у Відні. Між іншими виділи особи як секретар краєвого суду п. Коралевич, пані Москва з родиною, бурмістр Вижницький п. Люшин, властитель книгарні п. Іппен, священики зацікавлені з галицького боку, споре число купців і ремісників і учителів.

Посол привітав кількома словами зібраних і запропонував вибрати на председателя зборів бурмістра Люшина а письменника учителя Храбка, на що зібрані одностайно згодили ся.

Потім представив посол зборам правительственного відпоручника комісара п. Емarta.

Председатель отворив відповідною річню збори, уділяючи перше слово послові, котрий подав в короткій склад парламенту, що доконець, як і взагалі справоздане, потрібно було знати по більшій частині зібраним селянам, понеже у сїм окрузі Буковини, де справді сонце

Михайло Лозинський.

Любов-туга.

IV.

Чому ти геть від мене відійшла,
чому віддала другому себе?
Та-ж я так гарно любив тебе,
та-ж ти для мене світом всім була!

У мене не було нікого
в житті для серця дорогого.
Ніхто мене з любов'ю не любив,
Все сїро та в житті час мого минав...

А моє серце так тужило,
що щастя довкруги нема...
Вона-ж для всіх так швидко била,
вона-ж бажала, з усіма
у згоді, привани, любови,
вийти на тій дозвіл світ
новий, свободний світ чудовий,
де-б кождий радо в жертву піде
для щастя других все, що має,
і був щасливий щастем брата,
де-б паня не було ні хата,
лише брати, що згода їх єдина...

Та се була лиш любя мрія.
Розсвоював лиш сніг таї а,
а серце байдужності лиш стрічав
і шораз глибше западав
в асесь мертвецьке отупіння.

Аж тут, немаче сон неземний,
моє сонце возлетіло проміне,
що шлях прояснює нам темний,
з'явивсь ти переді мною.
Своєю гарною душею

і пречудовою красою
мої ти освіла очі.
Вивчила день чудовий з ночі...

Я полюбив тебе!
Я хотів з тобою бути завжди,
на твоїй спочивати груди
по квітках життя вального,
а сили до життя нового
бажав при тобі набирати,
щоб ти для мене тям була,
чим для дитини рідна мати,
щоб ти зі мною разом йшла
дорогою життя вального,
щоби я міг перед тобою
все виплатити ся доволі
і похвалитись на всі бої,
щоб всі неважливий життя
при тобі міг забути а!...
Що тому я полюбив тебе!

Мій не життя вже довго.
Я в грудях смерті свою вже чую,
а скоро розлинує в ніч,
у нітму вічності а скоро помяну.

Я ширю, гаряче, бажав все а,
щоб ти мене провела в нітму ночи,
щоби вічна рута твої
мні в останнє затулила очі!...

Та з мого шляху зникла ти
і а знов мушу сам іти.
Така мабуть моя вже доля,
Все ніг вітер з алого поїм...

V.

На віки вже ми розійшлись.
Нам тут не стрітнеть ніколи.
Всі там мають стрітнеть по Господа воли.
Я вірю також в те колись...

Й досада облягала серце моє.
Я хотів би тебе проклинати,
що мушу ти сам коротати,
що вивчив з тобою, голубко живе.

Та нагло навіялась думка мій:
Вона-ж вже умерла для мене!
Пощо-ж проклинати буду а ти?
De mortuis nil nisi bene.

VI.

З уст моїх ніколи
ніколи доноси
не вийдуть на тебе,
моє мила зоре.

Хоч серце стискалось,
— бідне серце, горе, —
тебе не влену а,
непривітна зоре.

Хоч в смутку плисти-му
через життя море,
то тобі лиш дива,
єдина зоре.

За безмірне щасте,
за безмірне горе,
лиш благословляю а
тобі, моя зоре.

За все тобі дяка,
За щасте й за горе.
Прощай-же в останнє,
кохана зоре!...

заходити, а просвіта, лиш дуже тяжко продирає ся через вечірній сумерк. Рада державна виглядає із справоздання посла як місце торгу, де спритніші і з більшою злукою вислані заступники більше приносять для своїх народів хісна. Вваду того, що в державі мають вплив Німці, Чехи і Поляки, збирають они завжди найбільше плодів для себе. Паралелізуючи число всіх руских послів із агаданними партіями, доказав справоздавець, що Русинам а тим то й Буковинам припадає лиш мазенька одробина із адобутків. Обговоривши справу тактики руских послів, висказав повну надію, що всі рускі посли в слідуєчій сесії напевно підуть в амаганні рука в руку, а тоді й Русини будуть становити узглядляючу групу в парламенті. Яко відрадний факт підісе посод ту обетавину, що всі буковинські посли поступали в спільних краєних справах солідарно, і так мале число 11, освітіло тактом своє післанництво. Відтак пояснені посод амагане межі більшістю і меншістю і які наслідки оно має на чисельно мевше заступлені народи. Найінтереснішою точкою справоздання було пояснене, яке особисте становиско займав посол в парламенті. Яко засаднича задача его було то, щоб державні основні потреби підперти, причиняючи ся до голосованя за такими-ж внесеними правительством як бюджет і контингент рекрутів. В інших справах руководив ся отверто потребами краю і вибовців, що й доказав по більшій часті прийнятими внесками. Рівно-ж ізніняючи буковинських послів удовідни посод і се, що Буковина не потягне жадної користі із каналізацій у державі.

Посол сказав: „Що я робив і зробив чулисьте, а тепер можете мою волю або признати або не признати“.

Пів до четвертої години скінчив своє справозданне, а перше слово забрав з межі зібраних складач

друкарні Ішсена п. Бачинський назив і імени присутних Німців та премисловців справозданне до відомости, підносячи умову вижничких виборців о засноване гімназії у Вижниці.

Господар Іван Клим Кузерка з Виженки взяв до відомости справозданне і імени руских виборців та подякував за ширі заходи посла в парламенті, поновляючи просьбу о старане ся заснованя рускої гімназії у Вижниці.

Властитель книгари і друкарні п. Ішсен, жадан гімназії у Вижниці з паралелізмами.

Учитель Хранко підісе гадку, що справозданне указує на особлившу тактику посла, на шістані котрої діяльність его стреміла досягнути дні цілі, бо причиняючи ся до попереги правительствених внесків, через що его виборці посередню користь, се є хлібороби, і безпосередну користь се є купці і промисловці вже в слідуєчій році будуть мати, зробив він державну повинність а по друге звернув все старане против хліборобської кризи в Буковині, що також в недовозі словив ся. Із того слідує, що він яко загальний посол і пошукальний народний заступник відповів своєму посольському покликанию і вповні заслужив на довіре, а то ему від сьогоднішних зборів признати належить.

Клим Кузерка підпирає повисші виводи і дякує послові щиро за труд.

Секретар краєвого союзу п. Коралевич підпирає абсолютну з особливним признаннем діяльності посла і ставить просьбу цілого поїта, щоби засноване рускої гімназії у Вижниці як найкорше впровадити в життя.

Председатель постановив внесенне на довіре, під голосоване, котре висказали зібрані односторонно через піднесенне руки і живими окликами славно. Посол подякував зібраним за довіре і звернув увагу на частішій аспандані петицій на его русю загально принату причину годі було усунути простим способом, спускав ся нарід, що чейже соціальний стан годі поліпшити ся, й не робив нічо. Все те тепер змінило ся. Ми знаємо, що соціальна нужда поособає розповсюдило туберкулози, але правдивою причиною сеї хвороби є паразит, се видний і пловинний поріг, якого можемо переслідувати і анищити тая само, як і інших пасажитів-ворогів чоловіка.

Словом, факт, що туберкулоза є хвороба, від якої можна устеречи ся, став явним в тій хвилі, коли підкрито баніла туберкуліз, і пізнано его примети та спосіб, як він переносить ся. Я би додав, що ціла вага сего підкритя була для мене з сьмого початку вага, як і для кожного иншого, хто був переконаний о причинній звязи межі туберкулозою і банілом туберкуліз. Але свід милого числа лікарів не вистарчало до борби з хворобою, що вторінула ся глибоко в инших обичаях і навичках. Така борба вимагає спільного ділання многих, а коли можна всіх лікарів, рука в руку з державою, з цілою суспільністю. Але тепер, здає ся, наспіла хвиля, коли така спільна праця можлива. Я виходжу при тім з того, що тепер ладив чи є ще лікар, щоби вперочав паразитний характер туберкулози, та що й між лікарями знає натуре сеї хвороби широко розповсюдило.

Дальшою шлетливою обетавиною є усеніх, осигнений оводі при поборюваню паразитних хороб, що навчив нас, як поборювати зарази. Ті досвідні навчили нас велику важної річі, що практично-ване передом однакове трактованне рижних зараз є найбільшю похибкою. Чи розходило ся о

хотеру, чуму, чи левру, спосіб був усе однаковий: відокремлене, карантани і неспотрібні десінасції. Але тепер знаємо, що кожду хоробу трактувати після її особливих ин-то-женист в, та що зарадженя проти неї належить застосовувати як найстаранніше до її особливної натуре, до її отіології. Тільки тоді можемо надіятися на успішного побореня туберкулози, коли сеї досвід все мати перед очима. А що ся точка є величюної ваги, то обясню єї кількома прикладами.

Як обходити ся з тою заразою, що як-раз тепер займає нас, себто з чумою, се буде в недового боку поучючим. Міродайним для поборюваня сеї хвороби було переконане, що хорий на чуму є в найбільшій мірі осередком зарази, та що чуму заносить тільки він і его родина. Та помимо як найстараннішої ревізії порабдіт, помимо карантанів, відокремленя хорих, десінасції підозрілих мешканців і порабдіт чуми ширила ся повсюди і прибирала на многих місцях величюні розміри. Як се стало ся, знаємо дуже добре на підставі досвіді зробленого ведавно про те, як чума ширить ся. Відкрито іменю, що тільки ті хорі на чуму, що терплять на пневмонію чуми, що на цистері рідко ду-чає ся, ширить чуму і що застатними ширителями чуми є щурі. Неза більше сумніви про те, що чума, яку занесено кораблями, походила від чуми, яка пилувала на кораблях межі щурами. Досвідчено є те, що там, де нехотачи, чи навмисне винищено щурів, чума устунула скоро, наковз там, де не апажали на чуму між щурами, зараза тревала довго.

Са звязь межі чумою людий а щурів

бісевича. Високи брак горничого чуття, емоційності тем, мавністі і примітивністі літературної техніки. Се й не могло бути иншим, бо-ж ся молодіж учила ся на словах любови Русь, але по ла тою галозоложною любовю від такитх проводирів як Барвінський і Партицький не одержувала вітчизняно крім хіба невинности до соціалізму і всеніх ин-них і-змів. Не диво, що брак ясних духових змагань, похитан молодіж до рознусти та гри в карти; тодішнє академічне товариство „Дружний Лихвар“ аніж час перемінно ся було в формальний картаний клуб, де молодіж цілі ночи проводила за картами.

Рівночасно з тим упадком духа серед тав. народовецької партії в лоні тав. староруської партії відбувала ся еволюція зовсім у иннім напрямі. Політика, що доси була монополом проводирів тої партії, абанкрутувала. Проводирів по-бито при виборах і їх амбіції бажала реваншу. Їх очі адала були звернені на північ, але тепер вони апакували ся на рішучий крок. Староруси починають перемінювати ся на рішучих москвофілів. Очищене обряди доходить до проби вірваня унії; експеримент із Гнидичлами був першою пробою, за якою в рані усеїхх були-б певно пішли инші У Львові апакує ся старий гофрат Добринський і працює над заведенням доу і суспільної організації партії. На скішло в тій роботі була рука загранич-них чинників, се певно довго ще лишити ся невинасенням; певне те, що при повній байдужности народовець, при упадку духа серед них, при повнім майже вір-ванню звязів із Україною ся робота гре-дила великою небезпечкою для нашої національної справи.

І ще один характерний факт то-дішньої ростічі думок і амагань. В початку 8-их років приїжджає до Львова Куліш, колишнє божище галицьких українофілів. Приїжджає з хутора і галозить єні генетис хуторну філософію. „Тепер по містах на Україні все драгоманівци-на пішла. Треба махнути на них рукою. Тільки з хуторів може прийти обнова, відси нові справжні українські духом“. І Куліш аараз поквалив ся подати нам зразки тої хуторної філософії і по-езії, та тав, що вся Україна тільки ру-ками розвела. Але Куліш прибув до Львова не лише як апостола хуторної філософії. Він мав — чи від себе са-мого, чи від якого пруга своїх однодум-ців, сего неми що не знаємо — місію заїїнімована згоди Русинів із Поданами. Певна річ, по своїй адалі і по своїй мнучинній Куліш усею менше адібний був до ролі такого місіонера. Він мав у

була передом зовсім познана, тав, що не можна робити закиду тав, що при-думали теперішні средства проти чуми, за те, що ті средства не мали skutku. Але явний пара, щоби сеї досвіді про отіологію чуми апаискати в інтернаці-ональних і прочих аносних. Тому, що чума людий в такий мірі аави-сенть від чуми щурів, єтине певно, чому щіплене задала охорони проти неї і серум мали такий слабий успіх. Певне число людий може й охоронено тим від хороби, але загально розповсюдило зарази тав дуже мало що євинено.

Зглядом зохери річ має ся значно инанше; бо хоч вона в певних об-етавинах може перейти прямо з чо-ловіка на чоловіка, то холера найинчай-ніше і найнебезпечніше ширить ся в о-дою, тому й треба при поборюваню холери апажати в першій аїні на воду. В Німеччині, де поступовано після сеї засади, осигнули ми в борбі проти хо-лери, що то єї все а все заносили до нас із заражених європейських праів, певні успіхи без обмеженя руху.

І аїчене смаженнє є поуча-юче. Проти сеї зарази є т. ин. ох-оронне щіплене велими skutочним средством проти набуху сеї хороби у осіб уже заражених. Але такий спосіб не може запобічи самому зараженню. Одиноним справді безпечним средством, щоби побороти сю заразу, є прикус, аби неспі апажали катанці. В сїм агаді зроби-ли ми в Німеччині велими адоволючі досвіді.

(Боніє будє)

Др. Кох про туберкулозу.

На контраст лікарів, який відбув ся єими днями в Лондоні і займив ся ін-кючно тим, як поборювати туберкуло-зу, мав слашний бактеріолог проф. Др. Роберт Кох а Берлін виклад про те, як поборювати туберкулозу після до-свідів зроблених при поборюваню ин-ших заразливих хороб. Сеї виклад виш-шов друком в англійській мові а „Noue Freie Presse“ подала з него ось який витяг:

„Задача, яку поставив собі сеї кон-грес, одна з найтяжких; але праця, якої вимагає розпазна сеї задачі, певна своєї нагороди. Не потребує підносити нещасливий жертви, які туберкулоза за-бирає рік-річно у всіх краях, які без-мірну нужду, що то єї горизонт родина, де ся хороба загнідаєт ся. Ви неї зна-єте, що нема ніякої пильної хороби, котра би винищала людий так, як ота. Тим більша була-б загальна радість, скоро би удали ся заходи, аби людськості снайти від сего порога, що загризав єї немилосердно. Правда, багато не вірити, щоби воно можливо було побороти сю хоробу, що вже цілі тисячі літ лютує і по всім сьвітї розпановища ся. Але є не такої гадки. Тут розходить ся о боротьбу, до якої можемо плати ся а певним виглядом на побіду. На чім а опираю се мов переконане, те хочу вам тут розказати.

Ще перед кімнадцятьма роками не знали ми сеї правдивої нату-ри сеї хороби. Туберкулозу ува-жали за наслідок, ба так сказати за вираз соціальної нужди, а що

Від огню обезпечайте ся тільки в „Ліґєстрі“.

На жаль, об'єднання не є тільки через „Кінстоп”.

Товариство взаїмних обезпечені.

„ДЖЕТЕР“

Львів, Ринок ч. 10. (дім „Просвіти“)

перше і одинок руске Товариство аскураційне, обезпечає будинки,
і всі предмети движимі протів шкід ОГНОВИХ.

„Діястер“² припоручили: Приосвиц. Ординаріати Вєч. Духовенству і
вірним всіх трєх Єпархій.

Фонди гарантійні „Дністра“ з днем 31-го грудня 1900

Фонд резервовый . . .	311.540	кор.	11 сот.	} разом 520.406 к. 65 с.
Резерва премий . . .	171.942	"	— "	
" ссудительная . . .	6.000	"	— "	
Фонд ссудительный . . .	30.924	"	54 "	

Тарифи „Дністра“ дуже умірковані. Надвишка річна розділяє ся між членами в формі апоретів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту з премій.

„Дайстер“ винятиме до 31. грудня 1900 відшкодувань 2.120.834 мар.
Школи ліквідуєть ся безпроваочно в присутності Делегата і 2 членів.

Політич. "Двістра" приймають при пожитках гіпотетичних: Бани краєвий і Каєп омадноєти у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині, Городищі, Терехові, Залішніках, Геродіт, Ярославі і Богородчанях.

На жите треба обезпечитись тільки через „Дікстер“ в Товаристві взаєм. обезпечень в Кракові; з таких обезпечень через „Дікстер“ їх часті провіації на рускі публичні добродійні цілі; позіси і квоти віддає Краківське Товариство рускі.

„Дністер“ пошукує спосібних агентів, особливо серед господарів в обрестностях, де ще нема близько агентів „Дністра“. — Агенти заробили вже 274.964 кор. провізії. — Зголошена о агентів треба вносити до Дирекції у Львові.

Селяни обігають ся тільки о агенині „Дністра“

Найтаньші

друки для шкіл народних

МОЖНА ПОЛУЧИТИ ЛИНІ В

друкаржі „Рускої Ради”

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

Classen-Buch	аркуш 4 кр.
Wochen-Buch	" 4 "
Anszug aus der Schulbesuchs Tabele	" 3 "
Lehrerkntaster	" 1 1/2 "
Schulkataster	" 2 "
Jahresausweis	" 1 1/2 "
Inspectionsbericht (для аркуші)	" 4 "
Schulversäumnisanzeige	" 2 "
Quartal-Anzeige	" 2 "
Свідчення відхідні нім. і рускі	" 2 "
Gestionsprotokoll	" 3 "
Кайти німецькі і рускі	" 2 "
Свідчення увільнення німецькі і рускі	" 2 "
" френкентаційні рускі і німецькі	" 2 "
Schulmatrik	" 2 "
Inventar	" 2 "
Katalog der Schüler Bibliothek	" 2 "
Competenten-Tabelle	" 2 "
Qualifications-Tabelle	" 2 "
Aufforderung zum Schulbesuche	" 2 "
Zaniznase	" 2 "
Повідомлення шкільні рускі і німецькі	" 2 "
Armuts-Zeugnis	" 2 "

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
отворена в неділю і свято від 9 до 11 години рано.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX0XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XX

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

ул. Петровича, ч. 4

має отсі книжки на складі:

Бажанський Іван: Пропасть	1.20
Барановський Мечислав: Педагогіка для семінарій учительських і учителів шкіл народних, (видане четверте значно розширене доповнене „Нарисом психології виховавчої“)	6.—
Будилець Едвард О.: Студії богословські	2.—
Гаринський Михайло: Методика науки в школі народній ч. II	1.—
Гайда Теодор: Домашній писар, збірка примірів, як укласти ріжні писемні	1.—
Гариня: Мазарі	1.—
Гайда Теодор: Перші зорі, оповіданя	1.—
„ Думки та пісні, поезії	1.—
Голова Михайло: Ревізор, комедія в 5 дійх, переклад В. Смович	1.—
Грибун Михайло: Гумористика	1.—
Данилович Іван: Приказки I	1.—
„ II	1.—
Заварко Іван: Жарты	1.—
Квітка-Оскарянська Григорій: Маруся і Салданий патрит повість	1.—
Кобиланська Ольга: Людина	1.—
„ Покора	1.—
„ Некультура	1.—
Конишків Олександр: В день святої воли	1.—
Крушельницький Антін: Прозетарі	1.—
„ Серце	1.—
„ Семчичини	1.—
Левиний Володимир: Із села	1.—
Лурія Василь: Угорська Русь, її розвій і теперішній стан	1.—
Лукіничук Денис: Багніття	1.—
Мартулович Ідидор: Historische Zeugnisse über die ältesten Beherrscher und Einwohner der Bukowina und Moldau	1.—
Овчинников П.: Бесіда в Білій Кричній	1.—
Окуничевський Ярослав: Листи з чужини	1.—
Павлик Михайло: Прорусько-українські народні читальні	1.—
Pfeilich Durina: Die Amts-Correspondenz der Volksschulleitungen und Ortsschulräthe Angelegenheiten	1.25
Пігуляк Євдокія: Верховинські ягоди	2.—
Попович Осип: Ластівка	2.—
„ Чума горілчана	2.—
„ Методика I	2.—
„ 10 казок для діточок	2.—
„ Хлопці садівники	2.—
„ Цісар Франц Йосиф I.	2.—
„ Краєномісними людьми	2.—
Самойлов Іван: Карби	2.—
Самойл І. Образи з природи I. II.	2.—
Саводієва Марія: І хто ж вона була	2.—
Старавик Василь: Сини книжочка	2.—
Стоцький Стефан: Буковинська Русь	2.40
„ Bestrebungen der Rumänen	2.—
„ Громада, або який над і порядок має бути в громаді	2.—
„ Порадник, як укласти каси важничові і шадничі	2.—
„ Minoritätsvetum in der vom k. k. Bukowiner Landes-Schulrathe behufs Regelung der ruthenischen Schulorthographie	2.—
Федикевич Юрій: Трагедія T. I.	2.—
„ Пісні жовнірські	2.—
„ Проксурска	2.—
Франко Іван: Русько-українська література	2.—
Шнитко Осип: Листи з неба	2.—
Сремський Димко О.: Die griech. Präsanctificaten-Messe, ihre Entstehung, Entwicklung und gegenwärtiger Ritus	3.—
„ Життя мук і смерті і історія перенесення мощей св. великомученика Івана Сучарського	3.—
Яблочков Г.: Сільська учителька, оповіданя, переклад А. Крушельницького	3.—
„ Бесіди про часи козаччини	3.—
„ Коса Ruthenicae	3.—
„ Про бунт сойм красний і про вибори до сойму	3.—
„ В чім наша сила	3.—
„ Котляріноваслуги	3.—
„ Голос до народа	3.—
„ Зерна	3.—

Малий Катихизм для православних дітей в народних школах на Буковині. Це в першій частині перекладу православного Катихизму виданого „Малого Катихизму“ Е. Івановича, зрозумілого православною консисторією в Чернівцях, доповнене міністерським розпорядком в дні 25-го жовтня 1901 ч. 3315 до ужитку при навчанні в народних школах з рускою вишкільною мовою на Буковині

20 с.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Жто хотів би
в добрім місци ульокувати
НА СТАНЦИЮ

■ від 1 вересня с. р. ■

зволить зголосити ся до редакцій
нашої часописи, де довідаєсь о бли-
зких условинах.

Гігієнічна підстава здоров'я.

Син молодить са фрізіер

ЛЕВ ВАЙС,
Tempelgasse.

котрий щоб охоронити своїх гостей по-
перед свириними надхлугами, завіз у себе
красні найновіші кітменіні урядження, мр.
карболозонане бриту, механічні розніжч
до пудрова, карболозонані патронулі че-
реванні на шпю і т. н. так що жіветно
може бути приємністю бути услуженим
в так елігантно і модерно урядженні
салоні.

Видав товариство **"Руска Рада"** в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під надзором Володислава Северського.

За редакцією відповідно: Іван Созанський.

Виходить в Чернівцях
що сороди, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петровська ч. 2.

Рукописи повертає ся лише на попереднє
застереження. — Редакція не несе відповідальності
за зміст відповідей.

БУКОВИНА

Передплата на „Буковину“

на цілий рік	20 Коп. — сот.
на шість місяців	10 „ — „
на чверть року	5 „ — „
на місяць	1 „ 70 „

Послання число коштує 15 сот.

Передплата і відправка на іноземні
платні в Чернівцях.

Промова д-ра Ст. Стоцького при нараді над шкільними спра- вами.

(Конець).

В адміністраційній комісії залу-
нув нас заступник правительства,
а нині ще особно п. президент кра-
євий високому соймови, що рада
шкільна краєва поробила в тім на-
прямі відповідні кроки, аби лихо
направити. І н є пересвідчений,
що се станеть ся, а коли се стане
ся, то мати мемо мало грошових
кар, ще менше арештів, а за те
веодя школи повні дітей! І до се-
го ми повинні стремити, бо годі,
аби лише самі багатші ходили до
школи. Мої панове, пригадайте со-
бі лише, в якій цілі занесено шкіль-
ний примус. Лише на се, аби зро-
бити людей спроможними до нового
культурного, економічного і полі-
тичного життя, яке вимагає доконче-
но власної діяльності, щоб кождий
сам умів про себе дбати, а без
шкільної освіти, хочби тої освіти,
яку дає школа народна, нема на-
віть бєсєди, щоб чоловік був до то-
го нового життя спроможним. Отсе бу-
ла ціль шкільного примусу. Мені
здаєть ся, я читав се в якійсь під-
ручнику про право держання, і я
є пересвідчений, що законодавець
мав отсе на умі, коли установили
примус шкільний. Колиж так, то
принцип ми не сміємо приклада-
ти своїх рук до того, аби обходи-
ти закони і постанови. Протино,
про найбільшійшій повинні ми як
найбільше дбати, аби вони отримували,
як належить ся, шкільну на-

уку. А се світло, се одинокє світ-
ло яке просвічує їм дорогу на
свій землі, може їм бути відняте
таким чином, що не мемо викону-
вати як належить ся, шкільного
примусу, се світло — то наука
шкільна! Пан посол Богданович
сказав як раз перед хвилиною, що
люди відчувають дуже собі тигар.
Ба, він сказав навіть, що тут по-
студас ся а людьми не по людськи!
А тепер осудіть, мої панове, самі,
чи мав він рацію. Се могло стати
ся в Ошихайбах, але чому? Чому
на приклад по інших багатьох
громадах родичі і їх діти знають,
що вони належать до школи, і ді-
ти ходять пильно до школи, кар
нема, а чому-ж не знають сего
люди в Ошихайбах? А ще менша
права те, що люди зачерез тоті
кари примусені вандрувати до Ка-
нади. З тої одної причини, задля
самих шкільних кар люди певно не
пустили ся на вандрівку. Ну, мої
панове, се цілком що иншого по-
кинуло наших мужиків до емігра-
ції. Одною з головних і то мало-
важнійших причин є аналіфбетизм.
А що воно так справді є, на се
вказує лист одного емігранта, який
тепер знаходить ся в Канаді. Сей
Котик а Брідна пише до „Рускої
Ради“ ось що: Аж тепер, коли я
є в Америці, бачу ясно, чого нам
мужикам бракує! Просвіти нам
бракує, бодай такого образования,
яке дає народна школа. Образова-
ному чоловікові добре і в Америці
але се наше найбільше нещастє, що
ми не образовані. Через то ми про-
падаємо в старім як і в новім
краю.

А тут чули ви зов із уст па-
на посла Левицького погляд мужи-
ка, який є як раз протинний тому,
що його заступає пан Богданович.
Годі, мої панове, брати ся в перед
до самого уздоровлення економічних
відносин а аж потім дбати о народ-
ню просвіту. Такої черги для ро-
боти над народом не можна уста-
новлювати! Всео мусить іти рука
в руку, або радше навіть від на-
родної просвіти треба зачинати
роботу!

Я користаю ще з сеї нагоди і
скажу кілька слів про паншай. Се
справа є справді дуже важна і
серйозна, так що і в тім згляді тре-
ба чим скорше завести лад. Коли
не зробимо тут порядку, то мусимо
побоювати ся, що і тих 42% додат-
ку для шкільного фонду пропаде
марно. Рішим ся або не давати
цілком гроші на школи коли ті
школи мають стояти порожні ціли-
ми місяцями по причині неупоряд-
ковання справи паншайів, або упо-
рядкуймо сю справу. (Пос. Штра-
хер кличе: Ви-ж прецї вдоволені!)
Я є вдоволений, і вказую на се,
чому-ж однак не мав би я вказати
на подостачі і школи, які панують
іще на полі народнього шкільництва,
аби і їх усунути, і аби нашим на-
роднім шкільництвом могли бути
всі вдоволені! Моїм бажанєм було
би, аби ті шкільні паншайї випла-
чував податковий уряд просто упра-
вителям шкіл, і аби єї гроші не
вандрували через начальників гро-
мадського, що уживає їх звичайно
на інші потреби і зовсім не жу-
рить ся тим, що діти і то діти йо-
го власної громади мусять мерзну-

ти в школі або по сїй причині не
ходять цілком до школи. Він навіть
часто рад тому!

Скажу ще кілька слів, аби по-
класти натиск на особні бажання
Русинів, які представили тут посол
Левицький. Ми жадаємо, аби пра-
вительство постарало ся вже раз
наразі, в шкільній, чи-там в шкільно-
західній частині Буковини заве-
сти гімназію з руською мовою ви-
кладовою для тамоннього населення.
Торік, а коли не мило ся, то й
позаторік ухвалено в соймі таку
резолуцію, і я пригадую собі до-
бре, що я і сего року згадував
про сю справу в комісії адміністра-
ційній і до сеї хвилі я був певний,
що се резолюція містить ся і те-
пер в справознавній адміністрацій-
ній комісії. На жалє бачу аж те-
пер, що її нема і тому я прошу
нас мої панове, аби ми прийняли сю
резолуцію котру сойм ухвалив вже
торік одноголосно. В тій справі
я ставлю отсей внесок:

„Високий Сойм зволить ухва-
лити: Визнає ся з натиском ц. к.
правительство, аби воно засновало
гімназію з руською мовою викла-
довою у відповідній місцевості шкільно-
західної частини Буковини, і
таким чином задоволює найконе-
чнійшу потребу мешканців сеї час-
тини краю!

Німці роз'єднують ся.

Німецька консулация утворила
ся під тероризмом Вольфа і Шеє-
рера, котрі радіє усіх Німців оди-

Михайло Лозинський.

Любов-туга.

VII.

Останній лист.

Прощай! Усему край, моя ти істотно.
З тобою розставити ся так важко...
Як а бажав би що хоч раз, в останнє,
поглянути на те личенко кохане,
увицїсь поглядом в ті твої очі,
жїї зірки колишні в темній ночі,
на все затамути ту отчу чудову,
що виліє з перед мене в даль гробову.

Та не побачу я тебе, дарма!
Далеко ти, а в мене криз нощі.
Далеко ти... Й ми мусимо розстатись,
не бачившись в останнє, попрощатись,
не гланувши на себе на прощальні...
Тай пощо рити ся у власній рани,
пощо на вушї рвати душу хорю,
любви данної викликати знову?...

Коли заходить сонце золоте,
а жальє гадати на землю, що цвітє
барвами усїма, на поле, бори й гори,
на ріки блискі і веселє море,
на все те, з чим звикло ся через день
з жалю займатись пристрасти огнем
в його обляччє, що палить і мле
з туги... Вона-ж, земля, вже лиш видїє,
якє нїкє, вже пропала, чорна ніч...
Криваве сонце йде в розливі прїч.

Коли-б мнї довело ся з тобою
ще бачитись, з розлукою такою
прощай би я тебе. Та всі ті муки,

що шнатували-б серце в час розлуки,
приняв би радо я, щоб лиш тебе
побачити, щастє втрачено мє.
Та не побачу я тебе, дарма!
Далеко ти, а в мене криз нощі.

Чи тамши, як ми бачились в останнє?
Світло асно сонечно посіяне,
адалєка запах цвітїв доходить,
моя до життя нового нає будиш.
А ми були вересї наче діти,
немов хотїли в поле десь летїти,
їти далеко в ліс зеленостивий,
купати ся в ріцї сїриблєстій.
Як ми тоді безжурно побетали,
добро і зло погїдно спеминали!...
Я чув, що ти зі мною чуда твориш,
мене в дитину перетвориш,
мене, що ще дитиною не був
і раз хоч нею бути так прагну
і перебути безжурно хоч хвилину...
Й таку вчилила з мене ти дитину.
А як тоді ми мирно попрощались!...
Що се в останнє, ми в не сподївались.
„Бувай адорога!“ Ах, ті очі синї...
„Бувай адорог! Побачимось ще нині“.

Та як пішли ми, наче та гадюка
до нас підповзла чорная розлука,
моя єсть нас людськє злоба обмотала
і вже зїйти ся більше нам не дала.

І не побачились. Усему край! Дарма!
І обняла мене тоді туга німа
і вже мене ніколи не покине
і хоч я агну, то вона не агне.
Вона пильно наляже на все те,
що моя думка плодити буде.
І те пильно, тугу ту за тобою
а все посиди-му з собою.
Й вона, моя відблєсь доброти твоєї,
буде окрасою душі моєї...

Прощай! Журн не злий і будь щасливий!
Хай дали все мина тебе адоливав!
І все цвітє весняною красою,
так як тоді, як стрїтив ся з тобою!
І будь з усіма шира, добра, мила!
Така була ти, як мене любила.
І хай ті чари, що мене підбили,
тебе не опущають до могилы!
І будь погїдна, як світ сонця ранній!

Такий до тебе шлю я лист — останній!...

VIII.

І ми розїїшли ся,
щоб вже ніколи не зїїтись,
А як ми любились колись,
як все любити ся кличє ся!...
Та не судилось нам...
І вічна туга-любов,
сидить чутє глибоко в серцї там,
незаспокоєно остане анов
і дотї жовїти, горїти буде,
донї не застїгне в жилах кров.
Таке вже наше fatum!

А може хвєля надїїде,
що ми ще стрїнемось, а волосєм білим,
погланемо на себе поглядом пєсьмїлим,
та може й не пізнаємо себе.

А як пізнаємось, спїним
жальє ту, що людськї серця вилїли,
тоді лиш жалїбно зїїнем:
Vanitas vanitatum!...

нути в пруску пікельгавбу і все їх змагання було лише звернене до того, щоб всі інші німці сторони підкопати, а розпростерти владу Шенереріанців. Однак безоглядна самозада Вольфа надолала іншим німецьким сторонництвом і вони намагалися визволити з під переваги Вольфа. Навіть німецьким людовцям, що найбільше своїми поглядами і основами стояли при Шенереріанцях, навмисно ся се підданство Вольфові і перах доходило між ними а Шенереріанцями до острих перерізів. Одного разу напастованій Вольфом нінепрезидент Праде, один із стовнів німецько-людового сторонництва, розлютився так, що не стамив ся як з президиального свого сидження почав сварити з Вольфом. Отой події шораз більше розширили провал між Шенереріанцями а іншими німецькими сторонництвом. Підчас осеняної сесії ради державної навіть не явили ся Шенереріанці на спільних конференціях німецьких сторонництв з правительством.

Тепер перед надходячими виборами до чеського союму розпочав Вольф завзяту боротьбу проти Прадо і німецьких людовців, а се спонукує Прадо, котрий є духовним проводиром німецьких людовців, відгородити ся від „всеніменної верховлади“. Сю всеніменну верховладу відчував Праде перах яко нінепрезидент посольської палати і тому не лише не бере участі у всеніменній пропаганді в Чехах, але навіть стає до боротьби з нею. Праде числить на те, що Вольфовський радикалізм не може тривко остояти ся в Чехах, бо він є лише прикметою молодих, безглузких загорільців. В найновішій статті докоряє Праде всеніменцям, що они не явили ся на спільних конференціях представителів клубів, не піддержували німецьких змагань, а все робили лише розлад і труднощі. Німці людовці виникають заострення партійних суперечностей, а за те всеніменці нападають їх завзято. Людовці змагають до добра населення, але проти волі і розуміння всеніменців. Всеніменці не перебирали в средствах а успіхи свої осягнули лише наси-

дою і безмежним завзяттям. Лайкою, напастями, обесмішуванням усували они всіх, що ставали їм в дорозі. Все те робило ся ніби для „добра німецького народу“, а розходило ся — дійсно о те, щоб відерти іншим німецьким сторонництвом кілька мандатів.

Принципальний спір розвиває ся тепер в газетну сварку, яка робить дияве вражінє на читателів. Але та сварка виринула передчасно, бо до виборів в Чехах ще доволі далеко, а при виборах виникне ся, скільки реальної основи має та суперечка.

Тимчасом всеніменці будуть безвистанно докоряти Прадо, що поміж кандидатами на німецького міністра-родака его названо в першій ліній і що він навіть заявив готовність пожертвувати ся для сего довічного місця Німців в кабінеті. В тім бачать всеніменці найбільший повід до боротьби проти Прадо, бо не можуть зрозуміти, що між Німцями є люди, що бажали-б стати міністрами. Сам портфель є після всеніменної згоди алочним. З тим окликом ведуть всеніменці боротьбу проти Прадо.

ІВАН ФРАНКО.

З остатніх десятиліть XIX. віку.

Далі.

Не помігли отримати промови Качали в сеймі: на інтернат Змартвицтвами ухвалили Сейм давати річно по 10.000 а і на пропозицію Качали: вибравте війну або мир із Русинами без патани вибрав війну. В хвили, коли Куліш друкував у Львові свою алонамиту „Красилицу“, в Римі виготовлював ся декрет, яким єдиний руський духовний закон Василіанський віддавав ся під парад Єзуїтів для переведення його реформи. Чоловік хоч дрібку такучий у галицько-руських і запально-українських сиравах мусів би був радий Русинам спосіб підняти ся з важкого пригнобленя по сей і по той бік Збруча. Але Куліш давню мав у пареті своїх власних мрій, відданий галицьким муром від життя і інтересів рідного народу, на який він умів дивити ся тільки крізь окуляри єдиносторонніми і немисльовитими історичних документів. „На-

роде без путі, без чести і поваги“ — так обертав ся він до того народу, рекомандуючи йому європейську культуру яко антидот до галицького галицтва, що був то було змістом усеї його дотеперішньої історії. А практично навмисно та європейська культура в Галиції мала насадити ся в такій формі, щоб Русини признали знов своїми натуральними планами ануїлі колишніх „культурних“ Сміг, Жолковських та Чарториських, а ті вони за се мали стати на чолі нового національного руського руху. Хоч і як фантастично може видавати ся нам така думка, а про те не піддаймо нікому сумнівови, що вона була у Куліша і у тих, що перетрантували з ним у Львові. Та не досить того: ся думка, як побачимо далі, виринула ще кілька разів у різних формах серед певних польських себ і остаточно сизидила факт — один із найсумнішних фактів у історії нашого національного розвитку — тая нову еру.

Куліш розмовляв у Львові де з ким із народонісців, але очевидно не ошукав ся дійти з ними до порозуміння, хоча думки подібні до його думок були і де в його з них. Бодий про Володимира Барвінського мусив се сказати. Його змет до дра Червінського, опублікований єм останнім із пропускань в „Gazecie Narodowej“, не без причини назвав Драгоманов „заблудним у табір історичної Польщі“. Спеціально шукати польський оселений на Русі готов був Барвінський робити значні соціальні концесії, щоб привернути її до руської національності; се я знаю з уст покой. Роман Чарториський, а яким Барвінський у тій сираї провадив переліску. Та про те Куліш не відмов ся з Барвінським — очевидно з чисто особистих причин. Натомість його довіра здобула собі чоловіка належний душею більше до москвофільської, ніж до української партії, агаданий уже Ів. См. Лепішій. Він мав бути редактором задуманої Кулішем угодової газети „Хутір“, він був найбільшим свідком переговорів ведених між Кулішем і деякими польськими панями, і розумієт ся, швидко потім, коли всі ті плани розбили ся, посіпав ся продати свої відомості і Кулішеві рукописи — редакції „Варшавського Дзєнінця“. Ся остання проба політичної акції, ведена крайне безталанно, не переконала Куліша, що він помилив ся, а тільки відбрала йому охоту до дальших експериментів у тім роді.

Далі буде.

НОВИНКИ.

Календар. Пятниця 27/VII (9/VL) С. м. Панталеймона, п. ма. Антуса; Р.: Романа, Субота 28/VII, 10/VL с. ал. Прохора, Ниланора, Тимона; Р.: Заврестіа.

Концерт на „Народний Дім“ у Чернівцях. Нижче підписаний комітет має честь отримати запросити всіх Русинів і не-Русинів на концерт а танцями, що відбуде ся в неділю 11. серпня 1901 а місцевій сирі в Кісмані з сідуючою програмою: 1) Заспів, хор мішаний Вербського; 2) У Петрівку, муж. хор, Із Воробієвця; 3) Помаріан квіти, міш. хор, Із Воробієвця; 4) Вечер, мужеск. хор, Із Воробієвця; 5) а) Ой і не гаразд Запорожці, б) Гудак чумак по річечку, сольні терети в супроводі фортепіано Лисенка; 6) * * * мішаний хор. Цей місяць: Крісло 2 нр., стояче місце 1 нр., для сяди стояче місце 60 сот. Початок точю о 8 годині вечером. — Чистий дохід призначений на руський „Народний Дім“ в Чернівцях.

За комітет:

М. Шорієна, С. Прокопович, Євген Федорович.

Регуляція платні учителів шкіл народних і віділових в Чехах і Шлезку. Чеський сейм траєний ухвалив минулої сесії сідуючий закон управлінський платню учителів, котрого найважливіші постанови є сідуючі: 1) місяця підучителів сизовано, 2) учителів з свідомством зрілості одержують послід провізоричних учителів і побірають 900 к. річної ремунерації, 3) платня учителів народних другої класи вносить 1200 к., а в першій класі 1600 к., учителів віділових шкіл побірають 2000 к., учителів народні другої класи алазують по десятилітній безплатній службі на учителях першої класи, 4) народні учителі побірають далі в активній додатки по 200 к. а учителів шкіл віділових таких по 250 к., 5) додатки управителів шкіл народних вносять при однокласних і двокласних школах 200 к., при трикласних 250 к., при чотирьокласних 300 к., при пати- і шестикласних школах 400 к., директори побірають також 400 к., директори шкіл віділових побірають 500 і 600 к., 6) всім сталям учителям належить ся квартири і вносять від 200 к. в найменший громад до 800 к. в Празі, 7) учителям з інакшебаччою належать ся також активні додатки і то в громадах понад 10.000 до 30.000 жителів 20%, від 30.000 жителів 30%, а в Празі 40% платні. Учителі, що мають помешкання або побірають квартири дістають половину активного додатку, 8) Ремунерація учителів-помічни-

Др. Кох про туберкулозу.

(Женець.)

Поввайте, що агадаю що про одну хворобу, бо вона є стіологічним штанді а туберкулозою дуже сиріднена і з єї успішного побороування можна не мало навчити ся для осягненя нашої цілі. Маю на думі з єї ру. Єї викликує нарасит, що дуже подібний до баніа туберкулі. Так само як туберкулоза показує ся в вона аж пізно по зараженю а перебіг єї ще тяжчий. Вона переходить тілком з особи на особу, але лише коли стикають ся дуже близько, як у малю мешканцях. При єї хворобі є найважливішим безпосереднє перенесенє. Зараза від злірат, воді і т. п. нічо не значить. Аби запобігти єї хворобі, треба дбати о те, аби хорі не стикали ся із здоровими, а єдином способом на се є відокремленє хорих. Сего способу уживано давно, і лєпра счала позбави ся середина Європи, де розширив ся бузв єї європейській мірі. Сего самого способу ужито недавно тому і в Норвегії, де відокремленє хорих на ліжру заражено особним законом.

Єї приклади най вистарчать, щоб показати, що треба брати ся до коріня зарази, а не тратити ся на побічні і безуспішні заходи. Розходить ся тепер о те, що доси зроблено і чого треба ужити проти туберкулози, щоб єї радикально вигубити.

Щоби відповісти на се питання, хоч перед уєм показати, як набирає ся туберкулоза. Виходжу а того, що під туберкулозою розуміємо ту хворобу, яку викликає баніа туберкулози. По більшій часті сидить ся хвороба в легких, де й починає ся. Із сего факту можна висити, що заради хвороби, себто баніа туберкулози, вдихаємо в легкі. Відди беруть ся баніа туберкулози, що те їх підкають, про те нема сумніву; протинно, знаємо напевно, що вони є у воді і з повітря (сиріш) сухітників. Єї повітряни, особливо позі хвороба вже значно поступила, мають в собі завжди баніа туберкулози, перах у неімовірній силі.

Коли сухітників називає а навіть, як говорять, виходять баніа у воздух малюи пранельями, себто у вохмім етап, і можуть заразити особи, що є коло хворого. Але може бути й так, що баніа асизають і заходять як порох у воздух, швидко впадуть на землю. Пазювання сухітників можна протє уважати за головне жерело зарази туберкулози. На єї точні, думаю, сходять ся всі.

Заходять тепер питання, чи нема ще багато інших жерел, на які треба зважати при побороуваню туберкулози. Велику вагу приймають тому, що туберкулоза переходить з родичів на потомків. Основні дослідники вказали, що, хоч генетична туберкулоза не виключена, вона дуже рідко дучає ся; тому можемо при обговореню средств про-

ти туберкулози зовсім поминути єї способ зарази.

Треба би ще одну можливість зарази туберкулозою обдумати, в яку значайно вірат, себто зараза людий від туберкулічних злірат.

Ну, май дослідники напровадили мене на думку, що зовсім протинна загальному припущеню, і прому помозити, щоб и єї іза великої ваги, яку має, обговорити трохи докладніше. Первістну туберкулозу найдемо доси майже у всіх домашних злірат, особливо у дробу і рогації худоби. Але туберкулоза дробу тама відмінна від людської, що нема ще про те й говорити, мовби то вона могла перейти на людий. Словом, остас тільки туберкулоза рогації худоби, що, коли вона сирала може перенести ся на людий, може заразити чоловіка, коли споживає молоко і месо.

В моїй першій обширній розправі про туберкулозу висловив ся я сам дуже обережно про тотожність туберкулози у людий і рогації худоби. Певними даними, що би були дали мені можливість розрізнити єї для роди туберкулози, не розпоряджав ся що тоді. Але й певних доказів, що обі хвороби іденічні, годі було віднайти, протє я не ринув а сего питання. Щоби се рішити, лав ся я наново розсіджувати справу, але май дослідники з нашими зліратами: зліратами і морскими свинками не задоволили мене, хоч і не бракувало ознак, що людська і зліратча туберкулоза алали ся бути ріжними. Аж зробивши проби на рогації худобі, дій-

шов я до зовсім певного добутку.

Про експерименти, які я в послідних двох роках робив а професором Шілоу при ветеринарній школі в Берліні, скажу коротко ось що: Кілька штук здорово молодичку заражувано баніями людської туберкулози, добутими від сухітників, в ріжний спосіб. Одним інтрукуювано туберкулічні пазювотини сухітників просто в гортанку, іншим під єпіру, у венні шийні, іншим подавано їх в їжі, а другі знов вдихали їх із воздуху, наповненого баніями. Ні оди а 19 сих злірат не показувало ніяких ознак туберкулози, ані в їх вишках не було єї сідх хвороби, тілком на місяц, де інтрукуювано баніа, було їх гнило.

Із сего виходить незвичайно важний факт, що туберкулоза людська не однакова а туберкулозою рогації худоби, отже що ся і не може перенести ся на людий.

Се нове відкритє дуже важне й для практичного життя, бо зменшить страх людий перед туберкулозою з молока, масла і т. п., воно важне й для господарства зглядом интрукуюваня телят, поросят і т. д. коровачим молоком. Чи я в скільки різнити ся баніа людської туберкулози а зліратчої, про се ще дослідники не помічени.

Др. Кох обговорював підтам спосіб побороування туберкулози самими людьми. Виробляючи і виконуючи єї спосіб старанно можна надіяти ся, що ся хвороба агодом зникне. Перед уєм треба

нів виносити 70 до 80% від 1200 к., 9) учителям ручних робіт побирають, при школах видільних 1000 к., а при народних школах 900 к., 10) певну пенсію виносять по 40 роках службових. Відомо, що учителям побирають 40% плати або пенсії, а кожній дитині 1/3 плати або пенсії. — Сей закон стає важким від 1. січня 1903, відтак від 1. січня 1904 року. Ще дільше урегулював шкільний сойм правий плати своїх учителів. Учителі видільних шкіл першої класи побирають 2400 к., а другої класи 2200 к. Народні учителі поділені на чотири класи, а то I. класу 2000 к., II. класу 1800 к., III. класу 1600 к. а IV. класу 1400 к. До першої класи належать 20%, до другої 30%, до третьої 30% а до четвертої 20%. Учителі що не мають ще 3-ох літ служби по іспиті кваліфікаційним побирають 1200 к., а учителі з свідомством зрілості 900 к. Службові додатки виносять 10% плати, а всіх разом є 7. Службові додатки числять від іспиту кваліфікаційного. Додатки урядових шкіл одночасових виносять 150 к., при дво- і трикласових 250 к., при чотирокласових 400 к., а при бізнес-класових і школах видільних 600 к. Ветні учителям належить ся помешкання або квартира. Квартира виносять від 100 к. аж до 800 к., а визначає его для кожної громади повітова рада шкільна. Сей закон важкий від 1. січня 1902 р. — Час би був, щоб і на Буковині прийшли міродаїї етери до переконання, що учителі є пречисні найкращими факторами як державній службі і урегулювали плати учителів після прикладу чеського або швейцарського сойму.

Розписане конкурсу на девять вілних місць при господарській школі з рускою викладавкою мовою в Кіцмані. Ч. 3346. В інтернаті господарської школи в Кіцмані з рускою викладавкою мовою, в котрім підручником з матеріально-імуществною мовою наука і німецькій мові викладають ся мусять (§ 4 статута) і котра школа має ідти молодих людей, особливо з ста-лу селянського, що уміли народну а добрим умом, опираючи ся на набути в народній школі відомості познайомити з найкращими науками господарськими, особливо через відновлення зароджені справи в господарських роботах, приба-ти їм певну виплату і зарплату і до-повнити загальне образование питомців так, щоб они були в стані нести гос-подарство на селянській постелі після раціональних засад (§ 1 статута), — є девять вілних місць на час наукового курсу, т. є. на два роки, почавши від 1. жовтня 1901 до рождання. Питомці, що мають вілний місця господарської школи, отримують в інтернаті свої школи без-платно науку, помешкання, шкільне харчу-вання, освітлення, праче шматки і на-поєнь в разі злого захворювання потребу лікарську поміч (§ 6 а статута). Для при-

би поглибити мешкання бідного населення, щоб люди не жили так тісно. Хорих віддавати-б до шпиталів, се найкращий спосіб забороти широку туберкулозу, чого доказом Англія, де іза великого числа таких шпиталів для сухотників число їх є мало так, як ніде інде.

Також треба би, як се з великим успіхом зроблено в Сансоні і Норвегії, особливо-ж у Нью-Йорку, аобов'язати лю-дей законом, щобі доносили про ви-падки туберкулози. При тім треба ети-раційної гігієни і доброї хатини меш-кань і всего, що стичало ся із хорих.

Одним із найуспішніших засад до боротьби туберкулози є популяри-зоване про туберкулозу, що вона є, як ширить ся і як її забороти.

Др. Рох певний того, що тубер-кулозу в перших стадіях є популяри-зоване визначити. Се й промовляє про нагу таких шпиталів.

Замовлений учений замічник свід-висказ обговоренням вигадів на будуче. Він напоминає, щобі використувати до-слідки, які зроблено при поборюванні інших хвороб, і певний того, що, скоро буде уникати ся до самого коріння ту-беркулози, борба проти неї му-сити закінчити ся побідною.

Виклад славного ученого прини-мачи контролю і гооті гучинию оповідали.

О. П.

пяти до господарської школи, згідно для одержання вілного місця в інтернаті, має питомець після § 5 статута сади-мачи виказати: 1. що уміє від 14 до 16 рік жити; 2. приналежність свою до Буковини посредством предложення свідомства приналежності до краю; 3. знавство ро-динні або опікунів, що їх волею сест, щобі убігати був до школи прийнятий і що їх они або опікунів буде в за-кладі точно сповняти існуючі дисциплі-нарні принципи; 4. свідомство умієності з народної школи або доказ, що убіга-тель о принятиє підмови народно-шкіль-ному обов'язку з добрим успіхом і що посідає образование, якого вимагає ся для вступлення до закладу; 5. виказ про на-етивні відносини убігателя і его роди-чів, вигаданий начальником громади-еним, при чім сей виказ за свідомство убігателя уважати ся не має; 6. свід-омство здоров'я, вигадане від лікаря громади, а потверджено від п. н. лі-каря повітового, що убігатель о принятиє цілком здоровий і що має достаточне для его віку тілесне розвите, щобі всі потрібні роботи міг сповняти. Потрібно шматки і одягу мусить питомці в прина-лежності члени до закладу з собою принести. При наданні цих вілних місць будуть особливо уважати ся селянські сини. Виділі пречисні задержує собі право на-давати також і половинні вілні місця в той спосіб, що питомці замість при-писаної в статуті річної суми 240 корон, лиш 120 корон в разі з гори платити будуть. Пречисні о наданні вілних місць при господарській школі в Кіцмані ма-ють ся подавати до Виділу пречисного і найдавший до 15. вересня 1901 в ди-рекції господарської школи в Кіцмані особисто предложити. — Від виділу пречисного повновладств Буковина.

Лічене епідемії. Доси зазвичайно умишлено яко ліку проти епідемії на-тисні братиш. Недовно францускі лікарі, Тулон і Ріне, виступили з новим ме-тодом ліченя епідемії, який полягає на подаванню підуким як найменше со-ленних стран. Сіль дещо зумишана епі-демією не повинна перевищати двох грамів. Крім того недужі мають зажи-вати пайшим біоматим у всіх стравах, а навіть в хлібі. Уже по тижневім лі-ченю сіль методом недужому стає лего, а епідемічні напади повняють ся чо-раз рідше.

Статистика жидів. На вілній землі живе жидів 8,678,000 жидів, іменно: в Європі 6,000,000, в Азії і Америці по 800,000, в Африці 600,000, в Австралії 19,000. В Європі найбільше жидів є в Росії — 2,050,000; після Аля Австрія 1,869,000, Німеччина 597,000. Туреччина 350,000, Румунія 300,000, Франція (з Алжиром) 170,000, Англія 150,000, Бель-гія і Голландія 100,000, Італія 40,000, Болгарія 25,000, Сербія 15,000. Най-більший жидівський кагал є в Новім Йорку; він числять 350,000 душ.

Передісторичні нахили. На дні Конотинського озера в Швайцарії, від-крили інженер Гурт, котрий в підводний лодці робить так археологічні пошуку-вання, останні мешканці людських, що стояли на пазах в часах передісторичних.

Пошукую домашнього інструктора на сесю на цілий рік для ученика з II-го класу гімназії в п. н. II-го гімназії червонової. Вимоги: умієність гімназії іменна. Злозлочина приймає Михайло Іванович, кандидат прав, Чернівці, ул. Петровіча ч. 2, або Кулаківка, п. Кася-ривка (Галичина).

Із нашого життя.

(Др. Трильовський криєть ся! — Клянуть з колом директором театру. — Вічна пе-реліка артистів руської сцени. — Нові артистичні сцени руського-міродного театру).

Виділі колоніальської „Народної Воли“ радикального політичного товариства ви-дав відозву до хлопів колоніальського округу, у якій експонує ся братів селян на збори в цілі наради над чистоту му-жильським кандидатом. Виділі, сказав би хто, відозву, так видав! І що-ж тут хитрого?.. Ба, але візьміть у руки сю відозву, те й очам не повірите! Писана вона етимологією, ба й календарною! Ну, скажете, хай йому хрін! Чи одна відозва друкуєть ся у нас щоденно! Але

ось що: Головою „Народної Воли“ є др. Трильовський, дарма що він не під-писав ся на відозву, лише підписав за-ступника голови, а кандидатом, за ним пущено в світ сю кумедну відозву, є др. Трильовський, дарма, що його імені не писано ні раз у відозві!.. Ва даві! Хто знає, ким товариством є „Народна Воля“ і за яким кандидатом сякує збори ся відозва, тоді здивуєть ся рі-шучо, коли начитав ся ній оправдане: „Даруйте, дорогі брата, що ся зважу-ємо збори на поділі... і т. д.“ І тепер станеш і спитаєш ся, що се таке властиво? А що-ж милшого, як лише хитрий (?) підступ д-ра Три-льовського, аби, мовля, зловити мужи-ків москвофілів етимологією і зачнем, а потім підобрати ся пошановані не-дві! Пане докторе! Який же-ж ви ра-дизав! Де-ж ваші принципи! Що-ж ска-же нам за се шеф нашої партії д. Пав-лий, що так ревни боронить чистоти своїх і своєї партії принципів! Що скажуть нам ваші товариші-мужики, яких ви правди навчаєте! Думаєте, що уласть ся вам штука і зловите москво-філів на свої хитрощі? А даві забува-єте, що тепер у життя мужик правдею ділий таждень і лише одна подія ли-шаєть ся йому на збори? Чи із сего треба аж оправдувати ся? Та не позв-индувати шановному докторові успіху його хитрощів! Не зможемо йому нічого те, що сирив ся! Із москвофілів не було на зборах нічого, а своєї армії та-ким поступком свого провідника не вили ся в більший части. Поставлено виправді на зборах кандидатуру д-ра Трильовського, але хто зна, чи не при-йде ся йому підписати її!

Як збори то збори! На всіх по-лах заворушили ся галицькі Русини — де не рушили ся, всюди збори! Кін-чили ся соймові сесії — збори, ре-зультат д. Грушевський із єврейськи го-лови товариства ім. Шевченка — ви-бори, уступає директор руського театру др. Гриневський — збори! Та що нам до того! Соймових посіві вибороти так чи сіль, розуміють ся сільні Поліаків та ще й по буковинським рецензіям, д. Гру-шевський може дасть ся ще упрощати і по-вню свою рецензію, але др. Гринев-ський уже так палив до Віллі! Припадні його, дуже сердечо прашали його в театрі, бо любили його всі зади його доброти. Але якраз ся доброта була причиною його несхоти. Він був за добрий, за милий — а як такий він директором не міг бути. „Емерічного треба би чоловіка“, кажут, одні, „захо-лого“, мовлять другі, а треті сное, а інші знов сное!.. Кінеші кінеші усе мають голови, усе хотіли би мати дирек-тором чоловіка після своєї думки, а з того всего нема ніякого чоловіка! Три рази подивав ся по рецензіям д-ра Гриневського на директора театру д. Лопатинський, три рази кован подив; пречисні за четвертим разом піддаю йому театр, вже лише збори мали за-твердити контракт на шість літ, аж тут він ішов рецензію. Бесіда виклаже йому своє негодівня і на тім кінець! Ди-ректора як нема, так нема! Аж ось між кандидатами був д. Губчак. Не знаємо чому — але він не хотів обняти під-разу дирекції, лише з тепер управито-лем театру з рами дльвіської „Р. Бе-сід“, а конкурс на директора розписаний даві до 31. серпня. Здаєть ся директо-ром буде мусіти лишити ся д. Губчак. Боли оттак дивав ся на все те, думаю чи не має радий др. Гриневський, коли мовля: „Вірте мені, Русини така „подла“ нація, що їй не треба літератури, не треба штуки, не треба театру! Вони не можуть утримати театру, бо не віду-вають потреби ходити до него, а патрі-отичний обов'язок піддержувати театр, стаєть ся для них собачим обов'язком. Я жодна би, каже, найгіршому оному й мусіти віддати ту ласку, яку роблять йому земляни тим, що зводять ходити на театральні вистави!“ І слухав і чогось прикро було мені вірити. А Гриневсь-кий вивиняв мене, що і він перед роком мав інші огляди. Не дивив ся на прав-ді дуже ідеально на цілу сю дирекцію театру, але все-ж таке не думав зазна-ти етимологію розчарованя від патріотів, сміляки мусіли перевести їх на своїй шкурі.

І шби чи-ж не радше мав др. Гриневський, коли по їм не хоча ніхто обняти театру. Ну! Русь-Україна, має

претенсії стати самостійною державою в слов'янській селіті, має претенсії до політичного і культурного життя, а мі-зерного директора театру не в силі видати зі свого ложа, не може по-мисль чоловікові, що обійме дирекцію те-атру, віддати сил до поборювання ріж-них персон, не підбирати йому епер-тій, не пхати його в аневіру!.. Радуй ся Україні!..

До пречисності кожного директора театру належить вічна аміна театраль-ного персоналу. Коли др. Гриневський обняв театр, кілька найліпших сил по-кинуло його і перейшло на дльвіську польську сцену. Нарешті з бідою він по-латав сир-тня свою дружинку і міг уже грати. Уступив він, уступило з ним кілька визначних сил. П-а Гембіца (на-ша дівка після снів червонової ре-цензії О. П.) вийшла позавчора заміж за п. Домінга, купця з Чернівців. Наше місто втрадило ся сном „div-o“ — те-атр найшов ся в прикрім положенні, що роки п. Гембіцкої і Саободівної синадуть на плечі свої останньої. П-а Бучмівна виступила також із театру. П-а Рубча-кова перетижна своєю Бучмівної ро-дини. П. Костев, одинокий тенор русь-кого театру дістав посаду учителя і за місяць і його не стане. І чому-ж би не мали втіляти всі ті, що їде їх нуж-да на руській сцені, повеніра, погорда зі-сторони патріотичної публіки за їх тик-ку працю! І чому-ж не мали би втіляти з руської сцени ті, котрим дльвіська „Руська Бесіда“ грозилла в маю с. р., що лампе буду на два місяці, а їх роз-пустити на зелену пашу! І ті люди по-етільки заводах, розчарованих, нуждах можуть ще надумувати ся, чи лишити ся їм на сцені, коли мають найменшу нагоду вирвати ся із того негді, із тої нічхали, у яку пинула їх доля, де пер-ший ліпший патентований патріот може доплати їм по головах, уважає себе в праві затарати в них усеке почуте людо-кості!..

Байдуже нам чи ти є тут, чи нема тебе! На твоє місце найдець ся вояка! І голова „Руської Бесіди“ ангажує дві артистки, а з них одна має і славу неартисту — мистецтва товариши. І байдуже професору Шухевичови, що по сир-тня судити муть люди цілий жіночий персонал театру. Його голові се нечестно не принесе, коли люди налі-цями показують на нову театральну ся-лу. Він і тим не мурить ся, що є нові його сили не мають ані голосу, ані дріб-ни інтелігенції, ані взагалі нічого, що свадібувало би їх на сцену. І се його не ободити, що ангажують такі одини-ці, вже по при всьом іншому, засуджує їх на нічних нуждарів, які за 25 р. ма-ють жити, убирати ся і справлявати гардеробу до кожної штуки. Що мусять мучити ся без найменших вигадів на поглинення своїх долі!..

Але чи-ж се болять його!.. Коби, мовля, ми, а інші!..

„Поно Русинам літератури, поно Русинам штуки, поно їм театру, коли вони тильком адоволять ся, оресум і цирком!“ — казав Гриневський.

Антін Крушельницький.

НАУКА, ШТУКА, ЛІТЕРАТУРА.

Молода Україна ч. 7 за мі-сниц липень 1901. Зміст: „Відкри-тий лист до російських студентів усіх націй.“ — „Середні школи у Чернівцях.“ — Іван Брик: „В пар-етні сатани“ Михайла Яцькова. — „Лист з України.“ — Хроніка з на-шого життя: „Відозва до товаришів-матуристів.“ „Товариство Молода Україна в Чернівцях.“ „З'їзд абіту-риентів Українців у Львові.“ — 3 чужого життя: „З'їзд абітуріентів середніх шкіл в Кракові.“ „Бесіда т. О. Пеленського у пам'ятника Мі-кониша.“ „Царський улаз.“ „Тор-тури в Росії.“ „Посмертні оповістки: „Гриць Каміньський.“ „Силья. Леп-кий.“ — Бібліографія. — Переписка редакції. — У фейлетоні: Михайло Яцьків: „Дорішське підієнь.“ Ле-ся Українка: „Епілог.“ „Забуті слова.“ Василь Пачовський: „Смія відлетних журавлів“.

Рік засновання 1892.

Товариство взаємних забезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, Ринок ч. 10. (дім „Просвіти“)

перше і одинокє руске Товариство аскураційне, обезпечує будинки, і всі предмети движимі против шкідливого вогню.

„Дністер“ приворучили Приєднані Ординаріати Вс. Духовенству і вірним всіх трех Епархій.

Фонди гваранційні „Дністра“ з днем 31-го грудня 1900

Фонд резервний . . .	311.549 кор. 11 сот.	} разом 520.406 к. 65 с.
Резерв премій . . .	171.942 „ — „	
спеціальна . . .	6.000 „ — „	
Фонд смертальний . . .	30.924 „ 54 „	

Тарифи „Дністра“ дуже умірновані. Надвишка річна розділяється між членами в формі зворотів. За рік 1900 дістали члени 8% аперету з премій.

„Дністер“ виплатив до 31. грудня 1900 відшкодувань 2.120.834 кор. Шкоди лівидують ся безпроблемно в присутності Делегатів і членів.

Позаки „Дністра“ приймають при позичках гіпотечних: Банк правний і Каси ощадності у Львові, Коломиї, Самборі, Деляні, Синьові, Городені, Терембові, Заліщиках, Героду, Ярославі і Богородчанях.

На житє треба обезпечити ся тільки через „Дністер“ в Товаристві взаєм. обезпечень в Кракові; з таких обезпечень через „Дністер“ їде чиста провісія на рускі публичні добродійні ціли; позаки і плоти їде до Краківського Товариства рускі.

„Дністер“ пошукує спосібних агентів, особливо селян, господарів в окрестностях, де єще нема близько агентів „Дністра“. — Агенти заробили вже 274.964 кор. провісії. — Зголошення о агенції треба вносити до Дирекції у Львові.

Селяни обігають ся тільки о агенції „Дністра“.

На житє обезпечити ся тільки через „Дністер“.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

ул. Петровича, ч. 4

має отой книжки на складі:

Варшавський Іван: Пропасть	к. с. —20
Барахольський Миколай: Педагогіка для семінарий учительських і учителів шкіл народних, (видане четверте значно розширене доповнене Нарисом психології виконавчої)	120
Будилець Едвард О.: Студії богословські	6.—
Гаршин Миколай: Методика науки в школі народній ч. II	2.—
Галін Теодор: Домашній писар, збірка примірів, як укладати різні писемля	1.—
Галін Теодор: Перші зорі, оповідане	1.—
„Думи та пісні, поезії	—20
Гаршин: Мазарі	—20
Гоним Миколай: Ревізор, комедія в 5 дій, переклад В. Сімоніч	—60
Грибчук Миколай: Гумористичні	—24
Данилович Іван: Приказки I	—16
„II	—16
Захарко Іван: Жарты	—20
Кайтан-Основенно Григорій: Маруся і Салдацький патреть повість	—50
Кобиланський Олександр: Людина	1.—
„Покора	1.—
„Некультура	—30
Комисар Олександр: В день святої воли	—20
Крупа-Липинський Антон: Прозетарі	1.—
„Серце	1.—
„Семчишини	—80
Левитий Володимир: Із села	—40
Лукис Василь: Угорська Русь, її розвій і теперішній стан	—30
Лукисевич Данило: Вагнітки	—20
Martynowicz Isidor: Historische Zeugnisse über die ältesten Beherrscher und Einwohner der Bukowina und Moldau	—20
Овчинников П.: Бєсѣда въ Вѣлоу Криницѣ	—20
Окуничевський Ірокланд: Листи з чужини	3.—
Павлич Миколай: Прорусько-українські народні читання	1.—
Pihuliak Darius: Die Amts-Correspondenz der Volksschulleitungen und Ortsschulraths Angelegenheiten	1.25
Шуляк Євдокій: Верховинські відахи	2.—
Пічотич Олександр: Дієтинна	2.—
„Чумагоріччана	—40
„Методика I	—60
„10 казок для дітей	—20
„Хлопці садівники	—40
„Цісар Франц Йосиф I	—20
„Красноміські люди	—40
Семанков Іван: Карби	—80
Синюк І. Образи з природи I. II.	—20
Слободіана Марія: І хтож вона була	1.—
Стефанчик Василь: Сина книжечка	1.—
Стефанчик Стефан: Буковинська Русь	2.40
„Bestrebungen der Ruthenen	2.—
„Громада, або який зад і порядок має бути в громаді	—20
„Порядки, як укладати каси поміщкові і шкільні	—40
„Minoritätsvotum in der vom k. k. Bukowiner Landesschulrath behufs Regelung der ruthenischen Schulorthographie	—40
Федосович Юрій: Твори Т. I.	—80
„Пісні жовнірські	—20
„Проксирія	—20
Фрошко Іван: Русько-українська література	—20
Шинько Олександр: Листи з венди	—30
Єврейчук Денис О.: Die griech. Präsanctificaten-Messe, ihre Entstehung, Entwicklung und gegenwärtiger Ritus	3.—
„Життємуні і смерть і історія перенесення мощей св. великомученика Івана Сучавського	—40
Яблоков Г.: Сільська учителька, оповідане, переклад А. Крушевського	—80
„Бєсѣди про часи козацькі	—80
„Вєс Ruthenicae	—20
„Пробук сьом краєвий і про вибори до сьому	—20
„В чім наша сила	—20
„Котюзі по заслазі	—20
„Голос до народа	—24
„Зерка	—20
Малый Катихизис для православних дітей в народних школах на Буковині. Се в приписаній шкільній православній виготовлене видане „Малого Катихизиса“ Е. Івановича, апробованого православною консисторією в Чернівцях, допущено міністерством розпорядком з дня 25-го мая 1901 ч. 3315 до ужитку при науці в народних школах з рускою вишлаговою мовою на Буковині	20 с.

Найтаньші друки для шкіл народних

можна получить лиш в

друкарні „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

Classen-Buch . . .	аркуш 4 кр.
Wochen-Buch . . .	4 „
Auszug aus der Schulbesuchs Tabelle . . .	8 „
Lehrerkataster . . .	1 1/2 „
Schulkataster . . .	2 „
Jahresausweis . . .	1 1/2 „
Inspektionsbericht (два аркуші) . . .	4 „
Schulversammlungs-Ausweis . . .	2 „
Quartal-Ausweis . . .	2 „
Свідчення підхідні нім. і рускі . . .	2 „
Gestionsprotokoll . . .	3 „
Квіти німецькі і рускі . . .	2 „
Свідчення університетські німецькі і рускі . . .	2 „
„фреквентацийні рускі і німецькі . . .	2 „
Schulmatrik . . .	2 „
Inventar . . .	2 „
Katalog der Schüler Bibliothek . . .	2 „
Competenzen-Tabelle . . .	2 „
Qualifications-Tabelle . . .	2 „
Aufforderung zum Schulbesuche . . .	2 „
Zanizung . . .	2 „
Повідомлення шкільні рускі і німецькі . . .	2 „
Arbeits-Zeugnis . . .	2 „

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

отворена в неділю і свято під 9 до 11 години рано.

Гігієнічна підстава здоров'я.**Хто хотів би в добрім місці ульонувати НА СТАНЦІЮ**

свої діти на час шкільний есентуально під і. вересня с. р. зовольте зголосити ся до редакції нашої часописи, де довідаєсь о близких уловинах.

Сим поводити ся фрїзіер **ЛЕВ ВАЙС,** Tempelgasse,

котрий щоб охоронити своїх гостей перел експирими недугами, завіз у себе всім найповнішим гігієнічним урядженням, пр. карболозоване брити, механічні розпиличі до пудрова, карболозовані чашовані перованні на пню і т. п. так що дівчата може бути приємністю бути уложеними в так елегантно і модерно урядженням салони.

БУКОВИНА

Виходить в Чернівцях
щодорож, п'ятницю і неділю.

Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петрівська ч. 2.

Рубоник закриває на листи на попередню
виступаючи. — Рубоником поштових
ліній від пошти.

Передплата на „Буковину“

на цілий рік	20 Кор.	—	снт.
на шість місяців	10	—	—
на чверть року	5	—	—
на місяць	1	—	70

Повинне число копій 15 шт.

Передплата і наживитість на території
континенту в Чернівцях.

Промова д-ра Ст. Стоцького котрою він мотивував свій внесок в справі книг ґрунтових.

Високий Соїме! Я позволю собі поставити такий внесок: Високий Соїм аполити ухвалити: Визначити Виділ красивий, аби через правдиві суди Черновенського і Сучавського розсудили те, рішучий стан книг ґрунтових на Буковині, а то, чи вони годять ся з дійсним станом посідаць; і на підставі тих розсудів дати справу на найближшій сесії Соїмону краєвому про се, чи потрібні книги ґрунтові поправити, доповнити або паново закладати.

Богато з Вас чудовати ся буде, мої панове, яким чином я, хоті я не є правником, беру ся до таких річий. Ось вам і пояснене: В тій книжці, як зробив я перший крок на політичну ниву і став послом, перебрав я на себе обов'язок, займатися не тільки, ба, такими справами, котрими я без того ніколи не був би займав ся. Вибірці не дають супокую. Становлять запитання — треба відповісти; жалують ся — треба полегшити; просять о пораду — треба радити і т. д. А аби се можна доконати, треба річ розуміти, а знов аби річ розуміти, треба учити ся. Таким то чином мусів я, хоті не правник, займатися справами книг ґрунтових.

Від кількох літ чую все а все скарга, що книги ґрунтові, які є по судах особно для кожної катастральної громади, такі непотрібні і до нічого, що не відповідають

дійсному стану посідаць, а ще тим менше дійсному стану власності. Коли-ж я розглянув ся добре в сій справі, то рішив ся порушити її в Високому Соїмі, аби лихо направили, бо так, як тепер є, далі не може бути. Книги ґрунтові не приносять тепер людям ніякого пожитку ні хісна, ба, що гірше, на людей спадє через них велика напасть і великі процеси, що потягає за собою великі кошти — і згубу народа. Тоді хибі в книгах ґрунтових під двома десятками літ такі у нас знані, що після латинської постанови: На якому всім річ не треба ніякого доказу, не потребував би я навіть мій внесок мотивувати. Таж уже се саме, що всі Ви, мої панове, підписали мій внесок, показує ясно, що і Ви, так само як я відчували глибоко сї хибі і багате поправити тих хиб, і що я не потребував Вас аж переконувати про се, що тут поміч колючо потрібна.

Але і мужики-хлібороби відчували не менше глибоко тї хибі. Дивіть ся на Панку, Слободзю-Кожмаринці, Жалову і інші громади Сторожинецького повіту — вони вже від кількох літ умишляють ся в міністерстві судівництва і скаргу, аби їм книги ґрунтові поправити! Дивіть ся на громади Гадик і Істеннегіц — вони на радї громадської ухвалили на кошта громадської господарства в громаді перемерити і таким чином свої книги ґрунтові поправити. Цікаву історію оспівдав нам професор Кольбенгаєр на конференціях в справі еміграції. Були він раз в Імпері, мужики довідали ся, що він є юрист і зараз прийшли до него, давали ему тисячку

корон, аби він їм їх господарства перемерив і все в мані поправив.

Тим то я навіть вже Вам кілька таких разних випадків, де ґрунтові книги зовсім до нічого. Але і в інших повітах — не лише в Сторожинецькому і в гірських повітах, книги ґрунтові зовсім непотрібні — таке саме буває. Або чи пригода з комісарем Рожком в Ровноках Вишавського повіту оклала ся з якої винної причини, як з тої, що мапа катастральна була зовсім до нічого? Можна сміло сказати, що у всіх повітах судових найде ся багато таких громад, що їх книги ґрунтові зовсім непотрібні. Отже справа поправити, або нового закласти і доповнити книг ґрунтових — очинидно лиш в тих громадах, де того показує ся потреба (послі кличуть: Везде! Везде!) — мусім нас всіх дуже займати і ми мусимо о то подбати, щоб се якнайскорше стало ся. Таж ми загаломо заклали красивий банк гіпотечний, а найважливішою его підставою, без чого такий банк не може бути і не зможе добре розвиватися, є добре упорядковані книги ґрунтові. (Так є!) Таж книги ґрунтові повинні бути для стану посідаць як найдокладнішим перекладом, а ми тепер мусимо просто побоювати ся заглинути в то зеркало, аби не побачити там замість правдивого образу якої страшної почвари. Таж книги ґрунтові мають узаконювати і обезпечити рух землею — вони-ж служать тепер лише до різних напастей і процесів.

Яким же то чином так стало ся? Вже при закладанні книг ґрунтових не поступало ся так, як по-

винно ся було після принципів поступати. Призначено на се час за короткий, через то мусім урядники спішити ся; нарід не знав, що то таке роблять, на що воно, яку то вагу мають книги ґрунтові, що то означають ті терміни, які оголошені були тоді, аби до означеного часу всі з своїми правами на землю зголосили ся перед комісією і т. д. Окрім того був великий недостаток геометрів спосібних — все те оклало ся на купу і занежило, що вже при самім закладанні книг ґрунтових вони не згоджували ся з дійсним станом посідаць і власності.

Хто прийшов тоді перед комісією, а був записаний в катастрі як посідаць ґрунту, то того не питали, яким він способом прийшов до того ґрунту; чи має він на се папери, контракти, чи що. Комісія задоволила ся звичайно тим, як він сказав: я собі купив від Івана, дістав в дарунок від Петра, замінив з Василем — а чи то все правда, про се комісія не дбала. Чи-ж велике чудо, що тоді записані перед комісією показали ся підтак фальшивими?

Особливо велике лихо пішло тоді із слова „продав“, бо наші люди уживають того слова і так, що воно значить „дав на політку, пустини в оренду або в посесію“. Як мужик сказав продав, чи купив, то комісія завжди гадала — що на ліки, а не на роки, і таким то чином маємо ми тепер в книгах ґрунтових на кожних 100 хоті 10 таких, що записані там за властивості, а були тоді лише посесорами. Тисячі процесів мають в тім свою причину.

Андрій Верховинець.

Ц и б у х.

І.

Був то є мене такий собі простий цибух зі звичайної черешні, з рогами цинником, а контував мене цілих вісім років.

Додати до того а лавану, у бляху убрану зольцю за чотири рейпери — і от піде мов куряче ремесло.

Як звичайний був то собі цибух — та все і доси не могу а переболіти його страсти. Була се панитка з того часу, як то в перестав курити цигара, а взяв ся до жидів. Не гаразд, не примхи, не вибрани хитрого характеру спонукали мене до сего важкого пробу, а тверда конечність і біда.

Що в цибуху був а сильний курець, а щож доверив при війську! Побараних шість рейперів денно не виставляв мені навіть на він динив. А за щож тут купити чориню, шитку, голку, шитку, лавану, беззину, торсентину і інші військові дрібнички?

— Купи собі зольцю! — радять старі жовнири. — Динше вийде!

Я купив. Отже цибух той служив зі мною цілі два роки.

Три жидів підкували за сєй час на службу, та не такийсь цибух! Він держав ся мене вірно, мов старий, над-

вітрив мов старий, заворені засади. Разом зі мною передумував він чорні рокурські думи, а маючи силки, зловив груді, аніж мені пораз своїм мучим подихом полешу-відраду до зрозумілого серця.

Шанував а цибух за те щере спілку, а горючу подяку викидав а йому тим, що вчинював дотом його внутренності що суботи по днешнім занятю.

Так зійшов перший рік.

На мій червоний новітній ліпшав одна зірничка, передречена з ім'єм на „дхтерну“. — Мимо сего не кажу а цибуха. Ба і він мибуть, утїнив ся моїм анімом, бо в дих його зазначував вже якийсь адоволяюче хрумчав-моркотане, не мов у мого розбавленого котати.

Минув другий рік. Прийшла друга „дхтерна“. — І тут не відгурав ся а в'яного товариша на перебір шпаном зі стороною друга „шаржі“. Се так розрадувало доброту-вибухну, що шваркотав вже за кожним мов потагом, не наче справдливий Німець.

Зачав ся третій рік. Паникую а собі далі здоровий. Гарно вже мені веде ся. Інші нап'єдають ся вже на мене думки про півзальці стан, жіночку, будучність.

Зрозумів те, очинидно цибух. Мені вичувало ся тоді, що він висипує собі величчю.

— Добре, брате! — подумав я — і стиснув ще кріпше цибух зубами.

Треба оглядати ся за подругою. В

недалекім, ріднім селі не примічав а до сї нічого цупного для себе.

Бо — кідь правди діти — перебрал а потроха між простими, сільськими дівчатами. Як би не те, що мій батько мав на азе гадівство, а я був у него одинаком, то я до ніку зівстав-би був а не паном, то бадай підняном. Ходив бо то я і до народної школи, ба, і гімназії а до сї, як то наметь ся, занюхав. Як би не надмірно замишляв до гімназії, сільну і мужик, то хто знає, чи не помічав-би а був всі школи.

А так що правдиво ся, то і то ададо ся. Гімнастикував ся потому в домі, підбігуючи коло батькового череди, музику плесав далі на своєрідній снопі, а співав славно в крижосі а нашими старими дном.

Так захопило вже мене війське ані значайного парубіа.

Отже за примусом цибух почав а уникати ся поміж красавицями того села, в котрім стояв наш полк.

Невеличке се село, та близьке до міста, вільний у нім чорнозем, — тож багатирі-дули в тім селі, що тяжко впасти віри.

Сам нераз бачив я, як їздив чирною. Та чи була се справдливна „парада“, чи може за такий у них вози на одну пару коней — досить, що як не з парожним, то не хибно з повним, а таки їздив — чирною.

Засурю я собі бувало зольцю таї швендуюсь по селі. З людьми погугурю, похартую — значайно, гадівська дитина. Так то познакомив ся я з багато

гадями, гадівцями і молодими похадівцями обогого поля.

За якийсь час а залюбив ся. Як же то зумів ся мій цибух! Спостав він вправді далі, та в свисті тім зачував а вже якийсь дивний відгомін, чи то іронії, чи гайву, чи там радше широго співучи.

А залюбив ся а таки на однім весілю.

Між нами кажучи, не просив мене ніхто на те весіле.

Та військовий мундур має свої права і політику.

Кажучи правду, затягнули мене до середани два мої підважніші товариші. Кортілью погуляти.

На наш великий подив, — прийшло нас у хаті любляно, щиро, гей би найліпших другів-своєнів.

За хвилю сиділи ми за столом на почеснім місці.

Вгнали музики шпиреого новачка. Кожний з нас обірів ся за дівчиною. Мої припала за світланечкою сама дружина — гарно, русаве 16-ти літнє дівча.

Як схоплю я тоту молоденьку правду, як дам ногам знати, як кликну в поміч свої комісії зайняти з тяжкими підкоками і острогами, як зачну сюди-туди на вирисюди — то за хвилю ніт із мене злет ся, а дівчина зварила ся мов на груди, мов підкошена молода сморічка, а сама ледви динше.

Спапало з мене троха замишленого слова, та а знайшов собі любку, якої позавидував-би не один хлинутий сіль-

Рік заснована 1892.

Товариство взаємних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, Ринок ч. 10. (дім „Просвіти“)

перше і одинок руське Товариство ассуранційне, обезпечая будинки, і всі предмети движимі проти шкідливих.

„Дністер“ приворучили Присоедин. Ординариати Веч. Духовенству і вірним всіх трьох Єпархій.

Фонд гаранційний „Дністра“ з днем 31-го грудня 1900

Фонд резервний . . .	311.540 кор. 11 сот.	} разом 520.406 к. 65 с.
Резерв премій . . .	171.942 „	
„ спеціальна . . .	6.000 „	
Фонд емеритальний . . .	30.924 „ 54 „	

Тарифи „Дністра“ дуже умірковані. Надлишки річна роздає ся між членів в формі заворотів. За рік 1900 дістали члени 8% завороту з премій.

„Дністер“ виплатив до 31. грудня 1900 відшкодованих 2.120.884 кор. Шкоди ліквідувати ся безприволочно в присутності Делегатів членів.

Поліси „Дністра“ приймають при помірних гіпотечних: Банк краєвий і Банк ощадності у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині, Городенці, Терембові, Заліщиках, Городку, Іршаві і Богородчанях.

На жите треба обезпечити ся тільки через „Дністер“ в Товаристві взаємних обезпечень в Кракові; а таких обезпечень через „Дністер“ діє члени провізії на руські публичні добродійні цілі; поліси і квоти видає Крайське Товариство руське.

„Дністер“ пошукує способних агентів, особливо селян господарів в окрестностях, де ще нема близько агентів „Дністра“. — Агенти заробили вже 274.964 кор. провізії. — Згодом о агентів треба вносити до Дирекції у Львові.

Селяни обігають ся тільки о агенції „Дністра“.

На жите треба обезпечити ся тільки через „Дністер“.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

ул. Петровича, ч. 4

має отсі книжки на складі:

Бажинський Іван: Пропасти	к. с.
Барановський Мечислав: Педагогіка для семінарий учительських і учителів шкіл народних, (видання четверте значно розширене доповнене Нарисом психології виконавчої)	—20
Будилар Едвард О.: Студії богословські	120
Гаєрицький Микола: Методика науки в школі народній ч. II	6.—
Гайда Теодор: Домашній писар, збірник примірів, як укласти ріжні писма	2.—
Гайда Теодор: Перші твори, оповідання	1.—
„ Думки та пісні, поезія	1.—
Гаршин: Мазарі,	—30
Грицько Микола: Ревізор, комедія в 5 дій, переклад В. Станіши	—20
Грицько Микола: Гумористика	—24
Данилович Іван: Прикази I	—16
„ II	—16
Захарко Іван: Жарт	—20
Кейтис-Осипович Григорій: Маруса і Сизданий патреш	—50
Кобиланська Ольга: Людина	1.—
„ Пекера	1.—
„ Некультура	—30
Комисарий Олександр: В день святаго воли	—20
Крушельницький Антон: Продетарі	1.—
„ Серце	1.—
„ Семчизини	—80
Левий Володимир: Із села	—40
Лукч Басиль: Угорська Русь, її розвій і теперішній стан	—30
Лукч Басиль: Багніття	—20
Martynowicz Isidor: Historische Zeugnisse über die ältesten Beherrscher und Einwohner der Bukowina und Moldau	—20
Овчинников ІІ: Бесіда зъ Бѣлой Крилицѣ	—20
Окуновський Ярослав: Листи з чужини	8.—
Павлов Миколай: Прорусько-українські народні читання	1.—
Philjak Darins: Die Amts-Correspondenz der Volksschulleitungen und Ortsschulrätthe Angelegenheiten	1.25
Шульц Броніслав: Верховинські загадки	2.—
Половин Олександр: Ластівка	2.—
„ Чума горічана	—40
„ Методика I	—60
„ 10 казок для діточок	—20
„ Хлопці садівники	—40
„ Цісар Франц Йосиф I.	—20
„ Крайоміські люди	—40
Семанюк Іван: Карби	—80
Синюк І. Описи з природи I. II.	—20
Слободіан Марія: Іхтож вона була	1.—
Стефанів Василь: Сина книжечка	1.—
Стоцький Стефан: Буковинська Русь	2.40
„ Bestrebungen der Ruthenen	2.—
„ Громада, або який лад і порядок має бути в громаді	—20
„ Наради, як укласти каси поміщальні і шкільні	—40
„ Minoritätsvotum in der vom k. k. Bukowiner Landesschulrath behufs Regelung der ruthenischen Schulerhaltungsfrage	—40
Федюк Юрій: Твори Т. I.	—80
„ Писні жовнірські	—20
„ Прокурія	—20
Франко Іван: Русько-українська література	—20
Шинкевич Осип: Листи з нека	—30
Григорійчук Дмитро О.: Die griech. Präsenificaten-Messe, ihre Entstehung, Entwicklung und gegenwärtiger Ritus	3.—
„ Життя науки і смерті і історія перенесення мощей св. великомученика Івана Сучавського	—40
Яворський Г.: Сільська учителька, оповідання, переклад А. Крушельницького	—50
„ Бесіди про часи козацькі	—80
„ Кес Ruthenien	—20
„ Про буш сойм краєвий і про вибори до сойму	—20
„ В чім наша сила	—20
„ Котляро не заезує	—20
„ Голос до народа	—24
„ Зерна	—20

Гігієнічна підстава здоров'я.

Хто хотів би
в добрім місці ульонувати
НА СТАНЦІЮ

свої діти на час шкільний есенуально
від 1. вересня с. р.
зволить згодошити ся до редакції
нашої часописи, де допідбає о бли-
зких умовах.

Сим поводить ся фрізіер
ЛЕВ ВАЙС,
Tempelgasse,

потрий щоб охоронити своїх гостей по-
ред спірним надугам, завіз у себе
всіх найновіших гігієнічних уряджень, пр-
парболозюне брати, механічні розмичі
до пудриванн, парболозюне ватовані пе-
ропанні на тию і т. п. так що дітям
може бути приємністю бути услуженим
в так елегантно і модерно урядженім
салоні.

Найтаньші
друки для шкіл народних

можна получить лиш в

друкарні „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

Classen-Buch	аркуш 4 кр.
Wochen-Buch	„ 4 „
Auszug aus der Schulbesuchs Tabelle	„ 3 „
Lehrerkataster	„ 1 1/2 „
Schulkataster	„ 2 „
Jahresausweis	„ 1 1/4 „
Inspektionsbericht (два аркуші)	„ 4 „
Schulversammlungsanweis	„ 2 „
Quartal-Ausweis	„ 2 „
Свідчення відходів нім. і руські	„ 2 „
Gestionsprotokoll	„ 3 „
Книги німецькі і руські	„ 2 „
Свідчення увітлення німецькі і руські	„ 2 „
„ фрепрезентацийні руські і німецькі	„ 2 „
Schulmatrik	„ 2 „
Inventar	„ 2 „
Katalog der Schüler Bibliothek	„ 2 „
Competenten-Tabelle	„ 2 „
Qualifications-Tabelle	„ 2 „
Aufforderung zum Schulbesuche	„ 2 „
Zanizname	„ 2 „
Повідомлення шкільні руські і німецькі	„ 2 „
Armuts-Zeugnis	„ 2 „

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
отворена в неділю і свята від 9 до 11 години рано.

Відсутня сторінка

Відсутня сторінка

яких небудь ворожих релігій й держави ідей.

Отже було те поле, на якому прихилили ся станими перші кроки тієї „молочної України“, про яку я гадав наспів. Не дивно, що ті перші кроки були невеликі і несповні. Діти нового покоління не провчили в повній зброї на снігу, мон Атона в Звенигороді. Вони були дітьми своєї епохи, дітьми української або галицько-руської суспільності і мусіли також у білійній або меншій мірі — відповідно до своїх індивідуальних сил і обставин — віднайти основним течіям тої суспільності. Згадайте тут неперестий обставини і події різнопливали на сніг дітям; не треба думати, що обставини виключно сніжали їх; навпаки дуже часто вони виникали надмірно різкі тони, острі або й несправедливі напади, надто загальні осуди, надто абстрактні погляди. Се так усе було: надто великий тиш викликав у сильного сильний вітер, а у слабого голосний, різкий крик.

(Далі буде).

НОВИНКИ.

Календар. Середа 1/VII. (14/VII).
Покл. ч. Хресту, 7 бр. Масака ком. а. Р.: Норберта, Четвер 2/VII. (15/VII).
Пер. мон. с. в. м. архид. Стефана по арх. Р.: Вознес. Марії.

Віче буковинських учителів. Дня 19 і 20 с. м. відбув ся в селі музичного товариства в Чернівцях віче буковинських учителів. Програма сего віча є наступна: По отворенню віча головою вічевого комітету п. Івановичем із Радивілі і по виборі президія прийдуть під обрали ось які точки: 1) Ідейна сторона учительського стану. 2) Матеріальне положення тутешніх учителів. 3) Шкільні влади і їх реформа. 4) Відносини правні учителів. 5) Перепоширення народної просвіти на Буковині і средства до їх усунення. 6) Організація буковинського учительства. — На вічу сні буде читати ся дуже радо гостий із усіх сторін нашого краю із усіх станів.

Богачев.

Виборча відозва. О мандат територіальної ради по др. н. раднику мильнім Ієнескулі в V курії (колуменська части Буковини) старав ся Теодор де Фальондор. Ось і видав він відозву, у якій заповідає, що стане перед виборцями по всіх більших місцевостях, аби порозуміти ся з ними. Але видав и. Фальондор свою відозву лише по німеччині і польськи. Забув п. Фальондор відати, що і Русини голосують при виборах, що і до них повинен би п. Фальондор промовити у своїй відозві їх рідною мовою, що і їх повинен би запросити на передвиборчі збори, коли запрошував уже Німців і Волохів.

Архипіпазі Каролі Йосиф Франц. найстарший син архипіпазі Оттона, звиджував при нагоді своєї подорожі по Семигороді також і Буковину. Дня 31. липня с. р. приїхав до Дорна-Ватри, потім був у Кімолоні, Вазі, Руській Молдавії, Путні, Гардесталі і Радивілі. Далі звиджував Чернівці, Жучку, Садагуру і інші місцевості. Про прасу і маловидавність Буковини висловив ся архипіпазі дуже нізко. Цікаво лише, як була би займалася сему 14-літньому синові брата наслідника престолу нунда буковинського мушкетерського наслідника, коли б розкрито її перед очима архипіпазі!

Начальство залізниць просто всіх собі робить з рускої мови. Рускі пишуть на двірках — се найбільші дивогляди, які ледки чи можна де побачити на цілій сулі земній. Навіть букви нові вигадують для тих написів. Прому и. пр. познати ся на букву т в Гатині в слові „станиці!“ Прому и. пр. прочитати таке, як „для жінчини“, „для мушчини“ в Гатині, або „для господаря“ на станицях шляху Гатина-Кімолоні, або „запрошуеться здесь табак пурити“, або „урядь коловий“, або „стационарний зал“ на цілій тій лінії — ну, що-ж? чи не сміх се, чи не легковаженіє се рускої мови. І так поступав з рускою мовою п. к. уряд! Слова кривого обурення на таке поступоване приходять ся нам тут майже що днини з уст Русинів, що мають певне право, аби їх мову шановано як належить ся. А наспів.

ще одно питання: Чому то на тій лінії (Гатина-Дорна) нема самих назв станих також і в рускій мові? Та-ж в чисто руських сторонах на лінії Неполодич-Вижниця, Лужани-Залічани всюди є власні написи, хоть тут польського духу не пахне, а там живуть всюди і дітята великими татко і Русини.

Руський народний театр дав у неділю дня 11. с. м. останнє представлення в Яворові, а в понеділок перетяг до Любачева. На перотій гостині в Любачеві перетяг до Перемишля.

До П. Т. годініків бурани на Буковині. Президія Ради краєвої культури у м. Буковині має честь повідомити, що з дуже важких причин збори бурани годініків бурани назначені на 19. серпня відбудуть ся аж в понеділок 9. вересня с. р. о год. 3. поведати, Президія просить іще раз о численну участь у сні зборах, що відбудуть ся в сні соймових засідань. Президент Теодор де Фальондор.

Польщу будував на станції в Лужаніх тамошний портвер, викликаючи, як ми писали про се свого часу, припад і відпад поглядів по польськи. Останнім часом черновецький начальник руху видав заваз, щоби краєдерні викликавали станції лише в краєвих мовах, а не також у польській, як се заваз ся на деяких станціях на Буковині. „Русля“ гадаючи про се додає під себе ось що: Не будемо порочити ся, о скільки услава-веданий краєвими відносинами Буковини сей заваз, а скільки має рації загальне обурення польської преси з сні причини. Черновецька Gazeta polska пише між иншим: „Коли величав ся служба для вигоди публіки викликає — не будучи визначено до того — також не польськи, то угадуємо вона очевидно потреби публіки, без шовди для краєвих мов“. Як-ж там чесні придворні на Буковині! Хоч мають три права мови, вони ще „для вигоди публіки“ говорять четвертою! Коби у нас хоч одного такого на показ, бо нам не доводило ся що на жадній станції Галичини почути викликуване придворного з дру-гій краєвих мов, хоч би вже з чимось „для вигоди публіки“, коли не з прислужуючого сні мови права. Буковинська дирекція мусить аж замислювати позаслужити придворних, галицьких-ж дирекцій величав повинні показати придворним доучити ся рускої мови для викликуваних станцій і далі інформацій руській подорожуючій публіці. — На се ми спажемо „Руслянов“, що доводило ся нам чути нераз здигованим Галичан, що заїззавши на Буковину почули нараз руську мову в уміттю желізничної служби. Вони сердити так зикли ся з похизною на залізничних, що прямо неможливи видіти ся їм, аби публіку можна інформувати в руській мові. Невелич дивувало нас, що Русляни домагали ся рівноправності руської мови із польською на залізничних. Се як не перший голос у руській пресі в тій справі то в кожій разі один з дуже а дуже нечестивих. А треба знати, що Галичанам багато легко добити ся таких річий, як ним на Буковині. Лише що то звичайно не вважають ся на такі мажорантні дрібниці! А шовди!...

МАЛІЙ ФЕЙЛЕТОН.

Александр Сушко.

Із циклу: „При сході сонця.“

„Але динка чужоборська, динка динка, Антисеміти, любив же не имать, был (яко) мідь зовини, или кувалда, изжаний.“

До Боритки пошлите ся. Ан. Павла І, 18.

„Але хто рече, яко люблю Бога, а брата свого не любить, лжесть.“

Псалтир Ів, І, 4.

Уже ранок зановідав ся, а він усе ще ходив по кімнаті та думку думав... Згадував тіта давні літа, що минули...

Ось тамтище добре... Ще дитинство залюбки балав ся з мужичькою дівчорою... Усміхнув ся... Бідні вони, тоді мужичькі діти... Вони вважали його за щось вишого від себе... Чого? Не знав... Хіба тому, що він був помітніша дитина.

Тамтище... ту-ж над річкою, у вілховому гаї, там жила маленька дівчинка... Бідненьке вона було, замислене, а хороше, той русалочка... Як навір біде, а очі такі голубі, як небо...

Отсей гаїлок вілховий він тамтище добре... Такий тенілий, а холодний, аж приймало. Із далески мідь-то й хороший, а сам такий неспиритний, — той сира морзла...

От там й жила вона й П. Батя... Сердечні!... Вони не жили, а мучились... Гос сонні ходили та трілялись гинням повітрям, жите коротали... А бідували!...

П. Батя Галиною, тогу дівчинку маленьку... Тамтище добре, бо з нею він так любив балуватись... Ід було нісім весні, йому мало що більше... Бувало по-сідать коло церкви на цвинтарі, та й на світ забудуть... Він принесе свої забави, а вона радіє... Отже літа, та вже не вернуть ся.

Став спійня ходити, на столі догарає свічка, динко...

Аж ось перестала Галина виходити на цвинтар, — занедужала... Він П. й відвідав... Не змінилась, тільки ще дуче побіліла, тільки прчки забавілись, той рожі зацвіли...

Потім — йому не повадили забити в вілховий гаїлок, а потім — цотім Галини не стало...

На столі гасла свічка, а він усе, опер голову на руку та задумав ся... Кілько вже було сльому літ?... Мабути динко вже?... О — динко, — нік не нагадає... А проте він так добре сесі хвилі тамтище, так нено бачити перед очима сї темні, не веселі картини, начертані на фоні його диточих літ...

Тамтище добре... Вечеріло... Мати сиділа при столі, — відпочивала, а він присів ся бізенько та везухав ся: крив підчинені вікна дин сн тихий вечірний сумерк та тиєччі звуки сільської вечірної годани. І серед тої сваточної тиші немало вразили його дитячу душу гнізани слова батька, що саме тоді торгував ся на подвір'ю а старим Семеном, батьком Галини.

„Не завазати, — не похваляю“, — немов тепер ще звазав а його уміт гнізани слова батька, а звазав вони так остро, так немилосердно, що він не хотів жити віри, щоби сї слова виїшли із уст його батька, із уст апостола Христового заповіту, заповіту мира і любови...

Склонив голову на груди... І наддалось йому, що ось то він та вже не малий хлопчина бачить перед собою старого Семена... Ось стоїть він синий, похилый, нужденний... Він не плаче за своєю Галиною, ні! а лише заходить ся, а лише з жалю слова промовити не може, а жадо, що невольним огнем палить просто мужичьке серце...

...І його чогось так стиснуло за серце, що з болю мало що не крикнув: не вже-ж тому то не шанувати ся найсвятіших чистот людської душі, потітуть ся усі батьківські почування людини, тому, що вона бідна, що вона темна, прибита горем і нуждою!...

Кроп у нім граза... Він схонив ся та став спійня ходити... Вив ся гадати, немов та ітанина а мідь!...

А такий похолов... Старий Семен гуляв на ліжку і... такий — похолов... Берем було хороше... сиріє мінго життя... Весняний звіт грав ся — шумів між хорутами, а заквітчані дівчата весели на пишнотних рушниках неволічю домовину... А позаді ступав старий Семен з своєю дружиною... Той ко-сою підтати ступали... А вони не плакали, ні! а голосним збодріє серія розривали, невольний біль ще більш ятрили, одно другому більшу тугу заважали...

Немале мовною ражений зірвав ся. До голови біла кров молотом... І чудно та якое страшне стало йому на душі: йому наддалось, що старий Семен жалючі-наріваючи на свою гірку долю, — тільки кіне-доріває й сльому, що не шпаниє ні якого болю блязівського серія, ні вишисердия ся над його убожеством...

І вилазав йому Семенові сльози килями розтопленого слона, що палуть на його празниє серце...

І вилазав йому Семенові голосні страшні прокляти, безпощадною марою мести, що гнітуть ціле його ество, що мотити меть ся аж до третього покоління.

НАУКА, ШТУКА, ЛІТЕРАТУРА.

Бібліографічна вістка. Сного часу помістили ми в „Буковині“ писмо призначення від самого Царгородського патріарха, яке нає на руки о. проф. Еремійчука по поводу появила ся його книжка „Die griech. Präsenkfikaten-Messe“, нечитавої в нашій друкарні і перенятої сего-ж в комію до розпродажі. Сегодня-ж можемо з нашими передплатниками і читачами поділити ся приємною вісткою, що ся книжка удостоїла ся безсаточого признання також і зі сторони крутін наукових церкви западної. Ото в знаменитій науковій газеті „Allgemeines Literaturblatt“, котра стоїть під редакцією бібліотекара приватної імперської бібліотеки, Dr. Fr. Schnürer-a, і і виходить у Відні і Штутгарті, появила ся снми дини критична статія віденського професора пасторального богословія і п. к. придворного канцеляра Дра Генрика Свободи, сідуючого аміту:

Jeremijczuk Dionysius, k. k. Univ.-Prof. in Czernowitz: „Die griechische Präsenkfikaten-Messe“, ihre Entstehung, Entwicklung und gegenwärtiger Ritus. Czernowitz, Selbstverlag, 1900. 5* (132 S.)

Wiederholt wurde der Wunsch ausgesprochen, dass die liturgischen Formen der lateinischen Kirche nicht ohne Rücksicht auf die entsprechenden Aeste, Vorschriften, Gebräuche und Geräthe der griechischen Kirche behandelt werden sollen. Darum begrüßen wir die vorl. wertvolle Arbeit über die missa praesentificatoria. Der Verf. gibt zuerst eine historisch-kritische Darstellung ihrer Entwicklung und darnach eine verlässliche Beschreibung des Ritus, wie er gegenwärtig in der griechisch-orthodoxen Kirche geübt wird. Ueber die Darstellung von Maltzew und Storf hinansreichend, findet sich hier eine sehr klare, rubricistisch fast detaillierte Wiedergabe des Textes, nicht nur wie er hauptsächlich in der venetianischen Ausgabe des orthodoxen Missales vorkommt, sondern J. nimmt auch Rücksicht auf einzelne Varianten, insbesondere auf die gegenwärtige Praxis der Bukowiner Diocese. Der slavischen Eigentümlichkeiten gedenkt er auch deshalb, weil sich in ihnen manchmal ältere griechische Bräuche verbergen. Das Wesen der missa praesentificatoria sieht J. mit Recht in einer Art erweiterten Communionsritus ohne Opfer, welches letzteres immer ein Gegenstand festlicher Freude gewesen. Daher die Verwendung dieser „Messe“ an den strengen Fasttagen der griechischen und am Charfreitag der lateinischen Kirche. Ueber den apostolischen Ursprung bewegen sich die Studien naturgemäß mehr in Hypothesen. Die angebl. Redaction Gregors d. G. beweist J. eigentlich nur mit der Einstimmigkeit der orthodoxen Tradition. Bei aller Achtung vor der persönlichen Ueberzeugung des Verf. kann dieser Beweis wissenschaftlich doch nicht als erbracht gelten. Eine lichtvolle Exposition der Gradualpsalmen mit Rücksicht auf den organischen Nexus dieser Psalmen mit der missa praesentificatoria schliesst die sehr verdienstliche Studie, die uns zugleich Hoffnung gibt, dass der Verf. das betretene Gebiet in ebenso tüchtiger Weise noch eingehender pflegen werde. — Wien. — Heinrich S w o b o d a.

Переписка Редакции.

Вп. А. Лоп-ий, Алаіа. Із замки Вашої скориставмо в одній із найбільших чисел нашої часописи.

В Товаристві взаємних обезпечень „Дністер“

прибуло в місяці липня с. р. 11022 важких політ на суму 9,994.165 кор. обезпеченої вартості з премією 95.101 кор. 89 сот. Разом від початку року до кінця липня надано 52.116 важких політ на суму 54.449.426 кор. з премією 487.691 кор. 91 сот.; попереднього року в той сам час було 44.404 важких політ на суму 47,369.391 кор. з премією 413.894 кор. 17 сот., то єсть сего року о 7.712 політ і 78.807 кор. 74 сот. премії більше.

Шкід в місяці липня с. р. було 186 слухачів, більші пожежі були в Угнівці пов. Равського (18 шкід), в Коринцях пов. Самбірського (13 шкід), в Якимичеві пов. Рудського (20 шкід), разом було від 1. січня до кінця липня с. р. 514 шкід з втратами 489 шкід виплачено, 9 шкід знаходиться в ліквідації з виплати 16 відшкодувань (в сумі 5.168 кор. 6 сот.) на разі з причини правних задержань. Сума всіх тих шкід разом з коштами ліквідації вносить brutto 268.753 кор. 89 сот. з по втратах частини реасекурованої ліквідації на власний рахунок 126.967 к. 70 с.

Попереднього року за той сам час було 450 шкід на суму 235.718 кор. 97 сот. (на власний рахунок 123.887 кор. 71 сот.) т. є сего року було о 64 шкід і о 33.035 кор. виплачених відшкодувань більше.

При відшкодуванні політ по новій лінії с. р. зараховано членам титулом 8 проц. звороту вклату 31.152 кор. 53 сот. Фонд резервний з кінцем липня с. р. вносить 348.812 кор. 29 сот.

Рахунок Товариства взаємного кредиту „Дністер“ у Львові, створений зареєстрованого в обмеж. порукою за місяць лютий 1900.

I. Стан довжний:	Кор. сот.	II. Стан чинний:	Кор. сот.
1. Удільні членські	78603-29	1. Позички удільні:	
2. Фонд резервний	8325-72	а) стан на початку місяця липня	797693-15 с.
3. Спеціальна резерва	1110-13	б) удільно в липні	64705-—
4. Вклади		разом	862488-15 с.
а) Стан на початку липня 1901	884170-53 с.	в) сплачено в липні	10955-69
б) вложено в липні 93 сторін	31559-31	Стан з кінцем	851532-46 с.
разом	915729-84 с.		851532-46
в) винято в липні 74 сторін	48836-45	2. Готівка в касі з днем 31. липня 1901	3645-17
позостає з кінцем	866893-39 с.	3. Цінні папери фонду резер.	8587-—
5. Сальдо проц. (побраних)	27008-45	4. Цінні папери інші	74297-—
6. Невідплата дивіденда за рік 1897, 1898, 1899 і 1900	4022-48	5. Виплатний поточний (оборот чеків)	7979-81
7. Кошта спору	625-82	6. В інших товариствах і банках	49109-29
8. З рахунку різних сторін	744-51	7. Рахунок біжучий з банком краєвим	586-40
9. Резерва на оплачене податку за рік 1900	600-—	8. Сальдо контів адміністр.	7196-68
10. Рахунок біжучий з тов. аз. об. „Дністер“	15000-—		
Сума	1002333-79	Сума	1002333-79

Членів прибуло 34 убуло 4 остає з кінцем 31. липня 1901 всіх членів 1957 з 2036 декларованими удільниками в сумі 101.800 кор.

Стопа процентова від вкладов 4 проц. від позичок удільників з процентною на кошта адміністрації 6 1/2 проц.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
отворена в неділю і свята від 9 до 11 години рано.

Найтаньші друки для шкіл народних друкаржі „Рускої Ради“ в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

	аркуш 4 кр.
Classen-Buch	4
Wochen-Buch	3
Auszug aus der Schulbesuchs Tabelle	1 1/2
Lehrerkataster	2
Schulkataster	1 1/2
Jahresausweis	4
Inspektionsbericht (два аркуші)	2
Schulversammlungsanweis	2
Quartal-Anweis	2
Свідчення відхідні нім. і рускі	2
Gestionsprotokoll	2
Книги німецькі і рускі	2
Свідчення увільнення німецькі і рускі	2
фреквентацийні рускі і німецькі	2
Schulmatrik	2
Inventar	2
Katalog der Schüler Bibliothek	2
Competenten-Tabelle	2
Qualifications-Tabelle	2
Aufforderung zum Schulbesuche	2
Zanizvane	2
Повідомлення шкільні рускі і німецькі	2
Arbeits-Zeugnis	2

Найліпші МАШИНИ ДО ШИТЯ

є так авані обручкові (Ringschiffchen).
Сі машини йдуть дуже легко і нахизичайно скоро (2000 штихів на минуту).
Сі машини мають прилад до гафтованія і прилад до острія голот та ножниц. Окрім сих маю ще найновіші машини для шевців, крапців, римарів і такі, що шпують для потреби в перед і взад.

За кожду машину гарантую 5 літ.
Продю за готові гроші і на шизлат дешевше як всюди, хто неспирить най пересонає сі.
В. Данилевич
машинист
в бровари Штайнера ул. Двірцева ч. 21 в Чернівцях.

Принагідні закупна з причини опізнення сезону!!!

в склепі **Б. БАЛЪТІКЕВТРА** молод.

О 35% таньше як передше
літні парасольки, модних козборів, чорні і асні з коронками.

О 10% таньше як передше
ясна обува для пляя, панів, дівчат, літній і убува до Lawup Тепів, Княвцівські мешти.

О 25% таньше як передше
Солом'яні капелюхи і легкі капелюхи фільдові і літні шапочки.

Подорожні прибори, склад найгарнійших куфрів ручних і валізоч тошки з урядженем або без уряджень пуделка на мужеські і дамекі капелюхи — еткої на парасолі, ноти на їду, торбинки.

Мужеське білє, англійські зефіри, ковпирі, маншети і краватки.

Виходить в Чернівцях
щодорожній, п'ятниця і неділя.

Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петровська ч. 2.

Ручкою звертає ся лише на попередній
випуск. — Рекламі неоплачується
адміністратором.

БУКОВИНА

Передплата на „Буквину“

на один рік	20 Коп.	—	сост.
на пів року	10	—	—
на чверть року	5	—	—
на місяць	1	—	70

Поодиноким числам поштом 15 коп.

Передплата і відомості за інтерата
платити в Чернівцях.

Промова д-ра Ст. Стоцького котрою він мотивував свій внесок в справі книг ґрунтових.

Далі.

З другого боку вписи до книг ґрунтових сполучені з великими коштами. Закон приписує, аби була записана мапка тої парцелі, котра має вписати ся в книги ґрунтові чи яко продав, чи яко куплена, дарована і т. д., але люди звичайно не мають такої мапки. Чому? Бо по перше нема поблизько геометра, котрий таку мапку умів би зробити, а по друге виготовлене такої мапки багато коштує. Коли ж пр. мужик — а се тичить ся особливо мужиків — купує собі 2. 3 пражиків, і каже собі робити на се мапку, то та мапка коштувати не сто більше ніж сама земля (Др. Штрахер: Він мусить втрое тільки заплатити!). А так! А се йому не виплачує ся. І що-ж він робить? Він не подає подани о інтабуляцію, а посідає той кавадок без інтабуляції, не зважаючи на се, що ся земля зайнтабульована на кого иншого. З того виходить ще більші закрутки. На се можна-б лиш тим способом порадити, щоби вложити на суди обов'язок, аби вони самі робили такі контракти.

А тепер пригляньте ся наслідкам фальшивих вписів в книги ґрунтових, які з того виходять для людей!

Чоловік записаний в книгах ґрунтових яко власитель такого кавадка землі, що він дійсно не є его власителем ані его не посідає, наробиє на приклад довгу, довг ин-

табулюють, за довги той кавадок ліквітують. Аж як приходить ся передавати ту куплену на ліквітації землю в посідає, тоді показує ся, очевидно за пізно вже, що та записана на Івана землю під непам'ятних часів є в посідає Василя, котрий ту землю посідає, а лиш при закладанню книг ґрунтових не зівстав записаний за власителя.

Багато людей зовсім не знає того, що на пр. та земля, на котрій вони від давних літ працюють, в книгах ґрунтових записана на кого иншого, що той другий робить довги на ту їх землю.

Ба ще більше! Записані фальшиво за власителів в книгах ґрунтових, продають в. пр. тую землю комусь другому, той другий ждає тепер яко новий власитель записаний в книгах ґрунтових, аби куплену землю йому передати, аж тут показує ся — очевидно в процесі — що продавець, купець і дійсний посідає через фальшиві вписи в книгах ґрунтових ошукали ся.

Або як умре такий, що фальшиво записаний в книгах ґрунтових за власителя якоїсь землі, тоді тота записана на него земля бере ся в інвентар, такує ся і присуджує ся спадкоємцям і спадкоємців вписують за нових власителів на підставі декрету спадщини. Спадкоємці платять нотаря за зроблене акту, платять штемпль, даток шкільний, також і т. д., аж нарешті показує ся, що тота земля ніколи не була власністю покійника, що проте всі декрети були ненотрібні, і що спадкоємці зовсім задаремно платили нотаря, також, штемпль і т. д.

Ба, багато людей не знає сего,

що тих парцель, які вони посідають, зовсім нема в мапі. А що так буває, я покажу.

Як закладали книги ґрунтові, то мали до помочи, аби означити положення і границі кожної парцелі, копію старої катастральної мапи. Після тої мапи, таїй таїже після того, що тоді комісії на місці найшли, робила ся мапа для книг ґрунтових. Така сама є тепер в кождім суді, і вона дуже важна для всіх тих парцель, що в ній зазначені.

Якже-ж виглядає тепер в тій мапі? Страшно подивити ся! Бо міркуйте! Мапу тото робили на підставі старої катастральної мапи з р. 1854—1855, але робили єї 30 літ пізніше, бо книги ґрунтові закладали аж з початком 80-их років. Коли-ж зважате, що за тих 30 літ, як робили тото мапу, настали зміни в посідає поодиноких кавадків землі, люди поділили ся господарствами а всі ці такі зміни мало де коли зазначено в повній мапі; коли зважате, що багато ріжних річок, зазначених в старій катастральній мапі, за тих 30 літ або зовсім зникли (от як хати, дороги, гостинці, кавадки поля, що їх вода забрала), а багато нових річок прибуло або змінило ся (п. пр. дороги, гостинці переклали на инше місце, ріка пішла собі інакше, забрала землю або занесла річками), то чи можете дивувати ся, що мапа книг ґрунтових з р. 1880—1884 зроблена на підставі мапи з р. 1853 вже на самім початку, як єї робили, була фальшива, недокладна і не відповідала дійсному стану посідає?

Так на пр. в Панці зазначена дорога в мапі іде собі дійсно зов-

сім де инде, а потік тече де инде, як зазначено в мапі. В Сторожинці ні одна парцеля не згоджує ся з мапою — так казав мені геометр, бо як робили мапу, то припадково з боку опустили одну парцелю і таким чином на мапі всі пересунуто.

Тоті первістні недокладності в мапі за дальших 20 літ ще збільшили ся, бо за тих 20 літ знов багато дечого нового прибуло, а дещо зникло, а тоті зміни декуди, де геометри роблять свою службу докладно, позазначували в катастральній мапі, але в мапі книг ґрунтових ні, бо тут лиш рідко коли геометри роблять порядки, а як і позазначували дещо, то і се фальшиво. Чому? На приклад: Один власитель ґрунту ділить его і передає половину другому. Той каже собі робити мапку, але мапку не робить геометр на місці, як закон приписує, лиш у себе в канцелярії, а з того виходить нерозумно, що я повинен в. пр. мати половину, а маю лиш третину.

Через таку недокладну роботу мапок при поділах сама мапа книг ґрунтових стала до нічого не потрібна. А коли зважимо, що то, що зазначено в мапі, повинно бути підставою посідає, між тим як пово не відповідає дійсному стану, то мусимо сказати, що на мапі, які є тепер по судах, зовсім не можна ніяк спустити ся, вони всі фальшиві! А що так є і інакше тепер не може бути, винен тому брак цісарських геометрів. Окрім того починає ся до ще більшого заколоту і та обставина, що межі цивільними а державними геометрами нема якихось управлених зносин. Ко-

Марія Слободіна.

МАТИ.

Осінній вечір. На дворі лютить ся страшна заверуха; вітер вє, дощ бе у шибі вікон, вилазюючи при тім сумні тоні — жалібні аюри. І неса винустити жалю на таку погоду! Той, хто має теплу хату, кому не капають капі дощу на голову, кого не морозить лютний вітер, — не знає той, не розуміє шлої грози такою осіннього вечора.

У такий вечір сидів панство К. у лєно освітленій, теплій ідальній кімнаті при чаю. Нині не було тут ніякого чужого, тому мудио шій родині пані Едварда К. І нин сам внось у поганім настрою. Курить люльку, попиваючи чай та позирає хмурний по всіх.

Пані Анна, його жінка, також не посіла. Згорнула руки на колінах і задумала ся.

Старший син Роман бавить ся потім та що хвиля вибухає голосним сміхом, Молодший Дозьо читає газету. Марійка, Гали і Стецька, доньки господарів, попивають зожочками чай та прислухають ся шумови осіннього вітру. А під печою в старосвітським глибоким фотелі сидить тітка Вікторія, сестра пані Анни, стара панна. З прижмуреними очима смить, чи дрімає...

Тако тут, сузно, помуро, хоч видно достаток на пождім місяці. І коли-б не

голосний несприродний сміх Романа — здавало-б ся, що всі присутні тут поспули таєм сидачи.

— Та нить бо Ромку! не смій ся так дико! — озваив ся пан Едвард.

— Сміх усе добрий, який би він не був, — відповів зухвало Роман.

— Та смій ся, лише не так, аби від сміху твого зуха боїли.

— Будьте спокійні, батьку! Дощ настає, що хвиляка зовсім надстане — тоді і я остаточно вє у сунюю.

— А ти буди знов лабирини ся? — спитала пані Анна.

— Куди очі понесуть! Остогидло сидити тут серед літніх нудів.

— От не гниви Бога, але дякуй родичам, що придбали тобі теплу, вигідну хату. Чувш, як там смить і нас заверуха? Смілий то бідавін не має де голоси екзотичні і захистити себе від зими, а тобі інде в таку погану хату се волочити кулясь і гроші розмадати! — промовила тітка Вікторія.

— А чи-ж се моя вина, що вони біди і чи тому, що вони не мають теплої хати а маю дусити ся серед тої горячої немиліт атмосфери? Чи гадаєте тітко, що се не є певного реда приємність бути так серед вітру, дощу і зими? О, я нерозумію тим, як ви кажете, бідакам! Моя душа жадає вражін!

— То зивеш, що зроби?... Половину того, що батько дав на твоє удержанне, віддай своїм білим товаришам, поділи ся із ними своєю теплою хатою, своїм вигідним ліжком, попробуй працювати,

аби заробити ту другу половину, а певно наситиш скоро душу свою вражінням, забажаєш спкою, не захочеш мештати ся у такий вечір!...

— Ох тітко, тітко, коли-б воно могло так стати ся! Але батько і мати не дозволять, аби я вивчив себе для других, — відповів із комічно повальним настроєм Роман.

— Шкода наших слів, тітко, до того лобуза неоправданого, — промовив пан Едвард, усміхаючись ся злобно.

— Ох! ох! ох! — зітхнула тітка Вікторія і відтала довгу хвилю всі мовчали.

— Дозьо, читай голосно, може є щось цікавого? — перервала тишину Марійка.

— Читай, читай! — ознаки ся за нею Гали і Стецька.

— Читати? — спитав Дозьо, підносячи очі на батька і матір.

— А читай! — відповіли обоє разом.

Роман позіхнув. Дощ, місто перестати, почав лизати кімнати струями, і хот Роман любив дуже, як казав, поганій час, бурю і слоту. сии разом воли остати в хаті. Переніс ся в кірсіа на каваду і розсиди ся вигідно почав слухати.

Перегляд політичний...

Вісти з краю...

Всі слухали спокійно.

Новини...

При сїм слові Дозьо підійс нимової голос, тітка Вікторія отворила зашмурані дощі очі, дівчата прислунали ся

бавше него, а навіть пані Анна, мужи і Роман порушили ся на місці, вємов би хотіли прийати вигіднийшу позу до напружени уваги...

Отже перше: „Страшна пригода зучила ся...“ далі: „Самоубійство. Молодий чоловік...“

Зітхали ах і ох із грудий жіночих давали ся чути чим раз частіше.

А Дозьо читав далі: „Трогаюча душа драма мала місце в лємі урядника почтового, пава...“

І знов замітки, слова співчути... жалю переривали на хвилю читанне Дозьа, а на коротке „читай далі“ голоси замовчали.

Дозьо підчитував цілий ряд сумних і веселих подій. Врешті при кімні читав: „Уградене дитя. Дитя 12. надолжета о годни четвертій по полудни виїшла маленька чотирохлітня донечка панства Н. в товаристві своєї учительки на місто. Ввечером учителька вернула без дитини із слезами в очах. Дитину пірвав хтось із п'рук, але хто, вона не знає. Підозріває падо на пани Г. коншиню суджену Н., що мала а мести пірвати дитину урядника. Свідство веде ся“.

— Ну, прошу, прошу, прошу! — ознаки ся тітка, сплеснувши в долоні. — Цілом подібна історія. Уградене дитя... Уграда наречена... Ах се наводять мені на паміть одну дуже цікаву та зовсім подібну історію. Як хочете розповідати вам її.

— Просьмо, тіточко, просьмо! — заклинали дівчата.

— Кажіть, кажіть тітко! Слати що

ли порівняти малюнок зроблену цинковим геометром з малюнком зробленою державним геометром, то хоча парцеля та сама, а обидва малюнки одна до другої зовсім неподібні. А наслідком таких фальшивих малюнків є те, що багато людей зазначені в мапі якогось власника землі в таких границях, а яких вони є ніколи не поїхали, ба навіть не годні на мапі позначити своєї парцели, бо при роботі в канцелярії виходять ненадані фігури на папері, а як би хотів того зробити в землю так в натурі, то покаже ся, що такий поділ просто неможливий. На папері можна, певно, все гладко і файно зробити, там то маємо ми тепер лише паперовий стан поїхання. Щось воно мусить бути поховане в уряді поміровим, а доки там не йде все гладко, доти в книгах іррегулярних не може бути ніякого ладу.

(Конець буде.)

3 політичної ниви.

Жадана Словинців в долині Стирї на підбунних ся дні 5. с. м. передвиборчих зборах в Ст.-Георген сформульовано в слідуючих писемх точках:

1. Зібрані заявляють, що обставити рішучо за принципом національної автономії.

2. В економічній згадці писемх заявляють ся зібрані як найсвітліше, що долини Стирї не має бути ніякою колонією для синів їх національних противників, отже жадують, щоб Словинці були урядниками всякої категорії.

3. Зібрані жадують основана кравової агрономічної школи фахової в Лютенбергу зі словинським викладавним язиком, щоб а неї могли користати сини долини-стирїєвських хліборобів.

4. Жадують, щоб учительську семінарію в Марбургу, що має достарчати учителів для долини

Стирї, перемістити в Словинський інститут.

5. Жадують ремісничо-промислових і вищих шкіл для Словинців долини Стирї.

6. Для піднесення комунікацій має ся чим скорше побудувати лінії Відень-Нові, та щоб она була проведена через Лютенберг і Польстрау.

7. Зібрані рішучо протестують против реформи кравової ординації виборчої в тім напрямі, як є рішуче ворожий Словинцям сойм.

8. Словинські послы мають енергично ділати в тім напрямі, щоб утворити центральний союз для долини-стирїєвських товариств, як то утворено з кравових средств для горішньої і середньої частини краю, і щоб словинським товариствам ділати ся такі самі субвенції з державних і кравових фондів, які дають ся тамтін.

Померлий італійський міністер Франц Кріспі родив ся 1819 р. в Сицилії, скінчив права в Палермі, був адвокатом в Неаполі. В літах 1848—1849 брав живу участь в революції. В 1861 р. вибраною був послом, 1865 заложив свій орган *Riforma*. В 1876 р. вибраний був президентом палати послів, а по уступленню Нікотери став 1877 р. міністром справ внутрішніх, а по смерті Депретіса обійняв теку справ заграничних і президію в міністерстві 1887 р. Був прихильником потрібного союзу і стикав ся лично з Бісмарком і Кальноком. В 1889 р. допустив ся на їм замаху в Неаполі радикал Капоралі і равнів его тяжко каменем у голову. В 1890 р., коли хотів розвинути нову програму економічну і занести зміни в адміністрації, не наїшов для себе більшості в парламенті і в січні 1891 р. уступив.

В життю родинним не був щасливим, бо син его, що опинив ся в криміналі, причинив ему немало прикростей.

не пора, а бодий еверше час міде — пританну денням пан Едвард.

— Чи се картина з твого життя Віно? — спитала пані Анна усміхаючи ся при тім іронічно.

— Ні Анно, а чула ся історію від моєї дуже доброї подружки... Се давні часи...

— Передпото! — забурмотів Роман.

— Цять-те, нехай тітка починає. Се певно не коротка історія, а до пірочі сидіти не будемо, — озвал ся пан Едвард. Усі замовкли сей час, а тітка Вікторія відшархнула, поправив ся у своїм фотелі і почала оповідати.

— Діло се се перед... перед двадцять... тридцять... ні, ні... перед двадцять п'ятьма роками...

— Перед двадцять п'ятьма роками... Марійко, згини! Не маєш оліва?.. Прощу, — перебив Роман.

Він усе насміхував ся з Марійки говорючи, що вона списує не оповідання тітки Вікторії, аби яла возись своїм дітям що оповідати...

— Перебачте, потанце! — зізнав кивнула йому Марійка, а тітка Вікторія почала оповідати далі.

Діло се се в кружку старих паннів. У місті В. жили їх усі не ексцентрично, дивачки. Та не дивувати ся сему. Престіж загаль пошукує про різні дивацтва кожну панночку, котрої літа диваються тридцять. Але панни, про котрих я хочу говорити, не зовсім і не у нім були подібні до сих дивачких старих паннів. Як одна із них не любила котиків ні собаків, ні одна не плала кабали і пасинків; не мали вони уподобань і звичок старих паннів, що так і бачи-

мо їх усі доводи доводи себе, а проте вони були відмінні від звичайних паннів на відданню...

Ну, звичайна річ, скажете, дівчина потрібна двадцять літній-шостий рік, перестає думати про заміжжя. Ба і хто ж з мужичи глибоко на стару, маючи молодих доводів.

Перебачаю, помиляєте ся, коли так думаете.

В кружку паннів, з якими познайомило нас, були дівчата дуже гарні і не дуже то ще старі. Вони старіли ся незамужини ані з власної охоти, уподобави, чи преші хто їх там лише чому! Певно лише, що не тому, щоб мужики не захотіли вибрати їх не вважаючи їх різниці на подружки і товаришки для себе.

Було їх девять. Споро, споро як на одне місто подумаете. Так, але у В. нагнали би старих паннів на сотні, не то на десятки! Так, бачите девять не дуже то що велике число.

Отже перша Ольга, панна сорок п'ятилітня, сирота донька гімназичного директора. Дівчина дуже інтелігентна, люблена всіми товаришами. У нї то хатї вони і сходять ся.

Марія в рівнім віці з Ольгою, дуже дивотингова панна, донька родилася найбогатшого, але тепер ібанкротованого банкіра. Банкротство позбавило її батька і відбрало їй надію наїти собі коши небудь мужка. Вона працює як констентка в банку.

Третя Юлія сорокатила дуже гарна жимо своїх літ.

Генриєта, Гали, Омелія і Стефанія, панни від тридцять до тридцять п'ять років, але там же гарні, що кожди вони самі не були гоголими про свої літа, можна би думати, що найстарша із них

О смерті Кріспіого звістили телеграфічно королеву-матері, короля і низначні особи. Покійний мав в записку назначити того, хто забрав би всі его папери, документи і записки і заняти ся їх оголошенням. Тіло мають привезти з Неаполі до Палерма і там похоронити коштом міста.

З іменем Кріспіого дучить ся тісно 40-літня історія Італії. По Кавурі був то безсумнівно найважливіший політик італійський.

ІВАН ФРАНКО.

З остатніх десятиліть XIX. віку.

Далі.

III.

Як для літара нема нічого приємнішого понад саїджене, як хорий звіз на приходить до здоров'я, як у него вертає органічне тепло, обіг крові наближує ся до правильної норми, повстає ся апетит, вертає блиск очей і здоров'я праска на лиці, а там починають прибавати сили, росте бажане руху, — так і для історика нема нічого приємнішого, як саїдити регенераційний процес нації, що з важкого духового і політичного пригноблення авізна, але поступово диває ся до нормального життя. В остатніх 20 літах XIX. віку ми пережили такий процес. Може він діжде ся свого історика більш об'єктивного і з ширшим поглядом, ніж може бути один із діячів той доби. От тим те я хочу дати тільки деякі матеріали для такого будучого історика, можу наміслювати подвійні фазы того процесу радше способом мемуариста, і так, як вони представляють ся мені тепер, по 20 літах, коли мине тоді певно прояснило ся, багато, що тоді абудувало пристрасти, тепер пережилося і давно позорене, не одне, що тоді вважалося метою, тепер вважаєть ся тільки мимовільним станом на безвольчійм шляху людського розвитку.

Як усе ця доба виступає і пригноблена має в собі зародки нового руху, нових сил, що чекать тільки нагоди, щоб розвернути ся і проявити себе, — так було і з передбаченою виступом нашого національного виступу та розвитку. Індивідуальності нового руху були, почасти проти власної волі, по трохи навіть ділячі реакції у нас і в Росії. Удар, який заборонив українське слово в Росії, ви-

кинув за границю вілких високо талановитих і широко освічених людей і зробив те, що вони не потонули в морі російської науки і публіцистики, але вивисли українське слово на широку європейську арену і привернули свої сили науковій і публіцистичній праці на українській мові для української літератури рад книжок високої естетичності, а різнорізно прилучили європейську і спеціально російську публіку прислухувати ся аргументам та бажанням Українців. Си перша українська еміграція в Європу відіграла немаловажну роль в розвитку вілководних ідей у всій Росії; особливо писання М. Драгоманова мали в своїм часі і не отратили ще й досі великої ваги. Та для нас Українців більше значення мав його програмовий та політичний праць мали його критичні статті, його звістки подавані про наше письменство в заграничній літературі, його чисто наукові історичні, історико-літературні та фольклорні праць. Майже кожда з тих праць мала нове світло на нашу минувану, відкривала нові горизонти, вчила нас розуміти нашу історію і нашу теперішність, викликала інтереси живих людей, розуміти і любити їх. Усе його діяльність була одною великою проповіддю невтомної праці для добра і підняття рідного народу. Та що було характерне у него і що дало йому протиниці, се його тверезий, аспій, троха скептичний ум, порог усної ерази, певної фальшивості і ненауриальності, се той його погляд зворочений усе на сушину, на основи і практичне. Зарізно Галичинам, у котрих дожила свого віку польська романтична підміна німецькою сентиментальністю і Кулішівським бомбаством, як і Українцям, привиди годувати ся широкими, «обширними» еразами та загальними нахланими з російських журналів той скептицизм Драгоманова, його гриний гумор і його нестерпиме, солідне знане аж надто часто бувало невідим. Аж надто часто протиниці не підійшли не хотіли в тім рівні та неможливі полемісті добачити горючого серця, що бодало над сумним станом рідного краю. Він був немов той огонь: хто наближав ся до нього небережно, мусів полетіти і тоді забував про те животноє тепло і світло, що вилло від него.

Драгоманов не був одним українським емігрантом у серці Європи. Обіг його працювали довше або коротше ще деякі; а назву з них лише Сергія Подолинського, автора двох цінних книжок «Життя й адорелія людей на Вкраїні» та «Ремесла і хазарини на Вкраїні» і вілких наукових праць друтованих по німецькій і французькій, а також Хведора Воїла, що був співробітником женевиської «Громади», ціннішого нашою рад цінних статей про українських воїнів у Добруджі, про Воєгарію, а иний, живучи в Парижі, належить до видних співробітників різних археографічних і фольклорних видань, написав найліпшу досі студію про славянські воєвські обряди й нісні з особливою увагою на українські і редагує «Етнографічні матеріали» виданні Науковим Товариством ім. Шевченка.

Правда, ся еміграція, хоч невеличка, але зложена з людей вичисово здібних, не мала такого значення для розвитку України, якого можна було надіятися на і в своєго часу мала прим. еміграція Герцеля або навіть Балугіна та Огарьова. Українська нація не була ще дозріла до того, щоб мати і підтримувати в Європі свою амбасаду. Емігранти не знаходили в рідній країні такої масової симпатії, як такої підмоги, на які могли часити і які були потрібні для успіху їх діла. Навпаки, обставини аюжили ся так, що майже під перших кроків емігрантів за границю їх дороги розходили ся з тою дорогою, куди йшла світліша частина їх товаришів у краю. Позначивши свою еміграційну публіцистику в Відні Драгоманов наиди і не зовсім раціонально переніс її до Женев. Се значило не тільки географічно, але й ідейно віддалене: із конституціоналіста, яким він виступав у Росії, він став Драгоманов у Швейцарії робить ся соціалістично-анархістом і спливає ся на тім соціалістичним анархізмом поклавши підвалини нового українського руху. Для таких поглядів тоді аж на Україну, ані в Галичині не було розуміння: в Галичині вони були по prostu визнані страхотудами, про які навіть думати було

Далі буде.

За редакцією відповідляє Іван Созанський

Виходить в Чернівцях
що сароди, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція:
улиця Петровська ч. 2.

Рукописи повертає ся лише на попередню
виставку. — Рекламістні повідомлення
зіставляє від порта.

БУКОВИНА

Передплата на „Буквину“

на цілий рік	30 Кор. — сот.
на пів року	15 „ — „
на чверть року	8 „ — „
на місяць	3 „ 70 „

Продовження числа номерів 15 сот.

Передплата і підписка на „Буквину“
платити в Чернівцях.

Промова д-ра Ст. Стоцкого котрою він мотивував свій внесок в справі книг ґрунтових.

(Кожно).

Особливо велика біда з тим, що при ґрунтових книгах нема ніяких безпечних даних про величину і обем кожної парцелі, бо через то годі скоро зорієнтувати ся. Правда, є при судах т. зв. протоколи парцелі, але тих протоколів ніхто не поправив ані при закладанню книг ґрунтових ані опісля; вони є а даних ще часів і годі на них спустити ся. Хотіть ті протоколи не належать законно до книг ґрунтових, то втімущий чоловік з тої причини, що вони пред'являють в суді, готові їм віру дати — часто на свою велику шкоду. Той сам нотар, про котрого я перше агадував, пише мені в тій справі ось що: Недавно трапив ся тут такий випадок, що один купував діє і спустивши ся на то, що в тім протоколі записана стояла величина того діє на 2400 морґів, торгував 2400 морґів. Пізніше показало ся, що того діє було ледви четвертина того, що в протоколі стояло.

З того всего, що я тут сказав, бачите, панове всі, що хотіть закон накласти, що книгам ґрунтовим треба вірити, їм не можна вірити, а через то терплять господарський вред, терплять особливо непорядні мужики, бо задля фальшивих виписів в книгах ґрунтових страши вже не один ціле своє господарство і зійшов на жебри. Шпекулянти без сумління і без серця похилюють ся в процесах на книги ґрунтові і

виграють справу против правних — але непорядних і неосторожних — діє і синів власників і посідателів землі, для котрих фальшивість книг ґрунтових стала ся причиною нещастя, біди і горя.

Бо наслідки тих хиб і помилок в книгах ґрунтових і в мапах для народу просто страшні. Мужик не знає по перше, що ему належить ся, і доповідає ся нерідко права на такий ґрунт, або на часті ґрунту, котрі ему ніколи не належали, але фальшиво записані в книгах ґрунтових на него.

Так само роблять деякі дієчі і жадають на підставі фальшивих виписів в книгах ґрунтових від мужиків, аби знеругли їм таку землю, що єї мають в руках мужики від яких 100 діє. Таке діяло ся в Панцї, в Оршівцях, в Слободай-Комарівцях. Возьмім такий один приклад. Починає ся процес і н. пр. мужики виграють такий процес. Тепер мусить вони подати просьбу, аби ту землю переписати на них — і знов кошта! Алеж бо на землі дієча, яка була досі записана на него в табулі заїнтабулював ся банк з 200000 корон довгу; той довг тижить і на тім кавалку, що его тепер мужики виграли від пана. Коли-ж дієча ліцитували-б за той довг, то готові і мужики заїцитувати. Бо як він закладає від банку, аби его винустити, то банк не схоче, а якби він хотів процесом банк до того присилувати, то в суді програє.

Оттакий то сумний але правдивий отал наших книг ґрунтових, а він погіршає ся з кожним днем, бо все наново землю продають, купують, дарують, ліцитують і т. д. А

що так є, се потвердять намі всі судії, адвокати, нотарі, нагадуть всі люди, що мали що небудь до діла з книгами ґрунтовими. І нема надії на ліпше, бо чим раз стає гірше і гірше.

На книги ґрунтові не можна спустити ся, геометрів нема, або мапки за багато коштують — отже аби нібито мати безпеку, то купують найки невіджені з цілості, або купивши не інтабулюють ся, а се страшно небезпечно. Тисячі коштовних процесів о власність, о посідання, о зложені рахунків мають в тім свою причину — а се внесок кров з людей, нищить мужиків цілковито.

Треба доконечно єї хибі направили. Самі мужики вже пізнали добре, як дуже важні для них книги ґрунтові, і просять о ратунки; наш обов'язок — прийти їм в поміч.

Лад і порядок в книгах ґрунтових, як то є в інших краях вашого цесарства — се правдива благодать для всіх. Нема там процесів про власність і посідання — бо виписи в книгах ґрунтових не фальшиві і зараз покажуть правду; не потягають там несправедливо до оплати податків за таку землю, яка чоловікові не належить; рідко коли бувають там процеси о межу, бо добра мапа зараз покаже всю правду. Оттаке хочемо ми і на Буквині мати.

Та Вищий Соїм не може зараз таку справу рішити, що має ся зробити. Треба вперед доконати ся напевно, як за велике лихо, а се повинен Виділ краєвий зробити і то запитуючи президентів судових. Пізнавши докладно все лихо і его причини, зможе Виділ краєвий

поставити внесок до Соїму, що треба робити, аби злову зарадити, а се має він зробити на наступаючу сесію. Огос і нічо більше нема в на думці, як ставляв свій внесок. Той мій внесок прошу тепер передати комісії адміністративній до обради і справовидання.

Я не правник, тож може в чім і помилив ся; — вибачайте! Воля була у мене добра — прислужити ся краєви і народови.

Тоту промову вислухав соїм з найбільшою увагою, всі послы приступали відтак до д-ра Стоцкого і дякували ему за так докладне обговорення некучої справи.

Справоздавцем комісії адміністративної про сей внесок був бр. Мустаца. Він вповні згодив ся зі всім, що др. Стоцкий сказав і соїм ухвалив відтак внесок д-ра Стоцкого. Чей в наших книгах ґрунтових запанує нарешті лад і порядок!

3 політичної ниви.

Вибори до галицького соїму мали з'єднати всіх Русинів. Як лише пішов по галицькій Руси клич: Єднаймо ся! — зараз подали собі руки невідлучні Романчук і Маркон. Приблили згоду і оповістили Руси: Станув компроміс між національними демократами а москвофілами.

Про зірване компромісу не чули ми нічого. Аж нараз чуємо що записує ся в Станіславській капітанській виборчій комітет, який рие всюди проти народовецького

Марія Слободіна.

МАТИ.

Далі.

— Ти знаєш про все, то скажи нам, хто вона і що вона! — закрили до Зої.

Але Зої, як і всі її товаришки, не знала нічого про Олену. Вона полюбила її за добре серце. Бачила нерідко, як до неї приходили часто білі люди, убого убрані дієчата, як вона наділяла кожного, як і в її хатчині люди приходили усьміхнені, пловолні. Старі оглядали ся на дієрі її мешканці і благословляли її аджебра. Її звали ангелом, онісуючим її духом, онісуючим старість і сиріт, потішителям мешканців. Але з зина її видно було, що вона сама не була щаслива. Бачили її лише було, бачили! Уста стискались ся часто від тасного болю, а очі блискали безмежний смутком-тут. Вона терпіла, але була тиха, спокійна, не плакала, не кричала. А гарна вона була така, що хто раз гавну на неї, той ладно її не в силі був забути! Її образ блискав уяві немов явище чудове!

За всі добрі прикмети, за ту красу її, Зої, зближались ся до неї, полюбляли її мов рідну. В два-три місяці привадила ся так до неї, що аджебра ся їй, ось розлучив із нано не пережила би!

Олена не хотіла замінити при Зої, не хотіла сиротину, убогу коминату замінити на гарні, великі салони. Зої

не була в силі нахилити її нічим до того. Перебувала у неї за те все. Коли побачила лише з дієчата, що Олена вертала домі, уже стояла під дверми її мешкання. Бачила нерідко, як до неї приходили часто білі люди, убого убрані дієчата, як вона наділяла кожного, як і в її хатчині люди приходили усьміхнені, пловолні. Старі оглядали ся на дієрі її мешканці і благословляли її аджебра. Її звали ангелом, онісуючим її духом, онісуючим старість і сиріт, потішителям мешканців. Але з зина її видно було, що вона сама не була щаслива. Бачили її лише було, бачили! Уста стискались ся часто від тасного болю, а очі блискали безмежний смутком-тут. Вона терпіла, але була тиха, спокійна, не плакала, не кричала. А гарна вона була така, що хто раз гавну на неї, той ладно її не в силі був забути! Її образ блискав уяві немов явище чудове!

О, як боляло Зоїю се, що її улюблена не відкривала що досі перед нею своєї серця, що одним словом не агадала про свою рідну, про живущину. Але вона ждала, не мучила її запитаннями. Нерідко лише припадати при нічній бесіді напитувала про себе, про свою рідну, про те, що було причиною, чому вона зникла не пішла, хоч була гарна, покаяна і з душею доброї людини. Олена сумувала тоді ще більше, похилила голову і задумувала ся.

Одного разу, коли Зоїя оповідала їй сумну історію своєї любові, Олена похилила голову як значайно і неспокійно сажала ся, як сильні потік саж по ліній її. Зоїя побачивши сльози і собі заплакала. Обняла Олену і просяла, молила її, аби похилила свою серцю, і розповіла все, що її боляло, а вона добуло всіх сил і старати меть ся боляй у часті вернути їй щастя.

— Олено, чейже знаєш, що горе наше мале, коли ми поділимо ся ним із другими! Лемже терпіти, коли знаємо, що хтось другий спочує із нами. Чому ти така сирота, замкнена в собі! Ти-ж знаєш мене! Я не а простої цікавості питаю тебе про се. Я рада віддати решту днів мого жити, аби лише побачити усьміх на твоїм лиці, бо ти терпиш, терпиш, а знаєш...

Олена умішляла ся з обіймами Зої, випирала ся і стала перед аджебраною, старою подругою спокійна, горда. На лиці її ледви малі сліди з сльоз позідали. Уста були по звичаю затиснені. Хвилю гляділа зинно, байдужно на Зоїю — врешті усьміхнула ся сумно та промовила:

— Зоїє, коли не хочеш, аби я залишила тебе, так не муч мене довше своїми питаннями. Признаю, що се не гарно, що я, зливаю тебе так добре, не розповіла тобі до сего часу деши про себе, але кажу тобі, се події цілком значайні. Лише спомини їх справляють мені біль, і тому не думаю про них, а тим менше хочу говорити. Яка я є, бачиш! Знаєш мене. А чим я була, що діяло ся зі мною, се не повинно, гадаю, обходити тебе. Вирішиш, коли, як ти так дуже того хочеш, а розповідь тобі все, але ще не тепер...

Зоїя відкинула.

— Чи-ж ти не знаєш мене що, Олено? Знаєш ся зради?

— Ні! Ні! Вір мені, що так не є! Від того часу минуло вже кілька місяців. Цілі пещери, коли не були на значайних своїх „отропаннистських зібраннях“ Зоїя пересиджувала у Олені, але ніколи ні одним словом не зачіпала агадані теми. Знала вже тепер рішучо, що Олена криє якусь тайну. Яку — годі було їй відгадати. Отже ждали терпеливо.

Одного пещера на зібранню у Ольги,

на якій не було Олені, напала Теня зараз по перших кількох словах на Зоїю, хрипачучи їй, що-впровадила до їх товариства якусь „непевну“ особу. Назвала її сердечною подругою, а не міг сказати, хто вона, для чого волочить ся по місті в перебраною жебраччи.

Теню знали всі з давного часу. З прихвилью відмовувала вона найрізкішійшим похві, а її бесіди ніхто не робив собі нічого. Але се було вже надто.

— Олена! Олена перебрала за жебрачку? — закричала обурена до Тені.

— Так! так! Твоя Олена, ангел, доброта хоча, але ніко нечисті діла і втіває на себе чужу шкіру!

Біда Зоїї остовніла. Забула питати ся, хто бачив, коли? де? Унала безсильна на крило, а сльози почали пливти по її змарнілим пооранім морщинами лиці.

— Я кажу, аби ти прогнати з нашого кружка! — закричала далі Теня, а побавом прилучили ся до неї і другі, між ними Марія і Гали, що бачили Олену, як ходила в старій подертій одязі під камениці до камениці на найбіднішій частині міста, де мешкають найбідніші люди.

— Ах, розумію, чому вона така щебра для бідних! Сумління гризе її, що ходячи Бог ані в якій цілі по богатих домах, прийдуть їй, і бідній частині віддасть їй, за що вони глуміть ще а благословлять її!

— Ні, ні! Не хочемо, аби вона належала до нашого кружка, — генерала білава части товаришок.

кандидата селянина Гурика. Станіславські канцлери шлюють до Галичанки клеветливі дописи на Гурика і одна з них в 168 ч. свої часописи звучить ось як:

„Въ послѣднихъ дняхъ іюля сего года имѣла состоятися публичная продажа реальности одного селянина изъ Угринова. Въ день аукціоніи явився у судіи тотъ селянинъ и сталъ просити его, щоби сжалилися надъ его 7 малими дѣтьми и оставили ему его моргъ поля. Судія радо хотѣлъ помочи крестьянину, но що же сдѣлати, если законъ не знаетъ милосердія. Прійшли жидъ, который велъ экзекуцію, и тотъ, види нужду мужика, умилосердился надъ нимъ, отступилъ отъ намѣренія купувати реальность, а когда при трикратномъ выголошеніи аукціоніи никто другій не отовался, рѣшили судія, що изъ-за недостатка охотниковъ въ покупи аукціоніи не состоится. Урадованный мужикъ пошелъ домой, благословляя жиду, который спасъ его отъ жебрачей торбы и обѣщая ему, точно дробными ратами сплатити долгъ. Не прошло и 10 минутъ, якъ приходитъ въ тому же судіи кандидатъ въ посылы Гурикъ и заявляєть, що онъ хочетъ аукціонувати реальность сего мужика! Судія сказалъ ему, що аукціоніи уже не состоится, такъ якъ жидъ дасть себе мужику упрости и мужикъ спасеть. Но тутъ и представилось въ полномъ свѣтѣ „народолюбіе“ Гурика. „Якъ вы могли, пане судія, приостановити аукціонію, если я потребую для себе грунтъ сего мужика, смежный съ моимъ и хочу его купити?“ Судія, узнаній съ кѣмъ говорить, сказалъ Гурику, що тодію що заявленое нимъ намѣреніе не совсѣмъ согласується съ его убѣжденіями, які онъ высказываетъ на вѣчахъ и собранияхъ. Но Гурику та адміністрація по-

казалась непонятною и онъ съ такимъ усердіемъ сталъ требовать отъ судіи переведенія аукціоніи, що судія былъ принужденъ показати ему, гдѣ дверь канцеляріи. Удивленный Гурикъ спросилъ судію, знаетъ ли онъ, съ кѣмъ говорить, но судія не принялъ сей рекомендаціи и за дверей и приказалъ возному заперти дверь.“

Ціла сея допись — якъ пише „Діло“ — одна брехня. За тому до сей сизоті послужила канцлерию ось така подія:

Анна Соболевская з Київщини, засуджена за заораня огорода круглого сироти, малолѣтнього Николи Грицака, на заплату коштів не заплатила іх і тому суд виставив на аукціонію одну парцелю з її реальності. Гурик, яко опікун малолѣтньої жінки Грицака, прийшов рано в день аукціоніи до суду, щоби довідатися, чи кошта сплачені. Судія сказавъ ему, що ні і що аукціоніи відбудеться о 11 годині. Коли прийшов Гурик перед 11 годиною було вже по аукціоніи, она не відбулася. а судія заявив, що она відбудеться аж за пів року. І Гурик пішов собі до дому.

Так було в дійсности. Гурик яко опікун мусів старатися о вигородженя школи малолѣтньому; в противнім разі були б канцлери кричали, що ось який з него опікун, коли він позваляє безкарно привидити малолѣтнього.

Екзекуція, якъ бачимо, йшла не в користь жиди, але малолѣтнього Грицака, тож жид не міг угодитися що-до сплати довгу дрібними ратами. Дальше — аукціоновано не послѣдній моргъ грунту селянина батька 7 малихъ дѣтей, або довжничка Анна Соболевская має лиш двоє дѣтей, має свої чотири морги грунту, з котрих одну парцелю аукціоновано, а муж її має ще свій маєток, отже она не така бідна. Впрочім

она сама посвідчить, що тоді мала при собі гроші і хотіла заплатити довжну суму. Дальше — аукціонована парцеля зошом не є „смежна“ з грунтом Гурика, отже Гурикови зошом не треба було для себе купувати відділеної від свого грунту маленької парцелі і він дійсно не мав наміру купувати її собі. Дальше річ про визнаюче поведене Гурика і викликаня его за двері — се вже зошом безпідставна обридлива брехня автора дописи, а вже-ж найкомічніше закінчене дописомъ де автор її грозить наведенемъ свідківъ сцени, яка зошом не відбула ся.

Діло якъ бачимо починає останніми часами инфігувати ся з компромісу, та чи не за півно. Москвитини кладуть усюди своїхъ кандидатів і якъ зачуваємо форсують їх із великою силою. Цікаво, чи тепер ще подадуть собі руки два невідлучні Романчук і Марков!...

Досі впринципі у Галичині ось які руські кандидатури: в Бережанщині п. Т. Старух, в Бродячині п. Барвінський, в Богородчанщині п. Коцюба і Барш проти москвитини Барабаша, в Заліщищині о. Азбжів Олександрівський, в Лисині п. Антін Старух, у Дрогобищині др. Володимир Охримович, в Старосамбірщині п. Петро Липинський, в Рудеччині п. Андрій Павлович, в Рокитні п. Рожитов, в Сокальщині др. Ев. Петрушенко, в Підлясчині др. Д. Савчак, в Топишчині радникъ п. Ів. Воробайевич, в Городищині др. Онуфревич і в Стрийщині др. Евген Олександрівський. В богатихъ повітахъ не поставлено ще ніякихъ кандидатів. З цілою яснотю сідло, що кандидатури ставлять не повітахъ на передвиборчихъ зборахъ, а замість й те, що нема такого богатоства, якъ було в часі останніхъ виборів. Народний комітет не кладе проти встановленихъ новітніхъ кандидатівъ (радикальних і лівихъ угодників) контраркандидатів. За те зновъ канцлери гуляють на свою руку і по цілій праві ставлять контраркандидатівъ проти кандидатівъ, якихъ хочъ іде руське населення. Ходять слухи, що повітові власти ма-

ють „Wink von oben“ поспирати москвитин кандидатів. Такъ и пр. проти Барабаша і Дуликевича Поляки не ставлять свого кандидата. Гарна снілка! Нема що казати! Польська шляхта і москвитини заиродяни! З другого боку проти лівихъ угодників вступають усюди зі сторони польського правительства контраркандидати, між ними на пр. проти д-ра Дамана Савчака, якъ пише „Свобода“, розпочали пані-Польки шалену агітацію! На инішихъ місцяхъ пише „Свобода“: „В цілій праві похрусталися шлюкато сідуючі руські повіти: Бучач, Скалат, Синьків, Надвірня, Добромиль, Яворів, Ярослав, Цітанів, Косів і Кутин — значно також Золочів, Перемислянин і Тернопіль. Не слідно тамъ в деякихъ з нихъ ніякого, а в инішихъ майже ніякого руху. Встидъ тай ганьба!“

Вибори до сербської скупщини покінчено перед кількома днями. Загаломъ вибрано 110 кандидатівъ правительственныхъ, 14 незалежнихъ радикалівъ і 6 лібералів. Між прихильниками правительства є 84 радикалівъ.

Німецька газета петербурска доказує, що вість, мовби то з причини тарифу митової межі Німеччиною а Росією прийшло до якогось непорозуміння, і мов би то агентъ російського міністерства скаргу в Берліні одержавъ приказъ застановити вступні роботи для угоди торговельної, є безосновна. Згадана газета каже, що в російськихъ крутахъ правительственныхъ заховують в виду німецької тарифу холодною кров і повну обективність. Дальше каже та сама газета, що чутка о забороні еміграції російськихъ робітників до Німеччини є недокладна. Правительство не має наміру видавати таку заборону, а бодай она не стоїть в звязи з тарифомъ митовою.

ІВАН ФРАНКО.

З остатніхъ десятиліть XIX. віку.

Далі.

Тимчасомъ у Галичині відбувала ся цікава еволюція — правда, на разі в невеличкімъ кружку молодіжці. По частині від Києва, а по частині з Відня, а то й безпосередньо з Цюриха, Лондону і инішихъ центрівъ прогресивного руху доходили сюди імпульси нового життя. Горача проповідь Драгоманова, ведена їмъ дружаного слова також при помочи оживленої кореспонденції, годовнимъ своїмъ змістомъ мала те, щоби привити Галичани читати, студіювати відкрити їх від пустої ерзаології і трати часу, а засідати за реальну працю. Він звертавъ увагу на насущні потреби народа, на застій у політичній життю, на неутвор і поверховість свѣтоців і провдирівъ Галицької Русі; якъ ізъ найтяжчимъ порокомъ показавъ ізъ привички у насъ крутиствомъ породження бюрократичною школою, і не перестававъ допикати людямъ доті, доки не доконавъ ся в їхъ душі до живого і болючого. Його статі і листи, то були для великої більшости Галичан нові удари батога; вони несли і болячі, часто трагічні вивчення, були несправедливі, але завжди змушували до думаня, до входження в глибокі справи, до обрахунку а власнимъ сумліннямъ. Неподагогичний в деталяхъ свій методъ бувъ чудово відповідний власне до розбудовки грубошкірої, лінійної та баблужної рутенської натурі.

Бувъ часъ коли у насъ уважали, а певно ще й досі дехто вважає Драгоманова пропалаторомъ соціалізму сербсько-руської молодіжці. Такий поглядъ зошомъ несправедливий і се видно зъ тої частини його перенесення зъ деякимъ Галичаниномъ, яку досі опублікована; се ще лініше буде видно, коли буде опублікована дальша його кореспонденція. Можна сказати, що в своїхъ листахъ, якъ і в своїхъ статяхъ до соціалізму і соціалістичнихъ теорій Драгомановъ хотірвавъ ся дуже рідко, завжди закінюючи, що вінъ не

— Ми маємо йти з нею вулицею, аби хто пізнавъ її, та погадавъ собі, що ми такі самі, якъ вона, — казала Галя.

— Ну, що до того, то будь спокійна! Другий рікъ вона міжъ нами, а що зъ жадною крімъ Зоїї не йшла черезъ уличку. Не ти від неї, але вона від тебе сторонить і буде сторонити. — відповідала си Генриета, що якъ і Зоїя любила дуже Олену.

— Все одно, але ми не хочемо дружити ся зъ підозрілою особою.

— Не хочемо, не хочемо! — кликнули всі.

— Читайте, читайте! ясновъ то пробить ся, — промовила загідно Ольга і підійшла до Зоїї, що все ще плакала тихо.

— Слухай Зоїє! якъ бачимъ, сама Олена не може оружати ся довше тайною, коли хоче бути міжъ нами, тимъ більше теперъ, коли Марія і Галя бачили її в перебраню. Можливо, що се й не вона була, але чимъ же пересвідчитися ти їй.

— Добре, добре... Прирікаю тобі, що завтра чи після завтра буде знати цілу історію Оленино життя. Я ще сьогодні спитавъ її — і або вона розповість мені все, або не переступить більшъ твоєї заги.

— Такъ гаразд! Ну, ині-же, не плач! Я певна, що се неправда, що говорять Марія і Галя. Марія має короткий вір — її привиділа ся в якийсь жебрачий Олена, а Галя звичайно пригадує її.

Вість, що небагомъ відкрити ся тайна Олені, утихомирила панни. Усі вони оружили Зоїю і радилі, в який спосібъ найбільше зачинити ся драматичною крестією. Сьогодні вечеръ, коли Олена прийде до дому, Зоїя просто, безъ жадної передмови, впаде на неї: „кажи що і хто ти, відки, якъ, по якому“, і такъ далі. Олена не найде на борзі викрутівъ і мусить висповідати все.

Цікаво, чого вони не допіддають ся? Може страшнихъ, нечуванихъ подій... Ах, такъ, бо чейже і се не значайна річъ перебрати ся за жебрачку!...

От на подібнихъ розговорахъ зійшовъ вечеръ у „кружку старихъ паннівъ“. Вони розійшли ся домі, кожда подразнена, розіквалена... І певно нічъ та перейшла для нихъ в нестерпимі вивиданя сходу сонця, дня і вечера сідуючого. Їхъ бідні сорця, в самоті живучі душі бажали вразити — і зъ малої річки робили в своїй уяві вольосазу, аби лише верни свої подразнени.

І наставъ день і вечеръ наставъ.

У кімнатахъ Ольги зібрани ся всі. Ні — не всі, Зоїя і Олена не було. Минуло пів години, минає година, — їхъ нема! Нетерпеливість, неспокій починає оружати лица присутніхъ. Що хвиляма насиджують, гадати на годинники — нема, і нема.

— Що се такого? Що се такого? — шепчуть докоза.

В якийсь часъ усі голоси замовкли, лиш очі, в котрихъ мліювавъ ся заміждъ і розчарованне, бігали в поглядахъ взаємнихъ. Врешті тишину перервала Ольга, що піднявши загорілу, поставила зъ одною зъ товаришокъ піти до дому Зоїї. Тутъ очинивъ ся галас-гаміръ великий, бо кожда хотіла йти — і середъ того галасу двері відчинили ся, а передъ здивованими присутніми станула Зоїя. Лице її було троха преблѣде, що всі спостережали відразу та зновъ зацікавлені шинули ся зъ тивичними питаннями до неї.

— Не вернула, і на нічъ не прийшла до дому, і цілий день, не було її в бюрі також...

— Ах!... Ах!... Ах!... — повтаряли панни, хватючи ся за голову.

— Не казала я, що се нечиста справа! Два дні і цілу нічъ не бути дома! О, се щось погане, погане, чому намъ! — найгостріше кричала Текля.

— Згогадівъ міжъ зібраними було багато, але кождий видавъ ся неправдиний,

неможливий, і неспокій, більше подразнений якъ вчора розпирался ся товаришини пізнимъ вечеромъ.

Довго ще неспокій та мала їхъ мучити, бо Олена з'явила ся в своїй хаті ажъ третього дня.

Ознаками шаленої радості привитала її Зоїя. Забула вже про приреченне, дане товаришамъ — не винити, пала ся дуже, де вона була, а все лише дакувала Госпаду, що вернула здорова.

Вечеромъ вибрали ся на зібрання — і по дорозі пригадала собі Зоїя про те приречення. Зачала думати, що сказати би від себе, але годі було вдумати що небудь. Скільки разівъ гануха на Олену, стільки разівъ всі зібрані гадки, уложені слова розсипали ся і вона забувала про нихъ.

Прийшли! До години, в котрій вони звичайно збирали ся, брагувало ще більше, якъ дванадцять хвилин, а всі були вже в помилеті.

Олену і Зоїю привитали голоснимъ „а-а-а“. Олена змінала ся, глянула по всіхъ, а побачивши власний усміхъ спустила голову. Мовчки розібрала ся зъ каволюха і устивши при століку, почала ніби ніякно переглядати і читати газети.

В не займавъ ніхто. Всі обетунчили Зоїю, разі чимъ скорше довідати ся, чи маютьъ подати руку тій досі незнайній, чи отворити їй двері. Бідна Зоїя облягла ся змимнимъ нотомъ на видъ тихъ блискучихъ очей, що допиривали ся здерти ласкони зъ мити тої нещасної, яка зборювала їмъ досі сего.

(Далі буде.)

почуває себе компетентним виходити в деталі. Навпаки, він пераз остеріган молодших, горючих соціалістів не падає долати віри соціал-демократичним конструкціям будущини, бачучи в них значну пайку жидівської зарозумілості. Отже не соціалістичні теорії чинили Драгоманова таким страсним, а то й ненависним для реальної частини нашої суспільності, а власне його пропаганда, що так спажу, одностайності людської одиниці, пропаганда щирості і щирості-поети в сповининим принятих на себе обов'язків, якого і рішучого відмовлялися своїм переконань і поступованим згідно з тим порозумінням. Отже майже чисте етичне приницип, то був той великий етичний, який винув Драгоманов у галицьку суспільність. І тим він поклав і головні основи нашої регенерації. Присеромлені показом своєї інформанції в спрах загально-людської освіти, болючою задоволені Драгоманівським викладом про обов'язки інтелектуального чоловіка супроти маси робучого народу, деякі молоді Галичане випустились до праці. Вони хавали відни могли матеріал, щоб виробити собі як мого суцільний світосгляд, читали, сперечалися, спарилися і знов ехидилися. Нарая на голови тих людей один за одним спадують політичні процеси, де їх охрещують офіційно назвою соціалістичні і яко таких зневажають при помочи юридичних кручів і невпорозуміння, яких нині годі підбрати відповідної назви. Тільки в часі процесу і по процесі дехто з тих людей знайомить ся докладніше з соціалістичними теоріями. Наслідком процесів викинені, етично виселювані з руської суспільності, переликаної почуванню новою „соціалістичною“ на галицько-руським ґрунті вони з легкомисністю молодих і з запалом людей, що не мають нічого більшого до страху, надають горючий пшох у очі суспільності. Таким чином було розпочато 1878 р. видане „Громадського Друга“. Майже кожні півроку, кожда стати аж до бібліотечних нотаток на окладах, усе було проповання старої галицько-руської рутини і інерції. Всюди в різкій формі висловлювало думки досі у нас почувані, еретичні, беззаконні. Подіями старалась охоронити руську суспільність перед сим замахом на її душевний спокій, кождо окувала кожну книжку журналу завізничу часті поміщення у ній артикулів, суд затверджував конфіскації, а в кінці виточив суб'єктивний процес видавництва і за одну повістку, яку би нині можна відрукувати спокійно без вичоркування хоч би одного слова, засудив його на 6 місяців тюрми. Чуючись не в силі піти подальшого процесу видерлати ще й те творення виключене, редактор вийшов до Женевы і видає, вже й без того зруйноване конфіскаціями, уклад.

Далі буде.

НОВИНКИ.

Календар. Нехдіая 5/VII. (18/VI.) Ж. 11 по С. с. Д. День урод. Е. В. Фр. Я. I. Р.: Сцені. Понед. 6/VII. (19/VI.) Преображеніє Господне. Р.: Себальда, Второк 7/VII. (20/VI.) п. м. Деметів, Пімена, Потамі; Р.: Веригарда.

Уродини цїсаря. Дня 18. с. м. в честь уродин нашого цїсаря відправлять ся у вей чернореченнях церках постолаз і святинях торжественні богослуження, а на площі вправ відьєвоних кождо миського огорожу, відьєвонна нарада і служба божя.

Із суду. Сиренечуна, якого тутешній суд засудив на кару смерті через повиненє за замордовану Марію Міхула, цїсар помилував, а навіснені трибунал замінив йому кару смерті на домертну тавоку пшанцю. Сиренечуна сидіти ме в Станіславові.

Доповняючий вибір до Ради державної в місто бл. м. посла Ісупову розписано на день 10. жовтня. Сей округ виборчий обіймає слїдуючі судові повіті: Радий, Селетин, Серет, Сторожиниць, Гурагумора, Сольна, Сучава, Кимпелюнт і Дорна.

З пошти. З днем 16. с. м. відішов в жите новий поштовий уряд при уряді Руській „Чернівці“ 5*.

Концерт в Кіцмани. В неділю 11. сериана відбув ся в Кіцмани концерт подучений з танцями, котрий вновий удав ся. Публика прийшла досить багато, так що каснона сала, де дав концерт, заповнилася ся місцями і доокрестією публікою по самі береги. На показну частину вечера сказали ся перованно композитор нашого поета-композитора Іона Воробкевича, що своїм артизмом найкрасше вирішили ся з програми. В мужеских хорах відчувало ся широкі недостачу сильніших тенорів, хоч суцільно виконали сїх нїсє лїнійно бездоганним. Мішаний хор на то пшаван ся з своєї залачі як найкраще, а в женеских партіях був навіть знаменитий; тамто й ошескам не було ніяк, і хор мужеско-женеский відіграв вадруге. Донеда ся нам так же почути на концерті Воробкевичеву пісню „Невірна жінка“, що своїм безупинним комізом справляла на публіку надзвичайне вражіння. Намість Лисенкових пісень, яких, як нам казали, залаз технічних трудностей годі було співати, відьєвонуван п. В. Пигуляк вірні Воробкевича „Мурашка“ зовсім відовольчє. Взагалі комітет докладав, як бачимо, вейх зусиль, щоб концерт ідав ся як найліпше. З признаннем годить ся піднести труд п. Евгеня Федоровича яко дїрїгента, що зумів зібрати добірний хор та в короткім часі підготувати його як слід. По концерті ішли танці, що потяглись аж до білого дня, під проводом умілих аранжерів. З чистого доходу з вечера признанно на бурсу „Народного Дому“ 60 кор., а на бідних шкларів Кіцмана 40 кор. Жаль тільки, що ніхто з Черновців не загоствив на вечер; був би забавив ся гарразд та пособиив би гарному ділові.

Гість.

Нові 10-коронові банкноти, що відуть в курс уже з днем 2. вересня с. р., будуть мати на собі дату 31. марта 1900. Формат їх, величина, буде відповідати 120 мілім. в ширину, а 80 мілім. вадовж. Власне зображенє на банкноті буде на 111 мілім. широкі а на 70 мілім. високі. Барва банкноті фіолетова. — Треба буде людям нашим добре уважати на нові гроші, бо в таких ризах у нас немало буває обманьсти.

Податкові опусты. П. к. галицька кр. Дирекція окрбу подає до відомства, що розпорядженєм п. к. міністерства з дня 11. липня 1901, належать ся в році 1901, слїдуючі опусты податкові в безпосередних податках: а) в податку ґрунтовім опуст 15%; б) в податку домовім, з пшанню 4%, податку від доходу з будинків увільнєних від чиншового податку, опуст 12½%; в) загальна сума податку заробковогі знизкає ся до 34,923,952 кор. Податок зарібковий від підприємств обов'язкових до публічного складання рахунків знизкає ся на 10/100%. Опусты а) і б) будуть обчислені лиш від державної належності податкової з виключенєм податків автономічних і будуть в урядях податкових записані в книжочках податкових згідно з наказом заплати на ті податки. Коли записане се буде могло вступити, податки кожний уряд податковий в своїм часі окремими оповіщеннями до загальної відомости.

Новини нашої літератури.

Осип Маковей: *Наші знакомі*. — (Ночерни). Львів. Накладом А. Хоймачоного 1901.

Вей воєни наші добрі знайомі, ті герої д. Маковей. І той політичний дім, той домахот, що, хочичи вибити ся на плачах народу, грає на первах мужиків, показуючи їм неможливі річі. А мужики слухають набожно, зітхають і накуть: добре було би — так... та... І не добачують того, як напучє собі із них той проводир! У своїй кандидатській промові нарівав на все, всьому хотів би поміч. „Дїстор пшавє через наш край і пшавнає, а ніхто не старає ся заселювати його! Від пшаві треба відібрати ґрунта, а родити хлопам. Коли хлоп дасть сина до школи, має дістати за се ето ринських... Держава повинна асекурувати вейх від вогню, граду, тучі, злої пригоди, від мшаві, повені і від смерті“... А той референт на господарським вічу про крамничі, що на його думку

„дезильна сільська крамничка повинна мати у себе для людей коняк, вино, пшавир, сардинки, шпроты, заливани оселедію в олії та такі прості як в я Устьо, що від них на мило дух іде, далше перетини, нитрини, помаранчі, помади, чєволадки. — бодай для дїтїй треба пераз куштити — а крім того ще сіль, цукор, перені, вей ті звичайні домашні припрани“... чиж се не добрий наш знайомий?

А той поет, що вдлимаєч ся у муму почуває в собі поетичну елау і пшє віршу за віршою, аби авеселити той зуб...

Вей воєни добрі наші знайомі. Та мало поодинокі типи. Знайомі нам і цілі верстати. Знайомі нам ті галицько-буковинські московські шморгуні, що голосять великі ідеї всеославнєської єдності, міркуючи при тім, як би то наживити ся добре. Там воєни „апостоли нового євангелія“ — а грїш дарований великими добродіями на публічній цілі, на піддержанє їх праці, цєлає перекодичи зі ступіня на ступінь, у кишєнах апостолів.

А доля руського літерата, руського журналіста — чи-ж вона не звісна нам? Нависав небоже книжку, то й читай сам, а даруєш її кому, то він і зробить може ласку і звесити прочитати... А проси його розирадувати, то він продасть і пшє прислав іще, а гроний, мовляв, вибач, не прислаю, бо тє... Карнавал... змеш?...

„Ще як я був на університеті — пшє д. Маковей — читав я у якісь книжкї чи часонис, що кожний порядний чоловік повинен бути хоч мильма літ редактором. Навіть король Гумберт казав, що як би не був королем, то хотів би бути редактором. Легко то королем говорити такі масні слова! Гумберт певно не чував нічого про долю руських редакторів“. А далі сїдає описє тих роєвонів руського редактора. Се тому не вєм, то сему, а кожний нап, кожний уважає себе в праві даяти тобі науку, прутити тобою як пшє широкі, бештати кожний твій проє — бож він платить тобі, прєнємує твою часонис! А пшє ся еказати своєю думку, яка сему та тому не до вадоби, пшє ся не поступати так, як тобі вєзати твої добродї — „редакторе не хочу тебе знати, твоєї газети не читати му!“... відьєвонє передплатники авертуючи нумер газети.

А далі відуть швітєи української літератури. „Нещасна пригода“ управитєля кшгарній, що шуваючи „Колєсєн“ мало не лєгив під „Хатами“, „Долшани“, „Мєнажеріями“, „Никами“, „Ланями“, „Загонами“, „Споками“, „Зорями“, „Хирами“, „Луками“, „Соншиними проміями“, „Марусєю“, „Овєною“ і „Правдою“, висмєиває титули наших книжок. Нємєньше „Каза для дїтїй“ — мову нашу, іза якої дїти мусять робити „прєнарацію“ до власи не знаючи, що управитєльє: кшжа значить кіт, пацюк — шур, кон — спєна, глушій — темний.

„Новітний пшур“, жєлєний на дві стєби — добрий, дуже добрий, та не на коні нашого мужика! Говори йому про поступ у господарстві, товч про поступ на полі рїльництва, про корови, що дають 9 і більше кварт молока, коли в него нема грєшїй на введєнє того поступу, нема поля, на яким можна би розвинути ширшу працю, нема змоги на 2 моргах ґрунту розгосподарювати ся як слід!

Найбільша новєла посвєченєна справі євєлинінєвїї мїноцтва. Призадумуючи ся над нєю, автор приходить до замєчєнєя, що мужики мусять остаточно таков євєлинінувати ся, себє парити собі самі їсти, припшавати собі гушкы і т. н. Редактор Роман любить ся в Степанї: Розмоєи їх такі поступові, такі „пшєшї“ від звичайних... Аж ось нараз він дізнаєть ся, що вона заручила ся зі старим радником. Ось єступ із розмоєи Романа з опішником Степанї — при нїї:

— Я любив її — говорив Роман із жалєм.

— І що з того? — шитав ся Павловєшчєв.

— І я подобав ся їй!

— І що з того?

— Як то: що з того? Могла-ж мене вибрати!

— Вас? І Що-ж ви є? Ви не глєвайте ся за таке слово; ви знаєтє, що я нас пшєно нєважало, але з жїночєго євєлинінєвє... — Що я є? Я мужина!

— Мало того.
— Я ослєпчєний мужина!
— Мало того.
— Я дїєвоніар, уштєль тєсачий людий, дорєсєлєх, а не дїтїй.
— Ой, ой, пшє Романє, якї ви дїтїні! Вона з таким мєстєм виїшла би за нашого дїєвоніара за муж!... Станєшцє, пшє Романє, станєшцє!...
От і вей ідеалї і вей мрїї і вей прасї бєсїдї про свєбоду, про незалежнєсть, про волю!... От і любов, горєча, шира, бєзгладна!... Кажє бо вона — може бути „розумна“, „обєрєжна“ — та любов, та „вільна любов“!...

Ся нова збірка д. Маковєя пшавала, як не треба прєсєуджувати євєлїтї. Нєдєвно говорєло ся і писало ся богато, що Маковєй виписав ся вже. Та ось бачимо із дат поклавєних під поодинокими повєлєми, що як раз тєдї, коли гєлєсли про него таке його „прєнєтє“, він написав найбїльше. У сїй збіркї самї майже нові річі — дєлєзна лїпшє нєрєроблєно і євєлєтєвї „Зорї“ і „Буковини“.

Оповїданє Маковєя відьєвонєть ся лєгкєм іронїєю. Автор кштє собі із того, до чєго і сам може запалював ся у молодих своїх літєх, до чєго запалюєть ся і нїшї нїшї. А кштє собі з почутєм: Пожди — покшєш, то я сам так євєлєш!...

Кодиний ідеалїт, єторганий прасєю на народий нїшї усмєхєть ся до бродушнє над своїм житєм. Нє жалєє що жив так, а не інакшє, болить його лїпшє що інакшє щєлає.

Ось і той жалє...

„Був лїпєр раз, що заєхав ся у мрїю гарну, чарівну; за нєю гнав він, ушхав ся, пшє бачив лиш її єду.“

А мрїю ся зрадлїває сьмєлає ся, пшєлєває:
„Мій лїпєр, мій любєвєц, бїж, як хоч, гєдубчїну, — сїпшєтєсь я не дам!“

Аж по літєх сїпшєл пшє мшє:
„Ти вшє мєн! Ти вшє мєн!“
Обшє п. берє на єлау:
„Як-ж прєгарна вєя вєла!“
Аж дивьтє ся: що єтєло ся!
В руках уєє розпало ся, мшєлою пшєвало і смєрть кругом пшєвало, — прєшєл жє, сьмєтє мїд!

Відєвонє лїпєр, як раноний, євєчєл, як шїр, ушєл, лєтєл, дахї на єлау в бїр вєлєний, і там на євєлїтї заєтєл.

І єнїтє там мій улюблєний, євєлєю прїголублєний, з травєю і бїзїною заєвїчєний кшжїною, — мій лїпєр гарних мрїй!...

(О. Маковей, Вістєк 1901. IV.)

Ся збірка — зановїт нової праці, нового напшєу у д. Маковєя: Змєлювати вєло тє, що прєжєжєло ся, змєлювати ті типы, з якими єстрєчєло ся з нїшими прашєвало ся. Д. Маковєй прашєє як раз над новїєтєю, що має бути роєм його спомнїв із кшжєлєнєцїєю євєлїтї роєм. А далї є в него пшєлї до кшжєлєх помєдїй. І знов тє саме наше житє в євєлїтїх роєх — знов ті люди з якими він жив, прашєвав.

Антїє Крушєлєвїчєв.

До Вп. Учитєльства. Зарад друкарїї „Руської Радї“ в Чернівцях пшєдєлє, що лїпшє в кшцєлєрїї можна вєбувати шкільні друєсортї, та що друкарня нїкому нїколи не давала в кождє друє. Дєвєлї жидївєї глєдлєрї дєрадєують купувати у них друєсортї, бо друєсортї ті шїби то вєлїтї в кождє друкарїї „Руської Радї“. Зєвєрєлє єлє увагу Вп. Учитєльства на єю євєрє, щоб є писєлє не було таких євєлїтїх як у мшєлєтєм роєї і прєсїтє ся купувати друєсортї лиш в друкарїї „Руської Радї“. Друєсортї якї ми єлємо на євєлїтї є пшєлїчєнїє на як найбїльшїм напєрї і найдєшєвє. Замєчєнє з прєвїнцїї пшєлєлає ся відвєрєтнєю почтєю.

З поважєнєм
Володїмїр Сєкєрєвїчєв,
управ. друкарїї.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

ул. Петровича, ч. 4

має отсі книжки на складі:

Бажанський Іван: Пропасть	1.20
Борисовський Мечислав: Педагогіка для семінарій учительських і учителів шкіл народних, (видане четверте значно розширене доповнене „Нарисом психології вихованчої“)	6.—
Будилець Євграф О.: Студії богословські	2.—
Гавришук Микола: Методика науки в школі народній ч. II	1.—
Гайда Тодор: Домашній писар, збірка прикладів, як укладати різні писма	1.—
Гайда Тодор: Перші вери, оповідання	1.—
Гайда Тодор: Думки та пісні, поезія	1.—
Гаршак: Мадарі	1.—
Гоголь Микола: Ревізор, комедія в 5-х діях, переклад В. Сімонович	1.—
Грибчук Микола: Гумористика	1.—
Данилашук Іван: Прикази I	1.—
Данилашук Іван: Прикази II	1.—
Захарко Іван: Жарты	1.—
Кейтас-Осипович Гринорій: Маруся і Саваданський патреть повість	1.—
Коваленська Ольга: Людина	1.—
Коваленська Ольга: Покора	1.—
Коваленська Ольга: Некультура	1.—
Комисарський Олександр: В день святаго воєні	1.—
Крушельницький Антон: Простетарі	1.—
Крушельницький Антон: Серце	1.—
Крушельницький Антон: Семішники	1.—
Левинський Володимир: Із села	1.—
Левинський Володимир: Угорська Русь, її розвід і теперішній стан	1.—
Левинський Володимир: Демис: Ватутки	1.—
Martynowicz Isidor: Historische Zeugnisse über die ältesten Beherrscher und Einwohner der Bukowina und Moldau	1.—
Овчинников Іван: Бесіда в Білої Крилиці	1.—
Овчинников Іван: Листи з чужини	1.—
Павлюк Михайло: Проруско-українські народні читання	1.—
Рудинський Давид: Die Amt- und Correspondenz der Volksschulleitungen und Ortsschulraths Angelegenheiten	1.—
Шульц Едуард: Верховинські згадки	1.—
Павлюк Михайло: Ластівка	1.—
Павлюк Михайло: Чумагоріччя	1.—
Павлюк Михайло: Методика I	1.—
Павлюк Михайло: 10 насок для діточок	1.—
Павлюк Михайло: Хлопці садівники	1.—
Павлюк Михайло: Цісар Франц Йосиф I	1.—
Павлюк Михайло: Крайоміськими людьми	1.—
Семанюк Іван: Карби	1.—
Семанюк Іван: Образна природа I. II.	1.—
Слободяна Марія: І хто вона була	1.—
Степанюк Василь: Сина книжечка	1.—
Степанюк Стефан: Буковинська Русь	1.—
Степанюк Стефан: Bestrebungen der Rumänen	1.—
Степанюк Стефан: Громада, або який лад і порядок має бути в громаді	1.—
Степанюк Стефан: Поради, як укладати власні позички і пидани	1.—
Степанюк Стефан: Minoritätsvotum in der vom k. k. Bukowiner Landeschulraths behufs Regelung der ruthenischen Schulorthographie	1.—
Федосов Юрій: Твори Т. I.	1.—
Федосов Юрій: Писні жовнірські	1.—
Федосов Юрій: Проскурна	1.—
Франко Іван: Русько-українська література	1.—
Шинько Осип: Листи з чужини	1.—
Сремліч Демис О.: Die griech. Präanctification-Messe, ihre Entstehung, Entwicklung und gegenwärtiger Ritus	1.—
Сремліч Демис О.: Життя мученика і історія перенесення мощей св. великомученика Івана Сучасного	1.—
Яблоков Г.: Сільська учителька, оповідання, переклад А. Крушельницького	1.—
Яблоков Г.: Бесіди про часи козацькі	1.—
Яблоков Г.: Bes Ruthenische	1.—
Яблоков Г.: Про буд. сойм правий і про вибори до сойму	1.—
Яблоков Г.: В чім наша сила	1.—
Яблоков Г.: Котюзі по заслугі	1.—
Яблоков Г.: Голяс до народа	1.—
Яблоков Г.: Зерка	1.—

Маленький Катихизм для православних дітей в народних школах на Буковині. Це в приписаний шкільний православний виготовлений видання „Малого Катихизму“ Е. Івановича, апробованого православною консисторією в Чернівцях, допущено міністерством розпорядком з дня 25-го маія 1901 ч. 3315 до ужитку при наві в народних школах з рускою шкільною мовою на Буковині 20 с.

Гігієнічна підстава здоров'я.

Хто хотів би
в добрім місці ульонувати
НА СТАНЦІЮ

свої діти на час шкільний есентуально

від 1. вересня с. р.

звільте зголосити ся до редакції
нашої часописи, де довідаєсь о бли-
зких умовах.

XX

Син поводить ся фрізіер
ЛЕВ ВАЙС,
Tempelgasse,

потрий щоб охоранити своїх гостей по-
ред своїми подумками, завіз у себе
пояс найкращий гігієнічний урядження, пр.
наробізоване брити, механічні розширлячі
до нудрованя, наробізовані ватовані по-
репавки на шку і т. п. так що дійсно
може бути приємністю бути услуженим
в так елегантно і модерно урядженім
салоні.

Найтаньші
друки для шкіл народних

можна получить лиш в

друкарні „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

	аркуш 4 пр.
Classen-Buch	4
Wochen-Buch	3
Auszug aus der Schulbesuchs Tabelle	1 1/2
Lehrerkataster	2
Schulkataster	1 1/2
Jahresausweis	4
Inspektionsbericht (два аркуші)	2
Schulversammlungsbescheinigung	2
Quartal-Ausweis	2
Свідчення відхідні нім. і рускі	2
Gestationsprotokoll	3
Книги іменні і рускі	2
Свідчення університету німецькі і рускі	2
„ фреквентацийні рускі і німецькі	2
Schulmatrik	2
Inventar	2
Katalog der Schüler Bibliothek	2
Competenten-Tabelle	2
Qualifications-Tabelle	2
Aufforderung zum Schulbesuche	2
Zanizwane	2
Повідомлення шкільні рускі і німецькі	2
Arbeits-Zeugnis	2

Рік заснована 1892.

Товариство взаємних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, Ринок ч. 10. (дім „Просвіти“)

перше і одинокое руске Товариство аскураційне, обезпечує будинки,
і всі предмети движимі протяз шкід огневих.

„Дністер“ припоручили Присяжні, Ординаріати Вєч. Дуковенству і
вірним всіх трех Епархій.

Фонди гаранційні „Дністра“ з днем 31-го грудня 1900

Фонд резервний	311.540 кор. 11 сот.	разом 520.406 к. 65 с.
Резерва премій	171.942 „ — „	
Фонд спеціальний	6.000 „ — „	
Фонд емеритальний	30.924 „ 54 „	

Тарифи „Дністра“ дуже уміренані. Надання річна рождає ся між
членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту
з премій.

„Дністер“ виплатив до 31. грудня 1900 відшкодовань 2.120.834 кор.
Шкоди ліквідують ся безпроваочно в присутності Делегатів і 2 членів.

Полати „Дністра“ приймають при помочіх гіпотечних: Банк крає-
вий і Каса ощадності у Львові, Коломиї, Самборі, Деляні, Снитині,
Городені, Терембля, Заліщицях, Городку, Ярославі і Богородчанях.

На жите треба обезпечити ся тільки через „Дністер“ в Товаристві
взаім. обезпечень в Кракові з таких обезпечень через „Дністер“ іде
части провізії на рускі публичні добродішні діли; поліс і квоти ви-
дає Краківське Товариство рускі.

„Дністер“ пошукує спосібних агентів, особливо свали господарів в
окрестностях, де ще нема банько агенцій „Дністра“. — Агенти за-
робили вже 274.964 кор. провізії. — Зголошени о агенції треба
вносити до Дирекції у Львові.

Селяни обігають ся тільки о агенції „Дністра“.

Від огню обезпечайте ся тільки в „Дністрі“.

На жите обезпечайте ся тільки через „Дністер“.

XX

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
отворена в неділю і свято від 9 до 11 години рано.

XX

ВУКОВИНА

Виходить в Чернівцях
щосереда, п'ятниця і неділя.

Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петровича ч. 2.

Ручкоюю ввертає ся лише на попередню
пастеризацію. — Рекламію неохочі
міжні від порги.

Парадильна на „Вуковину“
на північ рік . . . 20 Коп. — сот.
на пів рік . . . 10 „ — „
на чверть року . . . 5 „ — „
на місяць . . . 1 „ 70 „
Подаються числом виступу 16 сот.
Парадильна і наживити ся історія
клати в Чернівцях.

Ще в справі руського на- родного театру.

Недавно надрукували на в тій справі
статтю д. Антопа Крушельницького, спів-
робітника нашої редакції. На статтю сю
забрав голос д. Кахнісевич у „Народній
Часописі“, а ось нині дістає ми спро-
стоване від д. Шухевича. Дружимо отже
одну і другу статтю враз із замітками
д. Крушельницького.

Д. К. Кахнісевич пише:
В „Вуковині“ з дня 9. серпня, ч.
88, знаходимо статтю під заголовком:
„Із нашого життя“, підписану Антоном
Крушельницьким, в котрій автор статті
з острим і сльозам, а о сльоза можна
аміркувати, і обестинним, чисто річним
критицизмом, розбирає деякі справи із
нашого життя. В статті єй єсть може й
трохи неспівності, але — Господи! серед
наших відносин трудно не бути неспів-
містом тому, хто трохи здоровіше і не
крізь окуляри дивився на наших партій і
„фамілій“ дивити ся на те, що у нас
робить ся і де ся. Отже в статті тій
заговорив п. Крушельницький також і
про наш театр, і там в ній каже: (пере-
друкувавши тут першу частину статті
д. Крушельницького, див. д. Кахнісевич
ось які замітки від себе):

Через п. Крушельницького і „Ву-
ковину“ довідуємо ся, що бувний
директор нашого театру, д. Гри-
невський, загинув на театр і на-
шу публіку. Може й рачію має
д. Гриневський, коли нарікає на
то, що наша публіка нерado хо-
дить до театру, і ніби лиш ласку
робить, коли в ній показе ся. Але
на то повинен у нас бути приго-
товлений кождий директор театру,
а тогди би не кидав ся і не гово-
рин: „подля“ нація. Легко то ска-
зати: „подля“ — але треба памя-
тати на то, що хто робить, такий
поганий докір народом, з котрого

вийшов, то й сам на себе стигає
частину з него. Д-ра Гриневського
можна би ще по часті оправдати:
він запис ся на своїм підприємстві
— бо за таке треба очинидно ди-
ректорство театру уважати — і в
своім огірченню зробив той докір в
якімсь приватнім, може й малім
кружку, хоч і там не повинен був
того в такий спосіб робити. Але
підносити то публічно, таки вже
зовсім не годило ся. То одно. А
тепер припини ся, о скільки пу-
блика яко публіка, нинівата розча-
рванам директорів нашого театру.

Того чей доказувати не треба,
що театри то інституції в першій
ряді для забави суспільности висше
образованої, інтелігентнішої, богач-
ної, маючої більше часу і відчува-
ючої потребу благороднійшої роз-
ривки, розривки не лиш для зми-
сли, але й для духа. Того ніхто
не заперечить, що під сам вигляд
у нас великі браки, а до того
всього у нас ще й мало людей по-
містах, мало тої публіки котра би
могла ходити до театру. От воз-
нім для приміру перше місце на-
ше місто. Зайде театр н. пр. до
Коломиї. Там маєть яких бідше
менше 20.000 житів а 4 до 5000
християн, а між ними кожнім поло-
вина Русинів. Кому ж тут ходити
до театру? Але, ба, ще одно тре-
ба вати на увагу: коби то ми бу-
ли одна душа, один парід! А то
авістні загально наші відносини:
один до аїса, другий до біса; отже
й тота публіка, яка би ще могла
ходити до театру, розділється ся, і
так весь тягар спадає на одну ма-
лу частинку. Чи ж серед таких об-
ставин вивувати публіку? Нам
адає ся, що ні. Та й по нашім

думі, а то прийметь може й сам
д. Гриневський і п. Крушельни-
цький, що невідрадим відносинам в
нашій театрі не так винувата сама
публіка, яко така, як радше інші
обставини, бодай чи не той „патен-
тований“ патріотизм, той „Ми“, що
то підтримує всіх під себе, помітує
найщирішими людьми, людьми най-
ліпшої волі і охоти, лиш для того,
щоби тоє „Ми“ було горю.

Але послухаймо що далше ка-
же п. Крушельницький в „Вуковині“.

„До приминности кождого директора
театру належить вічна зміна театраль-
ного персоналу. Коли д. Гриневський
обрав театр, кілька найліпших сил по-
кинуло його і перейшло на львівську
польську сцену. Нарешті з бідю він по-
затав ся так своєю дружиною, і міг уже
грати. Уступив він, уступило з ним
кілька вишарпанних сил. П-а Гембінська від-
дала ся позавчора за п. Домініва, купця
з Чернівців — театр найшов ся в при-
крім положенні, що ролі п. Гембінської і
Слободіної спадуть на плечі сєй остан-
ної. П-а Бучманіна виступила також із
театру. П-а Рубачкова перетижена своїми
і Бучманіної родиною. П. Косів, одино-
кий тенор руського театру, дістав по-
саду учителя, і за місяць і його не
стане. І чому ж би не мали втратити всі
ті, що їде їх нуджа на руській сцені,
понавирна, погорда зі сторони патріотич-
ної публіки за їх таку працю! І чому ж
не мали би втратити з руської сцени ті,
котрим львівська „Руська Бесіда“ гро-
зила в маю с. р., що замине буду на
два місяці, а їх розпустити на зелену
пану! І ті люди по стільки заводів,
розчарованих, нуджаних, можуть іще на-
думувати ся, чи зипити ся їм на сцені,
коли мають найменшу нагоду вирвати
ся із того некла, із тої втратли, у яку
винула їх доля, де перший ліпший па-
теентований патріот може доплати їм по
головах, уважає себе в праві латирати
в них усюче почуте людськості?..“

От і виходить з повисших слів
п. Крушельницького майже то само,
що ми попередю сказали, а тою не-

великою ріжницею, що він тих па-
теентованих патріотів помішав з пу-
бликою і сердить ся також на ню,
а помішав їх може поневолі для-
того, що тогді патентовані „Ми“
висувають ся всюди яко „Ми“ на-
перед, а уважаючи прочих лиш за
голоту, за декорацію для себе та
за матеріал до голосовани при всі-
ляких виборах до товариств, дають
кождому, що до них не належить
почути свою ласку. Чоловік, що
дивить ся на то з боку, здиває
лиш плечима та скаже: Дуриота
людська і насхідки чужої культури
та карикатурне єй малюване! Але
ті що з такими „Ми“ зайдуть собі
в яке небудь діло мусять описи
розчарувати ся і набрати огірчення.
Тому однаков не вся публіка ви-
нувата.

Другий забрав слово в тій справі
д. Шухевич присилаючи нам фактичне
спростоване. (Заходять лиш непору-
жине що до особи. Підписаний М. Шу-
хевич сєб то д. Микола Шухевич, зі
спростованим виходять, що нині його
„голова Р. Бесіди“, а значить проє. Воло-
димир Шухевич. Як не було би, стаття
д. Кр. відносилась до д. В. Шухевича).
Спростоване сє звучить як сядує:

Хвалюна Редакція! В 88 ч. „Ву-
ковини“, з дня 9/VIII. помістив п. А. Кру-
шельницький в статті „Із нашого життя“
звістку, немов би то „Руська Бесіда“ гро-
зила в маю театр. дружині, „що замине
буду на два місяці, а їх (дружину) роз-
пустити на зелену пану“. Яко голова
„Руської Бесіди“ вивенію Хвалюна Ре-
дакція, що новина звістка є цілком
неправдива, як не менше неправдою є і
те, будьто бия замикажував „дні артисти-
ни, а яких одна має і славу нагіршу“ —
натомієнь правдою є, що п. був враз з
д-ром Гриневським, режисером театру п.
Остапівим і нападливим п. Коссаком
при пробі голосів, яку посльідний доно-
сив з двома адентками, що зголосились
виступити до русько-народного театру, і
що я вислухавши гадку повисших зна-

Марія Слободіана.

МАТИ.

Далі.

— Що, що звани? Кажі, що дові-
дала ся, говори! Хто вона?

Зоейі дозволила закладти себе пи-
таням. Мовчала. Врешті, коли вони за-
мовили, промовила:

— Не знаю нічого ще. Вона шо-
дно приїхала з К., куди вїзвали її ли-
стом. Сьогодні у вечір довідаю ся від неї
про все, завтра скажу вам.

Ся відповіль вдоволила їх. Так, коли
приїхала перед годиною чи двома, то не
було часу говорити про таку важну річ.
До завтра можуть іще заждати.

За хвилину Олена вертала із Зо-
ейі домі. Олена була здоружена, рада
була спочати, а по правді бажала оста-
ти сама.

— Що вони хотїли від тебе Зоейі?
Що ти маєш їм завтра сказати? — пи-
тала дождаючи ся чогось.

— От нічого! Чи ти дуже зму-
чена?

— Ні! Я лиш не була в силі ви-
держати погляду і усміху, нині вони
обидвали мене. Скажи мені Зоейі, чого
вони хочуть від мене.

— Вони?.. Я по правді сама не
знаю, от адумали собі, бо інакше не мо-
же бути, що бачили тебе в перебраню

і та твоє триднина неспівності у В.
іканить їх. Раді довідати ся децо про
тебе.

Олена збідла. Уста її задрожали,
брови стягли ся. Пристанула, випримила
ся і промовила гордо:

— Що їх сє обходить? Що їм до
мене? Належу до кружка, плачу свої
визадки, не мають через мене ніяких
неприємностей, що хочуть? Виротім я
не випрошую ся. Нехай скажуть, що не
жизють собі, аби я приходила на зі-
брани, то я усеюю ся в тій хвилі. Я лиш
ще для тебе зробила сє, що винесла ся
до товариства — ти знаєш!

Мова Олені збидла зовсім в панте-
лину Зоейі.

Ось, ось мала розповісти все під
грозою, що буде мусіла виступити з то-
вариства, коли відмовить повененя що
до своєї особи і поведєня, а тут нараз...
вона не дбав про товариство, не дба-
ла ся самоти, онування, її держить і
принить на силах іще щось, щось, але
що — вона того не знає.

— Отже хто вона може бути? Хто
вона? Хто вона, коли не хоче, коли ли-
зеть ся говорити про себе? Хто вона?
хто вона? — повторила махимально
Зоейі.

Привили домі. Зараз на коритарі
Олена мовчки подала руку Зоейі і вбїгла
споро до свого мешканя. Зоейі дивила
ся ще хвилину за нею, врешті й собі
пїшла до вімнати.

Але питання „хто вона“ не дає їй
спокоею. Ходила по вімнаті, домила со-
бі голову над тим, яка тайна може о-

кружати таку іще могоду людину, таку
гарну, таку добру. Що врань ся в її
житю, яка тайна, який алогін?.. А від-
повіді не приходили. Сумно, сповісно
мов смертельно лише Олені ставало їй
перед очі. Вона бачила її в жобрацьким
перебраню серед шайки розбійників, то
знав вигляд, як вона в дивачім острою
переврала ся а нинісь тайними ви-
сказани. Три дні часу вона тратить на
те, але вертає полагодивши все ця-
сливо.

Так, така справа нимає тайни.
Олені під утратою жити не вільно ка-
зати ні слова. Так, Олена сотворена до
великих діл, вона посвятила ся добрій
справі.

І в голові Зоейі роз'яснило ся нараз.
Вона зрозуміла, чому Олена перебрала
ся, чому вїхала не говорючи нічого, чо-
му уникає людий... Сє все вже було
мене, що до себе була спокійна. Ішо аби
як тамтїх успокоїти, а Олена зможе ді-
лати далі спокійно, бо хоч вона дотла-
еть ся всього, не зрадить її ніщо.

Заглянула у вікно. Вїмнаті Олені
темно. Спить бідижно — адоружене пев-
но ні години не спало, маючи так важ-
ну річ сповістити!

— Сні ангельство, сні! Нехай Пре-
чиста хоронить тебе!

За хвилину і Зоейі спала, змучена
укладанем подібної до правди історії
жита Олені.

— Для доброї справи не соромно
посудити ся в неправдою, — потїшала
себе і пригладжувала голос сумнія.

На другий день збудивши ся, учула
такий спокій у душі своїй, так легко
було їй на серці, що аж сама собі аді-
увала ся. Вона стара жєнщина, збїдо-
вана нещастями всього рода, бідше
ще стара досвідата, гіркими заводами,
розчарованями, жєнщина, що ледви пе-
ред кількома роками найшла спокій ла-
бути, вона усміхнула ся до самих про-
мінїв сонця, мов би сє сонце ще раз
сходило для неї. І весело і спокійно бу-
ло їй.

Запнула рачію одж на себе і збїгла до
Олені, котра давно вже не слала. У-
брала сїдїла при етолїку і вивувала
щось до чорно справленої книжки. По-
бачивши Зоейі, схопила ся з крісла і
вернула книжку під порозикдані часо-
ниці.

— Добрий день Олено, як спало ся
тобі? — промовила Зоейі весело.

— Добрий день, добрий день! Я
спала знаменито, а ти?

— І я добре. Але чому ж ти так
споро встала? По подорожї треба було
ще з годиною спати.

— Добре тобі говорити! А хто ж
був би владив мені сїдїдане? Я служни-
ці не маю.

— А до мене далеко? Ой ти недо-
бра, не хочеш зробити мені тої приєм-
ности і дїлати зі мною мою хату і все,
що я маю! Кажу тобі Олено, що мені
ти зробила би велику ласку. Але ти та-
ка горда...

— Ні Зоейі, я не горда, але поду-
май — якщо мені приймати від тебе
щось подібне! Ти не знаєш мене майже,

токів адала релігію виділює „Рускої Бесіди“, а той доперва прийняв ті дві адентки, донісши міщанина з Краківця, до дружини руско-народного театру на так зв. пробний час. — Тим самим, що обі агадані адентки зістали прийняті на підставі оречення повисених зиктових віднадає і закінч, будемо би оні зістали прийняті, „хоч не мають голосу“.

Що ся тичить закиду п. А. Кр. немов би прийняті „дві артистки не мали ані дрібних інтелігентних, ані пазгалі нічого, що нагадувало би їх на сцену“ — то мушу на жалі признати, що ані між агаданими анатоками, ані в виділі „Рускої Бесіди“ не було такого, щоби зміг в так короткій часі орієнтувати ся і так рішучо висказати ся антеірандо про бран агаданих пришег, як се зміг п. А. Кр., видаючи у Чернівцях своє оречення аж 7-го дня а найпізніше 8-сервіна на дводні, яких прийнято до театру два 5-сервіна, і то в Явороні біля Перемішля.

О спільно се мні в „байбиджам“, що по сих двох судити муш адалі щільний жіночий персонал театру та „що люди пильними поглядають на нову театральну сцену“, як подає п. Кр., нехай донісши свідчить се, що п. управитель дістав поручення в сей час усунути в дружині театральній таких людей, які би несли дружині і інституції могли пришесть, а о спільно п. управителя се поручення стисло виконує, доказом найліпшим дві димісії, які він дав антою повисеного поручення.

Чи такі донесення, які п. Крушельницький пускє в світ, причинити ся до піднесення і розвитку нашої народної інституції а надто, чи годить ся голос одного чоловіка, піднесений може в настрій якого роздражени і то в вузлім науку, публічно підносити, як се зробив п. Кр. із словами п. д. Гриневецкого, — останкам осудити загалау.

В надії, що Хи. Редакція, вози не відпадала місця пам'яток на нашу народну інституцію і на мене, котрому провід тої інституції лівіска громада поручила, не відпаде поміщення помішого спростованя.

Останок з правдивим понажамем
Шухевич.

У Львові два 19/VIII. 1901.

Д. А. Крушельницький знов додає від себе ось які замітки:

„На заяву д. Шухевича немов би неправдивою була погроза Р. Бесіди про замищення театру і розпускання дружини на зелену пану, а кажу, що не внесла а

се з палача. На весну сего року а часі побуту театру в Чернівцях оповідав мені д. Гриневецкий, що він вибрав розігнацію і що була на засіданні Виділу Бесіди мена про замищення театру на два місяці а разі, колиб аложили ся так обставинам, що булоб далі «ізичною неможливістю вести д. Грин. театр до кінця ливня. (Згадати треба, що через склад обставин як „світло майже 40. полку“ і відізна комісній Гімалюв на мій дур. Гр. мав вигадати дати в Чернівцях усього три представлення, а далі то вже немав куди їхати. Що положення його було справді критичне, свідчить про се і ся обставина, що по короткім нещасливим побуті в Сореті і Радивцях і по двохтижневим побуті в Синтині виїхав до Львова на літ. т.о. Сего хіба не практикувало ся ніколи!) Слова д. Гр. сказані до мене приватно і уважав хвилюєм опіроченем. Коли одним вільно діві нотим директор Гр. зачини примудно цілий дружині, що як і т. д. те Руська Бесіда замище театр на два місяці, а мій коментити собі не мовчати. Хочби се був лише жарт зі сторони д. Гриневецкого і Рускої Бесіди, або погроза, то в кожнім разі жарт сей і погроза ніком не на місці! Жартувати а людьми, що весь своє бачуть в театрі, що поза театр не мають нічого, не повинно ся! Треба було бачити, яке правдиве викликало ся погроза на театральній дружині! Грозити людям, що по двадцять кілків років працюють на нашій сцені, що на два місяці лишити ся їх без хліба!..

Чи має право дивенісар витатити такі річі на світло денне, тим більше, коли вони діють ся приватно, і шкідно не робить із них тайни? Чи має далі право спростувати ся вість д. Шухевич, коли знає, що вона є правдива?

Далі друге. Я був у Явороні, придивив ся інтелігентні тих ново-принятих сик, наслухав ся від містєох до вісьмох а театральної дружини про славу їх, наслухав ся жалів старших артисток і артистів, що ось кого дають нам за товаришів. І мні се все на світло денне! І меніша а тим, що а писав своє оречення в Чернівцях! Я не писав його безпідставно! Я знав, що а пишу! А що а був свідком того, що а пишу, про се свідчить замашаний устун у спростованю д. Шухевича, до говорить ся, що ті дві димісії дістали від управителя дві ново-приняті сик, коли він розігнав більше

про них. (Замітка: А що п. управитель се поручення стисло виконує, доказом найліпшим се, що навіть без апробати виділу дан двом новоприйнятим аденткам димісію). Але п. Шухевич виславши се, перечернував. Отже він бо як ся признає мій рацію, а оданим вичатам перечернує місце і надаю його до приватної відомости в допаз, що не пам'яток на народну інституцію була моя стаття, лише критичне дечийого новеденя. О скільки ся критика була правдива, най осудять назовні читачі!

Питаю лише, чи такі спростованя, які п. Шухевич пускє в світ, причиняють ся до піднесення і розвитку нашої народної інституції?

Антін Крушельницький.

Оргії польської ганати.

„Діло“ подає в 74 і 75 ч. ось яку статтю:

Наука, яку Польки побирають від Прускіа, не їде видно в аге, але знайшла в наших галицких Польках певничайно понятливих учеників та пропагаторів. Польска ганата на галицкій Русі ачала справдішню оргію, а перед а сям дібранім хорі веде усяка „демократична“ праса, чи „католицька“ чи „народова“ масти.

Спеціальною зайлостю супроти Русинів відзначає ся тепер орган „народних демократів“ Wiek XX, котрий що кілька чисел пускє в світ статі, що дихають скаженою ненавистю та зайлостю против усього, що тільки пригадує руску мову та руску народність.

В послідних днях помістив Wiek XX дві довгі статі, що є виразом русинівського напругу сего часописа, а то в 457 числі статтю під заголовком „Polacy grecko-katolickiego wyznania“ а сейчас в слідуючім числі статтю „Propaganda ruska w szkołach lwowskich“. Не завадить познакомити наших читачів а шовіністичними елюкубраціями польських

ганатистів, а то тим більше, що наша суспільність за мало звертає уваги на чим раз то більшаючу агресивність Польків та за мало виявляє підпорності супроти нашо-ру з боку наших ворогів.

В першій із згаданих статей, надісланій редакції Wiek-у XX з кругів его одиомішленників, підносить польський ганатист піднабесний крик за для „русчєня“ Польків греко-католицького обряду. Зазначивши, що Русини намішено мішають поніте релігії а понітем народності, аби тим легше робити свою винародовляючу роботу, що в Галичині а спеціально у Львові багато греко-католиків записало ся до національності польської, жадає Wiek XX для польської народності греко-католиків польської проповіді, польської катихизації, сповіді і т. д. Сипнувши ще кілька загорілих фраз про криди Польків і гнет польського елементу з боку Русинів, апелує Wiek XX до правительства, щоби воно вмінало ся в ту справу і не дало Польків на поталу Русинам.

На ті брудні відповімо коротко:

Тішить нас то дуже, що вже і між польськими органами найшов ся такий, що сконстатував помішане поніте релігії а народності, яке панує в Галичині. На се звертали ми увагу вже від давна, а то тим більше, що саме через таке помішане сих поніть може більше лиши міліона руского люду латинського обряду підпадало і підпадає польонізаційній роботі польських ксьондзів, котрі є в пернім ряді польско-ганатистичними діячами. — Протест Wiek-у XX-ого против такого мішаня поніть релігії і народності реєструємо в своїй паміти та вимаємо яко воду на наш млин.

(Конець буде.)

а зовсім чужа тобі, а винні, бачиш, а дипломатична, ексцентрична, мені найліпше самій бути, а тому і служиний не тримаю...

— О, знаю я тебе більше, як ти гадаєш. То ти мене не хочеш пізнати і називаєш себе чужою. Але нехай і так буде! Знай, що я дуже пірозуміла і навіть не гніваю ся на тебе за се. Ходим тепер до мене на сніданя. Певно вже готове.

— Алеж дякую тобі, у мене чай уже готовий.

— Чай! Чай! Шкідлика чи дві чаю, се-ж не сніданя. Ходи, ходи!

Не опираючись більше, пішла Олена із Зофією до її мешканя.

Сніданя стояло вже на столі. Веселість не опускала Зофі. Вона пильнула вино, пила, припрошувала Олену, що й собі стала весела і свободнійша. І сніданя перетягло ся далеко поза годину.

— Ах дивні, яка се година! — отамала ся перша Олена. — Занімаю ся до біра.

— Ну, так що великого?

— Не годить ся. Три дні не була зовсім, а тепер їде спізнати ся! Бувай адорова, дякую за сніданя...

— Я тобі дякую, що не гордувала...

— Що говориш, чомуж би я мала гордувати.

— Бо ти все така горда, така пишна!

— А ти недобра! Працай!

І по сих словах збігла скоро на дошну.

— Олено! Олено! — кликала за нею Зофія. — Верни скоро! Поїдемо на прохід.

— О! нині не зможу слухати тебе.

— Чому Олено?

— Маю важливі орудон у містї, котрі аберуть мені ш мало часу!

— Так? то палети Боже!

— Спасибі.

Олена побігла скоро до віддасеного великий кусяни дороги м'язини.

Зофія проводила її поглядом із вікна своєї комнати.

Вернувши до дому печером встала Зофія на столі занепокоєний лист. Вона сирота без родичів, що ніколи не писала до нікого і не одержувала листів, адивувала ся сям не мало. Але адивоване перейшло, в перестрах переполох, коли вона побачила на поверті писмо Олена.

„Лист прощальний“, — блануло її у голову. „Відхлала“, — прошептала, та безсилна немовби окляючи угузула ся на крісло. По довгій хвилі адохула ся на відпагу роздвинути конверт, — та винула очима на гарне дрібненьке писмо! Але лист сей не був прощальний, як гадала Зофія. Олена повідомляла її що відійде із В. може на цілий тиждень а може і на довше в особистій справі.

В особистій справі? Що за справи вона має? — думала Зофія. Дивна дівчина! Любить мене, ала, що її люблю як рідну, а така сирота навіть зі мною. Га! Що робити! Добре, що повідомляла мене про свій відід. Були вона похвала!.. І се скрала... Дивна! Дивна! Але хто вона може бути?!

Дві нехлії не давала Олена знати жити. Зофія плакала не раз. Гадала, що Олена не верне вже ніколи. То знав, що може її аучило ся яке нещастя, що може в тюрмі сидить, то що хора без поміщи умирав де а який місяцім шнати-аї, такі гадки мучили біду!

Раз ялось на третій тиждень по від-

іді Олена Зофія стояла при вікні своєї кімнати. Бачила, як перед нею вийшла новозка, а якої аніска чорно убрана, заповалювала пані, але така безсилна, що візник мусів провадити її під рама.

— Біда! — промовила гланувши на чорно убрану і відвернула скоро голову, бо ось там в однім повороті мигнуло щось не мов би золота голівка Олена.

Зофія почала впливати ся пильно в сторону новозки. Була певна, що се Олена, але чомуж не зайдить просто до своєї хати а десь завернула до міста!

— Чому знов се?

Зофія задумала ся. Із задуми збудив її трісканий голос її служиний.

— Прощу пані! Прощу пані! Пані Олена приїхала!

І не даючи снитати ся що, як, коли, аніска скоро.

Зофія збігла в охід за нею на дошну. Мешканя Олена було відчинене. Із підтам дохвалили голоси — отже правда, що Олена вернула. Зофія винула ся радісно до дверей, але атанула, остовніла, коли побачила чорно убрану паню і пізнала в ній Олену.

— Олено, що а тобою? — аніска-ла крізь сльози припадаючи до неї.

— Цяті, цяті, Зофія... Помож мені роздвинути ся. Я дуже амучена, голівка мене болить.

Зофія пізнала, що не час тепер розитувати про причини. Олена хора, дуже хора. Її руки горні, мов огонь. При поміщи служиний поклали її скрєнєню на ліжко і підала на ліжарем.

Ліжар сконстатував тїє у високім степені. Бивав сумно головою і казав падати ся усього.

Зофія не відступала від ліжка Олена, що зараз таки почала в сильну горячку, астратила паміть, говорила щось таке, від чого Зофі в голові мішало ся,

Але зібрати се все в цілість було годі. Імена осіб, мушні і жєнщини повтаряла без ладу, кликала якусь дитану, плакала, молила ся за помершого, сипнула ся в дорогу... то знов шентала притрачені слова любови — все без ладу ніякого.

Зофія відводила тоді від її ліжка, не хотючи таким способом видирати її так обережно стережену тайну.

По шістьох тижднях тяжкої недуги Олена выздоровіла. Лице її атягло ся, прибрало, піла її атьє стала така хитна, така не подібна до живої людини!.. Але при тім була така гарна, чудова, а цілком маленькими ручками, дрібненьким тілом, що Зофія адивувала ся в ній очима анісханого молодця, любовала ся нею. Аж тепер пересвідчилася ся, як любить до нешамати се чуже дитя! Сильнім раєм гланула на неї, атілїм раєм відвернула понові сльзи очі а відчиніло до образу Розинного, до котрого молила ся о адоронє для Олена!

— О! не поїдеш ти від мене, не поїдеш більше ні на один день навіть! Не пущу я тебе! Нехай пропадуть усі діла...

Олена усміхалася тоді сумно.

— Не поїду, — казала, — бо сик не маю і хто знає, чи вернуть вони мені.

І справді сили Олена дуже повали вертали. Ходити зовсім не могла, переїжджала ся в повороті із Зофією, коли була погода, а дні хмарні пересиджувала в кімнаті. Зофія сама ходила на зібраних до кружка старих панів.

Нудно їй там було! Странно скучно!

Посиділа що посиділа і вже забирала ся.

А вернувши до дому, бігла сейчас до Олена, котру найже нє аставала при бірєу а пером у руці.

ІВАН ФРАНКО.

З остатніх десятиліть XIX. віку.

Далі.

Але дух інтелектуальний проносави там невідомим видавничством, не втихав. Дехто із співробітників „Громадського Друга“ в снізі а гуртвом молодіжці вивчав, продовжати розпочате діло в інший формат. Публікувало невеличкими брошурами переклади європейських учених і поетів, де порушувалися питання доси неприйнятні а то й страшні Галичанам: дарвінізм, євобідна критика, авторитет у вихованні і т. п. Рівночасно один із старшої генерації, а Романчук, розпочав видавничство популярної газети „Батьківщина“. Хоча видавець належав до найвідоміших старших українців, але в його газеті українського в старім гусіті не було майже нічого. Правовис, етнозографію, про Україну, козаки гайдамаків, загалом про „славу минулину“ і „народні свідості“ майже ні слова; натомість тверде, просто, розумне слово до селян про їх наслідки справи, інформатив про те, що Хеті ся довела них, у граю в державі; деколи редакція не бояла ся сказати й острійного (на скільки се тоді можна було) слова осуду на тих, хто робить припадні народни, без огляду на те, чи се були свої, чи чужі, — все те робило „Батьківщину“ перших років повною незвичайно цікавою й енциклопедією. Не диво, що Драгоманов і відомі ботохальні дописи „Громадського друга“, хоча редактор не був ані соціалістом, ані радикалом, а тільки поспробував чесно і шире робити своє діло — говорити народом те, що знав і думав. Треба пригадати собі ті часи і той ентузіазм, який будили нумери „Батьківщини“ по наших селах. Від часів перших річників Науковичевої „Науки“ нім селяне не чули такого простого, веселого і симпатичного до них навісного слова: а про політичні та громадські справи Науковичів ніколи не говорила таке ані сільське. Тож не диво, що „Батьківщина“ робила неводи велике враження: її дожидали люди цілими громадами геть за селом, випираючи нісцями, що мав принести номер із почти, її відчитували писемні на

цивтарих під церковю на неділях перед цілою вібраною громадою, що слухаючи несприятливих для себе слів, зістою і порад вбували про їх і нехвальний відпочинок. Й слово було слыте; кожда громада, де було хоч кілька людей живийшої адалі, вважала собі пунтом амбіцій описати в Батьківщині свої громадські поради чи злиди; з цього повіт, а з цього кута не було зістою у „Батьківщині“, і то зістою майже виключно писаних селянами, тям люди ходили мав озоромлені на ціло суспільство, на весь край. Зорна духового життя, політичної і національної свідомості, кинені „Батьківщиною“ під наші вбогі сільські стріхи треба вважати одним із найважливіших здобутків нашого відродження. Вони принесли вже і не перестають й доси приносити свої плоди.

Що один нажний факт став ся в ту пору, щоб довести немов демаркаційну лінію на потугі в нову епоху нашого народного життя. Се було перше громадське віче, скликав В. Баринський до Львова в осени 1880 р. в еоті роковини смерті цесаря Півсена П. Правда, сама нагода для скликання сего віча була чисто рутенська і далече від насутих інтересів нашого народу. Так само рутенське було переведення сего віча: рад беззастовно доміг рефератів, виготовлених матадорами обох партій. Ті реферати, всі випрацювані В. Баринським, мали на собі визначну цху його способу писання: подинний і бомбастичний стиль, уболжестно змісту і невиність політичних думок. Над рефератами дискусія не було, пропозиції рефератів узлавлено, і тільки тоді, пізно ввечерю, дійшли до голосу деякі учасники, та й ті, очевидно більше втомлені, ніж порушені рефератами, обертали ся в осері еразоводії. Взагалі віче закінчило було хіба значним числом учасників селян, як доказ, що селянство цікавить ся громадськими і політичними справами і бажає вчити ся і розуміти їх. Що віче врештою не зробило пракини в ширших кругах, доказує тиша, яка знов неміг зашанувала на провінційні ані до 1883 р. нолан, вже на смерті В. Баринського, було устроєно друге віче — вже досім із ширшими думками і з ширшим духом.

Тимчасом від молодіжці — тої, що працювала при „Громадським Другу“ і „Дрібній бібліотеці“, прийшов новий почин: навізати аносини в Українську, майже в новий вірвані В. Баринським, не піддержуваний ні „Ділом“ ні „Батьківщиною“ ні „Зорею“. Се пробував учинити „Світ“. Дуже цікаво порівняти його епізодично з „Громадським Другом“. Зміст „Світа“ був більше соціалістичний, ніж зміст „Громадського Друга“, але тон був уміркований і спокійний — і часом уявляла можливість що тоді громада на кожнім проці. Але найголовнішою причиною „Світа“ було те, що в йому перший раз на ґрунті прогресивних ідей зустріли ся Галичане, російські Українці і українські емігранти: Драгоманов, Воин із одного, Конисский, Нечуй, Левіцький, Липавський Чайченко і інші з другого боку. Се була перша проба компромісу поступових і радикальних елементів усеї України-Руси. Вона не вдала ся — по в принципіальних, а більше з особистих причин. Емігранти бачучи в „Світі“ участь російських Українців великої й ераки підсуудили і Драгоманов називав „Світ“ галицькою помийницею. Була зина й з боку редакції — формалістичної, інертної і мало чутливої до дійсного життя і його проамів. „Світ“ мав епізодично якусь наадемічну, абстрактну, говорив про річи далекі: історію Ірландії, історію літератури і т. д. Не обіймавсь без супротивлення з боку реакційної частини суспільності. Московські обидки його болотом у „Московський відомостях“ і денунціація його українських співробітників у припадних листах; ераки народиців і групонок при „Ділі“ іронізувала над „асматрессами“; публіка анекдотичувала неправильним виходом мисел і мало преуменувала газету; не витривавши двох літ видане упало. Сей упадок був такий, ніж упадок „Громадського Друга“. Бо коли той упав під ударами урядових переслідувань, то „Світ“ загас серед байдужості публіки, задля розити тих, що певний була бути його співробітництвом.

Але жива сила ідей, розбуджених дотеперішнього еволюцією, була така,

що не дозволила заснути людям. Думки про нові поради в житті, про обовязки людей супроти людей, про колючість науки і просвіти нирили ся елементами силою і полихали своїх прихильників до випущували що-раз нових доріг для їх осущення. Відносини самі собою вхали їх на дорогу компромісів — і ось починає ся рад компромісових проб у найрізкішійших наирамах — проб, що заповнюють собою весь час від 1882 до 1890 року і нічять ся зовсім новим устроєнням наших партійних і літературних сил.

Далі буде.

НОВИНКИ.

Календар. Середя 8/VII. (21/VL) п. о. Емпліана с. Марона, с. м. Елент. Р.: Бена, Четвер 9/VII. (22/VL) с. ан. Маттея, с. м. Антоія, Юліана; Р.: Тимотел.

В день уродин цесарських була депутация від руських народних товариств: Народного Дому, Рускої Бесіди, Вукопильського Бюро і Рускої Каси, аложена із др. Филиповича, оо. Семана і Еремійчука у президента краю н. Бурґінона і аложена желані нашому монарху на його руки. П. президент в короткій промові висказав своє признання членам депутации і казав, що аложена у етін трону зааву вірнопреданности руського народу. Урал із руською депутациєю буз у н. президента депутации товариства усеїх інших народностей.

Вісти особисті. П. О. Попович повернув із підпутки вчора і лишає ся вже в Чернівцях. — Др. Ст. Стоцький поверне до Чернівців у другій тижді.

Непошановане неділі. Черновецька „Gazeta Polska“ подає факт, що в Чернівцях роботи будівлі не устали в часі вехлі і то навіть при самих перепахах! Чи справді Чернівці стоїли Падестини?

З Косова доносять нам, що в справі заборони вчора в честь Шевченка, внаслідок телеграму до міністра-президента х-ра Кербера.

Російська артилерія. Англійське міністерство війни отримало рапорт зглядом воєнних пересправ Росії в Малдурії. Показує ся що російські пушкарі не уміють обходити ся з пушками. В часі послідньої кампанії маневрували російські війська тільки зіплькими батареями найновішої системи, а однак результати були о многоменьші, як можна було сподівати ся від могутчої Росії.

Обідайте здорові! Дивний американський обід відбув ся недавно в Рочестері, в Спол. Державах. Найбільше їдані гадани, як „бел конструктор“ і „корохонник“ внамажені на маслі, задала Американці з приємом! Русин не їв би тої гаді, хоть би з голоду мав смерті.

Новини нашої літератури

Іван Франко: Про життя і діяльність Олександрів Конисського (контом і аиллом Товариства „Просвіта“ Львова, 1901. Ціна 25 сот.)

Другий уже з ряду діл суспільний один із тих нечислених робітників патриотів на українській нині найновішій аилліе зарав на своїй смерті. Куліша почтив др. Маною своєю обширною про него студією друкованою у Літ. наук. Вістнику в 1900 р. Про Конисського жите записав популярну розвідку др. Франко.

І не міг ш. автор ніяк літне почити на вскорі пам'ять сего діла, як тим, що пошайбоним найменших братів із життя і діяльністю людини, що пошайбонувала їх своє жите, а далі пошайбонувала наших селян із обставинами, серед яких цинне сучасне наше жите на Україні, із тих найболючішим нашим лихоліттям.

Книжка др. Франка написана дуже асно і приступно. Цілу діяльність Конисського діяль автор на чотири періоди.

Перша періода обіймає роки 1839—1862, сиб то мохлі діла Конисського, його просвітню роботу в польських школах на Україні і його духову звані з Галичани, яка проявлять ся у етаті Конисського друкованих у „Слові“. Друга періода обіймає тижні роки 1763—1872. Переслідувала українських діячів, асилли, між інших асилли Конисського. Його жите на засланні, хоробу, подорож за границю. По повероті з заграниччя і по здійсненні з него політичного асилля, поселяють ся Конисський у Київ адвокатом. Отоє третя періода в його жите, час громадської діяльності. Се роки 1872—1889. На них припадає праця Конисського в російській журналістиці, аилли коло заснованні Товариства ім. Шевченка у Львові, робота його у Львівській „Правді“, ділі громадської праці в самім Києві, аилли нах аилли заборони 1876 р. (на жаль досі безуспішні!).

В останніх роках жите 1889—1900 аилли Конисський більше свою увагу на справи галицьких Українців, головнн-ж політичні: справу русько-польського єднання і наукову: реорганізацію Товариства ім. Шевченка та аилли аилли пра ім наукової праці. На сиб періоду його жите припадає також його наукова діяльність. Всих роках нині Конисський обширну етудію про Шевченка, надруковану в двох томах видані. Той ім. Шевченка. Розвідка др. Франка замітила тим, що автор виводить постать Конисського на популярно змальованим тілі обставинах українського жите в останні пилдесятилітє. Бачимо тут змагання Українців до просвіти, коненя їх ізла того російським урядом, тиху, а аилли боротьбу Польців з Українцями в часі польських бунтів і остаточно проби познання України в Польщі і Галичині. Сі остатні інціповані російськими Українцями, перші Кулішом не принесли аилли наслідків, другі Конисським аилли позитивну Олександрів Барвінського, до которого одиного Конисський мав доіре і на которого передав своє діло. Політика д. Барвінського виходить в історичним освітленню др. Франка як колючий наслідок точий, які куртували російську Україну в останні десятиліття того віка. Загалом узявши йде дру Франка про се, аилли дати нам сиблетву Конисського з огляду на його громадську діяльність і в освітленню українського жите, серед якого ся його діяльність розвивала ся, а аилли аилли другої частини особи Конисського: літературного діла. Та се не могло вхлудити в обем популярної розвідки.

Що до останніх зникон „Просвіти“ то мусимо замітити, різнити ся вони сибилью від далішньої мизної, безбарвної пошци, яка мало кого адоволяла, а аилли пошци не принесла аилли. Можнаб завітати лише видавничству, що деякі галузії наук неадаптировані воно, як на пр. природи, наук оспільних, історії України по трактую аилли слід було би, як тиме тих найцікавіших справ, які колюче треба спонудирувати і будувати на них тверді, неадаптировані ґрунт! Але, як то казуть, трудно так усе відрату перевернути! Поживем то й усе що діждем ся.

Антін Брунцвалльський.

Надіслане.

А. БІЛІНСЬКА

уділяє науку французської мови і гри на фортеп'яні за дуже уміркованою плато. Маючи за собою довголітню практику, поручає себе аилли родителям учениць.

Адрес: Чернівці, Паньська ул. ч. 40.

Не забувайте на „Народний Дім“ у Чернівцях!

Книжка др. Франка написана дуже асно і приступно. Цілу діяльність Конисського діяль автор на чотири періоди.

(Далі буде).

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

ул. Петровича, ч. 4

має отсі книжки на складі:

Бажакський Іван: Пропасть	1.20
Барановський Мечислав: Педагогіка для семінарий учительських і учнівських шкіл народних, (видане четверте, значно розширене доповнене, Нарисом психології вихованчої)	6.—
Будилець Едвард О.: Студії богословські	2.—
Гаєвський Микола: Методика науки в школі народній ч. II	1.—
Галін Теодор: Домашній писар, збірник приписів, як укладати різні писемства	1.—
Галін Теодор: Перші зорі, оповідання	1.—
Гаршин: Мазарі	—20
Гоним Микола: Ревізор, комедія в 5-х діях, переклад В. Сімович	—60
Грабчук Микола: Гумористика	—24
Данилович Іван: Прикази I	—16
Данилович Іван: Прикази II	—16
Захарко Іван: Жарти	—20
Квітня-Осипович Григорій: Маруся і Салдацький натрєт повість	—50
Кобиланський Олександр: Людина	1.—
Кобиланський Олександр: Покора	1.—
Кобиланський Олександр: Некультура	—80
Комисарський Олександр: В день святаї волі	—20
Крушельницький Антон: Пролетарі	1.—
Крушельницький Антон: Серце	1.—
Крушельницький Антон: Семчизини	—80
Левинський Іван: Із села	—40
Лукіч Василь: Угорська Русь, її розвій і теперішній стан	—30
Лукіч Василь: Батістки	—20
Martynowicz Izidor: Historische Zeugnisse über die ältesten Beherrscher und Einwohner der Bukowina und Moldau	—20
Овчинников П.: Весілля в Бялой Крилиці	—20
Окушевський Ярослав: Листи з чужини	3.—
Павлич Миколай: Прорусько-українські народні читання	1.—
Pchulak Dorota: Die Amts-Correspondenz der Volksschulleitungen und Ortsschulraths Angelegenheiten	1.25
Пігуляк Броніслав: Верховинські згадки	2.—
Покотич Олександр: Дієтика	2.—
Покотич Олександр: Чума горіччана	—40
Покотич Олександр: Методика I	—60
Покотич Олександр: 10 казок для діточок	—20
Покотич Олександр: Хроніка садівництва	—40
Покотич Олександр: Цісар Франц Йосиф I	—20
Покотич Олександр: Краєнісими людьми	—40
Самонюк Іван: Карби	—80
Савицький І. О.: Образки природи I. II.	—20
Слободяна Марія: І хто ж вона була	1.—
Стефанюк Василь: Сина внижочка	1.—
Стоцький Стефан: Буковинська Русь	2.40
Стоцький Стефан: Bestrebungen der Rumänen	2.—
Стоцький Стефан: Громада, або який лад і порядок має бути в громаді	—20
Стоцький Стефан: Поради, як закласти власні помешкання і школи	—40
Стоцький Стефан: Minoritätensystem in der vom k. k. Bukowiner Landesschulrath behufs Regelung der ruthenischen Schulorthographie	—40
Федюк Юрій: Теорія Т. I.	—80
Федюк Юрій: Писні жовнірські	—20
Федюк Юрій: Прокірава	—20
Франко Іван: Русько-українська література	—20
Шантло Осип: Листи з некла	—30
Штанік Деметрій: Die griech. Präsenctification-Messe, ihre Entstehung, Entwicklung und gegenwärtiger Ritus	3.—
Штанік Деметрій: Життєвий і смертний історія перенесення моцій св. великомученика Івана Сучасного	—40
Штанік Деметрій: Сільська учителька, оповідання, переклад А. Крушельницького	—50
Штанік Деметрій: Бесіди про часи козацькі	—80
Штанік Деметрій: Res Ruthenicae	—20
Штанік Деметрій: Про буд. союзнавський і про вибори до союзу	—20
Штанік Деметрій: В чім наша сила	—20
Штанік Деметрій: Котюзі по засаду	—20
Штанік Деметрій: Голос до народа	—24
Штанік Деметрій: Зеркало	—20

Малі Катихизми для православних дітей в народних школах на Буковині. Це в привнесній шкільній правопис вивчається видане „Малого Катихизму“ Е. Івановича, апробованого православною консисторією в Чернівцях, допущене міністерським розпорядком з дня 25-го мая 1901 ч. 8315 до ужитку при навчанні в народних школах з рускою викладавою мовою на Буковині 20 с.

Гігієнічна підстава здоров'я.

Хто хотів би
в добрім місці ульокувати
НА СТАНЦІЮ

свої діти на час шкільний святауально

від 1. вересня с. р.

зволить зголосити ся до редакції
нашої часописи, де довідаєсь о бли-
зких умовах.

XXXXXX

Сим поводить ся фрїзіер
ЛЕВ ВАЙС,
Tempelgasse,

котрий щоб охоронити своїх гостей на-
род свірними недугами, завіс у себе
власні найновіші гігієнічні урядження, пр.
паробізоване брити, механічні розпалачі
до нудровани, паробізовані патрони на-
ревання на ший і т. п. так що дійсно
може бути приємністю бути услуженим
в так елегантно і модерно урядженім
салоні.

Найтаньші
друки для шкіл народних

можна позичити лиш в

друкарні „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

Classen-Buch	аркуш 4 кр.
Wochen-Buch	" 4 "
Auszug aus der Schulbesuchs Tabelle	" 8 "
Lehrerkataster	" 1 1/2 "
Schulkataster	" 2 "
Jahresausweis	" 1 1/2 "
Inspektionsbericht (два аркуші)	" 4 "
Schulversammlungsanweisung	" 2 "
Quartal-Anweisung	" 2 "
Свідчення відхідні нім. і рускі	" 1 "
Gestationsprotokoll	" 3 "
Квіти німецькі і рускі	" 12 "
Свідчення увільнення німецькі і рускі	" 12 "
" фреквентацийні рускі і німецькі	" 12 "
Schulmatrik	" 12 "
Inventar	" 12 "
Katalog der Schüler Bibliothek	" 12 "
Competenten-Tabelle	" 12 "
Qualifications-Tabelle	" 12 "
Aufforderung zum Schulbesuche	" 12 "
Zapiski	" 12 "
Повідомлення шкільні рускі і німецькі	" 12 "
Arbeits-Zeugnis	" 12 "

Рік заснована 1892.

Товариство взаїмних обезпечень

„ДИТЕРА“

Львів, Ринок ч. 10. (дім „Просвіти“)

перше і одинок руське Товариство асекураційне, обезпечує будинки,
і всі предмети движимі против шкідливіх огнях.

„Дитера“ приворучили Приносави Ординаріати Всч. Духовенству і
вірним всіх трьох Епархій.

Фонди гваранційні „Дитера“ з дня 31-го грудня 1900

Фонд резервовий	311.540 кор. 11 сот.	} разом 520.406 к. 65 с.
Резерва премій	171.942 " "	
Фонд смертний	6.000 " "	
Фонд спеціальний	30.924 " 54 "	

Тарифи „Дитера“ дуже умірновані. Надплата річна розділяється між
членами в формі апоретів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту
з премій.

„Дитера“ винятков до 31. грудня 1900 відшкодовано 2.120.834 кор.
Шкоди ліквідують ся безпроблемно в присутності Делегатів і 2 членів.

Поліси „Дитера“ приймають при позичках гіпотечних: Банк крає-
вий і Каса ощадності у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині,
Городені, Теремболо, Заліццях, Городку, Ярославі і Богородчанях.

На житє треба обезпечити ся тільки через „Дитера“ в Товаристві
взаїм. обезпечень в Кракові; а тамні обезпечень через „Дитера“ і
частя провізії на рускі публичні добродійні ціли; поліси і коти ли-
дає Краківське Товариство рускі.

„Дитера“ пошукує способних агентів, особливо селян господарів в
окрестностях, де ще нема близько агенцій „Дитера“. — Агенти за-
робили вже 274.964 кор. провізії. — Зголошення о агенції треба
вносити до Дирекції у Львові.

Селяни обігають ся тільки о агенції „Дитера“.

Від огню обезпечайте ся тільки в „Дитері“.

На житє обезпечайте ся тільки через „Дитера“.

XX

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
отворена в неділю і свята від 9 до 11 години рано.

XX

Виходить в Чернівцях
що сороди, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петровська ч. 2.

Ручкописи вартісні як література поперодних
кварталів, — Рескрипти неопубліковані
ніколи від порту.

БУКОВИНА

Передплата на „Буквину“

на цілий рік 20 Кор. — ост.
на пів року 10 „ — „
на чверть року 5 „ — „
на місяць 1 „ 70 „

Поодинокі числа коштують 16 сот.

Передплата і наживність на ілюстрації
платити в Чернівцях.

2 1/2 мільйона моргів землі — 60 магнатів.

„... Ов і не гаразд, Зако-
рості, не тираліс чинили —
Степ широкій, край повесел
таї заплотились!..“
з народної пісні.

Се — Україна за кордоном. Пра-
вобережна Україна. Київщина, Во-
линь і Поділля. Україна — шпихлур
великої царської імперії. Богата,
рознана земля, що на неї тільки
крони пролились; країна, що єї па-
рі російські „визволили“ та опи-
сли „визволення“ забрали під свою
опіку...

Поганимось, хто там панує на
тій „визволеній“ царями російськи-
ми Україні, кому належить, розкіш-
но живе ся „на нашій, не своїй
землі?“

Петербурзька часопись „Краї“
подає дані статистичні про велику
посідаєть ґрунтову на правобереж-
ній Україні, в губерніях київській,
волинській та подільській: подає
імена тих магнатів, що посідають
десятки тисяч десятин*) землі, —
лавів, лісів і пасовищ; подає іме-
на і тих польських „королевичів“, що
з давних часів розселили ся на тих
просторах і імена тих плантаторів
новітніх, що забагатіли під царсь-
ким пануванням.

Отже — сине польських і росій-
ських родин магнатських, котрі в
руках своїх зєдинили тисячі і ти-
сячі десятин землі на тих широких
просторах України, що відуть від
нашого кордону аж геть до самого
Дніпра...

*) Десятина — 2.400 сажнів² — пі-
тора морга.

Марія Слободіана.

МАТИ.

Далі.

Від сего вечора минуло чотири чи
пять днів зовсім спокійно. Олена мала
уже стільки сил, що прийшла сама без
підмоги на гору до мешкання
Зоеї.

Був се день для обох дуже раді-
сний!

Над вечером, коли обі проходили
ся тинистими стежками невеличкого го-
рода, Олену покликала служниця, мовля-
чи, що післяноч жде в дуже пильним
дистом.

На лиці Олени відбилася ся радість
незна — на Зоеї адинавине. Два роки
поки жили з собою, а Олена не дїста-
вала ніколи ніякого листа, відки-ж тепер
нараз лист і то дуже пильний! Від
кого?..

І заболіла її в тій хвилі скритість
Олени. Вона ледина щира, отворта, не
була в силі арозуміти Олени, цілої її
вдачі.

— Хаба якийсь страшний зачин
пристє ся у її житю, — думала вона
йдучи поволи в сторону дому, — бо
ниже инанше повини собі все те.

Олена відбрала тимчасом лист —
і роздерла гарячковим рухом поверту.
Зміст листу був короткий. Ледви кілька
слів написано тям, але знає Олена умі-
ла читати і між стихами, бо відкинула

се в него довго, довго, забула, до вона
находить ся, не чула, що Зоеї стоїть
близько неї та відкинує ся в її лице,
немов би з виразу його хотїла вичитати
се, чого уста не хочуть сказати.

По добрій хвилі проминула ся Олена
і адинаване Зоеї аж тепер не мало міри,
коли в сумних, байдужних зачинах
Олени побачила блиск веселости
і шасті, а на її лиці усміх.

Видом сям утішила ся не менше,
як Олена листом!

— Добра ніч, бачу? А що тако-
го, Олено, — промовила до неї.
Олена в ту-ж мить спохмурилась.

— От нічого, нічого, дрібниці, —
відповіла неохотно, ховаючи лист.

А в очі Зоеї слізи закрутили ся
по сль слізах. Щоби однак укріпити їх,
відійшла до себе, не промовивши ні
слова.

Три дні не бачили ся з Оленою. Із
сторони Зоеї було се велике героєство.
Кілька разів денно була вже на столах,
намірюючи ся піти до Олени, але все
вертала.

— Ні, не піду ще! Нехай знає, що
і у мене є любов власна і гордість.

Четвертого дня рано постановила
вона поїхати ся із Оленою. Звернула
ся до її мешкання, але Олена не встала.
Двері були зачинені.

— Що се? — подумала неспокійна
Зоеї. — До бюра ще не ходити, до-ж
вона диваєт ся.

Заглянула до огорожу, але і там
Олени не було. Вернула до себе.

Губ. волинська (рос. магн.):

тис. дес. дес. дес.	тис. дес. дес. дес.
Н. А. Терещенко	14
Ф. А. Терещенко	35
Г. Уваров	39
Уварова	22
барон Тавбе	22
ки. Імеритинський	11
гр. Канкрин	20
В. Бав	23
Дуріаін	22
Охотніков	16
Фон Бремзен	20
ки. Боратинський	14
Борт	11
Янхін	11
Пантес	12

Губ. подільська (польскі магн.):

Собаєвські	50
графи Потоцкі	40
Ярошинські	25
Холовевські	15
Юрєвич	12
Бжозовські	10

Губ. подільська (рос. магн.):

Родокопакі	20
Балашев	12

Як бачимо:

в Київщині

10 польських плантаторів	318.000
16 російських	308.000

на Волині

11 польських плантаторів	383.000
15 російських	292.000

на Поділі

6 польських плантаторів	152.000
2 російських	32.000

Разом:

27 польських плантаторів	853.000
33 російських	632.000

Всї разом 60 плантаторів 1485.000

60 плантаторів посідає 1,485.000

десятин землі. Шістьдесяті панив —
2,227.500 моргів землі: шістьдесяті
магнатів — два і чверть мільйона
моргів!..

Російська часопись „Новое вре-
мя“*) тішить ся, що великі маєтки
нашські переходять в російські ру-
ки і тішить ся, хоч признає, що то-
ті магнати московські „по більшій
часті рідко лиці показують ся в
своїх добрах на селі, перебуваючи
постійно далеко від своїх дібр...“

Безмежні простори землі в ру-
ках невеличкого жмені мільйонерів —
в руках польських шляхтичів, що
колись край свій продали царям,
щоб лиш далі спокійно панувати
над крєпакками: — руках сараачі
невинної, поміщицької сволочі ро-
сійської, що з ласки царів і цариків
загарбувала плодучі землі україн-
ські!..

Безкраї простори землі, зрошені
потом і кровю мужиків — безкраї
лани, що для рабів несуть лиш
труд і азидні і терпіння а для па-
нів безжурно легке, розкішне житє,

„Новое время“ — се часопись, що
думо горічю займає ся недоволю Славян
іада-би всіх Славян бачити „визволе-
ними“ та зєдиненими під могутню цар-
ською рукою!.. „Новое время“ дуже
горічю опікує ся нашими москвофілами;
відомий москвофільський публіцист, Дімі-
трій Вергун в нїд Городек пово Львова
— спіл-робітник сїї газети.

Тепер кожний арозуміє, якого раю
бачають „братів Славян“ взагалі і
нам Русинам зокрема пани в „Нового
времени“ і їх прихильники, наші
москвофіли! Два і чверть мільйона
землі — шістьдесятьма магнатами: а
„визволені“ мужик пропуючи кріва-
ним потом магнатські лани, нехай радіє,
що доля позволила єму адихати з голоду
в імперії „батькини-цари“!..

— Куди пішла панна Олена? —
спитала служниця.

— Не знаю... Була тут може перед
нім годиню, лишила лист і книжку
якусь і пішла, не говорячи до мене ні
слова!

Серце Зоеї забило ся сильно.

— Лист, лист лишила?... — про-
шептала, — не вже-ж...

Так, Зоеї не помилила ся. Лист се
був прощальний. Олена виїхала з В. і
не обидла вернути ажє. Книжка, яку
лишила разом із листом, була се та са-
ма, що її Зоеї так часто бачила в ру-
ках Олени, до якої вона щось вину-
вала... Дневник Олени.

Зоеї взяла у руки лист, але не
мала відваги отворити його. Довго при-
дивляла ся привому, непрученому почер-
ковим писма і догадувала ся, що руки
Олени мучили дрожати, очі сльзми за-
ливати ся, коли писала сль шару слів:
„Дні Зоеї...“

Не читаний лист положила на
столі, а взяла книжку, отворила її і ма-
хивалась почала перевертати картини.

Се була повість жити Олени.

Зоеї перекидала картини книжки,
читала короткі уривки, не розуміючи
однак нічого та не хниг в сльз за
листом і книжку відложила, а заломивши
руки, пошла у сунію задуму.

Коли отравля ся із задуми, гла-
нула перед себе, перестрашила ся. На
столі лежала перед нею книжка, а на
ній лист. Зоеї отворила його тепер
споро. Вона забула майже, що се лист
від Олени. Ії здавало ся, що вона адри-

мала ся при обіді, і не чула, коли служ-
ниця положила лист перед неї.

„Моя найдорожша Зоеї! — читала
півголосом. — Не гнівай ся, не май
жалю до твоєї бідної Олени...“

— А! Се Олена пише! — киннула
несамовито і зайшла ся судорожним
пачком.

Довго плакала, довго.

На вібрале сего вечора не пішла.
Остала дома, а замкнувши ся, пере-
читала безчисленні рази лист Олени та
переглядала її дневник.

Що раз новий потік сльз заливав її
поморщене лице, воїни і отогони від-
рали ся із зболілої груди.

Ох! Бо вона привязала ся до тої
Олени, мов до рідної дитини! А любила
її та, що більше любила не сила! У
ній бачила потїху своїх самотних, сум-
них днів старости і ся старість тепер
менше ликала, трівожила її — а тут
нараз... нема... нема сїї поханої, нема
потїх, розради і знов жай сама, сама
пожлого дня, кожної години, хвилини...
забута, байдужна для всіх...

І що, що розлучило їх, яка при-
чина? Чому Олена так споро рішила ся
відїхати на все і не пощадити ся...

І цїнавість проджева міжкам про-
била своє. Зоеї перечитала лист, до-
дала ся із него, що Олена відїхала з
дуже важної причини, не прощала ся
лиш тому, аби зловидити болю її
і собі.

„Лишаю тобі книжку, з якої дізна-
єш ся, хто я! Перечитай сама, дай по-

хоч пани тоті і в очі пера не ба-
чать своїх ланів, — отсе та роз-
вішна Україна, що спочиває спо-
кійно під блаженним царським по-
кровом!...

Оргії польської гакати.

(Конска.)

Шкода тільки, що Wiek XX так
гарно зачавши свою статтю, зараз
дає сів на конина брехні і тави-
кани та кинує ся на Русинів —
замість кинути ся на своїх таки
Поляків за використання поміша-
ни згаданих поняти.

Wiek XX пише, що в самім
Львові половина греко-католиків є
записаних за Поляків і їм нале-
жать ся польські проповіді, сповіди,
катихизації і т. д. — Але забув
написати і се, яким то способом є
половина львівських греко-католиків
записана за Поляків! — Забув са-
раша згадати про се, що всі служ-
боваці, принципи, господарі до-
мів і т. п., записуючи в конскрип-
ційні дієти своїх слуг, підладних,
сторожів і т. п., не питають їх про
народність, але вписують самовіль-
но і без відома інтересованих роз-
говорну мову — польську.

Та лишаємо вже сей факт на
боці, хоч і як він промовляє про-
тив усіх дальших виводів Wiek-у
XX-го, і приймаючи всі виводи сеї
часописи за добру монету, киваємо
на се: Згода! Годимо ся на се,
аби для греко-католиків польської
народности релігійні функції спов-
нювано в польській мові — і оно
так дів ся по цілком опалених
руських парохіях сільських, — але
натомість маємо повне право до се-
го, аби консеквентно приложити ту
саму норму і до Русинів латинь-
ського обряду. Звістка річ, що біль-
ша половина римо-католиків у схід-
ній Галичині — се Русини з діда
прадіда, перетигнені всіма спо-
собами із руского обряду на латинь-
ський*), Русини, що не вміють май-

же ні слова по польськи і що три-
мають ся кріпко своєї праїдної
рускої мови.

Хоч при конскрипції, котрої
переведене поручас ся — коли не
заслуженим писарям то польським
ксьондзам або економам, ті кон-
скрипційні функціонари з розмислом
записують цілі рускі села, де насе-
лене латинського обряду, до Поля-
ків, то мимо того загальною звістим
є фактом, що в східній Галичині
маємо чи й не більше як пів мільо-
на Русинів латинського обряду.

В нашій часописі було вже не-
раз писано про те, як наші „bга-
сія“ заходять ся поважно коло ко-
лонізацій сего корінно-руского еле-
менту, як они будують „kościółki“
і „kapliczki“, аби припадком сеї
Русин-латинщини не вступив до гре-
ко-католицької церкви і не почув
руского слова, як польські ксьондзи
тероризують своїх парохію-Руси-
нів і на-силу, при помочи сповіди,
проповіді і т. п. роблять з них
Поляків. Все те нераз було у нас
писано. А було писано і се, що для
того пів мільона нашого народу
треба рускої проповіді, рускої спо-
виді, рускої відправи, руских ко-
стелів, руских священників і що
одинокою дорогою до переведення
сего — то основане окремого римо
католицького єпископства для Руси-
нів латинського обряду в східній
Галичині.

Коли-ж Wiek XX жадає поль-
ської проповіді для кількох тисяч
Поляків греко-католицького обряду,
то ми маємо повне право жадати
руского єпископства для пів мільо-
на Русинів латинського обряду!

Друга русинська стаття з 458
числа Wiek-у XX-го надто голослов-
на а при тім денунціаторська, аби
ми потребували довше над нею за-
бавляти ся. Тому забудемо єї ко-
ротко.

Wiek XX каже, що греко-като-
лицькі катихизації по львівських народ-
них школах заціпляють в дітях
замість релігійности національну
нечерноту і загорілість супроти
Поляків. При тім однак не подає
Wiek XX ні одного факту, де би
руский катихиза справді допустив
ся чогось такого. Голословні закиди

шовіністичного органу та его по-
клики до компетентних властей
стать тому безосновною а тим са-
мим і нечесною денунціацією.
Се оружжя найлегше, найдешевше а
гідне „демократія народоваго та-
бору“!

Не тут місце наводити докази
відповіді, як польські катихизації з
руських (латинського обряду) дітей
роблять польських шовіністів, як за-
сївають негату між дітьми а ро-
дичами або між рідною, що похо-
дить з одних родичів. Від ряду ро-
ків є тих доказів повнісько в на-
шій прасі.

На сїм і кінчимо наші замітки
над голосом зайвих польських гака-
тистів і думаємо, що спавнені за-
махи польських шовіністів певно не
зітруть нашого народу, але тільки
розбудять серед него тим більшу
відпирність!

ІВАН ФРАНКО.

З остатніх десятиліть XIX. віку.

Далі.

IV.

Я не думаю детально оповідати
історію різномірних компромісових проб,
які робились у нас в часі від 1882 до
1900 р. Досить буде пригадати тільки
важливі факти і висвітлити їх ідейний
підклад, що творили ту духову атмосфе-
ру, в якій виростала наша тодішня лі-
тература.

Зачиня від російської України. Як
звісно, панованне Олександра II. закінчи-
ло ся нечуваним доси розвитком серед о-
дної часті російської суспільности ре-
волюційних ідей. Правителство, бачи-
ючи, готово було до концесій для су-
спільности, щоб утихомирити її; в по-
літрі почули ся легіт так званіх Ларі-
Мелішевських „ідейців“. Україна вислала
найенергійніших, високо-талановитих
своїх синів у боротьбу з абсолютизмом.
З одного боку Желябков, Кавалевич, Ли-
зюгов, Ковалевський і многі-многі інші
несли на собі тягар т. зв. терористич-
ної боротьби; з другого боку репрезен-
танти українських земств у Чернігові,
Катеринославі, Полтаві підносили голос,
домагаючись розширення громадянських
прав, довершеної реформи. Українські емі-
гранти, головні Драгоманов, усю енергію
поверли той ентузіастичний рух до виборення
конституції в Росії. В Женеві новотала

і якийсь час була редакція Драгома-
нових газета „Вольне Слово“, без сум-
нішу обій Гершензона „Кодзола“ пер-
ших років найліпше, найсерйозніше з
еміграційних російських видань. Про-
відною думкою сего і по його впадку
видаваного являється час також при спі-
вуді Драгоманова журналу „Свободная
Россія“ було: нехити земства і пер-
ший рад борити за уніфікацію Росії від
абсолютизму, висвітлювати розумінням лю-
дем із урядового табору неохитість кон-
спісії в конституційній дусі для самого
державного інтересу, і в кінці висвітлювати
революціонерам-терористам безоснов-
ність їх заходів та помилки, яких вони
допускали ся ігноруючи маси нелицо-
русських народностей і зробивши бороть-
бу за конституцію не всенародною, а
якоюсь партійною чи навіть дружбовою
справою.

Бомба 13. марта 1881 р., що вбила
Олександра II, підняла й нахлі на даро-
вання конституції з доброї волі царя.
Новий цар Олександр III. поворотним
поглядом розпочав добу важкої реакції.
Ще до його коронації до нього з кон-
ституціоналістів були якісь надії; остан-
ній ж-р „Вольного Слова“ кінчив ся за-
всю, що редакція „ожидала подучення
наших для неї публіцій изъ Росіи“,
та не одержавши з невідомих їй причин
нічого припинив видане, надрывавши
ті матеріали, які вважала потрібними о-
публікувати перед коронацією. Розумі-
ється, по коронації видане вже не бу-
ло поновлено.

Настала важка доба в Росії. Не-
тільки революційні, але й конституційні
нарісткі в Росії були розбиті і роз-
точені. Суспільність немов одубіла;
люди що перед німало літами настро-
єні дуже революційно, тепер умили ру-
ки під усюю політику. Спеціально на
Україні, в тамонішніх інтелігентних гро-
мадах бачимо упадок духа. Проклято-
но так звану „неохитичну культуру
праці“; українська етнографія, історія і
археологія стали покладеним захлестом
для людей, що вперед сягали думками
дуже глибоко в живу дійність. Певна
річ, в тоганду загально-російського лі-
бералізму се була велика шкода і Дра-
гоманов мав рацію остро критикувати
сеї упадок політичного духа. Але істо-
рич судити про нього іншим; він бу-
де бачити в тій добі політичної реакції
порух тихого сіння і повільного росту
нового українства, порух отверення Укра-
їни від шуму загально-російських ви-
роких ераз і повороту, так сказати, під
різну стріку. Досить буде переглянути
показаний рад томів „Кіевской Старини“
видаваних за час тих важких років, не
менше показаний рад праць про Україну,
її минулину, язык, літературу, видаваних
ученими Потебнію, Антоновичем, Жи-
товським, Сумцовим, Петровим, Дашкеви-
чем, Голубеним і многими иншими, щоб

речити Телі, а воли хочеш, то і всім
товаришам“.

Перед очима Зоїї лежав денник,
їїна повість тайного життя Олені.

Батько мій був генералом при го-
ловній полку князя В.

Був се мужичина дуже енергійний,
чесний, а передовсім незвичайно ріш-
увий. На людей мало уважав. Опанов
сумійно свої обовязки і був усе погід-
ний, спокійний.

Мене виколував після себе, вносив
у мене свої погляди і порекомендації, з
його енергія і рішувість привалили мені
в наші вже від уродження.

Мати моя вмерла, коли я не скін-
чила ще п'яти літ. Тимчасом її дуже мало.

Для мого товариства спровадили
батька до нас своєю далекою сповіду,
вдову, дуже добру, лагідну жєвнину,
схворену на те, аби освоювати ось такі
дні створина, яких я була. Що-ж, коли
тоді, як її сплеснений вид був мені
найбільше потрібний, вона поїхнула
мене! Перенесла ся у літний рай, ли-
шаючи мене однакшій дитиною.

Тітку Луню, як плакала а її, лю-
били а плакали, пристрасно, то-ж по
смерті її в майже божество. Днями
підняв і перебувала на її гробі, лежачи
на томі. Погрози її просили батька,
погрози її бояли ся, хоч і любила дуже,
не помагали нічого. Її не хотіла їсти,
ні пити; поживу, яку приносили мені
на кладовище, в вивадала геть від себе.

Батько наслани мені лікарів, бо та-

да, що я ажешовалла. Але і вони не
помогли нічого, і той шал мій, чи як
його називати, тривав уже пів року. Я
погляділа страшно. Висохла, почорніла,
а батько мій постарів ся із турбети про
мене. Його волосся посивіло цілком.

Був се єдиний, зиний, хмарний
день. Я все ще пересиджувала на мо-
тилі тітки. Дош, заверуха, слота не піх-
отрашували мене, але я була така вже
обезсилена, змучена, що сніжи на землі
загоріла у теплий плам, а заснула.

І снит ся мені тітка Луня перший
раз від дня її смерті. Веде за руку мо-
лодого поручика, котрого я не раз ба-
чила і серед снів промовляла до мене:

„Оленко, Оленко моя! Чому ти не
отямни ся, чому не стараєш ся упо-
коїтись? Коби ти знала, як я терплю
через твої сльози та через те, що ти
докладаєш! Ох, ти не любиш мене Олен-
ко, коли отілаєш мук заплани мені!“

„Тітко! Тітко!“ — зойкнула я
крім сон.

„Цить, цить дитинко, не побивай
ся“, — говорила тітка далі. — „Ось
бач, пав Юліан заступити тобі мене.
Люби його так, як мене любила“.

І тітка підводила до мене свого
товариша. Він узяв мене за руку. Тітка
відійшла, а припустила, хотючи задержати
її при собі і будила ся...

Отворила очі... наді мною стояв
молодий поручик Юліан Кузюкович.
Держав мене за руку. В його очах ма-
лювала ся любов, чи співчуте, солодка
зацікавленість і сум і спокій, як у тітки
Луні.

Сеї погляд нагадав мені її і при-
вів на пам'ять сон, чи привид. Не знаю
сама, що се було.

— Пам'ятаю, усюкляте ся! До-
сить уже напала на ся, — промовив до
мене, а в голосі тін я знов чула голос
тітки, і спокійна гляділа а в його очі.

— Чи тітка нас приїхала до мене?
— спитала я по хвилі.

— Так, тітка і батько ваш, що за-
недумав...

— А чи ви любите мене так, як
тітка Луня? — спитала я вдруге.

— Так, так, як тітка Луня, — від-
повів поручик, — то-ж в імені тітки
Луні а прошу вас, ходіть зі мною.

Не надумуючи ся я піднесла ся із
землі і пішла за ним.

У поріт казювниця стояла новоза-
він посадив мене при собі, отузив пла-
щем і а притулюючи ся до него, засну-
ла. Я збудила ся у своїй кімнаті. При
моїх ліжку сидів поручик Юліан, а
батько мій ходив по кімнаті.

— Що дитинко, ліпше тобі? —
спитав батько, підходячи скоро до мене.

— Добре мені, — відповіла я і знов
уснула.

І спала з короткими перервами три
доби. Четвертого дня рано збудила ся
новим адором і спокійно. Сльохомість
усього, що стало ся зі мною, виліт
пернула.

— Тітка дала мені Юліана, — по-
думала я і вийшла пошукати його.

Він сидів у другій кімнаті і читав
якусь книжку. Побачивши мене, кинув
її і підбіг з радістю до мене.

— Ви несли вже? Сказав Бог?

Я кину ся до него і уїдавала
його руки і... Так питала а звычайно
тітку.

Він поса... своїх волівав,
почав гладити... носити, ба-
вити.

І від того час... як заступив мені
іноді тітку Луню... любила його так
пристрасно, горачо, як її. А він не чу-
вав ся гарного дитяти. Радо пробував
зі мною годинами цілится. А як налив
мене їдати на коні, мене задувала ще
співальніша згадка із ним. У своїм серці а
чула безмежну вдячність для него за
всі ті чарівні хвили, які переживала а
із ним на коні серед широких пустих
стенів.

Минали роки, а життя моє не змінало
ся. Юліан був моїм невідступним това-
ришем. Служба його забирала йому
лише три години денно — решту днів
віддавав мені. Навчив мене стріляти з
револьвера, з карабіну, знамонити «схту-
вати ся, грати в карти... Навчив мене
всього, чим він сам любив ся.

Мій батько не знервав дуже увагу
на те, що мені, дитині, сніла було би
придавати жіноче товариство. Доводі
було йому того, що я була здорова, ви-
гляділа знаменито і була все весела.
Чувала ся сям, що має такого „гуа-
рина“, як називав мене, червоної із ра-
дості, коли бачив, як я летіла і степ
ва огниетім коні без найменшої трі-
воти а товаристві мого учителя.

(Далі буде).

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях ул. Петровича, ч. 4

має стої книжки на складі:

Бажанський Іван: Пронасть	1.20
Беринський Мечислав: Педагогіка для семінарій учительських і учителів шкіл народних, (видане четверто значно розширене доповнено „Нарисом психології виховавчої“)	6.—
Будилець Еміль О.: Студії богословські	2.—
Гавришук Микола: Методика науки в школі народній ч. II	1.—
Гайда Теодор: Домашній писар, збірка примірів, як укласти різні писма	1.—
Гайда Теодор: Перші зорі, оповіданя	1.—
Думки та пісні, поезії	—20
Гаршин: Мазари	—20
Гоголь Микола: Ревізор, комедія в 5 дій, переклад В. Сімович	—60
Грибчук Микола: Гумористика	—24
Данилевич Іван: Прикази I	—16
„ II	—16
Вазаріо Іван: Жарти	—20
Кітка-Осколкович Григорій: Маруся і Салдацький патреть	—50
Кобилянська Ольга: Людина	1.—
„ Покора	1.—
„ Некультура	—30
Комисарий Олександр: В день святої волі	—20
Крушельницький Антін: Пролетарі	1.—
„ Серце	1.—
„ Сяччичини	—80
Левкий Болдан: Із села	—40
Лукан Василь: Угорська Русь, її розвій і теперішній стан	—30
Лукіничук Дмитро: Багіїти	—20
Martynowicz Isidor: Historische Zeugnisse über die ältesten Beherrscher und Einwohner der Bukowina und Moldau	—20
Овчинников П.: Бесіда в Білій Криничі	—20
Окулевський Ярослав: Листи з чужини	3.—
Павлик Михайло: Прорусько-українські народні читальні	1.—
Pihuliak Darius: Die Amts-Correspondenz der Volksschulleitungen und Ortsschulräthe Angelegenheiten	1.25
Шулак Євдокій: Верховинські згадки	2.—
Попович Олександр: Ластівка	2.—
„ Чуна горічана	—40
„ Методика I	—60
„ 10 вказів для дітей	—20
„ Хлопці садівники	—40
„ Цісар Франц Йосиф I.	—20
„ Краєволюбні люди	—40
Семанюк Іван: Карби	—80
Симон І. Образи з природи I. II.	—20
Слободіна Марія: Іхтож вона була	1.—
Стефанів Василь: Сина книжочка	1.—
Стоцький Стефан: Бувовинська Русь	2.40
„ Bestrebungen der Rumänen	2.—
„ Громада, або який лад і порядок має бути в громаді	—20
„ Порадник, як закладати каси поштові і ощадні	—40
„ Minoritätsvotum in der vom k. k. Bukowiner Landesschulrath behufs Regelung der ruthenischen Schulorthografie	—40
Фельмович Юрій: Твори Т. I.	—80
„ Пісні жовнірські	—20
„ Проккурка	—20
Франко Іван: Русько-українська література	—20
Шпичко Осип: Листи з неба	—30
Времійчук Дмитро О.: Die griech. Präsenificationen-Messe, ihre Entstehung, Entwicklung und gegenwärtiger Ritus	3.—
„ Життєвий і смертний історія перенесення мощей св. великомученика Івана Сучасного	—40
Яблочков Г.: Сільська учителька, оповіданя, переклад А. Крушельницького	—50
„ Бесіди про часи козацькі	—80
„ Bez Ruthenische	—20
„ Про бук, ойм, красний і про вибори до ойм	—20
„ В чім наша сила	—20
„ Кожуші по людях	—20
„ Годок до народа	—24
„ Заря	—20

Малий Катихизм для православних дітей в народних школах на Буковині. Це в призначений шкільний православний виховання видане „Малого Катихизму“ Е. Івановича, апробованого православною консисторією в Чернівцях, допущене міністерством народної освіти з дня 25-го мая 1901 ч. 3315 до ужитку при навчанні в народних школах з руською викладавкою мовою на Буковині 20 с.

Гігієнічна підстава здоров'я.

Хто хотів би
в добрім місці ульонувати
НА СТАНЦІЮ

свої діти на час шкільний есентуально
від 1. вересня с. р.

зволить оголосити ся до редакції
вашої часописи, де довідаєсь о бли-
зких условинах.

Сим поводить ся фрізіер
ЛЕВ ВАЙС,
Tempelgasse,

потрий щоб охоронити своїх гостей пе-
ред скріпними недугами, завіз у себе
вскі найновіші гігієнічні урядження, пр.
паробізоване бриття, механічні розчісачі
до нудровання, паробізовані ватовані пе-
реп'язки на шию і т. п. так що дитино
може бути приємністю бути услуженим
в так елегантно і модерно урядженім
салоні.

Найтаньші друки для шкіл народних

можна получить лиш в

друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

Classen-Buch	аркуш 4 кр.
Wochen-Buch	„ 4 „
Auszug aus der Schulbesuchs Tabelle	„ 8 „
Lehrerkataster	„ 1 1/2 „
Schulkataster	„ 2 „
Jahresausweis	„ 1 1/2 „
Inspektionsbericht (два аркуші)	„ 4 „
Schulversäumnisausweis	„ 2 „
Quartal-Ausweis	„ 2 „
Свідчення відхідні нім. і рускі	„ 2 „
Gestionsprotokoll	„ 3 „
Квіти німецькі і рускі	„ 2 „
Свідчення уніальненя німецькі і рускі	„ 2 „
„ фреквентацийні рускі і німецькі	„ 2 „
Schulmatrik	„ 2 „
Inventar	„ 2 „
Katalog der Schüler Bibliothek	„ 2 „
Competenten-Tabelle	„ 2 „
Qualifications-Tabelle	„ 2 „
Aufforderung zum Schulbesuche	„ 2 „
Занізаня	„ 2 „
Повідомленя майхні рускі і німецькі	„ 2 „
Arbeits-Zeugnis	„ 2 „

Рік заснованя 1892.

Товариство взаємних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, Ринок ч. 10. (дім „Просвіти“)

перше і одинок руське Товариство аскураційне, обезпечая будинки,
і всі предмети движимі проти шкід огневих.

„Дністер“ припоручає Присвяти. Ординаріати Всч. Духовенству і
вірним всіх трех Єпархій.

Фонди гаранційні „Дністра“ з днем 31-го грудня 1900

Фонд резервовий	311.540 кор. 11 сот.	} разом 520.406 к. 65 с.
Резерва премій	171.942 „ — „	
„ спеціальна	6.000 „ — „	
Фонд емеритальний	30.924 „ 54 „	

Тарифи „Дністра“ дуже умірновані. Надійшла річна рощає ся між
членів в формі зворотів. За рік 1900 доставлять члени 8% звороту
з премій.

„Дністер“ виплатив до 31. грудня 1900 відшкодовань 2.120.834 кор.
Шкоди ліквідують ся безпримовочно в присутності Делегата і 2 членів.

Поліси „Дністра“ приймають при помилках гіпотечних: Банк крає-
вий і Каса ощадності у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снитині,
Городенці, Терембові, Заліщиках, Городиу, Ярославі і Богородчанях.

На жите треба обезпечитись тілко через „Дністер“ в Товаристві
власн. обезпечень в Кракові; з таких обезпечень через „Дністер“ іде
часть проміт на рускі публичні добродійні цілі; поліси і квоти ви-
дає Краківське Товариство рускі.

„Дністер“ пошукує спосібних агентів, особливо сваян господарів в
обрестностях, де еще нема близько агенцій „Дністра“. — Агенти за-
робляв вже 274.964 кор. проміт. — Зголошени о агенції треба
вносити до Дирекції у Львові.

Селяни обігають ся тілко о агенції „Дністра“.

Від огню обезпечайте ся тілко в „Дністрі“.

На жите обезпечайте ся тілко через „Дністер“.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях отворена в неділю і свята від 9 до 11 години рано.

Виходить в Чернівцях
що середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петропавлівська ч. 2.

Рукописи збирає ся лише на поштових
вистережках. — Редколлеція збирає
власні матеріали.

БУКОВИНА

Передплата на „Буковину“

на шість місяців	20 Кор.	—	ср.
на рік	40	—	—
на чотири роки	160	—	—
на місяць	1	70	—

Повільніше число коштує 15 сат.

Передплата і підписка на „Буковину“
власні в Чернівцях.

До школи!

Маммо багато більше класових народних шкіл руських, у яких руська дитина може набрати стільки знань, що відтак може перейти ємлі до у гімназії, а проте так мало, бо ледь кількадесять учеників вступив рік-річно до неї. Тоді були відомі два відділи першої руської класи, а сего року ледь чи будуть, скоро на 1. 2. і 3. вересня с. р. не стане ще хоч 40 руських хлопців до вступного іспиту.

Нашою річчю є визнати панів учителів тих шкіл, аби щільно звертали увагу на спосібність дити і старали ся всіма силами вислати їх у гімназію! Се ваш єдиний обов'язок, панове учителі, підперти духовно кождо спосібнішу дитину, а вплинути морально на її родичів, аби послали її в гімназію!

Обов'язок ваш є єдиний тому, що ви можете підпомогти продукції руської інтелігенції такої слабкої до сї числом на Буковині.

А що тої інтелігенції нам потреба, аби послужити доказом справнодавств червоноцього університету за останній семестр.

Звичайних і надзвичайних слухачів тут було разом 458. Найчисленніша була фреквенція на правничій факультеті, бо 327 звичайних і 24 надзвичайних слухачів, а 10 доцентів. На богословській (греко-орієнт.) факультет учалося 24 звичайних і 1 надзвичайний слухач. Відділ філософський мав 44 звичайних слухачів а 22 доцентів, так що на одного професора випало пересічно по двох звичайних слухачів. Надзвичайних слухачів було 23, а між ними 5 жінок.

Марія Слободіана.

МАТИ.

Конець.

Я привадила собі маленьку сиротку, близько п'ятирічну, та по цілих днях майже пересидувала на гробі батька.

І думала, що в сїй спосіб докину піля свого. І не жаль мені було дїт молодих, пропавшого щастя — жаль лиш Даниї було!

Серце говорило мені все, що йому але без мене на світ, так як і батько-ни його.

В два роки пізніше я дізнала ся, що Юлія помер. Лиши жінку з одним сином. Вона продав увесь недвижимий і движимий свій маєток і виїхала за границю.

Якже страшно забачило мене серце на ту вість. Я втратила раз двох: батька і сина.

Ні, ні, не дам я її вивести його з чужий світ, між чужих людей! Я маю до него більші права, ніж вона! Я догадала його від першого дня його життя — він мій, мій!

І сего ще дня я вибрала ся в дорогу.

Та ба, прийшла за мною! Сусіди показали мені могилу Юлії і сказали, що жінка покійниці виїхала з дитиною на північ до своїх. Де? куди? я знов не знала.

По розговорному ланку записало ся 255 слухачів за Німців (між ними було 207 жінок), Румунів 105, Русинів 46, Польків 41, Сербів 7, Чехів 2, Вірмен і Болгар по 1.

Цікава статистика, правда? Румуни, що одні могли би ся рівняти до своїх прав на Буковині з Русинами мають майже в три рази більше слухачів ніж ми, Німці і Жиди, продукують у шестеро більше інтелігенції ніж Русини, а навіть Польки дорівнюють у продукції інтелігенції Русинам, тим Русинам, котрі можуть ємлію сказати, що позовину нашого краю оброблюють своїми руками, зростають своїм потом кернами і тим самим повинні мати найбільші на ній права під кожним агідом.

А тимчасом що тут дїється? Чужинцеві їсть що пайличини кушени хліба нашою рукою, низькоплатний, веде верх у нашій економічній, політичній і культурній життю.

Всі наші школи висіні засипані чужинцями, всі уряди в руках самих чужинців. До судів вступають люди, які не знають краєвих мов! І люди ті чванять ся незнанням руської і румунської мови. Їм вистарчас німецька! А що вони за се мають? Чи може упосліджують їх перед тими, що знають всі три краєві мови, а бодай дві із них? Де там! Їх висіскають! Урядника, який знає всі три краєві мови, а бодай дві, дають на провінцію, аби міг розмовити ся з музикантами, а тих панів що то знають виключно лише німецьку мову тримають у Чернівцях, се значить аванс для них! А с хоч во-

риєть із тих людей? Чи зможуть вони розмовити ся з руською або румунською стороною? Чи зможуть віддати приналежне кожній стороні пошановане до рідної її мови? Де там! Сторона мусить стосувати ся до тих панів, до тих, що не знають наших краєвих мов!

А чияж тут вина, як не наша така? Хтож тут винен як не ми, що за мало продукуюмо інтелігенції! Наше кожде село повинно вислати рік-річно спосібніші дїти в гімназію з тим, аби ті руські дїти були колись підмогою батьків і рідного народу, аби ті дїти шанували батьківську мову.

Іще раз звертаємо ся до нас панове учителі, до нас, що маєте приступ до сердець наших селян і міщан, вмонлюйте їх, аби послали свої дїти до середніх шкіл — і пам'ятайте, що під вас залежить, аби ваші вчителі були записані золотими буквами в історію нашого народнього відродження!

Перший буковинський з'їзд учителів.

(Конець.)

Ми згадали, що учитель К. Васильович реферував про існуючі шкільні влади та про їх реформу. Внесення при тій нагоді поставлені ось які: Шкільну владу слід з'організувати в такий спосіб: 1. державне міністерство шкільне або державна Рада шкільна з осідком в столиці держави; 2. Шкільна краєва Рада із осідком в столиці краю; се складаєть ся із ось яких членів: а) із шефа краю, як предсідателя, б) із трьох шкільних

інспекторів, в) із двох членів краєвого відділу, г) із 5 членів із учительського стану (а іменно Чернівці висилають 1, північна і південна часті краю по 2 членів), 3. Повітова Рада шкільна складаєть ся: а) із державного урядника, лиш на сю ціль урядом іменованого, урядника, що має бути головою, б) із повітового шкільного інспектора, в) з 2 членів краєвого відділу і г) із трьох заступників вибраних учителями; 4. Найближшою інстанцією було би в кінці само управління школи (знесення шкільної місцевої Ради).

Збори ухвалили єї внесення. Слідуючою точкою денного порядку на з'їзді був феферат п. М. Кісановича: „Правні відносини учителів“ при кінці якого поставив реферат ось які внесення: 1. § 48 алинея 2 державної установи про народну школу має бути знесений або сформульований в той спосіб, що кождий учитель без ріжниць віроповідання може позискати посаду на підставі своїх спосібностей, а не через припадок свого уродження або через зміну релігії; 2. Право презентації для обсяди учительських посад зноситься ся; 3. Аж як увійде в жите дисциплінарна установа із засадою, що політична діяльність учителя не може бути предметом дисциплінарного доходування, повинен соїм змінити установи, щоб відвостати ся до дисциплінарного судства учителів після тої засади; 4. При розписі конкурсів слід дивити ся на се, щоб дійсно звертати увагу на установу а конкурс і розпорядження або ся публікувати у

І знов проминує рік.

Я через половину перебувала на могилі батька і на могилі Юлії. Ті дві могили — то ціле моє життя! Здалека від людей, від світа та мені добре було! Я не думала, аби моє життя перемінило ся ще раз із спокійного, тихого на бурливе.

В річницю смерті Юлії пересидів цілий день на його гробі.

І пізній вечір був уже на світлі, коли я відвостала ся з дачки, намірюючи ся йти домі. Та жаль іще мені було відійти відом. Тут так тихо, так спокійно, так добре.

Ні, не піду ще! Іще хвилю лишу ся тут...

І єврта є надгробник я задумала ся. Мої очі блукали по рядках хрестів і великого роза статуї, що крили ся з поклою хвилею більше в сумраці вечора і вигадали з дачки, як живі істоти, що посують ся до мене в перед. Мені здавало ся навіть, що в легонькій шалесті вітру в чула помішані голоси людей... Я відхулювала ся, думаючи, що почую анабоні голоси.

Заверла відмах у грудях, дивлю ся і слухаю і побачила... всіх своїх родин... батька, матір, тітку і Юлію... Лиш всіх були дуже сумні... оточили мене і відхилили ся в мої очі довго...

Я пореносила по чорній свої зір із лани матери на батька, з тітки на Юлію.

Лише Юлія було найбільше сумно. Очіма дала він мені анісь знати, але

я не розуміла його добре. Батько і матір ливали сумно головами, а тітка висувала руку в сторону Юлії.

Я хотіла сингати його щось, але отворити уст я не могла.

Нараз місяць рішав, освітив довину, в якій був гроб Юлії і привид ішов...

Чи се справді був лише привид у наслідок розбурханих нервів, чи духи дорогих моїх явили ся мені, сказати, не вмію, що далі я маю робити — не знаю. Пам'ятаю лише те, що я не спала, бо коли місяць засвітив, я обіймала нервово надгробник руками, а в чолі моє спиналося кінцями анимий піт.

Я вернула домі дуже роздражена. Заснути годі було. Все ставало переді мною духи моїх родичів, тітки Луїї і Юлії.

Врешті над раном я уснула.

І синав ся мені, що я в анімє гарнім величї місті з Данусем, що я наїшла його на узліжжі між жабрацькими дїтями...

Від смерті Юлії я не читала майже газет, і не знала, що дїєть ся у світі. Байдушав мені було все. Я страждала від відсутності свого Даниї, а північні ріки — чи могли вони обходити мене!

Служниця приносила раз із міста вістунки, зачитані в більшій і меншій кусні газет та я ніколи не звертала на се уваги. А того ранка, коли служниця, як звичайно, вернувшись із міста, розказала переді мною накуни, я не пред-

чувалачи нічого, взяла кусник старої газети, та почала переглядати її.

На одній сторони була якось не докінчена відомість про самоубійство. На другій — повідомлення про віччана. Перше з ряду назвилося колишньої моєї знакомой спонукало мене до того, що я не думаючи майже про се, відчитувала цілий рад відбутих ся віччана у В. котрогось там дитина. При останнім назвишено в ехонили ся мої бїм ударити в мене. Се було повідомлення про віччана капітана Н. із жінкою Юлією.

Так от що!...

Тепер я зрозуміла вчерашній привид, сумно лице Юлії і свій сон.

Я зрозуміла, що за воєю ціну я повинна ратувати Даниї з руц його правдивої матери. А що все прийшла споро рішати ся, так і сїм разом у кілька годин пізніше, не прощаючи ся навіть із могилою Юлії, я відїхала до В...

Але ось думало ся нещасте, що не дозволило мені до нині здійснити свої бажання. В горіччї я забула сховати кусник тої газети, а служниця не думаючи, що вона потрібна мені, викула її в огонь із пишаними непотрібними куцями панеру. І я не знала, як зовести ся теперішній муш жінки Юлії. Але зразу я не журила ся сїм зовсім. Прені там мусили знати її — думала я і була зовсім спокійна.

Кілька тижнів проминуло на даремнім пошукуванні. Я ходила по всіх інформаційних бюрах, по всіх військових

пласним дієванню учительських розпоряджень; зносити ся перенесення із службових зглядів; 6. Просити ся власти, щоби точно вглядати, щоби правних постанов щоби до учительських поменшань, точно перестерігало ся; 7) Просити ся власти, щоби в пів улекшених пужди учителів, зарядили, щоби особи учительського звання тоді лиш могли входити в подружні звязи, як викажуть ся посіданням означеної кавції; 8. Просити ся власти, щоби в тяжких дисциплінарних случаях, аж до зарядження суспенсії о стілько вглядати в справу, щоби наперед відбували ся передоступні доходи. В тяжких дисциплінарних случаях слід бузоби перед вироком щоби карний суд ствердив останнє річч.

Над сим розвинула ся оживлена дискусія, в якій брали участь пп.: Дубенський, Ген. Кіннер, Абдджер, Бенка, Кісанович. Вкінці прийнято всі внесені референти і внесені постановлені підчас дискусії.

Дальше уч. Дубенський має реферат про „Організацію буков. учителів“ і поставив такі внесені:

1. Організація має обійти всіх що називають ся учителями і має бути точно переведена і 2. Квезістю народності омиваєт ся; 3. Мусить ся ввести в жите товариство, якого управління мало би засіди на цілі: щоби учителями на Буковині в той спосіб правлено, щоби вони презуміли стремління вольного думного учительства в Австрії. В дискусії над тим забирали голос пп.: Кісанович, Косторис, інсп. Кочинський, Брага, Декер і референт.

Підчас дискусії інсп. Кочинський лишив зборя чути ся діткеним докорам, які мали бути справлені до его особи. Вкінці внесені референти прийнято.

Врешті вибрано виконавчий комітет, в склад якого увійшли пп.: Дубенський, Серфас, Кіннер (мод.), Слушанський, Кісанович, Шгуляк, Брагян, Омельський і Ін. Савицький (мод.).

Тому що в денного порядку у-

сунено тему: „Які перешкоди стоять на дорозі народному освітанню“, то при дальших нарадах ставлено пільні внесені, між якими першій ось які: Шкільна краса Рада хоче споводувати, щоби тим учителям і учителям по зложенню кваліфікаційного іспиту, щоби тим учителям, які по 15 літах служби не одержуть самостійного місця, уділено пенсійний додаток в квіт найменше 200 корон. Для учителів, що учать реалії в народних школах повинна ремунерація рівняти ся ремунерації таких же катехитів; Рада шкільна краса хоче робити в порозумінню з красним виділом в тім напрямі, щоби кожда громада що річно після числа обов'язаних до школи дітей і після локальних відносин ставила щороку у предмінар відповідну квіту на заосмотрене бідних дітей в потрібні наукові средства і т. д.; число учеників не повинно перевищати на будуче 50; повинно ся інтомціям педагогії позваляти уряджувати респект вечерній, ходити на публичні забави, щоби учили ся манер і такту і так приспоїли собі соціальне виховане; не повинно ся обмежувати учителів у виконуванню громадських справ; тайна кваліфікація для учителів повинна відпасти, а на її місце повинна увійти в жите кваліфікація публична; учителям повинні бути призначені жезнічні зпичення на державних і локальних жезніцях після норм державних урядників. Рада шкільна хоче зарядити, щоби на будуче при дисциплінарних докладах проти учителів: 1. той, що обжаловує, був записаний при переслуханню; 2. щоби обжалованому приваїменше на 14 днів перед слідством вручено докладний з оригіналу алажжений відпис. (Усі внесені уч. Омелина Васильовича).

Далі ухвалено між иншими внесені уч. Короми, після якого просить ся міністерство, щоби розпоряджене, на підставі якого абсолюткам жіночих учительських семінарій прислугувати право ходити на університет, складати на ній іспити, щоби опісля діставали посади при жіночих учительських

семінариях, було розширене і на учителів імені в той спосіб, щоби по скінченню філософського пидліу і по зложенню відповідних іспитів тих учителів при обседах посад при мужських семінариях учительських угляджувано в першій ліній.

В кінці забирає ще слово дир. Ісакевич, що подякував присутнім за участь.

3 політичної ниви.

Для позавчорашнього т. е 25. н. ст. сервія в пільних містечностях Чехії відбули ся віча. В католицьких церковно-імських вічу в Літомерицах взяло участь около 1000 осіб. Народи попередило богослуження в катедрі, в часі якого читав ся св. Шахтерер проповідь о руху „Los von Rom“.

По полудні відприв нарада каноніка. Пам. В своїй промові підняв, що тепер не пора сидіти з заложеними руками, а час обудити ся з апілі і вжити за оружі в обороні костела, Рух „Проч з Римом“ рішав ся гаслу „Проч з Австрією“ і коначна треба виступити проти того. Епископ Шахель відіграв чисте християнський а не політичний характер віча. Народа покінчено залвою злочинності істереві. На віче наслід телеграми від архієпископа Марії Тересії і Марії Валерії. На телеграми до істерії і пили римського надійшли одити з подорож.

Різночасно на знак протесту устроїли собі Всенішні збори в инших містах. Тут промовляли послы: Шрайтер, Кіннер і Айзенкольб. З причини острого нападі Айзенкольба на католицьку розуміли комісар зборя а жандармерія опорожнила залу. В тім часі хтось вилука і комісара кузлом від нима аж ему шпана з голови злетіла.

Опісля толпа людей хотіла діставтись перед залу, де відбувало ся віче католицьке, але жандармерія перешкодила тому. Толпа потягнула перед пам'ятником імператора Іосифа II. і тут відіслано „Wacht am Rhein“.

Російські часовики однодушно обговорюють з великою радістю подорож істерської пари до Франції. „Новое Время“ висказує переконане, що такі подорож не лиш у Франції і Росії викличе радістний підйом, але і повсюди, де грубай егоїзм на продаванні гуманітарних амагань і не умертвив міжінсних ідеалів народів християнських. — „Вірженія Відомості“ констатують, що подорож

ся, причинить ся передовсім до укріплення мира. — „Россія“ і „Московскія Відомості“ підносять з патиском, що подорож істерської пари до Франції є новим доказом неохитної дружби обох держав.

ІВАН ФРАНКО.

З остатніх десятиліть XIX. віку.

Далі.

І він завалявав її річечки своїми фантастичними дослідями над „Словом о полку Игореві“ або витатками з повісті Верна і вибирав та порекадав із пильних газет та з Київської Старини найбільш анекдотичні, нуїті та для науки найменше важні дрібниці. Та про те а „Зоря“ чути було від 1883 р. новін нового духа. Певно, дуже ще слабо. Давні реалістичні привички були надто сильні. Досить пригадати, що в „Віслюгівці“ найзнаменитіших повістей при „Дзві“, де публікувалося таке драмте, як „В обороні честі“ Раймунда або „Гроші і праця“ Дядька Адама (в нечувано неволим перекладі), годі було знайти місце для „Мертвих Душ“ Гоголя, які опублікувало окремо заходом Д. Гладковича. Але компроміс нових елементів зі старими трівав не довго. Рішні причини абілітували навіне недовіра; досить було малозначучого факту, щоб довести до розриву. У Львові в интатіліш імпер Нарольський, старий народовець, пенсіонований урядник, що вийшов був на пенсію задля слабкоти. Коли появила ся у нас новий, соціалістичний рух, він пристав до нього, вислав дописи до „Громадського Друга“ і зистував ся з його редакцією. Притихавши до Львова лічити ся, залишав своїм брату поховати його без участі духовенства. Бутий редактор „Громадського Друга“ і дехто з молодіжи взяли участь у похороні і заспівали над могилкою „Що не смерла Україна“. І москвофіли і народовці підняли із на сего подвійний галт, мали „демагоскоп-радикалізм“, буніи то вони написали проблили демонстрації проти духовенства, провозгласили Нарольського на кладовище з цигарками в устах і т. д. Почало ся знов „еліміноване“ молодих. „Зоря“, яку Партишків думав передати одному з тих молодих, перейшла на Товариство імені Шевченка, а значить, у руки старших; молодих усунуто з редакції „Дзві“, а його редактором лишив ся бутий редактор „Світла“, позбувшись своїх колишніх радикальних поглядів. Молодим приходилося заробляти на жите кореспонденціями до польських журналів у Варшаві й Петербурзі, але й тут було лихо. Во хоча ті кореспонденти учерпе знайомили між иншими навіть

владах, врешті і по приватних домах — так, що на кожній ділянці В. мене вже знали і почали уважати на божество. Нарешті я побачила, що за мною ходять иніше мушкетер і едіти мене.

На другий раз вже день я остала в заті, а перебрана жидівка-перекунка вибігла із під ч. 10 при улиці Городовій... В несподіванку і варту перед собою мала вона недостатком ріжкого дрібного товару. Та якось не слухало її шасте. Увесь товар привнесла доми, инше того, що сходила всі найкрасні частин міста і була зайже в кожній каміні.

А часом із під того самого числа приходила раненько бідна жєбракка і вона рівно-ж справляла ся зино в ті частин міста, де мешкали нерепажно відьськи достойники й богаті люди.

Але той сам мушкетер почав слідити так жидівку, як і жєбракку. Одного разу жидівка здала що постигла вітчи перед його бєстрим оком.

Нарешті я довідала ся про неї. Але браз і довідала ся, що вони вихали всі троє на неозначений час над море.

Чи повірим Зое, в хвилю, коли зловий капітан, думавши, що а евожика його нава, розсєдлав мені коло найдоказнішого, а мала учте, як би мій Данусь, мій сні найдорожший був уже для мні.

Я не їкала на нм. Тенор а почала думати про будучність своєю і дитини, почала числити ся із грини, які а досі розкидала і не подумавши ні на хвилю,

ку, що жєрело не знати, яке глибоке, вичерплеть ся з часом.

В наслідок сиз нованих думок а винайшла собі посладу бухгалтеря і магазін, де працювала й до останньої хвилі, опісля винайшла підомітне житице і в тиждень півніше познайомила ся із тобою.

Вийшовши мене жите тобі знайоме — не знаєш лиш, що діало ся у мой душі... Ох, погані там побивали ся чути, погані!

Кнітани не вертали. Я ждала міши, другий, пів року, а їх як нема, так нема.

Минув рік. Я довідаю ся, що він номер, а що стало ся із нею і дитиною, вітхо не знає. І наді і вже більше не мала, що побачу ще коли свого сина. Я й не старала ся шукати за ним, сили опускали мене з кожним днем більше, а гаділа, що умиру небагом. Нараз а дізнала ся, що вони вернули обоє: Данусь і його мати! Я не мала відати їм ніпрост до неї і закладати дитини, до котрої а не мала ніякого права. Првати, як перший раз, годі, бо Данусь став уже дорослим молодцем — про мене забув повно, а вона мусіла розповісти йому піву історію.

Я хотіла в першій мірі говорити із ним, побачити його, не давши пізнати себе — і довідати ся новини, що він думав про мене, як гадає мене.

Перебрала у лаж жєбракки жидівка а в бразі. Небагом зійхав повіз. Гарний хлопєць височав із него та понав із

великою почесною рукою старій, мов голуб білий, дані. Се була його мати.

Хора, сєрета на рами сина ступала повозо по вистеленій диванами підлозі коридора.

Я мала досить часу придивити ся добре Данусю. Який він гарний, як кождий найменший рух його причудлив мені покійного Юлія — а очі від него відбраті не в силі! Він еностерісе, почав дивити ся на мене, „мама“ — прошептав тихо, але тин, що а почула сі слова і вона також чула — бо оглянувшись са дозола, задержала аір при мені. Я остовніла. Пізнаєть — то пронала я, думала а собі. Але на щасте вона не пізнала мене.

Відійшли до себе. Вона в двері на хтє, він впровадзави її, аийшов іще раз на коридор, перейшов до при мене дивачи ся а моє лице, вернув са, кинув мені грїш і шєз у дверях на право.

За хвилю вінно підчинило ся і він по роздільний з подорожного плаща, викидаючи са через вікно, гляділ у сторону коридора. Пізнав мене — лише мій стрій диктував його.

Я стояла недвизливо приперта немов до стіни. Сльози залізлила мой очі. Коли зовсім стеміло, а відійшла із залом до себе. На другий і третій день а знов була там і знов бачила адалєса моего сина... на четвертий рішила ся поговорити із ним та яко не застала його. Відіхав ішов кудсь.

Я просила гробаря в К., аби він пошідняв мене, як хто знайомий прийде на грїб Юлія. В якийсь час пізній-

ше а дістала телеграфічну відомість, що дуже молодий мушкетер приходить від кімнатних днів що дин на аладний грїб.

— Се Данусь мій... — крикнула а радісно і сєйчас поїхала до К.

Динна була холодна. Я думуючи лишє про те, що побачу свого Дануса, що він буде знов мій, не знажала на ніщо більше.

Не одягнена як сіді притулена до зимного мармору памітника жту на Дині — а він знов досє заворочав ся, мовби нарочно утікав переді мною. Й-чула що слабну, чула, як горячи жєр мене, і а ніг падить, але а всіх сил добуваю і спішу на грїб і ждала на Дануса...

І діждала ся. Але аж тоді, коли у мене вже зовсім сил не було. Він пізнав мене, хоч стільки років не бачав. Прибіг до мене а отвореними руками і з сльозами в очах, почав цілувати мой руки... Яла а була щаслива в ту хвилю, яка щаслива, Зое...

Та не довго трівало моє щастє. Другого зараз дня він дістав звістку від матери, що вона чує са дуже хора і бажє, аби він сєй час прїїхав. Хоче поблагословити його.

— Мама а поїду до тої другої матери, бо вона була такою добра для мене. Але завтра зараз верну. Сєж не дістане від... Добре, мамо?

Чи-ж а могла зборонити йому віддати умираючї матір?

— Ід, сину — сказала а, і він відіхав.

ширший загальний збір українців із галицькими справами, то в Галичці майже кожда з тих кореспондентів викликала оприлюднення. Неприятні до прикладної критики, до обговорювання своїх ділань у посторонніх газетах руської Галичини злидили; шкідливе роздрознення змалося, ріжнці поглядів зарисовувалися на чині раз наразішньому.

Свідчилися тим, що молоді елементи нормальні товариські звичини зі старини, перенесли свою діяльність до польських часописів, не переставши там працювати для своїх поглядів. Натурально, що на зміна терену висуває на перший план нову думку: можливість компромісу і спільної праці радикальних і поступових елементів руських і польських для осмілення спільної діли — поборони шляхетського та реакційного верховодства в країні. В двох напрямках іде праця тих Русинів серед Полесців: вони підготовляють серед землевласних робітників і інтелігентів матеріал, із якого швидко потім виростає організована Лашинська соціальна демократія, а з другого боку понижують денного з народлюбних Полесців до праці серед польського селянства і допомагають до здвигнення польської людської партії, надіючи на один і другий із тих організацій знайти підпору для свободолобних змагань руської молодшої генерації. Треба було цілих десятих літ часу, треба було, щоб обидві ті організації зросли в силу і вплив, щоб переконати тих руських ідеалістів, що їм відомо для руської справи нема що жаліти попомчи і що тільки збачи на власній ниві можна доробити до належного хліба.

V.

Переводилося тепер на поле літератури і галемно, як підбилося на цьому скарпетаризованій тут духомі течії.

Наша літературна продукція ніколи перед тим не була такою сильною. В Росії вбивала її по трохи цензура з по трохи конкуренція богатої і високо розвинутої російської літератури. Основи від шкільної дали з такою літературою України привнесла все мірити її мірою; на шкільній літературі, навіть на польській й німецькій, вони дивилися з малонамислом; оберталося на в своїй думці утвортити у російській журналістській критиці вони в осуджували свою літературу значаючо не виходили поза ту сферу. Таким способом українські письменники, які в усякій іншій літературі могли були зайняти видне місце, особливо в галицькій письменності, збуджували серед України лише сміх і глузування, а найбільш толерантні відмовляли їм у самої ваги і ваги їх називали.

(Далі буде.)

І не вернувши другого, третього чи четвертого дня. А моя слабість адержувала всім силами розвинулася. І я пайшла ще стійливіше, що написала лист до Данила, що їду до В. і казала писати себе на медальйоні.

Що далі було зі мною не знаю аж до хвилини, коли я перший раз прийшла до себе і побачила тебе похиленою над собою. Я подумала. Але гадаю, що тільки се мене? Ні, я не мала споконвічно до тебе не дотримуєшся від Данила, що він тільки і що швидко мене нестерпивно.

В хвилині коли ти читав будеш зі шкільної, а чую себе найшляхетнішою при баченні твого сина, бо він мій син, моя дитина, моя все на світі. Для него я змарнувала свій вік молодий — та не жалую того! Він нагородив мене тепер — бо він невиний що в його правді мати, а се що розповідав йому батько, що мати там часто непереносно, було в його очках змученою історією.

У Раві Руській, 19. липня 1900.

КОВККК.

Календар. Сорода 15/VII. (28/VII.) Успішні преск. Богород. Р.: Августина, Четвер 16/VII. (29/VII.) Перенес. нерушоті. образа Господ. Р.: Усп. гл. П. Хр.

Іменованя. Міністерство просвіти іменує новотого інспектора в Кампоудні Николая Тарасевича ученом при школі в Чернівцях; а на его місце надручав в Латвію Івана Абадзера новотого інспектора в Кампоудні.

Красивий інспектор др. Тумлірж виїхав на 4-недільну відпустку до Києва.

В бюрох краєвої ради шкільної резервисти приймати муть партії від тепер по два від 12 до 1. години крім неділі.

Засіданя краєвої ради шкільної буде сьогодні суботи.

Перша рахункова книжка Кравца-Габриєла, про котру ми писали, на жаль що не надрукована в руській перекладі, радимо проте нашою учительству поинци спровести собі німечення видане і читати після него.

Барон Мустаца виступив із краєвої ради шкільної.

Вступні іспити до середніх шкіл відбудуться 1, 2 і 3. вересня с. р.

Драматичний кружок товариства руських ремісників „Зоря“ в Чернівцях отримав запрошує всю руську інтелігенцію як Ви. учительство, власну робітничу і шкільну шкільну Ви. руську публіку на представлення аматорське, котре відбуде 1. 2. вересня с. р. в селі „Нар. Дому“ при ул. Петропільч. ч. 2, і каже се, що особливо тепер, коли славний магістрат чернівцький знові ласкаво оподаткувати продажу білетів театральних намагаючи від суми не заробовою а від суми спроданих білетів без згаду чи може се не добір 10%, а 10% більше Русинів почнуть своєю присутністю наше вже не раз, бо 14. м. м. добре оброблено представлення, котре лиш тільки не дошло до нас, що граюче було у невідомий порі при надходженні зорих коли то всі починали розважувати се. Проте драм. кружок апелює ще раз до Ви. Публіки з просьбою, аби знайшла ласкаво загостити до славної „Нар. Дому“, того єдиного центра Русинів і про гру свої ступи дала свій огул. Аматори відіграють знаку веселу 3-а-стову пародію оперетну „Сватаня на Гончарівці“ Котляра-Осиповича, муз. Лисенка, а цілих місяць ось які: Крісто в перших двох ролях по 2 пар., в других двох 1 п. 70 с., в дальших 1 п., партор 60 с. Початок точно о год. пів до 8-ої вечером. Значити: „Козак“ в 4 пар. — Хто хоче отже додати до і мало перенести вечор, аби приходять в неділю до „Народного Дому“. — Білетів спороше мож дістати в книжарні друкарні „Руської Ради“, ул. Петропільч. 2.

Страшна пригода на маневрах. Маж Березкиани з Зборовом в селі Конохах вразилися в стрілино остріми вибухом полена артилерії. При тихих вибухах бувало часто, що кулі вистрілювали з шумом впадо на землю і не всеслодую. Хтось може сказати пайти таку кулю та майструвати щось коло неї, а тоді може она вибухнути і паробити отриманого нещастя. Даного випадку поля вразив писався натурально, треба вишукувати такі кулі і лабирати їх. Кулі ці підскакують описом до арсеналу, до їх з великою остерожністю розбирають і викидають з них порох. Отже один такий гранат впади се розбрати два під-офіцери 33-го полку ливійської артилерії, що стоїть в Лембурзі в Станіславі. Говорять, що вони вже вибрали булан і граната майже весь порох, хотіли ту дрібку, яка ще в них була дивилася се, занести і в той бік впади до середньої кавієрної куля. Настав страшний вибух: гранат розскало в нечуваною силою. Обох неосторожних під-офіцерів убило на місці, а при того поранило ще п'ятьох рядових артилеристів. Також ранили привезено оного до шпиталю в Березках; они мають се вже лікує і життя їх не гроить небезпечество.

Віцепрезидентом галицької краєвої Ради шкільної має стати — після допосня польських дисципліна — п. Е. Пляшек. Б. посол до ради державної, а тепер міністерський радник в міністерстві просвіти і резервист справ шкільних і віроповідних.

Остерігає се, що після рескрипту галицької п. к. краєв. Ради шк. з дня 26/7. 1901 ч. 1938 вноси до 1 класу гімназійної в Березках вже замінені і нікого більше дирекція прийняти не може, а що до класу вносил, то може дирекція прийняти лише, о спільно виставою мієти в мурах ратуша. Отже сль хто перед есирими не зложив вступного іспиту до 1. класу, нехай навіть не трудить се джеремо, з вносних класе треба спішити се в загсом, бо злише той буде молотити, хто скорше до злини прийде.

Земля на продаж. Віл Карпат і старший брат церковний Логиза в Буковині оголошують таку відозву: „Руські селяни! Четверт міль від незліченної статки Озешів товмачівського повіта, єсть на продаж село Вугілля. Продає его „Подільський банк“ в Тернополі за 70 до 80 тисяч ринських на ліквідації дня 8-го вересня с. р. Валієм 10.000 зр. Прибувайте, руські селяни, з цілого краю, заможайте землю, складайте по 200 п. закладку. Купи село ма. хлопці. Село Вугілля чисто руське, положе на річчині межі лісами, недалеко від Дністра; земля гарна; в 300 моргів орного поля, в 1 паровище, і ліса 500 моргів. Над Дністром нахочить се 30 моргів пасовища для 80 пар волів, по 24 зр. від пари. Можна написати гарну худобу і продавати з зиском на певних арміях кожної сороки в Товмачі. Оселина гарна і здорова. Морг землі продає се по 100—120 зр. Обійстіть всім, що вибратуть се за океан, нехай їдуть в Буковину; певно лучше жити вигідно на родині, чим пропадати в чужині! Прибувайте-ж руські селяни з закладами“.

Трагедія підчас пожеви. З Тіквії на Угорщині доносить про таку страшну пригоду: В домі селянина Матина вибух такийого тиндла огню. То чотиріохрітний синок Матина бавив се стріляючи і підпалював хату. Огонь перекинувся на хату сусіда Петра Нада, а его жінку, коли побачила, що і хата горить, вилзла таку злість, що вихопила хлещину і кинула в огонь. Несчастна дитина згоріла. Люде, що були при огні, вилзи, що стало се, і були би замірку жінку таку роздерли, але вона втікла до горючої хати і впадала там великої нїж, поби ним боронити се. В тій хвилині надійшла матір нещасного хлопця, а Надя вилзла з хати, кинула се і на матір, а потрою вже від давня жила в негоді і впадала їй нїж в груди. Смертельно ранена жінка впадала на землю і люде плавали ратувати її, а Надю тинчасом арештувала жандармерія.

Число нотарів. В окрузі внешнего крайного суду в Кракові (2.495.451 мешканців), з нотаріальними палатами в Кракові і Тернолі, є 76 нотарів (в Кракові 4, в Тернолі 2) в окрузі внешнего крайного суду у Львові (5.528.908 мешк.) з палатами нотаріальними у Львові, Перемишлі і Чернівцях є 152 нотарів (у Львові 7, в Перемишлі 2, а в Чернівцях 3). Загальне число систематизованих нотарів в Австрії було в початком 1901. р. 1097 (о 17 менше як в 1900. р.)

Прозорого мантія арештувала оного Лівівського полковника, Сили злиде Теофан Сачинський, проганий каласулант, котрий срутило се на всіляких бюрох і приплатних доках та штурманіван-політичних способами, складами нїби то на похороні, встановили лотерейні і т. п. гроші від людей. Коли полковник агенти его писали і приваристували при ул. Шестиницьч. 42, де він мешкав зі своєю жінкою, хотіли він зникнути „доту лотерейну“ на золотий годинник, на котрий поєздишувала називався урядовий позначений. Сачинський сидів вже торі в арешті за нїякі обманства.

Гроза нещастя висить над селом Козачинином коло Львова. В останній тижни прихвилью се там два случаи „угина“ у худоби. Під заражених углин бачили впадала се селі невеличкий нещасті сільська зарібниця Катерина Врубел. Санітарне бюро у Львові на вість сего страшного гостя вислало свого лікаря до Козачини, аби заради немі

редства остерожности, щоби нещасті не розширило се. Зарібницю припекено до альбісного шпінтала, де она померла, але пугани може появляти се у інших людях, котрі їли месо заражених бичів. Таков продаю комує сїра сих бичів і жандармерія слідить за купцями, аби сїра підняти і знищити.

В клітці. В альбісесім приміамт сидить ві 22. с. м. Сильвіо Нодарі, добре знаий еміграційний шибеник з Ієнуї. Не одного селянина запроторил він в бразильські вертепах, по одній кровавої сльози він був причиною. Нодарі мав своє бюро в Ієнуї, але був австрійським підданним і походив з Градини. Недавно він приїхав до родинного міста і там его спіймано і обжаловано о нїякжоване галицьких селян до еміграції. Акт обжалованя проти него виготовлено в Триєсті і там мала відбутися розправа, але що токовий контингент (181) сльозів походить з Галичини, то Нодаріго спроваджено до Львова. Слїним орудиєм в руках Нодаріго був галицький селянин Василь Олександрів, котрого жандармерія таков спіймала коло Каміни волоскої і всадила до „Іванової хати“. Не залого відбуде се проганих розправа, яка виселить депо в ієтварі галицької еміграції до Бразилії. Нодарі сидить разом з Туменом, бо „великим паном“ за злочоні гроші, а навіть таке „на власний кошт“ другою класою з Триєсту до Львова. На розправі буде кілька товмачів з огляду, що обжалований по говорять інакше, як лише по італійськи.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Осип Шпильно.

Із циклю: „Пережите“.

I.

Дивують се й питають люди, ані їм з мене користь буде, що не сумую, не журю се, лиш, замість плакати — смію се?...

Оправдують селі факт як вміють — та ба, жити нерозуміють, гадаючи, що кожний селіх є шість вислідком у всіх...

Гов, люди, щож у тім дивного що бачите мене такого? Сміюся я, правда, та слезами, а-ж жив і то, на жаль, між вами!...

II.

Усякий нині паріає, що годі людям догодити в слова сьвятими сі неважало, не беручись їх розсудити. Такому а повін би те лиш: Пусти вилпом, брате, мовиш; поший се лиш в несаду ширю, а задоволиш усяку віру.

Валинці, в серпні 1901.

Телеграми „Буковини“.

Софія, 26. серпня. Комітет македонський виготовив і розіслав меморіал до всіх держав європейських з просьбою о дипломатичне посередництво і надання автономії для Македонії. — Сарафев удав се до Одеси порозуміти се з тамошнім провізоричним комітетом в справі основи нового македонського комітету в Софії.

А. БІЛІНСЬКА

уділяє науку французької мови і гри на фортеп'яні за дуже уміркованою платою. Маючи за собою довголітню практику, поручає себе н. родителям учениць.

Адрес: Чернівці, Паньська ул. ч. 40.

має отсі книжки на складі:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

МОЖНО ПОЛУЧИТЬ ТАКИЕ В

друкарні „Рускої Ради”
в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

Classen-Buch	аркуш 4 кр
Wochen-Buch	" 4 "
Auszug aus der Schulbesuchs Tabelle	" 9 "
Lehrerkataster	" 1 1/2 "
Schulkataster	" 2 "
Jahresanweis,	" 1 1/2 "
Inspektionsbericht (для аркуші)	" 4 "
Schulversuknnisausweis	" 2 "
Quartal-Ausweis	" 2 "
Свідомства відхідні нім. і рускі	" 1 "
Gestionsprotokoll	" 3 "
Kuirtz німецькі і рускі	" 2 "
Свідомства увільнення німецькі і рускі	" 2 "
" фреквентацийні рускі і німецькі	" 2 "
Schulmatrik	" 12 "
Inventar	" 12 "
Katalog der Schüler Bibliothek	" 12 "
Competenten-Tabelle	" 12 "
Qualifications-Tabelle	" 12 "
Aufforderung zum Schulbesuche	" 12 "
Zaahmwann	" 12 "
Повідомлення шкільні рускі і німецькі	" 12 "
Armuts-Zeugnis	" 12 "

Р і в з а с н о в а н я 1892.

Товариство взаїмних забезпечень

„ДЖЕТЕР“

Львів, Ринок ч. 10. (дім „Просвіти“)

перше і одинокє рускє Товариство асекураниїає, обезпечає будинки,
і всі предмети движимі против шкід агневих.

„Дістотер“ припоручили Присвящ. Ординаріати Вс. Духовенству і вірним всіх трех Епархій.

Фонди гаранційні „Дністра“ з днем 31-го грудня 1900

Фонд резервний . . .	311,540	кор.	11 сот.	} разом 520.406 п. 65 с.
Резерва премія . . .	171,942	"	"	
" спеціальна . . .	6,000	"	"	
Фонд смертальний . .	30,924	"	54 "	

Тарифи „Дитетра“ дуже умірковані. Надлишок річна рентажує ся між членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту з премії.

„Дибетер“ виплатив до 31. грудня 1900 відшкодувань 2.129.834 мар.
Школи ліквідують ся безпровадочно в присутності Делегата і 2 членів.

Підпис „Дністра“ приймають при пожичках гіпотечних: Баяк правий і Каса єдності у Львові, Козомині, Самборі, Долині, Снятині, Городищі, Теремблях, Загірнихах, Городку, Ярославі і Богородчанях.

На жите треба забезпечатись ті́ько через „Дістег“ в Товаристві
плім. забезпечень в Країнові; а таких забезпечень через „Дістег“ іде
части провіній на рускі публичні добродійні ціли; полієн і коти нї-
де Країнові Товариство рускі.

„Дністер“ пошукує спосібних агентів, особливо святи господарів в опрестностях, де єще нема близько агенцій „Дністра“. — Агенти заробили вже 274.964 кор. гривні. — Зголошена о агенції треба вносити до Дирекції у Львові.

Селяни обігають ся тільки о агенції „Дністра“

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
 отворена в неділю і свята від 9 до 11 години рано.

Видав товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під надзором Володимира Савицького.

За редакцію відповідає Іван Созанський.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під надзором Володимира Савицького.

Виходить в Чернівцях
щодорожньо, п'ятницю і неділю.

Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петропавлівська ч. 2.

Реклама в газеті об'єднується на попереднє
застереження. — Рекламні неоплачені
вклади відкидаються.

БУКОВИНА

Передплата на „Буковину“

на цілий рік	20 Кор.	— сот.
на пів року	10	—
на чверть року	5	—
на місяць	1	70

Послання поштою 16 сот.

Передплата і підписка за іноземні
платні в Чернівцях.

Про з'їзд буковинських учителів.

По справознавству, яке ми помістили про з'їзд буковинських учителів, отримавши кілька слів від себе. З'їзд імпонував великим числом зібраних, що становили більш як половину всього буковинського учительства. Ухвали, які запали на з'їзді узагальнені достаточні, отже й опрацьовані з малими поправками. Із тих винятків пропущено дрібніші, а піднесено тільки одну ухвалу, з якою не можемо згодитися. З'їзд ухвалив іменитим зглядом організацію буковинського учительства, щоб оминати момент націоналізму, за те стрімко до лібералізму західного учительства і прилучити до австрійського союзу учительського. Коли будуча організація буковинського учительства хоче оминати все, що дотичиться націоналізму, а залишає те націоналістичним товариством шкільним і учительським, то не маємо проти сего нічого, бо ці дражливі питання можуть лише розбити організацію так різнородного в національній згладі учительства буковинського.

Будуча організація мусить обмежитися лише на спільні в усіх буковинських справах. Але в такій разі мусить залишити і всі заходи, що стрімлять до того, щоб винести в учительстві індоферентизм національний, який би зробив учителя-Русина байдужим до розвитку руского шкільництва а тим то й до освіти — поступу руского народу, сеї остаточної цілі його діяльності культурної. Проти таких учителів мусить бути виступити

весь руский народ, а тоді не допоможе учителю ніяка хочби не знати яка сильна організація. Не менше самі будуча організація буковинського учительства, яку ухвалив з'їзд, під покривкою інтернаціональної впливати в руских і польських учителях фальшивий лібералізм західних провінцій, який нині навіть в загальній політиці переживає, а вже найменше самі наше учительство лунати на а властиво підчинити товариству, що веде не австрійським а „Deutsch-österreichischer Lehrerbund“ отже має на цілі справу німецького учительства в Австрії. Можна переводити разом із сим союзом і з другими товариствами поодинокі справи, що спільні всім, але не тільки руским учителям лунати в постійну зв'язь з чужим, неруским товариством. Нахилимося, що рускі делегати, вибрані з'їздом до виконавчого комітету, що має подбати о нову організацію всього буковинського учительства, постарайся о те, щоб нове товариство не лише не тикало національних справ руского учительства і шкільництва, до чого маємо наше тавро „Руска Школа“, але щоб заходи звістних махерів фальшивого лібералізму, національного індоферентизму або навіть германізації відкинуто зараз згорі; інакше зорганізоване вже в „Рускій Школі“ — руске учительство, мусить виступити проти таких замірів.

В кінці належить зазначити, що деякі учасники з'їзду, не могли позбутися сего тону неприязни до руского народу, що як головний чинник культурний повинно відзначати все і всюди всіма при-

кметами людей освічених і освітлених ба один, що тим своїм поведенням взагалі став сего для учительського стану неможливим, удостоює сего навіть вибору до організаційного комітету. Таким тоном і поступованом не з'єднає собі учительство нікого а й не вибору нічого, хіба придбає ще більше противників. Не заступаємо сего за тим, щоб мовчати або лизати, бо можна жалити і відзивати сего хочби різко і рішучо, але поважно і прилично.

Зовсім безпідставне було й нарікання, ба навіть обурення з'їзду, що на ній не явили сего послы та заступники властей, краю і міста; бо вина в тім по стороні приготування комітету, що нікого не запросив. Відозва в газетах вистарчала для учительства, якого справи трактував з'їзд, але не для тих, що то їх помочи учительство потребує, отже й у відповідний спосіб шукати повинно було. Сю нещадно і е-вентуальні дальші належить приписати тим незрілим людям, що накидають сего буковинському учительству на провідників, бо на провідників треба мужів зрілих, розважних і поважних. Се мусить дуковинське учительство узгадати, приступаючи до своєї організації, коли з неї має вийти яка користь.

Пекінський мир.

По кільканадцяти-місячній „кампанії“ підписано остаточний в Пекіні провізоричний протокол миру між Китаєм і союзними державами, а небавим має сего підписати й дефінітивний акт миру. Тим способом

якщо тепер можна вважати війну за покінчену. Кажемо „війну“, хоч офіційно — бодай до послідних часів — вся китайська авантюра в номенклатурі європейської міжнародної дипломатії не носила імені „війни“, але уходила все за виправу для прямирення збунтованих ординаріїв „великого кулака“. Та цілий хід воєнних подій на далекім Сході, як і факт заключення формального договору з китайським правительством заперечують сего номенклатурний формалістичний європейської дипломатії і приволокують уважати китайську авантюру цілком звичайною війною Китаю з заграницею.

Закінчила сего та війна матеріальним обідранням, як і великим моральним упокоренням Китаю перед зневажливими „білими чортками“, хоч певно цілком инші були надії та мрії китайських верховодців, коли більше тому як рік они викликували елементарний рух „боксерів“. Правителі Китаю думали за одним замахом стрігти із себе налізаючих туди чужинських голопасників і, використовуючи несправність народних мас до чужинців, вихули ті маси до античужинської революції.

Одна Росія знала про потайні плани богдыханового правительства. Керманці китайської держави, цесарева та сего дорадники, розуміли сего дуже добре, що поривається на всю Європу відразу, було би поривати сего з мотикою на сонце. Повідомляючи Росію про свої плани, представляючи їх як звернені тільки проти Англії, Японії і Німеччини, думали китайські дипломати знайти собі в Росії союзника. І

Марія Слободіна.

Із циклу: „Любов“.

I.

Сповідь.

Маленький вечір на селі! Повітря тепле, сонце серед дня. Вітерець лине по дні. Небо погідно, зорине. Деякі у садку дивяться сонейно, а там із далека відповідає йому другий, а далі тиж, і так любов, розсипає, аж душа радується.

У такий то вечір сидить дві приятелі в огородині. Вони підкривають тайну своєї серця товаришчів.

А Славка хоч і сидить так весело, та сидить сумна. Чари сего весняного вечора викликають у її душі спомини перешитих російсько маврих ночей. І спомини ті роздразнюють її, шарпають приспані нерви.

Вона відлітає думками геть-геть у гори, там у такий сородець, на таку сажу лавочку...

В такий маврий вечір сидять на ній двоє людей: Він і вона. Його гарні слова любові, безмірним щастям наповнюють її душу. Вона тупить голову до його грудий, чує биття його серця і так їй добре, так добре... Про світ і про любов забуває. Він цілує її нахмурені очі і шепоче: „А мовчи так сиди догори, догори...“

Перед її очима пересувають сего різні образи щасливого життя із ним, все, все на віки.

І чим раз сильніше притискає голову до його грудий, лизаючи сего, аби не розлучити їх хто.

І Славка зашмирює очі і тупить голову до дерева, під яким стоїть лавочка...

— Ах, бачу, ти не слухав мене нове — промовила Тося. — Ти заснула чи що?

Славка прокинулася. Вона не чула справді ні одного слова з цього оповідання Тосі.

— А, прості мені... Я забувала сего так. Ти розбудила в мені своїм оповіданням спомини щасливих днів... Але кажи далі, я слухаю вже.

— На жальніш ждали на мене, Мисю, Оленю з своїм судженням, Владко, Данило з жінкою і ині. Їх родичі із своїм товариством. Усі були дуже веселі, розважні. Ми йшли пішки, бо всі одногласно згодили сего на те. Ніхто не був красна як ось нині.

Замовкла. Відвинулася сего в далеч. Дивилася сего далеко, довго, немов нагадуючи собі щось.

— Значить, що із жальніш до дому О. Данила досить далеко, а я аж забула сего, коли побачила, що по кількох хвилинах ми пайшли сего на подвір'я. Алеж бо весело було! Всі сміялися сего, жартували, а вже найбільше О. Данило бавив нас усіх. Дариний Мисю, а вона бідна відгиздала сего як уміла. Він ще більше жартував сего з неї. Лише товариш родича О. Данила був усе сумний, задуманий. Очі мав сльозаві. Коли хто загворив до нього, він немаче не знав про

що говорять сего. Бідний! Там мені його жалко було, що я не могла й собі говорити ні жартувати з другими.

І знов замовкла на хвилину. Притисла голову до Тосі, а тут як би й нічого не змінило сего. І Тося і Славка вслухували сего в останній гомоні пригласень звуків, хоч ті вже давно-давно проминули. Вслухували сего в рахіт жаб, що отадами цілими перекликали сего — вслухували сего в тріпот сльозного листя грушини... А смачний запах сльозів так і упилював їх вносивував до ширі рожевих. А хвилі минали, минали.

Аж геть-геть далеко немов прокидаючи сего з глибокого сну, загворила Тося знов. І голос підходив своїм звуком під красну вушів останніх її слів. Лише тихий, лише трохи більше несповний, дрожачий...

— Ми прийшли до дому. Я і не відвела сего, що отілий гостий застану тут, а там... як весело було, як приємно... Вечер. А по вечорі забави. Всі веселі — лише він сумний, байдужий.

— Хто він?

— Стасю Костецький.

— Чого сумний? — невпевно заговорила Славка.

— Не знаю. А кажу тобі, серце моє стискало сего, коли я глянула на него.

І знов якийсь спомин пересунув сего їй перед очима.

— Цяй і паночка виберила його, але він ноні мусів вибрати потос, то вибрав все лише мене. Я рада була тому. Хотіла хоча довідати сего, чого він

сумний. І коли ми розмовляли довго з собою, я ситала його про сего...

— І він сказав тобі...

— Сказав, що він зовсім не сумний. Се його значимий настрій. Його не бавить сего ігра. — І мені янов відлетіла охота до забави. Я вишла до другої кімнати... А за мною він. І знавши, розмовляючи зо мною, він розвеселив сего, почав жартувати. Його очі страшили той шкільний вираз без блеску. Він був такий добрий, такий милий. А так янов дивно відвину сего у мене...

— Що під його очима ти шала тремтіла. І мило і страшно ставало тобі на душі.

— А ти підки знаєш сего? — прикинувшись сего неспитала Тося.

— Ах знаю я, знаю! — випорхнула у давних споминях, відповіла Славка. — Але щож далі?

— Потім хтось із мохолох хлопців вибрав мене до якоїсь забави. Я хушла піти. Він ішов за мною і шепнув мені, аби я вибрала його. Але я не зробила сего. Прощаючи сего во мною, на добраніч сказав мені, що гитається сего на мене. І дівсно. В півлію рано зовсім не дивив сего на мене, був іще сумніший. Я чула, як казав до судженого Олені, що не поїде на прогулянку. Мені зробило сего так прикро. І погадала собі, що буде що буде мусу сего зробити, аби він поїхав із нами. І удало сего мені.

— То ти дуже але зробила, — промовила Славка. — Але кінчи скорше. Пізно вже.

— Ми їхали в одній повозці. Місце

справді ярау так стало ся. Тодішній міністер заграничних справ, покійний граф Муравєв, підняв недвозначно Китайців в їх змаганнях, доставляв навіть оружя ордам що різали прочих чужинців. І Китайці і граф Муравєв затирали руки в радости, надіючи ся здійснення своїх задуманих планів. Та тут лущи ся епізод, що поспував іду гру, а що був наслідком дипломатичної штучки Англії.

Цілий надморський Китай загорів бунтом; Кеттелера убито; послів обляжено в Пекін. Тоді англійська дипломатія повідомляла офіційно потою всі європейські правительства, що барон Гіре, пекінський амбасадор Росії, упав також в руки боксерів. Як грим ударила сея новина в Петербург і автора заважуровани Росії в небезпечну гру, що і так вже перебував тяжкі перепалки з царем, граф Муравєв зажив отруї.

Смерть гр. Муравєва була зворотною точкою в китайських подіях. Росія перехлипла ся на сторону європейських союзних держав, Китай стратив свою опору. Ще кілька воєнних операцій, що звістки про них потрясли всю Європу — похід Сеймура на Пекін, битва під Янцзун, освободження посольства та здобуте Пекіну — і серйозна части китайських подій скінчила ся. Задали ся комічні епізоди: випава новочасного Дон-Кіхота, генералісімуса Вальдерзе, бундючні промови Redekaiser-a (як то свого цесаря прозвали Німці), пожар Пекіну, причім згорів і подарований „вельтмаршалков“ цесарем Вільгельмом „неагоримий“ асбестовий domek, а кінці і поворот графа Вальдерзе до Європи, котрий при повороті не мав уже і десятої частини тої бундючності, з якою вилізав до Китаю.

Китайський двір і китайське правительство грали при тім ролю „неповинних“, тільки, на своє нещастя, що хвиля випадала з тої ролю. Як тільки європейські війська аблизали ся до Пекіну, „неповинні“ і боксерами „придавлені“ правительство китайське уважало за від-

повідне дати ногам встати перед „висвободжуючими“ військами. Нечиста совість загнала богдыханів двір аж в само серце Азії, в провінцію Шенсі.

А тепер заключено мир. Мірний трактат обіймає 12 точок.

Перший артикул накладає на Китай обов'язок перепросити європейські держави, спеціально-ж Німеччину, особним посольством. Артикул другий вичисляє кару на прокідирів боксерського руху і постановляє, що в округах, де київ сей рух, замішує ся на циті літ державні іспити. Артикул третій накладає на Китай обов'язок перепросити Японію за убиство дипломата Ітінена Четвертий арт. постановляє, що коштам Китаю виставлять ся на спрофанованих християнських панитарах експіційні пам'ятники. П'ятий арт. забороняє довозу оружя і амуниць до Китаю на два роки. Шестим артикулом зобов'язав ся Китай заплатити 450 мільонів таслів воєнної контрибуції в ратах протягом 39 літ, а на запоруку заплати передати в заряд чужинців всі свої цля і мита. Артикул сьмий признає чужим посольствам право удержання особної укріпленої дільниці і оборонних гвардій для посольства.

Артикулами осьмим і дев'ятим постановлено, що китайські форти в Тану, Тієнціні і т. п. мають збурити ся а потім європейські війська обсядуть всі важливі точки на дорож від порту Тану до Пекіну. В артикулі десятим приймає Китай всілякі упокорючі постанови щодо опублікованих едиктів в справі кар за порушене прав чужинців. Артикулом 11-им вложено на Китай обов'язок зазначити торговельні трактати з сьомими державами і урегулювати річши Ванпо і Цейло аж до Пекіну.

Вісний артикул дванадцятий має покласти кожда анархічним відносинам в найвишній управі Китаю, постановляючи, що відтепер найвищою державною властю в атрибуціях міністерського кабінету стає найвища рада „чунлімен“.

По означенім підписанні сего трактату сезонні війська опустити Китай.

Остаточний результат цілої китайської кампанії для Європи різнає ся остаточно зеру, коли не числити втрат матеріяльних на кошти випрани і моральних які впадає, де війна має характер заборний. Одна Росія засіла в

Манджурії і певне з неї не уступить. Однак формально сея справа чекає ще на полатоду.

3 політичної ниви.

Як доносять часописи на засіданні лондонської комісії для винагородження, які наробили війна подудило-африканська підданам чужих держав, відчитав передателем писемно австрійського уряду сирая заграничних до австро-угорського амбасадора в Лондоні. В писемі тім поручено: о кілька можна порішити 24 рекламний австро-угорських підданних, котрі виконали формальності, яких ждали власти англійські. Президент комісії заявив ся против тих рекламаций доважуючи, що претенсії рекламанти, заявлях в соціальних злата або обвирках оружя і динаміту, суть безосновні.

3 Царгороду пишуть до Polit. Con., що уніанське 6. президента маладонського революційного комітету Сарафова і товаришів зробило на султана і його окружені дуже немиле вражіння. Тут бо надідали ся, що, аби задобрити Туреччину і Румунію та кинути пострах на сирайні елементи маладонські, сьобійський буд признає обжалованих винними і бо-дай яко-таким понарає. Справою тою займала ся рада міністрів дня 21. с. м. і рішено вислати болгарському правительству невдоволення султана з причини тавого закінченні процесу.

ІВАН ФРАНКО.

3 остатніх десятиліть XIX. віку.

Далі.

В Галичині було ще гірше. Руська публіка, переважно духовна, вихована в єхристичних правлах перестарілої естетичної і паломства до теологічного та догматичного способу думання, була зовсім незнайома з новішою літературою. Німецька література для мене починає ся Шіллером і Гете — говорив мені один із редакторів „Зорі“. Одні знамали літературу розривком і надали їй неї поперед усього легкості й забавності. Для інших се мала бути школа панського життя і аристократичних манер і для того їх різало по душі певне хоч прихитку річе змальовуване дійсного життя, особливо хлявського. А всі разом уважали літературу за найвишнійший своєіб до уморальнення народу, і для того вона повинна була представляти лю-

дей писаних, віршаних, таких якими повинні бути всі, повинна вистерігати ся неестетичних анархотів, триніальностей, грубности і обрядливостей. І мова в літературних творях повинна бути добірна — не в зинесі чистоти народної мови, а власне в таким напрямі, щоб як найменше допускати до неї грубих хлявських, вульгарних снів. Розуміє ся, що при тім європейській вихованню, яке одержували у нас цілі покоління, межі того, що дозволено, а що не дозволено в літературі, були страшенно тісні й само пізні. Пам'ятаю, що в редакції „Друга“ прийшло було до заважоті євария за слово „воловід“, якого більшість редакторів — сьмашених снів — ніколи перед тим не чула і не хотіла допустити в друку; аж видав Товариства дав, ся в ту справу і рішив — таки не допустити „воловід“. Публіка що по-пізала читачи „Домну Роланду“, „Деніса“, „Повість без титулу“ і т. п., але здавала, що вони їй дуже подобають ся, почала киїти гнівом, коли в друку почали появляти ся мої перші бориславські зариски. Кождий пренумерант газети у нас уважав себе не тільки пренумерантом і читачем, але й комитетним судією всего надрукованого в газеті чи книжці починаючи від правопису і азбуки, а кінчаючи провідною ідеєю. І коли надруковано не подобалося йому, він уважав себе в праві дати враз своїмю обуренню і то враз як найдосяднійший. Нумери „Друга“, „Правда“, „Громадського Друга“, „Світа“ і інших часописів вертали в редакцію упряміші панноами яких колекції моголо бути оздобом якої хочете еліграфічної абрилі. Чи спави ся? запитувала один пренумерант. „Не смійте мені присилати такої еліграфічної макулатури!“ грімав другий. „Воз-приняється обривати шагома кь укази-шеннєх — глаголав от писаних третій. Кождий наймощній деталі змальований у аній небудь з нашого життя вигіді повісти збулдував підпоріня, протести ре-квімінації. В однім із моїх бориславських епосів, згадано без особливий похвали про бориславського сьмашеника; зараз надходить протест від якогось знайомого томерішнього бориславського парохі: „Як ви смійте насидати ся на тавого чесного і заслуженого патріота і индужувати про нього небезпечі“. Один із персонажів комедії Григорія Григорієвича „На добродійній цілі“ мав іля принадом подібне до імені одного зльві-слого патріота а під темної звідки — ого! вже пішла поговоріє, що комедия — то особливий пам'ятет на того добродія; справу в можливо неолітературним і неакадемічним томі виволочено в газетах, автори не щаджемо докорів, а той шір бажано не допустити на слово.

Метода генерація виступила на літературно поле з новими омиками, з новим розумінням літератури і її задач. Література мала бути по змощі вірним

прогуляк було під лісом, там народи зібрала ся, аж мило було дивити ся на рішні стріли панночок. А знайомих було сила. Забави йшла знаменито. Стево був такий веселий, що неї не могли надіювати ся. Казали, що таким не бачав його ще ніхто. А він шептав мені, що се для мене лише. — І справді все буз при мені. Коли естеміло ся, коли ми почали пибирати ся домів, він посумів знов — мал спляти в очах, коли дивив ся на мене. Вже не бачив ся. Сиди коло мене і проси, аби я не забувала сеї прогулянки, бо він не забуде про неї ніколи... Велі ще спави, коли я відійшла, лише він один ждав вже при еїртії з квітками в руках і знов був єуний, новальний. Мені якось прикро було і я не говорила нічого. Ми прийшли на жодішню. Мені так чогось жалі було — спляти тивути ся до очей. У жалю він дав мені ті квіти. Проси, аби я не забула про него, казав, що від суботи вечора змінює ся щось у ній, що він віби не той сям став — і що сему я винна. Кілька разів праним ся, глумив мене по руках, а такий був гарний, такий любий і так смутком на аній, а сими чудними сльозавими очима... Мої було єуно, а зараном так якось мило на душі.

— Ти залюбила ся у ній, Тосю — зіхалоча премовила Славка. — Але ще час, можеш, що ту любов вирвати із серця.

На хвилину замовкла Славка. Її лице сповалило.

— Ох, любов се якось страшно химерне дити наших почувань. Глибше на

чоловіка незнайомого зовсім і в твоїй душі зробити ся нараз дивно, мені, несе... Мимоволі сідни його оком. Його голос стаєт ся для тебе чудно звучний, дрозши із радости, коли він підійде до тебе. Серце бєт ся в грудях твоїх самозанте, коли він дітне ся твоїх рук. Так мило, так любе тобі. Ти рада би пригрозити цілій світ до своєї груди... А се все так ніщо без причини — на вид чужого незнайомого чоловіка. Ти і не догадуєш ся, що се любов велика, правдина, занованє твоє серце, така любов, що не вигасає ніколи. І цясна та дівчина, що розбулила подобні чути в душі вибраного — але лише часто той, до котрого серце її забєт ся, лишити ся для неї цілком чужим, байдужим. Які муки терпить вона тоді! Бо не сила вирвати талу любов із серця. А ще гірше, коли сєй її вибраний є негідний безхарактерний і для хлявської забави граєт ся тою її любовю, удає любов до неї, дурить її. Ох, нещасна вона тоді! Вона стаєт ся жертвою його еантани, жорстоки, аж доки йому не надокучить грати єю комедію. Тоді без жалю, без прихити помилувана видла її і не глядєт, що станєт ся з нею, чи знайдєт ся у неї ще стільки сил, аби зичити себе з тої тяжкої недуги, чи не сточити ся вона потручена через него в пропасть, у безодню. Але з тобою не буде так. Щастє, що ти не будиш бачити його, лише буде тобі забути.

— Забути? Його забути? — спитала здивована Тосю. — Ти кажеш мені забути його, Славко!

— Так! Раджу тобі! Ба не знаю, який він чоловік. А якщо знаю, спляти така любов коштує нас сил і адораня. Подумай, що ти любиши його, не зможеш бачити ся з ним часто. Созодко, гадаєш, тужити? Вирочі ти не знаєш, чи він любить тебе — пощо-ж плекати в серце любов до чоловіка, для котрого ти байдужна зовсім!

— А коли він любить мене?

— Коли він любить тебе... Так, але ти не чула ще того з його уст. Тобі так лише здаєт ся. Послухай мене Тосю. Любов нерозумна є причиною мого винишнього нещастя. І мені здавало ся, що я люблю. Я за ту любов віддала шле своє серце, всю душу, всі почування свої. А чоловік сєй не парт був і доброго слова. Удавав любов, бавив ся моїм серцем. Я була непланією його химер. Він винув мене. Бо-ж інакше не міг зробити. Забавка хочби і найприверніша нудить нас у кінці. А я не вмію його. Я і не вмію його. Я парікаю на себе. Нерозумна на перше слово його повірила і подібно як ти значайні погляди вважала за ознаку, за доказ любови. Але мені ніхто не сказав: „але робити“. Я мов сльпа йшла далі і далі. Ідеалізувала свою любов і її предмет. Я мала би гріх, коли-б не зупинила тебе, бо бачу, що ти станула на тій дорож, на аній я була перед шістьма роками. Верни ся Тосю, верни ся, ради Бога з неї, — там твоє загібєт — сховай свою любов на дно серця, нехай він і не догадаєт ся, що вона там є. Коли він дійсно тебе любить, то він не

заявєт ся твоїй байдужности, твого холоду, він верне, буде говорити про свою любов. Але доки стане у тебе сил, ти не піддай ся. Шийий добре сего чоловіка, його характер. Бо є мушци так сьабого характеру, про аній нам жінкам і не снєло ся. Се, що одної хвилі приймуть за сьвятість, в другій хвилі зневажають, ногами дончуть. На се треба знєє кілька оліт товаришів, родичів, нерозумних уваг загальї! На свою пришту, на свої заважтє, на слово чести десятих і сотих разів дананє, вони не вважають — байдуже їм, що з тобою дєт ся. Вони і не подумают, яке страшно неєко вони розпалєт у твоїх грудях. Що ти назєна потєм розсудки, мала тут і — сохнєш, нидєш, конєш ководи в муках. Вони снопійні глядєт твоїм оком у світ, сьмєють ся ще, глумлять. „Самі, — лажуть собі, — винна, залюбила ся в ний“. А який я був би мушци, коли-б не користав зі сего?“ І світ і люди, що болотом нас обидяють, зневажають за найменше переступство, їм притакують, сьмєють ся, тіпати ся їх героїстєм! Вір мені Тосю, знаю я світ, знаю людей, бачила богато, дуже богато!... А вже найкращий доказ маєш на мнє.

— Добре, Славко, добре! Я вірю тобі, я знаю, що ти хотїла би видіти мене щасливою. Але мене морозить, як думаю, що людям спрадї так тяжко вірити. Коли пригадаю собі, як він дивив ся на мене, а подумую, що нієка тебе не можна вірити сему поглядом... Як полад рушши, він побід моє стїна,

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях ул. Петровича, ч. 4

має ось книжки на складі:

Бажанський Іван: Пропасть	1.20
Варановський Мечислав: Педагогіка для семінарій учительських і учителів шкіл народних, (видаве четверте значно розширене доповнене „Нарисом психології вихованчої“)	6.—
Будилець Еміль О.: Студії богословські	2.—
Гавришук Микола: Методика науки в школі народній ч. II	1.—
Гайда Теодор: Домашній писар, збірник прикладів, як укласти різ- ні писма	1.—
Гайда Теодор: Перші вери, оповідання	1.—
Гайда Теодор: Думки та пісні, поезії	1.—
Гаршин: Мазарі	1.—
Гоголь Микола: Ревізор, комедія в 5 діях, переклад В. Симонч	1.—
Грибчук Микола: Гумористика	1.—
Данилюк Іван: Прикази I	1.—
Данилюк Іван: Прикази II	1.—
Захарко Іван: Жарт	1.—
Кітська-Османович Григорій: Маруся і Садзакський патрост повість	1.—
Ковалевська Ольга: Людина	1.—
Ковалевська Ольга: Повість	1.—
Ковалевська Ольга: Некультура	1.—
Ковалевський Олександр: В день святаї волі	1.—
Крушельницький Антін: Пролетарі	1.—
Крушельницький Антін: Серце	1.—
Крушельницький Антін: Семчизни	1.—
Лешко Гвидан: Із села	1.—
Лунин Василь: Угорська Русь, її розвій і теперішній стан	1.—
Лунин Василь: Барнати	1.—
Мартинюк Ісидор: Historische Zeugnisse über die ältesten Be- herrscher und Einwohner der Bukowina und Moldau	1.—
Овчинников П.: Бєсѣда въ Вѣдоу Криниці	1.—
Окуневський Ярослав: Листи з чужини	1.—
Павлов Михайло: Прорусько-українські народні читальні	1.—
Pihlak Darius: Die Amts-Correspondenz der Volksschulleitun- gen und Ortschulrathes Angelegenheiten	1.—
Піцук Ерофей: Верховні суди	1.—
Попович Олександр: Ластівка	1.—
Попович Олександр: Чума горічана	1.—
Попович Олександр: Методика I	1.—
Попович Олександр: 10 навод для діточок	1.—
Попович Олександр: Хаоси садівничі	1.—
Попович Олександр: Цісар Франц Йосиф I.	1.—
Попович Олександр: Крайомісний людина	1.—
Семанюк Іван: Карби	1.—
Синюк І. Олександр: Природа I. II.	1.—
Слободянов Марія: І хто ж вона була	1.—
Стефанюк Василь: Сина книжочка	1.—
Стоцький Стефан: Буковинська Русь	1.—
Стоцький Стефан: Bestrebungen der Rumänen	1.—
Стоцький Стефан: Громада, або який лад і порядок має бути в громаді	1.—
Стоцький Стефан: Поради, як укласти каси пожиткові і шкільні	1.—
Стоцький Стефан: Minoritätsvotum in der vom k. k. Bukowiner Lan- desschulrathes behufs Regelung der ruthenischen Schulorthographie	1.—
Федюк Юрій: Твори Т. I.	1.—
Федюк Юрій: Писні жовнірські	1.—
Федюк Юрій: Прокурка	1.—
Франко Іван: Русько-українська література	1.—
Шпигун Осип: Листи з неба	1.—
Сремський Деміс О.: Die griech. Präsenstischen-Messe, ihre Entstehung, Entwicklung und gegenwärtiger Ritus	1.—
Сремський Деміс О.: Життємуні і смерть і історія перенесення мощів св. великомученика Івана Сучавського	1.—
Яблонський Г.: Сільська учителька, оповідання, переклад А. Крушель- ницького	1.—
Яблонський Г.: Бєсѣди про часи козацькі	1.—
Яблонський Г.: Rev Ruthénies	1.—
Яблонський Г.: Про бун сойм правий і про вибори до сойму	1.—
Яблонський Г.: В чім наша сила	1.—
Яблонський Г.: Котюлі по заслугі	1.—
Яблонський Г.: Голос до народа	1.—
Яблонський Г.: Зеркало	1.—

Маленький Катихизм для православних дітей в народних школах на Бу-
ковині. Се в приписаній шкільній православній виготовлено видане „Малого Катихиз-
му“ Е. Івановича, апробованого православною консисторією в Чернівцях, до-
пущене міністерським розпорядком з дня 25-го мая 1901 ч. 3815 до ужитку при
наві в народних школах з рускою викладавкою мовою на Буковині 20 с.

**Хто хотів би
в добрім місці ульонувати
НА СТАНЦИЮ**

свої діти на час шкільний есентуально

від 1. вересня с. р.

зволить зголосити ся до редакції
нашої часописи, де довідавсь о бля-
щих умовах.

Гігієнічна підстава здоров'я.

Сим новодить ся Фрізіер
ЛЕВ ВАЙС,
Tempelgasse,

мистрий щоб оздоровити своїх гостей по-
ред експериментування, заміс у себе
послі найновіші гігієнічні урядження, пр.
паробізовані брити, механічні розніжні
до пудровання, паробізовані нагрівані пе-
реванки на ший і т. п. так що дійсно
може бути приємністю бути услуженим
в так елегантно і модерно урядженім
салоні.

Найтаньші друки для шкіл народних

можна получить лиш в

друкарні „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

Classen-Buch	аркуш 4 кр.
Wochen-Buch	„ 4 „
Anszug aus der Schulbesuchs Tabelle	„ 3 „
Lehrerkataster	„ 1 1/2 „
Schulkataster	„ 2 „
Jahresausweis	„ 1 1/2 „
Inspektionsbericht (два аркуші)	„ 4 „
Schulversammlungsausweis	„ 2 „
Quartal-Ausweis	„ 2 „
Свідчення відхідні нім. і рускі	„ 2 „
Gestionsprotokoll	„ 3 „
Квіти німецькі і рускі	„ 2 „
Свідчення уніанні німецькі і рускі	„ 2 „
„ фреквентацийні рускі і німецькі	„ 2 „
Schulmatrik	„ 2 „
Inventar	„ 2 „
Katalog der Schüler Bibliothek	„ 2 „
Competenten-Tabelle	„ 2 „
Qualifications-Tabelle	„ 2 „
Aufforderung zum Schulbesuche	„ 2 „
Zanizwane	„ 2 „
Повідомлення шкільні рускі і німецькі	„ 2 „
Armuts-Zeugnis	„ 2 „

Рік заснована 1892.

Товариство взаємних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, Ринок ч. 10. (дім „Просвіти“)

перше і одинок руско Товариство аскураційне, обезпечує будинки,
і всі предмети діяльні проти шкідливого вогню.

„Дністер“ призначає Присвиц. Ординаріати Вєч. Духовенству і
вірним всіх трьох Епархій.

Фонд гаранційний „Дністра“ з дня 31-го грудня 1900

Фонд резервовий	311.540	кор.	11 сот.	разом 520.406 к. 65 с.
Резерва премій	171.942	„	—	
Фонд спеціальний	6.000	„	—	
Фонд смертальний	80.924	„	54	

Тариф „Дністра“ дуже умірнований. Надвизка річна розділена ся між
членів в єдиний зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту
з премій.

„Дністер“ виплатив до 31. грудня 1900 відшкодувань 2.120.834 кор.
Шкоди ліквідують ся безпосередньо в присутності Делегатів і членів.

Поліси „Дністра“ приймають при пожитках гіпотечних: Банк прав-
ний і Банк ескадності у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині,
Городені, Терембові, Заліщицях, Городку, Ярославі і Богородчані.

На жите треба обезпечуватись тільки через „Дністер“ в Товаристві
взаєм. обезпечень в Кракові; а там обезпечень через „Дністер“ іде
части провінції на рускі публичні добродійні діли; поліси і квоти на-
дає Краківське Товариство рускі.

„Дністер“ пошукує спосібних агентів, особливо селян господарів в
окрестностях, де ще нема близько агенція „Дністра“. — Агенти за-
робили вже 274.964 кор. провінції. — Зголошена о агенції треба
вносити до Дирекції у Львові.

Селяни обігають ся тільки о агенції „Дністра“.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
отворена в неділю і свята від 9 до 11 години рано.

Виходить в Чернівцях
щодорож, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція:
улиця Петрівська ч. 2.

Рукописи зберігаються лише на попередню
виставку. — Рекламувати можна під портом.

БУКОВИНА

Передплата на „Буківину“

на пів рік	20 Кор. — сот.
на рік	40 „ — „
на чверть року	10 „ — „
на місяць	1 „ 70 „

Посилання членів коштує 15 сот.

Передплата і відшкодування за виставку
платні в Чернівцях.

3 політичної ниви.

До з'їзду монархів приваляють досить велику вагу. „Петерб. Вед.“ обговорюючи запроваджену пізніше царської пари в Гданську і у Франції зазначають, що в виду всіляких відносин між дворами німецьким і російським було би рішуче неприродно, скоро би як-раз сего року не наступила стріча пари Ніколая з цесарем Вільгельмом. Візита російського монарха повинна бути повитана симпатично також у Франції, де витворене тіснішого зв'язку Франції і Німеччини єсть уважане за величезно позитивне для великої європейської політики.

Daily Express доносить з Петербурга, що обставина, що гр. Лямедорф буде супроводжати царя в подорожі має велике політичне значення. Треба сподіватися, що при стрічці монархів буде обговорювати ся також справа полуднево-африканська.

Комітет передвиборчий в Галичині з курії сільської виборчого округу брідського ставляє кандидата на посаду до Союму з сего поїта проф. Олександра Барвінського.

Про ситуацію виборчу подає „Діло“ таку невідрадну ність: Вибори вже за тиждень. Аж ніяк виборча в повнім руху, особливо по стороні цивілізаторів Русь. Русьві остан ся в досі пізнім Іваном:

ледве в декотрих поїтах розрухав ся трохи, в інших же все спить, та пробудить ся хіба по виборах, щоб подякувати ласкавим панам, що хотять і далше, так само як до тепер, его заступати та ним опікувати ся. Такам Русинам, як добромільські, яворинські і я., треба би не шість тижнів, але бодай шість місяців а може й шість літ призначити на приготування виборчі.

Народний Комітет в Галичині затвердив і оголосив досі 35 кандидатів на посади до союму.

П. Юліан Романчук заявляє в „Ділі“ що не кандидує до союму.

Галицький польський комітет виборчий видав виборчу відозву, в котрій звертає ся до виборців цілого краю (отже і Русинів) в ім'я польської ідеї, і взиває їх аби вибравши людей, котрі своєю працею скріплять національний „польський“ органам під згладом цивілізаційним і економічним. Відозва взиває загал виборців, аби сконцентрували ся під „національним“ (польським) прапором, і усунули всіх тих, що підкопують силу і розбивають єдність „нашого національного органу“. Відозва агадує о двох „братніх народах“ Галичини, але додає, що „там, де до борби стає кандидат, котрий проти історичної традиції хоче протиставити народ народом, там обов'язком Поляка не цювати ся перед ніякою борбою, але карно, всіми силами підперти вибір національного кандидата, аби забезпечити перемогу великій силній

справі“. Так отже мимо признання, що в Галичині живуть два „братні“, отже на всякий случай рівноправні народи, відозва центрального комітету перейшла над Русинами до порядку денного, о скільки они хочуть „протиставити народ народом“, т. є. о скільки они дійсно хочуть заманіфестувати ся яко окремий народ. Центральному комітету вже не вистарчає поборовався Русина, котрий „се неугоду між обома народами“, сей комітет звертає ся вже цілком отверто против тих Русинів, котрі стоячи навіть на становищі центрального комітету, що в Галичині існують „два братні народи“, витягають з того політичні консеквенції і маніфестують своє існування, свою відрубність. Після відозви до союму мають прийти лише такі послы, котрі „будуть берегти євнєте огняче політичних предками традицій і надій і далше присти нитку політичної історії нашої вітчизни“. Се значить, що Русин, котрий не буде працювати в напрямі політичних традицій і надій Поляків, не сміє бути послом.

Справа уступлення міністра війни бр. Криггера що до тепер не висловила ся. Угорські жерела зазначають, що міністер подає ся до димісії ніби то зі згладу на стан свого здоров'я та що цесар на разі димісії не прийняв. Однакж она буде прийнята на певно ще сеї осені.

Граф Пача, буаній президент Буковини, тепер тайний радник, шеф секції в міністерстві справ

внутрішніх одержав велику ленту ордера Франц-Йосифа.

Всїх дивувало і не один питав ся: Де подів ся Девет, що про него нічого не чувати? Тимчасом ємільний провідир Бурів загнав ся глибоко в англійську колонію нацильську і стоїть над рікою Фінрівер ще лиш на 100 кілометрів далеко від портового міста Елзабет, а недалеко від того місця до сходять ся дві важкі залізницї, з котрих одна іде з Порт Елзабет, а друга з Ватурат. В тій самій оторонї де Девет знаходив ся і Штайн. Бурі поділили ся там на малесенькі відділи, і тим способом не лиш легко їм вижити ся, але й уїти гониме Англіїців, котрі через то так розбили ся, що не можуть нічого вдїяти. Крім того місцеві людиють голландським тихцем дає їм поміч і доставляє коний.

Положене ген. Кіченера сталося в наслідок того досить прикре. Він доносить: Я дістав від Штайна лист, в котрім він обширно висловлює справу Бурів і каже, що буде далше вести війну. Я дістав також коротеньке писмо від Девета, котрий так само висказує ся і від Девета, котрий так само висказує ся і від Боти, котрий протестує против виданої мною прокламації і так само доносить, що буде вести війну далше. — Друга телеграма Кіченера доносить, що Бурі напали на відділ англійського війська і убили одного воїка, чотирох поранили і взяли до неволі трох офіцерів і 60 мужа, котрих однакж опісля пустили знову на волю

Марія Слободіна.

Із циклю: „Любов“.

II.

Свої між своїми.

Гурток красавиць молодших і старших, ба й добре вже старих, пообговорював усеї особисті справи присутніх: тепер забрав ся обговорювати справу і для невідсутніх. Одних там хвалили, жалували, на інших відсадували, обсадували їх, а при тім бавили ся, сміяли ся, дробили від обурення, то сміюли співчуття витирали — так одно по другім без приготування, без проб... Знамениті артистичні оцни життя!

Славка і Тоса були також знайомі із гостями пані Данилової. І на них прийшла черга.

Над долею Славки літнуло кілька панночок, котрим вже дівчата чотири минуло, і які погадали із жахом, що і вони можуть світлі панночки через змирення мушій. Мати споглядала тріпотливо по своїх дитках, мовби хотїла остеречи їх поглядом переш нещасливою любовю.

— Бідна, нещасна Славка, — повторює усеї.

— Іще й тепер могла би вийти замуш, коза-б хотїла, — мовить одна із старших пань. — Я знаю навіть мушину, що оженила би ся із нею дуже радо.

— Хто такий? — питають цікаво мамі.

— А Козмаськів!

— Старий?

— А вже-ж, що старий...

— Старий, дивий і короткозорий, беззубий, — вигукують із віражем під старіювати панни!

— Га, мої панни! Дівчина дивить шість літ, бідна сирота, що й ніяк не має найменшого, не повинна дорожити собою... Появля дивувати Богу, що трапляється ся чоловік і чим ширше йти, аби не роздумав ся... Ох, бо гірка доля старої панни! Вечно сама... без опіки...

— Чому гірка? Як має свої удержані і може жити по дивачи ся в рули радий, як не мусить дбати про ласку другий... Я гадала би, що се і вранце, як бути замушеною і все залежно від мужа... — говорила молоді дівчина, що сего року дала семінарську матуру і тїшлася ся тим, що поїде на свій хліб цю який мріяла все.

— Мрі! мрі! Іренко моя! Си еманіація жінок перевірила вам усеї у голові. „Свій хліб, свій хліб...“ В теорії се дуже гарно, але в практиці? Ох, гірший свій хліб, гірший дитина!

— А все-ж я волїла би працювати гірше до смерті і знати, що в завсма сама від себе, ніж виходити замуш лише тому, аби вийти, ласкуючи ся праці і самоті...

— Іренка правду каже, — відзиваєт ся Озена, — бо прошу пань, яке життя з чоловіком, котрого не любить ся з-всім, а за котрого виходить ся, аби лише не остати старою панною! Яко становинце займає тоді жінка? Не є вона

лише служницею того свого мужа? Що менше, як служницею, бо і зі служницею треба поступати обережно, гамувати ся. Служниця може лишати нас у кожній хвили, а жінка — чи не мусить терпіти і зносити все? І коли хоче бодай троха спокое, аносить усеї мовчки, терпеливо, клонить голову на всі вибри євнєти тверезого чи нетверезого чоловіка... Чи не лише бути старою панною, як невіддільною?...

— Говорить ся, лише говорять ся, мої панни! Во чи є одя тут між вами, що ботала би радо старою панною?

— Я перша! — озвала ся Іренка.

— Так, бо ще двадцять нам не минуло... а нехай по минуло...

— Я не годжу ся із тактикою Іренки і кажу, що кожді дівчина повинна піти замуш, коли трапляється ся їй чоловік чесний, порядний, а головне, коли може дати жінці відповідно удержані. Ждати і шукати такого, якого полюбить ся і гадати ще й взаємності, се зовсім не розумно. Перша річ, що у таких тяжких часах, де кождий муштина хотачи дійти до якого такого становинця, мусить учини ся і учини ся літати літати і не має часу думати про любов і сприяваний тому женити ся, аби мати свій куток, аби відпочати по різних клопотах кавалерського життя... А далі нема чого дивити ся, що не люблений і не люблячий перед сльбом чоловік буде злим мужем!... По сльобі він має час придивити ся своїй жінці і пізнати її.

А хіба нема такого чоловіка, що не любив би добру жінку?

Так говорила жінка о. Данила, що мала славу дуже розумної, тактовної жінки, матері і господині.

— Дуже се гарно, що дівчата борються і працюють, стараються ся о незалежне становище для себе — аби, не як досі було, в замушню підїти одинокую дошку ратунку, — але не гордіть свої панни так уже цілком подружжю, бо се властива ціль наша! Бути професорами, лікарями, адвокатами не перешкодить нам се, що будете жінками, матерями, бо-ж у кождім домі потрібно професора, лікаря і адвоката не раз. Кожді нехай стараєт ся о свій хліб, числячи на те, що все в світі можливе. Можливо, що їй судило ся остати панною, а тоді не буде на ласці родини чи своєї доживати віку. Але виступати із звичом проч із подружжю, погорда муштинам, самі незалежні будемо жити, як киче богато ентузіастов — се не то перо-зумне, але навіть сміливе...

— Добре тобі говорити, — перебиває її Озена. — Ти любила свого чоловіка, хотїла піти за него, знала, що він любить тебе. Але предстала собі, як би тобі казали йти за чоловіка, якого ти не любиш і знаєш, що він женить ся з тобою лише тому, що ти добра гадина, що виїм працювати, або возмїм тому, що твое піно припало йому до андоби, а ти сама, твоя особа для него байдужна зовсім... А що до Славки, то я перша відрядила би її, коли-б вона рішила ся вийти замуш... Вона любила так шалено свого судженого, бачила у нїм

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

І. Левицький. (Лірвак-Сенюх).

Із гумористичних творів.

І.

Справа о дїс.

Коло панської дубини
мужик мав рілю;
хоч земелька гарна була
не мав гараду —
бо високі ті дубини
так ся розросли,
що сонечка не видати
на хлопський ріл.

Нема ради! хлоп орати
більше не хотів.
„Нема збіжа — наша буде!“
На нашу лиши.

І минав так рік за роком
номало дуби
засохли, гарненько
і струнко росли.

І за дїт десятиліт кілька
тисч славний дїс —
на велику хлопів радість
й потїху уріс.

Вийшов дїмч на протузу
ти як дїс уарів:
завидно му дуже стало
злістю зачинив:

„Види дїс такий уари ся
в сего мужика?“

Думав, думав — і чим скорше
вернув до двора.

В кілька днів Івана кличуть
щоб ішов у суд;
хлоп не знає, що від него
требувати муть,
тож напудив ся сердога.
До міста їде.
Входить в сядо — а там в сяді
сам пан дїмч в.

Каже дїмч: „сей хлопненько
в дїс-ми вразив!“

„Се-ж мій дїс — Іван підризав,
рубав ся!“

„Що ти кажеш? схамені ся!
чоловіче мій!
там мов насїм було —
то і дїс не тїй!“

„А се що?“ — мужик закрикнув
збілів як стїна.

„Та чий-же би дїс мав бути,
як мов ріл?“

Пане судїю, не чував я
ніколи тако:
мій дїс — а на нїм волюсе,
то вже не мов?“

В тім судїя підносить руку,
хочав за дїс
і — зривав в мить перуку
й кричить: — глухий хлоп!
бачиш, що хотів дїс мій власний,
волюсе чужо?!
Хлоп здумів... перекрестив ся:
„Аги! що таке?
Во імя Отца і Сына...
А це, що за біс?!
Гїй а гїй! нех остана ти!
Веріть собі дїс!“

ІІ.

Най їде свиня за свинею.

Жени ся був „арґонант“
дїнку брав нічого;
брав у нїю веселю
і гроші до того.

Гості вже прибули всі,
на похід чекають;
а недругу молоду
в церков направляють.

Вже готова; у слезах
жде на молодого;
що хвалила і відуть
до міста святото.

Родичі на кісках вже
идуть садонити,

молодях щоб у козїх
поблагословити.

Весь в порадку, ждуть уот
ще лиш молодого.
„Не готовий? що се з пани
дїс ся такого?“

Гості стали вже тихцем
домо шепотїти;
тесть на кісці мов не свїй
почав ся вертїти.

Молодой-же дїмч,
румянецю красїло,
то бігло як стїна,
то знов напелтав.

Вибїгав в сяді тосты
до тої компанії,
до ся мав наш молодий
до сядоу вїбрати.
Бачить: він собі сидить
і в тиха свїтає,
панїроску закури
і не убирився.

„Пробіг! а се з пани що?
Там на нас чекають;
наречена, гості всі —
Бог зна“, що думають“.

„Най собі здорові ждуть,
поце так спїшити?
От — я радий, що ви тут —
бо поговорити
і хотїв на розум ще.
За все не волюете,
оли святає еще раз:
Що менї даєте?“

„А! сюди дорога в дїс!“
Тесть ворнув кріз зуби.
„Я вже раз тобі сказав,
що ти дам, мій любий.
Більше хочеш? вибачай —
я більше не могу...“

„Тани, татку, що додай
там — онту безрогу,
що в загументу малі
плескає панцїна.
Розумієш і тої
красні поросїтка.“

„О мї! друже; а се
маю до подїти;
схамені ся! та-ж еще
суть і другі дїти!“

В тім задиханий влетїв
дружба до вікнати:
— „Там нетерпеливі всі,
годї довше ждати!“

Рад не рад — старий замови
що ту говорити?
„Сплетіти будуть?“ подумав,
„Треба закїнчити.“

І зітхнувши він махнув
рукою своєю:

„Най там — каже — вже їде
Свиня за свинею.“

ІІІ.

Баба і чорт.

Ішла баба через кладку
а на середїні
сей стояв, щоб і не сини ся
хрещенїї людий.

Баба ентугалась антика;
він ся їй кланяє
і чмєненько і вичиню
хвостиком махає.

Дамі каже: — не страхай ся,
чого тут боятись?
я хотїв тут мимоходом
у тебе дізнатись:

хто є лучший — Бог на небі,
чи дїтько рогатий? —
Баба крутить ся, думає...
щоб тут сказати.

„Скажу 'му, що Бог є дїшний
від дїтького роду —
це проклятий сей антика
дружить мене в воду.“

А сказати: лучина Бога
сила та ворожа?
Доленько моя нещасна! —
се образа божа“.

Тай вертїть ся, тай міркує,
бїдить ся, зітїхав;

на вонець несміло й тихо
так відповїдає:

„Та! Бог добрий і ніхуди
сеї пра дїти.
Се говорять старіє люди
і шебечуть дїти.“

Та і нам нічого, пане,
хай би вікували!..
Тільки люди за щось дуже
нас у зуби пїзали!“

Осип Шлитко.

Із циклю: „Пережити“.

ІІІ.

Як гарад лишень менї вело ся,
ви — як фарисеєм і ало ся —
були все для мене страх чмєненькі,
були добрі, любі — солодєннькі.

Як під ударом судьби я гнув ся
й нещасливим изагалї вочув ся —
ни тоді, брати і товариші,
всі ховались в мори, мов ті мінї.

Та тепер вже, вставши раз на ноги,
ваші обвинять буду пороги
й навіть з пани стєрєтись розмови —
бо не віру вам тепер, як коби!..

Балинїй, 18. серпня 1901.

ІV.

Є люди, що себе самих вальють,
коли подомїйним обидвають
людину вську, хоч з горачим серцем,
за те, що зіграла, мов полин із перцем
і, живучи, лиш розумом радить ся.
Цїлєсьє тайна ось у чїм містїть ся:
Кожі хто серцем жити звичає —
жїтє, аничайно, розумом кїнчає...

Сучава, 28. серпня 1901.

Коби знали...

Коби рожі знали
чар апаїтїв —
то би вистєтали
летом птахів.

Коби пташки знали
тонів сили —
тоб мечі сїлївали
до моголи.

Коби люди знали
мої плїти —
ротів-б позивали
й поїмїли...

Гатка, в жєтїня 1900.

На народїй мотив.

Ой як пили-запїтала
у гаю калина,
тогда менї серце дала
молода дїчина.
Дала серце, душу дала
і дївоцу козу
і любонї чар спївала,
як сонїчно роу.

Донї сонїчно осїно
калїну вїрївало,
то й вїрївало серце змїню
зрадонїї не знало.
Мї ударив із вітрами
мороз на калїну,
тогда ставсь лих з пани —
втривав я дїчину.

Ой як астри відїнїтали,
а листочки жовїли,
тогда мї ся розпохали
і на все замовїли.
Кїда вїтер листочками,
гонїть, розїдає,
а дїчина з богачами
цїлїє заживає.

Ой, калїно, калїнонько,
чи що розвинєш ся?
Ой, дїчина, дїчинанько,
чи зі мїон вїдєш ся?
Не розвинєш, бо мї стерли
бурї і мороз —
не вїдєм ся, бом замєрзла
на свїтїснї слєзи.

Лївїв, в мартї 1901.

Оленї Д.

Не Тебе я, серденько, кохаю,
бо змїнилась Ти до неїзміня,
не про Тебе пишу і думаю,
лиш про хвилї нашого кїстїня.

Ой, змїнилась серце, так змїнилась,
що й сама Ти зради соронїш ся
і не раз сїзїонїм неїно дїла,
бо таємю давше менї синї ся.

А коханнє тєє, моя любя,
мїно хвилї солодїх і рокоши —
се удар таємнїї, моя злїба
й заразом тернїя хрєст хорошиї.

То-ж про него серцем я й сїпїваю,
хоч не чувїть того людськї вуза
і для него неївї я скїлаю,
щоб прїснїти будїного ся духа...

Не Тебе я, серденько, кохаю,
лиш пропащий рай наш, тую мрію,
що жїю для неї, їй сїпїваю
і радїю неї і дурїю!..

Гатка, 30. серпня 1901.

Телєґрами „Буковини“.

Вїдєнь, 30. серпня. Велика,
18-тїсїчна товпа робїтнїків зроби-
ла вчєра демонстрацїю перед уря-
дом будївнїчим, але сїлїні відїлї
полїцїї розїгнали робїтнїків.

Вїдєнь, 30. серпня. Нїнїшнї
Wiener Zeitung оголосїть цїсарєскїй
патент, скїлюючїй соїм горїшнїм
Австрїї на дєнь 9. вересня до Лї-
на, для полагоджєня справ, непє-
кїчєнїх в попереднїй сєсїї.

Вїдєнь, 30. серпня. Вчєра під-
був ся тут першїй конгрєс австрїй-
ского кїлїра. Мїж нїнїшнїм нараджу-
ван ся над спєсєбами побєрєванїя
руху los von Rom, ухвалїв рєзо-
люцїю і справї утворєнїя товари-
ства правнїї охоронї духовєнїства і
набрєв дєпутатїю, яка має почїнїти
кроки у рїшаючїх чїннїкїв в
цїлї змїнї закєна про конгрєу.
Конгрєс закїнчєно в чєсть цїсєря і
пєпї, а слїдуєчїй має пїдбути ся
на другїй рїк.

Прага, 30. серпня. Намїснїк
розпїсєв вїборї до чєского соїму
на час від 8. до 15. жовтїя с. р.

Цєргєрєд, 30. серпня. Агєнцїя
Гавєса доносїть, що посєл Кон-
ставє по прїїздї до Парїжа відбув
довшу нараду з мїнїстром загра-
нїчнїх справ, Дєлькєсом. — Кон-
ставє заявїв, що повернє до Цєр-
гєрєда, когдї тепєрїшнї непрїязнї
відносїннї полагодїть ся.

Грац, 30. серпня. Дєвєцять осїб
перєїшлє вчєра з кєтолїцїзму на
прєтєстантїзм.

Надїслєнє.

А. БІЛІНСЬКА

удїляє науку Французької мо-
ви і гри на фортепїанї за ду-
же умїрєновану плату. Маючї
за собою довголїтню практи-
ку, поручєє себе вї. родїте-
лїм учєнїцї.

Адрес: Чернївїцї, Пєнєська ул. ч. 40.

має отсі книжки на складі:

Бажанський Іван: Пропасть
Барановский Мечислав: Педагогіка для семінарій учительських і
учителів шкіл народних, (видане четверте значно розширене
доповнене „Нарисом психології виховавчої“)
Будилець Бараб'я О.: Студія богословські
Гайримун Михайло: Методика науки в школі народній ч. II
Галія Теодот: Домашній писар, збірка примірїв, як укладати ріж-
ні шкільні
Галія Теодот: Перші вери, оповіданє
„ Думки та пісні, поезії
Гаршин Мазярй,
Гоцоль Микола: Ревізор, комедия в 5 діях, переклад В. Сімюнич
Грабчук Мишля: Гумористична
Дамилевич Іван: Приказки I
„ II
Захарко Іван: Жарту
Кайтка-Осволякевич Григорій: жаруси і Салдацький патрест
повість
Кобиланська Ольга: Людина
„ Покора
„ Некультурна
Кониський Олександр: В день світлої волі
Крушельницький Антін: Пролетарі
„ Серце
„ Семчизини
Лейхман Болдан: Із села
Лукин Василь: Угорська Русь, її росій і теперішній стан
Луцинович Денис: Багнїти
Martynowicz Isidor: Historische Zeugnisse über die Ältesten Bo-
herrscher und Einwohner der Bukowina und Moldau
Овчинников П.: Бесѣда въ Бѣлой Кричиці
Откупський Ярослав: Листи а чужини
Палак Михайло: Прорусько-українські народні читальні
Pihuliak Dariusz: Die Amts-Correspondenz der Volksschulleitun-
gen und Ortsschulraths Angelegenheiten
Пігуляк Єврей: Верховинські звичаї
Повонич Осип: Ластівка
„ Чума горілчанка
„ Методика I
„ 10 казок для дітей
„ Хлопці садивники
„ Цісар Франц Йосиф I
„ Краєноміслими людьми
Семанюк Іван: Карби
Симон І.: Образина природи I. II.
Слободіана Марія: Іхтож вона була
Стефанчик Василь: Сини книжечка
Стоцкий Стефан: Буковинська Русь
„ Bestrebungen der Ruthenen
„ Громада, або ний лад і порядок має бути в громаді
„ Порадник, як закладати каси пожиткові і шкільні
„ Minoritätsvotum in der vom k. k. Bukowiner Lan-
desschulrathe behufs Regelung der ruthenischen Scholorithografie
Федикевич Юр'я: Твори T. I.
„ Піснї жовнареські
„ Проскура
Франко Іван: Русько-українська література
Шинтик Осип: Листи до неща
Єремійчук Денис О.: Die griech. Präsanctificaten-Messe, ihre Entstehung,
Entwicklung und gegenwärtiger Ritus
„ Життя мук і смерті і історія перенесення мощи
св. великомученика Івана Сучасного
Яблочков Г.: Шкільська учителька, оповіданє, переклад А. Круше-
лицького
„ „ Всеїдя про часи козацькі
„ „ Без Ruthonісьо
„ „ Про буи сойм красний і про вибори до сойму
„ „ В чім наша сила
„ „ Котюзі не заслугі
„ „ Голос до народа
„ „ Зерна

Малий Катехизм для православних дітей в народних школах
виник. Це є принципальний шкільний припопис виготовлено виданє „Мало-
хизиса“ Е. Івановича, дробованого православною консисторією в Чернів-
цях матеріальноним розпорядком а дня 25 го мая 1901 ч. 8316 до у-
чилищ і в народних школах з рускою викладавою мовою на Буковині

петрий щоб охоронити своїх гостей перед «кращими надумками, знайн у себе великі найвищі гігієнічні урядження, в. карбонізуюча брита, механічні розпилювачі до пудрування, карбонізуючі шапогани нерозважати на ший і т. п. так що дійсно може бути впрямую-ттю бути усудженням в так естетично і модерно урядженням салонів.

ДР. ЕВГ. КОБРИНСЬКИЙ
лікар-спеціаліст
у жіночих і дитячих
недугах
органів при ул. Гоголівській
Енцелберга ч. 20.
— від 3—4 noon. —

МОЖЕД ПОЛУЧИТИ ДИШ В

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

Classen-Buch	аркуш 4 кр.
Wochen-Buch	" 4 "
Anszug aus der Schulbesuchs Tabelle	" 3 "
Lehrerkataster	" 1 1/2 "
Schulkataster	" 2 "
Jahresausweis	" 1 1/2 "
Inspectionsbericht (два аркуші)	" 4 "
Schulversäumnisausweis	" 2 "
Quartal-Ausweis	" 2 "
Свідотства відхідні нім. і рускі	" 2 "
Gestionsprotokoll	" 3 "
Квіти німецькі і рускі	" 2 "
Свідотства увільнення німецькі і рускі	" 2 "
" фреквентациіні рускі і німецькі	" 2 "
Schulmatrik	" 2 "
Inventar	" 2 "
Katalog der Schüler Bibliothek	" 2 "
Competenten-Tabelle	" 2 "
Qualifications-Tabelle	" 2 "
Aufforderung zum Schulbesuche	" 2 "
Zaniznang	" 2 "
Повідомлення шкільні рускі і німецькі	" 2 "
Arbeits-Zeugnis	" 2 "

Р і к з а с н о в а н я 1892.

Товариство взаїмних забезпечень

„ДЖЕТЕР“

Львів, Ринок ч. 10. (дім „Просвіти“)

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, обезпечає будинки,
і всі предмети домашні протів шнід огневих.

„Дійстер“ припоручили. Приєднали. Ординаріати Вєч. Духовенству і вірним всіх трьох Єпархій.

Фонди гваранційні „Дієстра“ з днем 31-го грудня 1900

Фонд резервовый . . .	311.540	кор.	11 сот.	} разом 520.406 и. 65 с.
Резерва премий . . .	171.942	"	— "	
" специализна . . .	6.000	"	— "	
Фонд смеритальный . .	30.924	"	54 "	

Тарифи „Дістера“ дуже умірковані. Надлишки річна роздає ся між членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту з премій.

„Дністер“ виплатив до 31. грудня 1900 відшкодувань 2.120.834 вер.
Шкоди ліквідують ся безпосередньо в присутності Делегатів і 2 членів.

Покази «Діястра» приймають при позичках гіпотечних: Банк правий і Капітал ошадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Сястині, Городенці, Тереховалі, Залішниках, Городку, Ярославі і Богородчанам.

На житє треба обезпечитися тїлко через „Дістотер“ в Товаристві
плзлм. обезпечень в Кракові; з таких обезпечень через „Дістотер“ їде
часть провізії на рускі публичні добродійні плзл; позїсї і квоти на-
дає Кравівське Товариство рускі.

„Дністер” пошукує спосібних агентів, особливо селян господарів в
окрестностях, де ще нема близько агентів „Дністра”. — Агенти за-
робили вже 274.964 пор. прівілії. — Зголошена о агентах треба
вносити до Дирекції у Львові.

Селяни обігають ся тільки о агенції „Дністра“

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
отворена в неділю і свята від 9 до 11 години рано.

Князь товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під надзором Володислава Сесерського.

За редакцію відповідає Іван Созанський.

Виходить в Чернівцях
щодорожньо, п'ятницю і неділю.

Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петрівська ч. 2.

Рухомий вартість ся лише на попереднє
вистереження, — Рухомий вартість
власні від борги.

БУКОВИНА

Передплата на „Буковину“		
на цілий рік	20 Коп.	— сот.
на пів року	10	—
на чверть року	5	—
на місяць	1	70
Повсякденне число коштує 10 сот.		
Передплата і належність за іноземати платити в Чернівцях.		

Перегляд політичний.

Головний комітет молодорумунської партії на Буковині закликає в „Демонстраторі“ Волохів, аби не брали участі у виборі посла із V-ої курії до ради державної, що підбуде ся 10. жовтня с. р., бо „тих кілька осіб“ (себто волохівські послі), що поставили сю кандидатуру, не мають довіри у нації, а поставили сего кандидата, аби ще гірше діткнути чужого націоналізму. Молодо-румунська партія, (на котрої чолі стоїть рідний брат кандидата Тодора Фльондора, звістний шовініст Янко) не має довіри до кандидата ізза его національного індеферентизму, браку незалежності і безбарвності для Волохів програми. А щоби не ниставити виборців на пресі, пише підозва далі, то визнає ся всіх Волохів не брати ніякої участі у виборах.

В суботу були у цесаря на довній аудієнції міністер справ заграничних гр. Голуховський і президент кабінету др. Кербер. В неділю прибув з Будапешту до Відня президент кабінету Сель і буде також прийнятий на аудієнції.

Про вибори до галицького сойму пише „Діло“: Чотиринадцять послів мають дістати Русини — так задекретовано і так оповіщує нині Gazeta Narodowa. Поправляючи допесене віденьської N. freie Presse, орган намістника пише:

„N. fr. Presse доносить, не знати на якій підставі, що Русини дістануть 8 до 10 мандатів. Се обчислене цілком хибно. До сего пори Русини мали 15 мандатів. Тепер

представляє ся річ так, що вибір руских кандидатів є запевнений в 11 округах, а крім того в кількох (сімох) округах вигляди хитають ся так, що результат до послідньої хвили буде сумнівний. Після всакої імовірності, з тих сумнівних мандатів Русини одержать чотири — отже взагалі будуть мати більше менше те саме число мандатів, яке мали до сего пори“.

Як із сего декрету бачимо, галицьке намістництво стоїть даліше при дотеперішнім нашечу слівця — не більше, як 14 руских послів.

Народний комітет у Львові затвердив і оголосив доси 38 кандидатів на послів до галицького сойму.

Що-до повіта брідського, то народна організація повітова не предложила ніякого кандидата до затвердження (не поставивши контр-кандидата против п. Олександра Барвінського з причини его низької участі в сепесії руских послів в сойму); отже Народний Комітет, приймаючи се поведене повітової організації до відомости, не оголошує ніякої кандидатури. (Ось і вся уступка особистої ненависті).

Народний Комітет визнає Русинів в тих містах, котрі вибирають послів в міській курії, щоби ставили своїх кандидатів руских.

До соймових виборів в Чехах, Крайні і Тироли виборча акція що йно зачала ся. В двох перших краях підбудуть ся вибори після зміненої виборчої ординації, бо санкціонованими вже ухвазами краєвих соймів заведено там в IV-ій курії безпосереднє і тайне голосуване. В Тироли, сій кріпости німецького консерватизму та унітра-

монтанізму, зістало по давньому і курил малої посілости голосувати-ме там посереднє.

Про виборчу боротьбу в Чехії можна говорити тільки в чисто чеських або чисто-німецьких округах, бо в сих повітах з гори вже можна сказати, який кандидат — чи Чех, чи Німець — має забезпечену більшість.

Німці, як дотепер, так і на даліше можуть бути певними своїх 90 мандатів, що становить одну третину сойму. Та поділ цих мандатів між партіями значно змінить ся.

Загалом беручи, репрезентація Німців в чеській соймі буде представляти ся радикальніше в порівнянню до попередньої.

Знов же серед Чехів дає ся замисляти колихання поміж напрямком політики компромісової і противної компромісам. До виборчої боротьби став аж шість партій.

В малій Крайні закипіла боротьба, прямо скажана боротьба межі клерикалами під проводом Шустершица і поступовцями під проводом Ферілічца і Тавчара, котрий є головою радикального крила поступовців. Та мабуть мимо так зашитої боротьби сили обох партій не змінить ся і обі вийдуть до сойму з тим самим числом мандатів, яке доси посідали.

За те о много спокійніше в Тироли. Хоч вибори розписано там по сепесії італійських послів за-для невдачі переведення проекту поділу сойму на національні курії, однак мабуть обетавина, що вибори (з IV-ої курії) в Тироли є посередні, ослаблює значно виборчу горічку. Як в Чехах так і в Тироли є вже наперед певно, котрі мандати

припадуть якій нації — Німцям чи Італійцям.

Перший конгрес духовенства, відбув ся 29. м. м. у Відні при участі 200 делегатів із всіх провінцій Австрії. Посол ради державної кс. Шейхер прочитав на засіданню реферат о цілках конгресу. Він виразив жалє, що між духовенством нема такого товариства, як між офіцерами, селянцями живуть розрізено, і жадав переміни відносин, які існують між начальством а підчиненими, бо они не згодні з наукою евангелії. Референт говорив також о упадку монастирського життя, а причину додає в тім, що до монастирів, так мужеских як і жіночих, вступають особи не по званню, а більше для вигідного життя. А кінці порушення питання основаня товариства для оборони церкви і духовенства перед їх ворогами. — Конгрес вислав телеграми до цесаря, папи римського і кардинала Груши, рішив оснувати проєктоване товариство, нараджував ся над побороуванем руху „Проч з Римом“ і вибрав тісний комітет, що має зайняти ся переміною конгруального закону. Конгрес замкнуто залогом лояльності цесареві і папі і визначено будучий конгрес на сльудуючий рік.

Агітація на балканському півострові має з кожним днем прибирати більші розміри, а найновішим доказом того мав би бути от хоть-би тижневник „Православний Восток“ (L'Orient orthodoxe), що зачав видавати ся в Букарешті з початком сего місяця в російській мові з перекладом французьким під редакцією Д. І. Іліча і Н. К. Дур-

Андрій Верховинець.

Потомки Марса.

— Образя з війсьового життя. —

1.

У воріт Ада.

Ходив собі монах беріг. Затягав ся димом „пахучого шпорту“. — Що хвиля приставав, відкидаючись в спокійні хвилі широкій та глибокій річці... Що додавав жовтір у тім могутім елементі — годі сказати. Він сам не знав того.

Се було в його пласі. Коли другі жовтірі заходили на відвечір до ведлосих шинів, забавлялись в дівчатими, пропивали жод — він виходив собі над ріку, сідав на березі і враз з димом шпору пускав на волю втомлені думки.

Та димсь стан его душі змінивсь незвичайний: — Присів, як заветиди, на мураві. Видобув ізза шпору другого „шпорту“. Закурив. Виявив очі в могуті, маєстатичні хвилі. — — —

Посадив дучі захопачого сонця, червоні райчики небоводу, веселі згуни востухів, тужливі звуки їх сонини, по чірні північ сльини — як називали до його чувств, так поринали беззаметно в моря хвилявого забути, аж його огорнуло.

Лино присів густиий, неприродний румінець. Чоло обляга холодний піт. В голові крутилось. Серце то горічково затворилось, то терило-цівентало.

А хвиля плывуть...

Тай гризав і гордий той елемент! А який його початок? Кілько то гірських ручаїв, що зедли з трудом слезати по дою по недоступних дебрах та вертепах, зливає тут здобуток своєї тяжкої праці! Чи знає се величезна ріка, що закладена тим немічним потічком прийшла до тої седи? Чи чує належну дяку?

Затрінали воріт лозини. Стежкою надійшла пара молодих людей. Був се його товариш — вони зі своєю „судженою“.

Чудно стало свідчому:

Той сам жовтір, що держав вчера в жару „стовпою“ і два рази німав, плывав днес бундючною побіч молодий чепурної дівчини, налутий, мов нади; того лице, що привилось вчера з болю, облягло гідним потом — роз'ясненя днес усміх задоволеня і безмежного щастя.

Вони люблять ся — щасливі.

А він і доси не знав, що то за птиця — любов! Що она тако, що ради неї стріляють ся люди з іменем на устах тої дорочної одинокі, потра необладала із молодого пілу.

Він сего не понимав. Уникав взагалі жіночого пола, дарма, що в скрайній потребі старав ся бути епічним. Говорив о жінках непохвално — хоч не був їх ворогом а засади.

Ще ко студент нахитав ся багато романів. Йому здавалося, що ось-ось з'являть ся перед ним його ідеал, знаде на козака, із засоромленим лицем, з трепещущим серцем відкрис горічку, пристраєну любов'ю...

З того часу минуло п'ять літ — а ідеал не виявив ся... Глядати-ж за ним, ба, може, і гірко завестись — се анічизо страшно понижити свою гідність! Так захопив його 24. рік життя. Тим-то страшно зовсім налію — колись залюбитись.

На згадку о любові, здиван згрібно плечима, прибираючи байдужний вид.

Та в тій хвилі стало йому жалко молодих, марно знівчених літ!

Коби то був хоч як сід нажив ся, набавив ся, налюбив ся! Було би може колись відкинуто за ним чисто якесь сердечко дівоче!...

Добув мале зернало...

— Тай кому-ж тут було в мені залюбитись? Чи в тім грубій, необтесанім лиці, бурих, погаслих, глибоко западих очах, паразитичних носі і цілій поприжолої, непочесній статі? Чи й сему я живив?

— Ні, се не можливо! Ніхто ніколи не любив мене, бо не міг в мені залюбити ся!

Закурив знов шпору...

Тужливі звуки, скрипки і там-ж сльини відбавлясь гомоном об зелені береги.

На закруті ріки появил ся довгий ряд славів.

На кождій тратні розложено антру. Біля ватри стояло кілька людей. Один грав на скрипці, прочі виводили сумовиті думи-півні...

— Вони біді — та й доволени!

Знову опанувало його чувство за-висти:

— Нашо привала мене судба з ціл сльозою стріхи? Паном хотіла зробити? Ну! Нічого собі а мене пан! Нашо давали мене до шпіта? Який хосен мені з них? До освічених людей далеко, до хліборобського життя не міг би вже пристати. А так любив колись те життя! Був би може, з мене став би був вірний, ужиточний громадянин! А та що?...

Вечері. Тако... Іноді плыве на ріці легеньке рибачке човно і дуючи хребет сльозою хвилі, немчить ся шпирно по бездонній габуні.

— Гей! Коби то так можна, як я! То сів би на такий човен, пігнрав сльотами, десь гет-гет далеко, десь у таку країну, де нема людей, житейської журби, де сама гугла, порожнеча, де навіть власна совість перестала-б грати, підмулювати душу...

Сумрак невірний наляг на долину. Сине доси небо назувалось грізним, чорними хмарами. Іх густі бовгани настувають, стирають ся до купи, мов залзяті борці, ударюють, кудочать ся один об другий і розкидаючись в ворожих обійм, мчать ся в хвилю летів в незнаку далечини. Виглинув на мить і круголадний — хонаючи з острахом своа новие лице за хмара, наче малий, наляканий вомом халочника-богату за спідницю (димку) матери.

А ріка плыве...

Шумить, шипотить, переживають ся в хвилі, наче ведуть між собою тихі, незнані розговори...

Шум хвилі смирить сорцо і навіває тиху задуму...

має оті книжки на складі:

Болдаський Іван: Пронаста . . .
 Барановський Мечислав: Педагогіка для семінарій учительських і
 учителів шкіл народних, (видане четверте значно розширене
 доповнено „Нарисом психології виховавчої“)
 Будилець Євстафій О.: Студії богословські
 Гаєришук Микола: Методика науки в школі народній ч. II
 Галія Теодот: Домашній писар, збірка прикладів, як укладати ріж-
 ні писма
 Галія Теодот: Перші зорі, оповідане . . .
 „ Думки та пісні, поезії . . .
 Гаршак: Мазарі, . . .
 Гоць Микола: Репізор, комедія в 5 діях, переклав В. Сімович
 Грабчук Микола: Гумористика
 Дамілевич Іван: Приказки I . . .
 „ II . . .
 Захарко Іван: Жартів . . .
 Кейс-Османович Григорій: Жаруся і Салдацький натрєт
 повість . . .
 Кобилянська Ольга: Людина . . .
 „ Покора . . .
 „ Некультура . . .
 Кошицький Олександр: В день святості воді
 Крушельницький Антін: Пролетарі . . .
 „ Серце . . .
 „ Семчишини . . .
 Лежкий Болдас: Із села . . .
 Лукич Басил: Угорська Русь, її повний і теперішній стан
 Лутинський Деміє: Вагнітки
 Martynowicz Isidor: Historische Zeugnisse über die ältesten Be-
 herrscher und Einwohner der Bukowina und Moldau
 Овчинников П.: Бесѣда въ Вѣдоу Криницѣ . . .
 Окулевський Ярослав: Листи з турини . . .
 Павлик Михайло: Прорусько-українські народні читальні
 Płudziak Dariusz: Die Amts-Correspondenz der Volksschulleitun-
 gen und Ortsschulrätthe Angelegenheiten
 Пігуляк Євстафій: Верховинські згадки
 Попович Омелян: Ластівки . . .
 „ Чума горіла . . .
 „ Методика I . . .
 „ 10 казок для дїточай . . .
 „ Хлопці садівники . . .
 „ Цар Франц Йосиф I . . .
 „ Красноміслими людьми . . .
 Семчишин Іван: Карби . . .
 Сіжко І. Образи з природи I. II.
 Слободіана Марія: І хто вона була . . .
 Стефанюк Василь: Сина книжечка
 Стасюк Стефан: Буковинська Русь . . .
 „ Bestrebungen der Ruthenen . . .
 „ Громада, або який лад і порядок має бути в громаді . . .
 „ Порадник, як закладати класи пожиткові і шкільні . . .
 „ Minoritätsvotum in der vom k. k. Bukowiner Lan-
 desschulrath behufs Regelung der ruthenischen Schulorthographie
 Федюшин Юрій: Твори Т. I.
 „ Піснї жовнірські . . .
 „ Проскура . . .
 Франко Іван: Русько-українська література
 Шинько Осип: Листи з пекла . . .
 Єремійчук Деміє О.: Die griech. Präsanctification-Messe, ihre Entstehung,
 Entwicklung und gegenwärtiger Ritus
 „ Життя мучи і смерть і історія перенесення мощів
 св. великомученика Івана Сучавського
 Яблочков Г.: Сільська учителька, оповідане, переклад А. Круше-
 льницького . . .
 „ Бесѣди про часи козацькі . . .
 „ Res Ruthenicae . . .
 „ Про бул. сойм прасний і про вибори до сойму . . .
 „ В чім наша сила . . .
 „ Котуї не заслузі . . .
 „ Голос до народа . . .
 „ Зерна . . .

Малий Катихизис для православних дїтей в народних школах
 кошиць. Се в приписаний італійній православній виготовлене видане „Мало-
 книжка“ Е. Івановича, виробованого православною консисторією в Черні-
 вугінені міністерським розпорядком з дня 25-го маія 1901 ч. 8815 до уш-
 коуї в народних школах з руською викладавкою мовою на Буковині

МОЖНО ПОЛУЧИТИ ЛУЧШЕ В

друкарні „Рускої Ради”
в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

Classen-Buch	аркуш 4 кр.
Wochen-Buch	" 4 "
Auszug aus der Schulbesuchs Tabelle	" 3 "
Lehrerkataster	" 1 1/2 "
Schulkataster	" 2 "
Jahresausweis	" 1 1/2 "
Inspektionsbericht (два аркуші)	" 4 "
Schulversäumnisausweis	" 2 "
Quartal-Ausweis	" 2 "
Свідчення відходів нім. і рускі	" 2 "
Gestionsprotokoll	" 3 "
Квіти німецькі і рускі	" 2 "
Свідчення увідлення німецькі і рускі	" 2 "
" фреквентацийні рускі і німецькі	" 2 "
Schulmatrik	" 2 "
Inventar	" 2 "
Katalog der Schüler Bibliothek	" 2 "
Competenten-Tabelle	" 2 "
Qualifications-Tabelle	" 2 "
Aufforderung zum Schulbesuche	" 2 "
Zusätze	" 2 "
Повідомлення шкільні рускі і німецькі	" 2 "
Arbeits-Zeugnis	" 2 "

Р і в н о з а с н о в а н я 1892.

Товариство взаїмних забезпечень

„ДЖЕТЕ“

Львів, Ринок ч. 10. (дім „Просвіти“)

перше і одинокє руске Товариство ассураційне, обезпечє будинки,
і всі предмети движимі против шкід огневих.

„Дієтер“ припоручили Пріосвящ. Ординаріати Всч. Духовенству і вірним всіх трьох Епарцій.

Фонди гаранційні „Дністра“ з днем 31-го грудня 1900

Фонд резервовый . . .	311.540	кор.	11 сот.	} разом 520.406 к. 65 с.
Резерва премий . . .	171.942	"	— "	
" специализи. . .	6.000	"	— "	
Фонд смертальный . .	30.924	"	54 "	

Тариси „Дністра“ дуже умірені. Надвижна річка родить ся між членів в формі зворотів. За рік 1900 дістали члени 8% звороту в прями.

„Дифтер“ виплати до 31. грудня 1900 відшкодувань 2.120.834 мор.
Шкоди ліквідують ся безпосередньо в присутності Делегата і 2 членів.

Поліси „Дієтра“ приймають при позичках гіпотечних: Банк краєвий і Каса ощадності у Львові, Коломиї, Самборі, Делятині, Снятині, Городенні, Тересовлі, Заліщиках, Городку, Ярославі і Богородчанях.

На жите треба обезпечатись тільки через „Дійстер“ в Товаристві взаім. обезпечень в Кракові; в таких обезпечень через „Дійстер“ іде частия провізій на рускі публичні добродійні ціли; позісія і квоти видає Краківське Товариство рускі.

„Дністер” пошукує спосібних агентів, особливо селян господарів в окрестностях, де ще нема близько агентів „Дністра”. — Агенти заробили вже 274.964 кор. провізії. — Зголошени о агентів треба вносити до Дирекції у Львові.

Селяни обігають єй тільки о агенцію „Дністра“

Від огню обезпечайте ся тільки в „Ліхуєстрі”.

На жите обезпечанће он тільки через "Интерер"

Гігієнічна підстава здоров'я.

Син поводитъ се фрзіер

ЛЕВ ВАЙС.

Tempelgasse,

потрий щоб охоронити своїх гостей перед скріпаними недугами, завів у себе всілякі найвищі гігієнічні урядження, пр. карбоатзовані братів, механічні розпилячі до пудрування, карбоатзовані ватовані перезав'язки на шию і т. п. так що дійсно може бути привітною бути услуженим в так езганітно і модерно урядженім салоні.

ДР. ЕВГ. КОБРИНСКИЙ

лікар-спеціаліст

у жіночих і диточих
недугах

ордионує при ул. Головній
Еншенберга ч. 20.

— від 2—4 попол. —

тим самим чинником майна національного, — то кожний безсторонній мусить сказати, що тих 1000 молодців рік-річно: сповнюючи свою повинність пірною своєму Найяснійшому Панови, сповнивши і виробляючи своєї національності неперемінливе хісно. Тому і до Тебе, Інтелігенціє, звертаюся: Ідуть на руку своєму молодшому братови!

На конець мушу додати, що лишень молодці тверезі, пильні, молодці, що ніякими байдужими лайками не дадуться звести з вичесної дороги, повинні далі служити при війську, бо молодець скланий до п'ятки, галабурди, несовісний в службі, не може і при війську нічого дослужити ся.

Іван Бачинський, п. і к. пенсіонер, новий капітан і касир „Дністра“.

Перегляд політичний.

Сьогодні відбуваються в Галичині вибори до союму із сільської групи. Польський шовінізм і нещасна консолідація тай саїпа опозиції руска не кажуть надіяти ся доброго усьміху. Ось що пишуть про ситуацію в останній перед виборами хвилю галицькі рускі газети:

Кадапські Ехтра-кандидатури.

Львівська „Русская Рада“ поставила против затвердження Народним Комітетом кандидатів, своїх окремих кандидатів, проти котрих, як пише „Дзю“, не то що не діють ся надужити при виборах, але протинаю, акція виборча зі сторони правительств і польського центрального комітету веде ся монба в їх користь.

„Шило вихізло!“ плаче „Дзю“ на консолідацію, за якою стоїть зі своїми виборами, бо ото кандидатів, з котрою зв'язав ся п. Романчук і тов. видала „указ“, щобі москвофіли не брали участі у виборі народівців, незатверджених „Рускою Радою“. Помимо сеї капапської перфідії заявляє „Дзю“

нам кажу, що се наше осявідчене було остатнім.

На се відповів благочиний, жіночий голос:

— Петрусью!...

— Не так, не так, — попередив він її, — ніякий, багато ніякий!

Відповів не було.

— Кажі-ж! — примушував він.

На сей раз жіночий голос знову промовив вже ніякийше, ніж перший раз:

— Петрусью!...

Мой ратом жаль її стало. Сей голос, в котрім я чув якусь повиривність, збудив в мені до неї симпатію.

— Я вам казав, — почав він знову, — що не можу згодитися на зневажене павного учти.

— Адже-ж ти обіцяв... — перебила вона його знову жіно.

— Що, що я обіцяв? Я казав вам, що люблю вас... і обіцяв... може бути, що і тепер люблю... але я не хочу, щобі любов моя та була мені каторгою, щобі вона перешкождала мені.

— Хіба-ж се каторга?

— А що-ж по вашому? Чого ви потребуєте від мене?

— Тільки виновности обіцянки...

— Тільки?

— А вже-ж, ти сам обіцяв, пригадай!

— Одружити ся з нами?

— Еге-ж, одружити ся, узяти за свою...

— Та хіба так можна казати! — повиривнув він знов. Адже ж казав тобі, що ніякі тони найсимпатичніші у твоїм голосі.

— Еге-ж, одружити ся, — промовила вона вдруге, очевидяки в угоду йому,

народівців, щобі гоховували на капапських кандидатів. Не сміх ли то? Коли-ж отямлять ся „Дзю“, Романчук і тов.?

А „Руслан“ пише:

Невідрадіні вигляди розкривають ся на вислід соймових виборів.

На все те зложило ся багато всіляких обставин, які не пора сьогодні в сій рішучій хвилі розбирати і оцінювати. Лишаємо се до слушного часу. Ніяк лиш констатуємо, що ще ніколи з таким одностайним і беззагладним зав'язом польське дивенікарство не виступало і не роздухувало ненависти проти всього, що руске, проти всеї безрізничної рускої суспільности, як перед теперішніми виборами, ніколи ще так не перевертало правди горі дном, як тепер.

Але й серед рускої суспільности зложили ся обставини такі, що чимало посилюють сподіваному лиху. Помрачене національної рускої ідеї, завидливість, розтніч і блукання, втворили такі відносини поміж Русинами, що являють на успіхи в виборчій кампанії тепер аменити ся значійше, як коли небудь. Головні акцію виборчу взяли в свої руки москвофіли „Русская Рада“ і „Народний Комітет“ (яко виділ національно-демократичного стороництва) на основі данної консолідації, або як тепер звуть — компромісу.

Цісар приймав сими днями на довгий аудієнцій угорського президента міністрів Седя. Не підляжить жадному сумніву, що на сій аудієнції зістало рішене розв'язане угорського союму, так що вже в найближчих днях треба сподівати ся его розв'язання і розписання нових виборів.

Німецький цісар невід заливти князеві хінському Чунови, що прийме его самого лише в товаристві товмача в Потсдамі. Князь подікував цісареві телеграфічно. Аудієнція відбуде ся в середу або в четвер.

тільки дійсно сердешними тонами, які бігли за все були йому до вподоби.

— Обіцяв! — підхопив він. Що-ж з того, що обіцяв, хіба я тоді був при своєму умі, при адовій пам'яті?.. Ти питаєш ся у зеркала, ти гарна, ти дуже гарна, гарна через міру, снажи хіба твою красу не зняти його завгодно і не прислухатися під уном її обіцяти, що тільки на думку сиділо.

Вона відповіла щось з тиха.

— Не кажи, спасибі тобі, жалієвих слів... не розпускай слани... Ти ще дитина й тому не відати життя, справжнього життя; ти ще не знайома з ним...

— Може бути, але пристань і ти, Петре, до того, що не може так робити, як ти хочеш...

— Я не мовив вам, що точку виступити, нам тільки зістатися, так як ми є... Але зрозумієте, що без грошей життя неможливе... Не можна жити без грошей...

— Ох, я не тимлю! — крикнула вона. — Хіба не можна знайти іншого способу, щоб отримати ці гроші?

Виступила знов павза.

— Петре, не кажи так, не кажи, — хлипаючи вирізала вона.

Але його очевидяки не рушили її слани.

— Плач значійніше, природійше! — порадив він її.

Поганень! — помислив я мимоволі. Але вона очевидяки не розгубилася на нього, не оминіла за його глумування, хоч він і впрік остатні слова глумив.

(Конець буде.)

В Липську відбуло ся оводі засідання управи „Воспінського союзу“, що в багатоточках деторіам і австрійських оирах, а навіть одна з резолюцій, узалена по обговоренню австрійських відносин партійних і партійної програми є такого змісту: Воспінський союз питає з відозвом національну діяльність стороництва австрійських, що прагнуть до цілей політичних. Хоті союз, яко несподіваний, не мав і не має ніякого впливу на ту діяльність, все-таки буде, як до тепер, уживати свого впливу в цілі обмеження Німеччини в Австрії і дитого улажати конвенту тіснійшу організацію тих країв у монархії, котрі належали до німецького союзу. „Воспінський союз“ узав такеж уже в літній програмі насазану потребу відокремлення Галичини, Буковини і Далматії. Даліше узався за обостеріно потрібний тіснійший союз економічний німецької держави з Австрією і надіє ся, що ся его гадка найде достаточне уваглене у німецького правительстві при наближаючій ся управлінню економічних справ.

Демонстрація Далматинців в Римі. На підставі нашої булаї замінив інститут San Girolamo в Pegli Schiavini на сепіарію для Славян — тож мешляючі у Римі Далматинці улали ся з хоругвою своєї народности до названого інституту і знали всі бюра і паніларії. Зробили они те мимо протесту ректора, котрий улаз ся навіть о поміч до поліції в цілі константованя того факту. Корольовскій комісар залив на разі в послідне заведення ся. Єроніма і примусив так Далматинців і ректора Пазмана опустити заклад на так довго, аж суд видасть рішене. Поліція стереже вступу до заведення. Далматинці вивісли на балкони інституту хоругви. — „Osservatore Romano“ доде, що комісар поліції залив, мон-то він не може посередничити в сій справі, бо она натури цивільної. — Амбасада австро-угорська вивісила оводі свого урядника до міністра Прінетого і Занардецького і той відбув в справі інституту з ними довгу конференцію. — Хорватскій ректор сепіарії нараджував ся з адвокатами, які би предиринили міри, щобі забезпечити інститут перед Далматинцями, котрі уже прогнали двох священників і наміряють зняти інститут в правне посяданне. — Римські часописи доносять, що управитель австро-угорської амбасади зажадав від міністра справ заграничних вигнання Далматинців з інституту ся Єроніма.

Між двома невеличкими американськими республіками „Венецуелю і Колумбію“ прийшло до отвертої війни. Після послідних вістей уже виступили війська Венецуелі і союзних з нею Еквадора і Нікарагуї, щобі всі сторони напали на Колумбію. А причини війни чисто американські. Оппозиційности обох держав не дозволені зі способу правління, потворили повстанчі відділи в суцільній державі і в віттам випадкам на рішаний прай. Венецуела обіцяє Колумбію, що она у себе має приют венецуельським повстанцям, а Колумбія з таким самим заливом звертає ся против Венецуелі. Та де два спорити, не обійде ся без третього, судії-роз'ясни. В справу вмішали ся Сполучені Держави, щоб не допустити до розширення вражди також на проєсин Панами, котрої неутраальність є заперученою задні міжнародної торгівлі і комунікції між обома оєанами. Сполучені Держави вислали до берегів Панами ольотили зі значним сукупним військом, а з європейських держав вислали тудя Франція, що має там свої різні інтереси, атлантиску ольотили. Війни не остала ся позаду і Німеччина, котра, як звісно, плає ся тепер всюди на море, де лише очинить ся який заколот.

Вже 16. с. м. минав послідний річниця, коли би Бурі після ославленої прокламации Кічовера мали остаточно надати ся. Слі бурі до сего часу не зложать оружжя, на що там й не знають ся, і сль Англія схоже обетати при своїх контролах, тоді зачне ся одна з найтрагічніших карт в історії людскости: кічнать ся війна, а зачне ся різня. Начальники бурі Стейн, Бота,

Давет і Дазарей на прокламацию Кічовера павали рішучо, що ведуть війну даліше, і як би він дійсно став Бурів уважати ворожобинями, а не якоюто стороною, конвентувати їх майно, а позонених безпощадно розстрілювати — тоді і Бурі постучать собі так само: око за око, зуб за зуб. І дійсно, вже тепер Кічовер поставив кілька позонених під суд воєнний яко зрадників держави, а Бурі знов задержали кількох Англіїв як закладників, коли перше, по відобранню оружжя, випустили їх. З огляду на так заострені відносини в Подунав'ї Аерії, з огляду на так жестокій характер, який починає прибирати ведена там війна, а де ще до гірших, кровавих і сумних може дійти подій, не дивно, що повзалися вісти, мон-то з нагоди недалеких політичних з'яків справа бурі буде порушена при личних конвентуах монархії Росії, Німеччини, Англії і президента Франції. Та може бути, що при такій дружній інтервенції, при свободній, нестійовій розмові, згадає ся не без оцінчуття і про Бурів, однак реального, позитивного пожитку для них годі з того надіати ся.

ІВАН ФРАНКО.

З остатніх десятиліть XIX. віку.

Далі.

Ще одну повну годить ся тут піднести, як доказ росту національної сили. Се була повна ціла група жінок у нашій письменстві. До того часу на нашій літературі виступала лиш одна жінка — Ганна Барвінок; авреолі, яка окружала їмє пані Марковича, а який бачили Марія Вовча, була позичена, бажі дійсний автором оповідань Марія Вовча був муж пані Марковича, Опінає Маркович. У 80-их роках і на Вераїні і в Галичині виступав цілий ряд жінок, з літературними працями, а серед них знавчуть ся відразу гарні, а то й дуже гарні таланти. Олена Пчілка, сестра Драгоманова, її дочка Лариса Косачівна (Лєся Українка), пані Василівна (Діпрона Чайка), Людмила Огаріцина — все те імена, що сьогодні мають у нашій літературі, так сказати, добру марку. В Галичині на перший план виступає Наталія Кобринська, що кладе собі метою розпорштити наше жіноцтво, працює не тільки на полі бездистрикції, але робить ся також публіцисткою і піонеркою жіночого руху у нас, організує жіночі товариства, агітує за подаванем петицій в цілі розширення жіночої осявіти і жіночих прав, називає аносини з жіноцями інших національностей, з Німцями і Чехами, одним словом, силкуєт ся втілити наше жіноцтво в єсеру ідей і інтересів передового європейського жіноцтва. Певна річ, ся публіцистична і агітаторська діяльність пані Кобринської не знайшла відповідно пригатованого ґрунту, вона ся може не досить систематично і не досить осявідомо і не викликала такого руху, як надідалась ініціаторка, але її літературна діяльність почала ся в пасивну добу і викликала чимало осявіжних слів. Висланий її заходом 1887 р. у Львові жіночий альманах „Перший винок“ належить до найкращих і найбагатших збірок наших видань із того десятиліття. І хоча може не всі автори, що зложили ся своїми працями на ту книжку, оправдали надії, які можна було покладати на них, то про те для історії нашої культури і нашого національного відродження, ся книжка заповідь буде дорогоцінною пам'яткою.

В сій мові у зеркалі малює ся і сумний, безталанний стан нашого жіно інтелігентного жіноцтва в давнійшій часі, і перші початки та успіхи нового руху, і сучасний економічний та соціальний стан української жінки, осявіжний і інтелігентний, і почуття та ідеали жіночої молодіжні надиханої новими змаганнями. Голоси жінок Галичанок і Українок перешагують ся і зливають ся в одну гармонію: почуте дружності і душової близькості не впадаючи на політичні межі вивалить ся досить ясно, бодай у єсері найбільш осявіжених, кількох жінок.

Певна річ, наше жіноцтво не було ще на стільки вироблене, осявідоме і самостійне, щоб могло вести якийсь спогте-

материний рух, не зникаючи ся по за ниво зазначено тим першим альянсом. Але факт, що воно у перше підняло ся на сей досить високий рівень, парт пажити. Не потребує чейже доказувати вагу жіноцтва в розвою національної свідомості і національної літератури. Жіноцтво з природи своєї більш консервативне, більше держить ся форми і владає на форму, ніж мужчини. Ідеї, погляди, уявлення і правничі висновки виражені, домашньою традицією, довше держать ся серед жіноцтва, ніж серед мужчин. Наше жіноцтво до половини XIX в. виростало без рідної традиції. В Росії воно під мажку переймало ся московщиною, у нас польщиною. Через жіноцтво загіндувала ся в українській домашній огнища там московська, тут польська псевдо-аристократичність, нехиті і нетолерантні до свого рідного, байдужність до українства. Той пагубний дух вислався з материни молоком молоді покоління української інтелігенції. Поява цілого ряду молодих українок на літературній ниві, під стягом української мови і нових, демократичних і народолобних ідей була першим доказом, що національне почуття будить ся вже в самій ядрі українського народу, доходячи до тих крутків, де воно значає доходить найвищійшій і найтакійше. Від тепер можна було надати ся крапкого, швидкого росту нашого розвою — і ся надія, не вважаючи на всі переміни політичних констанцій, не змала.

VI.

В другій половині 80-их років зайшли у нас і серед наших єврейських людей, що мали значний вплив на дальший розвиток нашого національного життя. Була се пора позитивного напруження між Австрією і Німеччиною з одного а Росією з другого боку, пора завоювання (зразу потайного) т. н. потрійного союзу для протидії Росії з одного і Франції з другого боку. З давня не довіряючи Полькам старий німецький канцлер Бісмарк позвав справді теґтоніську думку виперти польський елемент із східної Пруссії а Познанщини. Розумієть ся, сею годі було доконати даними панадаційними способами, тим більше, що Польки були такі пруськими підданцями і вони що не знали уряди ніяких причин до репресій, з якимось хвоб тої, що не поминали своєї рідної мови, любили свою землю і мріяли ся в страшний для Бісмарка прогресі. Він задумав підірвати їх чисто економічними, антипатетичними способами. Польський хан не був йому такий страшний, як польська шляхта, Усунути шляху, викинути її з маєтків і заселити їх Шляхами, се вважалося йому можливим до осягнення. Він знав, що значна частина шляхти заможна, що польські пані і панчі люблять суцільне життя, і на цьому будувал свій план. Парламент прихилив ся до сего плану і ухвалив 100 мільонів марок як основний фонд для колонізаційної комісії. Рівночасно через услужливі своїх публіцистів Бісмарк почав популяризувати польським шляхтячам дорозу на схід: на Волині, на Вкраїні вони можуть набувати землі добра за дешевою ціною; там польська нація має непередавані права, а в разі користних обставин сильна Німеччина не має би нічого против того, як би над Дніпром повстало самостійне Київське королівство під польським верховодством.

Далі буде.

НОВИЖКИ.

Календар. Пятниця 24/VІ. (6/VІІ). с. с. Евтихія, с. м. Татіана, Петра: Р.: Матіа, Сухобі 25/VІІ. (7/VІІІ). с. ап. Вартоломея, Тита, с. о. Мина; Р.: Регіна.

Іменования. Міністер просвіти іменував пров. учителя при уч. семінарії в Чернівцях Васил Івазович сталим прозесором при тійже школі, а пров. при гоєн. школі в Чернівцях Павловського пров. при уч. семінарії у Львові.

До І. класу рускої гімназії в Чернівцях прийнято 76 нових учеників, що разом з ретенентами становить муш. зник 80 учеників, для яких треба було двох відділів.

Впроеся. Митрополит Шептицький повернув оми диним назад до Львова.

Не уміє по-руски аві пров. Бітворт аві сторож шкільний при бімечко-руєнській гімназії в Чернівцях, який директор Фавстман посів своє заступництво, через що рускі рідні стоять цілком диним безрадні, бо ці з ним розмовити ся о своїх потребах, а обіцяного управління для руских паралельок ні нема, так нема.

З почти. П. н. почтова дирекція розписує під датою 3./IX. с. р. конкурсу на місце експедіента при почтовім уряді в Івано-Франківцях. Подана сідусе вносити в термін 4 неділі до п. н. дирекції почт і телеграфів в Чернівцях. В них сідусе надати дату родження, степені, шкільної освіти і стан маєтковий, як також вказати ся знамен мови краєвих. — Далше просить нас повідомити П. Т. публіку, що близько для деклараций нових і статистичних дуплікатів тих же на будуче будуть мати форму і величину історіографічних листів Фрактоних; они будуть з відповідно зміняним текстом друкувати ся на мінійшій папері, ніж попередно і увійдуть в обіг, як лист тільки вичерпають ся засоби дотеперішних бланкетів.

Товариство буковинсько-руської шляхти одержало сими днями на руки з. Николас де Вердеш Влада від чернівецького магістрату повідомлення, що ухвалено сего товариства не стоїть ніщо на перешкоді. Рішенням п. н. краєвого правління з дня 22. серпня 1901 ч. 19.765 постановило ся, що се товариство може сейчас починати свою діяльність на підставі своїх статутів. Сподіваюсь, що провідні люди шляхти тепер не муш зважати довго зі складним першим загальним зборів, та що на сих зборах зберуть ся в повналім числі представителі шляхти з усіх віниць нашої зеленої Буковини. Завданням протє усіх наших свідомих патріотів доложити праці около власного дозвінний план сего товариства передати найширшими кругами наших резешів, котрих пороси так заповзділиво бязмугтати. Головно наше патріотичне свідоме учительство, посеред котрого вважати ся чимало шляхтичів, повинно як раз тепер не пропустити доброго случаю, прислухати ся інтересам буковинської Речи і захотити шляхту в своїй оновці, щоб як найчисленнійше зрозуміла ся під прапором "Товариства буковинсько-руської православної шляхти", пам'ятаючи на гасло, що чим більше війська і чим хоробріше оно, тим невійська пера. Ми ці своєї сторони заведемо радо підпоремо справедливий патріотичні змагання нашої шляхти і будемо сердечно тїшити ся, коли она стане ся дійсно тим, чим она природно бути повинна, собто цілними людьми в наразі і проводирями нашого селінства. Шість Боже!

"Зоря", гол. руских ремісників, відіграло сего неділі у друге триантову оперетку "Сватане на Гончарівці" і дало знов доказ інтелігенції своїх членів. Найліпше виконав ся із своїх зазачі, як усе, п. Захарю, підданим значно велику трудну розу придурковатого Степана. Дуже добре відіграв п. Созанський Москаля, добре грали й панни Голубович і Джурилюк, троха завадно патетично п. Крушинський, циняно п. Кавказька іза неспання розі, через що дучили ся неміжні панки. Треба би в говорити паразитів та голоситів, та менше бігати із місця на місце без всякої потреби. Загалне враження було добре, а в більшій частині місцеві публіка бачила ся дуже добре, до того навіть бачило голосом сльми ся. З інтелігенції бачили ми знов дуже мало число, а повинна-б вона вийти ся в компанії, се-ж невеликий даток від часу до часу на так патріотичну цілі, яку поставила собі "Зоря".

Отворене волосних паралельок тутешньої першої гімназії, поміщеніх в будинку т. н. казарм Шівеа на площі Австрії відбуло ся позавчора, в середу, 4. вересня, в торжественний спосіб. Межи гостями, що взяли участь в сьм торжестві були: радник двору Помпе, владика Володимир Рента, краєвий маршалок Хугуш, грек. кат. і рим. кат. канонік Косточий і Шмід, радник Генерал Клявер і багато інших. Управляв сих паралельок пров. Бумба прихитав зібраних промовою в мові німецькій і волоській. Торжество закінчало ся відіграванем народного гімну.

Для поміщення руских паралельок при тутешній другій гімназії навала дирекція особний домок — деєсь аж на жидівській улиці. Гарний порада, нема що казати! Не воли їстичуючі дедо 3 роки подосі паралельок чернівецької поміщує ся в підновлено урядовим будинку на жидівській улиці, та ще під особною управою пров. Румуна, то влажені вже 6-ий рік рускі паралельки тиняють ся ще до сегодня на всіх жидівських вулицях. Коли зватиш це, що се одинока для Русинів призначена інституція на унесє край, то мимовільно насуває ся питання: чи і справді не є ріжні "Вак. Пост.", "Дентентарі" і tutti quanti цілком в праві, коли нарікають на упереджене правлінням бідних бул. Волохів і надмірно протеговав Русинів в нашім краю?!

"Русскій советник" консисторський Галицький відіграв аде ся в посабних динх своїм бистротієм своє архиреуменське походження; бо ото вже на кількох документах консисторських підписує ся се "світязо" Руси вже не "Налискі", як попередно, а, як пристойть. Не до ховає чин там, пардон, "Русская" чистоті ереси. — "Налискі". Нає дивує надзвичай, що отей советник в протигу 3 літ уоніли вже так основно пристойти собі знанн нової волоської правописи. Але для чого они переловом зачали як-раз на своїм імені прислособлявати єї до прастини — се для нас некрита моралью загадочности тайна, за котрої розпознає ми не беремо ся своїми власними силами. Зайшли атаки однако казати, що тілки в тайлі спосіб можна достунити в нинішніх тяжких часах мітри архирейської 3 "русского советника" — волоський владика! Се гарний вигляд, нема що й казати. — Ось тобі, руский народе, ті престоупні адобути на нолі переконні, іла котрих ти бівален-сказавсь до недавня наші приятелі із румунізаторского нагаду! І як там тут не дивувати і не веселити ся?

В Ставчанах відбуло ся отворене маси рабівальської в неділю, 8. вересня с. р., а не в середу, як то мизно було означено в "Буковині".

В ватиканських кругах ходять вісті, що пана Римський папський над єнциклікою, в якій обговорює ся новий антицерковний закон, ухвалений французьким парламентом.

Огородничка вистава у Відні відбуло ся в першій половині жовтня с. р.

В Петербурзі згорів театр, котрий належав до "Літературно-артистичного товариства". Огонь вибухнув в неділю вечером, коли ще представлення не розпочало ся. Причина пожежі не звісна.

Всі держави на цілім світі мають 14,628,000,000,000 корон довгу, се є 10 разів тільки, що 100 літ тому назад. Найбільшою причиною сего задоволення ся суть війни і удержане великого війська.

Париска чародійна шафа. До одного дому при улиці Франца І. в Парижі прийшло переш кількама диним двоє робітників, що принесли тяжку бретонську шафу на одні. Дверничкові сказали, що шафу ту замовили собі якийсь пан з другого поверха. — "Таже тих паньстел нема дома — сказав на то дверник — і шафи не можемо занести на гору". — Робітники зразу поворотили, а відтак занесли шафу на подвірє і там поставили. — "Нехай собі тут стоїть!" — сказали они. — "Ми несли єї тільки світ аж з передмістя сьв. Антона і не маємо охоти нести єї туди назад!" — То знову було дверничков не на руку і він сказав: "То занесіть єї до чорта й на гору!" — а відтак пішов по іпоці і отворив. Отже шафу занесено до помещення і там поставлено. Сідуючої ночі патрулюючи случайно агенти поліційні побачили при ул. Франца І. якийсь ручний візок, коло котрого перало ся двоє людей схилячи ся від часу до часу на землю і здовмаючи щось з неї; різночасно доглядали они, що якийсь чоловік на другім поверсі стояв при отвертіх вікні і щось свідтам скидав. Непадумуючи багато, агенти арештували тих двоє людей, розбудили дверника і при его помочи арештували й того третього на другім поверсі. Аж тогди поміжало ся, що то єго приятелі принесли єго в шафі і умітали на другім поверсі, а він опісля виходив ім річи на улицю.

Весіле рабівальських дітей. Новий Санч закував і веселив ся оногда, бо там відбувало ся весіле правнучки тамошнього раба Гальберштамма з сном вишнінського раба Натан'ого Равина. Молодята сираді молоді, бо мають по 18 літ, а такі великі ростом, що платять за їду жолітиною нів білету! До міста з'їхало ся множество жидів-старовірів (хасидів) з цілої Галичини і вступили у весільний похід перебрані за драгонів, козаки, цирконних кланів а барабанчиками і дівночками. Молодих возо занив 300 жидівських дітей, перебраних як підчас пуріму в перуни а довгого водоса. Старші жиди виступили в святоточних одожах і шабасінах. Розпочало ся весіле серед танців і співів та потітисе ся цілий тижень. Хасиди наказали ілюмінувати місто, оновіщаючи то при газосі бубнів і дивітнів. З цілого світа прислано молодим посільні подарунки, а з Нью-Йорку від 25 весільних товариств жидівських.

Телеграми „Буковини“.

Відень 4. вересня. Міністер др. Ревек коїде дин 12. с. м. до Кутної Гори, де відбуло ся велика конференція політична.

Берлін 4. вересня. Local Anzeiger довідує ся, що цар забавить в Ідальску два або три дин. Між иншими огляне цар і укріплення Ідальська; самого міста не буде оглядати.

Брукселя 4. вересня. Тутешне транзальське посольство доносить, що цар вписав бурного сестрари Ван дер Говена, що прийме Крігера на владичий підчас свого побуту у Франції.

Надіслане.

А. БІЛІНСЬКА

уділяє науку Французької мови і гри на фортеп'яні за дуже уміркованою плато. Маючи за собою довголітню практику, поручає себе ви. родителям учениць.

Адрес: Чернівці, Панська ул. ч. 40.

Читайте!

Закупавши в Шюріху, Відні і Будапешті великі маси неїланих наймоднійших матерій, як: шовку, адаманку, павшу, сатини, різного позотна і т. н., поручає ся ласкавим зглядом Ви. П. Т. Публіки і заваля рішучо, що ніхто не зможе так дешево продавати аки і ніхто не втримає зі мною конкуренції.

З поважанем

Йосиф М. Горовіч

магазин товарів близнатин Чернівці, ул. Руєна ч. 6

Книги для кас райфайзенських як також

відповідні друки

можна дістати лиш в друкарні тов. „Рускої Ради“ в Чернівцях.

Принагідні закупни з причини опізнення сезону!!!

в склепі Б. БАЛЪТИКЕТА молод.

О 35% таньше як передше
літні парасольки, модних кольорів, чорні і ясні
з коронками.

О 10% таньше як передше
лєва обува для пань, павів, дівчат, дитий і
убува до Lawun Tennis, Кнаппівскі меніти.

О 25% таньше як передше
Солом'яні капелюхи і легкі капелюхи фільцові
і літні шапочки.

Подорожні прибори, екад найгарнійших
куфрів ручних і валізок тоши з урядженем
або без уряджень пуделка на мужеські і дамські
капелюхи — еткої на парасолі, коні на їду,
торбинки.

Мужеське білє, англійські зефіри, коняїри,
машинети і краватки.

Найтаньші друки для шкіл народних

можна получити лиш в

друкарні „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

Classen-Buch	аркуш 4 кр.
Wochen-Buch	„ 4 „
Auszug aus der Schulbesuchs Tabelle	„ 8 „
Lehrerkataster	„ 1 1/2 „
Schulkataster	„ 2 „
Jahresausweis	„ 1 1/2 „
Inspektionsbericht (для аркуш)	„ 4 „
Schulversammlungsbescheid	„ 2 „
Quartal-Ausweis	„ 2 „
Свідчення відходні нім. і рускі	„ 2 „
Gestationsprotokoll	„ 3 „
Книги німецькі і рускі	„ 2 „
Свідчення увільнення німецькі і рускі	„ 2 „
„ фреквентацийні рускі і німецькі	„ 2 „
Schulmatrik	„ 2 „
Inventar	„ 2 „
Katalog der Schüler Bibliothek	„ 2 „
Competenten-Tabelle	„ 2 „
Qualifications-Tabelle	„ 2 „
Aufforderung zum Schulbesuche	„ 2 „
Zanissane	„ 2 „
Повідомлення шкільні рускі і німецькі	„ 2 „
Arbeits-Zeugnis	„ 2 „

Гігієнічна підстава здоров'я.

Сам поводить ся фрізієр

ЛЕВ ВАЙС,

Tempelgasse,

потрий щоб охоронити своїх гостей по-
ред скірними недугами, завіс у себе
всїм найновітїм гігієнічнїм урядженнєм, пр.
парболозованє брати, металічні розпиччі
до пудрова, парболозовані вагоніні ве-
репанні на шю і т. п. так що дїєтє
може бути прємлостю бути услуженнєм
а так елегантно і модерно урядженнєм
салонї.

Др. Евг. Кобринський

лікар-спеціалїст

у жіночих і дїточих

недугах

ординує при ул. Головної

Етшенберга ч. 20.

— від 2—4 попол. —

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

отворена в неділю і свято від 9 до 11 години рано.

Рік заснованя 1892.

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, Ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“)

перше і єдине руске Товариство асекураційне, обезпечає будинки,
і всї предмети довільні против шкід огневих.

„Дністер“ припорує Приєзавц. Ординаріати Вов. Духовенству і
вїрним всїх трєх Епархїй.

Фонди гваранційні „Дністра“ з днем 31-го грудня 1900

Фонд резервовий	311.540 кор.	11 сот.	} разом 520.406 к. 65 с.
Резерва премїй	171.942 „	— „	
Фонд емеритальний	30.924 „	54 „	

Тарифи „Дністра“ дуже умірновані. Надлишка річна роздїляє ся між
членів в єормі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту
з премїй.

„Дністер“ виплатив до 31. грудня 1900 відшкодовань 2.120.834 кор.
Шкоди ліквідують ся безпримовочно в прїсутности Делегата і 2 членів.

Полїем „Дністра“ приймають при пожитках гіпотечних: Банк прав-
ний і Каса ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині,
Городені, Терембові, Заліццях, Городку, Ярославі і Богородчанях.

На жите треба обезпечити ся тїлю через „Дністер“ в Товаристві
взаїм. обезпечень в Кракові; в таких обезпечень через „Дністер“ іде
часть провізїт на рускі публичні добродїїні ціли; полїем і квоти на-
дає Кравіське Товариство рускі.

„Дністер“ пошукє спецієльних агєнтів, особлино сєлян господарів в
окрєстностях, де єще нема близько агєнцій „Дністра“. — Агєнти за-
робили ажє 274.964 кор. провізїт. — Згодошенє о агєнцїї треба
вносити до Дирекції у Львові.

Сєляни обїгають ся тїлю о агєнцїї „Дністра“.

Найліпші МАШИНИ ДО ШИТЯ

є так звані обручєкові (Ringschiffchen).

Сї машини їдуть дуже легко і надзвичайно скоро (2000 штихїв на мїнуту).
Сї машини мають приряд до гафтованя і приряд до острєни
гозок та ножиць. Окрім сїх маю ще найновїтїші машини для
шевиць, кравцїв, римарів і такі, що шиють для потреби в
перед і назад.

За кожду машину гарантую 5 лїт.

Продано на готові гроші і на виплат дешєвше як вєсюди, хто новїрїть
най перєконає ся.

В. Данилевич

машинїст
в бровари Штайнера ул. Двїрєва ч. 21 в Чернівцях.

Виходить в Чернівцях
щодорож, п'ятницю і неділю.

Редакція, адміністрація і експедиція:
улиця Петрівська ч. 2.

Ручкою заплата за листи на випередженні
заборгованості. — Редакція не посилає листів
поза межі пошти.

БУКОВИНА

Передплата на „Буковину“

на цілий рік	20 Кор.	—	сст.
на пів року	10	—	—
на чверть року	5	—	—
на місяць	1	—	70

Видання число листів 18 сст.

Передплата і наслідки: за ітерати
платити в Чернівцях.

Гадки на часі.

Є фактом на скрізь історичним, що буковинські Русини православні терплять тяжкі утиски, а навіть просто до неба волюють несправедливості на полі церковнім. Що по найближчих руских парафіях сидять лий Волохи, котрі навіть при найближній волі за-для недостачного знання рускої мови не в ста-ні як-схід виконати своїх обов'язків; що сї Волохи священники часто свідомо ділають просто на агубу і загалу руского елементу в православній буковинській архидієцезії, чим огірають, агірають і до крайності деморалізують поірене своїй опіні стадо духовне; що дітвору нашу, та надїя народу, по-лишена вихованчій опіні сїх душ-пастирів, котрі замість старати ся, щоб она робила якнайліпші успіхи в релігійності і приваженості до своєї церкви, тільки о тім шуде-рують, щоб сї навчити незрозумілого волоского „Отче нашу“ (як то пробував свого часу латихит Цопа в народній школі при улиці краєвої палати) і шовти в неї від-разу до того що руске, і таким спо-собом причиняти ся до проповіданої загорілими-румунізаторами цілкови-тої румунізації Буковини, му-сить все більше і більше морально нищити і дичити; та що на конець багато сїх священників і по-за предлами кружка ділають чисто душ-пастирського мінає ся в життєві ін-тереси нашого народу сему на не-користь, як то н. пр. при різних виборах натури політичної аж на-дто наглядно показує ся: — се по-

дї, котрі у нас в краю кожний знає, так Русин, як і не-Русин, так православний, як і неправослав-ний. Знають се добре і люди по-за границями нашого краю, знають се рішачі сфери у Відні, знають на-копеч добре і самі Волохи. Вже під 20 літ стоїть буковинська Русь під накиненим їй зуванством і си-лою чужим ярмом. З тої пори вже о сїм дуже багато говорило ся і писало ся то в газетах, то особлими книжками; були зі скаргами на ріжних компетентних місцях ріжні депутації; були меморанда і т. п. Предпримали ся ріжні розумною патхені акції: просило ся, жебра-ло ся, молило ся, а прештї і гро-зило ся — і конець-кінцем таки щось осігнуло ся.

Ми здобули нарештї де-які із належачих ся нам божих і людських прав у нашій пинтоїй церкві. Але сї наші здобутки поки-що ще дуже малі і невзначні, так що право-славна церква для нас далеко ще не перестала бути мачохою. За кожде зерно полєкші, яке, по дов-горічних мовольних заходах, капне в нашу користь, вимушують собі противники цілі мірки всїляких привілеїв, в наслідок котрих кив-ні нам охланки-здобутки стають ся ілюзоричними; з другої сторони сї противники, стоячи при кермі вла-сти церковної, брутальним способом відбирають нам все, що лиш взяти можуть. Як примір наводжу тут богослуження в церкві катедральній, котре в послїдних часах цілковито аволоніло, так що тут нас тепер трактують навіть ще гірше, як за часів архирумунізатора Андри-янча.

Те, що в катедрі, дїє ся і в ин-

них церквах черноревських з неза-пам'ятних часів. Але мимо того, що заповідано єм нам тут як найбільша кривда, рускі товариства і наші передові люди до сегодня дивлять ся на сї справи досить апатично.

Окрім агадок в газетах і круж-ках приватних не предпринималоє в нїй жадних рішучих кроків. Чи було оно добре, що се так стало ся? Чи церковні справи рускої громади в Чернівцях дїсно мен-ше важні нїж в ріжних сїльських громадах, о котрих чинено доси більше заходів? Не думаємо.

Нинї прийшло вже до того, що коли заглянемо до одної із 4 право-славних церков в Чернівцях, то виглядає так, немов би Русинів в столиці краю зусім не було. Вся відправа виконує ся тут майже виняточно на волоскїм язикі. В ка-тедрі, що правда, инодї діякон ви-голосить де-коли про людське око одну-другу ектенїю нїба по руски, з фальшивим акцентом і чужим ви-говором; але навіть сїю одрубину не оставляють нам в цілості, позав-ляючи новітєвичною нетерпимістю перенятий хор відновляє на рускі слова прощєня принципіально по волоскї, заставляючи прилюдно нїба отсе: „Тут нема Русинів — на що нам сїе руских ектенїй?“

Друга головна церква в Чер-нівцях — церква сьв. Параскеви для нас ще менше доступна: тут вже все таки чисто волоске. Що приходство сїєї церкви зусім ігно-рує Русинів, надко хоть би з чисто-волоскої таблиці на парохіальнім домі, наводячим ся напротив цер-кви.

В семінарській церкві мабуть також не ліпше. Теперішній ду-

хонник клерикальної семінарії, о Теляга, — волох, і то волох агресивний, котрий докладає свою не-терпимість супроти Русинів всюда, де лиш може. Зрештою церква се-мінарска є церква приватна, при-значена для духовної потреби са-мих тільки слухачів богословія; а позаяк тепер межі сими всего-нав-сего один тільки Русин знаходить ся, то годї хвилює і ождати, щоб Волохи із самої грізності супроти Русинів відправляли в семінарській церкві богослуження по руски, ті самі Волохи що в катедрі навіть в так урочисті дїї, як цїсарські уро-дини або іменини, співвають в сво-їй безграничній безтактовності пе-ред очима представителів цілого краю і приваженій на половину рускої публіки навіть їм народ-ній лицеві по волоскї!...

Позостає ся ще одна — од-ніська православна церква в Чер-нівцях, в котрій Русинами прива-женій не збиткують ся. Є се цер-ковця сьв. Николая, дежача на краю міста, до котрої в слоту бо-лотистими улицями дібрати ся тру-дно. Сюда ходять більшою частию убогі робітники і міщани із перед-містя Калічанки і сусїдних окраїн міста. Церква сїя можеє служи-ти образником бідноти, тісноти і взагалі невідповідності своєму при-значенню. Она збудована з дерева мабуть ще десь за часів турецького панованія і уряджена так при-митивно, що коли глянеш на неї, то просто соромити ся і дивуєш ся, як можна подібний будинок в те-перішній часі ще уживати для бо-гослужбеного збору людей, та ще у головнім місті. Нинї вже і по-селах щось подібного треба шукати

Над Прутом.

Збірник поезій Ілдиора Воробкевича.

Перед двома місяцями надруковано у Львові збірник поезій Ілдиора Воробкевича, — перший збірник поета, що ще 1883. року виступив на літературній ниві зі своїми поезіями. Майже сорок літ треба було ждати, щоб разом в одній книжці дістали до перечитання більше чим чотири поезії сего поета і виробити собі думку про їх вартість. З одного боку воно не добре, що давніше не видано сїх поезій разом — молоде покоління, яке було, не могло через те оцінити, як належить, ся, Ілдиора Воробкевича, — з другого боку добре те, що тепер сїй збірник застав на Буковині і в Галичині далеко більше освічених Русинів, да-леко більше любителів літератури і че-рез те не може пролунати без відго-мону.

Я читав сїй збірник поезій підчас минулих ерій у тихих сесонних лісах пинічної Галичини, далеко від Чернів-ців. Не шумить там Черемош і Прут по камію і не стрімлять у небо наші Кар-пати, — довкола рівнина, а на нїй со-снові ліси, пісковаті вози і лінійні води. Оттам десь з краю ліса, коло великої ниви пивтучої гречки, у тихий сонний день рої мушок і пчїл сїялизи мені рішучіше прекрасну пісню Воробкевича „Над Прутом у лузі“, якою починає ся збірник его поезій і від якої цілий збір-

ник дістав свій заголовок. Я відчув там красу сїї ідилї далеко сильніше, нїж на яких вечоринках в Чернівцях. Хто не чував сїєї пісні, як сї заспівав добрий хор і наліє на душу се тепло і несе почуття, від якого чоловік стає дї-тиним і приваженішим до того, що красе і добре? Кому не відомі й нинї пісні Воробкевича: „Ви дівоці, світ очі“; „Як бим буз в задула“; „Чом праска Буко-винна“; „Звільнімо разом, брати“? Усе те гарні подарунки Воробкевича для на-шого народу, — подарунки такі, які уже й стали добрим загвал і будуть тішити неодолю ще руско-покоління.

Я гадав сї пісні Воробкевича на самім початку тому, що вони найбільше характеристичні поміж творами поета. Омелян Оголюк писав 1889. року у своїй історії рускої літератури, що „висше стоїть Мала в нашій літерату-рі яко поет епічний“. Тимчасом річ має ся як раз протинаю: Мала передовсім лірико-епічний, а не епік. Він поет-музик, що так, як то ще давно було у старин-них народів або й у нашого, складав дїбну пісню не тільки словами, але й тонами, — складав сам і слова і ме-лодію.

Поети-лірики, що не мають дару до музикальних композицій, дібають зви-чайно дуже про форму поезії, бо вони душею відчувають гармонію слова і ермії і строви, вони також музик, ко-трих разить недібраний звук і склад слів. Вони лише не вміють придумати мелодії, щоб прикрасити свої слова ще більше, і тому сама мела, сама еор-

ма і то чує, вложене в поезію, що є немов запахом поезії, мується у них за-стогнати дїбну пісню. Але бувають люди, які от невідомо сїявляні нашого народу або й наш поет Воробкевич, що вони не тільки поети, але й музик. Уміє надати поезії мелодію звільно не одного народного співача від педан-тичного діла про форму поезії, — він пісню прибрал нераз і не дуже дібрани слона так, що ми по инішній день лю-бимо сї слова, сїю народну поезію, за-длї сї мелодії. Отсе уміє придумати і відповісти слона і відповідно до них мелодію було-б великим даром Господ-ним, коли-б сїй дар був в одного чело-віка одиного великий і до поезії і до музики. Але таких бачи дуже мало, — звичайно буває так, що поет сам не складає собі мелодії, а композитор у-кладає під музичну чужі поезії. Коли-ж траїть ся чоловік, як от Воробкевич, що він і поет і музик, то ми при осуді его ліричних поезій мусимо пам'ятати, що він, пишучи їх, рівночасно міг мати на думі мелодію їх і сїю мелодію бажав надолужити нерівності поетичної форми, які можна найти в его поезіях. Менї відомо, що велика часть ліричних поезій Воробкевича справді уложена ним самим на лїтї; сам поет казав менї, що він уважав себе більше муа-ном, як поетом; знаходить в того, що тут музик помагає собі в потребі скла-данням поезій, котрі мали бути основою для его музикальних композицій. Отсею дивною душою музико-поета мусимо мати на увазі, коли хочемо вірно оцінити его

поезії; їх треба би не тільки прочита-ти, але й почути разом з мелодією, щоб сказати остаточний засуд. Інакше все осуд буде неоновий. Приклад народ-ної пісні посвяти нам ліпше сїю думку. Коли-б ми прочитали народну строгу:

„На курочі піратко в один раз:
люблю ся, сердонько, в один лад“ —
і не знали мелодії сїєї строги, то мож-ний з нас сказав би: „А се що за по-езія?“ А так, коли ми вчимо до того і звичу гарну мелодію, то прощемо-тріх і сїй курочі, що не знати, яким правом, валяла в пісню.

Сама поезія „Над Прутом у лузі хатчина стоїть“ се так собі доволі гар-ненька ідилія; але вона без відомої му-зичної далеко не мала-б того чару, який має в нашій свідомості. Нам уже труд-но відлучити мелодію від поезії — і тільки разом треба їх і брати. Отут ми і маємо може почати штучної лірики будучности, коли поет не випустить у світ своїх поезій без музики, без у-вази на читача, що їх треба читати чи співати, як музикальні твори: го-лодно, загідно, тихо, пошлу або жваво.

Повпешими замітками і хотів озна-чити ставовище, а якого, по моїй гадці, треба оцінювати поета, що є заразом і музиком. Як він сам у своїй думі є і тим і сїм, так его разом треба і брати. Новаїші етнографи не адоволюють ся за-писанням самих слів народної пісні, але старають ся записати і мелодію, що є инодї найважливішою і невідлучною части-ною пісні; оттак, думаю, будуть колись

в осені 1888 р. Кониський приїхав до Львова з планом видавати газету і агрупувати коло неї всі можливі елементи. Ще перед приїздом до Львова він у Тернополі порозумівся з Олександром Барвінським; у Львові запросив до співробітництва мене і Павлика, а також — що нао усіх здивувало — Драгоманова, який коначо мав написати програмну статтю. Розуміється, але передо мною, як перед Павликом, Кониський на вірився, що на мою газету гроші дають Познань; таким самим способом він приєднав Олександровича, щоб давати йому редакції. Швидко однієї ми заклали, що справа являється нечистою. Павлик відразу відмовився співробітництва; іншому Драгоманову програмну статтю опубліковано без його підпису в редакційній; я усеяв, винивши в одній статті ідею Київського порозуміння, і бачучи, що ця стаття, хоч була надрукована в „Правді“, була Кониському дуже неприємна. При „Правді“ лишився сам Кониський, а коли він швидко вернувся до Києва, послав П. обійти Барвінського. Зразу „Правда“ виступала тільки заставою проти Московщини, критикувала російські порядки, намірюючи в Росії державні і національні ідеї; але з часом почало чим раз виразніше викидати на верх поверху свої генерис поліоемії, коментовані в польською мовою і в австрійським правительством, якого почали в бачити у Кониського паразити його приїзду до Львова. Я тільки ніяк не довідався, що тут було обговорено порозуміння, що бодай одна — польська — сторона постунала тут в гарно обдуманім планом, який могла би висловити німцями приказкою: *heim dich, oder ich fress dich*. Русини повинні були піддатися під польське верховодство, підняти вірвану історичним ходом політичну унію, а ні, то їх треба було зломати, розбити, роздвоїти, обезсилити. Старий досвід, що кожда думка про польсько-руську унію злилася серед Русинів роздвоєння, повторилася й сам разом. Зараз на першій промі, в Києві серед тамової української громади почалося роздвоєння, розбите, дезорганізоване породження взаємних недоброзичливості. Ще в більшій мірі це повторилося в Галичині, де силою політичних обетань у сю негідну гру втягнуто широкі народні маси, про і сонізі розпочато завязку агітацію, в польські верховодство і задоволення прислаждали рани, які Русини заважали одні одним.

Перший удар звершено в такий бік, що певно Кониський і його товариші, намагаючи з Польщиною і атакуючи Драгоманова до співробітництва в „Правді“, того й не наміщали. Рух серед галицьких Русинів і вист, що галицькі гасети хоч єм так доходили до Росії, закінчили буть тамових Українців. І старші й молодші Українці почали бувати у Львові, зупинялися тут не кілька неділей, приїздили сю життю молодіжці, приїжджали сю підтягати на університеті, оглядали руські інституції; деякі з української молоді брали участь у галицьких мадриках нашої молодіжці не краю і почав виробляти ся значай, що з українських центрів, поперед усього з Києва, що року на громадський кошт виславано до Галичини двох-трох відвідинних молодих людей, щоб аналізувати ся в Галичині і набирати ся патріотичного духа. Яку користь для нашого розвитку могло мати розширення таких живих зв'язків, як багато непорозуміння могло вирівняти ся в устній розмові, як багато відомостей могло обміняти ся по селі і по той бік кордону, — про це нема що й говорити. Се прозвувалося боре між самі Русини — тодішній польський верховод.

Далі буде.

КОВЖЖЖЖ

Календар. Неділя 26/VII (8/VII). Ж. 14, по С. с. Д., с. м. Адріана; Р.: Родж. Марі, Понед. 27/VII (9/VII). п. о. Пимена, Лаврентія, Осія, Сима; Р.: Горгоня, Второк. 28/VII (10/VII). п. о. Мойсея, с. м. Діомеда, Лаврентія; Р.: Никодим.

В понеділок, 9. вересня, о 9. год. рано, відбудеть ся у неїх черняхівських церквах і бенедиктинських богослужінь за універсальності Св. Бачества Цісарської Св. Савести.

Найвища подяка. Его п. к. Величество зволило рішити в нагоди президентові публікації, містившої в собі описання торжества 25-літнього ювілею Чернівецького університету, щоб ректорату сего університету була оповіщена Найвища подяка.

Вісти особисті. Консул російський Панчудінов і руський консул Котляревський повернули зі своїх відпусток назад до Чернівців. — Президент окружного суду в Сучаві, барон Шимонів, подучив кімнатниче відпустку. Его заступає віцепрезидент сего суду Негруш.

Іменования. Діакоп катедральної церкви, Василі Цілієвич, дістав сими днями повноваження на пресвітера і подучив посаду другого приходного сотрудника при церкві св. Параскеї (на місці уступившого Цілієвича). — Обізначений богослов Ник. Котлярчук дістав іменования суспензом при тутешній І. Гимназії.

Нині відбуде ся отворене публікаційне в Негруштині, куда обізначено на се торжество приїхати посол др. Стодний.

З почти. Від тепер можуть значайні почтові листи аж до п'яти в мікрограмі перемишувати ся поштою в Болгарію. Зміна дотеперішньої такти не настигала. — В Літенох (нов. Сучав.) і Поряданештах (нов. Огородницького) будуть отворені з дня 11. вересня с. р. особні станції почтові.

Убийця Брамбіра. Уважаний загальною оцінкою яко убийця погубного перод відзначений діями гандлеса Брамбіра биндів Юзеф Лужанський, котрий свого часу умів хитро повернути ся із рук переслідувачів його поліції, дістав арештований сими днями у Львові. Нашій поліції удалося знайти через вилапане адресоване до Лужанського листів на его сід, почім зажадало его арештовати у Львові. Детективні Малеєвські і Лебелі вже і приволокли сего ітаника позавчера рано до Чернівців. Зараз конферентують з ним двоє гандлесів, сі однією не могли з певністю в них знати того самого злочинця, котрий після їх гадки мав замордувати Брамбіра. Може бути, що мав бора, яку позітання собі Лужанський, мабуть не приналежно, іміноє в до-чім его „чесну парсу“. Для того порішено его еще раз обголеного з сими людьми конферентувати.

На жадане ап. учительства подаємо між знайомих ємо книжочок, прилятих для шкільних бібліотек. Окрім тих поручаємо ще й П. руску читанку проф. Швейковського, ціна 2 к. 80 с., що вийшла накладом тов. „Руска Школа“ і прилятих особливо для учеників повитерительних курсів.

Веселий криміналіст. Коминир Кароль Фальорек ставив перед судом в Новім Санці за те, що підняв трупарню в Лімановій. Співаний званий, що хотів перший дістати ся до пововибудованого криміналу. Коли ему підчитали засуд на 10-місячне беззастатне приміщення в коім будинку, він не згодевся відступити; лише зажадав виплати дуката, котрий ему після значаю належало ся по першому засудженню в коім будинку.

Президент Крігер не тратить надії. О Крігері пишуть, що він дуже розчарований в Бібай. Коли по смерті его жінки запитали його, що робити з опущеним домом, відповів їм президент нітатом в Бібай. Одержавши телеграму і заглянувши до Бібай, вичитали оні там: „Коли отець розини не присутній і удає ся в далей еторони, то забрав з собою гроші і означення дня поверне назад до свого огнища“. — Доказ то неможливої нашої стуровина, що увидить ще свою вітчину свободою.

Дрібні вісти. При роботах земних коло жовтничого двірця у Львові закінчили урванний ся беріг 39-літнього робітника Ілька Городецького. Станція ратушкова подала потонченому першу поміч. — Архивістична лавістка тепер на відзначенні: кс. Білчевський має на сьогоднішній тиждень бути в Чернівцях, а кс. Вебер в Тернополі. — Оповідної моти над раном закрив ся повислий жовтий доси злочинець до початку бур

в головнім будинку при уа. Липовій в Станиславові, але сполошений утік, не встигши нічого забрати.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Ки. М. Волоньський.

Куріозний випадок.

(Коментар.)

— Не нажи так, мовила вона дла з плачем — ти усею душу пошарила мені, чи кірши ти сьому? Не пусти я тебе, не пусти!

— Себ-то як-же ви не пустите мене, хотів би я знати?

Мені подумалося про нього, що він мабуть має скалати червоно-біле, але нахальне обличчя з наварбованими пусами, поєднати так, як значайно до влодоби жіноцтва.

— Я перешкоджу твоєму шлюбви, я не понушу, от тобі і все! — рівно і на сей раз зовсім рішуче відказала вона.

— Не по-по-ти-те?

— І не понушу, я поїду до сеї крамарки, моєї розлучини, або випишу до неї, але оповім їй про все... Вона буде знати, що між нами...

— На мені панити його підлуні! — підхопив він. — Але се пусте, ти не зробиш сього.

— Я?!

— Та ти-ж. Я заважаю тебе, як кошени, власними руками, перше ніж ти спроможеш ся перешкодити мені у моїй справі! Чи розумієш, ти зрештою не?

По сій мові, в побітку почав ся якийсь рух.

Вона мабуть починала збирати ся, бо досить виразно почув ся знову її голос:

— Коли так, то души тепер, зараз, чувш, на души, душоубе!... Бо я зараз їду до неї, гара-а-а...

Він тримав вже П. Остатні слова вона якось прохрипіла.

— Ліна, чути стало його голос, — який дурний, опаматай ся... куди ти?

— Пусти...

— Ліна!...

— Пусти, я кажу тобі, що я зараз їду до неї...

— А я тобі кажу...

— Пети, Петро Дмитрович...

Чути було рух, боротьбу.

„Мій Боже! Та він усе пі!“ — подумав я. — „Що-ж се таке?“

Я інстинктивно скочив з ліжка і як найшорше почав одягати ся, але руки так тремтіли, що я не знаходив потрібної одяжки. „Хвиля крикнути, показати їм, що я тут за стіною і що я тут?“ Ні, так але, так злепешив тільки сирину“, подумав я, хвилюючи ся як найшорше одягати ся.

— Я кричати-му, я відляти-му на поміч! — почув ся глухий голос П. — Він мабуть затухав у рот.

Але відляти на поміч не треба було їй, поміч не барала ся, а вже був готовий допомагати їй.

— Консь, годі! щось промовило пошу.

Я метнув ся до дверей, шарпнув їх за ґонданку, бо не знайшов ніяких, поцілила розірвала ся, але двері розчинили ся.

Тут те-ж була як і в моїм номері підгорода, на вір приходжот і через отвір було видно увесь покой.

На столі горіла свічка, пошу її столі дівка побудила з обкрутками якоїсь перекрутки і дві порожні єланики від неї. Я побачив в покою чоловіка зовсім не схожого з тим, котрого я уявляв собі. Він не мав ні пусів, ні борода. Супроти нього сиділа жінка з книжкою у руці. Жінка ся була вдороза, дороза і теж консь не схожа з тією, яку я собі у думках поклая тоді, як чув її мішний голос.

Увійшовши в покой, я побачив, що вони сидять спокійно, вираз обличчя найзвичайний, ніякого ознаку сварки, нічого страшного... Нічого знаку боротьби, зневаження...

Вони обоє оглянули ся до мене і прирздивовали по їх очах я нічого не бачив.

Вийшло зовсім комічно. Може я помилив ся і усеюч у який нобудь другий номер?.. Та ні-ж бо... Я мабуть

мав дуже зтераний вид, бо чоловік спитав мене чиось прихильно:

— А чого потрібне панові?

Голос його я теж не знав.

Перше слово, яке я зміг вимовити, було „вибачайте!“

Я сказав се „вибачайте“ якось чудно, неестественно, а длаї почав не то виправдувати себе, не то пояснити, а після того загомонів зовсім не до ладу, що я чув у своєму номері і чого зараз прийшов сюди. Значайно я не оповів про те, з яким успіхом я одгав ся, як дрижав і т. п.

Він і вона смикнули ся оком і знавально покотились до сміху.

Дійсно, сміятись було з чого.

— Маю честь познайомити ся з вами, привітав ся чоловік: артист і режисер театру Гамон Таратас, а се моя жінка, перша артистка.

Хоч я й аїснував собі вже що й до чого, але він востані почав пояснити мені, що вони готували на завтра власні розі і розгрімали саму значну сцену з призначеною на спектакль мени.

Мене становило вибіло в кінець неприємно.

Щоб вийти з сього прикрого становища, я зпробував засвідчити, що моя воля свідчить про визначну гру їх, що мовляв, як в стародавній ітній прилятих їй віддалі на під ітучно на-малюваний, так отсе і я...

Але зрозумівши, що я починаю знову мовити не до ладу, вгадавши про ітну, я нарішті замовк.

— Нічого, нічого, відізвав ся з усміхненою Гамон Таратас. — Маю надію, що після такого анаку припавши з вашого боку ви возьмете карту на завтра.

— О, дуже радий, дуже радий!

— В першій раду?

— В першій, в першій!

Він дістав з підпояса комоди чи-що жартоний парт-і, відорвавши одну, подал мені...

Заплативши дла рублі за карту, я зазнав супкою і на другий день в райні, покинувши готель „Амстердам“, виїхав з міста не чекаючи, неспів річ, спектаклю.

Переклав Гр. Коваленко.

НАУКА, ШТУКА, ЛІТЕРАТУРА.

Над Прутом. Збірник поезій Данила Мали (Індора Воробієвича). У Львові, 1901. Сторін 125, віршми. Сей збірник видав альбіна Вадавичка Співа (адреса: Львів, ул. Чарнецького ч. 26) і пролає по 80 кр. (з пересильною 85 кр.) Про сей збірник є бесіда у фейлетоні нинішньої газети, тут лише ще скажемо, що до збірника доданий гарний портрет поета з его власноручним підписом. Портрет показує нам поета так, як він тепер виглядає. Книжка видана гарно і продає ся вже опрацьована за 80 кр. У кожного освіченого буковинського Русина повинна ся книжка бути дома і кождий повинен її прочитати.

Читайте!

Закупивши в Цюриху, Відні і Будапешті великі маси вселяких наймоднійших матерій, як: шовку, алмазну, паву, сатини, різного помотна і т. п., поручаю ся заславим зглядам Ва. П. Т. Публіка і залпаю рішучо, що ніхто не зможе так дешево продавати яні і ніхто не витримає з такою конкуренцією.

З поважанем

Йосиф М. Горовіц

магазин товарів блаватних
Чернівці, ул. Рунка ч. 6

Не забувайте на „Народний Дім“ у Чернівцях!

Принагідні закупна з причини опізнення сезону!!!

в склепі Б. БАЛЪТИКЕВЪА молод.

О 35% таньше як передше
літні парасольки, модних кольорів, чорні і лєні
з коронками.

О 10% таньше як передше
лєсна обува для пань, панів, дівчат, дитин і
убува до Lawun Тепліс, Книшівскі менгтл.

О 25% таньше як передше
Солом'яні капелюхи і легкі капелюхи фільцові
і літні шапочки.

Подорожні прибори, склад найгарнійших
куфрів ручних і валізок тонких з урядженем
або без уряджень пуделка на мужеські і дамскі
капелюхи — етїю на парасолї, кошї на ґу,
торбинки.

Мужеське білє, англійські зєфіри, ковпирі,
маншети і краватки.

Найтаньші

друки для шкіл народних

можна получити лиш в

друкаркї „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

Classen-Buch	аркуш 4 кр.
Wochen-Buch	„ 4 „
Anszug aus der Schulbesuchs Tabelle	„ 3 „
Lehrerkataster	„ 1 1/2 „
Schulkataster	„ 2 „
Jahresausweis,	„ 1 1/2 „
Inspectionsericht (два аркуші)	„ 4 „
Schulversammlungsweis	„ 3 „
Quartal-Ausweis	„ 3 „
Свідотства відхідні нїм. і рускі	„ 3 „
Gestionsprotokoll	„ 3 „
Квітн нїмєцкі і рускі	„ 3 „
Свідотства увільненя нїмєцкі і рускі	„ 3 „
„ фреквентацийні рускі і нїмєцкі	„ 3 „
Schulmatrik	„ 3 „
Inventar	„ 3 „
Katalog der Schuller Bibliothek	„ 3 „
Competenten-Tabelle	„ 3 „
Qualifications-Tabelle	„ 3 „
Aufforderung zum Schulbesuche	„ 3 „
Zamiznane	„ 3 „
Повідомленя шкільні рускі і нїмєцкі	„ 3 „
Arbeits-Zeugnis	„ 3 „

Від огню обезпечайте ся тільки в „Дністрі“.

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, Ринок ч. 10. (дім „Просвїти“)

перше і одинокє руске Товариство асєкураційне, обезпечє будинки,
і всі предмети движимі против шнїд огневих.

„Дністер“ припоручил Присєвнц. Ординаріати Вєч. Дуковєству і
вірним всіх трєх Єпархїй.

Фонди гваранційні „Дністра“ з днем 31-го грудня 1900

Фонд резервний	311,540 кор. 11 сот.	} разом 520,406 к. 65 с.
Резерва премій	171,942 „ — „	
Фонд емеритальний	30,924 „ 54 „	

Тарифи „Дністра“ дуже умірковані. Надвнжє річна роздїляє ся між
члєнєв в формї зворотїв. За рік 1900 дістають члєнєв 8% звороту
і премїй.

„Дністер“ винязав до 31. грудня 1900 відшкодованє 2.120.834 кор.
Шноди лївидують ся безприволочно в прїсутности Дєлєгатєв і 2 члєнєв.

Позїєв „Дністра“ приймають при позичках гіпотєчних: Банк крає-
вий і Каси опадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині,
Городищі, Терєбовлї, Захїдних, Городку, Ярославі і Богородчань.

На житє треба обезпечити ся тїлю черєз „Дністер“ в Товаристві
взаїм. обезпечєнь в Кракові; в таких обезпечєнь черєз „Дністер“ їдє
частє провізїї на рускі публичні добродїїні шлї; позїєв і квєти шлї-
дє Краківєскє Товариство рускі.

„Дністер“ пошукує спосібних агєнтїв, особливє сєлян господарїв в
окрєстностях, де єще нема близько агєнцїй „Дністра“. — Агєнти зарє-
бєли вжє 274.964 кор. провізїї. — Зголошенє о агєнцїї треба
вносити до Дирєкцїї у Львові.

Сєляни обїгають ся тїлю о агєнцїї „Дністра“.

На житє обезпечайте ся тїлю черєз „Дністер“.

Гігієнічна підстава здоров'я.

Сим поводить ся фрїзієр

ЛЕВ ВАЙС,

Tempelgasse,

вотрий щоб охоронити своїх гостий пер-
ед єкїрним пєдугам, лавїя у себе
вєскї найновїїші гігієнічні урядженя, пр.
карбозїмонї брїтє, механїчні розчїзачї
до пудрованя, карбозїзованї ватованї пе-
ревалї на шнїю і т. п. так що дїєтєно
можє бути прїємностїю бути уєдужєним
в так єлєгантно і модєрно урядженім
салєнї.

Найліпші

МАШИНИ ДО ШИТЯ

є так звані обручковї (Ringschiffchen).

Сї машини їдуть дуже легко і надвнжєно єсно (2000 штїхїв на мїнуту).
Сї машини мають приряд до гафтованя і приряд до острєня
голєв та ножиць. Окрїм сїх маю ще найновїїші машини для
шенїї, крапцїя, римарїв і такі, що шнїють для потреби в
перед і взад.

За кождє машину гарантую 5 лїт.

Продєво за готовї грошї і на виїзат дошєнєвє як вєсюди, хто невїрїть
най перєконєвє ся.

В. Данилєвич

в броварї Штайнерє ул. Двїрцєвє ч. 21 в Чернівцях.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
отворєна в недїлю і євнєто від 9 до 11 годїни ранє.

Виходить в Чернівцях
щодорож, п'ятницю і неділю.

Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петровська ч. 2.

Ручний апарат не діє на поштові
випуски. — Редакція не несе
відповідальності за зміст.

БУКОВИНА

Передплата на „Буковину“

на цілий рік	20 Кор.	—	сорт.
на пів року	10	—	—
на чверть року	5	—	—
на місяць	1	—	70

Подорожне число коштує 15 коп.

Передплата і відбитість на листівці
випуску в Чернівцях.

Гадки на часі.

(Далі).

Повстає питання: чи правосл. Русини в Чернівцях дійсно так мало, що Волохи так безперемонно з ними обходяться і доводять їх природні закони православної Церкви за гарантовані права? А коли-б мало бути і так, то чи справедливо, щоб понад 300.000 — отже більша половина — вірних буков. архидієзис не мала жадної церковної репрезентації в столиці архієпископа і головній місці краю? Але навіть це все поминувши, вистарчає вже однієї моральної інтереси руської шкільної молоді, котра з усіх кінців краю стікається для образования до Черновців, щоб Русини цілого краю, а передусім черновецькі, домагалися своєї питомої церкви в Чернівцях.

Хто має нагоду, познайомитися ближче з поглядами нашої молоді, особливо тої, котра вже більше дозріла і набрала більше шкільної освіти, той не міг заперечити, що серед цієї молоді загальнується чим раз все більше неохочення, а іноді просто неапатичності до своєї рідної церкви. Наші діти просто зазвичай своїм товаришам Русинам-унітатам, котрі знаходяться в своїй церкві все, чого кожний християнин від своєї церкви очікує, має повне право. Відчуваючи національну завязь в Русинах-унітатах в одній, а відкинувши безсвідоме упослідження руськості, на глум усім правам Божим і людським, в православної церкви з другої сторони, наші діти починають іноді заходити до греко-унітатської церкви і з часом немовби починають себе тут більше уважати „дома“, ніж в своїй власній церкві. І хоча релігійні переступи справді не трапляються, то звичайно всі-таки наслідки цих невідрадних відносин бувають дуже сумні: молодіж стає все релігійно індиферентною і надіє поваги під згладом моральним. В своїй-ж власній церкві, куди молодіж наша змушена ходити приписками шкільними, вона просто згіршає і деморалізується. Бо тут вона не може не відчувати, як нерівно трактують її Волохи в Русинами; вона не може не зрозуміти, що православна церква у нас для Волохів є неважкою матерією, а для нас мачухою з зимним намірним серцем. Шовіністичні вибрики національні, які собі дозволяють румунізатори в нашій церкві навіть в найбільші празники і дні торжественні, звані загально і ми тут не беремося за них гонорити. Скажемо взагалі хіба тільки те, що румунізатори вибирають собі як раз ті дні, щоб замаскувати перед світом, що вони уважають буков. правосл. церкву чисто волохською, і щоб в так поважних хвилях упокорити як-найтяжше Ру-

синів і зразити їх до живого. Старші Русини відчувають то дуже добре із рідкими винятками давня вже перестали ходити до своєї церкви, ставши таким чином немов стадо без пастиря. Не так шкільна молодіж. Ся будучи присилувана, ходити до церкви і слухати наругу свого народу та терпіти цинічні замахи і немов удари в лице під час богослуження, замість успівати морально, обурює ся лише до живого, згіршає ся до крайності і тратить знеси для всякої набожності. Гадямо, що сказали-м не за багато.

Так далі бути не може. Бо се не тільки остатній виступ для нас і ганьба, але се просто для нас згуба і найбільше нещастя.

Настав вже крайній час, щоб подумати над тим, чи не можна би було в який спосіб усунути себе з цього, коли не зусім, то бодай хоч відчасти. А коли би ми мали знайти, що се не є неможливим, то заставили б також і над способом, в який би нам слідувало визволити ся тут із-під румунізаторського церковного кнута. — Можливості сього визволення не стоїть після нашої гадки нічого на перешкоді. Її не противить ся ані устрій Церкви православної взагалі, ані жадне формальне постановлення нашої архидієзисної з особа, ані також фактичне положення і дійсні відносини посеред духовної громади православної міста Черновців.

Не хочемо тут розводитися над шкільними доказами і наводити поодинокі церковні правила, доказуючі, що як-раз православна Церква дотично мови богослужбової із поновіттю завжди стояла і стоїть на принципіальній становині: вишисіе. Покинемося хіба лише на факт, що нині (з винятком хіба Русинів нашої дієзиси) кожний православний нарід відає хвалу Богови в своїй рідній, кожному із вірних зрозумілій мові і що в поодинокі часи навіть для кількох сотень православних Фінляндії, Японії і н. н. переводять ся богослужбові книжки на язык цих народів. Ба, що ще для нас о много важніше, в силу сього самого принципу набули перед 300 літ самі наші гнібтальні, Волохи, собі право, замінити в своїх церквах язык наш, своїм питомим, власним. Яким же способом і в силу якого права сміють вони нам, посідаючим свій більший як 1000-літній язык церковний, накидати чужу богослужбову, ледви що прийшовшу до якого-такого літературного значіння мову? Єди-ли би на перебір правил православної церкви нам стали накидувати для богослуження н. пр. мову грецьку, то се ми би ще яко-таким чином зрозуміли і з інтересами церкви яко такої бодай одно-сторонньо погодити, хоч і не оправдати — позаяк таке діє ся і деінде, пр. в церкві римській —; але дати собі видіти власну о много

старшу і поважнішу мову мовою зусім нам чужого народу, мовою новою, навіть дуже новою, котрій в кожній хвилі бракує відповідний термін (порівняй нестачі вирази бо-гослужбові волохи: „слава, м'яре, глорія“ замість нашого „слава“; „Духа, Суфлету, Шпіріту“ замість „Духа“; „п'яжедеа, сперадеа, сперамца“ замість „уповаже“; „мілуеште, індурьте, мізирікордіязь“ замість „помилуй“; „сеф'ят, с'ят, сакру“ замість „святій“; „юбіреа, драгостеа, амореа, аморул“ замість „любі“ і сотні інших, — а ви-де, що у Волохів, що піп — то якийсь термін) — се вже щось не чужого в історичній розвою людскості; се крайне упоко-рення для нас, се свідомство ованда-льської брутальності і браку всякого зрозуміння хісна і занесених ціль Церкві у наших противників. — Стільки про загально-принципіаль-ну сторону цієї справи. А тепер киньмо оком на її більше спеціаль-ну і практичну сторону.

Як ми упізнали попередню, непо-ставлено ніколи законодавчою вла-стю нашої дієзиси, нічого такого, де би заборонялось уживання в руських церковних громадах руської богослу-жбової мови. Сього не міг учинити і такий загорілець-румунізатор, як владика Андрійнич, бо се би зна-чило, паразитися на екокомуніка-цію із Церкви православної і утра-ту ситої посади.

Але хитрі виазитийні-румуніза-тори наїшли собі вигідну фірмочку для своїх національно-шовіністичних планів в постановках відносних ся до приходів мішаних. Як звісно, в чимало в нашій країні таких громад, де живуть разом Русини і Волохи. В отих громадах і в давня відпра-вляло ся природним способом бо-гослуження в обох языках. Звичай сей румунізатори розширили опісля ле-ди чи не на всі ті громади чисто-русські, в котрих вони жили як душ-пастирі. Они в короткім часі „ви-находили“ межі своїми вірними чи-мало т. зв. „зрученнях“ Воло-хів (іними румунізатори зрештою усіх правосл. Русинів на Буковині уважають) і на сій підставі заво-дили в цих громадах мішане бо-гослуження. В громадах же, де ли-ше скілька родичів волохських на-ходились, втіснено руську богослу-жбову мову майже цілковито.

До цих нещасливих громад на-лежать передусім і Чернівці, де нині, як сказано, у всіх церквах окрім церковної сьв. Николая бо-гослуження відбуває ся ся майже чи-сто волохсько.

А треба знати, що після най-новіших статистичних даних в нашій місці 6 до 7 тисяч право-славних Русинів, очевидно вже по-дітгнених тих, котрих волохи ма-хери при конскрипції яко „зруче-них“ перевернули на „справдішних“, Волохів.

Кожний згодить ся на те, що для так поважного числа належа-

ло-б ся вже давно устроїти бодай одну особну парохію. Але румуні-затори думають інакше. Коли би Ру-сини мали свою власну парохіаль-ну церкву, тоді вже годі було би їх під покращкою установи для мі-шаних приходів румунізувати в так вигідний спосіб, як до тепер. Отже нехай буде по старому, най-жше мішане богослуження! Їм байдуже, що нема на світі ні-где міста, де би панував такий са-мий порядок. А чому? Бо їм так добре. Але чи і нам добре? — Се вже інше питання.

Нам не добре і не може бути добре. І для того ми повинні боро-тись всіми силами проти сего мі-шаного богослуження. Коли би таке богослуження могло взагалі бути чи-мось добрим, то би певно всі пра-вославні жителі більших міст ходи-ли до одної церкви, а не устрою-вали собі особні національні церкви. Тоді би певно не було особних гре-цьких церков у Відні, Петербурзі, Одесі, не було би сербської церкви у Відні, Триєсті і т. д. Але міша-не богослуження є певно щось не-природного і тому кожний нарід его стереже ся. Лишень наші Во-лохи ні. Они мають уподобане в ній, яко „средстві“ до румунізації. Тому то і старались они недавно завести таке богослуження у грецькій церкві у Відні і обіцали, в разі прийняття сего їх проекту, дати щорічно гоїні субвенції з буков. реліг. фонду на сю церкву. Але Греки пізнали, куди стежка в горох, і не згодились. Так само мусять мислити і черновецькі Русини і ска-зати вже раз рішуче слово: „проч з мішаним богослуженням!“ А ска-зати се, ми в повнім праві. 7.000 душ чей-же вистарчить для утворе-ня особної церковної громади.

Але де нам дітися? Невжеж для усієї сей поважної цифри може вистарчити маленька церковця сьв. Николая, коли-б на-віть Волохи її цілковито уступили Русинам?

Над сим питанням повинні чер-новецькі Русини, ба уої буковинські Русини, добре застановитися.

Розваживши, що в Чернівцях мешкає около 8 тисяч Волохів, для духовної потреби котрих відкриті аж 3 величезні, муровані, гарні та богато уряджені, монументальні церкви, так що на кожду із цих церков при-падає ледво 3.000 душ вірних; ува-живши, що шкільна дітвора наша, котра становить більше ніж круглу тисячку, в останній часі вже не може вигідно в цих церквах помі-ститися, навіть поминувши обставину, що єї туди за-для чужого богослу-жвення безправно силують ходити; а вкінці взивши під розвагу, що цер-ква сьв. Николая — і та неуступ-лена цілковито Русинам, так що ми сьогодні не маємо, де Богови помолитися навіть в найбільші річ-ні празники (хіба що хочемо пара-зити ся на упійненні повисше збит-

конани: ми повинні рішучо зажадати відняття нас із історичних і Чернівецьких пароків і оснований особної пароків для православних Русинів; а далі вибудовування особної руської церкви, а котрій би мало відправляти богослуження лише чисто по руски.

Се мусимо ми учинити, і то як найскорше. Але як?

О с'м поговоримо в слідуєчій числі.

Перегляд політичний.

До полеміки меж християнськими Нїмцями (пос. Сведль в „Buk. Nachrichten“) а Жидами (пос. Штрайхер в „Buk. Post“) прилучила ся сварка меж католиками іменними („Buk. Nachrichten“) а польськими („Gazeta polska“), що борються ся о панованє в рим.-кат. церкві на Буковині від кількох літ. Недалекий приїзд архієп. Вільчевського на Буковину заострює сей спір. Католи. Нїмці раді би позбутися панованя лївискої польської консисторії і добити ся особного буковинського єпископату, сему противні Польки, котрих колонізаційні заходи спирає Львів, особливо-ж новий архієпископ, від котрого годі Нїмцям сподівати ся рівноправности, не то підпори. Мимо того має подїл лївискої р. к. дієцезії, до якої належить і Буковина, таки наступити. Буковину прилучать мабуть до Станіславова, отже з під рини на дощ.

З давних руських послів (15) увійшло до сейму тепер лише 5: Барвінський, др. Олександрів, Остапчук і двоє поставлених центр. комітетом: Мандичевський і Охримович. Новий ввійшло 8: Барабан (панак), о. Богачевський, Галажук, Гурик, др. Король (панак), о. Мавлевич (панак), др. Могильницький і Старух. Не вибрані повністю: Вишнчук, Новаковський, др. Олександрів, др. Савчук; не кандидували: Вахнянин, о. Гаморик, Завчівський, Каративський, Бушчинський і Небіловський.

В виборчій анії з руського боку не було єдності і одностайности. Не минає ся до сего соціально-демократична „Воля“, ані радикальне сторонництво (бо оно мало репрезентантів дра Евгена Ливецкого, Будилівського і Цегельського в Нар. Комітеті), ані товариство новозасноване старих народолюбів „Руська Громада“. Аніж воля „Руська Рада“ і „Народний Комітет“ на основі компромісу. Але цілий сей компроміс повільно характеристичний. Проти дра Дудивича, витаначного москвофіла, піддержуваного всею силою „Руської Ради“ не ставлять „Народний Комітет“ ніякого кандидата. На рівні з Дудивичем опіює „Нар. Комітет“ н. Барвінського, котрому не постановили жадного контра-кандидата (але Поляки Станіславського поручили руським виборцям підпирати). За те „Руська Рада“ висунула проти Барвінського, піддержуваного „Народовенським бродячим комітетом“ москвофіла Ничая, а бродячий москвофіл „Селянська Рада“ парадє-рутену Громицького. В Богородчанях проти „Народного Комітету“ і его кандидата Кошоби, переводить „Руська Рада“ москвофіла Барабану, а в Долині не піддержує о. Богачевського. В Раві переводить „Руська Рада“ о. Мавлевича проти кандидата „Нар. Комітету“ о. Кивриана. В Станіславові „Руська Рада“ рим безуспішно проти кандидата „Нар. Комітету“ Гуриха. „Народний Комітет“, котрий руським виборцям не поручив піддержувати Барвінського хоч би на рівні з Поляком Станіславським, затверджує своєю кандидатами: москвофіла дра Король і Давидяка. За те віддає ся „Руська Рада“, висунувши в Бібріці москвофіла о. Завця, і приєднує тим Романчука доволу свою кандидатуру, щоб не відійти там моральною побідою, і тим способом початковий національно-демократич-

ної партії (і патрон консервативний) остає без мандату.

А „Діло“ нині: Польська галата ді-нилася свого, її цілю було виступити до сейму що-найбільше таке число руських послів, аби они не могли поставити ніякого самостійного внесени. Щоб се ціл осягнути, порішено не дати Русинам більше, як 14 мандатів. Але й сеєш шифра видалася галаті в послідній хвили за великою і порішено навіть се чинило аредукувати, теоретично до 13, а фактично до 11. З виборчої борби вийшло 11 таких послів, о котрих можна припускати, що в руських справах будуть поступати самостійно, а не оглядатися на галату. Коли-ж дивенники галати числять 13 руських послів, то беруть в рахунок очевидно Мандичевського і Охримовича. Руських послів є лише 11 — оден на 282,000 душ.

А про нашія нині консервативні „Діла“ так:

В сильних руських поївах, до побіди нашого порота подавала ся несподівано і галата потерпала, що там перейде Русин, котрого вона до сейму не хотіла виступити, там галата старала ся вивести локальних руських кандидатів, розбуджувати у них амбіцію і апетит на мандат, аби лиш не допустити до кандидатури вишнчівського Русина. До сеї роботи галата уживала головне москвофілів, бо знала, що они знайдуть підпору „Руської Ради“ у Львові. Такою тактикою польська галата виграла більше, як надїяла ся.

Про нових 13 руських послів до галицького сейму нині „Руська Рада“:

Укорочене дотеперішнього стану посіваня Русинів стане ще в тим сумнішнім світлі, коли розглянемо ся в складі сеї тривалістичної; тоді она постає ся ще меншою і примітивішою. Загально відомо і довголітнього досвіду парламентарного, що вибраний і тепер о. Мандичевський є рідким гостем парламентарних тіл, котрий являє ся звичайно на кілька днів з початком або на кізку з кінцем осені, а зрештою ніякої участі ані в комісійних, ані в інших роботах парламентарних не бере і даятого не предетиняє ніякої позитивної сили і прямо не може впасти в рахунок. Другим таким послом є вибраний повністю з дрогобицького повіту н. Кононов Охримович, який політичний проміжочний урядник, отже при найліпшій навісті воли не може мати своєї власної думки. Коли отже знаємо, що з сеї тривалістичної віднадеє двоє, котрі не будуть могли піддержувати внесени та інтересів руських послів, тоді ще нагаданіше виступити перед нашими очима неможливість самостійної роботи руських послів.

Але й склад позісталої одинайстички є великим неоднотайним, неодностайним, ріжнородним. Маємо тут передовсім двоє кандидатів „Руської Ради“, що побідили кандидата „Народного Комітету“ (Романчука), колишнього посла Барабану з Богородчан, котрий для парламентарної роботи є прямо ніякою силою, і о. Віктора Мавлевича, парок Давидяка, котрий в 61-ім році життя починає парламентарну діяльність і вже з того огляду є силою що найменше сумнівною. З кандидатів піддержуваних „Руською Радою“ і „Нар. Комітетом“ (консервативних) ввійшло 5, а іменно дотеперішній посол жидковський, вибраний тепер в Стрию адвокат др. Ем. Олександрів (народовен), давний соймовий посол адвокат др. Король (москвофіл), вибраний в Жовтєві, новий посол адвокат др. Андрій Могильницький (народовен), вибраний в Рогатині, новий посол світини суду в Борні М. Галажук (народовен), вибраний в Турні, і новий посол селянщини Антін Старух, вибраний в Лиску. З тих лише чотири є певні представники позитивної сили для сеймової роботи. З кандидатів „Народного Комітету“, котрих „Руська Рада“ не піддержувала (а в однім случаю навіть поборювала іменно в Станіславові) ввійшло 3, а іменно давний посол селянщини Осип Гурик (велика бажана для сейму сила) в Станіславові, дотеперішній посол із Збаража селянин Дмитро Остапчук (без позитивного значіння) і новий посол з долиньського повіту, парок з Лепішки, о. Теодор Богачевський (ур. 1863, отже чоловік молодий, народовен на політичній волі ще мало відомий, але може виробити ся на до-

бру сили парламентарну). З дотеперішніх послів, що брали участь у виході, вийшов знаний вже добре н. Барвінський, народовен з 60-их років, що кандидат бродячого народолюбського комітету, вибраний проти селянщини-москвофіла Ничая, піддержуваного „Руською Радою“. Таким способом, розглянувши ся в політичній одинайстичці (з нїмкою Мандичевського і Охримовича), маємо числити на 7 людей, придатних і способних до реальної і позитивної роботи сеймової. Знаючи, які важкі і трудні роботи вйдуть в складовій соймовій сесії на дивний порядок, мусимо сказати, що сила сеї сесії при найліпшій волі не вистить сеї роботи ніякої одолати.

Президент міністрів др. Корбер почав вже парлади з видійшими політичними і справні програми соймової сесії парламентарної. Вчора др. Корбер парладував ся з гр. Деймом, а в найближчих днях відбуде конференцію з др. Палаком.

Вчорашній „Localanzeiger“ подає змінишу подїю прийнята китайського посольства в Берліні. У Китаїці уважає ся за найбільшу почесть, як-раз те, чим німецький імператор Вільгельм хотів пошестити н. Чуна. Іменно в Китаї є найбільшою почестью для гостей, коли его питає ся без розголошу, а саме так прийнято в Берліні китайське посольство.

Цар прийме на аудієнції сербського короля Александра і королеву Драгу по своїм повероті з заграниччя.

Кружить певна вість, що цар прийме президента Крігера, але аж по повероті з Італії.

В 1897 році наш імператор відбув подорож до Петербурга, а граф Голуховський при тім кінсерував багато з графом Муромовим. Загально пішла чутка про австрійсько-російський „договір“ що-до Балкану. Росія тимчасом піддержувала Австрію, аби засилити війну русу для своєї діяльності на далекім Орієнті. Через час, як Росія пораджує в Манджурії, Австрія, задурена „рівнопагою“ на Балкані, прогалайнувала найкращу пору для скріплення свого впливу на Балкані.

Російська агітація на балканських півоєстрах має всі ті примітки, якими вона відзначала ся 25 літ тому перед вибухом болгарського повстання і турецько-російської війни, що сплітала ся берлінським трактатом. І тоді була на Балкані така сама гаряча атмосфера. І тоді, так як тепер, виставили Балкан російські агенти. І тоді Росія привадила собі Румунію, аби могла перенести свою армію через Дунай. Розуміє ся, що всі ті алармучі вісті з Балкану мусили немало затревожити Австро-Угорщину. У відомостях і будаєнствених дивенниках повніли ся громовкісткі етати звернені против російських махінацій на Балкані. Дістало ся при тім і міністри заграничних справ графови Голуховському.

На Балкані щось не певне коїть ся, там стає чим раз гарячіше, там — одним словом — настав рух, якого нід давних літ не було сидно. Від кількох місяців алармує праса європейську опінію вітками про неоповну ситуацію на Балкані, про готовість піднятих Туркам народів до повстання, про російську агітацію серед Болгар, Македонців, Сербів і т. н. Показано, що Росія справді щось снує на Балкані бузи вже й минушого року. Подружжє Александра з Драгою і ухилене весняного впливу небіжця Мілана було ділом Росії та рівнало ся пороху сибирських синіптів від Австрії до Росії. Голосні описи промови червоногогосподського наслідника престолоу про Альбанію і подорож російського великого князя через Балкан були дальшими ознаками російських махінацій на Балкані.

В Буфальо в Америці, де єсть тепер виставка, дучи ся вчора замах на президента Мен Кінатіа. Президент був саме в галі музичній, коли якийсь чоловік прилично одїтий задержав его і два рази вистрілює до него з револьверу. Одна лула поїмала президента в ліву грудь, друга в живіт. Напастника узяли, але доси не стверджено, хто він. Президента поміщено в шпитальнім баракі на виставі. Кудю з грудий добуто. Обі рани небезпечні.

ІВАН ФРАНКО.

З остатніх десятиліть XIX. віку.

Далі.

І ось 1889 р. уряд наложив руку на ті зносини: приїзжих Українців і Українок без ніякої причини арештовано; з ними разом арештовано кількох Галичан, відбуто також без ніякої причини і ні за чим певним не шукуючи кількох десятків ревізій по різних домах і продовжували арештовувати по 10 тижнів у тюрмі не знайдено ніякої причини підстави для вичочення їм процесу; Галичан випущено на волю, а Українців також випущено, але недовго їм забирати ся в Галичину і заслані їм верстати коли небуло до сего краю. Правильні товариші зносини Галичан із Українцями відразу зроблено майже неможливими, бо нікому в Україні, де й своїх цінних жандармів і арештів аж занадто дошито, не хотіло ся бігати за границю, щоб у конституційній державі законотворити той самої патрон.

Уже сей перший факт повинен був показати Русинам, як польські верховоди розуміють угоду і чого властиво потребують від Русинів. Але Русин не даром — тверда натура; треба твердої долби, щоб йому іскри заблизли в очі. В галіцкій соймій засіла тоді у перше громада незалежних, адіних і сміливих Русинів. Користуючися нагодою сего безглуздового пропису вони зібрани найближчі приїзди руського народу і внесли протесту, боги мотивовану інтерпеляцію, де порушили й сей процес. На жаль порушили його як тільки можна найнещасливіше. Бо хоча суд не влаштуючи на десятиденне слідство, кількох десятків ревізій і багато сот арештів пануючи записаних протестами не знайшов у підозреаних ніякої вини, то руські послы, захитані тих підозреаних, уважали потрібним як Пилат убити свої руки і сказати: „На скілько ті люди чини небуло винуваті, ми зовсім не беремо їх, а вноминаємося тільки за зовсім невинними“. Кілька місяців пізніше автор, а властиво пошує-майстер сеї інтерпеляції (первісний її проект був виправдований мною) проголосив у соймій так званих нову еру — акт для посторонного майже незрозумілий задди своєї албучности і неістинности, а якою там оперувало зовсім неозначеними і неістинними алгалинками, а при тім акт етальний у своїх наслідках для нашого політичного життя.

Та аніяк се стало ся, поданні арештанти в порозуміню зі значітнішим дружином молодих Галичан заснували політично-літературну часопис „Народ“, а в осені 1889 р. заснували радикальну партію з метою: нести в народній масі свідомість його економічних, політичних і національних інтересів, і публіцистично прояснювати ті інтереси та боронити їх. Нова партія, що з натура річи мала бути халосною, була заснована без участі халосів. Але засновники мали в собі стільки знаку, стільки віри в свої ідеали і стільки критичного здружіння того, що робилося довкола них, що не сумнівали ся про усіх розпочатого ними діла. І справді, засноване радикальної партії отало ся початком небувалого у нас доси руху в народних масах. Віча, яких давніше бувало одиодне в році, тепер ішли раз за разом у різних поївах; злились на перший план почли виступати збори за запрошення, без контролі властей. В народній масі видано почувані доси галса: загально голосованє, свобода друку, податкові та аграрні реформи. Промови і реферати інтелігентних проповідників, то були цілі студії, витолошували монументно і пристуно. Серед селян повніли ся прекрасні бесідники, що поринали маси до ситуації; назвали „радикал“, „радикальна партія“, хочось мовили москвофілами і народолюбцями, приймали ся серед народу; рівночасно з тим приймала ся й назва „русько-українець“, що стояла в титулі нової партії. Хоча народовен раз у раз докорав радикалам, що вони нехтують націоналізм — радикали могли сьміяти ся з тих докорів бачучи, як під стягом радикалізму стає власне найбільшій і національно найвідоміший част руського селянства.

Повстання і зріст радикальної партії, а головне радикального руху серед

галицько-руського народу були останньою і майбутньою радістю в житті Драгоманова. Він жив уже тоді в Софії в Болгарії, де одержав був провозсередську посаду, але швидко захворів. Хворий, засуджений на смерть, він із молодечим жаром кинувся до праці, писав непомітно статті для „Народа“, популярні праці, полемічні замітки; написав цілі дві книжки „Чудаші думки“ і „Листи на наддніпрянську Україну“, де споглядаючи, з широким мотивуванням писав свої думки про національність і про способи праці над її піднесенням.

І в Україні звернено увагу на цей новий рух. Кожен з його „Правдою“ підходив чим раз більше на бік; симпатії всіх свідателів України були на стороні радикального руху. На поклики Драгоманова об'їздився дехто з гетьманів нести й грошеву підмогу радикальним видавцям; серед української молодіжи набирали собі чим раз більше таких, що допомагали виданню своїх праць.

Далі буде.

КОВУНКИ.

Календар. Середя 29/VII. (11/VII.) Успенське ч. гол. пр. Пова. Христ. піст; Р.: Протог. Четвер 30/VII. (12/VII.) с. о. Агасандра, Пова, Пана; Р.: Гіла.

Наш Цісар бавив 5. і 6. с. м. в утореків місцевості 3 і р. ч. весняного помітат, де відбувають ся якраз те першоразу в стрільню новини гармати. — 7-го с. м. в полудню Цісар від'їхав в товаристві архієпископа Франца Фердинанда через Галб до Буцавшту.

С. Е. президент краю вернувся вчора до Чернівців.

Іменования Правни І. Ф. Сергас іменовані практикантом при б.к. правительстві.

Відзначене. Протоєрей Василь Харинюк в Руській Банковій дістав почесний медаль за 40-літню службу.

У Львові відбуде ся для 29. с. м. посвячене тамонішньої новообудованої церкви православної. Акт посвячення пишемо єпископ Руста.

Посли Пігуляк і Барнінський від'їхали до Триєсту на торжество хрестин великого корабля „Ариад“, котре там відбуде ся 11. с. м. в присутності архієпископа Паскаля Августа і інших достойників державних. П. Пігуляк поверне до Чернівців на другий тиждень.

Нова залізниця на Буковині. Міністерство залізниць дозволило австрійському товариству цукроварів в Переворську перевести залізничний шлях від стайки Жучки (на Буковині) через Топоринці до Віна.

Спростоване. Через помилку було напечатано в попередній числі Буковини, що отворене каси райзальської в Негоштині мало відбутися 15. с. м. (себто минулої) неділі. Се проступило нині о стільки, що отворене себе наступити, а в слідуючу неділю, себто дня 15. вересня с. р.

Спис книжок преданих до шкільних бібліотек для молодіжи, що мав бути надрукований в попередній числі, поміщений між оповістками на 4. стор. сего числа „Буковини“.

Черновецька залога військова повернула собі великі і маневри.

Завідателем парохії в Старих Мамаїках встановлений сотрудиш Євсей Присович.

При черновецьких школах іменовані учителями Паташка Попович і Євген Цова, обі при школі на Клокічів.

Суд присяжних в Чернівцях засудив 2. с. м. вдову Дому Піхтону з Юрківки, що задумала свою новонароджену дитину й закопала в лісі, на 7 літ хартійної каторги з постом що місяця. — Того самого дня засуджено на 3 літ такий же вирок і вдову з міста і Юрія Кукуринка, що вбив возом Захарова на те, що не хотів випустити його і двох товаришів в гостину до своєї доньки. — В середу, 4. с. м. судили Івана Семенюка, що мав задумати на

полю ввозу Терезієвж жиди Лазаревича, з котрим разом його, забирали в него 500 корон. Оскаржений не признав ся до вини, і розправу відложено, бо не явив ся свідок, що має довести алії обжалованого.

Збори в справі цукрових буряків відбули ся вчора в Чернівцях в залі краєвої призначеній учасної переважно руських господарів, там що розправи нели ся головню в руській мові. Се підрадянний знає, що наші хлібороби интересують ся живю господарством сираними, що й вплиде їм на добро. Обшарпавши справоздане про збори надрукуємо.

Заряд русько-православної бурси в Чернівцях признав на сей рік досі отсех 55 учеників: 1. Вишван Іван (Жадона), 2. Лютий Дмитро (Валачко), 3. Сорохун 4. Дошанів Іван (Баниш), 5. Левицький В. (Дорна), 6. Мазариню Юрій, 7. Бойко Іван, 8. Майевик (Тонтри), 9. Сущинський (Кішман), 10. Циганюк Олександр, 11. Русак Теодор, 12. Дмитрюк Василь, 13. Паламарюк Іван, 14. Стасюк Дмитро, 15. Єремчук Дмитро, 16. Іванюк Іван, 17. Альбота Євгеній, 18. Войнович Дмитро, 19. Покитар Сидір, 20. Чесникоу К. (Гоголина), 21. Мандрич Іван (Лужани), 22. Глинка Іван, 23. Сербинович Юрій, 24. Болларюк, 25. Лисенко Іван, 26. Лисенко Степан (Руський Баниш), 27. Ганчарук Семен, 28. Єремчук Євгеній, 29. Тимчук Дмитро, 30. Тодерук Юрій, 31. Барбір Іван, 32. Русак Андрей (Ставчан), 33. Василевич Костя (Рева), 34. Мельничук Іван (Ставчан), 35. Павлюк Євгеній, 36. Павло Косенюк (Лужани), 37. Ситур Григорій, 38. Назарик Іван, 39. Царанюк Павло, 40. Марунчик Дмитро, 41. Болновський Сильвестер (Кішман), 42. Данилюк Михайло (Виталиш), 43. Салпинюк Ст., 44. Гришак Юрій, 45. Баян Василь (Кішман), 46. Медвідь Прокій, 47. Кухарук Теодорист (Глинка), 48. Магас Іван, 49. Болачук (Варинич), 50. Соколовський Петро, 51. Костинюк Николай, 52. Глинка Іларій (Жучка), 53. Назарик Теодор, 54. Кошарик Михайло (Степан) і 55. Кішовський Трифон.

Трудно повірити, а все таки правда. Багато сенсатив матеріалів ся Руська досі в „русини“ паралельно при Північ червонової гімназії. Але те, що зайнято тут в сніх днях, не хочеть ся просто вірити. Ото один із руських відділів І-ї класи уміщено в сутерені панатого директором Фавотманом на жидівській улиці доми, котрий то димився дуже мало, надале ся для уміщення в нім школи. Сюда перенесли н. директор один із руських відділів, тимчасом коли німецькі задержав під своїм боком, щоб — Боже борони! — німецькі діти не жидівській улиці не заболотили собі штани. Руські діти, після гадки дирекції, можуть дуситися і в сутереніх, дарма що під землею нігдо в цілій Австрії не приміщують школи в німських часах. Дійсно добродіш Україна до самого краю! Ми цікаві-б знати, яким оком задивляв ся на се краса шкільна рада.

Розправа судової межи старостою і номінаром. В суботу розпочав ся перед судом присяжних в Чернівцях парна розправа проти номінара Клодійового із Серету, що в газеті „Volksstimme“ закликав серетському старості Грібовському надати влади і опущенство. Про се розправу напишемо обшарпавше.

В Черногорії ушли сніг.

Безличність злодія в Чернівцях більшає з кожним днем. Ото сей суботи пів один злодій лише о 9 год. вечором в домі ч. 89 при улиці Нового сьєнта а подіра через вікно до спальні пров. П., навали в сумешній і дивно шкварини неспачиними дверми відкритий Ідальни сидів при вкаторі. В хвилину, коли злодій вилізав назад через вікно з кофром і подушкою, увійшла до спальні служниця і побігла на подвір'є очинила крик, що засталило злодія кинути виродні річі на подвір'ю. Побезличність не тільки перед правдою, але і перед розбоям в Чернівцях вже така велика, що люди ходять з революціями. За те наш магістрат спить спокійно, не дбаючи про konieczну реорганізацію місцевої поліції, може-б правительством збудило его знов предложеном о державній поліції.

Склади поштові отворено сьогодні в Йерманівцях (нов. Сторожинського) і в Літенях (нов. Сучавського).

Згоріло 12 стирт зі збіжжям у носесора Абрама Айхенбаума на Пержулівці, що були заасекуровані на 20.000 корон.

Громадским лінаром для кількох громад засталищеного повіту вибрани на чашини-христіане жиди Альберна, хоч був кандидат-Русин др. Дакура. Стис і галуба їм!

Скажона візця появилася ся в Лисинях коло Ярославля і наважала на людей, однак на цасте нікого не покусала. Візця убав якийсь озавий сопрою, коли она кинула ся на него.

Жиди на російських університетах. „Южний Край“ доносить, що в харківському університеті одержано розпорядження міністра народної просвіти призначити приймати жидів на університетах після слідуючої норми: для університетів петербурського і московського 20% для новоросійського (одеського), 7%, а для прочих 3%.

Число Русинів і греко-католиків у Відні. Після оголошеного магістратом Відня шведів остатньої пописування є у Відні всіх Русинів 805, з чого на північних припадає 211, а на південних 594. (При попередній списі наведено налічено всіх Русинів загалом 282). Греко-католиків же є 2.521 (при попередній пописуванні 2.012), з чого на північних припадає 1.268, а на південних 1.253.

3 України. „Кієвська Старина“ приносить кілька цікавих пісок з України. І так: Звісний композитор Микола Лисенко вибрав ся зі своїм хором на артистичну подорож по Росії і об'їде неї більші міста, почавши від Варшави, де відбуде ся перший концерт. Лисенко хор складає ся з 50 людей, а вишколений в 100 хорівих нумерах. — Полтавська городська дума (міска рада) наважилася відкрити в новій ділянці міста в стороні двірніх кінсько-полтавської жидівщини — історичними українськими іменами. Єтам улиці: Запорожська, Кочубейська, Шевченківська, Ієри, Куліш, Костомарова, Петра Могили, Сковорода, Кобзарова, Гайдамака, Гетьманська, Хмельницького і т. д. — Міністерство внутрішніх діл відкинуло прохання українських агрономів Н. Гершенка і В. Мбланковського о дозвіл видання українського підручника „Оте“, що мав виходити в Херсоні з слідуючою програмою: безличництва, публіцистика, допаса, научні статті і агрономічно-економічні статті.

Хінська хитрість. До Пекіна має повернутися вдова-підвара, перед котрою мають великий страх урядники, бо великого життя; таж всі асесурують ся в оперуючих там англійських і американських товариствах в тій галі, що, як підвара поладує ся і пошинець їм годно на парку, они потратять лише прений асесураційні, менше партії, ніж їх голови. Котра-ж „любася сестричка мієн“ і „дошка сонця“ вольють призначити обезголовити їх, тоді і те добре, бо потратять на тім великі суми „заграничні діди“, як чепно зовуть Хінці Європейців.

Автомати злодіями. На всіх же лівничих станках в Галичині виставлено автомати з стрілками, чеколадками, тісточками і тими іншими нікотиїніцями, щоб видурювати гроші від асесудинних. Спершу, коли автомати були нові, ще як-так сповняли свою повинність. Однак по двох роках „постаріли ся“, стрілки починали і автомати перестали функціонувати. Виправді они не спроводили ся свого властителя і опинили гроші приймають совісно, але товари не видають. В наслідок такого явного обманства пераа при автоматах відбувають ся прикриті сцени і збіговівка. Поприріджені бубнять і штовхають „железного кунца“, зби звернувши гроші, але він ототи ітний і непорушаний. Давніше нейтральний заряд автоматів у Відні поручав одному зі служб на кожній станції обезсудувати автомат і в потреби посередничити межи публікою з автоматом. Тепер же автомати виходять ся прямо під нейтральним зарядом у Відні, а його автомат поєриадить, шай рекламує до Відня, причім треба згадати, що кошти рекламні вносять більше, як повинні до автомату гроші.

На „Народний Дім“ в Чернівцях жертвували дашине Вл. д. Червоно-русин 152 кор. 36 сот. і 295 кор. 74 с., „Руська Каса“ в Чернівцях частку чистого спису 192 кор. 96 сот., о. Савричевський з Залісся 4 кор., на зборах шай „Руської Школи“ в Вишніви 4 кор. 20 сот., Омедан Попович 6 кор., В. Михайлівський 12 кор., др. Отоцький 4 кор., Єр. Пігуляк 10 кор., В. Ясницький 6 кор., С. Шиньваровський 4 кор., А. Клим 4 кор., др. Гордицький 6 кор., др. Клим 6 кор., о. С. Веробович 2 кор., В. Могильницький 2 кор., др. Степ. Гордицький від своїх калентів 100 кор., Євг. Федорович з концерту в Кіцмані 14/8. с. р. 60 кор., Стрижевський 2 кор. Разом зібрано в році 1901 1770 кор. 94 сот.

Вл. члени „Народного Дому“ вложили дашине титулом викладач членські: Корниль Данилюк 20 кор., Андрій Зугасич 3 кор., Іван Герасимович 14 кор., Олександр Веренка 2 кор., Олександр 40 кор., Тодор Левицький 60 кор., Леоніа Томорук 20 кор., Симеон Карсук 10 кор., Ілля Мірошнік 10 кор., Ілля Бойчук 20 кор., шай „Руської Школи“ в Вишніви 20 кор., Євг. Жуковський 20 кор., Недхальський 2 кор., Николай Тентух 25 кор., Кароліна Суханос 6 кор., Мих. Коралевич 10 кор., Іван Велигорський 6 кор., Василь Чуховський 6 кор., Георгій Малурик 5 кор., Олександр Барбір 20 кор., Михайло Іванюк 10 кор., А. Продан 6 кор., А. Іванюк 30 кор., Дм. Альбота 2 кор., Іванюк Влад 4 кор., Н. Гайка 4 кор. Разом налічує викладач в році біжучий на суму 681 кор.

НАУКА, ШТУКА, ЛІТЕРАТУРА.

12 Українських писень для миша. ного хору (сопран, альт, тенор, бас) з провідом еортеїяна уложив Ян Галля, директор співачого товариства „Ехо“ у Львові. Ціна 60 коп. Викладом Книжного і музичного магазину Леопа Ідзиковського в Києві. — Набути можна у Львові в Ставропигійській книгарні. Великий хпет композитора в гармонічній писень, як і пристопа ціла поручають ся збірці наших народних писень для наших Воєнів, читачів і всіх любителів локальної музики.

Телеграми „Буковини“.

Відень, 9. вересня. Цісар при-Уаджан нині вечором з маневрів на-вад і відвідає завтра, в день смер-ти цісареві, капуцинську гроб-ницю.

Нью-Йорк, 8. вересня. На жа-дане секретаря президента вислав Елізон до Буффало апарат Рент-гена.

Читайте!

Закунувши в Цюраху, Відні і Бу-дapestі великі маси всьляких най-модійших матерій, як: шовку, ад-машку, ватону, сатини, ріжнього цолотна і т. н., поручаю ся зисканим згаданіи. П. Т. Публіки і заваляю рішучо, що ні-хто не зможе таи дешево про-давати як і ніхто не витри-має зі мною конкуренції.

З поважанем

Йосиф М. Горовіч

магазин товарів блаватних Чернівці, ул. Руська ч. 6

КНИЖКИ

придатні до шкільних бібліотек для молодіжні.

В друкарні тов. „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4.

дістати можна:

I. Видання „Рускої Бесіди“ в Чернівцях.

Ом. Попович: Візитівка для молодіжні, 7 речників по 2 кор.	
О. П. Слова правди і науки (з поезій Шевченка)	сот. 20
О. П. Хлопці садивники (з образками)	40
О. П. 25 повістей для чимних дітей	20
Ів. Сніжок: Образи з природи I і II по	10

II. Видання „Рускої Школи“ в Чернівцях.

О. П. Десять віршів для дітей	сот. 30
Ів. Сніжок: Образи з життя і природи	20
С. Шпайнровський: Руска читанка	2 кор. 80

III. Видання тов. „Просвіта“ у Львові.

Повістки для дітей	сот. 54
Сестра	30
Байки	44
Історія Руси ч. I.	50
Історія Руси ч. II.	46
Бенямін Франклін	32
На досвідках	44
Серед ледового моря	50
Дрібні пташки господарства, а великі гроші	40
Відкриття Америки	44
Звірята швидкі і повільні	84
Кирило Митрофан	44
Фінляндія і Сахара	44
Повістки (Тіточка, Ганна і два старші богомольці)	36
Батько Петро і його діти	20
Сотні роковини нар. письменства	32

IV. Видання Руского педагогічного Тов. у Львові.

Образкові видання.

Для малих дітей.

Звірятище	кор. —20
Гостинець	—20
Забавки	—20
Менеджерія	—20
Квіточка	—40
Виночок	—40
Забавки для дітей	—80
Нашим дітям ч. I.	—80
Нашим дітям ч. II.	—80
Діточі вигадки ч. I.	—60
Діточі вигадки ч. II.	—60
Наші піврота	—20
Мала менеджерія	—70
Велика менеджерія	—80

Для старшої молодіжні.

Гете-Франко: Лис Мипита (II. цілком змінене видання) опр.	кор. 1-80
Казки народні ч. 1 і 2 по 50 сот. разом опр.	1-30
Казки Андерсена ч. 1, 2, 3, 4, 5 по 50 сот. разом опр.	2-90
Байки Брандана	—3
Робінзон Чайченка 80 сот. опр.	1-10
Мірок: Пригоди Ден Кіхота (друге видання) 80 сот. опр.	1-20
Байки братів Грімів	—50

Видання без образків.

Китиця желань 2. розширене видання	кор. —40
Ів. Левицький. Повеліся. Радянські сцени	—20
Вол. Шухевич. Записки школяра	—40
Тарас Шевченко. Кобзар для дітей	—40
Гордієнко Карпатицький і Рюмлян	—40
Юлій Верне. Подорож довкола землі кор. 1-20 опр.	1-50
Віра Лебедева. Гостинець дітям	—50
Вас. Вр. Джонатан Свіфт. Подорож Гуайвера до великанів	—50
Мальота. Без родичів 80 сот. опр.	1-10
Л. К. Робінзон неілюстрований	—20
О. Ніжланковський. Батько і мати, двохлітній з ертен.	—20
Дітиропої Чайки. Коза дерева	1-60
Вол. Шухевич. Від Бесіди до Андів	—20
Ів. Франко. Абу Каземові Банці	—40
Остан Макарушка. Короткий огляд руско-укр. письмен.	—30
Тарас Шевченко. Кобзар кор. 2-40, опр. кор. 2-80 і	3-10
Ів. Франко. Коли ще звірі говорили, казка для дітей	80 сот., опрацьований
Віра Лебедева. Мали герої 50 сот. опрацьований	—70
Ів. Сніжка. На чужині 40 сот. опрацьований	—54
Стефан Пятка. Дарунок для дітей 40 сот. опр.	—60
Оповідання для дітей 40 сот. опр.	—54
Мих. Коцюбинський. Оповідання 40 сот. опр.	—54
Олекса Катренко. Оповідання 40 сот. опр.	—54
Василь Вр. Подорож до краю Милутинів 50 сот. опр.	—64
А. Крижак. Сербська 40 сот. опр.	—54
О. Н. Маміна-Сибіряка. Дітвачі оповідання 30 сот. опр.	—44
А. Пунжін. Байки	—30
Бовалін Стефан. На прічках, оповід. 30 сот. опр.	—44
Покарана лаж. Комедія Кучальської 20 сот.	—30
Перша Китиця для малих дітей. Е. Ярошинської	—20
Малий сьвітанок	—20
Леоніда Глібова Байки	—10
В. Чайченко. Озеса; Кожар; Два оповідання по.	—10
В. Чайченко. Дума про вигнання Кобзаря	—10
Дітиропої Чайки. Казка про сонце; Писанка по	—10
Давінок. з року 1882—1900 по	6—

(Видання „Просвіти“ і „Педагогічного Товариства“ дістати можна в книгарні Наукового Товариства імені Шевченка ул. Чарнецького ч. 26 і в книгарні Староніж ул. Руска ч. 3, у Львові.)

Найтаньші

друки для шкіл народних

можна получить лиш в

друкарні „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

Classen-Buch	аркуш 4 кр.
Wochen-Buch	4 „
Auszug aus der Schulbesuchs Tabelle	3 „
Lehrerkataster	1 1/2 „
Schulkataster	2 „
Jahresausweis	1 1/2 „
Inspektionsbericht (два аркуші)	4 „
Schulversammlungsbescheid	2 „
Quartal-Ausweis	2 „
Свідчення відходів нїм. і рускі	— „
Gestionsprotokoll	3 „
Kviti nїмецькі і рускі	2 „
Свідчення увільнення нїмецькі і рускі	2 „
фреквентацийні рускі і нїмецькі	2 „
Schulmatrik	2 „
Inventar	2 „
Katalog der Schuler Bibliothek	2 „
Competenten-Tabelle	2 „
Qualifications-Tabelle	2 „
Aufforderung zum Schulbesuche	2 „
Zanizwale	2 „
Повідомлення шкільні рускі і нїмецькі	2 „
Arbeits-Zeugnis	2 „

Рік заснована 1892.

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, Ринок ч. 10. (дім „Просвіти“)

перша і одинок руске Товариство аскураційне, обезпечує будинки, і всі предмети домашні проти шкідливих вогнів.

„Дністер“ припоручили Присовиц, Ординаріати Всч. Духовенству і вірним всіх трех Епархій.

Фонди гваранційні „Дністра“ з днем 31-го грудня 1900

Фонд резервовий	311.540 кор. 11 сот.	} разом 520.406 к. 65 с.
Резерв премій	171.942 „ — „	
спеціальна	6.000 „ — „	
Фонд смертальний	30.924 „ 54 „	

Тарифи „Дністра“ дуже умірковані. Надвижки річна розділяє ся між членами в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту з премій.

„Дністер“ виплатив до 31. грудня 1900 відшкодовань 2.120.834 кор. Шкоди ліквідують ся безплатно в присутності Делегатів і членів.

Полети „Дністра“ приймають при пожитках гіпотечних: Банк краєвий і Каса опадності у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині, Городенці, Терембові, Залічівцях, Городку, Ярославі і Богородчанях.

На житє треба обезпечити ся тільки через „Дністер“ в Товаристві взаїм. обезпечень в Кракові; з таких обезпечень через „Дністер“ (до часті провізії на рускі публічні добродійні цілі; поліси і явоти на дає Краківське Товариство рускі).

„Дністер“ пошукує спосібних агентів, особливо селян господарів в окрестностях, де еще нема близько агентів „Дністра“. — Агенти заробили вже 274.964 кор. провізії. — Зголошення о агенції треба вносити до Дирекції у Львові.

Селяни обігають ся тільки о агенції „Дністра“.

Від огню обезпечайте ся тільки в „Дністрі“.

На житє обезпечайте ся тільки через „Дністер“.

XX

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

отворена в неділю і свята від 9 до 11 години рано.

XX

Виходить в Чернівцях
що сороди, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петровська ч. 2.

Румунська преса не має на попередню
заборону, — Редакція не печатає
нічого від неї.

БУКОВИНА

Передплата на „Буківину“

на місяць	10	Кор.	—	ср.
на пів року	50	—	—	—
на чверть року	25	—	—	—
на місяць	1	70	—	—

Посилання число напів 15 коп.

Передплата і наживність на іноземні
платні в Чернівцях.

Гадки на часі.

Коментар.

Липня освободжені черновецької
руської православної громади від
мішаного богослуження, а тим самим
і від могола румунізації, є справою
дуже важкою не лише для
черновецьких Русинів, але і взагалі
для цілої Буковини. На се ми
наткнулися подостатком попередню.
Дякуючи повинні взяти в тій акції
участь не лиш черновецькі, але і
взагалі всі православні Русини-Бу-
ковинці.

Ініціатива однак належить тут
до Русинів черновецьких. Сі нехай
зійдуться де-небудь на нараду
і ухваливши все, що уважатимуть
за відповідне, нехай висунуть до-
гичне прошене до влади церковної
і політичної. На прошенню с'їм, упе-
ред ніж буде оно доручено, куда
с'їдує, повинні підписати ся усі
присутні на писме упійменій нара-
ді, а даліше також і неспіснотні
черновецькі громади і члени їхні
Русини із провінції.

Нам здає ся, що сьогодні вже
немає ні одного Русина в Чернівцях,
котрий би не відчував аномаль-
ності і безправства, загніздивши ся
в нутрі наших церков. Се потвер-
джує наглядно факт, що навіть на-
ші москвофіли, котрі звичайно гра-
ють в уподобанню ролі свомних
потакувачів наших притіснителей у
церкві і так дуже боять ся поділу
буков. архидієцези, в послідній ча-
сї, а іменно з кінцем минулої ве-
спи, при патоді зборів їхнього „На-
родного правосл. Дому“, признали,
що в наших церквах майже ніко-

ли не можна почути руского бого-
служебного слова. Тому то і ура-
дили они тоді, устроїти в своїм
маючій заложити ся „Нар. Дом“
каплицю, чи що, аби бодай в такий
спосіб дійти до руского богослу-
ження.

Ми переконані, що так сей „Нар.
Дом“ як і проєктована каплиця в
нім, при знаній рухливості і озна-
ках товариського життя посеред мо-
сквофілів з одною, а при рабській
обаві, розгнівати своїх панів-пове-
лителів Волохів, з другою стороною,
повстануть що найскорше хіба аж
в с'їдучій столітї. Кому отже із
панів Старорусів х'їсно зазекать
на тім, щоб міг в своїй церкві і
своєю мовою Богу помолити ся е-
ще в XX. столітї, того просимо у-
клібно, заучити ся з людьми нашо-
го стороництва, котрі, як у всему,
так і в с'їй справі возьмуть ся
хутко до праці і позабавом, з по-
мочію Божою, і досягнуть, чого ба-
жають.

Панове Староруси нехай заста-
новлять ся також е ще і над тим,
чи проєкт їхньої каплиці, тим ча-
сом коли нам належить ся у Чер-
нівцях що найменше одна церква
парохіальна, не означає в певній
мірі тільки, що зречи ся добровіль-
но свого власного права?

З такими і т. п. річами треба
дуже обережно поступати. А для
того гадаємо, що і на будучих на-
ших зборах і взагалі в ц'їй с'їй
акції треба буде ріш повести так,
щоб нам ніяк формально не зречи
ся яких наших прав, пр. до церкви
катедральної, котра мусить бути
усім правосл. буковинним епісько-
м аж доти, доки не поділять ся ар-
хидієцезу. —

Окрім чужої богослужебної мо-
ви в наших церквах дає ся пам-
дуже прикро відчувати особливо е ще
брак рускої пісні і доброї
проповіді. Що до послідної,
то мусимо признати ся, що она за-
лежати ме цілком під совісности
наших будучих душпастирів і ми
не можемо мати тут жадного ріша-
ючого впливу. За те повинні ми
звернути тим більшу увагу на ру-
ський богослужебний с'їв. Бо с'їй
без нашої співучасті під теперіш-
німи обставинами ніяк не може роз-
винути ся. Для того гадаємо,
що не від річи було би, вже в с'їй
хвилі застановити ся над утворе-
ням особного правосл.-руского хо-
ру. С'їй міг би вже тепер таки від-
часу до часу наступати в катедрі
і таким чином утерти троха носа
зухвалій „Армонії“. Нам чей-же
ніхто би не посмія заборонити бра-
ти участь в богослуженню катедраль-
ної церкви, ели би у нас тільки
були відповідні вишколені сили. А
коли би преці таки хтось такий
найшов ся — ну, то тоді вже зми-
ряємось!...

Добрий хор — се для богослу-
ження, ріш можна б сказати, першою
вагою. Друга-ж не менше важна
річ, є добра проповідь. А од-
ного і другого нині не достає в
наших православних церквах. Бо і
кому-ж тут плекати церковний
с'їв і проповідь? Русинів не до-
пускають, а самі Волохи, котрі
розпаноміли ся по наших церквах,
є фактор не маючий для
правдивої церковности
жаданого зміслу.

Хто нам не вірять, нехай загляне
до тих церков, котрі призначені
виключно для самих лише Во-

хів, отже в місцевостях, замешка-
них одними Волохами, будь в на-
шій близькій вітчині, будь в коро-
лівстві Румунії. Нам розказував
очинидець, що в Ясах і Бука-
решті стоять церкви православні
підчас богослуження пусті-пустісенькі
навіть в найбільші рокові празники.
Та може гадав би хто, що то тільки
так діє ся по великих містах. Але
оно і по селах не ліпше, як ми
знаємо з власного переконання. По-
считайте ся, в котрих буков. гро-
мадах стоять в неділі і свята цер-
кви заповнені, а вам відповість
кождий, хто звидів наші села, що
відчасти у наших Гудулів і взагалі
у всіх громадах волохів.

Чи причиною сего лиха приро-
дна апаха Волохоского народу, чи аго
низький стан культурний і невід-
повідне образове моральне, се може
бути для нас питавем рівнодушним;
але сам факт, що в волохских цер-
квах панує у всіх напрямках оч-
видна гниль, застій і упадок,
повинна нас заставити подумати над
можливістю зараження здорового
організму нашого народу тою самою
небезпечною хворобою. Ознаки мо-
жливості такого зараження вже на-
віть під части проявляють ся по-
серед нашої громади. Бо що ниніше
як не ознака с'їй гнилі є та обета-
нина, що, коли Русини-унати в
кожду неділю і свята заповняють
по береги, а навіть не можуть змі-
стити ся в своїй церкві, православ-
них порохує в церкві на пальцях
одної руки.

Нам можуть на се відповісти,
що в католицькій церкві ні цілком
нишнім церковним духом, ніж у
нас. Ну, правду нікуди діти: се дій-
сно так. Але спитаймо ся далі: яка

С. Яновська.

Смерть Макарихи.

— Оповідання. —

I.

Заснула вже жина цей рік с'їтвом
від широго серця: округи екілою оком
докликала, рівний, білий степ: ні ярошка,
ні бугорочка — все зрівняло ся під бі-
лою наміткою жини. Тільки „чорні метел-
ки“, ні везетні степові, ні єдині сльози
длинної бузубини, сазанної козаччини,
— тільки-тільки що мріють.

На хуторі також ні новітків, ні за-
городи з під с'їтру не видно. Поутушпо-
вані буряном та гречаниною хати єдино
чорніють з під білих стріх. Все зачине-
но, заложено, наче навіть сама налі
прошинується по весні для нового життя
між заснуло, або й зинила з серцею
хутора. Літня та осіння доба неутра-
ної праці минула. Хліб помолочений,
солонина в омережах, і за кінцем валих
робот прийшов кінець і позолотим яри-
м: і цей рік ні бачити протіх років, ні
жарна ніяка не дає ні на одно зорят-
ко більше того, с'їльно потрібно с'їм
хлібороба, щоб не вмерти з голоду, ні
на одну соломинку більше того, с'їльно
потрібно, щоб не замерзнути в хаті...

„Сидіть, дітки, на печі, не ринай-
те жини, не випустіть того духу, що за-
держав ся, хвалити Бога, за довгу жини
в хаті“, — уможавать жини дітям,
затуляючи з чадом верх в грубі. „Тре-

ба новітку краще утушувати, щоб те-
личка не мерзла та менше їла“, — здо-
вочуть ся батьки і що щільніше при-
кривають двері у загородах.

А ось пасукала темна хмара з хо-
лодного краю, посилав с'їг, а далі до
уши ся у Бога вітер, підняла ся завірю-
ха... Ще щільніше затушувались ху-
торане, наче в ширалуні зачинили ся,
і сузило, темнело, як у домовині, стало на
ц'їм людному та дітньому добром весе-
лому хуторі. Прослідали перші пісні,
вийшов сторож, ударив раз, у друге в
кляпало, прийшов до парни, повернув
назад, ще раз подивив ся назад про себе
звітку тай захови, задріжаний у ва-
тишку під чорною новіткою... Хуторане
зарив ся ніч полагали, бо майже ні у
кого не було с'ївтіла; тільки у одній ха-
тині, що біла млинів, доки не гасили на-
ганца. Там, скотиниши з подумом, ле-
жить на голому полу хора Макариха.
Добру годину гукає вона на чозовіка,
щоб поправив подушки, підклав під бо-
ки радіще, поособив повернутись на
другий бік, — Мазар не обминає ся, бо
сидить, як зарізаній. Нарешті від нату-
ги познала ся пров з горла хорої, поте-
кла по сорочці, по подушках, і Тетяна
замовкла..., але не замовкла та туга, що
ниже два місяці хвороба гадкою нила ся
під серцем...

„Чи вже-ж мені смерті прийшла
так несподівано та несаданно? — сумує
недуха. „Господи, свята патинце! за-
ступи, огради мене! Я-ж людина ще
молода: і 40 років не прожила на с'ї-

ті. Сподоби мене, Царице небесна, хоч
д'їток до ума довести!“

А двоє діток — хлопчик 5 років та дів-
чинка 7 — сидять першим змислом сном,
не думають, не гадають, що останню
нічку проведуть з рідною матірню.

Думка за думкою проноситься ся в
голови Тетині, і кожда думка гіркіша
за позин, чорніша за чорну хмару. Все
житє, як один день пригадує ся ми-
мовою, і так же зітхання вириває ся з
наболілих грудей.

„Чи варто було стільки років поби-
вати ся, не дожити, не дохати, щоб
такого ніни дідкати? Цілий вік чужим
людям годила, по сусідах тиняла ся, а
дідкала свого кутка, свого шматка хлі-
ба — несподівано стала нікуди, — прий-
шов час помирати!“

З десяти років довело ся Тетині
служити, на двадцятому пішла в чуже
село замик. Чоловік трапив ся плохий,
роботаний, за те свекруха та п'ять зо-
вань жиним їм. Терпіла вона рік, пе-
рестерпіла другий, а на третій подику-
вала за хліб-сіль новій родині тай пі-
шла жиню до чужих людей. Незабаром
прийшов чоловік до неї, і стали они в
двох служити та на хату гроші с'їла-
дати. За п'ять років заробили вони дні-
ста карбованців, путили у „общество“
за два ведра горілки маленький грунтик
на вигоні, зняли хату та перейшли на
новеньке господарство жити. Але
округно було на перше господарство ста-
гати ся: кождий пуд хліба, кождий обо-
ремок солони цірно доводив ся. І що ні-
сім років неустанної праці по чужих

людях минуло, поки Тетяна та Мазар
спромили ся хоч поганинськими хозаїна-
ми стати. Тим часом Макариха батько по-
мер, і досталась тепер йому деєстина
батьківщини. Тетяна наче на світ на-
родила ся: ще дитинство стала вона на
своїй ниві працювати, що думало за
своім хозяйством побивати ся.

Через який-небудь рік понови ся по-
росота, качата, річного заводу курі;
зацарила на городі нивина рожа, жовті
гвоздики; засиділи жини під шком, і
тільки одного бракувало в веселій го-
споді невинуючої господарки: руских
головок негнатованих щобетувачів. За
шість перших років Господи післав її
двох дочок, але чи можна було за чу-
жою роботою гаразд дітям досадити у
наймах? Діти померли малесенькими, і
Тетяна недовго побивала ся тоді за ни-
ми; за те тепер, дідкавши свого кутка,
своїх нини, не раз плакала, пригадуючи
вріжотні обличчя своїх діток і благади
с'ївату Патинцю поблагословити її хоч
єдиним чадом. Зоганула ся с'їв. Патин-
ца на с'ївній благоді матері, і ось двоє
чорних, червонолицих діток ростуть,
як з води йдуть. Неважко їх тепер по-
кидати?

— О, Господи милосердний! Царице
небесна! — змоглася Тетяна.

На с'їй раз проинув ся і Мазар.
При с'ївній наганці він здавав ся ще
вовсім молодим. Того, що найдуше оса-
дило здоровля Тетини, він ніколи не
знавався: чи у наймах, чи у себе дома,
він, як чоловік, знав тільки деїну пра-
цю, з позаранку дивав с'їзти і, добіє

може бути сему причина? Догматичний зміст науки католицької церкви ні крихітку не є лінгвістичний від нашого (ми жко православні мусимо навіть припускати, що він в де-чому гірший). Стан образована Русинів-унітатів і православних стоїть також більше-менше на одній ступені. Тож думаємо, що коли в католицькій церкві ніс дійсно іншим духом, як у нас, то причина сему лежить нігде інше, як тільки в адороних відносинах між учителями і управителями їхньої церкви з одної а стадом духовним з другої сторони.

А в нас власне в тім найбільше зла, що управа церкви в руках Волохін-румунізаторів, себто чинників перенятого наскрізь гнилю моральною.

Віден походить все наше нещасте на полі церковнім, котре то поле Волохи, немощучи поняти і оцінити его властивого значіння, надувають для цільної політичних. Їх же гріхи спадують потім і на нас перед лицем цього сьвіта. Бо що за вистид мусить бути для нас, як в. пр. люди чужі, подорожуючі, хвалять перед нами, як то часто вже приключалося, порядки в церкві унітатській, а наші ганять! Так ми по при власну шкоду мусимо терпіти ще і сором за чужі гріхи. Досить вже того.

Ану покажім тепер сьвітоту, що ми не гірші під наглядом церковно-моральним, ніж інші люди, і знаємо постояти за наші права!

Нехай же буде від пий гаслом всіх правосл. Русинів оклик: „Прот з мішаним богослуженням!“

Горнімося, брати, до купи і станемо всі як один муж — за правду і полю і честь на родну!

Перегляд політичний.

Вибори в Галичині. Не переведено виборів з сільської курії, ані у східній Галичині є раз ексцеленс рускою курією, ані не маємо багато інтересу

та виглядів на висхід вибору в інших куріях: а мист, з торговельних палат та більшої власності.

Коли ж та руска сільська курія збудула для Русинів заведення тринадцяти мандатів, то почисленні і непероблені писмі стани рускої суспільності не можуть в других куріях повторити жадного впливу на хід виборів. Однак Тернопільські Русини поставили кандидатуру п. Ілльора Мидловського радника суду в Тернополі і на него повинні віддати голос всі як один.

У Стрию кандидатом є радник суду стрийського п. Володимира Варинюда.

На Львів поставили Русини двоох своїх кандидатів іменем п. Василя Негірського, інженера і директора „Народної Торговлі“, та д-ра Степана Федора адвоката крайового і власителя реальності у Львові. Як третого кандидата хотіли би підтримати п. Якова Война, польського селянина і б. посла.

Закликане угорського союзу. Законодавчий період угорського союзу замкнув сими димми сам король довшою промовою тронною. Мова тронна висловила найважливіші праці законодавчі, порішені союмом в минулім патріоті на всіх полях життя публічного. Далше виводить, що не повелось справ ціло-торговельних подати на підставі постанов арти. 12 закона з 1887 р., мимо того одним інтересом економічним і фінансовим обох половин монархії зістала відповідно увагадані. Мова займає ся далше подухненням відносин предприним, простом спілком кредитоних для різницітва, справою регуляції валюти, котра рішчо-ж в послідних часах значно на перед поступила. Далше висказує надію, що в найближчій часі удасть ся іду туку впливу, що лежить так дуже в інтересі промислових і торговельних кружків, привести до коначного порішення. „Коби ті праці, півчати мова тронна, найшиш увелешу в добродійствах мира. А таку надію дають нам сердечні і добрі відношення з нашими сусідами як і в загальній дружній відносини зі всіма державами.“ Висхід виражає мова тронна подяку на патріотичну діяльність союму і проголошує его законодавчу чинність за укінчену.

Всі дивиники обговорюють дуже симпатично промову цісаря, якою розіслав угорський сойм. Особливо оцінюють дивиники підноску з ентузіазмом уступу престольної промови, в якій цісар загадує про чистоту виборів і незалежність послів. Соім уступ зауважить: „Закон про incompatibilitat та про установлення судового трибуналу в виборчих

справах причинить ся знаменито до чистоти виборів і незалежності послів, а заразом до піднесення моральної поваги і авторитету палати послів.“

В Літну зібрав ся вчора нашою сойм. Між иншими є висказано о заведенні державного пароходства на горішнім Дунаю, о зрешормованні біржи і знесенні реченцевої торгівлі збіжжям.

В Парижі заборонено будувати трибуни при уланях, котрини мали би перешадувати парасю на пара. — Італійське правительство мало би вислати до Франції 100 поліційнтів для обезпечення парської пари перед анархістами.

Поліція в Цюриху одержала приказ, щоби кожного анархіста зараз арештовувати, як би важко ся виїхати до Франції в часі побуту там парської пари.

Secolo рішучо упевнило, що в жовтні відбуде ся з'їзд міністрів справ заграничних: австрійського, німецького і італійського, в справі відновлення трибестинного союзу.

Після послівних, наспівних тут вістей, стан адороний Мен Кіндеса є дуже небезпечний. Мен Кіндес слабує перед двома роками на нервову недугу, тож заходить обана, що төвер виступлять грішні наслідки сої недуги.

Цісар Вільгельм II. з женою і наслідником престолом прибув онюди до Королівки на торжество 222-літнього ювілею проголошення Прусії, королівством. Бурієстр в привітній промові подикував цісарю за добродійства мира, яких завдав Німеччині. Цісар у відповіді зазначив тісні узи, які дучуть Королівств з династиею Гогенцоллернів під хвалі першої коронації, і зазначив, що его діт, цісар Вільгельм, владдаючи тут корону на голову, хотів зазначити, що заважає корону виключно Богу. — Вчора відїхав цісар з Королівки до Пилли, де воїв на парабелі, і на чолі ескадри, що має взяти участь в великих морських маневрах, відїхав до Гданьска. Маневри, в присутності царя Ніколая, будуть тривати від 11. до 13. с. м. Як висловлюють урядово, цар не введе на землю. — Німецькі часописи цілком з того незадоволені, що цісар Вільгельм запросив князя Пуна на маневри. Такі запросини змінюють — на їх погляд — значення посольства князя Пуна, бо можуть викликати цілком хибний погляд у Хини на відношення Німеччини до

Хини. Десідада німецьких полків перед князем Пуном будо у них уважати ся ознакою якогось підданства німецької держави європейській Хини.

Винювний замахи на президента Сполучених держав. Чолом, дістає під часу до часу нервові напади. На питання дас переважно ниминячі відповіди. Поліція не могла даси віддати майже ніяких даних о его дивинійм життю. Звістно лиш тільки, що він немовитий і що має сімох братів і дві сестри. Всі живуть в Каліфорнії і володіють англійським і німецьким мовою. Єсть підозрінє, що чоловік, котрий перед Чоломшем стиснув руку президента і незвичайно довго єї держав, був з ним в амоні; однак доси не можна було его вислідити. — До льондонських часописей доноситься, немов би американська поліція випригла, що морально-винювний замахи на Мен Кіндеса єсть звістна в Америці німецька анархістка Ема Гольдман, котра вже раз (в р. 1893) була арештована за анархістичний заговор. Чоломш похлинує ся на неї як на морально-винювний свого заочину. Єсть се Німечина, уроджена в Америці; мала, дуже погана жінка з лицем чарівницї, з чорними прошибаючими очима, що разом з чорним волосом сильно відбивають від жовтого, короблиного лица. Гольдман будо перше правкою в одній з найбільшійших дїяльностей Чикаго. Там пізнала провідників революційного руху в р. 1887, засуджених за то пілітійм на смерть. Від того часу Ема Гольдман проповідує словом і письмом анархістичні ідеї. Безпосередно по замахи на короля Гумберта в Монци бачено єї в Льондоні, почім зараз перїхала до Нового Йорку, — Чикагська часопись Daily News подає такі зізнання Чоломша: Залиш, що ділав виключно під впливом анархістичних брошур і часописей і адивував ся, коли по замахи публіка кинула ся на него і хотїла его убити. Підписавши протокол зізнань залиш Чоломш, що цілком не жадує свого поступку, бо зробив „для великої справи то, що міг“. Не стоїть в зв'язі з анархістами в Паттерсон, ані з тими анархістами, що висиджали Бремінго до Італії. Не має спільних. Після инших справоздань в Буе-еалю Чоломш признає, що перед замахом оповідав о тім намірі тільки своїм приятелям. Доси не хоче Чоломш прийняти ніякого адвоката.

епочинши, вставав сьвіжий, бадворний у ранці. Не то доводило ся Тетяні: цілосенний день маленця, дрібна, але палка робота, а нічна приїде — хоч пражка, а хоч яке драгтя, що треба поладити, не дають спочити та в полю спочити. І так ізо-дня у день, з року у рік, поки здоров'я не загинуло в край.

— Париже небесна! Сьваті угодники! Ох! такно дихати! — застогнала внову Тетяна.

— Чого, стара, стогнеш? — обізвав ся Макар, похліваючи.

— Спини, нечаче вбятий! — їдкому і подушок мені поправити, — мовила з довором Тетяна.

— Ну, як тобі? Гірше, чи ліпше? Чи ба, сьвіжко проки натекло... І звідки вона бере ся? От сьвіжко проки... Ах!

— В перше бачини, чи що? — відказала з сердцем Тетяна. Посунь сюди подушки... ні, не так... сюди... де-не-бо!

— Оце горе мені з тобою: ще ніяк не впожу. Коли-б хоч знати, чи жити мені, чи помру, а то... хто його зна... Тільки клоніть з тобою! — мовив Макар, відхолоди від дїяльн жінки.

Тетяна хотїла щось відповісти, та не стало сили. За той короткий час, поки чоловік поправив подушки, змінився і останній сьвіт. Вона спїхала тепер на високо помешених подушках і тільки сьвітлим поглядом дивила ся на Макара. А Макар похолод трохи по хаті, напів ся води, випирнув у віконце і пішов до відатись до телиці. Завірнух трохи перейшла; де-у-яких хатах вже засьвітїли. Макар наложив телиці соломки, відкинув трохи сьвіт від дверей і неохоче порнув ся в хату. Спати йому не хотїло ся, а робити у-досьвіта також не було чого: він сїв, не спидляючи пожути, на лаві і замислив ся.

З тією думкою, що позабаром доведе ся жінку хорати, він давно лив ся. Що буде з ним після смерті жінки, як справляти ме ся він одиникий з двома дітьми, з ховайством, як тагати ме він сам те крма, що було іноді не в силу тагати у-двох — протє він також не думав. То ще має волясь бути і янось то буде! Приїде время — і саме життя понаже: люди порадять і сам він побачить, як йому жити, що робити: чи одному йому віку доживати, чи другий дружини шукати. Турбувала його тільки одна думка: де грошій здобути для похорону жінки? За п'ятнадцять років вєстаний праці вони встигли тільки збудувати оселю про житє, про смерть же не мали часу дбати. Оже не снитала несподівана гостя, чи уготовили господарі чим її ватати, чи привезли грошій на горілку, їжу, на нову оселю-домовину: сьтупа в двері, переступає поріг, немилосердна, ось-ось наблизити ся до самого дїяльн хорої жінки, і що він тоді робити ме, де збудує грошій, щоб поховати та поминати жінку?

— Ох, коли-б Тетяна ще хоч пів тиждень протїхала! — такно вітхав Макар: — в городі на тім тижні ярма-рок, продав би кожущинку за шість карбованців, доклав би ті три карбованці, що жінка на онізати накладала, тай поховав би її без клопоту.

Правда, в загороді ще теличка є — хіба її продати? Теличка теличка, а в'Великодню теличку приведе, буде хоро-рошо. Легко сплатити: „хорова у дворі“, та не легко діждати такого щастя... В той день, як в перше обізвав ся теличко на загороді, всі хуторяне знати муть, що Макар вже визволив ся з становища готозї, що по весні він не бігати ме, не кланяти ме ся, щоб хто замисердив

лого навку, а справжє ся з сьвідом і виїде на поле з своїм тиглом, своєю бороною... Ну, а як помере жінка, то може і доведе ся теличку продати. Хіба у жінки поради понитати? — і він загворив просе до Тетяни.

— Теличку продати? — спитала Тетяна! — Он ані заміри вже маеш? Як глядали, як рослила теличка, та тепер продавати! Чи не наболїло ще серце, дивлячись на дїтий, як вони в сьвідомій глечки закладають. Та тебе швидче правдом поставити, ніж ти спроможеш ся другу теличку купити...

— Та я-ж тільки поради у тебе питаю. Чим я тебе похолою, як померш до мисини? За кожущинку нічого без армарику не вторгую — обізвав ся Макар.

— Вже і кожущинку продавати? Я жалувала до церкви її надївати, через те і застудила ся, що на торг пішла у юнчині, ронів зо двя грошї по шагу на ню збирала, а та мерціла на торг... Потривай трохи, не поспішай ся! Замість того, щоб понизувати, яких хїлів у антиїй залли хорої жінки адабути, ти мерціш — ховайтєвичко збувати, теличку продавати. Не надїй ся, не померу спїхати, що поживу на твою голову, — дарма, що не хочеш клопотати ся.

— Ох, що мені про тебе клопотати ся! Всакому обридло два місяці з хоро-рою возитися. Сам, топи, сам вари, сам за вєсиплюю... то-то-то ще дохторів я бавив з усього сьвіта спидляти! Коли-б вже тебе Господь приймив, або-що, а то тільки зануда.

— Зануда? За твоїми злиднями здоровє загубила. Не була-б за тобою, не лекала-б төпер, як колода. Тобі жінка була любя, пош робила, а як занедужала, то і на сьмітні адатен кину-

ти. Гляди! спїтхав і тебе злиха година, вгадавши тоді Тетяну, не раз пошпадуєш, та не поможє ся, — дохорала стїха Тетяна.

— Чи я тебе займлю? Лежи, коли злиши. Застудила ся, занедужала, несподїбна стала робити, — про те я тебе не дохорюю... Мені може тяжше доводити ся, ніж тобі лежати, — відповів Макар простояючи знову на лаві спати.

— Мені легко на лаві? Ховайтєвичко чисто пропало — хіба легко мені бачити? Ото-ж на жердї висять неоправні мішечки, — повирють чисто від земаї — а я-ж на них на снів коноплї брала... У льоху доси огірки почили, на-пустя загинула ся, а я-ж і огірокчі і на-пустя на підробіток брала. Ох Господи! Коли-б мене хоч на один день відпустило — я-б хоч у льоху поприбирала!... Коноплї мисли доси поїли. Мабуть вже у-досьвіта засьвітїли, — прядуть жіночки, тільки я лежу.

— Напружась на своєму віку — буде з тебе! обізвав ся Макар, перевертаючись на другий бік.

— Чому-ж то: „буде з мене?“ Може так і я ще одумаю, може Господь сподобати мене ще яку сорочку спростїти!...

— Хіба на тому сьвітї! — буркнув Макар і укрив ся в головною, щоб не чути більше жіничиних дохорів.

Але Тетяна цього не бачила: вое те, що наспїлила на сьвід за довгу хоро-бу, все те, що передумала, пережила вона иншою за два місяці, заноручило ся төпер, закінчило, стало прохати ся геть з наболїлих грудий.

— Тобі гаразд прядувати та судити мене, а як померу, та возмеш другу жінку, то побачиш, яка з неї буде тобі дружина, дїтям мати, у ховайтєві робитица. Не шпидувала я ні адороня,

КНИЖКИ

придатні до шкільних бібліотек для молодіжн.

В друкарні тов. „Рускої Ради“
в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4.

дистати можна:

I. Видання „Рускої Бесіди“ в Чернівцях.

Ом. Попович: Бібліотечна для молодіжн, 7 рокинів по 2 кор.	
О. П. Слово пради і науки (з поезій Шевченка)	сот. 20
О. П. Хлопці садівники (з образами)	40
О. П. 25 повістей для чепних диточок	20
Ів. Синюк: Образи з природи І. і П. по	10

II. Видання „Рускої Школи“ в Чернівцях.

О. П. Десять еказок для диточок	сот. 30
Ів. Синюк: Образи з життя і природи	20
С. Шойнарівський: Руска читалина	2 кор. 80

III. Видання тов. „Просвіта“ у Львові.

Повістки для дитин	сот. 54
Сестра	30
Байки	44
Історія Руси ч. I.	50
Історія Руси ч. II.	46
Великий Франциск	32
На доглядках	44
Серед ледяного моря	50
Дрібна птиця господарська, а великі гроші	40
Відкриті Америки	44
Звірята швидкі і повиточні	84
Кирил і Митрох	44
Фінляндія і Сахара	44
Повістки (Тітошка, Ганна і два старці богопошли)	36
Батько Петро і его дити	20
Сотні розповіді нар. письменства	32

IV. Видання Руского педагогічного Тов. у Львові.

Образкові видання.

Для малих дитин.

Звіринець	кор. — 20
Гостинець	— 20
Забави	— 20
Менжерия	— 20
Квітотка	— 40
Виночок	— 40
Забави для дитин	— 80
Нашим дитин ч. I.	— 80
Нашим дитин ч. II.	— 80
Діточі вигадки ч. I.	— 60
Діточі вигадки ч. II.	— 60
Наші звірята	— 20
Мала менжерия	— 70
Велика менжерия	— 80

Для старшої молодіжн.

Гете-Франко: Лис Мизига (П. пісьм. змінене видане) опр.	кор. 1-80
Казки народні ч. I і 2 по 50 сот. разом опр.	1-80
Казки Андерсена ч. I, 2, 3, 4, 5 по 50 сот. разом опр.	2-80
Байки Бринчачінова	— 3
Робінзон Чайченко 80 сот. опр.	1-10
Міран: Пригоди Дон Кіхота (друге видане) 80 сот. опр.	1-20
Байки братів Грім	— 50

Видання без образків.

Китиця желань 2. розширене видане	кор. — 40
Ів. Левицький. Попались. Рідколісний сиво	— 20
Вол. Шухевич. Записки школяра	— 40
Тарас Шевченко. Кобзар для дитин	— 40
Гордієнко Карпатицький і Римський	— 40
Юлій Верне. Подорож довкола землі кор. 1-20 опр.	1-50
Віра Лебедова. Гостинець дитин	— 50
Вас. В-р. Дювотан Св'ят. Подорож Гуаїтера до великанів	— 50
Мальота. Без родани 80 сот. опр.	1-10
Л. К. Робінзон неілюстрований	— 20
О. Никанковський. Батько і мати, двоєнів з еортеи.	— 20
Дітирової Чайки. Коза дерева	1-80
Вол. Шухевич. Віл Весни до Андів	— 20
Ів. Франко. Абу Каземові Каві	— 40
Остан Макарушка. Короткий огляд руско-укр. письмен.	— 30
Тарас Шевченко. Кобзар кор. 2-40, опр. кор. 2-80 і	3-10
Ів. Франко. Коли ще зміри гоперали, книжка для дитин	80 сот., опрацьований
Віра Лебедова. Мали герої 50 сот. опрацьований	— 70
Ів. Силка. На чужині 40 сот. опрацьований	— 54
Стефан Пятка. Дарунок для дитин 40 сот. опр.	— 60
Оповідання для дитин 40 сот. опр.	— 54
Мих. Коцюбинський. Оповідання 40 сот. опр.	— 54
Олекса Катренко. Оповідання 40 сот. опр.	— 54
Василь В-р. Подорож до краю Минутих 50 сот. опр.	— 64
А. Кримський. Переклади 40 сот. опр.	— 54
О. П. Маміна-Сибіряка. Дитачі оповідання 30 сот. опр.	— 44
А. Пушкін. Байки	— 30
Ковалів Стефан. На причках, оповід. 30 сот. опр.	— 44
Покарина лаж. Комедія Куцальської 20 сот.	— 30
Перша Китиця для малих дитач. Е. Ярошівської	— 20
Малий співзвучник	— 20
Леоніда Глібона Байки	— 10
В. Чайченко. Озеса; Ковар; Два оповідання по.	— 10
В. Чайченко. Дума про княгиню Ковбара	— 10
Дітирової Чайки. Казка про сонце; Писанина по	— 10
Дзвінок з року 1892—1900 по	6—

(Видання „Просвіти“ і „Педагогічного Товариства“ дистати можна в
випарні Наукового Товариства імені Шевченка ул. Чарнецького ч. 26
і в випарні Ставропійської ул. Руска ч. 3, у Львові.)

Найтаньші
друки для шкіл народних
можна получить лиш в
друкарні „Рускої Ради“
в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

Classen-Buch	аркуш 4 пр.
Wochen-Buch	4
Auszug aus der Schulbesuchs Tabelle	3
Lehrerkataster	1 1/2
Schulkataster	2
Jahresausweis	1 1/2
Inspektionsbericht (два аркуші)	4
Schulversäumnisausweis	2
Quartal-Ausweis	2
Свідчення відхідні нім. і рускі	2
Gestionsprotokoll	3
Книги німецькі і рускі	2
Свідчення уніальнея німецькі і рускі	2
фреквентацийні рускі і німецькі	2
Schulmatrik	2
Inventar	2
Katalog der Schüler Bibliothek	2
Competenten-Tabelle	2
Qualifications-Tabelle	2
Aufforderung zum Schulbesuche	2
Zaniznawo	2
Повідомлення шкільні рускі і німецькі	2
Arbeits-Zeugnis	2

Рік заснована 1892.

Товариство взаїмних обезпечень

„ДИТЕРА“

Львів, Ринок ч. 10. (дім „Просвіти“)

перше і одинок руске Товариство аскураційне, обезпечая будинки,
і всі предмети движимі против шкід огневих.

„Дитер“ припоручили Приосван. Ординаріати Воч. Духовенству і
вірним всіх трех Епархій.

Фонди гваранційні „Дитера“ з днем 31-го грудня 1900

Фонд резервовий	311.540 кор. 11 сот.	} разом 520.406 п. 65 с.
Резерва премій	171.942 „ — „	
Фонд емеритальний	30.924 „ 54 „	

Тарви „Дитера“ дуже умірновані. Надлишка річна розділяе ся між
членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту
з премій.

„Дитер“ виплатив до 31. грудня 1900 відшкодовань 2.120.824 кор.
Шкоди ліквідують ся безпримовочно в присутности Делегата і 2 членів.

Поліси „Дитера“ приймають при помичках гіпотечних: Банк прав-
ний і Банк єдиности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині,
Городені, Теробовлі, Заліццях, Городку, Ярославі і Богородчаніх.

На жите треба обезпечатись тілво через „Дитер“ в Товаристві
власн. обезпечень в Кракові; в таких обезпечень через „Дитер“ іде
часть провізій на рускі публичні добродійні цілі; поліси і шоти ви-
дає Браківське Товариство рускі.

„Дитер“ пошукуе спосібних агентів, особливо селян господарів в
окрестностях, де еще нема бланьно агенцій „Дитера“. — Агенти зар-
робили вже 274.904 кор. провізій. — Згодомена о агенції треба
вносити до Дирекції у Львові.

Селяни обігають ся тілво о агенції „Дитера“.

XX

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
отворена в неділю і св'ято від 9 до 11 години рано.

XX

Виходить в Чернівцях
що середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція:
улиця Пятровицька ч. 2.

Рукописи і чертєжі за лінійкою на попередній
виступають. — Рекламні оголошення
платні від початку.

БУКОВИНА

Передплата на „Буковину“

на цілий рік . . .	30 Кор.	—	ост.
на шість місяців . . .	10	—	—
на чверть року . . .	5	—	—
на місяць . . .	1	—	70

Одноразовий член коштує 15 ост.

Передплата і наслідок її на листівку
платні в Чернівцях.

Quousque tandem?

В кількох числах „Буковини“ з минулого місяця були поміщені загадки про безправ'я і легковажне руської мови зі сторони червоноцього Заряду державних залізниць. Та були то лише коротенькі нотатки, що ледви деторкалися своїм для нас так важливою справою. Зважаючи добре руську натуру, ми пересвідчили, що читачі перестали ті нотатки, може трохи обурилися, та й тільки. Небагом і цілком забули про них і — легковажне буде тривати й далі. А прецінь і на с'м поли варто би раз зробити лад і ушмигнути де слід рішучо о своє право. При с'м маємо на думці в першій мірі наших руських послів і тому ми хотіли би їм подати хоч який матеріал, а заразом звернути і увагу загально на цю справу.

Недавно тому червоноцка Gazeta Polska, а за нею вся галицька преса обурилася на червоноцку Управу державних залізниць за розпорядження, котрим наказано портнерам викликати по станціях в краєвних мовах, а заборонено се робити в польській мові, яко не-краєвній. Хто знає законні приписи, сего не адвинує се розпорядження, а проте як страшно обурилися Поляки і як рішучо домагаються вони знесення сего розпорядження! Чому? Бо Поляки знають хоч би за найменше своє право постійно твердо і там навіть, де вони формально не в праві. А Русини? Чи чув хто коли, щоб Русин ушмигнув ся о те, аби по залізничних станціях викликано по руськи? Мабуть що ні!

Та й не викликають ніде по руськи. Найшом ся був один начальник, котрий — не знавши, під чий впливом — казав викликати по німецьки, руськи і волоськи. Та як віншло згадає повніше розпорядження, то і на тій станції перестали викликати в трьох краєвних мовах і тепер се хіба ся лише по німецьки! От і наслідок славног розпорядження, котре так зручно стилізоване, що можна его велико розуміти. Ну, і розуміють его начальники станційні так, що всюди викликають портнера лише по німецьки! Деся не-деш почуєш і волоське слово, але руського слова ні на хіт! Питаємо ся: яким правом дозволяє червоноцка Управа залізниць на таке маловажне національних прав Русинів? Чи не почуває ся Управа до обов'язку, пошанувати також і національні права тих руських подорожних, котрі дорожать своєю руськістю і чують ся оскорбленими таким безправством? Чи може залізниця має бути доменою німецькою тай по трохи волоською?.. Оно так і виглядає, бо рішучі люди в Управі не звертають на се жадної уваги, а коли вже мусять зайняти ся тим, то збувають річ або кпинами або обіцянокою, котрої ніколи не додержують.

Так само має ся річ з руськими написами. Нехай там дехто і усьміхне ся при агадці о руських написках, так дуже маловажною ся справа не є. О написи веда ся в Чехах горяча боротьба між Чехами і Німцями і хіба „широка руська натура“ не має часу, займатися такими „дрібницями“. Та ми буковинські Русини пригадуємо собі цю справу, хоч від часу до часу.

Особливо тоді, коли Русини приїде ся колись зробити подорож. Тоді дразнить его те легковажне руської мови, яке пізнати на кожній станції буковинських залізниць. В „Буковині“ були подані кілька зразків таких чудовищ; а лише для доповнення додамо написи, як: „Итцкани“, „для мужизинь“, „для женизинь“, „уріадь станцій желізничі“ — або чисто російські написи, як: „стационарный залъ“ і т. д. і т. д. Тут що станція, — то иньша правдопис, иньші вирази, навіть і иньша азбука! І такі чудовища, на котрих вид Русин спаленіє зі встиду, називають руськими написами! Чи се не скандал? Що сказали би Німці, як в. пр. замісць Czernowitz написи виглядали би так: „Чегнофіс“? Управа залізниць не казала би сейчас змінити сю написи і заступити її порядною? Цілком певно, бо то ронхидило-б ся — о Німцях, а не о Русинів! Русини можуть вже від кілька літ упоминати ся о порядок в с'м згляді і жадати порядних, руських написи, — червоноцкій Управі ані не сниться ся направити кривду! Правда, сль руський посол ушмигнув ся, то треба ему щось відповісти, а що найлегше було би зіпхати вину на иньшого, на иньшу власть. Але-ж тепер ми на Буковині маємо Управу залізниць з розширеним кругом діляня і тепер оно зависить лише від с'ї Управи, чи і на дальше має діяти ся Русинам і на с'м поли кривда, чи може вже раз положити ся сему безправству конець.

Те саме д'є ся і з руськими перекладами оголошень. Вправді в посліднім часі ті руські переклади виглядають — по звістній інтерне-

ляцій пос. Миколи Василька — хоч сль-так по руськи, але маємо право жадати більшої докладности, більшої дбалости о руський переклад, а що найменше такої самої, з якою виготовляють ся волоські переклади. А то помимо всенних заходів оголошень для публіки виходять все ще такі куріози, що не раз „шевська пасія поринає“. Та ще до того всего на замітанє, як можна такі куріози пускати в світ, дістаємо відповідь, що ті переклади виготовлює Русини... О тім ми сумніваємо ся, бо знаємо докладно, що для волоських перекладів нистарала ся червоноцка Управа залізниць о власного перекладчика, але руського перекладчика дасть Біг! Нехай там руські посли не знають кілько разів упоминують ся, нехай і буковинський Сейм по кілька разів ухвалює руські переклади інструкцій для низньої служби, — все те нічого не обходить червоноцку Управу залізниць.

Не стає досить сль, щоб висказати те глибоке обуренє, яке огортає кожного, хто лише звернув увагу на цю справу і бачить те легковажне, ті кпини, з якими збувають справедливі жаданя Русинів. Все лиш варинає питання: Quousque tandem? Як довго ще ми будемо терпіти мовчки ті кривди?..

Так виглядає трактованє Русинів зарядом державних залізниць на Буковині що-до справ формальних, про котрі може кожний подорожний довідати ся, пригланувши ся руським написом і оголошенням на котрій небудь станції. А що-ж доперва мусять діяти ся у внутрішній адміністрації? На жаль

С. Яновска.

Смерть Макаріхи.

— Оповіданє. —

II.

Спала вона не довго: тільки що розлиділо ся, хтось підійшов до її ліжка, придивив ся до неї і став запати за руки та за ноги. Вона розплющила очі. Перед нею стояла баба Горпина, а трохи оддалік ще до-кізля жінки. Важкий дух від чобіт та кожущини, холодний вітер, що пригнав ся в підчинені двері, причаяли її кашель, і вкрай стомлена їм Тетяна, ледве переводячи дух, відвернула ся від непрошених гостей до стінки. Горпина перестанала ся всім худим, високим станом і загнула через голову у пічі хорої.

— Потягло очі, ані і земля надгубами пала, — мовила вона журливо жінкам, що стояли стіла та сподівали ся, що-то баба Горпина скаже. — Руки холодненькі тай сама тільки-тільки ще тепла, — додала вона, свідачки катанку.

— Ви-б їй сорочку перемінити та подушку пообтирати, — порадла молада москвинка у чоботях на високих загубах і в голубій катанці.

— Навіщо її тривожити? Помре, то однакою прийдець ся перемінити, — мовила Горпина, одначе відвернула від старої сорочки ганчірку, умочила в воду і

стала обтирати обертанзеві уста, над та подушку.

Тетяна застогнала.

— За луком обітріть, — підступила сльненька на одно око баба.

— Волоська силутала ся — бою ся, щоб не ускубнути, — відповіла Горпина.

— Та вона вже не чує; ось дайте їй обітру.

— Де там, не чує? Ажко стогно, — мовила Горпина, вириваючи з рук сльненької бабусі ганчірку, котру та була вже потягла до себе.

— Ось не займайте, — помре, то обинемо тоді до діла, — заспокоїла Степаніда сльненьку бабу.

— Може вона вже й померла? — запитала пошепки Мотря.

— Ще не змерла, а швидко помре; раз відтеплий дух, а в друге — холодний. Ось протруїть, нумо Христе, та подивіть ся, — мовила також пошепки Горпина.

Кума Христе привадила додому до рота хорої.

— Ая справді: раз теплий дух, раз холодний. Помре незабаром серденька Тетяна; коли-б хоч витягла порядок який дати.

— Треба небезпримінно, щоб розпорядила ся, — чоловікові, дітам, хованцям який порядок дала, — відхилила баба Мотря.

— А як-же, треба про се розсудити ся, Тетяно, а Тетяно! може-б ти який порядок дала? — набажала ся знову до ледужої Горпина.

— Та не займайте її! — бачите — дупнула очима тай знову заплакала. Їй серденькій, дихати важко, а вони про порядок клопочуть ся, — винула своє слово москвинка.

— У тебе поради про худобу питати, чи в кого, як помре? — нахинула ся на москвинку сльненька баба.

— Яна там худоба? Сльненько тої худоби? — заважала москвинка.

— Та вже хоч і не величка худоба, та загорьована. Цілий вик жінка працювала, не дойдала, не допирала, то теб то тепер свою худобинку на людську волю віддавати! — мовила Мотря.

— Що то й казати? Ми не розсудимо ся, вона нам не скаже, а потім на тім сльвіті на нас враждувати-ме, що ми її добру та не знали, як лад дати, — додала Степаніда.

— Тетяно, а Тетяно! — допитувала тим часом Горпина хору: — чому ти нам не скажеш, чому поради не даєш? Порадь чоловікові: чи йому коровку держати, чи може продати, чи йому самому хованувати, чи другої жати дітам шукати?

— Я ще не помру. — обізвала ся через силу Тетяна.

— Е, суди тобі ані, сестрице, жини, як нечіння чисто потіла! — зігнула Горпина.

Тетяна відвернула ся.

— Не хоче ся помирати? Що-ж робити! Як приїде призначений час, то від смерті ніхто не відкрутить ся: ні багатого, ні бідного, ні шасанного, ні

бесталанного, ні час його приїде, смерть не мене, — мовила Горпина.

— Може-б ще які діли і пособили? — запитала москвинка.

— Яні там діли, як і на виду вже почорніла! — наче аж розсердилася сльненька баба.

— Мала Матарони і таї втрата? Ось помре жінка, то й поховати її-защо буде, не то що на діли втрачати ся, — мовила Степаніда.

— Господи воля — ото всі діли! — додала Мотря.

— Розкажи, серденько, до діла, як Макарихи жити, що йому робити без тебе? Чи продати коровку, чи може кожущинку, чи в якій позичити? — допитувала Горпина.

Тетяна повила рукою на піч, там спали діти.

— Вона возить дітий вбудити, — мовила москвинка.

— Ну, то вона ведає коровку дітям зостанити — мовила Христе.

— Ну, то вона так з досади поведе...

— Ти! — стала усовіщати москвинка: — жінка помирає, а вони заходили ся спорити ся.

— Кажи, Тетяно, до діла, щоб ми всі знали та твою волю уважали, щоб ти потім на чоловіка не враждувала, щоб твоє душа не печалила ся: продавати коровку, чи ні? — допитувала Горпина.

— Нічого не продавати... — відповіла через силу Тетяна, і дні її горюх

годі про се довідати ся дещо докладнішого. Але який там вітер ніс, можна бачити в складі червоно-векторної Управи землі. А про не-го довідали ся ми недавно з Аль-манаху за рік 1901, який нам слу-чайно попав в руки. Розглянувши ся докладніше в ному, ми скон-статували ось що: Червоно-вектор-на складає ся з 30-ох урядни-ків, а то 4 Німців, 6 Волохів, 8 Поляків і 12 жидів (між ними є 2 вихристі). Чи се не промислює досить виразно? Всі народности тут заступлені, лише Русини ні! Кожний зможе в потребі порозумі-ти ся в тій Управі землі в своїй матерній мові, лише Русини ні, бо нема ні одного свого чоловіка там! Бо — о скільки ми могли розвідати ся — в тій уряді нема ні одного урядника, котрий вміє би по руски читати і писати! — Ну, difficile est, satutum non scribere... Чи такого трактування заслужили Русини, щоб в такім важнім уряді, котрому підчинений такий числен-ний персонал, не було ні одного чоловіка, котрий би в потребі вміє перечитати руске подане? Ми ці-каві, що стало-б ся, як би так ко-лись прийшов до Управи землі Русин-купец і в рускій мові за-жадав н. пр. якихсь повнень що-до тарифів або щось иншого. Чи его відослали би до якогось там вольного, котрий може вміє по ру-ски, чи може сказали би ему по-просту, що его не розуміють і що для Управи не можна було знайти ні одного Русина? Ся посідає на-мінка була би незгідна з правдою, бо на брак відповідних людей не можна жалувати ся. Ми знаємо докладно, що між землемірними уряд-никами є і Русини. Але ба! Не на-те старали ся разом з иншими послани і рускі послы, щоб розши-рено круг ділянки червоно-вектор-ної Управи землі, аби і руский нарід-мав з того користь, а на те, щоб сповнити свої тяжкі обовязки: але коли Русинам прийде ся колись упінути ся о своє добре право, тоді їх і знати не хочуть. От до-чого ми довели своєю терпеливост-тю і податливостю! Та думаємо, що тепер вже рускі послы положат-

конець сему безправству і у Відні упінуть ся де слід, щоб Русини прийшли до свого права і на тім похи.

При сій нагоді ще раз просимо наших читачів о матеріали для на-ших послів, аби они могли у Від-ні представити наші кривди в прав-динім світлі.

V. краєва учительська конференція на Буковині.

Як ми вже писали, відбула ся від 21. до 24. серпня с. р. в Чернівцях кра-єва конференція учительська, про котру аж тепер можемо помістити обширніше справоздає.

Конференція відбула ся під проко-дом краєвого інспектора шкільного х-ра Кароля Тумліржа і его заступників пров. Омелія Поповича і Дениса Сімьоновича. В нарадах взяло участь 25 учитель-докладів зі всіх повітів Буковини і 9 повітових інспекторів шкільних.

На конференції вили ся як гості: С. Е. президент краю бар. Вурцізон, С. Е. капітан краю Лукуз і члени ради шкільної: радник двору др. Циганер і адм. резервист, староста др. Пестя.

Председатель конференції отворив перше засіданє 21. серпня о пів до 10. години рано, прийняв гостей і членів, підняв вагу уч. конференції для шкіль-ництва і учительства і закінчив свою промову охвалою в честь Монарха, по-тім збори відпочивали гми народний по-ймівки, по волоски і по руски.

На вносене дир. Ісаєвич ухвалила конференція вислати до цесарської кабі-нетової канцелярії таку телеграму: „Зібрана на підставі закону в Чернів-цях краєва конференція учительська від-дає в глибокій покорі Вашої Величестви покля і прирізка, що виконувати не по-вірену їм молодіж всіх народностей і віросповідань в незламній вірності для Бога, Цесаря і держави“.

Відтак забрав слово президент краю, подякував на привіт і сказав, що радо прибув на конференцію, щоб дати до-каз свого поважання для учительського стану і кожного учителя, що сповняє свій обовязок совістю. Заромом заповнив, що краєва рада шкільна розбере доклад-но ухвали конференції і займе ся ревно їх осущенєм. (Брава).

І капітан краю подякував за при-вітання, привітаючи, що зі всіх сил підтримує ухвали конференції, о скільки вони прийдуть перед сойм краєвий. (Брава).

По короткій перерві вибрано через аккламацію: а) протоколистами надуч. Омелія Васильовича із Мітохи-Драгомир-

ної і уч. Пилипа Федоровича із Чернів-ців, а б) до постійного виділу: надуч. Прокопича Ілю з Мамайнів, Олександр Барбіра з Кабана, Амеліхія Пуряна з Костина, Омелія Васильовича із Мітохи, та уч. Яна Немера із Серету і Генрика Кінера із Ішменг.

Відтак слідували вноси до 5 секцій до обради над поодиночними точками денного порядку.

В кінці дня председатель справу з ухвал IV. краєвої конференції учитель-ської з року 1895. Із сего справоздає переказали ся члени V. конференції і дуже численно зібрана аудиторія, що складала ся з учителів і учительок зі всіх сторін Буковини, що краєва рада шкільна не мало важить голосу учитель-ства і дає, як ніколи перед тим, о під-несенні шкільництва і учительства. І так зразилася краєва рада шкільна отей ухвали IV. краєвої конференції: уло-жено план для науки повторительної і для ручних робіт жіночих після краєвих потреб і візрів, видано учебники мови рускої і волоскої для чужинців, засно-вано в мішаних громадах особні школи і класи для поодиночких мов, видано ру-ску, волоску і німецьку карту шкільну Буковини а приготовано руску і волоску карту Австро-Угорщини, видано учебни-різного краю, підвищено дотацию для науки зручності, уряджено кілька курсів садівництва, видано значну дотацию для шкільних бібліотек, поміно-жено дуже значне число шкіл, кляс і учеників, підвищено платню учителям після системи особности з відмінними постановами для Чернівців, виготовлено новий проект пенсійний разом зі зниже-нням літ одужки, збільшено суму наго-род за плеєне шкільних огорож, за-сновано дві школи різничі, підтриму-вано дальше образованє учительства, об-межено відмови військовий, піднято пе-ню акцію планом ухвалення будови шкіл, змінені закон про стігання і ви-плату пенсій урядами податковими, усунуто безплатних кандидаток, заре-джено призначє військовий без особних подань, призначє управителем подвій-них шкіл особний додаток суницький або розділено управу, призначє особні наставники на чиненє шкільних будови, підвищено пенсії подорожж учителя на конференції, видано руский православ-ний катехизм в шкільній мові і право-пис, виготовлено нормальні плани для будови шкільних, призначє б додат-ків службових і значні підвищення пен-сій для учителів, кляс і сиріт, управли-вано винищення конкурсів, іспити при-ватних і сиріт проти учителів, при-лагоджено додаток до німецьких читанок з географії та історії Буковини, заре-джено виданє особних учебників для по-вторительної науки.

Супроти сего новизною досі лише кілька ухвал, а то: заснована шкільна

дільниця, бо що члени народних шкіл не повне; не давано залатків на платню, а то з огляду на малу платню, з котрої го-ді стигати більші задатки, за те прино-сено дуже часто навіть значні запо-моги; в місци знижено ціни їдлі на зе-ланих годі було осягнути.

Ось і всі ухвали IV. конференції, які досі не виконано. Конференція і ан-диторія признає справоздає гучними оплесками.

Сям закінчено перше поше засідан-ня, а слідує призначє на другий день, на пополунож наради постійного виділу і поодиночких секцій.

(Далі буде.)

Наше міщанство нарешті осьвідомлюєсь!

Віж головні тов. „Рус. міщ. читаль-ня“, н. Гната Власюка, одержуємо слі-дуючу допис:

Заходи „Рус. міщ. читальні“ в Чер-нівцях при заохочувані руских міщан до посилання своїх дітей до шкіл се-редних остільки увінчали ся успіхом, що сего року записало ся чотирех бідній-ших синів міщанських до першої класи рускої гімназії.

„Рус. міщ. читальня“ ухвалила для тих учей, закупити на свій власний кошт всі потрібні книжки до 1. кл. гімн. Імена сих учеників є слідуєчі: Михайл Товчан, Володимир Класицький, Іван Максимович і Іларій Перешій. Що ці ученики здо-жили вступний іспит з добрим успіхом, — се знадичуєм трудови учей. високої гімназії н. Безпалко, котрий не жалувал дорожого часу і з ушербом для себе, трудив ся для товариства і майже ці-лий місяць, по дві години денно, приго-товляв до іспиту своїх учеників. В своїй часі пішов з ними до іспиту, при-пильнував і записав, та як найбільший ентузіаст. За се безinteresовне, патріотич-не пожертвованє часу і праці для до-бра своїх молодих братів, складає ви-діл „Рус. міщ. читальні“ сего дорогою н. Безпалкову найщиршу подяку. Коби ми дочекали ся як найбільше таких ось-відань, щирих і до патріотичних діл го-тових міщанських синів в середних шк-лах, як н. Безпалко, тоби наше міщан-ство червоно-векторне мало инший вид.

Гнат Власюк, голова.

Сподіємось, що сей об'яв патріот-ичности їх товариства „Рус. міщ. чи-тальня“ викличе у всіх дружках бун. Руси щире признає. Ми зі своєї сторо-ни радуємо ся дуже, що руске міщан-ство червоно-векторне все більше і більше будить ся з давної своєї байдужности і починає живіше старати ся о своє власне добро, а там самі і о добро

співовни покотили ся по виду — упали на сорочку.

— Не велить нічого продавати — підтопила жінка.

— А як звелиш чоловіка жати? Чи пунати хазяйни як померш, чи з дітками самому хазяйнувати? — підту-пила сідпелла баба.

Тетяна знову повела рукою. Бабуся не побачила і знову запитала:

— Адже бачиш, рукою повела: тільки-такі що не скаже: „мені одиначово: як хоче, так най і живе, аби діток до ума довіл“ — відповіла за Тетяну Христі.

— Господь її милосердний зна, на-віщо вона рукою повела, що в неї на душі? Коли-б сказала, то було-б най-праше — завязала Мотря.

— Ох-ох-ох! Царине небесна, сль-зистий Миколо, угодиш Божий! Чи жива наша задушена, а чи присохла ся біда головенька? — запитала увіходячи та бабуся, що вже дванадцять років по-спіла на богоміль ходити — Прощай же, прощай, сердечко! Прости мене, прости нас усіх, моя горлячка! Не заноси гнива на нас на той світ, помоли ся за наші грішні душі перед престолом Господнім! — мовила вона далі, приступаючи до діжки Тетяни та уклонючись нахирую-чий аж до самої землі. — Діточка-ж мої членаточка! Ви-ж не думаєте і не га-даєте, як вас, сиріток, доля чекла. Під-ходіть під материнське благословеніє — най вас немляка рішесенька на все добре благословить! — заклопотала ся бабуся.

Діточка заголосила на всю хату і

стала плакати з печі, а хлопця, а по-рогом в одній ручі і шматком кишла у другій, що мінйіше притулюв ся до печі. Бабуся злізла на під стігала хлопця з печі і поставила перед матерю поруч з острогом.

— Підступи сю і ти, Макаре, до жінки, — ти може найбільше влиєш по-ред своєю дружиною: най вона тебе поблагословить, — звернула ся бабуся до Макара, котрий саме увійшов.

Макар підійшов слухливо до ави.

— Прости мене, Тетяно! — мовив тихо Макар і перш за все хорошу жін-ки заплісав. Тільки тепер, в ці останні хвилини життя її серце його боліло за-бо сь, тільки тепер цілом зрозумів він, яке горе очікувало його. Не тільки слу-жбиний, терплячий робітник, супруга у ярмі, новиде його, — єдина близька йому на всьому просторі світу лю-дина їде від його, і ніхто нічим вже не замостить йому того серця, що било ся, боїло, раділо на протязі трох не два-цяти років спільно з його власним серцем.

— Прости мене, Тетяно! — мовив він в друге, припадаючи до жінки.

Обачча Тетяни перемосило ся — вона широко відкрила очі.

— Двері... дихати... — простогна-ла вона.

— Відчиніть дужче двері! — Верг відтуляти! — заклопоталась жінка.

— Господи! як їй, сердешній, важко дихати! — такко вітнула Христі.

— Ще-б не важко було, як печінки чвсто воглині.

— Власюк-ж, Тетяно, діток та

чоловіка! — приступила знову богоміль-на бабуся. — Глинь, Тетяно: дружина і діточка твої перед тобою!

Тетяна глянула на дітей...

— Поблагослови-ж їх, талочко! — мовила ще раз бабуся, підіймаючи осла-білу руку хорої.

Тетяна з великою силою протягла далі руку і обніла неслухливим хрестом головни дітей та чоловіка. Жінки стали утирати вином слези.

— Ох! як же вона важко диха! Ач! наче рибина без води, — промовила Христі, зазираючи через москвичне пле-че на Тетяну.

— Та вона вже нічого ся...

— Ох! пропустіть мене, — а бою ся! — кинула ся москвичка до дверей.

— А поради там не дала! — на-гадала Мотря.

— Хіба досі порядку не дала? — здивувала ся Горпина, тільки тепер по-вернувшись ся до хати, бо вийшлавши, що Тетяна не дожиє і до вечора, вона покинула жінок біля хорої, а сама по-бігла на хутір чавуни на єврія добу-вати, і весь останній час не була в хаті.

— Ані пари з уст, весь час мовча-ла, — мовила Мотря.

Горпина поставила чавуни на лаві і зазирнула у вічі Тетяни.

— Вже підходить! Як — таки можна отаво допустити? Стільки народу було, а то і не донитали ся нічого. Коли-б хоч на чавуну опамитала ся, — закло-потала ся Горпина і придала Тетяну в легеньку на ніс, щоб та прокинула ся

ще хоч на хвилину для життя та дала бажану пораду.

Замість відповіді Тетяна у останній раз вітнула, — і злетіла душа легень-кою паров з наболілих грудий.

— Померла! Хоч питай, хоч не пи-тай — вже не скаже нічого, — мовила Горпина, зазираючи від помершої.

— Царство небесне! Вічний покій! — перекрестила ся богомільна бабуся і стала перед іконами бити покломи.

Жінки також повернули ся до ікон і стали молити ся за упокій ново-преставленої раби Божої Тетяни.

— Чи нема у тебе питання? — звернула ся Горпина до Макара.

Макар лизав з сирині хустку, роз-в'язав вузлик, а потім було заглянуто два набравані бумажками та трохи під-дівів, і подав два питання Горпині.

— Чи є єврія? — запитав хтось з жінок.

— Треба обити, поки тепла, а то потім ні нитам, ні рукам ради не даси, — замітила Мотря.

— Остроном не клопочіть ся: два чавуни до себе в піч ще у досвіта за-сунула, а що ось ці чавуни валять ся по-суну. Родити-гайтеся, жіночки! Вітаю, Макаре, сорочку та записки про смерть, та лагодь ся їхати у город по горинку та по хустки, а ти, Мотре, попроси Га-расима, щоб сповістив батюшку, — по-чала давати порядок баба Горпина.

КНИЖКИ

придатні до шкільних бібліотек для молодіжи.

В друкарні тов. „Рускої Ради“
в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4.
дістати можна:

I. Видання „Рускої Бесіди“ в Чернівцях.
Ом. Попович: Бібліотека для молодіжи, 7 роки по 2 кор.
О. П. Слов пради і науки (з поезій Шевченка) сот. 20
О. П. Хлопці салітинки (з образами) „ 40
О. П. 25 повістей для чених дітей „ 20
Ів. Синоук: Образи з природи I. і II. по „ 10

II. Видання „Рускої Школи“ в Чернівцях.
О. П. Десять казок для дітей сот. 30
Ів. Синоук: Образи з життя і природи „ 20
С. Шойнарівський: Руска читанка 2 кор. „ 80

III. Видання тов. „Просвіта“ у Львові.
Повістки для дітей сот. 54
Сестра „ 30
Байки „ 44
Історія Руси ч. I. „ 50
Історія Руси ч. II. „ 46
Вояки Франків „ 32
На досвідках „ 44
Серед ледового моря „ 50
Дрібні півні господарка, а великі гроші „ 40
Відкриття Америки „ 44
Звірята шкідливі і пожиточні „ 84
Кариб і Митодій „ 44
Фінляндія і Сахара „ 44
Повістки (Тіточка, Ганна і два старші богомольці) „ 36
Батько Петро і його діти „ 20
Сотні роковини нар. письменства „ 32

IV. Видання Руского педагогічного Тов. у Львові.
Образкові видання.
Для малих дітей.

Звіринець кор. —20
Гостинець „ —20
Забави „ —20
Менажерія „ —20
Квіточка „ —40
Вівочок „ —40
Забави для дітей „ —80
Нашим дітям ч. I. „ —80
Нашим дітям ч. II. „ —80
Діточі вигадки ч. I. „ —60
Діточі вигадки ч. II. „ —60
Наші звірята „ —20
Мала менажерія „ —70
Велика менажерія „ —80

Для старшої молодіжи.
Гете-Франко: Лис Микита (II цілком змінене видання) опр. кор. 1-80
Казки народні ч. I і 2 по 50 сот. разом опр. „ 1-30
Казки Андерсена ч. 1, 2, 3, 4, 5 по 50 сот. разом опр. „ 2-60
Байки Брандта „ —3 „
Робінзон Чайченко 80 сот. опр. „ 1-10
Мірош: Прогоди Дон Кіхота (друге видання) 80 сот. опр. „ 1-20
Байки братів Грімів „ —50

Видання без образків.
Китиця желань 2. розширене видання кор. —40
Ів. Левицький. Попелаша. Радивні сцени „ —20
Вол. Шухевич. Записки школяра „ —40
Тарас Шевченко. Кобзар для дітей „ —40
Гордієнко. Карпати і Румуни „ —40
Юлій Верне. Подорож довкола землі кор. 1-20 опр. „ 1-50
Віра Лебедова. Гостинець дітям „ —50
Вас. В.-р. Джонатан Свіфт. Подорож Гуллівера до великанів „ —50
Мальота. Без роду 80 сот. опр. „ 1-10
Л. К. Робінзон неїлюстрований „ —20
О. Нижанковський. Батько і мати, двоє синів і сорочка „ —20
Діпрірової Чайки. Коза дерева „ 1-60
Вол. Шухевич. Від Вєскада до Андів „ —20
Ів. Франко. Абу Каземові Кані „ —40
Остап Макарушка. Коретний огляд руско-укр. письмен. „ —30
Тарас Шевченко. Кобзар кор. 2-40, опр. кор. 2-80 і „ 3-10
Ів. Франко. Коли ще звірі говорили, казка для дітей „ 1-10
80 сот., опрацьований „ —70

Віра Лебедова. Мали герої 50 сот. опрацьований „ —70
Ів. Спілка. На чужині 40 сот. опрацьований „ —54
Стефан Пятка. Дарунок для дітей 40 сот. опр. „ —60
Оповідання для дітей 40 сот. опр. „ —54
Мих. Кодоубинський. Оповідання 40 сот. опр. „ —54
Олекса Катренко. Оповідання 40 сот. опр. „ —54
Василь В.-р. Подорож до краю Митутів 50 сот. опр. „ —64
А. Крижний. Переклади 40 сот. опр. „ —64
О. Н. Мамин-Сибіряк. Дитячі оповідання 30 сот. опр. „ —44
А. Пушкін. Байки „ —30
Ковалів Стефан. На віршах, оповід. 30 сот. опр. „ —44
Покрана лоз. Комедія Кучальської 20 сот. „ —30
Петра Китиця для малих дітей. Е. Ярошівської „ —20
Малий співаник „ —20
Леоніда Глібова Байки „ —10
В. Чайченко. Олеса; Козар; Два оповідання по „ —10
В. Чайченко. Дума про виганню Кобзаря „ —10
Діпрірової Чайки. Казка про сонце; Писанка по „ —10
Данилюк. з року 1892—1900 по „ 6—

(Видання „Просвіти“ і „Педагогічного Товариства“ дістати можна в книгарні Наукового Товариства імені Шевченка ул. Чарнецького ч. 26 і в книгарні Ставринської ул. Руска ч. 3, у Львові.)

Найтаньші

друки для шкіл народних

можна получить лиш в

друкарні „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

	аркуш	4 кр.
Classen-Buch	„	4 „
Wochen-Buch	„	3 „
Auszug aus der Schulbesuchs Tabelle	„	1 1/2 „
Lehrerkataster	„	2 „
Schulkataster	„	1 1/2 „
Jahresausweis	„	4 „
Inspektionsbericht (два аркуші)	„	2 „
Schulversäumnisausweis	„	2 „
Quartal-Ausweis	„	2 „
Свідчення відходів нїм. і рускі	„	2 „
Gestionsprotokoll	„	3 „
Квіти нїмецькі і рускі	„	2 „
Свідчення умінь нїмецькі і рускі	„	2 „
Фреквентативні рускі і нїмецькі	„	2 „
Schulmatrik	„	2 „
Inventar	„	2 „
Katalog der Schüler Bibliothek	„	2 „
Competenten-Tabelle	„	2 „
Qualifications-Tabelle	„	2 „
Aufforderung zum Schulbesuche	„	2 „
Zavizavane	„	2 „
Повідомлення шкільні рускі і нїмецькі	„	2 „
Armuts-Zeugnis	„	2 „

Рік заснована 1892.

Товариство взаємних забезпечень

„ДЖІСТЕР“

Львів, Ринок ч. 10. (дім „Просвіти“)

перше і одинок руско Товариство аскураційне, забезпечує будинки, і всі предмети довгими проти шкідливих.

„Джістер“ припоручили Приписи, Ординаріти Вєч. Духовенству і вірним всіх трьох Єпархій.

Фонди гваранційні „Джістра“ в дьом 31-го грудня 1900

Фонд резервовий	311.540	кор. 11 сот.	} разом 520.406 к. 65 с.
Резерва премій	171.942	„ — „	
спеціальна	6.000	„ — „	
Фонд смертальний	30.924	„ 54 „	

Тарифи „Джістра“ дуже умірновані. Надлишки річна розділяє ся між членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту з премій.

„Джістер“ виплатив до 31. грудня 1900 відшкодувань 2.120.834 кор. Школи ліквідують ся безпозовочно в присутності Делегатів і членів.

Поліси „Джістра“ приймають при позичках гіпотечних: Банк правий і Каса опалювості у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині, Городищі, Терезові, Загішнях, Городку, Ярославі і Богородчанях.

На житє треба забезпечити ся тільки через „Джістер“ в Товаристві взаєм. забезпечень в Кракові; з таких забезпечень через „Джістер“ іде часті провізії на рускі публичні добродійні цілі; поліси і квоти видіє Краківське Товариство рускі.

„Джістер“ пошукує спосібних агентів, особливо селян господарів в окрестностях, де ще нема близько агентів „Джістра“. — Агенти заробили вже 274.964 кор. провізій. — Зголошення о агенції треба вносити до Дирекції у Львові.

Селяни обігають ся тільки о агенції „Джістра“.

Від огню забезпечайте ся тільки в „Джістрі“.

На житє треба забезпечити ся тільки через „Джістер“.

XX

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

отворена в неділю і свята від 9 до 11 години рано.

XX

Виходить в Чернівцях
що середа, п'ятниця і неділя.

Редакція, адміністрація і експедиція:
улиця Петропавлівська ч. 2.

Рукописи посилаються на попередню
застереженню. — Рекламні запитання
відповідаються від редакції.

БУКОВИНА

Передплата на „Буковину“

на цілий рік . . .	30 Кор.	— сот.
на пів року . . .	15	—
на чверть року . . .	8	—
на місяць . . .	1	70

Повідомлення число виходу 15 сот.

Передплата і наслідки її на історичні
платні в Чернівцях.

Збори хліборобів.

В понеділок зібрався в селі
соймонії палати крайової велике чи-
сло тих хліборобів, що єють бура-
ки цукрові. Було там кілька дідів,
кілька посесорів, а найбільше
таки мужиків-хліборобів і то рус-
ких, а Рогізи, Раранча, Топорів-
нів, Мамайців, Малишків і т. д.
Перший се раз на Буковині відбу-
ли ся такі збори хліборобів, щоб
порадити ся над чисто хліборобською
справою. Початок зроблений. Даєть
Бог, що тепер частіше будуть схо-
дити ся хлібороби на такі наради
в своїх власних справах, а заслу-
га в тім належить ся раді культи-
ри крайової, котра бажаючи підне-
сена культури в краю, скликає сі
перні збори, аби вислухати бажань
хліборобів, а відтак аби вступити
ся за хліборобами і стати в їх обо-
рону. Даремно не проминуть ті на-
ради, бо рада культури крайової,
той законом установлений оборонець
і адвокат справ хліборобських, буде
всіма силами старати ся, аби бажан-
ня хліборобів були вислухані.

Наради розпочали ся промовою
президента ради культури крайової
п. Тодора Фльондора, котрий
попитує сердечно всіх зібраних і
сказав, що має ся радити над упра-
вою бураків. Се перший рік, як
стали в нашім краю сіяти більше
бураків цукрових. Та на жаль, сей
рік для тих бураків був не добрий,
через непогоду, брак робітників, гу-
сильний наїд на збір бураків ма-
ла. З той причини треба поборювати
ся, що люди не схочуть дальше
сіяти бураків, а се було-б для хлі-

боробів не добре. Отже рада культи-
ри крайової скликає хліборобів
таї заступників цукроварень, аби
вислухати бажання обох сторін ін-
тересованих, а відтак щоб з свого
боку всіма силами причинити ся,
аби ся нова галузь культури, упра-
ва бураків цукрових, не занепадала
а для добра хліборобів як най-
більше меж хліборобами розширя-
ла ся.

Відтак інспектор культури кра-
йової п. Адамець говорив про при-
чини, чому сего року бураки хили.
По перше давали насіння бураків
за ціною, люди не мали сіялки, а
мусіли не раз рукою сіяти бураки,
а се для бураків не добре. Але се
даєть ся нарік поправити, бо люди
будуть вже практиковані. Відтак
за ціною взяли ся люди до саяння,
бо бураки треба вже тоді саяти,
як покаже ся 4 листочки, для того
то саяння збило ся все нараз, до
того прийшли ще і дощі а з той
то причини і робітник став дорогий.
Таї проривати бураків не зміли,
і тяжко було проривати там, де
бураки сіяли рукою, бо до бураків,
так само як і для кукурудзи треба
конечно машини до сіяння, аби вони
були в рядках, тоді нема тісно
роботи з прориванням. Нарікають
на брак робітників, а у нас робіт-
ників є подостатком, бо їдуть аж
в Молдову, в Бесарабію, лиш з ро-
бітниками та біда, що в одній сто-
роні їх за багато, а в другій за
мало. Тут дало-б ся таким чином
згадати, що установило-б ся такий
уряд, де зголошували-б ся робітни-
ки, як потребують роботи, і госпо-
дарі, як потребують робітників, бо
так вирівнював би ся недостаток
робітників в одній стороні робітни-

кам з тих сторін, де їх за багато,
а се вийшло-б обом сторонам на по-
житок. Рада культури крайової ста-
рає ся о то. Таї машини до сіяння
буде а часом подостатком, бо і ра-
да культури крайової дбає ме, аби
такі машини людям роздавати. От-
же ті причини неудачі бураків про-
минуть з часом і нема чого стра-
хати ся сіяти бураки. До того
лиха прийшли ще сего року і гу-
сильний, наробили багато шкоди, в
Кишиньскім повіті виносить шко-
да окол 40 процент, в Сучавскім
27 процент. В тій справі рада
культури крайової буде старати ся,
аби хлібороби той шкоди не загал-
дчували. Але тепер приходить
час піддавати бураки до фабрики
таї кождий питає ся, чи фабрика
прийме бураки, бо в контрактах
стоїть, що фабрика може відкину-
ти бураки, як нема в них 11 гра-
дів цукру; між тим дощі, студні
тепер пошкодили також буракам, бо
в них не буде тільки цукру, як те-
плими роками. З доставою бураків
мати муть люди також клопіт, бо
вони не обізнані ще з порядками
на залізницях, дехто з хліборобів
не мати ме бураків на цілий ва-
гон, а що тоді? Таї чи буде по-
достатком вагонів, аби люди дарем-
но часу не тратили? На се по-
винні заступники фабрик дати від-
повідь. Так само з вагою люди не
обізнані. Один вагон має ваги 10
тисяч кілограмів. Чи ту вагу чо-
ловік бураками виповни, сего він
не знає, а відтак буде мати шко-
ду. Отсе є справи, над котрими ам
тут порадили ся треба.

Др. Стоцький повторив се все,
що сказав Фльондор і Адамець, по-
руски і завізав руских хліboro-

бів, аби, як мають які бажання, зго-
лошували ся до слова і говори-
ли, бо на то ми тут зішли ся.

Фльондор сказав се для
кількох мужиків волоских по во-
лоски.

Тепер зачали люди говорити.
Насамперед промовив Роман,
посесор з Рогіча, він нарікав, що фа-
брики роблять двоєкі контракти,
одні для людей користійші, другі
не так. Дивним дивом староства
намовляли людей, аби підписували
ті контракти, котрі для них гірші.
Правительство винно також тому,
що в краю брак робітників, а пре-
дич з самого Сторожинського по-
віту сотки робітників їдуть до
Молдови. Правительство дозволило
увільняти дітей зі школи і ужива-
ти їх до роботи при бураках, але
се вийшло не на добре; люди на-
падали декуди на школи за те,
що їх діти беруть до роботи. Ще
гірше буде для хліборобів з той
причини, що фабрики (от як Жупка)
взяли вже 300 моргів землі в по-
сесню і гадають там на власний
кошт сіяти бураки, тим стане ро-
бітників ще дорожчий а ціна бура-
ків низка. Взагалі п. Роман на-
падав більше на правительство, ніж
говорив про бураки, він хотів ко-
нечно в нараді хліборобів замішати
політику.

Радник правительства п. Бар-
толомей відповів Романові, що пра-
вительству належить ся тоту за-
слугу, що маєм на Буковині цу-
кроварні, але се неправда, що
правительство виступає ворожо
проти фабрики в Луканах.

Відтак надучитель з Мамайців
п. Савіцький каже, що п. прези-
дентови і послам належить ся за-

С. Яновська.

Смерть Макарихи.

— Оповідання. —

III.

Іван Криворотко заприт своєю шка-
пини і під'їхав до Макарової хати. Ма-
карева зістало ся тільки сісти та їхати
в город за покупками; отже довго що
не сідав він, довго блукав то понади-
рю, то по хаті, довго роздихав ся по
всіх путях, аде чого шукаючи.
— З чим їхати в город? Що про-
дати? — питав він себе, у десне за-
пирючи у порожню хату. Але скільки не
пригадував, скільки не думав ся — і на
очі і на думку спалазла раз-у-раз, поли
не кожущинка, то теличка. Кожущинка,
теличка! Теличка, кожущинка! проноси-
лось у голові, а на серці становило ся
все тяжче. Шкода кожущинки продавати
— жінка до церкви не надійшла, дочці
приверігали... а ще більша шкода телич-
ку продавати...

— Чи ти у лісі заблудив ся, чи
гозову загубив? — крикнув йому Іван.
— Зараз, зараз їду, — мовив Ма-
кар і, нарешті ухиливши з одчаєм ко-
жущину, сів у сани.

Люди почали вже з торгу роз'їд-
тись, проте круг Макара з новою ко-
жущиною на руках збрала ся громада жі-
нок та чоловіків. Кождий брав кож-
ущину, пригадав її з усіх бонів, кож-
дий хотів її купити, але давав „по сво-

їх достатках“ так мало за ню, що Ма-
кар виривав з серцем кожущину і ішов
далі. Далі обступили його знову люди,
знову роздихали ся, розпитували, бо-
жили ся і нарешті давали ще меншу
ціну.

В праї розсердившись на купів-
лозоту, а найбільше на саму Тетину, що
померла не діджавши прамарку, Макар
пшов до сани. Там стара, аж сива ко-
била працювала беззубими яснами над
оберемком соломи. Макар штурхнув з пе-
ресерди її в бок, крикнув не знати на-
віщо: „стій, проклята!“ — вирвав з ро-
та солому, ударив мотузним батогом і
повернув оглябни до дому. Він певен
був, що на хуторі ніхто його не визна-
вить, бо у таких людей, як і він, тільки
хоба в осени, до озимки, поводить ся
жонічина, а дураки дбають тільки про
себе, — але не знав ся і продати у
нів цін ту кожущину, що дала ся так
гірко.

„Якось-то буде... Люди щось при-
розуміють... Не зостане ся-ж Тетина не
похованою“ — розважав він себе, нові
вобила помазанню тупала до дому. „Мо-
же і батюшка поховав без грошей —
тоді а за приласки гроші труну справ-
ляю, а останне — як Бог дасть!“

Але дома дожидала його недобра
звістка про пан-отця Ардазіона: менше
від двох карбованців за самий похорон
батюшка не схотів взяти! Сів Макар
край стола, схилив свою голову на аге-
нуті руки — ніяк собі ради не дасть.
Що робити, де дістати грошей, коли
навіть і в кишені нема! Звернутись до А-

насея Петровича Карпенка? Не по-
вчить і той на списки: доведе хоч зе-
млю під заставу віддавати, хоч на та-
кі обробити зможуться, що і зго-
свато за його роботою пропадає. Куди
вернутись? Де дістати грошей? — а
десне питав себе Макар, дивлячись, як
жіночки пальнують біла бездиханного
тіла жінки. І справді, жіночки одна дру-
гу попереджали, одна перед другою ха-
пала ся вивязати у різних дрібницях
свою повагу цьому тілу. Доки це тіло
було живо, кожда з єусейд хоч і рада
була зробити яку полемію, та не ма-
ла часу, а нині не знала, як поводити;
за час хороби тільки знахорна хоба, тро-
хи лікар, а може трошечки і фершал, а
найважче сам Господь милосердий міг по-
собити недужий. З тієї-ж ханчини, як
Господь призвав душу, як Тетина на ві-
ки затулила очі, зникла різниця між
знахорками, лікарями та простими людь-
ми, і виступили певні, всім відомі, для
всіх однакові обов'язки „живих“ до „мер-
твих“. Тетина, як мрець — однакова до
всіх: душа її сивнула ті лядками, що
примущували її нинішнім літхати,
инді у голові тужити, а нині навіть
але чинити таким самим закладенням
людям на землі, як і вона. Тетина обі-
чила вже свою подорож; терне не буде
більше волоти її в ноги, і вона не буде
більше зазіхати на чуже добро, як на
підставу під скривавлені ноги, ніхто не
буде її більше заважати на дорозі, ні-
хто не буде її штурхати, і вона в свою
чергу не буде їхати єусейда в каньку.

Однаке не тіло, ці тяжкі лядани —

не хвири, не вигадки: Господь зваляв
йому родити ся, рости, жити, хорувати,
за ради цього тіла доживало ся на прот-
тяї життя не раз крикнути навіть ду-
шею, і тепер душа, хоч і вийшла з ті-
ла, але ще не покинула його: три дні
літати-ме вона поблизу біля його, дивити
ме ся на нього і швидко стежити-ме,
яку пошану віддають йому в останнє
люді.

Жіночки не шовдували праці, але
богомільна бабуся клопотала ся найду-
ше, аби би праце знарядити новопрес-
тавлену на той світ. Сама вона і со-
рочку заважала, сама знаменні ошавила,
сама і очінок наїла, і Макар сидів
тут, серед заклопотаних жінок, на хви-
лину навіть забув про своє горе, про
то, що то поракуть ся люди коло його
мертвої дружини.

— Чому ти в місто не їдеш? —
аж сплеснула руками баба Герпина, ано-
сачи відро з водою.

— Ні з чим їхати, — відповів Ма-
кар, підводячи свою затурену голову.

— Ажже у тебе є два карбованці?

— Що тих два карбованці? ба-
тюшка за причту заплачу, а пошук ні
защо справити...

— Та вже-ж без труни не обійдеш-
ся, — обізвал ся наче з серцем сль-
зенка бабуся.

— Та не обійду ся, — сумно мо-
вив Макар.

— Вік час робити труну, а у тебе
ще і дощок нема, — нагадала знову
сльзенка.

— Я сам знаю, що час вже труну

слуга, що на Буковині поставили цукроварню, вони хотіли добра народова, але що сего року бурани хилили, то вони тому не винні. Тай ми тим не страхем ся, бо може прецінь і инше збіже одного року хилити. Так і бурани можуть на рік дуже добре удати ся. І люди будуть бурани сіяти, є надія, що за 10 років багато поля буде під бураними, а з кукурудзи і знаку не буде. Але треба людям до сего допомогти. Вони брали задатки на весні, працювали цілий рік, а як нічо не вродило ся бурани, то що буде з тими задатками? Треба, щоб фабрики людей за те не тиснули. Друга біда буде з доставою бурани. Де станції залізниць є близько, там буде як-так, але де нема станцій, там але. Нехай фабрики відбирають в таких селах, де нема залізниць, бурани на місця і своїми фірмами підставляють до фабрик. Нехай мають сего року у всім об'єднанні з людьми, бо люди раді би бурани сіяти, але не треба їм того утрудняти.

Господар Іля Меленка з Рогізни сказав, що вже сего року пізнали хлібороби, що з тих фабрик є велика користь для людей, дякує президентом, покійному посливи Стефановичом, бар. Мустаї і всім послам за се, що постарали ся о цукроварні в нашім краю. Правда, бурани сего року хилили, але сему ніхто не винен і люди не будуть страхати ся черваних, але будуть бурани і далі сіяти. Лиш та біда, що ціна на бурани є за мала. Як я потребу на весні бурани для худоби, то мушу платити 1 зр. 20 кр. або і 1 зр. 50 кр. за кіло, а за цукрові бурани дають 80 кр. Треба доконечно ціну підблизити, бо сама доставка бурани до фабрики буде нас коштувати 30 кр. за кіло. Але аби доставу бурани до фабрики людям злекшити, повинна фабрика в кождім селі мати свої магазини, до тих ма-

газинів нехай люди звозять бурани, там нехай відважать, а далі нехай самі фабрики собі бурани забирають.

Посол Левіцький з Чорториг нарікає також на те, що ціна бурани за мала, тай біда буде з доставою. Деякі газди збирали ся по 2, 3 на оден морг, тепер прийде ся їм підставляти до залізниць, вони ж не мають бурани на цілий вагон, що-ж буде з вагою. Треба, аби урядники під них бурани зараз відбирали, аби люди при тім не тратили за багато часу. Ціна бурани за мала, бо у нас фальша на політні конштує 70 зр., а робітники і достава — то не виходимо на своє. Задатки щоб давали без проценту. Взагалі треба о то дбати, аби хліборобам не було ніякої похибки.

Відтак промовив директор Жуцької фабрики: Фабрика, каже він, не буде сего року знавати на се, чи бурани мають 11 градус цукру, і не робити ме людям ніяких трудностей. О потрібне число нагонів фабрика постарала ся, і залізниця обіцяли приставити вагони на час. Кождий вагон мусять мати 10 тисяч кіло бурани, більше може бути, але менше не сьміє бути, бо залізниця рахують відтак за доставу цілих 10 тисяч кіло, а як такої ваги в вагоні нема, то фабрика мала-б хилу. При відбираню бурани буде Жуцька фабрика поступати так, аби ніхто не мав причини скаржити ся. Як і коли має ся доставляти бурани до фабрики, про се дасть фабрика людям знати.

Савіцький жадав ще раз, щоб фабрика постарала ся о то, аби на місця відбирати бурани.

Директор Жуцької фабрики відповідав, що тут тяжко щось сказати, бо як в якімсь селі є всего 3, 4 фальчі бурани, то фабрика не виплатить ся. Але нехай люди удають ся до фабрики з тим.

Петро Геліч, господар з Топорівців, каже, що хлібороби вже

тепер поприріджені, ніколи багато, дитого доконечно треба, аби фабрика сама собі брала бурани з кождого села, бо достава для людей дорога, а ціна низька.

П. Жуковський, дир. різнучої школи в Кідмани, каже, що хліба лежить також в тім, що людям ніхто не сказав, як возо бурани цукрових ходити, як їх управляти. Люди не були поучені, хоті фабрика дала учителів, але по селах ніхто їх не бачив. Дитого не сапани в час бурани, а машиннами, які дістали, не уміли обходити ся, землі давали в сїянку, поломали, знішили. Отже доконечно треба науки. Бурани треба все сапати тай сапати, бо цукор в їм треба висапати. Того люди не знають, вони не знають, що бурани цукрові не сьміє бути за великий і т. д. Треба доконче дбати о науку.

Директор Лужанської фабрики сказав відтак, що при перебраню бурани будуть фабрики поступати з людьми як найприхильнішє, але і продуценти бурани мусять мати об'єднані з фабриками, бо фабрики сего року нічого не зароблять, а мати муш велику втрату. Добре було-б, як-би ми, спірактикувавши сего року все аж до кінця, по доставі бурани знов зібрали ся на нараду, і тоді всі поставили свої бажання. Ціна бурани не є менша, як в инших краях, але се правда, що стосунки у нас гірші, робітники дорожчий, а не робить і полонини того, що де инде. До того треба ще додати ті різні сьвята, яких у других краях нема. Що тяжка якась тут сьвята, а часом і два сьвята на тиждень — отсе біда. З той причини фабрики мусять брати робітників з инших країв.

Савіцький жадав ще раз висшеї ціни за бурани, тай як не мати ме сего року чолонів бурани, то щоб ему все се відшкодували; жа-

дав також, аби фабрики брали наших людей до роботи.

Роман відповідав Савіцькому, що як хто шкоду має, то се его річ. А як трапляєть ся так, що і инше збіже хиле, то хто ему тоді відшкодує?

Савіцький каже, що легко п. Романови таке говорити, бо у него є багато поля, але у людей мало, а як люди сїли бурани і бурани хилили, то з чого мають жити? Але не о то йде, лиш о той завадок, який дістали від фабрики, відки вони мають взяти, аби той завадок повернути, як бурани нема?

Іваніцький, директор школи кошинської з Сторожини, каже, що ціни підповідають, коли бурани зародять добре. Але біда в тім, що наші люди тепер початкують, не уміють коло бурани ходити, через те мають і шадатків більше. Очевидна річ, що се є ризиком хліборобів, але-ж бо і фабрика повинна в часті се ризиком понести, аби воно не спало зовсім на одних лише хліборобів.

Кудринський з Мамайців нарікає, що казали людям другий раз бурани сіяти, бо перші не зійшли; люди сїли, але-ж і за другим разом бурани не зійшли, а тепер клопіт.

Панотець Лаза із Слоб. Банизова каже, що фабрики будуть сего року мати втрату, се правда, бо вони будували ся. Але-ж бо вони мають на будучність стояти, то-ж мусять і на хліборобів об'єднані мати, бо фабрики без хліборобів нічого не варта, їм треба хліборобів. Цего року плохо видадуть бурани, і фабрики втратять, але як продуцентів не буде, то фабрика ще більше втратять. Треба так робити, щоб ніхто втрати не мав: ні хлібороби, ні фабрика.

Директор Лужанської фабрики каже, що ціна не є за низька. Він був перше директором фабрики в Товмачі і знає, що тоді доставляли бурани до той Товмачкої фабрики деякі дідичі і посесори Буковинської з околиці Неполоківців, їм платила фабрика лише по 75 кр. за кіло, а притім казав ему оден такий продуцент, що має на моргоні 100 зр. чистого зиску (так є! — обізвав ся сей пан). Тай ціна тота 80 кр. не є на заваді, лиш на сей рік. По році можете сказати: фабрико, дай тільки а тільки, а фабрика скаже: ні, бо ми не хочемо банкрутувати. Люди повинні се знати, що ми не прийшли сюди з фабриками на те, аби людей обрабувати, або збанкрутувати. Ми хочемо, щоб і люди мали хосен, але і ми не сьміємо мати втрати. З людьми будемо певно обходити ся по людски.

Дутка з Раранча каже, що з Раранча, Топорівців, з Слоб. Раранча і т. д. за далеко до фабрики і достава для людей за дорога. Як заплатити за фіру від 1 милі 30 кр. а ще й рогатки, то що чоловіки лишити ся за его працю?

Годоль із Старих Фратинців нарікає на те, що їм 10 кілометрів до станції залізничної і просять о зараду. Запитує, коли мають бурани копати ся, а коли відставляти ся.

Директор Жуцької фабрики каже, що зараз по другій Богородиці можна бурани копати і небавом потім відставляти, але о тім дасть ся знати.

робити, та нема грошей... Хіба купити дощок, а батюшці деє може розстарав ся?

— Хіба самих дощок треба? Ще в тебе ні платів, ні сьвічок, ні мелу, ні горілки, — нагадав ще раз сьвітенька бабуся...

— Ціли ти зразу до Карпенки та попроси позичити 5 або 6 карбованих. Возьми і кожущинку з собою; — продавати не продавай, бо покійники не веліла, а під заставу можеш дати, — порадла Горина.

— Не позичить Карпенко, а до нього звертав ся колись, так не дав, — мовив Макар.

— Не позичить, то не підмо праоті. „На нема і суда нема“. Як не розстарав ся нігде грошей, то й покійники вабачить. Що робити як нема чим поминути! — помолимо ся за її душу тай розійдемо ся, — обізвав ся Мотря з нечі, де вона збирала у мішон суху пашню.

— Іди-ж швидче до Карпенки, — порадла в друге Горина, очевидячки не зможучи, як і всі останчі жінки з Мотриною порою: „помолити ся за душу Тетини тай розійти ся“...

— Карпенко саме приїхав з міста, напевно уторгував на шивеницю, — викнула своє слово Христа.

— Ужови ся йому, попроси його гарненько, то він таки може назавати хоч сьвіт, — додала Горина.

Макар мав надіяв ся на Карпенку, але слухняно підніс ся і вийшов з хати.

А тим часом жіночки сьвітчили убрале невопребашеної, підняли її і перенесли на лаву. В ту саму хвилину золотий промінь зимового сонця пробив ся через віконце над лавою, заган на нарочесому очіку Тетини, перескочив далі і зупинив ся на гурті жінок, що стояли наче скаменілі коло покійниці. Ні слова, ні вітхання не виврало ся з уст жінок,

але дивне діло! всі перні в що хвилю стали, що можна було людям розуміти ся без слів, що бувають години, коли душі живих людей однають ся без допомог тіла, і що тепер саме внає, невідомо сила привула їх всіх коло Тетини, пройшла, стиснула серця, відбивала ся в неспів, але єдиний для всіх думи: „всі ми однакові люди, всіх нас чекає однаковий кінець — домовина“. І зникли під впливом цієї думи всі недобрі спогади, всі недобрі бажання, навіть по завжди хмурному обличчю сьвітенької бабусі промайнуло щось пріще, ніж навіть усьмішка непорочної дитини.

— Сестрички-ж мої! а що досі дитини не годували! — озаматала ся перна Мотря.

— А я обідати не варила! — згадала Христа.

— Ходім всі до дому: управим ся коло покійниці, а баба Горина най тут порадить са до вечера; над вечер знову прийдемо всі, — мовила богомільна бабуса.

— Треба ще й баби Горини запитати: може їм сьміє самим зоставити ся — заважотала ся сьвітенька.

— Ідти, ідти — а не бою ся, а сумувати нема коли, бо діла ще багаті, — заспокоїла Горина жінок, котрі з охотою побігли зараз до дому, де їх давно нетерпаче сподівали ся то голодні діти, то корова, то свині.

Горині сиринці ніколи було сумувати; на що підлом поклав ся Макар, їй доручив і нечиво і вариво і дитий і телечку; крім того Горина взяла на себе і новий обов'язок — адобути грошей для Макара, як що він не розстарав ся у Карпенки. На вітер пущене слово Мотрю: „помолимо ся тай розійдемо ся“ не йшло у неї з голови. Подивно заведеному значаю ні оден хуторанин не йшов на той сьвіт без допомог баби Горини. Іноді єй доводило ся дитим

пообіяти хороми ще який час пожити на їм сьвіт, іноді-часом раніше смерті, але після смерті Горини ставивала ся коло нечі і виматала від родичів закиди найкращого догляду до страви, що-б люди потім не судили за поминки. У Макара не було ще нічого уготованого, і ця думка не давала Горині спокою. Чим вона буде частувати, що вона буде подавати на стіл людям, як Макар не купить ні мелу, ні сала, ні олію? — яке спрали доведе ся, як казала Мотря, „помолити ся тай розійти ся“? Довело ся мабуть сьміє бігати по хуторі та позичати грошей! — клопотала ся вона сама собі, нетерпаче шизираючи у віконце Макара.

Нарешті прийшов і Макар.

— А що! розстарав ся? — накинула ся на його Горина.

— Не дав — хмурно відповів Макар.

— Не дав! Що-ж він каже?

— У позичку, каже не дам. Кожущини у заставу також не прийму, а як треба грошей, то продай кожущинку, або телечку, то і я забезпечений буду і ти не думати меш про гроші.

— Сьвітко-ж він дає?

— За кожущинку три карбованці, а за телечку десять карбованих.

— Десять карбованих за телечку? — скрикнула Горина. — Та най він не дочекне, проклятий, помирати, — отаку телечку та за десять карбованих хоче взяти! — Пожда-ж трохи, а побіжу по хуторі — може і пастагаю яку десятку, — мовила вона далі і побігла в ту-ж хвилю з хати.

Далі буде.

Пос. Николай Василько каже, що лихо лежить в тім, що там-того року, як дораджували людям сіяти бураки, то обіцявали їм золоті гори. Люди-ж справи не розуміли, а тепер кажуть, що їм не виплачує ся сіяти бураки. Тепер же фабрики кажуть: ви дістаєте по 80 кр., ви муєте доставити бураки. Ми знов кажемо так: та бо ми з бураків хочемо хотіти тільки мати, щоб нам наша робота заплата ся! Отже з того, що люди кажуть, виходять дві річі: 1) ціна на мала, 2) з доставкою біда там, де нема залізниць. На то треба зарадити. Чи то можливе, щоб фабрики забирали бураки з тих сіл, де нема залізниць, а не знаю. Але треба фабрикам не знати, що людям радили сіяти бураки, не вони самі хотіли, вони не приходили на там до фабрик, але фабрики до людей приходили. Отже треба старати ся, аби люди не мали шкоди.

Дітич і пос. Абрагамович запитує п. Василька, як на то порадити.

Василько відповідає, що нехай сі пани, котрі ходили до людей і радили людям сіяти бураки, нехай вони кажуть, як зробити!!

Одн гоєсподар з Раранча жалує ся на те, що їм 3 милі до фабрики, ціла осінь перейде людям з доставкою бураків, через бураки люди і другий хліб не можуть зібрати і таким способом не можуть вижити на своє.

Абрагамович каже, що з Василькової говірки не буде хісна, бо тих панів тут нема. Але виберіть 5 селян і нехай п. Василько піде з ними до тих панів, а тоді побачимо, чи що з того буде.

Меленка дикує Василькови, що заступив ся за хліборобами.

Більше ніхто не забирає слова, отже президент ради п. Фальондор подякував всім, що прийшли на нараду. Рада культури краю вислухала всіх жадань а тепер буде старати ся, аби тим бажанням задовольнити.

Др. Юрнічек сказав ще, що червків на прийний рік нема що боятися, бо їх теперішня студія збільша.

Др. Стоцький подякував по руски особливо хліборобам руским, що прийшли на нараду. Дасть Бог, що з тої наради вийде їм якийсь хосен, бо рада культури краю, що є адвокатом і заступником хліборобів, доложить всіх своїх сил, аби кравду і шкоду від них відвернути, та щоб управу бураків в нашій краю на пожиток хліборобів повести.

На тім закінчила ся тота дуже важна нарада хліборобів, і думаємо, не проміне вона без сліду. Честь руским хліборобам за се, що так численно прийшли і мудро промовляли. Рада культури краю зробить своє. А управу бураків не треба покидати, не треба слухати підсилені ворогів, що раді для себе користь потягнути з того, як хлібороби закинуть сіяти бураки. Чого вороги хочуть? Раді би вони, аби знов робітник у нас був за 15—20 кр. і робив їм за таку малу ціну на їх полі, обробляв кукурудзу за 4-ий шуклок, жав збіжжя за 13-ий сніп. Того вони хочуть. Це повинні знати хлібороби і не дати ся збаламутити.

V. краєва учительська конференція на Буковині.

Далі.

(2. засідання з дня 22. серпня 1901).

По справдженню протоколу з 1. засідання наступила нарада над першим предметом денного порядку: Чи потрібна зміна принципів для буд. шкіл народних наукових класів, учеників і вчителів та прочих приборів наукових і яка мала би вона бути?

В імені 1. секції, що радила над сьм питанням а складали ся з делегатів Васильовича, Одовічука, Сорочана, Прокопівича Івана, Маджора і Тельманової та інш. Стратичука і Наворонича, але справу голова секції надуч. Пігуляк Дарія і зазначає, що члени секції були різної думки про потребу зміни принципів наукових, але всі признають konieczність, щоб ученики і прибори наукові відповідали планам і потребам краю, і в тім напрямі треба би їх змінити.

Відтак реєструють про се питання ще делегати Васильович і Прокопівич Іван; реферат послідовного був дуже старанно і до речі оброблений. Над рефератом розвела ся оживлена дискусія, що закінчила ся ухвалою слідуючих висновків:

1. Проф. Ом. Поповича: Краєва конференція учительська ухвалює теперішні плани наукові за (сказ), до якого належить стремити, але який тільки під особливими сприятливими обставинами в новій освітній можливості; тому повинні пошукати і виконати конференції ухвалити обставини поодиноких поглядів і місцевості. На такій підставі краєва конференція учительська не признає на тепер konieczності до зміни принципів наукових, але каже, щоб всі ученики і наукові прибори відповідали як найдокладніше планам науковим.

2. Надуч. Васильовича: Науку писани і рисунків належить в чотири-і більшечислових школах, почавши від 5. року шкільного, уділяти безпосередно, а реальні учні-б не щогодинами а цілими годинами;

читання німецькі і польські застосувати-б до наукових класів;

образки для науки наглядної мають відповідати обставинам краю;

виплатити від софму за допомогу на виплату для бідної молодішні шкільної;

для кожної нової школи належить сейчас справити всі konieczні прибори наукові, а навчальні ужитки-б на їх доповнення і відновлення.

На сьм закінчило ся 2. засідання о 2. год. з полудня, а 3. призначено на другий день; бо на полудні радили далі сесію і постійний відіт.

(3. засідання з дня 23. серпня 1901).

По перевіранні протоколу з 2. засідання прийнято внесення проф. Ом. Поповича, щоб краєва рада шкільна видала як найбільш важливий протокол наради краєвої конференції шкільної в особній книжці і виклала єї усім школам.

Відтак приступили до обрання над 2. тоном денного порядку: „Які перешкоди спиняють розвиток народного шкільництва на Буковині і як би їх усунути?“ Над сьм питанням застановили ся П. секція, що складала ся з делегатів: Браги, Шорша, Слушницького, Федоровича, Абалджора, Грігорівича, Маєра, Томоруга, Цуркана і Браїана. Сей послідовний, як голова секції, каже, що секція признала на перешкоди, які стоять на заваді розвитку народного шкільництва, біду не населення, велика віддаленість шкіл, недостаток учителів і їх дуже матеріальне положення. Про се реєструють ще делегати Маєр, Абалджер і Федорович; перший головню про сьмисл, а послідний про місці обставини; оба говорили до речі, менше Абалджер.

І над сьм справою розвела ся широка дискусія, по котрій президент, реалізуючи, зазначає, що був шкільництво народне зглядом свого розвитку в особливих роках стануло в справданню статистичної комісії на першій місці. Число дітей, що ходять до школи, зросло з 55% на 88%; відхи недостатка учителів. Віддаленню шкіл зарадити би школами віддаленими, біду не населення товарства, щоб спомогали шкільну молодіж. Врак учителів зменшити розширення жіночої уч. семінарії, а ще біль-

ше конечно підвищення платні і зниження годин науки і т. п.

На остаток ухвалила конференція отчі висновки:

1. Надуч. Маєра: Заспокувати нові школи всьди, де діти мусят ходити далше як 3 кілометри; спомогати бідну молодіж шкільну з фонду для убогих і з фондів громадських;

управляти діловодство місцевих рад шкільних і місцевих інспекторів шкільних, щоб запобігти конфліктам між ними з учительством;

шкільні будинки мають відповідати числу дітей і гігієнічним принципам;

признати платню учителів з платню державних урядників XI., X., IX. і VIII. ранги.

2. Надуч. Абалджера: Обнизити віт службу учительської на 35 років;

підвищити всі ремунації учителів;

виробити плани для науки зручності (слідку).

3. Уч. Федоровича: Вислати бібліотечним нов. бібліотек по 2 години на тижень до служби;

наложити тамсу на всі ієнати приватистів;

не встановити учительок при хлопцях школах;

гру на сирині виробити обовязковою і в жіночій семінарії уч.

4. Надуч. Браїана: Закладати школи домашнього промислу і ткацтва для дітей, що окінчили нар. школу;

закладати в місцевостях, де є пов. суди, діточі огородини (Фребельні);

заснувати при обох різних школах курси ткацтва для хлопців, що окінчили нар. школу;

примістити до кожної народн. школи огородину (що найменше 5 арів) з потрібними до єї обробляння приборами;

не умішати дітей від школи, не вислухувати заряду школи.

На сьм закінчило 3. засідання о 2. г. з полудня, а 4. призначено на 5. год. з полудня.

Далі буде.

КОВИЖКИ.

Календар. Середа 5/IX. (18/IX.): пр. Захарій, о. м. Урбан, Теодора; Р.: Томи, Четвер 6/IX. (19/IX.): Чудо арх. Михайла, о. м. Елдокія; Р.: Яну-арі.

Краєва рада шкільна розширила школу в Драчичах на 5 класів а в Норі Драчичах на 2 класи, заснувала нову школу в Баченгах і Валингах над Серетом і признала надуч. Вікторова Івасюка в Лашніві 4. службовий додаток.

3 пошти. П. к. секретар поштовий Еміль Насі містав перенесений в тій самій ранзі до Тривесту, а п. к. конципіст поштовий др. Леопольд Міхер з Грацу до Чернівців.

При хлопчій школі в Кіцмані розписане місце учителя з рускою викладовою мовою до 5. жовтня с. р.

При трикласовій школі в Каменці (Середнього повіту) виписане місце над-учителя, учителя і підучителя з рускою викладовою мовою до 15. жовтня с. р.

Архiepіскоп Більчевський завітав минулої п'ятниці до Чернівців. На діврці повитали достойного гостя президент краю бар. Бургінов, маршалок Луца, бурмістр міста і ин. В суботу відправив Варнесь архiepіскоп архієрейську службу Юзю, віштував середні школи, а вечером посвятив дім „Приливи“.

Утеча залізничного поїзду. Тягаровий поїзд, зложений з кількох вагонів, стояв опогди на станції Фолькегартен, коло Чернівців, без догляду, бо машиніст і кондуктор пішли на сідлицю до рестаурації. Поїздом наскочило ся дощові чепати, і міхав сам зі станції. Коли кондуктор і машиніст либігли на перон, поїзд був вже далеко в доли, і ледів з незначайною силою. Сім кілометрів тривала шалена їзда без утоми, аж коло станції Молоді поїзд станув ззапананий, бо дорога вела під гору. На щасте не їхан тоді з протинної сторони ніякий поїзд, і обійшло ся без катастрофи.

Тиф вибух в Лужанах епідемічно.

В суботу, 16. вересня видало рішене в справі інституту сьв. Єроніма в Римі. Інститут віддано хорватському ректорови Пазманови, а престоїні італійських Далматинців відкинено.

5562-ий рік розпочав ся в суботу нісди жидівського календаря, числячи від створення сьвіта.

Убийство за лик горівки. Батачанський селянин (на Угорщині) Юра Вадичек і циган Іван Палер сиділи оба в коршмі. Перший попинав собі горівку з елізком, що стояв перед ним, а циганин розказував єму різні історії зі свого життя і ликав елізку замість мапою. Вадичек вийшов на злизу на двір, а тоді циганинсьо вірвав елізку і потяг собі з неї добрий лик горівки. Се так одлобило Вадичека, що добув ножа і пробив цигана на місці. Лаконий циган помер, а Вадичека взяли жандарми.

Геніальна вигадка. Одна з російських часописів розказує про таву „протекцію“ на залізничних в Росії: Треба було найти місце для якогось протектованого молодця, та біда, що такого місця не було. Одн урядовий заряду вигадав таке місце. Перішні застави опадіють по бюрах з сьв спосіб, щоб зменшити видаток на пера. Щоб означити тривалість різнних родів ставеаних пер, треба було провадити нову посаду урядника, котрий урядував би в тім сьазу. Урядовий виготовив проект і предложив єго з мотивами до затвердження зарядови керівництву. В заряді був протектор сего молодця, підпер основно сьв проект і зроблено посаду „розсідателя пер“ з платнею 75 рублів місячно. Новому урядникови дано кілька нуделок пер, різну паперу, окремі столи і там почав він урядувати, пишучи раз в-раз „проба пера, проба пера“ і т. д. Коли перо зіпсовало ся, урядник почисав, кілька разів амотав перо на писати „проба пера“ і витягав се число до окремої рубрики.

Не вихилати ся. Сьсою остоорогу читаво при поїздах війні в залізничних вагонах. За непослух можна жите страстити, як се стало ся сьми днів на шляху Варшава-Відень. Кондуктор Вацьківський вихилив ся за вікно і ударив головою в стійку так сильно, що череп луп а мозок височив.

ОПОВІЩЕННЯ.

Після оповіщення нашого магістрату з дня 26. серпня 1901 р. обовязують ся всі мушени належачі до стану краєвої оборони (Landsturmpflichtige), котрі знаходять ся в обсягу політичного повіту Черновець (міста), щоб замельдували ся в магістрат в отсех днях:

I. уроджені в роках 1859—1862 на 1. жовтня 1901; II. уроджені в роках 1863—1866 на 2. жовтня 1901; III. уроджені в роках 1867—1870 на 3. жовтня 1901; IV. уроджені в роках 1871—1874 на 4. жовтня 1901; V. уроджені в роках 1875—1882 на 5. жовтня 1901, — кожного разу о 8-ій годині рано.

Хто би не міг явити ся задля важкої причини в умішених днях, той має замельдувати ся в день 12. жовтня 1901.

Телеграми „Буковини“.

Буфальо, 16. вересня. По бо-гослуженню відправлений вчера рано, зложено тіло Мек Кінлі в міській гали на катафалку, де має лежати до нині.

Царгород, 16. вересня. Арештовано тут жєнщину з Сяря, у якої при митоній ревізії найдено пачку з 7 киль динаміту. Она звинув ся, що одержала сь пачку від якогось незнакомого з просьбою, передати єї в Царгороді тому, хто запитав ся о неї.

КНИЖКИ

придатні до шкільних бібліотек для молодіжи.

В друкарні тов. „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4.

доставити можна:

I. Видання „Рускої Бесіди“ в Чернівцях.

Ом. Попович: Бібліотечка для молодіжи, 7 роки випуску по 2 лр.	
О. П. Слова пради і науки (з поезій Шевченка)	сорт. 20
О. П. Хлопці селянщини (з образами)	40
О. П. 25 повістей для чесних дітей	20
Ів. Синюк: Образи з природи І. і П. по	10

II. Видання „Рускої Школи“ в Чернівцях.

О. П. Десять назок для дітей	сорт. 30
Ів. Синюк: Образи з життя і природи	20
С. Шоймаровський: Руска читанка	2 кор. 80

III. Видання тов. „Просвіти“ у Львові.

Повістки для дітей	сорт. 54
Сестра	30
Байки	44
Історія Русів ч. I.	50
Історія Русів ч. II.	46
Великий Фравадін	32
На досвітках	44
Серед ледового моря	50
Дрібні птиці господарська, а великі гроші	40
Відкриття Америки	44
Звірята шкідливі і пожиточні	84
Кирило і Митодій	44
Фінляндія і Сахара	44
Повістки (Тіхонько, Ганна і два старі богемольці)	36
Батько Петро і його діти	20
Сотні роковини нар. письменства	32

IV. Видання Руского педагогічного Тов. у Львові.

Образкові видання.

Для малих дітей.

Звіринець	кор. —20
Гостинець	—20
Забавки	—20
Менажерія	—20
Квітуча	—40
Виночок	—40
Забавки для дітей	—80
Нашим дітям ч. I.	—80
Нашим дітям ч. II.	—80
Діточі загадки ч. I.	—60
Діточі загадки ч. II.	—60
Наші звірята	—20
Мала менажерія	—70
Велика менажерія	—80

Для старшої молодіжи.

Гете-Франко: Лис Микита (П. ізлом змінене видання) опр.	кор. 1-80
Книжкарські ч. 1 і 2 по 50 сот. разом опр.	1-30
Книжкарські ч. 1, 2, 3, 4, 5 по 50 сот. разом опр.	2-80
Байки Браніславова	—3
Робінзон Чайченко 80 сот. опр.	1-10
Міром: Пригоди Дон Кіхота (друге видання) 80 сот. опр.	1-20
Байки братів Грімів	—50

Видання без образків.

Китиця жемань 2. розширене видання	кор. —40
Ів. Лещинський. Попадіє. Різдвяні сцени	—20
Вол. Шухевич. Записки школяра	—40
Тарас Шевченко. Кобзар для дітей	—40
Гордієнко Карпатинович і Ризляни	—40
Юлій Верне. Подорож до краю землі кор. 1-20 опр.	1-50
Віра Лебедева. Гостинець дітям	—50
Вас. В-р. Джонатан Свіфт. Подорож Гулівера до веселих Мальюта. Без родини 80 сот. опр.	1-10
Л. К. Робінзон неілюстрований	—20
О. Нижанковський. Батько і мати, двоєлітні з ефортен.	—20
Діпрової Чайки. Кожа доросла	1-60
Вол. Шухевич. Віз Бесіда до Андів	—20
Ів. Франко. Абу Казимові Каніт	—40
Остан Манарушка. Короткий огляд руско-укр. письмен.	—30
Тарас Шевченко. Кобзар кор. 2-40, опр. кор. 2-80 і	3-10
Ів. Франко. Коли ще звірі говорили, казка для дітей 80 сот. опр.	1-10
Віра Лебедева. Мали герої 50 сот. опр.	—70
Ів. Сіліка. На чужині 40 сот. опр.	—54
Стефан Пятка. Дарунок для дітей 40 сот. опр.	—60
Оповідання для дітей 40 сот. опр.	—54
Мих. Бопробинський. Оповідання 40 сот. опр.	—54
Олександра Катренко. Оповідання 40 сот. опр.	—54
Василь В-р. Подорож до краю Минутих 50 сот. опр.	—64
А. Кримський. Перекази 40 сот. опр.	—54
О. Н. Мамин-Сибіряк. Дитячі оповідання 80 сот. опр.	—44
А. Пушкін. Байки	—30
Ковалів Стефан. На прічках, оповід. 30 сот. опр.	—44
Покарана дитина. Комедія Кучальської 20 сот.	—30
Перша Китиця для малих дівчат. Е. Ярошинської	—20
Малі сніжанки	—20
Леоніда Гайбона Байки	—10
В. Чайченко. Олеси; Комар; Два оповідання по	—10
В. Чайченко. Дума про княгиню Кобзаря	—10
Діпрової Чайки. Казка про сонце; Писання по	—10
Давидок з року 1882—1900 по	6—

(Видання „Просвіти“ і „Педагогічного Товариства“ доставити можна в книгарні Наукового Товариства імені Шевченка ул. Чарнецького ч. 26 і в книгарні Станіславівській ул. Руска ч. 3, у Львові.)

Найтаньші

друки для шкіл народних

можна получить лишь в

друкарні „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

Classen-Buch	аркуш 4 пр.
Wochen-Buch	4 "
Anszug aus der Schulbesuchs Tabelle	8 "
Lehrerkataster	1 1/2 "
Schulkataster	2 "
Jahresausweis	1 1/2 "
Inspektionsbericht (два аркуші)	4 "
Schulversäumnisausweis	2 "
Quartal-Ausweis	2 "
Свідчення відходів нім. і рускі	2 "
Gestionsprotokoll	3 "
Квіти німецькі і рускі	2 "
Свідчення увітлення німецькі і рускі	2 "
„ фреквентацийні рускі і німецькі	2 "
Schulmatrik	2 "
Inventar	2 "
Katalog der Schüler Bibliothek	2 "
Competenten-Tabelle	2 "
Qualifications-Tabelle	2 "
Aufforderung zum Schulbesuche	2 "
Zanizwane	2 "
Повідомлення шкільні рускі і німецькі	2 "
Armut-Zeugnis	2 "

Рік засновання 1892.

Товариство взаємних забезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, Ринок ч. 10. (дім „Просвіти“)

перше і одиноке руске Товариство аскураційне, забезпечує будинки, і всі предмети домашні проти шкідливих вогнів.

„Дністер“ припоручили Православ. Ординаріати Всч. Духовенству і вірним всіх трьох Єпархій.

Фонди гваранційні „Дністра“ з днем 31-го грудня 1900

Фонд резервовий	311.540 кор. 11 сот.	разом 520.406 к. 65 с.
Резерва премій	171.942 "	
Фонд спеціальний	6.000 "	
Фонд емеритальний	80.924 " 54 "	

Тарифи „Дністра“ дуже умірковані. Надійшли річні розрахунки між членів з форм заворотів. За рік 1900 дістають члени 8% завороту з премій.

„Дністер“ виплатив до 31. грудня 1900 відшкодувань 2.120.834 кор. Шкоди ліквідують ся безпосередньо в присутності Делегатів і 2 членів.

Платен „Дністра“ приймають при помочах гіпотечних: Банки правий і Каса ощадності у Львові, Коломиї, Самборі, Дольній, Снятині, Городищі, Терембові, Заліщиках, Городку, Ярославі і Богородчанях.

На жите треба забезпечити ся тільки через „Дністер“ в Товаристві взаєм. забезпечень в Кракові; з таких забезпечень через „Дністер“ (до членів провізії на рускі публічні добродійні цілі; поліції і моти видає Краківське Товариство рускі.

„Дністер“ пошукує спеціальних агентів, особливо селян господарів в окрестностях, де ще нема близько агентів „Дністра“. — Агенти заробили вже 274.964 кор. провізії. — Зголошення о агенції треба вносити до Дирекції у Львові.

Селяни обігають ся тільки о агенції „Дністра“.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

отворена в неділю і святю від 9 до 11 години рано.

Виходить в Чернівцях
що середа, п'ятниця і неділя.
Редакція, адміністр. і експедиція:
вулиця Петровича ч. 2.
Реклама виставляється на листі на попередній
випуску. — Рекламувати неоплачується
ніколи від початку.

БУКОВИНА

Паредплата на „Буквину“
на цілий рік . . . 20 Кор. — сот.
на пів року . . . 10 „ — „
на чверть року . . . 5 „ — „
на місяць . . . 1 „ — 70 „
Подписки чила коштує 16 сот.
Паредплата і наданість за історію
клаті в Чернівцях.

Вилізло шило.

„Freie Lehrerzeitung“ обуре-
на на безстыдну протек-
ційну господарку міської
ради шкільної, що іменувала пров.
підручальною Елену Цону а за-
ступницею Наталку Попович, що
були доси учителями на селі, а
не кандидаток, що від року безплат-
но учать в черновецьких школах.

Се безстыдне обурення заставляє
і нас сказати кілька слів в сій
справі, бо воно характеризує сю
газету, що накладає на учительству
на заступництво їх інтересів.

Ото учителька-Русинка Тиміш-
ська, що провадила руску класу,
подала ся о однорічну відпустку,
а міська рада шкільна іменувала її
заступницею Наталку Попович. Ну,
а що вона донька імен. Поповича,
то-ж і конає газеті „Freie Lehrer-
zeitung“, що поставила собі за го-
ловну задачу обкидувати болотом
шкільні влади, вдарити на одного
із її функціонерів; се бо робить га-
зету популярною у всіх незадово-
лених елементів. Ми би не реагу-
вали на се, коли-б із сего обуре-
ня „Freie Lehrerzeitung“ не вихо-
дило ось що. Ото по першій воле
вона брехаво, бо о місце, яке ді-
стала панна Попович, не просив ні-
хто инший, хто би мав руску ви-
кладову мову; бо панна Венгійська,
котру між безплатними кандидатка-
ми наводять „Freie Lehrerzeitung“,
з рускою викладовою мовою, за-
вила, що ізза віддалення від свого
дому не приймала би місця на Кло-
кичі або на Калічанці, куди „з
протекції“ ходить панна Попович.

С. Яновська.

Смерть Макарихи.

— Оповідання. —

Далі.

Макар сів на ослиці. Недавно ро-
мова в Карпенком що виправдані по-
казали його, що кому скрутно жити, тому
що скрутище помирати, але порада Мо-
трі тавож не сходила з душі. „Помоли-
мо ся за новопреставлену таї розійде-
мо ся, над покійницею вибачає“. І справді
покаяв та сама Тетяна, що стільки ра-
нів не доїдала, не допивала, що прийшла
тільки гора пера, швидко потратити
якого мідяка, що за всі часи своєї хоро-
би не задоволяла свого бажання випи-
ти чарку горілки, не вибачити йому те-
пер після смерті, коли він поховав її
без горілки, без платків, коли він не
справить обіда? Макар глянув на жінку.
Обмита, причосана Тетяна лежала в бі-
лій сорочці, в явних запасах.

Міжно сказати, що очі, опинили губи
не змінили звичайного виразу покірності
в її обличчю; далі більше вражіння зро-
били на Макара складені на грудях ру-
ки. Чи не свято прийшло і сьогодні
для неї? Що-ж то було у такий раз за
жити, які то були будні?

Ось — пригадує ся йому — стоїть
вона поруч з ним перед олтарем. Люди
звели їх, поставили на рушнику, не на-
тираючи „чи до любови“, ні одного сло-

Та й не о панну Венгійську
розходить ся махерам з „Freie
Lehrerzeitung“, а о жидівчок, що
напирають ся черновецьким школам
за безплатних кандидаток, аби від-
так „Fr. Lehrerzeitung“ могла за
них заступати ся при обсадах про-
ти Русинок і др. Що „Fr. L.“ за-
допалена із сою жидівською герма-
нізацією черновецьких шкіл, дові-
сему, що вона доси мовчала на ви-
писування конкурсів, де викидувало
руску мову з готових вже конкурс-
ів задля кандидатів-жидів, про
що ми свого часу писали. Ось тен-
денція газети, котру учитель Р-
сина піддержують. Та із сего „обу-
реня“ виходить ще й те, що „Fr.
L.“ обурена постановленням доньок
учительських, а заступає ся
за піддержуванням инших. Та й на
тім же не конець. „Fr. L.“, що
жизе коштом учительства сільс-
кого, обурює ся на те, що міська
рада шкільна не обмежила ся на
черновецьких кандидаток, а
приняла двох учительок із села.
Ось вам друга засада „Fr. L.“, що
нимірена проти сільського учи-
тельства. Найліпші свідчення і най-
ліпша кваліфікація сільської учитель-
ки, чим іменно виказала ся панна
Попович, після засади „Fr. L.“ то
нічо проти найслабшої кандидатки
міської. Отже „Fr. Lehrerztg.“ за-
ступає ся за тим, щоби й на даль-
ше не допускати ніякого сільського
учителя до черновецьких шкіл. Се,
панове учителі, засада жидка, що
вишав ся до черновецьких шкіл а
тепер накладає ся вам на провід-
ника, пише за Ваші кериані гроші
сю „Fr. L.“, що сим безличним обу-
ренням проти Русинів, учительських
дівчій і сільського учительства пока-

на про вірне похав, ні одної плати...
Проте вона дивить ся сьміливо у вічі
молодому, обличчя палає здоров'ям, дуже
тіло стоїть — не похизується ся, ні о-
дна потаєна, адрадлива думка не про-
майне в голові — вона певна, що зро-
бить все, що випадає не від неї жите,
вона знає, що з'уміє поособити тій дру-
жині, з котрою Господь дав їй в цей
час, і благає у Милосердного тільки —
здоров'я.

Ось, трохи наче зморена, збліднута,
але не менше певна в собі, Тетяна най-
має ся в економію за куховарку. „Чи
подумавши двічі на день діку вини-
ти?“ — питає її в котрій похвненні
Макар. „Треба тому думати, хто хоче
свою хату мати“, — весело відповідає
вона, і п'ять років поспіль викладає по
4 пуди хліба що дня.

А ось вона, ще більше змаритла,
стоїть перед манясевою труною своєї
першої дочки. Обличчя її смутне, з очей
лиють ся горючі сльози матері, серце бо-
лить, щемить за цим крихотним тілом
дочки, але зареала під вінком хазяєва
корова, і Тетяна свинію втирає сльози
і біжить в лінійну палітр: нема тому
часу сльозам возю давати, хто хоче
свою хату мати!

Нарешті вона в данно бажаній хаті,
в своїй оселі. Новенька, біла хата аж
с'є на сонці; чисті, як сльози, віконця
наче усміхають ся, молоденці весело
заглядають своїми сьвіжими зеленя-
ми вітами у саму хату... Чого тільки у
самій господарці побільшало зморшків
на виду, позатягло карі очі? чого на-

зала ся вам в правдивім сьвітлі. Чей-
же се створить очі рускому учитель-
ству, і оно пінає чого хоче „Fr. L.“,
що дбає головню о вплив одного
жидка, що під покринкою „Nuth-a“
єї пише, а о кишеню другого, що
єї видає, воює простацтвом і брех-
нею, котрі доси учительству нічого
не придбали, а багато, дуже багато
пошкодили. Час би учительству
спамитати ся, аргети ся таких опи-
кунів і організ, а поставити на їх
місце мужів і газету, щоби гідно
репрезентували образовану верству
суспільности, якою є і повинен бу-
ти стан учительський.

У. краєва учительська конференція на Буковині.

Далі.

(4. засіданне з дня 23. серпня 1901).

На сьм позасудийнім засіданню ра-
джене над тим, „як можна окріпи-
ти і розширити відомості тих,
що свідчають школу народну а
не посягають високої школи“.
Із справознавч. членів сесії: Лисесової,
Ірїгоровича, Томорука, Прокоповича Ілі
і Василюк під проводом Браїлана від-
читано на повнім засіданню реферати
Лисесової і Прокоповича, почім відбу-
лася дебата, що закінчила ся приняттям
сїдуючих висновків:

а) Надуч. Маєра: повторителю
науку перенести би на продовжителю-
ну, при котрій би учено вім читанні,
писанні і рахуванні ще й господарства і
домоводства та промислових і купецьких
рахувань;

се наука мала би тривати по 6—12
годин тижнево після особливих учеників
за річною нагородою 30 корон від го-
дини;

засновувати і піддержувати би народні
бібліотеки і читальні місцеві;

перекладати би ся, писмо на руску і
волоську мову.

б) Уч. Ірїгоровича: заложити би
в нимолоднєх і нижиним повіті школу
раціональної гудівні худоби.

(5. засіданне з дня 24. серпня 1901).

В імені сесії, що складала ся з
уч. Абалаєра, Саушанського, Федорови-
ча, Барбіра, Цуриана і Браги під про-
водом надуч. Маєра, реферте надуч.
Барбір і Цуриан про питає: „Публич-
не вихованє шкільне на Буко-
вині, его стан і средства до его
піднесення“. Перший референт, малює
стан виховання молодіжи надто чорно,
тому спротивляв ся майже всі бесідни-
ки, які взяли участь в дебаті, визначу-
ючи, що загальний стан виховання мо-
лодіжи сільської вдовольний, та що лише
в містах виявляють ся вихованчі хибі в
більшій мірі.

По дебаті ухвалила конференція
сїдуючі висновки:

а) сесії: уряджувати публичні
відчитки про вихованє;
ширити нижини й газети педагогіч-
ного змісту між народом;
закладати вихованчі товариства;
забороняти дітем заходити до гор-
шеш;

заложити в повітових містах дис-
циплінарні класи.

б) Уч. Федоровича: заложити
в Чернівцях дім поправки для заподбалих
дітей.

По короткій перерві розглянула
конференція про б. і посильне питає, а
іменно: „О сільсько можна би о-
світлити образоване учительів
в другій краєвій мові?“

Сесія, що радилась над сьм предме-
том, складала ся з уч. Тельманової і ин.
Прокоповича Ілі, Ірїгоровича і Томорука
під проводом дир. Ісаєвича, а реферу-
вали: уч. Тельманова і дир. Ісаєвич.

Дебата над сьм справою була най-
цікавішою і набожнішою, іменно-ж
над реорганізацією уч. семінарії в Чер-
нівцях. Дехто хотів, щоби ся школа о-
стала тавною, яка тепер є, але конферен-
ція ухвалила одноголосно:

чи четвертака дав, — перебила Горни-
на Макарову розмову з жінкою.

— Спасибі за гроші! янось обій-
дусь, — відповів Макар, відходячи від
лави.

— Бери, не заважають ся! — по-
радила Горнина.

— Мені однаково цієї троячки мало...

— Сама знаю, що мало. Та лу-
ди-ж ти?

— До Карпенки — відповів вже в
сїнях Макар.

Горнина сховала карбованець за
платок, заважала дрібні гроші у вулиці,
сховала їх за пояс і стала знову порат-
тись коло печі. Тепер вона певна була,
що Макар щось прирозумів, що поминає
по Тетині будуть до діла, і стала наго-
товити те оляшине, то барильце, то гор-
шатица Макаренки в горі. І справді, не-
забаром прийшов з Макаром Карпенко
оглядати талиню, чи не має якого з'яну.

Горнина вибігла на двір.

— Ось бач, сину, ріжон збитий! —
мовив довірливо Карпенко, запричитавши
щось на ріжку.

— То що? — засьміяв ся наго-
дний ся чоловік. Хіба ти з рогу до-
ти-меш?

— Нічого, люди добрі, сьміяти ся!
Хоть і не з рогу дойти-му, а все-ж те-
личка не по формі.

— Скільки-ж він тобі дає за техи-
ку? — запитав Макара сусіда.

— Одинацять карбованих! — зіт-
хнув Макар.

— Одинацять карбованих за таву
телицю?

1. щоб при уч. семінарії отворено рускі і волоскі паралельні, аби питоми перед усім могли образувати ся в ріжній мові так само докладно, як і в німній;

2. щоб імени питоми уч. семінарії були обов'язані учити ся рускої або волоскої мови;

3. щоб на будуче учителів, що мають кваліфікацію лише з одної мови викладової, не настановлено при школах, де є кілька мов викладових;

4. щоб відбували ся курси, в котрих би учителі могли вчити ся другої мови країної;

5. щоб із учит. семінарії усунуто злишню плату сільську дяківського в користь вправ в мовах.

На сім сінчизо ся передостаннє засідане о 2. год. з полудня, а посіданє назначено на 5. год.

(Колеца буде.)

Д о п и с ь.

Отворене каси райфайзенської.

Минулої неділі (15. с. м.) підбуло ся торжественне отворенє каси райфайзенської в Негоштині (серецького повіту). На се наше празєство прибули із Черновців панове: Др. Смалъ-Стоцький і о. проф. Д. Єремійчук, котрих привітали на серецьким желяничім двірці гарно прибрана бандерія грімкими окликами: „славно“ і „многая літа“. Відси поїхали наші дорогі гості зараз до Негоштини. Переїзд д-ра Стоцького через серецький ринок рішив ся триумфами. З усіх сторін спішили люди, щоб подивити ся на незвичайнй поїзд, з бандерією на чолі, а пізнавши д-ра Стоцького, кланяли ся чемно з усіх боків. В самій Негоштині, куду приїхали наші гості деє околом 12-ої години в полудне, витав їх щиро наїд з усіх сторін. Перед школою, де малось відбути відкрите каси, залунали вистріли з мовдирів. Др. Стоцький заїз з воза і кланяючи ся на всі боки, щиро дякував за щиро принате. Сму вручено хліб-сізь перед самими дверми школи, почім запроси гостий наш пан надучитель Євтихий Стришка до себе на перекуску. Незабавом прийшов сюда також і наш місцевий парох о. Володимир Гакман, котрий тільки що вийшов із церкви. Бо

треба знати, що наш отець парох, хоті сам Волох, однако дбає щиро про добро своїх руских прихожан, і сто то заходив маємо завдячити богато околом отвореня нашої каси. Правда, що почини до сего хосенного діла вийшов від пана надуч. Стришки, але сему допомогали дуже богато передовсім о. парох, а дальше також і наш громадецький начальник. Честь і слава нехай їм буде за те!

Як раз о 1-ій годині пополудня зібрали ся гасди в просторій школі — а було їх яких 200—300 осіб, не рахуючи до сего числа товпу, що стояла перед дверми і по-під пікнами. Межи присутними були гості із ріжних сусідних сіл, як із Балківців, Каменки, Калнівців, Рогожешт, Шербівців і ин. Із інтелігенції вийли ми богато членів нашого патріотичного учительства, як пп.: Одовійчук з Серету, Дакусту із Балківців, Ізю Ізюка із Кичери, Бемера і богато иньших.

З великою увагою слухав наїд ширх слів бесіди д-ра Стоцького, котра тривала рівно 3 години. Бесідики поучував о важности для стану хліборобського касе позичкових, в котрих би люди за дешевий процент могли в біді діставати позички, не потребуючи лізти в руки немилосердних лихварів. Потім обіснє, що те є властиво ті каси райфайзенські і яка з них особлива користь; як треба їх закладати; кого до стоваришеня приймає, кого ні; які права і обов'язки кожного члена, а які старшини і ради надзорчої, і богато, богато більше. Все се др. Стоцький викладав так ясно і докладно, що навіть мала дитина могла зрозуміти.

Окрім д-ра Стоцького говорив ще коротко, але до ріни о. Гакман, завзяваючи наконєць присутних до вираженя подяки і заведевї вірности нашому Найсвітійшому Цесареві за добру опіку над своїми підданими, як також до вираженя вдяки всім стороньским гостям, котрі своєю присутністю причинили ся до звеличєня заложєвї їхньої каси і дали доказ своєї щирої любови до народу.

Під гріха без клопоту, — мовив Карпенко, простягаючись до воріт.

— Завіщо-ж ви на мене розсердили ся, діду? Як вам нічого не казав. Чи звелите відробити за ріжок, то я відроблю. Виймайте гроші, беріть телицю — най вам Бог помагає! — заперував Машар Карпенко.

— Най буде по твоєму! — згодив ся Карпенко. — Тільки шукай кращого налігача, бо цей зовсім пдохнений!

Машар побіг за налігачем. Карпенко витяг з-за пазухи платочок і став відхичувати гроші. Чоловік окружив його з усіх боків і мовчки ливили ся, як він вибирав найбільш потерті буцмажи. Нарешті Машар підняв теличку і передав налігача Карпенкові. Афанасій Петронович підставив прикриту головою снитку руку, вав налігача, порохристин ся і вивіз теличку з двору.

Довго стояв, довго глядів Машар ті у снід, і очі затуманїлись слезами: останнє надїм діждати моровни-тигза, стати хохайном, аніжля геть з серця, як побачив він порожні веселі.

Далі буде.

Пованк треба було спішити ся, щоб не утратити поїзд, то ніхто із присутних не забирав вже більше слово. — До старшини вибрано яко голову о. Гакмана, а на касиєра п. Євт. Стришку. — Грімкі оклики „многая літа“, „честь“ і „слава“ залунали без кінця, коли др. Стоцький опускав зібранє.

Около 5-ої години пополудня відвезено черновецьких гостий під гук вистрілів назад до двірця желяничного.

Присутний.

Перегляд політичний.

Вибори в Галичині вже цілком закінчені. З більшої посілости вибрано загалом 43 посів з консервативного стороництва, а одного, Альбіна Райського, з соймової лінії; такий сам етап був і в попередній соймі. Ір. Каа. Бадені, вибраний в Кракові і в Золочеві, імовірно задержить мандат краківський, котрий досі мав через 12 літ; в такий раз в Золочеві відбуде ся ще поновний вибір.

В попередній соймі на 149 посів — не числячи вірністів — було 87 консервативів, 18 з ліній соймової, 15 Русинів, 13 сконцентрованих демократів, 8 польських людочів, 6 членів польського хлосного союзу, 4, стоваришів і один диний др. Мархінський. Тепер по окінченні вже виборів є: консервативів 94, з ліній соймової 19, Русинів 18, сконцентрованих демократів 10, з польського хлосного союзу 4, стоваришів 3, людочів 3 і християнсько-людочих 8 (ко. Шпандер, ко. Крементовський і ко. Вілчєнєч). З 12 вірністів що найменше 8 буде належати до консервативів, так, що консерва може числитися на 106 посів, значить, на дві треті цілого сойму. Радуй ся Галицє!

На Угорщині рух виборчий розпоав ся уже на добре, хоть неповибраний сойм має зібрати ся доперва 24-го жовтня. Перші виступили зі своїми маніфєстами виборчими: стороництво католицько-людочє і сиріаза опозиція під проводом Кешута. — Маніфєст стороництва католицько-людочого, підписаний графом Зічєм, домагає ся для Угорщини характеру чисто католицького. Дальше жадє подєлєні в тагарх і службї військовій, більшого зазначєвї відокремєвї Угорщини від Австрії, розширєвї прав виборчого і п. Вийни зазначає, що важною точкою програми є борба против церковно-політичних законів наміняних краєви кабінєтом Банєйєго. Закони ті вочєню треба буде усунути, як зроблєно се в Німєччині з мєшєви законами, заведєними ко. Бісмарком. — Дуже довгий маніфєст стороництва Кешута жадє передовсім цілковитой політичної і правнодержавної незалежности Угорщини, окремої армії з угорсьєю командою, дальше своєї репрезєнтативї дипломатичної відхильних трактатів торговельних і митових тарєв для Угорщини. Маніфєст признає, що війна митова була би непомєжєлана, однак не в жєнній мірі одій, як і другій поздовній монархії. Вийни жадє загального права голосованя, та тільки для уміючих по мідєрєни читати і писати.

З Царгороду доходить вісти, що розрухи у Вірменії турокій против тамошнього християнського населєня, о яких лише глухі надходили вісти, були боєгато страшнїйші, ніж можна було залякати в перших і побіжних відомєстїях. В Мун дохуєтєсь Курди формальної ріши. Під їх ьтаганями ушло множество мужчик, жєнщин і дїтєй. Власти старали ся, що правда, завоєбити тєх жєстокостами, однак без успїху. По призназу султана удав ся в Бєдїєсу на чолі кількох батальонів рєгулярного війєка на місце кровавих вивадїв, щоб вивєдїти і упорати вивованїєв та дати потрібну обєсєнку християнському населєню.

Цесар Вілгєльм, поприцавши ся з царем Николєєм, котрий підїзв до Кїєв,

а відїзв до Франції, удав ся до Галицє. Тут приймаючи чашу з вином від бурмієтра Дєдїбрїна, виголосив промову, в котрій між иньшим сказав: Вертаю само з незвичайно важкої стрічи з моїм принїтєлем царєм росїєвним; та стріча вдоволила нас обох цілєвєтє, а мене утвєрдила в перєвїдчєнє, що європейський мир для всїх народів на довгї часи забезпєчений.

В часі свого побуту у Франції мав пар відїждати також місто Рєймє тую, як звєсно, стару коронаційну столицю короля француських. Мером (гозовою) міста є тепєр Шарль Арнульд, один з провіднїх соціалістичних. Заходив в голову, як Арнульд погодить свої „за-сади“ з чоловітєвєм, яку приїде ся єму зложити іменєм міста „дєспотичному“ монархови Росїї, а в ьругах правитєльствєнних побєжєвали ся, що може єго повєдєнє впаде не на руку політикам рєпубліканським. Однак єї побєжєвали були безпідставні, як заавив корєспондєнтєв Figa'a сам мєр, котрий є мїлєномом купцєм шампанського вина. Він мав сказати, що є вправді соціалїєтом, по рівночасно прїятєлем союзу з Росїєю і вже задалєгїє постарав ся о прїєпїшє удєкорованє ратушу і брами трїумфальнїє.

Щоб тут побут росїєвєму царєви урєвємїти, мають єму показати догєвїр ілюбївий Генрієв I. француського з великою князєвою Анною, дочкєю нашого Ярослава Мудрого, з 1049 року, і другу в рєйсмєйї катєдрї перєхочєвану старшину памєтку, котрою є русєвє бі-бієв, мабуть тоє-ж князєвою туду заєсєна, а на котру від XVI. віку француські королї єсказали прїєсєгу при коронаціях.

† Вілем Мек-Кінлей.

Двадцять четвертий з черги прєзидєнт ієвїанько-амєриканськой Уїтї, вибраний перед мїлєномє мїєнєми єїмоє мї-ліонами голосєв (против пїєсєма мїліона, що впади на контрєкандїдєта Брієна) в другє голєвою великою рєпубліканськой опізіє, номер. Кузи анархїєста доковала євого.

Смєрть Мек-Кінлєя — се перєломовє хвилє для Сполучєних Дєржав, як і загалом Мек-Кінлєй був замкєнєм одного мїнулого перїєду в розвїткє держави Янєсєвє в початку другого — будучого; заєстав Уїтєю союзовою амєриканськєю рєпубліканськєю, в доктрїноє Мєнрєго, що криєталїзувала ся в оклику „Амєрика для Амєриканцєв“, а липєє пї євїтєвою, мїжнародноєю ємоєю, в далєкнїх ієвєрїєлїєстичнїх плєнєми та заборонїх бєжєлєнїє. Уїтї Франклїнїє і Бєшїнгтєнїє в Уїтї, яку політиєв Мек-Кінлєй — се так, як Рим Цїєнцїатїєв та Муїтїє Спєвєлїє в Рим Памїєтїє і Цєзарїєв. А вєє тє доковало ся в послєднїх часєх, голєвно-ж за Мек-Кінлєєвї прєзидєнтєв та при єго бєзпєсєрєднїє євїучастї, при єго єєрїє і прєвєдї.

Вїлєм Мек-Кінлєй похєдєв з родїни шотландєвєх ємігрантїєв, що дєє в полєвнїє XVIII-ого віку посєлили ся в Амєрїїє. Бєдєв в часєх борбї о євєбєду жїтїє для Мек-Кінлєї в державї Огаїє як звичайнїє собі єармєрє. Аж до самого Вїлєма, що-єно помєрєного прєзидєнтєа, не відгравєла родїна Мек-Кінлєїєв в публічнїм жїтїє ніякої рєдї. Ватїєв Вїлєма Мек-Кінлєя були звичайнїми, замєжєнїми Янєсєєми, що дєробили ся майїє на торговлї жєлїзєом. Отєць прєзидєнтєа ємєр прєдє єїмоєм рєкамє 85-лїтнїм старцєм.

Вїлєм в-малку прїєзначєно Вїлєма до умовєчє лєантїє. Та задалє торговельнїє вєвдєчє мєтєвнїє обєстатїєнї Вїлємонїєв родїтєлїєв так погїрїшили ся, що він не мїг вєступити до полєтїє скорїє, аж в 17-їє рєдї жїтїє. Вє що я тоді муєвїє удєржувати ся сам прїєватнїми „дєєцїє-єнїє“. З нєлєу найбільшє до вїлєдєбї прїєняли єму науєи стрєгїє: мєтємєтїєка, прїєродознавєство і т. п.

Домашнїє вїєвє, пополуднєвнїє держав з пїєвїчєнїєм, що вїлєбула 1861 року, вїлєрєвала 18-лїтнєго Вїлєма від науєи а вїлєнула єму карєбїє в руку. Яко мєвїєр єсїєвнєго 23. полєку нїхотїє підїєначєв ся хєрєбрєстнїє і наїєдєстнє так, що нєбє-вєм авантєурнїє на сєрїєантє а єнїєєлїє і на капїтєанє. Вїєєвєвє старшїєннє відхї-лєла як найбільшїє похвалє єго відхїлї,

— Бог бій ся, Опанасе! — вєтєрїєла Гєрїєннє.

— Однєцїєтє карбєванцїєв для тє є і тєлїєцє гєвїєбїтїє! — додал вїєвїєє чєлєвїєк.

— Я не гєвїєбїє, а кажу тїлєко, що тєлїєцє не по єормї.

— Гєрє мєє тїєкє, що в мєнє грєнїє нємєц, а тє-б я ієїє тєлїєцє тєбї нє поєустїєв, — обїєвєв єя хтєсь з гуртєу.

— Отак-бї і я: зараз дав-бї на нїє двєцїєтє карбєванцїєв — мовїєв другїє чєлєвїєк.

— Охєтєнїєв богато, а купїєв мєло. Гуртєм нє єпрємєжєтє ся тєлїєцє кунїтїє, а в мєїє вїєнєнє хохайнїтїє, — вєрїєву єя Опанєс до людїєй. — А тїє, Мєлєрє, коли хєтєє бєтїє євєтєом, то євїєнє чєтвєртєганє, — мовїєв він до Мєлєрєа.

— Цє єв рїє, чїє щє? — запитєв Мєлєрє.

— За рієжєк, за рієжєк... хєтє єєнїє чєтвєртєганє, хєтє відрєбїє нїєнїє дєнїє.

— Най тїє нє дієдїєнє помирєтїє! — вїєкнєнула на єєє єєєзє Гєрїєннє. — Чєлє-вїєєнє отєкє гєрє, отєкїє слухай тє-єнїє єє, а він і Бєгє нє бєїтє єє.

На єєє вєлїє Гєсєвдїєнїє: Мєлєрєєв прїєзнає слухай прєдєтїє тєлїєцє, мєнїє — кунїтїє, і нїчїєм я Гєсєвдє Мєлєєєрєєвнєго нє гїєлїєлє. Я прїєїєвєл, Мєлєрє, по тєвїє прєєєрїє тєєє дєрєє кунїувати, а коли мєнє людїє на тєєємє двєрїєнїє лєбїєдїє-вїтїє, то я я нїдє єєєє в Бєгєм, відїєдєу

виправданості, енергії, холоднокривості та точності в виконанні воєнних операцій.

По скінченню війни зістав Мек-Кінлей при війську в ранзі майора. Та небажано покинув військову і віддав ся правничим студіям. По трох роках студій, під час яких мусів заробити на життя як „кларк“ (помічник) в бюрі одної з торговельних фірм, адал Мек-Кінлей адвокатський іспит і брав в державі Огайо в містечку Кантоні. Тут починає ся его політична кар'єра. Проступивши до республіканської партії (с. е. до партії промисловців та капіталістів) був уже в 26-ім році життя вибраний на місцевого прокуратора. Небажано оденив ся з місцевою учительною, лавною Ідою Секстон, і прожив з нею тринадцять літ в найщасливішій згоді.

1877-ого року 34-літнього адвоката, що всей видю шимизначати ся серед своїх сусідьорожан, вибрано депутатом до союзного конгресу. Там, в „Білім дімі“, сейчас звернено на него увагу. Було виправді цілком пересічним бесідником, не блистячи красноріччю, не одушевляв метючими фразами, та за те в лапідарній, левій і простій формі, зручно оперуючи цілком волюнтарними статистичними даними, говоривши при тім паразитично та сильним голосом, переманював слухачів. Був першим товаришем тодішнього провідника республіканців-протекціоністів (прихильників протекційної цукрової тарифної) Вілсона Кейлі, так, що й названо его тоді (лейтнантом Кейлі). Старий парламентаріст Кейлі вже тоді заповідав, що провід партії в будучині перейде на Мек-Кінлея.

Рік 1890-ий ронгосив в-перше Мек-Кінлею імя поза границі рідної держави та зробив его популярним в цілій Унії. Яко голова старбової комісії переводить він в конгресі протекційний тарифний біл (закон), що звівний під іменем „Мек-Кінлеєвої тарифи“. Європейському промисловцю заманено високими цінами доступ до Америки і американський промисел, позбувшись ся конкурентів, пішов живо в гору. Брак конкуренції дозволив підприємцям підвищити торговельні ціни а за тим і пішло невдоволення широким мас. Се викликало було хвилювий записані республіканської партії, тому президентом вибрано 1892-ого року демократа Клевланда. З остраху готова була частия республіканців відступити від протекційної системи, та Мек-Кінлей своєю енергією не допустив до сего. Вже 1891-ого року державна Огайо вибирає Мек-Кінлея своїм „губернером“ себто президентом, а 1893-ого р. республіканці знов одобувають більшість в конгресі. Мек-Кінлей стає їх провідником а 1896-ого року одіє яко кандидат свого сторонництва на крило президента цілої Унії, побиваючи кандидата демократів Бріана. 1900-ого вибирають его в-друге. З якою енергією він агітував, можна міриувати з того, що під час виборчої кампанії 1894-ого р. впротязі трьох місяців виголосив 367 промов, а одного дня виголосив аж 17 кандидатських бесід. Значайне его аудиторію не сходило більше 40.000 людей, а одного разу громадин голосом промандав під галми небом до 2 мільйонів слухачів.

Протягом свого півпятирічного правління впровадив Мек-Кінлей свою вітчизну на нову путь. Протекційна тарифна збогатила нечувано американський промисел. Оціна, яку Мек-Кінлей дав великим промисловим „тростям“ (мартели), збогачувала ще більше фабрикантів. Надмір продукції і розбуджена жадеба наживи мусили найти собі нові терени і тому Мек-Кінлей піхле Америку знов на нову дорогу. Щоби одобути нові торги для великого промислу, зачинає він заборчу політику а першою її жертвою паде Іспанія, що втратила Кубу, Порторіко і Філіппіни. З першими заборами пов'язані ся і воєнні інстинкти, а Мек-Кінлей дбає о підтриманні їх. Сполучені Держави стають відправляти ролю у всесвітній політиці а з тим і познає ся потреба підвищення мілітарної сили. Достригнув Монро про американську „експанзивність“ замінює си доктриною Мек-Кінлея про американську „експанзивність“. Зробити Америку паном світа — етакво его цілью і до сєй піли йде Америка цілим розгоном молодих сил.

Куди анархіста, божевільного, що пострахом смерті хоче зноволити могутні низькувачів до замишлені тьоту і визиску, вернула жите Мек-Кінлей, ко-

трий був воплощенем капіталістичної часті американського світа. Та з тим не зміняє ся напрям розвою Америки. Раз розвнутані забори, імперіалістичні сили піхнути Америку далі по ввазаній Мек-Кінлеєм дорозі.

Наслідки Мек-Кінлея вице-президент Россевелт — се імперіаліст чистої води. Коли Мек-Кінлей був ще переходовою появою, то Россевелт приставляє в собі нові забори-імперіалістичні течії. Мек-Кінлей був економіст — Россевелт в пори усього жовір. Імаі популярність одобує він собі в кубанській війні, сеормувавши а підписав стенограм пастушків відділа „дипломатії“ і доновивши на їх чолі цілком отчаянських атаків. Що Мек-Кінлей остерононо зачинає, се Россевелт стане переводити а жовірською безоглядністю, запантом і брутальністю. Ось так Америка йде на зустріч мілітаризму, а за тим, хто знає, чи й не дезаризму. Мабуть жадувати будуть небажано американців „даланих добрих“ часів — свободи, воли, мира і спокійного патриархального життя.

КОВЖИЖИ.

Календар. Пятниця 7/IX. (20/IX.): с. м. Сорогита, Елєксія, Евод, пер. прада. Р.: Евстахія, Субота 8/IX. (21/IX.): Радість преса. Богород, Р.: Матен.

З причини засідань і нарад, котрі відбудуть ся в сьдуючих 8 днях у ц. к. правительстві краєвим відіадають звичайні привати (засідання) у С. Е. пала правого президента, призначені доси на вівторок, четвер і суботу, аж до 26. вересня виключительно.

Рим. кат. архієпископ Білзевський відіхав в Чернівцях дня 17. с. м. рано.

Конкурс. Після узвизення черновецької міської ради з дня 6. вересня 1901 розписано конкурс для облаження стадої посади одного учителя при комунальній школі, що при ульци двірці медіанського, а в імені цього мовою викладовою. Реалістичні на се місце мають свої відповідно вносотрені прошепи в приписаній дорозі службовій подати найдовше до дня 15. жовтня с. р. до черновецької міської ради міської.

Вижниця філья тов. „Руска Школа“ відтримає в неділю, дня 22. вересня с. р. о 2. год. по пол. в селі Фріста в Вижниці відіаде засідань в цілі уажені для головних зборів справоздань а діяльність товариства за минулий рік. Урашає ся заразом всіх членів, щоби з'явили безпробовочно, а найдалше до 25. с. м., надіслати членську вкладку за минулий рік (1901), як такову і гроші за платі книжки „Рускої Школи“, на адресу пачемера п. Павла Гуньки, учителя в Рівні, пошта Вижниця.

За Видіа:

Нимороч, голова.

Рубін, секретар.

Митрополит Шелтицький рухувався в неділю на єреві п'ятиох кандидатів з львівської архієпарії а відіаде із станицьківської єпарії. Нині о 8. год. рано відіає архієрей до Одеси на торжество коронації Богоматері в одеській церкві.

Нові паперові 10-коронівки. До дня 7. вересня с. р. було в обороті 35.720.000 К. в 10-короневих банкнотах, і тільки етакво даних 5-ранієшних банкнотів. Нові 10-коронівки покриває а банках запис золота. Доси австро-угорський банк не видає ще державним пасам етаквенних 5-ранієшних банкнотів і держити їх в своїх касах до висоти 82-6 мільйонів.

Станіславський єпископом — як доповідь країнові (?) часопис — має відіасти о. Платона Петро Філіс, ігумен монастиря в Дрогобичі.

Графиня Стефанія Льоней одержала від цесаря в подарунок замок Гецендорф під Віднем, де постійно буде мешкати. З сєй нагоди деякі імениті часописи доновать, що графиня Льоней розвела ся з мужем задовільності вдя.

Членом галицького відіау правого а мейки руских послів має стати — як доновать польські діячки — судовий радник Гайдуке, діячильник соуду в Борні, вибраний в окруж турчанський.

Нова дефразация. Зі Львова утік Едвард Менес, б. власитель книгарні в Тарнові, потім у Львові, котрий в поєднанні роках обивав по батьку Осей Менесі посаду при відділі торговель худобом в галицькій банці гіпотечній. Він виробив приватним отороном позички в банку і при тих інтересах отував людей на кількадесят тисяч корон.

Енцикліка папи проти анархістів. З Риму доновать, що папа памірає відати енцикліку проти анархістів, в котрій вісьме від християнської держави до енцикліки зніть в цілі вигублені анархізму.

„Громадський Голос“, орган рускої партії радикальної, зачне — як доновать — назвою виходити від 1-ого жовтня с. р.

Сензаційну вість замість відіаєний Reichsarchiv. Львівський дописуваль доновать ему, що мейки командантом перемислового корпусу а намісником гр. Пінінським прийшло до непорозуміння. Ген. Гальгочі обіадов ся з намісником договариваю, за що намісник визнав его на поєдинок. Сирана оперда ся о цесаря, котрий оріє, що ген. Гальгочі не обов'язаний прийняти поєдинок з огляду на свій вік (завиш 60 літ).

Президентура Сполучених Держав. Президента Сполучених Держав виберуть на чотири літа. Після значаєвого права ніколи одна особа не булає президентом три рази в ряді. Сєго придержують ся президенти від часу, коли Вашингтон відіавав ся президентури, коли его вибрано третій раз. Президент обирає річно 50.000 долларів пенсії, мусить бути автохтоном американської землі і мусить мати що найменше 35 літ. Президент має право смітувати пенсії ухвали конгресу, однак німо того ухвали стає ся законом, коли перейде 2/3 голосів палати послів і сенаторів. Президент є вождом сухопутної і морської армії Сполучених Держав. Вицезидент одержує 10.000 долларів річно, а вибирають его на 4 роки разом з президентом. З урядом вицезидента дучить ся уряд пресеса сенату, а в случаю рецезивній або смерті президента вицезидент займає его місце до кінця чотирьох літ. Тоді сенат іменує пресеса сенату з мейки своїх членів але з пенсією 8.000 долларів. На случай смерті або рецезивній вицезидента секретар стає віцеає начальником краю, а находити би і его вестало, то протих 6 членів кабінету має обивати форму держави, під усім, що команді з них має 35 літ і є автохтоном Америки.

Правдивий Англік. На дворці Сандгар в Парижі прийїав оноді малий хлопчина в жовтих червничках, в коротких споденьках з надорожньою торбичкою і т. ин. Коли не міг з ніким розмовити ся по англійськи, заведено его на поїзцію. Хлопець не відознав ся ні словом, лише зняв шапочку і показав єй дво дежурному урядникови. Там був виписаний цілий его родовід, далше, що має гроші в одній а банкі, та що їздить, аби образувати ся. Урядники остовніди. Один з них відознав ся до хлопця по англійськи: „Як се приїадиш до Франції, не розуміючи ні слова по нашому“... — „Як-раз хочу навчити ся вашої мови“ — відповів хлопець. Коли запитано его о вік, хлопець відповів, що має сім літ. При відході кавав прикляти дорожку, поклаючи ся комісареві і поїхав до „свого баніра“.

Замані. Атенський діяч „Скрін“ доновать з Паргорода, що відіає там загонор Вірмен зади висадження діячильним султанської палати підіає торжества вступлення на престол. Богато Вірмен узвизнено. — З Монтеаль доновать, що тамонний бурмістр одержав лист від якогось Джованні-ого Кабані-ого, що італійські анархісти з Америки удали ся до Канади, щоби там убити англійського престолонаслідника ин. Корвалі, який там має прибути 16. с. м.

Письмельна замітала ульцю. Англіска писателька Адела Оларов мала намір написати повість з робітничого життя. Щоби вірно представити характери своїх героїв, налязла ся до зайняти ульці в Лондоні. В убогій одній кімнаті диним анархістом працювала а то-варішнями і з'являла собі у них допіре. По чотирох місяцях повернула за свій

столик і, богата в досвід, написала одну з найгартійших і найінтереснійших повістей з життя найнищих людей лондонського світа.

Дрібні вісти. В Триєсті помер пс. епископ Штери. — В Бродях застріли ся надмісар старбової оторожі, Генрик Северин Киселовський, в 57. році життя. Причиною трагічної смерті мали бути домашні неадагодни.

Телеграми „Буковини“.

Відень, 17. вересня. Вчєра представителі обох правительств: австрійського і угорського, розпочали спільні конференції нової австро-угорської митової тарифи. Субстратом нарад є проєкт тарифи, опрацьований австрійським правительством. Угри не предложили свого проєкту, але запропонували лише деякі зміни до австрійського проєкту. Сї конференції будуть тривати коло 6 тижнів.

Берлін, 17. вересня. Цар запросив цесаря Вілгельма і кн. Генрика на маневри російської флотії сьдуючого року.

Брукселя, 17. вересня. З доброго жерела доновать ся, що на конференції міжнародній, яка має відбутися в справі анархістів, італійське правительтво запропонує як средство кари депортацію анархістів до ізоляованих місць.

Царик, 17. вересня. Арештовано тут двоє анархістів, котрі на оноднійшій ніч, протестуючи протів приїзду царя, виголосували підбурюючі промови.

Канштадт, 17. вересня. Звістка прокламація Кіченера, аби Бури зложили оружжя, як кажуть, не принесла майже ніякого успіху.

Буфальо, 17. вересня. Моті Мек-Кінлі вчєра рано перевезено в ратуша на дворець. Похоронний похід робив велике вражєня своєю простотою. Россевелт супроводить моті до Вашингтону.

Дункерка, 18. вересня. Вчєра пополудни прибув сюди президент Любе і прямо з залізничного двірця удав ся на посвячене ратуша. У відповіді на промову бурмістра виказав президент, що за кільканайцять годни прибує цар з царицею. В тіснім союзі з Росеєю добачує Франция запоруку своєї безпечности і могутности. Вечером дав Любе обід для представителів влади. Нині рано прибуває сюди царека пара.

Париж, 18. вересня. Депутатці заможняних в Парижі Вірмен вручила петицію міністрови Делькасову, щоби вставив ся у царя Николая за Вірменами під турецьким ярмом. Одно слово царя могло би змінити їх нещасну долю.

Берлін, 18. вересня. Бюро Вольфа доновать з Пекина: Вчєра знов амамерувало тут багато китайського війська. Американці і китайці відіади т. назв. „Заказане місто“ в руки китайських властей.

Книги для кас райфайзенських як тьотж

Відповідні друки

можна дістати лиш в друкарні тов. „Рускої Ради“ в Чернівцях.

Виходить в Чернівцях
що сороди, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція:
улиця Петровича ч. 2.

Рубрика звертає ся лише на попередню
висторженку. — Рубрика неопечатані
місяці під портом.

БУКОВИНА

Передплата на „Буковину“

на місяць	50	Кор.	—	сорт.
на рік	10	—	—	—
на чверть року	5	—	—	—
на місяць	1	—	70	—

Необхідне число копій 16 сат.

Передплата і належність за листами
платити в Чернівцях.

Сецесія в молодорумунському таборі.

Шовіністичні заботи молодорумунської партії в останніх часах видко вже надолзи навіть перекупним мажерам в Buk. Post. Не знаю чи Янко Флондор, Мустафа ет сопс. загадали зменшити рентильний обрід для своїх braci mozezwego wuznania і таким чином збільшити в своїх власних кишнях засоби румунських франків, чи може у редакторів Buk. Post наконце прокинувся зі сну чернак злої совісті — досить, що Buk. Post мало-помалу почала еманципувати ся із під молодорумунського впливу і конець-кінцем таки виповіла послушництво своїм колишнім союзникам. Недовзначною прикметою моральної реконвалесценції сеї газети треба доконче уважати погляди, які она тепер зазначає в своїх стовбцах на просвітну і економічну діяльність проводирів руского народу на Буковині, яких у неї попередно з десятима електричними лампами в руці ніхто би був не знайшов. Ось що читаємо в ч. 1197 колішнього органу старого інтриганта в дня 12. вересня с. р. у вступнім артикулі, в котрім говориться про збори тих хліборобів, що залили ся культурою цукрових бураків і зійшли ся було на запрошені краєвої ради культурної до Чернівців:

„Межи 100 присутними було около 80 руских мужиків а з лишень два Волохи! Чи сьє так мало Волохів бураків? О, ні. Для чого-ж сей разичий — щоб не сказати засоромлюючий — брак заінтересованія по стороні волохских му-

жиків? Відповідь на се питає провадить нас на поле політики. Тільки там є можлива здорова, пускаюча корінь в народний ґрунт політика, де она стоїть у звязі з економічними інтересами. Русини на Буковині давно вже се пізнали і застосували ся безоглядно до сего принципу. Їх проводирам, хоть як би о них в життю політичній не судилось, не можна відмовити в виставленню сьвідомства, що они старають ся всіма силами, восистувати економічно свій нарід. Они старають ся сиранді заправити сухий тон політичній підбурюванню, але по-над заправлюванню не забуває ся на хліб насущний, і хоть треба остро засудити трюханство (бідний редактор Buk. Post, здає ся, у сні і на яві все еще видить перед собою старого Юду-інтриганта, свого колишнього наана і майстра — прим. Ред.), то знов мусить ся економічній діяльності оказати тільки признане. Она бо виходить на добро і краєви. Тільки в сєй спосіб дасть ся об'яснити, що рускі хлібороби в сєм зібранню так численно взяли участь і навіть з певним зрозумінням мішали ся в дебат“.

В лінійних числах Buk. Post пішла еще далі. Она впросто напала на Янка Флондора і его молодорумунських сателітів і закинула ему узагалюваність і несумлінність, а то просто і брак такту політичного і зради цілого волохского буковинського народу.

Тимчасом молодорумунська партія, здає ся, мало собі що робить зі всіх моральних проповідій Buk. Post і хочеть мабуть витривати у своїх карколомних, нетолерантних та узагалюючих принципах паче ад-

фінем, себто аж до кінця усієї політичної можливості. А позаяк до баламучення і отуманення публічної опінії молодорумунським крикунам не вистарчає букарентеська репінгалька „Дештентар“, то задумали они пидавати собі еще особну по німеччин писану газету, котрій вже і дали імя: Bukowinaer Journal. Buk. Jour. будеть отже продовженням б. п. Hetzblatt-у Buk. Post, тільки мабуть виступати ме ще в острійшій формі, наколи переняті наскрізь антисемітизмом молодорумунів зможуть его редаговати своїми власними силами. Перше чи-сло сеї нової пирумунської газети вийде вже на сльодуючий тиждень.

V. краєва учительська конференція на Буковині.

Конець.

(6. і послідне засіданне з дня 24. вересня 1901.)

Нім приступлено до денного порядку, ставили ся уч. Генрик Кіпер внісено: „Делати 5. краєвої конференції виснажують в імя цілого учительства“ Буковини краєвий раді шкільній найсердечнішу подяку за її велими успішну працю і щирою опіку для б. шкільництва і учительства, і просят прадєдателя конференції, щоб домі про се краєвий раді шкільній.“

Конференція приймає се внісено одноступно серед окликів в честь краєвої ради шкільної, до котрої маніфестації прилучає ся й численна аудиторія.

Відтак приступлено до нарад над війними внісеноми членів конференції, над котрими радий постійний виділ під проводом проф. Поповича.

Внісено розложено на 5 груп:

1. Матеріальні і
2. правні справи учительства,

3. шкільне діловодство,

4. образоване учительства,

5. інші справи шкільні.

Всіх внісено поставлено завіт сотні, з котрих виділ одобрив 83, а конференція ухвалила

а I. групи сльодуючі внісено: уч. Кіпера: для пидарів краєвої конференції визначити рекуперацию; для членів пов. конференції виплачувати кошта подорожні кождому з осіб, а учителям приватних шкіль позволасти також діяти;

пров. управителям школи признати повний фуніційний дохоток за всі класи;

надуч. Іліу Прокопича: пров. управителям визначувати завітди квартиру або квартироу;

здалі виміру податку дохотогового належить брати за підставу дійствуючої вартісті помешкання а не 30% від плати;

уч. Бемера: аби учителя при школах виправ амансували і понад X. рангу;

надуч. Василевича: щоб і пов. инспекторам виплачували кошта подорожні і діти на краєві конференції; щоб учителям і учителям, котрі по 15 літах служби не стануть управителями шкіль, признано 200 корон додатку;

щоб всі отворені класи систематизовано, а управителям признано рекуперацию і завітено кошта за провізоричні класи. які існують понад 2 роки;

щоб краєва рада шкільна іменем конференції виснажала краєвому сеймові, що плати учителів народних цілком недостаточна і незаконна, що брак учителів все зростає та що з великого числа некаваліфікованих сил учительських грозить шкільництву велика шкода, що б. учительство голодує, отже щоб сейм запобіг сему лихови скорою помічю з фондів правних або державних;

щоб патрістні додатки службові признавати від испиту кваліфікаційного; щоб діти для членів пов. конференції уч. вимірювано шією діт X. рангу;

щоб учителям признано знижене ціни їли на зєднаннях;

С. Яновска.

Смерть Макарихи.

— Оповіданне. —

IV.

Далі.

На третій день поховали Тетину. Хоть і безвідна була покійниця, проте знайшли ся такі добрі люди, що потужили над „могилою“, що навіть до-віні чоловіки нимком сльози випрали.

Макар шипув поршу горетку землі. „Важка земля тобі, дружино моя, на ґруди ляже, а ще важша туга мені на серце паде. Сумно тобі, одинокій, у домівній будо лежати, а ще сумнішо мені в дїтвицями буде без тебе жити. Доведе ся нам і чорну сорочку носити і платице-серце спати лягати... Та ні пошани, ні поради, ні ласкавого словечка твоїм сирітцям біди не прочути“, — мовив смутний без зраю Макар, зазираючи у глибину аму, на діт котрої бігла труна жіни.

Жіни загоспосили.

— Не сльді, — став уніщати отець Ардаліон, — над могилою плакати: смерть від Бога, і нічого над мерцями госпосити.

Жіни затили і стали закладати горетками мерзлого землі труну. Незабаром заклали аму, наспинали невелику могилку, вкопали кріхотний дощаний хрестик і пішли на обід до Макара.

Зразу після обіда пан-отець Ардаліон і причт поїхали, за ними у сльді ро-

зійшла ся більша частина людей, і тільки курток жінок зостали ся на ніч сторожці Тетянину душу.

Всі хуторяни, цілком задоволені поминанням обідом, подякували Макарові та Горині і розійшли ся по домаш до свого хозяйства. Вайнов був і Макар до своєї загороди, відчинив двері, подивив ся, зачинив двері, заважав мотузком, підійшов до круглях везел, де завжди у день стояла тележка, тай зїтанув, сердешний. За ним більше заботило серце його у що хитанню? Чи опустєла хата, чи опустєла дворище наглое такий сум, — він би і сам не міг сказати, але до-бро розумів, що тепер він більше не хозяйн своєї хати, не батько для своїх дїтви, що прийшов конець не тільки його невеличким надбам, але навіть его самостійному життю. Він не управить ся сам з дітьми малими, він не вміє ні то-пити, ні варити — доведе ся оплакувати свої літа молоді за дїтми та ще й бідним удовцем з двома дїтьми? Осе-дять ся яка стара жінка в його хаті, поверне все життя на свій зразок, док-роти-ме дїтви кождою напраною сороч-кою, шматком свеченого хліба, і він не візаний буде нічого змінити, бо справді, чим заняті він дїт чужій людини, що згодить ся робити для чужих дїтви, на чужому хозяйстві?

Коли-б хоть коровка була, — вона-б по сьміла докортити йому „зидинами“, „черетним хлібом“, вона уважала-б його за хозяйна. І дїлячого він продав поло-веньку? Най-би люди розійшли ся без горілки, най-би сьвіді придражнили во-

го „непоминанням“, — він-би тепер підкладав своїй тележці сьма, він-би по-чував себе хозяйном хоч у дворі.

І знову досада на помершу жінку залорунчила ся в серцю Макара. Чому було Тетині не протити ще одного тилиня, дїждати армарку? Він-би продав тележку за двадцять карбованців, відбуб-би похорон за шість, а за чотирнацять купив собі меншу тележку. Ох! вміла Тетина працювати, та не зуміла поми-рати! Осиротить — осиротила, та ще і хозяйство розорала.

— Та б ішов до нас, а хату! — перебила Гориня невеселі думки Макара.

— В хаті душно, я буду на дворі, — відповів Макар і, вставши в сльох грабів, пішов огрібати везелю.

Гориня вернула ся знову в хату. На покуті, на прослашному рушнику сто-яла вже розведений водою в мисці мід; на столі пироги, холодець з тарані, фли-шка горілки, фляшка пареної, пшенична паланиця і невеличка чарка, але ніхто не доторкав ся до сеї страви, бо пер-шою мусіла покуштувати її душа Те-тини.

Дїтви обхїдні від сльді, отомлені, сон-ні сльїли на нечи та берегались, щоб не заснути венароном та не проспати того часу, коли нешня, обернувшись мухою, прилетить прощати ся. Хлопчик торкав раз-у-раз сестру за рукав та допитував ся: чи то не душа нещия чорна — то на сволоку, то на стїні.

— Ні, ні: у день душа не літє; ось як стемніло, як засльїтє сьвітло, то-

ді вона і прилетить. Лягай тепер спати Сидору, а тебе збуджу, як побачу муку, — уможваля Одарка, приголублюючи до себе сонного брата.

Я не хочу спати, я сам хочу побачити муку; я сльїти-му, аж поки засльї-тє сьвітло та нешня прилетить, — змагав ся Сидорко, дуваючи сонними оченятами.

Нарешті змисл совечко захотїло ся і Гориня засльїтила нагаєнь. Сидорко сповив ся.

— Он-о-о! душа! радісно кракнув він, показуючи пальчиком на чорну голо-ву ґлодника.

— Тиш... — сльїнула Одарка брата в тьолою силою, що він знову присьв: кажу тобі, що не час нещия прилітати. Як загуде, то я тебе збуджу. Лягай, укрив ся та сльї! — мовила вола далі, і Сидорко більше не змагав ся.

— А що, заснув? — запитала Мот-ря Одарку.

— Заснув, — відповіла дїчинка і ще душе прикрила брата рядном.

— Бідна головонько! — зїтнула Гориня, — поспинила дїток, хозяйствеч-ко, чоловіка, а як за усім побила ся!

— Людина, що мука; подикне який вітер, і нема від людини і паміти — о-бізнала ся Христа.

— Отакій молодий та вмерти! Їв мабуть ще і 40 років не було — мови-ла Степаньда.

— Нашій сестрі не довго смерти шукати: застудила ся, або підвернула ся, ото тобі й прай. Найпаче нашим ху-торянам гірше доводить ся; дїкар каже:

щоби дисциплінарні кари учителів не заострювало обвинуваченням платити;
щоби недостаточні панналі на чинені шкільні підписували;
дир. Ісаковича: щоби і до-
зам по учителіх дозволялося провадити
траєкції;
надуч. Одушанського: щоби
всім сталим учителям і підучителям,
що не є управителями шкіл, призначено
квартир або 20%-ого квартирне.
Наруч. Абаджера: щоби за
заступництва плачено реверсанти й то-
ді, коли той, що заступає, не має іза
того понад 30 годин тижнево;
щоби учителям давано додатки на
платню;
надуч. Браїляна: щоби аж
до підписання плати признавати усім
учителям службові додатки;
щоби так само як урядникам ви-
плачувалося відомості і секретам по учи-
телях тримісячну плату як підумерцям;
щоби підписано панналі канце-
лярній;
уч. Одовічуна: щоби платню
як найкраще асигнувати;
щоби для поміщиків управителям
назначено певний розмір, а споро его
до нема, щоби давано ще одну комітату
або грошеву винагороду;
щоби панналі на опаз і сторожа
стали і виплачували управителям уря-
ди податкові;
уч. Грігоревича: аби аж до
підписання плати признавати учителям
державні додатки;
аби учителям дозволяли дарові і
звнжені купувати в Дорі на цілий сезон
купеланий.
3 II. групи (справи прали) ухвале-
но на внесені:
уч. Грігоревича: щоби пов. ін-
спекторами шкільними настановлювано
учителів шкіль народних, вишніх і уч.
семинарій;
надуч. Василовича: щоби при
дисциплінарних сідствах учителів ви-
пробувалося свідків, а обжалованому до-
ручувано відпис протоколу;
уч. Одовічуна: щоби управите-
лів шкіль впроваджували у службу пов.
інспектор шкільний, а прочих управите-
ль шкіль;
щоби ввести назву „підучите-
лі“;
щоби учителям вибирали у всіх по-
мітках по двоє членів до пов. ради шкіль-
ної, а правні конференції двоє членів
до правної ради шкільної;
щоби літа служби числено від ма-
тури;

щоби настановлено раду дисци-
плінарну, в котрій би засідали й учи-
телі;
щоби пов. інспектори шкільні ви-
плачували учителям кожного разу замічені хибі
і доносили вглядати в канцелярський
табелі;
щоби аніміти IV. відділ закону з
дня 31. мая 1898 ч. 19 після норм для
урядників державних;
надуч. Браїляна: щоби зреш-
тувати докладно закон кравний з дня
30. січня 1878 ч. 9 10;
надуч. Абаджера: щоби сід-
ства проти учителів не тривали довше
як три місяці;
щоби не зазивано учителів, платити
ся лично перед пов. радою шкільною за-
дає унесення, бо се погубило з кошта-
ми і часто неможливо;
щоби обвинуваченим учителям предла-
жувалося всі спари і протоколи в оригі-
налі;
щоби при обсадах ставлено торно;
уч. Кінера: не допускати до ви-
сідельних іспитів без матури;
а кожній школі має бути комната
для учителів;
системувати місця для учительськ
ручних робіт;
замовити еванг. учителям бути кан-
торами і органістами;
надуч. Одушанського: щоби
не відбирати службових додатків повсім,
а найдовше на три роки;
надуч. Василовича: щоби по-
стійний шкіль правної конференції, що
вибраний на 6 літ, скликавано, коли
тільки постане потреба;
щоби при школах були й особні ком-
нати для науки зручності (слайду);
3 III. групи внесені (про шкіль-
не діловодство) ухвалили конференції
сідуючі внесені:
надуч. І. Преподобича: щоби
розділено шкільні повіти Черновецький,
Кіпчанський, Сторожинецький, а не мож-
ности і другі на двоє;
настановити особних ексекторів,
що би стигали кари за заведувале
школи;
пересторігати точно виконані роз-
порядку про переміну кар грошевих на
арешт;
уч. Кінера: упростити і упр-
авляти перевиску зарплати шкіль з пла-
стами шкільними;
додати кождому пов. інспектору
шкільному до помічч учителів;
надуч. Василовича: підписни-
ти плату шкільних сторожів;
зарплати, щоби пов. ради шкільні

подани учителям зазгоджували до 4 по-
діл або предкладали їх висній власті;
щоби „Buk. pädagogische Blätter“
не виходили на коні і так недостаточ-
них панналі шкільних, але щоби вида-
вати що 14 днів вістник шкільних за-
конів і розпорядків;
ісп. Никоровича: зарплати,
щоби всі справи, про котрі має ся рі-
шати або ставати внесені до висної
власті, отже й дисциплінарні сідства,
обраджувало на засіданнях пов. рад
шкільних;
надуч. Пігузана: зарплати, щоби
кождо подати о посаду відзначено
се й час до компетентної власті.
3 IV. групи (образованіе учитель-
ства) ухвалено на внесені:
надуч. Абаджера: щоби ужити
стипендії, що призначені для уч. семи-
нарій, на бурсу для потови всі школи;
не приймає нікого з тілесними хи-
бам до уч. семинарій;
розширити розпорядок міністерства
освіти з дня 11. грудня 1900 ч. 34551
про абітурієнтів ліцеїв і на абітурієн-
тів уч. семинарій і укладати їх при
обсадах місць уч. при уч. семинаріях.
3 V. групи ухвалено внесені:
ісп. Никоровича: щоби об-
шари двірні платили на школи після
своїх податків;
засекувати до школи діти, котрим
з 1. січня пішло на 7. рік;
надуч. Василовича: щоби
хоч два рази на тиждень не було по-
позуде науки;
відновити панналі на прибори
наукові і живати їх лиш на ту ціл;
розширити школи і закладати курси
продовжительної науки;
щоби повторити наука відбува-
ла ся три рази на тиждень по три го-
дини;
надуч. Шорца: внести розпо-
рядок про увітання діти задля обро-
бляння бураліх цупрних.
По вичерпанні днівного порядку ви-
нісши председатель V. праву учитель-
ску конференції о 8-й год. вечером,
підписи нагу запалих ухвал і позви-
чайку повзгу і гармоній нарад поміж
того, що члені конференції признавали
ріжним народностям і віроисповіданям.
Опанісани в честь монарха і відсидіванем
гимну народного у всіх 3 мовях кра-
єви зазначено конець конференції.
Відтак відлучав дир. Ісакович ісп.
Тумаркова по німецьки, надуч. Пігузан
ісп. Поповичови по руски а надуч. Бра-
їляна ісп. Сімоненковичи по польски за
їх повиснуці труді і шире прихильність

для шкільництва і учительства (Грім
оклика).

Всі три інспектори відповіли так
само, дякуючи за признані і обіцяючи
й на далі старати ся зі всіх сил о до-
бро шкільництва і учительства.

Учасники конференції фотографу-
вали ся разом а по конференції відшли
ся в ресторані Хіпера, де серед про-
мов пробули до пізної.

Перегляд політичний.

В повороті з угорських маневрів,
прибув вчора Цар до Патієрвон. і
відвідав там падецьку школу, витавий
одушевлено численними товпами наро-
ду. Перейшовши шпалір викопаних шло-
зи, прийняв монарх депутації комітату
і міста. Оглянув заведені, а відтак під-
їхав до єпископської палати, де усталили
ся різні депутації. Бурмістр виголосил
привітну промову, прийняв голосними
осклинами Ей! Цар найласкавіше
подякував і прийняв подану йому депу-
тацією жінки хорому вітання. По ве-
ротім відпочинку в єпископській палаті
розпочали ся аудієнції, потім пісар від-
був circle. Около години 6-ої відїхав
Цар до Відня.

Справа компромісу Старочехів а
Молодочехів поступила значно напе-
ред. Тісний комітет, алошений з
представителів обох стороництв, нара-
джував ся оногодні в Празі. Ян доносить
Narodni Listy, мали Старочехи поробити
застереження, на котрі Молодочехи не
могли погодити ся. Спирні точки мають
предложити ся молодочехському комітету
екзективному. Bohemia пише, що Старо-
чехи мали для себе 10 мандатів,
а дальше що, немале аграрії ставати кі-
ляка їх давніших кандидатів, тож они
не були би обовязані в тих кругах під-
держувати молодочехських кандидатів. Мо-
лодоческі члени комітету заявили, що
они о тім рішати не можуть, а відкли-
нуть ся до свого комітету екзективного.
Остаточно згодили ся Старочехи на
відчлені рішени до четверга, 19-го с.
м., в котрім то дні має знов відбутись
тісний комітет на засіданні. — Ческі
реалісти (ческо людске стороництво)
мали в Празі під проводом прее. Маса-
рина свої збори на котрих обговорюва-
но виборчу ситуацію в поодиноких
округах. Комуніст, виданий президе-
нським зборів, оповідає, що в многих округах,
так всхідній як і полудневої Чехії, кан-
дидатури реалістів мали би заперечений
успіх, однак більшість мужів довіря
залила ся против чинного виступлення
партії в акції виборчій, тим більше,
що пакує тепер в праву стороництво
уменьшувало зміну позитивного поло-
ження. Але що меншість мужів довіря,
яка сесійчилась за чини уділом в бор-
бі виборчій, була числено переважна, то
увоважно комітет екзективний, щоби
на власну руку рішав о кандидатурах
в поодиноких повітах.

Вчора о годині 9. рано французий
корабель „Кассіні“ повинув на жері
подо Дуїтерн російську ескадру, котра
дала 21 вистріл. „Кассіні“ відповів
також вистрілами. Президент Любе, пре-
зидент кабінету Вальдер-Русо і міністер
справ заграничних Дельбессе уклали ся
відтак на поклад „Стандарта“. Цар Ни-
колай сердечно привітав ся з президен-
том. По представленню дружини цар і
цариці віділа разів заявили свою ра-
дість що відвідуєть Францію, бо не
забули одушевленого прийняті в р. 1896.
З черги ескадри французка парадельно-
вала перед „Стандартом“, на котрім
в час того були цар і Любе. На землю
висіли гості аж о год. 2 1/2, а причини
падо розбурханого моря. На березі
прийняли царську пару Любе а міністра-
ми і вишніми достоянками. Мор міста
подар царя хліб і сіль. Відтак уда-
ла ся царська пара до будинку палати то-
ровоельної, де відбув ся бенкет. На при-
вітний тост Любе відповів цар, що
робить ему то особливу приємність, що
може другий раз бути серед улюбленого
союзного народа, і висказав відовіде,
що міг любовати ся видом велича-
ної французкої ескадри. Особливо дяку-
вав цар Любетови за прекороний вид
кий розпростер ся перед ним в хвили,
коли прибув на французькі води. Цар ро-
сійский пиє на повождєні Франції,
президента Любе і французкої еска-

„далеко до нашого хутора відити“, а
фершальонів ківоли: ніяк зайди по полю
не перестрілає, — додала Мотри.

— Бога ради! велика пористь з
тих фершальонів! Ажже давав він і мені і
вам і ось кумі Яхдоф лийхєх червоних
поросинів; замудило від них тай годі! —
обізнала ся Степаніла.

— Ох, кохубата мої! Не поспішили-б
Тетині ві діварі, ві фершальонів, бо вона з
серця померла. Що сердита була покій-
ниня, так і ця і праю не має! Іноді
було як почне Масара заати, так аж
запінати ся, аж поміє! Та ось, кумо
Христе, як чули, як вона торік на все
сезо гримала — зворнула ся сіденька
бабуся до Христі.

— Щось не лизю — відповіла кума
Христі.

— То у вас пам'ять така! Не те,
що я її суджу, най її Господь Милосер-
дний на тім світлі розсудить, — а та-
ли сердита вона дуже була... Мене по-
затері трохи не біла, йй-же Богу, за
те, що діти сина патрусили у її садоч-
ку — сідняла ся сіденька.

— Ох! сестриччи, сестриччи! —
стала унічати богомільна бабуся. Не
годить ся мертвих судити, її душа коло
яє ділає, все чує, все бачить та печ-
лить ся. Великий гріх повопреставляти
жити! Сподобив мене Господь на світ-
лі помити, депо від людей прочути;
розкажу і вам, коли хочете, що я чула
від одної Киянки:

Ян лила двєх, каже Киянка, удови-
ця. В горі, досаді та печалі провела по-
на все вік свій, гріха через людей на-
брала ся, серце розтрула, здоров'я че-
рез недодатки розгубила, тай стала по-
на у Бога смерти просити. „Господи!“
— просила вона — „підли по мені грі-
шну душу, щоб надо мною, бідною удо-
вою, нех недовіж не анувала ся“. Післяв
Господь на душу ангела. Раділа та ве-

сеза вилетіла душа з тіла, — хотіла
разу подати від землі, на поклон
до Бога летіти. „Не прийшов ще час
твій — не чушу тебе на поклоні!“ —
каже їй ангел Господній і заслонив пе-
ред душею двері. Зістала ся душа в ха-
ті, лігав кругом свого тіла та розглядає
його. А тим часом зібрани ся жіночки
над тілом сідити. Сидять, як оце, позо-
ров Боже вно, як сидімо, та не добром
попреставляти поминати, а все ли-
чим словом. Одна каже: „вона мій че-
твертак на той світ занесла“, а друга,
— „вона мені боронина не віддала“, а
третя: „вона мене так і так задала“. А
душа адовий бланжено лігав, — до са-
мих жіночок припадає і хоче сказати
їм: „любчайте сестриці! любчайте су-
сідочки! не було у мене ні четвертка,
ні боронина, не було у мене і ах на
серці, як я вас задала, — то все горе
та недостатки принодили мене дуже
добро заживати і лике слово плати“,
— та не може. Вила ся душа сердешна,
вила ся тай стала знову ангела проси-
ти: відпустити мене, ангеле Господній, на
на небо: а-ж і смерти зати Бога про-
сила, що-б мені від людей відійти оно-
дала. — Не прийшов ще час твій! —
мовив і в друге ангел не пусти її
із хати.

Стала душа знову літати, на жі-
ночку розмову одухати, а жіночки-сусі-
дочки одно судить, одно судить...

Ще душо застогнала душа, аж у
оволок з досади бєт ся, а далі приле-
тїла за науку, сіла коло самого серця
свого мертвого тіла тай замовила. І
глибий жаль Господнього послання,
що він схилив ся над тілом удовиці
тай сам заплалав. Киянку ся жіночки
до тіла аж вона все сіденьки обмотала.
Тай не висли ті сіденьки, вони і похо-
вали: так ангельськими словами одро-
дову відвєсти і в труну покласти.

— Не судить — і не судимі бу-
дете! — додала до цього розказу
Христі.

— Хіба я її судила? — обізнала
ся з серцем сіденька бабуся.

— А вже-ж судила! — мовила
Мотри.

— Дивись ти! ще заводять спори-
ти ся. Найкраще нам бабуся ще що-не-
будь розкажуть. Я ось з роду у Кийні
не була, а там-же, кажуть, хороше...
Чи ти і цей рік були у вечерях? —
звернула ся до богомільної бабуся Сте-
паніла.

— Як-би то не була у вечерях!
Була і в дальших і в близьких, до ко-
ждого святаго підходила, до кождої тру-
ни прикладала ся за свою подорож — за
ті часи, що побувала у Кийні! — І
люб було слухати, як почала вона че-
тним як сіділо, різним, як та течія у
одлих берегах голосом оповідати про
Кийн, Лавру, мінені світлі, правдинні,
мучоний. Перед слухачами як на
долоні з'являли ся і золоті верхи хра-
мів-Вожих і страданія Христе, і жите
правдинні, і певозні муш грішників.
Мир-миру людий збиралося у Кийн
з різних країв, з різних земель і ні
одна жіночка, ні одна чоловік агадка
про стародавню бувалицю, що при-
пела на жива течія богомольця, не
звнула в пам'яті бабуся. Жива була бігла
за хвилиною, година за годиною, а ба-
буся що не пересказала всього. Старині
жінки почали вже кунати, молоді по-
сунули ся банце до бабуся, але бабуся
нічого не призначала і вела свою річ
все далі.

(Коментар буде.)

КНИЖКИ

придатні до шкільних бібліотек для молодіжн.

В друкарні тов. „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4.

дістати можна:

I. Видання „Рускої Бесіди“ в Чернівцях.

Ом. Понич: Бібліотечка для молодіжн, 7 розписів по 2 кор.	
О. П. Слова правди і науки (з поезій Шевченка)	сорт. 20
О. П. Хлопці садінники (з образами)	40
О. П. 25 повістей для чепних дітей	20
Ів. Синюк: Образи з природи I. і II. по	10

II. Видання „Рускої Школи“ в Чернівцях.

О. П. Десять мазок для дітей	сорт. 30
Ів. Синюк: Образи з природи	20
С. Шоймаровський: Руска читанка	2 кор. 80

III. Видання тов. „Просвіти“ у Львові.

Повістки для дітей	сорт. 54
Сестра	30
Байки	44
Історія Руси ч. I.	50
Історія Руси ч. II.	46
Великий Франкіш	32
На досвідках	44
Серед ледового моря	50
Дрібна птиця господарська, а великі гроші	40
Відкриття Америки	44
Звірята шкідливі і пожиточні	84
Кирил і Митодій	44
Фінляндія і Сахара	44
Повістки (Тіточка, Ганна і два старі богемські)	36
Батько Петро і его діти	20
Сотні роковини нар. письменства	32

IV. Видання Руского педагогічного Тов. у Львові.

Образкові видання.

Для малих дітей.

Звіринець	кор. —20
Гостинець	—20
Забавки	—20
Менажерія	—20
Квіточка	—40
Віночок	—40
Забавки для дітей	—80
Нашим дітям ч. I.	—80
Нашим дітям ч. II.	—80
Дітвчі загадки ч. I.	—60
Дітвчі загадки ч. II.	—60
Наші звірята	—20
Мала менажерія	—70
Велика менажерія	—80

Для старшої молодіжн.

Гете-Франко: Лис Микита (II. цілком змінене видання) опр.	кор. 1-80
Казки народні ч. I і 2 по 50 сот. разом опр.	1-30
Казки Андерсена ч. 1, 2, 3, 4, 5 по 50 сот. разом опр.	2-90
Байки Брандана	—3
Робінзон Чайченко 80 сот. опр.	1-10
Мірон: Пригоди Дон Кіхота (друге видання) 80 сот. опр.	1-20
Байки братів Грімів	—50

Видання без образів.

Китиця жемань 2. розширене видання	кор. —40
Ів. Левицький. Попалес. Рідвані сцени	—20
Вол. Шухевич. Записки школяра	—40
Тарас Шевченко. Кобзар для дітей	—40
Гордієнко Карпати і Римляни	—40
Юлій Верне. Подорож довкола землі кор. 1-20 опр.	1-50
Віра Лебедова. Гостинець дітям	—50
Вас. В-р. Дюнатан Сплет. Подорож Гулівера до великанів	—50
Мазьота. Без родини 80 сот. опр.	1-10
Л. К. Робінзон неілюстрований	—20
О. Нижанковський. Батько і мати, двосліп з оортен.	—20
Дітирової Чайки. Кола дерева	1-60
Вол. Шухевич. Віт Бескида до Андія	—20
Ів. Франко. Абу Каземові Капі	—40
Остань Манарушка. Короткий огляд руско-укр. письмен.	—30
Тарас Шевченко. Кобзар кор. 2-40, опр. кор. 2-80 і	3-10
Ів. Франко. Коли ще звірі говорили, казка для дітей	1-10

Віра Лебедова. Мали герої 50 сот. опрацьований	—70
Ів. Сілка. На чужині 40 сот. опрацьований	—54
Стефан Пятка. Дарунок для дітей 40 сот. опр.	—60
Оповідання для дітей 40 сот. опр.	—54
Мих. Болубинський. Оповідання 40 сот. опр.	—54
Олекса Катренко. Оповідання 40 сот. опр.	—54
Василь В-р. Подорож до краю Ліліпутів 50 сот. опр.	—64
А. Крижак. Переклади 40 сот. опр.	—54
О. Н. Маміна-Сибіряка. Дитині оповідання 30 сот. опр.	—44
А. Пушкін. Байки	—30
Ковалів Стефан. На прічках, оповід. 30 сот. опр.	—44
Покарана лиси. Козацька Кучальська 20 сот.	—30
Перша Китиця для малих дітей ч. Е. Ярошівської	—20
Малий співзвучник	—20
Леоніда Гайбона Байки	—10
В. Чайченко. Олеса; Комар; Два оповідання по.	—10
В. Чайченко. Дума про княгиню Кобзаря	—10
Дітирової Чайки. Казка про сонце; Писанка по	—10
Давінок. з року 1892—1900 по	6—

(Видання „Просвіти“ і „Педагогічного Товариства“ дістати можна в книгарні Наукового Товариства імені Шевченка ул. Чарнецького ч. 26 і в книгарні Станіславській ул. Руска ч. 3, у Львові.)

Найтаньші
друки для шкіл народних

можна получить лиш в

друкарні „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

Classen-Buch	аркуш 4 кр.
Wochen-Buch	4 „
Auszug aus der Schulbesuchs Tabelle	3 „
Lehrerkataster	1 1/2 „
Schulkataster	2 „
Jahresausweis	1 1/2 „
Inspektionsbericht (два аркуші)	4 „
Schulversäumnisausweis	2 „
Quartal-Ausweis	2 „
Свідчення віхидні нім. і рускі	2 „
Gestionsprotokoll	3 „
Карти німецькі і рускі	2 „
Свідчення увільнення німецькі і рускі	2 „
фрепрезентацийні рускі і німецькі	2 „
Schulmatrik	2 „
Inventar	2 „
Katalog der Schüler Bibliothek	2 „
Competenten-Tabelle	2 „
Qualifications-Tabelle	2 „
Aufforderung zum Schulbesuche	2 „
Zaniznane	2 „
Повідомлення шкільні рускі і німецькі	2 „
Arbeits-Zeugnis	2 „

Рік заснования 1892.

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, Ринок ч. 10. (дім „Просвіти“)

перше і одинок руско Товариство аскураційне, обезпечує будинки, і всі предмети довгими проти шкідливих.

„Дністер“ праворучили Приосвяти. Ординаріати Вел. Духовенства і вірним всіх трех Епархій.

Фонди гваранційні „Дністра“ з днем 31-го грудня 1900

Фонд резервний	311.540 кор. 11 сот.	} разом 520.406 к. 65 с.
Резерв премій	171.942 „ — „	
Фонд емеритальний	30.924 „ 54 „	

Тариф „Дністра“ дуже умірновані. Надлишка річна розділяє ся між членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту з премій.

„Дністер“ винятков до 31. грудня 1900 відшкодувань 2.120.834 кор. Шкоди ліквідують ся безпосередньо в присутності Держата і 2 членів.

Поліс „Дністра“ приймають при помичах гіпотечних: Банк краєвий і Банк опадирети у Львові, Коломиї, Самборі, Долній, Снятині, Городені, Теремболо, Заліщицях, Городку, Ярославі і Богородичах.

На жите треба обезпечити ся тільки через „Дністер“ в Товаристві взаїм. обезпечень в Кракові; з таких обезпечень через „Дністер“ іде часті провізи на рускі публичні доброділи ішли; поліс і вкоти виділя Краківське Товариство рускі.

„Дністер“ пошукує спосібних агентів, особливо селян господарів в окрестностях, до яких нема близько агенцій „Дністра“. — Агенти заробили вже 274.964 кор. провізії. — Зголошення о агенції треба вносити до Дирекції у Львові.

Селяни обігають ся тільки о агенції „Дністра“.

Від огню обезпечайте ся тільки в „Дністрі“.

На жите обезпечайте ся тільки через „Дністер“.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
отворена в неділю і свята від 9 до 11 години рано.

Виходить в Чернівцях
що середа, п'ятниця і неділя.

Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петрівська ч. 2.

Рукописи публікують лише на попередню
виправку. — Редакція не несе відповідальності
за зміст своїх матеріалів.

БУКОВИНА

Передплата на „Буковину“

на рік	20 Кор.	—	сорт.
на пів року	10	—	—
на чверть року	5	—	—
на місяць	1	—	70

Посилання число копійок 15 сот.

Передплата і відшкодування за вартість
плати в Чернівцях.

Про з'їзд буковинських учителів і учительську краєву конференцію.

Ми помістили в „Буквині“ справозданні про з'їзд уч. учителів і V. буковинську краєву учительську конференцію, що відбулася перед місяцем в Чернівцях. Тепер хочемо сказати про оба збори кілька слів із свого боку.

Склад, настрій, перебіг і добуток вісних і офіційних зборів уч. учителів був вельми різний. З'їзд імпонував великим числом присутніх, зате не міг вдовольнити славою участю в нарадах, бо крім кількох референтів промовило дуже мале число бесідників, а й те мале число промов не внаважалося особливим змістом. Не можемо сю недостачу приписати тій обставині, що на з'їзді не було учителів спосібних до висказання вісних думок, а добачаємо хибу в тім, що з'їздом опанувало кілька, що настроїли свої фрази на таку нуту, під яку не хотіли понахилити члени учительства ставати до хору. Тим кільком, що надали з'їздові такий тон, належить приписати, що зі зборів відійшов не один неповинно уражений, та що добуток з'їзду не був дуже вдовольняючий, бо ухвал запало дуже мало таїх тотіх недоліків, уривочні. А іменню не вдалося з'їзду із того боку, що ізза некоректного поступовання приготування комітету, котрий не уважав потрібним запросити, кого належало, з'їгнорували з'їзд не тільки шкільні і краєві влади, але навіть представителі міста. Вираз обурення

на се, висказаний з'їздом, збільшив ще сю невдачу.

Яка користь буде із сего з'їзду, покаже будучість, а іменню, які кроки і як їх починити виконавчий комітет, вибраний з'їздом.

Пригадуємо ся тепер другим збором, себто краєвій уч. конференції, що складала ся з вибраних усім учительством делегатів, отже мала законне право промавити іменем всего учительства Буковини.

Настрій серед членів конференції був зразу войовничий внаслідок того, що певна часть делегатів зістала вибрана під гаслом а мабути і під усливом „різкого тону“ тих самих, що заініціювали з'їзд. Та повага наради, яка із самого початку запанувала в конференції, а головню справозданне про виконання ухвали 4. конференції, привнесла і тих кількох, що може бажали собі „геці“, трактувати справу поважно і розважно. Се й причинило ся головню до богатого добутку з наради конференції, а між її ухвалами бачимо не тільки тих кілька, що повзало на з'їзді, але й багато вищих важливіших і докладніших, які силою добре обдуманих аргументів і одностайності, з якою їх прийнято, не проговорять безслідно.

Із неодної суперечності, в якій стала конференція супроти з'їзду, головню дотично свого настрою, належить піднести один важний факт, що мусить вплинути на дальній настрій між учительством на Буковині і їх дальнє поступованє.

Ото краєва конференція висказала в імї всего уч. учителів, і то устами одного делегата, що як раз стоїть на чолі радикального ру-

ху між уч. учительством, краєвій раді шкільній сердешну подяку за її ширю дбайлість о шкільництво і учительство. Така заява із уст одного з учителів т. зв. „острийшого тону“, вимушена одною силою особистого переконання, що шкільна власть сповняє ширю свій обовязок, повинна переконати все учительство, що не шкільні влади винуваті тому, чого ще не досяг шкільництво і учительство, а се переконання повинно звернути їх увагу і роботу в инший бік, а не проти шкільних властей. Учительство повинно звернути ся зглядом поліпшення своєї долі до кого иншого, а іменню до сойму, що розпоряджає фінансами, від котрих одною й залежить піднесенє матеріального стану учителя а й усунення недостатків у самім шкільництві, як будова відповідних шкіль, і др. хиб, які єниняють розвій нашого народного шкільництва. Дотичні пропозиції шкільних властей лежать у наділї краєвим а его задоволює і обовязком є рододобути на все те потрібні гроші. Отже до виділу і сойму краєвого повинен звертати ся голос уч. учителів о поправу долі своєї і народного шкільництва. В сїм дїлі повинно учительство спирати домагання шкільних властей. А щоби слово учительства було важке, на те треба не тільки одностайного але й рішучого, а що більше, поважного поступовання всего уч. учителів. Задля одностайності треба спільної організації учительства, а щоби вона мала повагу і вагу, мусять на чолі організації стояти поважні і розважні люди. Та про се поговоримо иншим разом.

Перегляд політичний.

Про галицькі вибори, судять Нїмці в віденській часописі Information ось як:

„З оглядом більшости без сумніву двох третин в галицькій соймі, приймає консервативне сторонництво велику на себе відічальність. Оно мало вправді від почину конституційної доби, отже від 40 літ, все більшість в соймі, і не перестало бути відічальним за долю краю і его населення — однак не можна его виправдати від нині, що брало все те дуже легенько і спонияло свої обовязки лише вельми недостаточо. Наколи-б се сторонництво в свідомості великої на нїм спониваючої відічальності, було більше дбало про добро краю, як про механічне лише удержанє свого панованя, було-б заведбанє Галичини у всіх напрямках, матеріальним, інтелектуальним і моральним, не досягнуло таких розмірів, котрі додають закладам і нападам противників зглядного оправданя. Наколи консервативне сторонництво хоче бути чесним і щирим супроти себе самого, то мусить з калямем признасти ся, що найважливіші придбання для Галичини, політичні, як економічні, в переважній части не є его ділом, а часто послїдували проти его опозиції. Перша головна залягання в краю, Кароля Людвіга, як і львівсько-черновецько-леська, виїшли вправді з могутнього почину князя Саміги, але всі инші лінії, що творять таку значну сітку, повстали з стратегічних зглядів. Завершенє польського язика урядового і

Літературні замітки.

I.

Нераз на вечереках, устроєних на честь сего або того поета, або в друкованих опісках їх поезій, ми чуємо або читаємо се, що на думку бесідників і критиків найцінніше в сих поезіях. На щож найвразніше звертають вони увагу? Ім подобають ся найбільше сї слова поетів, що містять у собі націоналізм або євсупіальні гасла. І так що року на сотнях вечерів на честь Шевченка ми чуємо его слова: Свою Україну любіть... Учїте ся, брати мої... Добро найкраще на світі то братозлюбє... Обняміте, брати мої, впливеного брата і т. д. Сї похвалювані гасла уже й абрано до куні і подано публіці як „золоті“ слова поета.

Я не думаю вмєшати вартости таких краєномовних поетичних відозв, вони спонивають свою задачу у публіці, так як спонивають її і десять заповідій Божих. Тільки те, гадаю, можна про ті „золоті слова“ сказати сміло, що вони не заважили є найкращою примєлою поетичного твору. Вони звичайно і не є нові і, коли їм придивити ся ближше — як на приклад придивили ся вже слова: „В своїй хаті своя правда і сила і воля“ — не заважили є такі „золоті“, як то нам у празничнім одушевленю може здавати ся. Не в таких гаслах сила і краса поезії, — кождий віршороб, що

знає шже поетичне ремєсло і дає собі раду з формою — може таких „золотих“ слів навіршувати багато, коли хоче.

Найкраща частина поезій наших поетів — ліричні поезії, що в них звичайно так мало моральних слів — жде що на оцінку таких критиків, що самі хоч по натурі є такою поетів, — жде що на таких читачів, що самі не потовули ще зовсім у сїрій буденщині і хоч часом переживають мінуті високі радости або туги. До читачів таких поезій мало „тверезого розуму“, мало і „високої освіти“, — тут треба душі, що чи в шумі лісів, чи в журчанні потічка, чи в тишині місячної літньої ночі дослухає ся чогось, що є відносно або пригнітка, як до злих. Здаєть ся, таких людей між нами не є мало, — багато в нас пережило пераз „світлого“ хвилу якого-сь незвичайного зворушеня, якого-сь такого чутя, неслого, чи смутного, що нам вічно шнеда, чого воно так скоро проминуло...

І от таким би то людям читати ліричні поезії, — читати не відразу по двайцять „штук“ за чверть години, — читати не в таку хвилю, коли на подвір'ю „громегласно“ тріпають дивани, коли господар має якусь пильну щоденну роботу а господарня мусить пильнувати, щоб не збігло молоко на кухні, — на такі поезії треба відносно хвилювати, треба — так би сказали — обчищати душі зі всієї буденщини і зосереджувати духа в сїм напрямі, якого вимагає від нас поет у даній поезії. При вісних аліментів неодиє сю потребу виразно. Ріж-

породна публіка, освітло, особи єнива-нів, диригент, що розмахує руками, — все те позбавляє нас великої частини вражєня, яке може викликати у нас гарна і гарно відєлізна пісня; коли-б нам несподівано дозволило ся чути сю саму пісню дось на самоті у горах, там, щоби й єниваків не бачили, тільки пісню чути, оттоді ми зрозуміли би, що се значить, відчинити вавстєж душу для одного вражєня. Тоді знаємо чоловік сего пощоденного зворушеня, що ему потім навіть у споминах грає безконечним сном в душі і є частиною скарбу его духа. Лірична поезія так само просить ся, щоб її не читати поміж росаком і поческою, або в супроводі крикливої катарини...

Все те, що сказано було дось, ріж зовсім не нові поміж освіченими людьми, але нашої публіки, привичченї до вилапування „золотих галок“ з поезій, немов миса з борщу, може треба буз пригадати, що в такіх пераз слобоні і єні і красні озера, якими бувають добрі ліричні поезії, не зануєнає ся волюна, щоби зловити шупака, — їх уживає ся разом зі всім на одну-дві хвилині, бо вражєня минає звичайно дуже скоро. Отого — нехай скажу просто — вихована до уживаня поезії треба би вимагати в нас від тих, що виконують молодіж, бо опісля в житю не граматичні правила, не аніна тригонометрія і т. п. зогріває соняшнє тепло наші сїрі дні, — лише сєй закуток душі, в котрім ми переживаємо розуміє краси, любов до всего, що красиво і добро, підтримує наше

переконанє, що там варто жити на світі.

Бесїда про ліричні поезії певнїчайно трудна. Се так як би хто хотів говорити про запах рожи: „Моя любі, ми мусимо перше зірвати сю прекрасну рожу і обдирти її листи, відхилити отерачний олівок і т. д.“ В результаті нема рожи і розсипані листи скоро ачуть і гинуть. Чар прощай! Приложїть ви багальну шкільну методу вилапування прасних слів і порівнянь, на приклад, з сєй чудової поезїї Айхендорфа:

Mondnacht.

Es war, als hätte der Himmel
die Erde still geküsst,
dass sie im Blüthenschimmer
von ihm nur träumen müsst:

Der Wind ging durch die Felder,
die Aehren wogten sacht,
es rauschten leis' die Wälder,
so sternklar war die Nacht.

Und meine Seele spannte
weit ihre Flügel aus,
flog durch die stillen Lände,
als flöge sie nach Haus.

(Далі буде.)

На круголіній „Народного Дому“ в Чернівцях буде в сні неділю, 29. с. м. о 6 годній пополуночі гра о загороді для пани і панічок, панів і панічків, на яку сим запрашає ся.

Доповнючі вибори до ради державної. Здав ся, що відомий, яку виставива воззеса народна партія (читай др. Янко Фльондор) до волюського народу, не падають ні наймощнішого обличчя. Навіть в Сторожинцях, в осередку цілої партії, зусім не звикають на неї. Демонстративно заохочують проєктованого брата Теодора Фльондора до кандидатури і запрошують его на збори виборців до Сторожинців. Як нас заперечують, подісують кандидатом себича в телеграфічній дорозі. Він хочеть, як зачунаємо, відомити в екзальтованих на 29. вересня, для кожного доступних зборах, свій програм. Чи паніють си на сих зборах тавою і др. Янко Фльондор, аби бути свідком поєсторонних симпатій для свого брата, — се, конечно, годі сьогодні в певностію определити.

3 університету. В понеділок, 23. с. м., вступили в свої уряди вибрані на рік 1901/1902 академічні функціонари, а імено: проф. др. Євдоким Вороний як головний магистр, а з ним декан: теологічного факультету проф. Євдоким Попович, правничого проф. др. Євдоким Ерш і філософічного проф. др. Кароль Зеліна. — Сего самого дня зачаті також в порядочних інскрипціях, які муть продовжати ся до дня 8. жовтня.

В Шипинцях, повіту німчанського, зістала дев'ятилітня Анна Дулян падає і укусена нимомь зайнятим мабуть востеклим, немом, незнаючого походження. Єй передано сейчас п. к. повітовому лікарю для ухвалення й лікарської помоги. Нос уті і досі не міг бути виведений.

В Римі коло Ватикану відбуде ся отворення читальні „Рускої Бесіди“ в неділю, дня 29. вересня с. р. в домі господаря Матійчука. Просимо всіх інтересованих на отворення, а „Руску Бесіду“ о виславте своїх делегатів.

Іван Величко,
господар в Римі.

Розправа кари против убийника президента Мак-Кінлея відбуде ся — як доносить з Нью-Йорку — в іторок і потриває коротко, бо оборонці обіцяють ся дати до шквалу, що Чоліш в хвили сповніти злочину був не при здоровій умі. Чоліш буде певно засуджений на кару смерті.

„X-Strahlen“ виходять у Відні три рази на місяць. Адреса редакції і адміністрації: Відень, XVIII, 1. Währinger Gürtel 111. Bei поштовій ся досі члена дістати можна, також поодинокі, в друкарні тов. „Рускої Ради“ в Чернівцях, ул. Петровіча ч. 2. — та в нині-

— Ось не займай, дочко, дитини, — най йому святі ангели сити ся. Іди сама сюди та подиви ся на душу своєї матінки рідненької, — звернула ся до Одарки богородиця бабуса. — І рада-б нешла до нас, диточко своїх, припаста, і рада-б чачея своїх членів обняти, та не її воля, не її сила. Обернула ся вона мухою, прізвиська на хвилючому, таї полетіти вона знову під своїх сиріточок. Ставай, дочко, та моли ся Богови, щоб святі ангели йї до престолу дорогу улаштували а святі архангели за її гринну душу перед угодишками Богинями зустріли ся.

Жіночки перекрестили ся, а Одарка стала поруч а бабусею бити помани.

Увійшов Макар, а з ним у сіді два чоловіки. Вони вили по лонці вилузу. Муха перелетіла на парогі, і всі пали по широту: на яку сторону віддала муха, тої страни і починали араз. Вся отава була добре приправлена, до того і час був пізній, і жіночки вечерали емашию; Макарови-ж не йшло а голови, що він продає телячку і він ледве навіть пригубив чарку.

— Не жур ся, Макаре! Не сумуй! Не тілюсь світлу, що у вікнах: ось десь Бог, відбудемо сороковини, то і заставимо тебе. Тобі з дітками без хазяйни не можна, а у нас а недалечко підхола мішка: чи поирати, чи помити, чи на поле робити — а дві Тетяни управити ся, — мовила Гориня.

— Тетяно, царство її небесне, останніми часами зовсім неспосібна до роботи була, — додала Мотра.

гарній науц. тов. імени Шевченка у Львові, ул. Чарнецького ч. 26.

Жидіасне і богацке не пропаде. Властительові мінальні грошей у Львові П. Понаса уградено перед 11 днями лиш 80.000 корон. Сі неї гроші відзначая позавчера Понас що до арештара. Цілих 10 днів сіджали агенти за злодіями і не могли їх найти, аж вчера озучайно попали на сід. Діло було таке: Козь подуци прийшов до парії Майвельса при ул. Котлярів у Львові якийсь пакоп, ставий гість, сів парії і при імені запитав властителя, яким гриним має заплатити: золотими чи паперовими. Властитель відомив, що ему се рівнодушно. Гість витягнув золоту 10-франківку а угорським етемілем і просив віддати решту. Властитель не знаючи вартості греша, дав гостеві 2 першої завадки і цілава ерзянерського челядинця Байна змінив золотий грин. Байн пішов прямо до контори Понаса. Старий каспер Понаса, Мунд, главув на золоту монету, котрої памітної нечи уградено а контори відкадесять штук, і запитав Байна о походження монети. Коли дізнав ся, що якийсь гість платив золотом в треторядній парії, вийшов за Байном і попросив его на поцілку. Звідтам писаво двоє тайних агентів, Фінельштайна і Вайнштока. Агенти застали в парії високого брутна, як по мундзі витріпав ся на ліжку. На питання, звідки має золоту 10-франківку, незнаючий відомив, що одержав в шинку, однак се показало ся брехнею. Тоді его арештовано і приведено на поліцію, де він признав ся, що називав ся Франц Дутевич і прийхав перед двома днями з Росії і що нігде не злишався. При ревізії найдено при нем 100-ривських банкнот, а на долонях ще не вигоні монет. Се у певнило комісара, що арештований а злодієм з контори Понаса. По вірмі на монет черевних відзнак агенти, що він мешкав при ул. Шевченків 11 А, аї своєю тіткою 30-літню Марією Долобовакою. Мимо єї протесту переведено ревізю в хаті і на самім початку найдено в коши під брудом зашиті в мішечку рубль золоті і срібні, а в шухляді було окромо 19 штук золотих 10-франківних, папирот і інші папери виставлені на імені Івана Бутковського а Ковна. Коли переведено ревізю, Бутковський сідів в палаті і курив, аби не дармувати, а п. Понас потерпів дожидаючи висідку. За годину повернули агенти а комісарем і тоді Бутковський признав ся до всього і описав як дістав ся до контори: Два дні перед крадіжкою міняв в конторі Понаса рубль і тоді оглянув ситуацію. Ще того самого дня залуни потрібні знаряди і вночі дістав ся до ниниці до вибив дну в стелі; другої ночі докінчив роботу, але при розбиванні пасп естратив багато часу і дістав ся до неї

— Два місяці ні до холодної води. Візьметь ся було хату вимести, таї то не подумав, — згодив ся Макар.

— Тож-то й а! А Столярху пат не вольмо! — завважала Гориня.

— Про Столярху нічого і казати — добрий робітник! — підхоили чоловіки.

Макарови пригадала ся низенька, гладка жінка, ропів сорос і ніс, з маленькими, на явси порізаними очима, тонкими, мішко сінцевими губами, великим, горбатим носом, — серце його бачиче зашмідло, і він мимоволі тяжко зітхнув.

— Не до любови, чи що? — запитала його Мотра. — Мину, серце, час перебирати, — бере, яку припадесть ся.

— Не підє вона за мене, — відповів хмурно Макар.

— Підє! — заспокоїли в один голос жіночки.

А муха ніче прочула останні слова: затріпала крильцями, підняла ся під саму стелю, загула, заважала за всю хату, принала до голівки сонного Сидора та злила на він, невідомо куди.

(„Київська Старина“).

аж о 7-ій годній рано. За пів години вийшов через певність а кипінням нажитий золотом і а пачкою паперів під нахою. Хотий має гроші, жиді азначайно як передше, аби не апертати на себе увагу. Першу золоту монету хотів змінити в парії, де був постійним гостем. Дальше знавав, що перед двома роками мав крамник при ул. Мінявчя ч. 9, у Львові, але его продав і переїхав ся до Росії. Бутковський признав ся, що крадіжми допустив ся сам один і не має ніяких співісників. Се може бути правдою, бо при ревізії найдено у него всі гроші переідені в конторі п. Понаса, а навіть більше о стокадесять рублів. П. Понас одержав ще того самого дня свої гроші і партієні папери.

Відгомони. Найсильніший відгомін є в печері коло Віборга в Югандії; оповідають, що раз припохотано криками в печері неприятели, котрий панав на Югандию. — Замок Сімонетта в Льомбарді має на подвір'ю 40-скаланий відгомін. Замок називав ся від імени славної сьвінчанки Сімонетти. Она сьвіпала раз в кімнатах і йї казали, що на подвір'ю зібрав ся значне число публіки, а коли по єї сьвіп роздали ся численні озлески, показало ся, що сьвіпу слухав лиш сам єї наречений; за той жарт зірнула она а своїм нареченом. — Відгомін а Роствент коло Іакофа в Швейцарії повтарає свій підпалювачий кусяни на трубку о два томи вище, відтам повтарає его другий відгомін о том вище, а поліції третій ще тон вище. — Відгомін в Руєн повтарає медіодню дивовижним способом; тони розходять ся і анова сходять ся, на хвилю устайють, а відтам відливають ся ще сильніше; а пралої і аної сторони чути рівночасно тони, а відтам сходять ся разом і творять дует; сьвіпаючи не чує відгону, а слухачі не чуять сьвіпаки, лиш відгомін. — Скали Льюрелай над Реном повтарає склад 17 разів, а відгомін на кораблісті майдамі в Кассель 19 разів. — В Альпах дав Веттергорн відомий відгомін і повтарає в ілюсти довшу медіодню, але так вище, що адзесь, мов то а значного віддалення. — Розуміє ся, що у всіх тих місцях треба відповідно устайити ся, щоб почути відгомін.

Лис паністник. В Перегінську — як звістам пишуть — тягав ся по огородах під весни через цілий день лис і забрав єдиним куря, качки й гуся тами в їх очах а перед хати. Наробив уже шкоди в дробі на 200 зр., а нема такого чоловіка, щоб его згадлив! Хай-бороби не мають стріліб, а ліси не мають часу засідати ся на него. Лис так доів людям, що хотять удавати ся о поміч до правительства, аби зробило лад а тим лисом.

В Генуї розпуила ся канона при вправках артилерії. 20 жовтнів в мить роїрвало на дрібні кусяни, а поодинокі часті їх тіла, як пильці, ула, кістки, снади немов страшний дощ перед до крайності називалими янтелеми міста на землю. Окрім того зістало еще ниниш 15 жовтнів убитих а 30—40 тяжко ранених. Один із побитих офіцерів збожжовів на місці.

Желінична катастрофа. Сими днями припадала ся коло Пальоти, недалеко від Турн-Северину одна із найстрашніших желіничних катастроф, які зналі досі в Європі. Взяв 40 людей естратію жинте. Несчасте повстало в тот спосіб, що бремзер поєїшого потягу, їзавшого а Буварешту і опустившого етацию Пальота перед кількома мінутами, задержав потяг через тягнені ливни небезпеченства. Він уїдів був коротко перед тим сінгаль небезпеченства на їдучім азад в тім самим напрямку потягу товаровім, і не міг собі вилєити, що ба она мали властиво означати. Не підете припадково ся о 2-й год а вночі, на спадвоім терені. Властивою причиною его була та обставина, що гальми товарового поїду повсували ся, через що сей поїд пройхав в 7 минут такий кусян дороги, котрий нормально має в 62 мінутах пройхати. Оба потяги зіїхали ся до купи в котловині, в котрій як раз задержано поїд поєїшний. Тотроїний поїд сїхав ся а 16 повіре-вервоарів, наповнених нагою. Наота видздала із тріснущих 14 повів і наповнила котловину. Коло ушкодженої аломотивної ливки ся она і почала страшно горіти. Все, що уїдїло від столжовеня, почала жерти немилосердя

похумін. Далеко сьвітлв ся погоні і чути було страшний приви умиравчих в огні. Тільки машинистом і паличом потягу поєїшого та бремзерови на надї потягу товарового удало ся утечи не ушкодженими.

Штучка посередника купецкого. У Відні відбула ся в середі розправа перед судом присяжних против редактора еляної часописи різняків Ігн. Штінгля, котрий в своїй часописі зробив закид купецкому посередникови Гальпернові, що він ділав сьвідомо на шкоду різняків і продуцентів. Гальперні заіваив Штінгля о обиду чести і в наслідок того відбула ся розправа. Штінгль доказав сьвідомі, що Гальперні діставили від ановго галицького продуцента транспорт худоби, через цілий час торгу відкадав оферти різняків, котрі давали ему від 64 до 70 к. за 100 кіло живої ваги, таї, що остаточно не продав худоби. Тоді Гальперні ніби то зробив велику ласку продуцентова галицькому і залуни від него цілий транспорт по 50 к. за 100 кіло живої ваги, через що зробив годівельники велику шкоду. По переведеню того доказу присяжні 11 головами уїзнили обжаданого від вини.

В руках Маєї. Члени тайного товариства, званого Маєї, доустили ся сими днями знов несподівано сьмілого розбою коло Манори на Сициї. Один із найбогатших властителей бізної поєїлости в тих еторонах Кавалієро Бурджіо вибрав ся був в дорогу до одного із своїх хуторів, положеного коло Палермо. Ледви що станув на подвір'ю в хуторі, як нараз обкочили его шістьох замаскованих бригадирів, котрі его зливали і замиули в кімнаті тами на его власнім хуторі. З візником зробили так само, а тою лиш ріжницєю, що его повклали на землю в шопі, де вже лежало двоє звязаних людей а то польовий і упримитель хутора, котрих бригадирі на короткий час перед приходом властителя буди аловили і звязали. Відтам вернули бригадирі до Бурджіо, приложивши ему револьвер до чола і завадали від него холоднокровно 100.000 лірів окупі. Переговори вели ся три години. Наконці бригадирі пристали на те, щоб їм Бурджіо виплатив 10.000 лірів, скоро они пішуть одного із своїх людей по гроші. Бурджіо написав тоді лист до своїх жини і кавав їй виплатити умовлену суму тому, хто їй той лист піддасть. Один з бригадирів підняв ся занови лист до пані Бурджіо. Коли она той лист прочитала, сказала, що має гетьвово всего лиш 5000 лірів а другу половину вистарає ся в короткім часі. Бригадирі вняв тих 5000 і пішов, а на другу половину вже не чекав. Незадолго по тім розбиваки пустили Бурджіо на волю, а самі щевли без сідку.

Телеграми „Буковини“.

Відень, 23. вересня. Міністер Резек був нині рано у Цесаря на аудієнції.

Прага, 23. вересня, 29. вересня мають відбути ся збори молоді-чеських мужів довіри.

Преторія, 22. вересня. Близько місцевости Льоват напали Бури під начальством Круїнгера на англійський табір, при чім Англичане потерпіли великі страти. Межи убитими знаходять ся один полковник.

Кіль, 22. вересня. Вчєра відїхала відєн російська парона пара.

Ріо-де-Жанейро, 23. вересня. В Матогросі вибухав революції.

КНИГИ

для нас райфайзеньських
и тавом

відповідні друки

можна дістати лиш в друкарні тов.
„Рускої Ради“ в Чернівцях.

КНИЖКИ

придатні до шкільних бібліотек для молодіж.

В друкарні тов. „Рускої Ради“
в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4.

доставити можна:

I. Видання „Рускої Бесіди“ в Чернівцях.

Ом. Попович: Бібліотечка для молодіж, 7 річників по 2 кор. сот. 20
О. П. Сазона прити і науки (и поезій Шевченка) 40
О. П. Хлопів садівник (з образами) 20
О. П. 35 повістей для чимих диточок 10
Ів. Синоє: Образи з природи I. і II. по 10

II. Видання „Рускої Школи“ в Чернівцях.

О. П. Десять казок для диточок сот. 80
Ів. Синоє: Образи з життя і природи 20
С. Шойваровський: Руска читанка 2 кор. 80

III. Видання тов. „Просвіти“ у Львові.

Повістки для дитяй сот. 54
Сестра 30
Байки 44
Історія Руса ч. I. 50
Історія Руса ч. II. 46
Венетин Франціан 82
На досвітках 44
Серед ледового моря 50
Дрібні птиці господаря, а великі гроші 40
Відкриття Америки 44
Звірі та швиді і пожиточні 84
Киря і Митодій 44
Філадельфія і Сахара 44
Повістки (Тіточка, Ганна і два старі богемольці) 36
Батько Петро і его діти 20
Сотні роковини нар. письменства 82

IV. Видання Руского педагогічного Тов. у Львові.

Образкові видання.

Для малих дитяй.

Звіринець кор. —20
Гостинець —20
Забави —20
Менатерня —20
Квітуча —40
Виночок —40
Забави для дитяй —80
Нашим дітям ч. I. —80
Нашим дітям ч. II. —80
Діточі вигадки ч. I. —60
Діточі вигадки ч. II. —60
Наші звірі та —20
Мала менатерня —70
Велика менатерня —80

Для старшої молодіж.

Гете-Франко: Люб Милита (II. цілком змінене видання) опр. кор. 1-80
Базки народні ч. I і II по 50 сот. разом опр. 1-30
Казки Андерсена ч. I, 2, 3, 4, 5 по 50 сот. разом опр. 2-90
Байки Бранчачіола —3
Робінзон Чайченка 80 сот. опр. 1-10
Міром: Пригоди Дон Кіхота (друге видання) 80 сот. опр. 1-20
Байки братів Грімів —50

Видання без ображів.

Китиця желань 2. розширене видання кор. —40
Ів. Лєвничий. Попались. Різдвяні сцени —20
Вол. Шухевич. Записки школяра —40
Тарас Шевченко. Кобзар для дитяй —40
Гордієнко Карпатицький і Риндани —40
Юлій Верне. Подорож дощогола землі кор. 1-20 опр. 1-50
Віра Лебедова. Гостиниць дітом —50
Вас. В-р. Дюнатан Свєт. Подорож Гулівера до величаві —50
Мальота. Без родичи 80 сот. опр. 1-10
Л. К. Робінзон неілюстрований —20
О. Никанковський. Батько і мати, двохліт з фортеп. —20
Діпрірової Чайки. Коза дєреза 1-60
Вол. Шухевич. Віх Бєсєда до Андїа —20
Ів. Франко. Абу Казємові Каві —40
Остан Макарушка. Короткий огляд руско-укр. письмен. —30
Тарас Шевченко. Кобзар кор. 2-40, опр. кор. 2-60 і 3-10
Ів. Франко. Коли ше звірі говорили, казка для дитяй 80 сот., опр. 1-10
Віра Лебедова. Мали герої 50 сот. опр. 1-10
Ів. Сніака. На чужині 40 сот. опр. 1-54
Стефан Пятка. Дарунок для дитяй 40 сот. опр. —54
Оповідання для дитяй 40 сот. опр. —54
Мих. Коцюбинський. Оповідання 40 сот. опр. —54
Олекса Катренко. Оповідання 40 сот. опр. —54
Василь В-р. Подорож до краю Лїтїутів 50 сот. опр. —54
А. Крижський. Перекази 40 сот. опр. —44
О. Н. Маміна-Сибїряка. Дитячі оповідання 30 сот. опр. —30
А. Пушкін. Байки —44
Ковалів Стефан. На річках, оповід. 30 сот. опр. —80
Покарана лоз. Комедія Кучальської 20 сот. —20
Перша Китиця для малих дівчат. Е. Ярошинської —20
Малій сьїніаннє —10
Леопіда Глібона Байки —10
В. Чайченко. Олекс; Комар; Два оповідання по —10
В. Чайченко. Дума про княгиню Кобзаря —10
Діпрірової Чайки. Казка про сонце; Писанка по 6—
Дзвінок з року 1892—1900 по 6—
(Видання „Просвіти“ і „Педагогічного Товариства“ доставити можна в
книгарні Наукового Товариства імені Шевченка ул. Чарнецького ч. 26
і в книгарні Станіславів ул. Руска ч. 3, у Львові.)

Найтаньші

друки для шкіл народних

можна получить лиш в

друкарні „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

Classen-Buch	аркуш 4 кр.
Wochen-Buch	„ 4 „
Auszug aus der Schulbesuchs Tabelle	„ 3 „
Lehrerkataster	„ 1 1/2 „
Schulkataster	„ 2 „
Jahresausweis	„ 1 1/2 „
Inspektionsbericht (два аркуші)	„ 4 „
Schulversammlungsbescheinigung	„ 2 „
Quartal-Ausweis	„ 2 „
Свідчення віхїдні нїм. і рускі	„ 2 „
Gestionsprotokoll	„ 3 „
Кайти нїмєцкі і рускі	„ 2 „
Свідчення унїверситету нїмєцкі і рускі	„ 2 „
„ фреквєнтаційні рускі і нїмєцкі	„ 2 „
Schulmatrik	„ 2 „
Inventar	„ 2 „
Katalog der Schüler Bibliothek	„ 2 „
Competenten-Tabelle	„ 2 „
Qualifications-Tabelle	„ 2 „
Aufforderung zum Schulbesuche	„ 2 „
Zanizwane	„ 2 „
Повідомлення шкільні рускі і нїмєцкі	„ 2 „
Arbeitszeugnis	„ 2 „

Рік заснована 1892.

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, Ринок ч. 10. (дім „Просвіти“)

перше і одинок руске Товариство асєкураційне, обезпечє будинки,
і всі предмети движимі против шїд огневих.

„Дністер“ припоручили Приєднан. Ординарієти Всє. Духовенству і
вірним всіх трєх Єпархіа.

Фонди гваранційні „Дністра“ з днем 31-го грудня 1900

Фонд резервовий	311.540 кор. 11 сот.	} разом 520.406 и. 65 с.
Резерва премій	171.942 „ — „	
Фонд спеціальний	6.000 „ — „	
Фонд емерітальний	30.924 „ 54 „	

Тарифи „Дністра“ дуже умірковані. Надвизка річна розділяє ся між
члєнїм в єормі зворотів. За рік 1900 дістають члєни 8% звороту
з премій.

„Дністер“ анїлатив до 31. грудня 1900 відшкодував 2.120.834 кор.
Шкоди ліквідують ся безпозовочно в присутності Дєлегатів і члєнїв.

Полїси „Дністра“ приймають при позичках гіпотєчних: Бани прав-
ний і Каси опадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долнїї, Снятині,
Городенїї, Терєбовані, Залїшань, Городку, Ярославі і Богородчань.

На житє треба обезпечити ся тїлєко через „Дністер“ в Товаристві
взаїм. обезпечень в Краєві; з таких обезпечень через „Дністер“ їде
часть проїзні на рускі публичні добродїїні ціли; полїси і квоти ан-
дє Краєвє Товариство рускі.

„Дністер“ пошукує спосібних агєнтів, особливо сєлєи господарів в
окрєстностях, де єще нема бачько агєнцій „Дністра“. — Агєнти за-
робили вже 274.964 кор. проїзні. — Зголошеня о агєнстві треба
вносити до Дирєкції у Львові.

Сєлєни обїгають ся тїлєко о агєнстві „Дністра“.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

отворєна в недїлю і свїято від 9 до 11 години рано.

Виходить в Чернівцях
що середа, п'ятниця і неділя.

Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петрівська ч. 2.

Рукописи повертає ся лише на неперодичні
запитання. — Рекламічні повідомлення
платні від початку.

БУКОВИНА

Паредплата на „Буковину“

на один рік	20 Кор.	—	сост.
на рік року	10	—	—
на чверть року	5	—	—
на місяць	1	—	70

Подорожні чеків поштує 16 сот.

Паредплата і доставити ся на ісправні
платні в Чернівцях.

Політична ситуація на Буковині.

Три роки тому були останні вибори до б.у. союму. Коаліція Русинів, Німців і Вірменів, заключена ще перед тим у б.у. союмі, вишилась із останніх виборів союмовою більшістю. Та небагом не стало і її дові впливових провідників а то і між Німців християнина Рота і жидів Тітінгера а і між Вірменів Стефановича, котрих забрала немилосердна смерть на президиуму школи краю і тої більшої союмової, що її підбило ся на стій останній особливі підчас останньої сесії союмової. Зі сторони Німців і Вірменів не стало провідників, що би мали волю а тим менше силу до удержання єдності в тій більшості. Клюб більшості відбув ледво кілька засідань, а її ті не видали майже ніякого реального добутку, ба навіть зв'язь між сполученими партіями ставала з кожним днем слабшою, а під кінець сесії пішла кожда партія своєю особною дорогою так, що тої більшості майже не було, ба денні справи рішено голосами зовсім иншою, припадкової більшості, котру ввела до купи тотожність інтересу в давнім поданокім випадку, а по більшій частині заважали ухвали одностайно або майже одностайно без ніякої опозиції, що її так швидко, коли об'являла ся, на один тільки голос Янка Фльондора, або десь-не-десь Бена Штраухера.

Ся звичайна одностайність ухвал союмових не є, і то не тільки після думки одних Русинів, що в своїх правах зазнавали і на Буковині

нераз гіркої майоризації, ніяким нешастям, а протинно ознакою, що ухвали були конечні і підв'язані. І з такого боку нема чого жалувати, що дотеперішня союмова більшість не мала нагоди зазначити, чи вона ще існує чи ні, хоч як цікаво се питання для краю а може ще більше для журналістики. Та чого не дожидали ся люди зі союму, те проявило ся по союмі у газетарській війні, яка веде ся й до нині й представляє нам теперішню політичну ситуацію на Буковині ось як:

Майже всі партії консолідують ся у внутрі, щоб стати по можливості о власних силах і тоді аж глядати за союзниками. Німці розділи ся вже рішучо на дві групи, християн і жидів, хоч перші раді би зі всіх сил не попустити до політичного відокремлення жидів. Та дарма, формальний розділ довершений заложеном особного політичного товариства жидівського під проводом посла Штраухера, а органом сей партії є покищо Бук. Post. Німецьке інтерконфесійне політичне товариство, що числить до ся ледво трох жидів, остає під проводом посла Скедди а органом Бук. Nachrichten. Сей розділ б.у. Німців в політиці відібсе ся лише на малій участі в сій інтерконфесійній товаристві і на газеті Бук. Nachrichten; для політичних інтересів б.у. Німців нія маловажний, бо з горі можна надіятися ся, що жиди й на далі спирали муть на національний інтерес Німців, хіба що своєю особною організацією підтримувати муть вплив своїх людей. Отже обом німецьким партіям розходити ся не більше о личности, впрочім їти муть обі до одної мети,

себто удержання німецького впливу на Буковині.

І Волохи розійшли ся на два боки. Супроти ніби уміркованих, а властиво хитрих старих, що пишмуть справ волоських пишком-тишком, стоїть радикальні крикуни, що загарбали-б усе силомістю. Стари не мають доси свого органу волоського (ім байдуже, що каже про них „народ“), за те придбали тепер Бук. Post, що ще вчора їх побивала а служила радикалам. Волохи-радикали знов мали доси Destepar-ю а до неї долучали ще й Bukowinaer Journal, що повинні ся власне позавчора і писаний зовсім в тоні Destepar-і. І обі волоські партії стремлять до одної цілі, себто волоського пановання в краю. Радикали-крикуни поборюють тільки тактику старо-волоську, піднимають крик і за кождою дрібницею і піддержують та збільшують посередню ніби-умірковану доматану протинної волоської партії.

Вірмени, а властиво їх опікуни Полки дбають через своїх послідів-дичів, котрим вторує ин орган Gazeta Polska, ба навіть краківський Czas, о нові польські здобутки на Буковині, що й ростуть з кожним днем. Одностайність горетки б.у. Полків, вага кількох вірмено-польських голосів у малім нашій союмі та підмога зпоза границь краю зробила їх політичним чинником і на Буковині.

В національній згляді заходить суперечність інтересів польських а німецьких в католицькій церкві, в котрій доси є Полки горю. Ізза сего й вибухає від часу спір між обома не тільки в газетах, але і в иньшій спосіб, от як із нагоди низатації архієп. Більчевського, під

котрого депутация німецьких католиків зажадала в рішучий спосіб, щоб католицькі священники закинули польонізаторську роботу; архієпископ і прирік повну рівноправність і підчас свого побуту в Чернівцях промовляв все перше по німецьки а відтак аж по польськи.

А б.у. Русини? На щасте не приходять ся нам сего разу парі-кати на самих себе, як то звичайно на жалі годі оминати. Перед усім констатуємо відрадний факт, що в буковинській союмі помімо поро-жої нам ординації виборчої є вже п'ять руских послів та що всі вони творять один руский клуб що постанав доси згідно у всіх справах. Се не аби-який успіх в порівнянню з недавньою соромною минулистю.

А поза союмом? І тут нема вже між б.у. Русинами того віро-гіветства, яке панувало до недавня. Число негаторів рускої нації зійшло на кілька одиниць, а їх вплив у публичнім житті рівняє ся зеру. За те росте в наслідок невпинної праці, правди все ще нечисленною громади людей, звачіне Русинів в краю так, що сім'ю можемо глядіти в будучність без огляду на те, хто піде з Русинами а хто проти них, тим більше, що „не чужого ми бажаєм, а свого лиш права“.

Отсе образ політичної ситуації в сій хвилі на Буковині. Так скрісталізовані вже всі партії в нашій краї, а далі стануть мабуть шукати союзників. Годі вже тепер робити які комбінації, хто з ким і проти кого стане, бо крім газетарських перепалок, про котрі ми згадали в горі, панує в теперішню хвилю на Буковині мир і тишина,

Літературні замітки.

(Кінець.)

Прочитавши сїю поезію, самі поставили собі питання: „якби я писав знайомому або ученицю, чим я красає ся поезією?“ І ми нараз побачили, що ми безпоміжні, як не маємо способу, дати розумну відповідь на се питання. А не маємо способу через те, що той, кому ми хочемо се повелити, не виконаний естетично, не звертає ніколи уваги на тремтінні горі на нобі, ні на хвилюючій ниві, не вслухує ся ніколи у шум лісів і не замислює ніяких мрій у красну поезію днину. Сму змисли гору а малу галку про хліб і пере-свідченням, що красний огірок, як шов-дик, бо огірок а'ин, а шовдик не а'ин. Сего пресраєно пишати в шовлах, що се таке ablativus absolutus, віпос і соіпна, де на світлі в Кім'яччій і Діалогісї і т. п., а не навчили дивити ся на світ так, щоб він у нм находив як найбільше краси, осягоди свого мізерного життя. В воліи чоловік є изкази до краси, тільки сей изказ не треба занедбувати, треба завчасу звертати увагу чоловіка на гарну музику, на гарні образи, на гарну поезію, на красні осягоди і т. п. І аж тоді, коли идальним припадом такий чоловік не втратить своєї фантазії, як втратить сїю по школах, — коли не втратить свого чуття, про котре та-кож так мало дбає ся, — коли він не

всє в собі виховає і розвине, оттоді він і без нашої допомоги відрату похопить красу наведеної поезії. Тут не „розум-ним“ словами повелити сї, тут ціле своє повелення повинно оперти ся на давню приготувану основу, на фантазію і чуття слухача. Вразіне не мусить бути саме таке, як у тебе, — се не математика — але пово повинно бути, коли твій слухач не цілює що отути.

Чи можна описати се вражінє? Та вже-ж, можна вказати словами й описати, тільки всі ті слова будуть страшно-но незграбні. Можна, наприклад, ева-лати: У сїю тиху зорану ніч напала по-ета шмат туга за домом — але сї слова при поезії будуть виглядати так, як бодяє при рожі. Коли-б у сїй поезії була якась суєнізна галка, як ось „Учте ся, брати мої“, то ми зараз знали би, чого неет хоче, бо се найкраще підхо-пити, а так тут инх слів добереш, щоб виписати вірно чуте поета? Се так, як музика, що подобає ся нам, але ми не маємо способу переповісти сї слова-ми. Тут бистра фантазія мусить нам при читанні показати тихий літній кра-сний нічний і розбудити в нас чуте, по-добно до чуття поета. Все те не проста робота нашої душі, тільки більше де-х-кати, — до неї заздзегідь треба при-готувати душу, так як приготував ся плуг до фотографування. Вдарить промі-ня сонця на плугу, і образ уже „зав-вешний“...

II.

Я вважаю потрібним подати таку передмову перед тим, зливим омажу дещо про „Думки та пісні“ Теофота Галки, які вийшли сего місяця з друку. Читавши сї гарні ліричні поезії, я ду-маю собі, що от добре було би, коли-б і ширший загаль читачів знав, чого у них шукати, і нагода там се, що в них є, а не глядає надармо того, чого на різних вечоринках навчав ся шу-кати в поезіях. Мені адала ся, що не-великою, не вибагливою передмовою, в якій годі було довго розводити ся про психологію творчости ліричного поета і психологію читача, треба і можна хотіти увагу звернути в той бік, який нам тут придатний. Тому нехай і не вражає ніякого наукачній тон попере-дніх слів, — дещо й справді треба вилити за руку і показати сїу прекрасний шлях до поезії.

Збірник поезій Галки несподичний — всего 23 поезій, написаних за до-во-ді довгий час у роках 1893—1899. Та хоч сїх поезій не багато, проте се на-саміт діленого поета, а не віршроба-ді-ланта. Що передовсім вражає нас ма-ло — нас на Буковині, де ми не-ска Федьковича і Воробкевича так до-во-мусили ждати на нового поета — се-те, що Галка орудує нашою літератур-ною мовою прекрасно, а формою своїх

поезій доказує, що розуміє, яка прове-дєна сила у самій формі. Мало читати вірші поета, по котрих видно, що їх автор не беріг ся з самою мовою і з добром форм, мало бачити, що „чоло-динком у віршованю“ він був уже дав-но, а тепер уже як майстер дбає голос-но про те, що і робить вірш поезією. На Буковині, кажу, де на сїлу робили і роблять із нас Німців, треба се знан-ня мови у поета піднести хоч би на дома, що ось як можна навчити ся мови і без шкіль, коли хто хоче.

Не естрівачи у мові і формі поезій похиток, ми слухаємо їх, як доброї ор-кестри, в котрій жаден грає не грає „вперен“, і можемо спокійно звернути увагу на вражінє, яке вони роблять. Возьмім, для прикладу, сїю малу по-ему словами н. а. „Убогий край“:

Зима іде: блищить ся иней ерібний;
широкий шлях в холодній мразі крє.
Несесе... До себе неподібний
шмук свій, аж сум бере...

Линь чорний птах неслетить жураню,
доседе вінір зашелохотє в корях,
і инь щось так грізно, так тужливо,
по темних хатах, по в'ях...

Валить зима й засипує снігами
мій рідний край... В нм голоє життя
[жовні,
розмову тут заводять між гробами
Зловіщий круг і тихий пош...

* Теофот Галка. Думки та пісні. Ва-данство: изд. товариства „Молода Україна“ в Чернівцях ч. 4. — Ст. 96. Ціна 20 сот.

Мені пригадує ся поезія-образ, який я колись бачив: зимова ясна ніч, у до-лині в снігах стирчать темні хати, з

хоч хвилями чути шелест від декількох кертниць, що заходять ся околом нової констеляції відносин політичних в нашій кутку монархії.

Яка-б вона й не прийшла, то нам Русинам пам'ятати-б завжди тільки на одне, себто на працю над народом і для народу, працю просвітну і економічну, яка-б його могла дивинути до свідомого життя політичного, а тоді він силою свого числа, що становить перевагу більшість в краю, возьме собі сам приналежний йому права.

Тому до праці реальної, роботи позитивної! Кожда читальня чи каса, кожда просвітна книжочка чи газетка, і найменше діло ба навіть кожне слово в користь народу, то найліпша політика, бо збільшає матеріальну і моральну силу народу, що й є успіхом політичних успіхів.

Перегляд політичний.

Інтерв'ю з д-р. Кербером оголошує один з редакторів Oester. Volkzeitung в свій часопис. Д-р. Кербер оповідав в свій розмові, які великі труднощі мусів усеювати через ціле літо. Для мене — казав — не було важким. День за днем я мусів низько працювати, щоб дорівняти своїм обов'язкам. Не ходило тут так о біжучі справи, як о політичні. Від 5. серпня не було дня, в який би не відбула ся якась конференція. Дня 6. серпня відбула ся перша конференція щодо компромісу великої, чеської поспільності. Природна річ, що зразу жі наповно упали сей компроміс неможливим. Довго, дуже довго тривав сей спір і я не міг узяти найменшої концесії, так, що майже страшно був надій. А однак остаточно при похазі кількох членів сторони шляхти, компроміс зложив ся. Справа удала ся щасливо. Коли конференція ся день по день, щині і працює, то річ звичайна, що охота до праці малі, і чоловіки оглядає ся за другим, хто би його поручив. Але я буду старатися сповнити свій обов'язок, а є урядником і знаю, що є моїм обов'язком. Знаю, що в державній раді повстануть нові труднощі, які треба буде перебороти. Що-до мене, відіду даліше вибраною дорогою. З моєї сторони труднощів не буде. Буду старатися зближати сторони шляхти до себе, і маю надію, що се

мені удало ся. А коли так не скотіть ся, я радо уступаю місця другому, супроти якого сторони будуть слухатися. Після, які мали зі мною так багато до діла, знають добре, що я стремлю до задоволення місця родинному правліню. Рада державна має сповнити великі завдання: бюджет, австро-угорську угоду, торговельні трактати і д. н. Вейт і справа в зстан, коли обійав керу. Коли удало ся мені перевести ці справи в державній раді, тоді буду уживати спільною підняту мною, при обняті правління, місця і сам уступаю зі свого ставлення.

В Чехах повійло компромісовим духом. Перед кількома днями донесено там до компромісу між чеською і вірноконституційною шляхтою, а другого дня після того заключили з нагоди соймових виборів компроміс Молодочехів з Старочехами, а тепер знов доходить нас вість, що заносить ся на злуку всіх чеських послів в раді державній.

Компроміс чеської і вірноконституційної шляхти дасть основу до здорового і справедливого заступництва в чеській королівстві. Перед самим розизнаєм ухвалив був чеський сейм безпосередні вибори в сільській курії і тим перевів зміну відповідну обетам часу. Новий сейм переведе імовірно не менше відповідну обетам часу зміну в ординації великої власності. Але з сею подією вже ся важливіша ще справа, позаяк події в Чехах впливають рішучо на політичне положення в цілій Австрії. В тім напрямі зроблено чимало невідрадных досвідів. Вість про довершений компроміс можна уважати мимо всього оптимізму змаганням до накопленої погоди національно-політичних суперечностей.

Сей компроміс викликав вправді невдоволення не лише між Молодо- і Старочехами та чеськими радикалами, але навіть ки. Фридрих Шварценберг виступив проти того; можна однак сподівати ся, що се невдоволення втихомирить ся, а чеські сторони дійдуть нарешті до переконання, що чеська консервативна шляхта не мала на дум-

ку зради народних інтересів чеських. Сороклітні традиції і націоналізоване чеської шляхти вказує на те, щоб обидва табори йшли спільно з собою.

Зворот, зроблений чеською шляхтою можна вважати вістком погоди обох сторони взаємні поміж стороництвами в раді державній.

З'єдинена чеська і вірноконституційна шляхта буде могла тепер успішніше і сміливіше ставити чолом змаганням всеніци в Чехах і визволити німецьке населення від їх тероризму. Вірноконституційна шляхта своїм поступком направила похибку, якої була допустила ся відкиненням Іех Вацкова і положила основу до законодавчого управління в сеймі виборчої ординації у великій поспільності, що нема тут побіжного.

Компроміс між Старо- і Молодочехами. В доклади крайового банку відбуло ся вчора спільне засідання виборчого комітету Старочехів і Молодочехів, щоб унормувати компроміс. По 2-годинних нарадах прийшов компроміс до успіху на слідуючих засадах: 1. Старочехи одержать якусь спільність мандатів до сейму, коло 10. 2. Обидві сторони зобов'язують ся солідарно підтримувати своїх кандидатів. 3. Кожда партія оголосить свою виборчу відозву. 4. Кожде стороництво оголосить листу кандидатів. Серед компромісових кандидатів знаходять ся також бурмістр Праги д-р. Срб. Вейнш видано ось який комунікат: На вчорашній конференції провідників молодочеського стороництва і Старочехів ставив компроміс. Сей компроміс виключено заклади взаємності між німецькими стороництвами проти чеського народу. Обидві стороництва зобов'язують ся солідарно підтримувати поставлених компромісових кандидатів і у виборчих відозвах буде покладений особливий наголос на єю солідарність Молодо- і Старочехів.

На вчорашнім засіданні ради міської у Відні інтерпелювано посади х-ра Люєгера: чи не думає надати бенкету для пруських воєнків, що повертають з Хін і задержать ся кілька днів у Відні. Д-р. Люєгер відповів, що то буде лише чисто військовий маніфестація. Рада уповіла посади надати повитати во-

ків іменем міста і виразити їм симпатію Віденців.

Євангелістський союз королівства саского ухвалив збирати даліше складки для євангелістського руху в Австрії і виплатити заемогу в кінці 200.000 марок австрійським євангелістським громадам.

Німецька людова партія в Чехах оголосила оподі виборчий маніфест. Відозва ганить різними словами недостаток єдності в німецьких таборах, особливо непарламентарний спосіб виборчої боротьби, якої уживають всеніци. Мимо сего, маніфест вказує на даліше, що не тратьте надії на побіду сподіваних стороництва супроти ворожих їм елементів, які винювали їм безглядну боротьбу. Даліше відозва наводить засади партії, як рішучо антисемітської, і отці постулати: 1. Відокремлення Галичини. 2. Митова єдність з Німеччиною. 3. Німецький державний ланк.

Про зближення Румунії і Греції подіють віденські дивізи, немов би они вже зключили конференцію. Колиб так ще й не було, то на всякий спосіб є то лише kwestією часу, бо обидві держави ізомени і позитивними інтересами зближені до себе. Не післяком географічного положення, але післяком історичних переходів зачислено нинішню румунську королівство до ряду балканських держав. Разом з тими державними Румунія переходить еволюції, від коли наддунайські князівства по кримській війні одержали незалежність від Туреччини. Тепер до т. зв. балканських держав належать: Румунія, Болгарія, Сербія, Чорногора, Греція і Туреччина. Славянські держави підлягають цілковито впливові Росії, так що стає Румунія і Греція попри Туреччину, які мусять шукати точні опори донде супроти впливу Росії. Зовсім природно, що Румунія і Греція, що побюють ся єкспанзивності балканських Славян, дучать ся в союз. З одної сторони Туреччина, а з другої Австро-Угорщина можуть лише прихильним оком глядіти на той альянс. Австрійський міністер заграничних справ гр. Голуховський працює ся сам не мало до зближення Румунії і греції. Король Юрій стрітив ся с. р. на австрійській території в Абазі з королем Каролем, а в осени має его ще раз відвідати на замку Палеш в Румунії. Очевидна річ, що король арешнтує ся в Афинах.

Французька преса обговорює широко побут царя у Франції, а особливо, що він не прибув до Парижа. Націоналістичні часописи звальють винуватим на Вальдема-Русе і кажуть, що цар вже хотів їхати до Парижа, але Вальдема-Русе унеможливив се. Монархічні дивізи вказують ся, що цілий союз в Росію не багато партійний. Французька преса, як само собою розуміє ся, переповнена радістими відомостями по причині приїзду російської царської пари до Франції. Матін говорять: Радість, з якою всіюди витано парюку пару, є найлучшим для Росії доказом вірності єї союзниці, Франції. Перегляд єлоти доназа, що Франція тихо трудить ся над побільшенням народного майна і сил. — S'écote надіє ся від союзу з Росією торговельних користей для Франції. — République нише, що всі партії годять ся з тим, що імператор прибув яко гість мира. Latrone казав, що франко-російський союз є неспокійною загрозою миру. — Echo de Paris вказує радість, що союз Росії з Францією не захитав ся навіть в наслідок довгих переговорів у Франції.

23. вересня розпочав ся процес проти убийника Мек-Кінлія — Льюї Чолсона, котрого напевно засудять на смерть через електрику. Ема Гольдман і тов. стануть також перед судом під закидом співучасті в убийстві Мек-Кінлія.

якогось димаря ще курить ся, бо лютий мороз, а на селом на сніговім горбі стоїть воєк і дивить ся на далекі хати. Сей воєк стоїть на першій плані, а село в долині, немов загребано у снігах — цілий образ викинуто месь новуре вражінє, вражінє лютої зими, пригноблючий настрій, який самі не раз відчуваємо, коли нас в усіх бовів засиплять сніги, а лютий мороз задержить у тісній хаті.

Поезія Галіна показує нам, що можна і не багатами словами змалювати подібний пейзаж і викликати подібний настрій. Настрій, про котрий іменно йде в сій поезії, викликають у нас ці думки і образи, подані поетом, які нас по натурі вишій вражають найбільше пригноблюючи: смерть природи, тьма і гризна самота по палах і, там де мерло було рухавне життя, відцупи смерті і голоду: крук і воєк. Убогий край мовчить, мовби вмер.

Оттак не лише в сій поезії, але і в інших Галіна уміє викликати настрої. Се найважливіша примета его поезії. Він ударає лише нізла акордів, але добиває їх так, що слухач з того складає собі цілу пісню. Замість переповняти своїми виграбаними словами зміст сих акордів, а навелу ще для прикладу прекрасний „Східний переказ“ Галіна.

Витле дух в чудесній стороні, де низке білє і дума сумовата, де без сніду, мов тини, сходять дні, і живи уся дрімотою повнота.

Немов крізь сон доноситься ся до ух дивні слова і сльни тьмичні — я підносьть ся до Бога вбогий дух, життям своїм віддаючи ся трічі.

Забув він тут ті сльнотні бові, що налягли на пєм земнім обшарі, забув борбу, утрати і жалі, зневажені за вірування щирі.

А там і днесь, в суїній далочній, сльнота земля туманами повнота; владичуть там, як в ті забуті дні, і страх і плач і дума сумовата...

Є в сій поезії щось таке незвичне і таємне, як сонні припідки. Кожде слово, немов змучене і переповне, говорить нам ще лише тихо про єю чудесну сторону, куди стремлений жител дух утін відпочиває. Усе там таємне, дивно, сонливо, спокійне, дні минають як тини, — на душу читача находит ся сій дивний спокій пів-су, в котрім ще троха відчуває ся окози земля, але душа вже витле у тьмичній чудесній стороні і відтисає ся чудесами. Настрій незвичний, не такий, щоб ми яким буденними словами могли его означити, а проте хто его не називає? Его й не викличеш буденними словами, — тут треба інтуїт поета, щоб заколисати найбого духа до того пів-су і перед его очима пересунути нанораму чудесної сторони. Така поезія впливає на прагматичну душу, як гаміш, уживаний на сході людьми, що бажають побути у чудесній стороні та забути „сльнотні бові“.

Я навів у цілости дві поезії Галіна і подав коментар. Сам відчуваю, який безсильний сей коментар, се пояснюване вражінє, — се зовсім подібне до обрива люті роки, щоб дійти до єї запашу. Так щож? Коли іменно про єю найважливішу примету поезії, про те, чим вона нас найбільше вражає, справді я не легко говорити. Можна різними

способами в читача викликати вражінє, гіпнотизувати его, а проте мати се невинне пересявідченє, що не всякий дасть себе загипнотизувати. Є такі холодні, різниці натури, що ти їх тільки „милити маторами“ не розворушиш...

Уся сила поезії не в тім, що поет нише, тільки як він нише. Отим то і не в тім діло, які гадки і чути подив Галіна у своїх поезіях, тільки діло в тім, як він їх подає.

Се, що подає Галіна у своїх збірниках, має доволі різномірний зміст: є тут і патрістична національна нута, чуємо й бовні пісні про правду і про волю, є тут і дивні пісні про любов і одушевленє природою і „сльнотний біл“ і мрій про бувальщину і срібні образи з оза — разом доволі багато мотивів. Та, як кажу, не в тім багатстві мотивів сила, тільки в їх обробленні. Се обробленє поденуди, як от у „Здравині“, потрекає за щоденно, за тверде, але більшість поезії засноване на нашій вимоті, які ми ставимо тепер до поезії. Колиб можна що побудь просити у Галіна, то ми просили-б его, не покидати пера, та не дуже брати собі до серця там деє якусь дану невправильну і несправедливу критику на молодечий твір. Мало то чо-го доводять ся чоловіки зазнавати на своїм віку, а проте все таки се добра рада:

Не памадай сумних годен упадку, не підпийай ізнову вілних крил!

Осип Манюк.

КОВУККУ.

Календар. Пятниця 14/IX. (27/IX.): Водянишний ч. Хрест, п. Палилей мот; Р.: Козьми і Дам. Субота 15/IX. (28/IX.): с. в. м. Никита, п. о. Филотей, Герасима; Р.: Баштана.

Сталих пов. інспекторів шкільних має вже крім Галичини і Карпатів, що в дав Буковини дуже би придало ся.

Управителем руских паралельок при чернівецькій II. гімназії призначено міністерство проф. Корнила Козала, що обіймає управу 1. жовтня с. р.

Нова кваліфікаційна комісія для учителів шкільних і вчительних на час садибних 3 років складає ся: з інсп. Тумарка як директора і з членів: проф. Галицького, Дули, Воти, Вітвиновича, Понича, Шпидаровського, Смілюковича; Скобеленко та з учителів Штурмана, Грішча, Кужели, Цони і Жаконського.

Що Чернівці задумують. Чернівці на рада міста задумує збудувати на Пруті купельний басейн за 400.000 к., на ринку новий брук і нові улиці за 80.000 к., на майданській торговині нову площу за 17.400 к., на Рошени нову школу за 60.000 к. і розширити різню за 200.000 к. Гарні проекти, щоб тільки гроші, а їх дасть Бог!

П. надуч. Дубенський завіряє, що не писав статі в „Fr. Lehrerzeitung“, про котру ми заговорили під написом: „Виділо цинко“; та ми що о то й не поєднували.

Складницькі поштові отворено в Коштині, Монастирі, Сучаві, Шпоти (гозо Бергомету п. С.) і в Юрківцях, а їх управу поєднує тамешним управителем шкільних народних.

В неділю дня 28. вересня с. р. мають відбутися перші головні збори читальні Рускої Бесіди в Рарачу в дні (від ч. 394) п. учителів Девіса Русава. Се подано до засади підомости інтересованих. — Дмитро Миронюк, начальник; Іван Тулик і Николай Керма, класери громадські; Іван Красовський, Дмитро Тулик і Вас. Андрушик, громадські ради.

На круголіні „Народного Дому“ в Чернівцях відбуло ся заповідження на сего півдня гра о нагороду аж на другу неділю, 6. жовтня с. р. о 4 години пополудні.

Вінчане п. Антона Крушельницького, зведеного писателя і бушного редактора різних руских газет а тепер учителя при гімназії в Ярославі, а панию Марією Слабодіною, артисткою руского народного театру і писателькою, відбуло ся в Ярославі в першій половині жовтня с. р.

При дирекції снарбу іменовані практикантами барон І. Петріно і Лев Семана.

Нову р. н. парохію засновано на Буковині в Малаху, а парохом іменованний кс. Шіє.

Прав. церква у Львові висвятити. оп. Рента аж 27. жовтня с. р.

Помер начальник суду в Іурагунорі радник П. Майерер на 54 році жити, а в Бушній депортацій срібним хрестом начальним громади Федра.

Цісарську санкцію одержав ухвалений на послідній сесії галицького союму закон о регуляції галицьких рік.

„Дештентарі“ завадила ось як: „Андрієт динув, чоловік Божий похоронув ся і черні хмари смуту і жалю покривають волокі поля на Буковині. Епископ Рента, пера сьвященства, образчик чесноти, надія нещасливої панночкерки, захитав ся і він і находит ся на дорозі, стати ся орудем в руках мачошного нашого правительств. Ученики динівської школи в Чернівцях, яко сини народу, поєсть природно одержу полюску отже й новий в триподорож. Епископ Рента, яко дієвий заступник митрополита і інспектор дієцези, дав сини динів острій приказ, щоб на будуче волокі ученики динівської школи не віддавали ся приходити до школи і до церкви в своїй дотепершій повсяк“. І як тут не лігувати андирієт, а не ридати „Дештентарі“?

Заряд жалізниці в Чернівцях просить нас оповістити, що для транспор-

тів цукрових бурянів доуспеє ся аж до кінця грудня 1901 року на всіх буюнівських станціях 8-денне візко відомати перекопуване при жалді. Се перекопуване однако не продовжує ся в наслідок припадаючих на сей час неділі і сьвят. При наступуючій браку місця може се розпорядження без дальшої формальности начальником дотичного п. и. уряду жалізничного кожного разу бути відмінено.

Виділ „Руского жіночого кружка“ в Коломиї має честь повідомити П. Т. публіку, що загальні збори того товариства відбудуть ся дня 29. вересня с. р. о 4 години 3 пополудні в кімнатах товариства (Народний дім).

Платню учителів в Чехах відписано сойм від 1. січня с. р. так: для підучателів 900 к., для учителів IV і V класів 1200 к., а для вчительних 1600 к. Від 1. січня 1903 не буде вже підучателів, їх місця замінити на учительські II. класів. Провів. учителів з матурою дістануть відтак 300 к. а з кваліф. пенсією 1200 к., стаєт уч. 1600 к. а віддохві 2000 к. Крім того мати мають всі додатки акціанські 15—40%, після місяцевості. Від 1. січня 1904 року вносити мають пенсійні додатки по 200 к., для уч. віддохві по 250 к. І пенсійні та дієцез. прирости поглищено. Новий додаток 11 міліонів к. має покрити новий закон горічаний, державний додаток, с. п. додаток від пина, додаток до податку особисто-доходного і додаток від ітенизів. Ось де ми б і наші сойм вийти покрити на поглищено мізерної платні учительської. Сносів к. щоб добра воля, та ба...

„Переслідоване жидів“ перед касацийним трибуналом. Вчора перед касацийним трибуналом відбуло ся розправа в наслідок підлику, внесенного М. Штернбергом з Вишніви на Буковині, котрого засуджено за очорнене жандарма на 6 місяців в'язниці. Справа почала ся в 1899 році в сам судний день і покінчила ся вчора також в жидівський судний день. Як-раз минуло два дні, як жандарм узяв на Вишніви якогось жидів жабра і відводив до арешту. По дорозі стрінув їх Штернберг і дав за арештованого 1.000 зр. кавий, однак жандарм грошей не прийняв і мав сказати, що буде кожного дня арештовувати по двох жидів. Штернберг вів жалобу на жандарма до команди в Чернівцях, в наслідок чого жандармові вичислено дисциплінарне сідство за зущане ся над жидами. Однак сідство вивазало, що жандарм нічого не знав. Тоді жандарм обжалував Штернберга о очорнене, а сід засудив его на 40 корон кари. Штернберг вів відклик до високого суду і ту піднесено ему кару на 6 місяців в'язниці, а на другий підсид Штернберга касацийний трибунал затвердив кару назначену висшим судом.

Із Тернополя. Опіна п. к. Рада шкільної кривої над руськими школами, яко що-раз сердечнішою, а системою, яко яко старіє ся народні школи, особливо-ж з руським лязком викладовим, висте до упадку, стає на-добре вводити вже і до гімназій. В Тернополі в руській гімназії прибула сего року знов одна класа з двома відділами, так, що з всіх клас сьм. Отже з новим роком шкільним позвала ся потреба нових сил учительських. Однак п. к. Рада шкільна не дуже тим журить ся. Через два тижні не було тих нових сил а наука затала ся з дня на день. Вкінці п. к. Рада шкільна, не мочучи стерпіти довше такого шкідливого, в своїй любови та ревности о добро руської гімназії в Тернополі, ось як заридила лаху: С ту в Тернополі аспієт пан Шаєран, бувший учитель школи приправ тернопільської семінарії. Того то паня, яко знаменитого старця, добре вже приглуховатого, п. к. Рада шкільна кривою з кінцем минулого року шкільного (х. а. в липні с. р.) спенеціонува, узявши его несподобним до шкільної праці — ну і дивас диво! та сама Рада шкільна по двох місяцях дає того самого пана на суєнцента до руської гімназії! А треба ще додати, що той пан не має навіть укінченої гімназії, не має навіть іспиту відложеного, от є собі учителем длавої дати, якого би не зробили навіть учителем першої змінної відділки, хіба мого-б ходило о сего, щоб Русина не допустити. До того всего яко неслужений учитель утративший семінарію не має по руски говорити, ба

навіть яко „прадліни стуйкови на проєх“ страх „любить“ усе, що руське... І таким то панам ведать виховувати та учити руску молодіж! Ти Русине плати податок на школи, а дити твої похай учить такі учителя, що польських дити нечитати вже несподобні. Бо той пан Шаєран треба Вам знати, аголошував своїй педагогічній уезути в тутешній польській гімназії, однак директор, хоч Позак, таки-сео не мав довіри в ті сили п. Шаєрана і чинивши ему за его добру волю подкупував. Але відного-ж руська гімназія! Там же-ж новіе хлопських дити, а тим вистарчить і пан Шаєран! — Рада міста в Тернополі ухвалила відступити дотепершій угоджально драгоні при стрілецькій ульці недалеко реальної школи під будову руської гімназії за ціну 30.000 зр., а то 25.000 зр., за 800 квадрат. сажити площі а 5000 зр., за дотепершій будинок.

Що коштують подорожі коронови-них голов. Послідня подорож пари до Франції дала нагоду одній англійській газеті до оповіщення садибних інтересних дат: Подорож князи і княгині Корнелі і Поря на всіх англійських польових буде певно більше коштовати, як 6 міль. корон. Само принц і принцеса перемоні в Австралії коштували більше як півчотверта мільона корон та були би ще більше коштували, як би не смерті королеви Вікторії, через котру підняли всілякі пари та забави, котрі були би пожезли немало гроша. Королева Вікторія через довгі дні свого панювання видала багато мільонів на подорожі. Послідня її подорож до Ірландії коштувала три мільони і чверть корон. Сплате хтось може, як одна подорож може так багато коштувати? Се річ проста. Насамперед всілякі устрояє торжеств і принятий та денорачі і освітлена коштують дійсно багато. Підчас асаданой подорожі англійської королеви лиш одна вірма вала за декорації та освітлене 240.000 к. А відтак треба й то мати на увазі, що підчас такої подорожі люди бодай раз в життя хотять добре заробити, а що мають з того потягнути, то други немилосердно і плачуть собі платити дуже добре. Кожда гостина королеви в Європі коштувала ще найменше 360.000 корон. А треба ще й то мати на увазі, що за окремі поїзди на жидівщині треба добре заплатити та удержувати множество дворанів та інших людей з королеви дружини. Французі королі видавали колись великі суми на подорож та на угоджене чужих монархій у себе. Нинішня республіка єсть скупа і видас хіба тоді, коли розходять ся о якусь гостину великої ваги політичної. Передпослідня гостина царя коштувала французьке правительство не менше лиш 5.000.000 франків, а приватні люди видали бодай в двох тілько, так, що ціле угоджене царя коштовало ще найменше 15 мільонів. Зато гостина сімього короля коштувала всего лиш 32.400 к. Не дуже щедро єсть республіка і для своїх президентів. Коли президент Фор Індія до Росії, виначила ему республіка лиш 600.000 корон — сума все-таки досить значна.

Якої народности є Чолош, убійник Мек-Кінзє? Дневники заграничні подали, що отидий аччичин. Чолош єсть польського походження, чим немало поєували криво галицько-польским дисциплінарим, котрі в своїм шовінізмі велим обрешувались, твердачи, що Чолош єсть знаменитий мадерським, а не польським, і приписували вісти, подавані заграничними газетами, тенденції ворожій польській народности. Обрушене польских дисциплінарів є зовсім безпідставне і смішне, бо-ж преді за мераний чин одикий ніхто розумний не буде винувати й порікати цілого народу. Розбираючи предметове і безпристрастно знайдемо ігданийо непереступниа, мусимо дійти до заключення що оно є часто і примітно польське. В польских szkołach się — kłócić, schłach. Огол skolgost — Kriecher, Schleicher. Переступниа, вихований на далай чужині межі Англичанами, тож не диво, що не знає по польськи. Польське-ж его назвище виступь Ньмй Tscholgozsch.

Проклямація Бурів. Проводирі Бурів видали нову прокламацію, характеристичну забли єї реалістичного настрою і глибокої заботи за нещасного народу. Проклямація звучить: Сею прокламацією бажаємо ствердити в імені всіх Бурів ідичність Всевишньому за:

1) всі великі і малі виграї бити з послідних часів; 2) за чудесну опіку над нами перед перональними силами Англичан; 3) за те, що Всевишний Господь подав нам все до задоволення наших потреб; 4) за те, що несприятель не могово ся знищити в наших краях всю шкідливість і знимочи нас голодом; 5) за сего гарний дар відвали, який виллили наші мужі, а головнио жінчини і діти, що не попали в розпук навіть під впливом жостокости в англійській неволі. Одним словом дякуємо Богови за те, що ми неперестали істиувати яко парід в сій страшний війні, котра триває вже два роки. З сего слідує, що Господь Бог не хоче нашого упадку, але бажає, щоб ми дальше жили і прославили Его Імя. Просимо Бога о прощєне всіх гріхів, а сиз гріхів тисячі. Просимо о прощєне в імені нароху і правителств. Бажаємо Бога, щоб на наше правительстві вислав великий дар любови, щоб ідею всіх его діл було прославляване Бога.

Цісар Вільгельм за царя Миколу. З Ромінген доносять телеграфічно: Німецький цісар поїхав оноді пополудні в мундурі свого російського полку гренадирів до російського жіточка над границею Вистави, котре знищив огонь дня 26. серпня. Підчас кількогодичного побуту цісар перед вібраним населенням вигословив промову, в ній записав, що цар знає про їх нещастє, і устами німецького цісара висказує „Ім своє опочуване“. Цар через мене — сказав цісар Вільгельм — послав нам жертву 5.000 рудів. З сего бачити, як его серце опочуває з его підданими, хотий би они мешкали пайдалніше. Своєю відчичістю висказете словами: „На здраве его величєства гаоудара імператора Миколу I. Гурра!“

Мудрі діти. Двоє діточок, брат і сестра, підтривають перед родичами комедію власного укладу. Підносить ся засідка: на сцені видно молоду пару, як складають собі суиружж присягу. Акт другий: муж відходить на півну, сердечне прашанє. Акт третій: поворот мужа по десяти дїтах; груди покриті ордерями; жона питає его радісно. — „І я за той час не дармувала!“ каже до него і питає за плач десяти дїточок. — „Отсе діти, що поблагословила нас ними Бог!“ — сказала гордо.

Телеграми „Буковини“.

Відень, 25. вересня. Цісар відїжджає дня 29. вересня на польованє до Мірштегу і поверне відтам 3. жовтня до Гориці. Сойм закінчено одушевлєними окликами в честь цісара.

Відень, 24. вересня. Презес польського Кола п. Яворський конферував з др. Кербером в справі маршанна галицького сойму. Доселі справа не рішена межі гр. Андрієм Потоцьким а ки. Андрієм Любомирським.

Прага, 24. вересня. Бувший віцепрезидент палати п. Праде рішучо і непохитно резигнує з поновного вибору.

Дурбан, 24. вересня. Бота на чолі 1.500 людей находит ся в поході з Ермолію до Зулю.

Петербург 25. вересня. Вчора повернув гр. Лямсдорф.

Чікаго 25. вересня. Арештовану перед кількома днями Емму Гольдман випущено на волю.

Буфальо 25. вересня. Управителі вистави видали відозву, в котрій апелюють до народу американського, щоб підприв виставу. Замах на Мек-Кінзє прийєт й ведлику шкоду, бо вистава стоїть пустою, а дефіцит уже вивосить кілька мільонів.

КНИЖКИ

придатні до шкільних бібліотек для молодіжи.

В друкарні тов. „Рускої Ради“
в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4.
дістати можна:

I. Видання „Рускої Бесіди“ в Чернівцях.

Ом. Пономір: Бібліотечна для молодіжи, 7 роки по 2 кор.
О. П. Слова правди і науки (з поезій Шевченка) сот. 20
О. П. Хлопці садивники (з образками) „ 40
О. П. 25 повістей для чималих дітей „ 20
Ів. Синюк: Образи з природи І. і П. по „ 10

II. Видання „Рускої Школи“ в Чернівцях.

О. П. Десять лавок для дітей сот. 30
Ів. Синюк: Образи з життя і природи „ 20
С. Шойнарович: Руска читанка 2 кор. „ 80

III. Видання тов. „Просвіти“ у Львові.

Повістей для дітей сот. 54
Сестра „ 30
Байки „ 44
Історія Русів ч. I. „ 30
Історія Русів ч. II. „ 46
Веніамин Франклін „ 32
На досвідках „ 44
Серед льодового моря „ 50
Дрібна птиця господарська, а великі гроші „ 40
Відкриття Америки „ 44
Зміята зміди і позитивні „ 84
Кирило Митодій „ 44
Фінляндія і Сахара „ 44
Повістей (Тютюна, Ганна і два старші богомольці) „ 36
Батько Петро і его діти „ 20
Сотні роковин цар. неслухняства „ 32

IV. Видання Руского педагогічного Тов. у Львові.

Образкові видання.

Для малих дітей.
Змішаний кор. —20
Гостиниця „ —20
Забави „ —20
Менеджерія „ —20
Клітка „ —40
Виночок „ —40
Забави для дітей „ —80
Нашим дітям ч. I. „ —80
Нашим дітям ч. II. „ —80
Дітвочі вигадки ч. I. „ —60
Дітвочі вигадки ч. II. „ —60
Наші змішані „ —20
Мала менеджерія „ —70
Велика менеджерія „ —80

Для старшої молодіжи.

Гете-Франко: Лис Микита (II. цілком змінене видання) опр. кор. 1-80
Казки народні ч. I і II по 50 сот. разом опр. „ 1-80
Казки Андерсена ч. I, 2, 3, 4, 5 по 50 сот. разом опр. „ 2-90
Байки Брандівікова „ —3 „
Робінзон Чайченко 80 сот. опр. „ 1-10
Мірош: Притча Дон Кіхота (друге видання) 80 сот. опр. „ 1-20
Байки братів Грінів „ —50

Видання без образків.

Китиця желянів 2. розширене видання кор. —40
Ів. Левинський. Поповиць. Рідний сцені „ —20
Вол. Шухевич. Зависли школяр „ —40
Тарас Шевченко. Кобзар для дітей „ —40
Гордієнко. Карташевський і Римляни „ —40
Юрій Верне. Подорож до моря змій кор. 1-20 опр. „ 1-50
Віра Лебедова. Гостиниця дітям „ —50
Вас. В.р. Дюнатан Сміт. Подорож Гуайвера до величаві „ —50
Мальота. Без роду 80 сот. опр. „ 1-10
Л. К. Робінзон. Пелюстрований „ —20
О. Никанковський. Батько і мати, двоє з сестрами „ —20
Дітирової Чайки. Вона дитина „ 1-60
Вол. Шухевич. Від Бесни до Андів „ —20
Ів. Франко. Абу Каземові Канді „ —40
Остап Макарюшка. Боротьби з руско-укр. писмен. „ —80
Тарас Шевченко. Кобзар кор. 2-40, опр. кор. 2-80 і „ 3-10
Ів. Франко. Коли ще змій говорили, казка для дітей „ 1-10
80 сот. опр. „ —70
Віра Лебедова. Мали герої 50 сот. опр. „ —54
Ів. Снілка. На чужині 40 сот. опр. „ —60
Стефан Пятка. Дарунок для дітей 40 сот. опр. „ —54
Оповідання для дітей 40 сот. опр. „ —54
Мих. Копицький. Оповідання 40 сот. опр. „ —54
Олекса Катренко. Оповідання 40 сот. опр. „ —64
Василь В.р. Подорож до краю Ліліпутів 50 сот. опр. „ —54
А. Крижаний. Перекази 40 сот. опр. „ —44
О. Н. Мамин-Сибіряк. Дитячі оповідання 30 сот. опр. „ —30
А. Пунік. Байки „ —44
Ковалів Стефан. На річках, оповід. 30 сот. опр. „ —30
Покарана дитина. Комедія Кучальської 20 сот. „ —20
Перша Китиця для малих дівчат. Е. Ярошівської „ —20
Малий снігівник „ —10
Леоніда Глібова. Байки „ —10
В. Чайченко. Олесь; Комар; Два оповідання по „ —10
В. Чайченко. Дума про китицю Кобзаря „ —10
Дітирової Чайки. Казка про сонце; Писанка по „ 6—
Дзвінок. з року 1892—1900 по „ —
(Видання „Просвіти“ і „Педагогічного Товариства“ дістати можна в книгарні Наукового Товариства імені Шевченка ул. Чарнецького ч. 26 і в книгарні Старої у Львові.)

Найтаньші
друки для шкіл народних
можна получить лиш в
друкарні „Рускої Ради“
в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

Classen-Buch	аркуш 4 кр.
Wochen-Buch	„ 4 „
Auszug aus der Schulbesuchs Tabelle	„ 3 „
Lehrerkataster	„ 1 1/2 „
Schulkataster	„ 2 „
Jahresausweis	„ 1 1/2 „
Inspektionsbericht (два аркуші)	„ 4 „
Schulversammlungsanweis	„ 2 „
Quartal-Ausweis	„ 2 „
Свідомства віхидні нім. і рускі	„ 2 „
Gestionsprotokoll	„ 2 „
Квіти німецькі і рускі	„ 2 „
Свідомства увільнення німецькі і рускі	„ 2 „
„ фреквентацийні рускі і німецькі	„ 2 „
Schulmatrik	„ 2 „
Inventar	„ 2 „
Katalog der Schüler Bibliothek	„ 2 „
Competenten-Tabelle	„ 2 „
Qualifications-Tabelle	„ 2 „
Aufforderung zum Schulbesuche	„ 2 „
Zanissane	„ 2 „
Повідомлення шкільні рускі і німецькі	„ 2 „
Armut-Zeugnis	„ 2 „

Рік засновання 1892.

Товариство взаємних забезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, Ринок ч. 10. (дім „Просвіти“)

перше і одиноке руске Товариство аскураційне, забезпечує будинки, і всі предмети домашні проти шкідливих вогнів.

„Дністер“ приєднує Приєднан. Ординаріати Вс. Духовенству і вірним всіх трьох Єпархій.

Фонди гаранційні „Дністра“ з двом 31-го грудня 1900

Фонд резервний	311.540 кор. 11 сот.	} разом 520.406 к. 65 а.
Резерв премій	171.942 „ — „	
Фонд спеціальний	6.000 „ — „	
Фонд емеритальний	30.924 „ 54 „	

Тариф „Дністра“ дуже уміркований. Надійшла річна розділка за рік 1900 дістають члени 8% звороту з премій.

„Дністер“ виник до 31. грудня 1900 відшкодовано 2.120.834 кор. Шкоди ліквідують ся безпосередньо в присутності Делегатів і 2 членів.

Поліс „Дністра“ приймають при помочі гінотечних: Банк правий і Каса опадності у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині, Городищі, Теремболо, Загішниках, Городку, Ярославі і Богородчані.

На жито треба забезпечити тільки через „Дністер“ в Товаристві взаєм. забезпечень в Кракові; з таких забезпечень через „Дністер“ і часті проміжки на рускі публічні добродійні цілі; поліс і квоти видає Краківське Товариство русів.

„Дністер“ пошукує спосібних агентів, особливо серед господарів в окрестностях, де ще нема близько агентів „Дністра“. — Агенти заробили вже 274.964 кор. проміжні. — Згодошени о агенції треба приносити до Дирекції у Львові.

Селяни обігають ся тільки о агенції „Дністра“.

Від огню забезпечайте ся тільки в „Дністрі“.

На жито забезпечайте ся тільки через „Дністер“.

XX

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
отворена в неділю і святю від 9 до 11 години рано.

XX

БУКОВИНА

Перезплата і належність на Інсорати
платні в Чернівцях.

І ще одно. Український театр, привезений довгі роки до самих славіних сцен, в багатій мірі користувався си українською народною пісню. Чудом українські пісні, артистично заведені в поети такими майстрами, як Лисенко, Рубець і інші, здобули собі серце всієї Росії; вони для многих творили й творять гідну атракційну українського театру, особливо в час його гостини по неукраїнських губерніях. Уживане українських народних пісень виродилось в надуживане; повстали штуки майже виключно складені з пісень складених один-године подібним текстом, а далі й тій диворадкі, як *"Півня в' ахніть"* — ряд живих образів, компонованих відносно до змісту пісень, які тут же й співвають ся. Певна річ, драматична

важним членим Філіппинців: одну на острові Самар, другу на острові Лусон, а конгресмен Гол з Айови, що вернувся з Філіппин каже, що Американці мусять дорукати там 40 тисяч воїнів ще через пару років. Також несправді проти монахів показує ся тим чим раз частіше. В деяких місцях люди побили їх і обидали камінням, та домагають ся цілковитого їх вигнання з островів. Того самого домагає ся також партія філіппинських націоналістів, котрої представителі вручили губернаторови Табетови свою програму, в котрій жадають повної автономії, а коли прийде на се слушний час, незалежності під протекцією Сполучених держав.

В південній Азії положене Англичан має бути дуже невтішно. Зараз по оповіщенню лісної прокламації Кітсенера, всі розумні люди не вержать їй успіху. І дійсно так стало ся. Помимо того, що Кітсенер вів війну до Бурів повсюди жінками, аби вони наклали своїх мужів і братів до злочина зброєю, даліше помагає повстанню в тій самій цілі повстання бурських пасторів — команданти Бурів заявили, що рішав ся вести війну даліше в тій надії, що остаточно Бурі побідять Англичан. Хоч части Бурів бажав мира, бо довгі війна привела весь край і на рід до руїни, однак Штайн і Девет мають такий великий вплив на свій нарід, що ніхто не хоче їм противити ся, а слова Девета уважають. Бурі призначили і сажають его. Колиб навіть бурський генерал Бота в Трансвалі зложив зброю, то Девет і Штайн будуть вести війну в Оранже і в Каплендї, де Голландці стали тепер більше як коли небудь доставляти Бурам людей спосібних носити зброю.

Ки. Чуи на приказ із Пеніну пішли з Гевуї просто до Хін і замахали наміреною подорож до Америки.

Населене Чернівців.

Послідня переписка з р. 1900 видала, о скільки се тепер сказати можна, такий доброток статистичний про мешканців нашого міста в зокружених числах.

Всіх мешканців є 67.600, а по підтримці чужинців остає 65.750 душ, між ними 2965 жонірів. Мешканців мужеского пола є 34.285 а женського 33.320, отже майже о 1000 менше, значить добрі вигляди для дичат на подруге.

Після віроповідання Чернівці місто живітське, бо числять:

жидів	21.500
рамо-католиків	18.700
православних	15.600
унітатів	7.850
протестантів	3.550
примено-католиків	250
православних Вірменів	35
старокатоликів	6

Після народности наше місто живітське-німецьке, бо в нїм живе:

Німців	34.450
Русинів	13.000
Волохів	9.400
Полаків	8.600
Словаків (?)	250

Дивно, де поділи ся Чехи, від них пишуть по всіх урядках, особливо євангелістичних; не вже повсталили ся свого роду?

Після образования столиці нашого краю і обійди університету складає ся майже на половину з акадєміків; бо читати і писати вміє 37.800 душ, лиш читати 760, а ні читати ні писати аж 28.500, правда, що праз із немовлятами.

В порівняннї зі списком людуности з р. 1890 прибуло в Чернівцях найбільше Німців і Русинів, бо по 30 проц., жидів 22 проц., Волохів 20 проц., а Полаків 12 проц., а загальне число мешканців зросло о 24 проц.

Зі всего числа мешканців чернівечиних припадає на:

	душ	мужчин	жонірок
середмістє	44.800 =	21.800 +	23.200
передмістє Ротонш	7.250 =	3.540 +	3.710
передмістє Клячичу	5.550 =	2.740 +	2.810
передмістє Маньстириє	3.650 =	1.790 +	1.860
передмістє Калчану	2.450 =	1.220 +	1.230
передмістє Горичу	930 =	450 +	480

Народне св'ято в Корчинцях (Корчештах).

(Допис).

Після довгих короводів удало ся наповнець таки преці раз рускій громаді в Корчинцях (або, як то у нас кажуть з волоска, в Корчештах) сторожинецького повіту, добити ся своєї власної каси райфайзенської, котру і отворив наш щирий посол др. Стоцкий на сам празник Чесного Креста, себто дня 27. вересня с. р., загостивши до нас за-длі сеї піли разом з о. проф. Єремійчуком. Саме отворене каси

глядно неможливість удержати його в силі. На Україну впади тяжкі роки: недороди, холера, чума на худобу. Наслідки страшної темноти і безрадісності народних мас показави ся в упадку різнорідної продукції, в зрості податкових недоборів, у такіх апатичних хворобах, у масовій еміграції з найбільше плодючих українських губерній. Навіть твердолоба російська адміністрація мусіла піти до голови по розум. Недостаточність російської обрусительної шовки показала ся наглядно; систематично душене вської діяльності, вської ініціативи серед суспільности почало приносити гіркі своді. Відповідаючи на ментальні, некучі потреби людуности цензура почала пропускати українські популярні брошури, спершу збірок змисту: про холеру, про джотері, про чуму рогагої худоби. Потім міністерство різниці на перені міністерству просвіти одобрило і поручило надрукувати брошуру Чикаленка про хліборобство. Ним був зроблений. До цензури почали насилати чимраз більше українських популярних праць, безстрашних і науки: і хоч як немілосердно відвечила їх цензура забороняючи все, що тільки було ліпше, навільно свобідішим духом, то все таки всего заборонити було годі. Українські брошури розходили ся сотнями, тисячами, а з ними разом ішло в народ не тільки реальне знанє ріжних житейних справ, але також те розумінє, що українського мовою можна писати про всякі справи, що вона здатна й до науки й до науки.

(Далі буде.)

відбуло ся в просторім домі чесного господаря Василя Гудуляка, котрий разом зі своїм нїцем належить до найбівніших членів каси. На се торжество зібраво ся на ознаменімісї десь около 100 осіб, чоловіків і жінок. Членів каси записало ся всего на разі лишень 34 господарі, но є певна надія, що се число з часом значно зросте. Бо то треба знати, що село Корчинці знаходиться під особливими обставинами. Хоч чисто руске, та роздвоєне на два табори: на руский і волоский. Вороги руского народу зачали колотити нарід: „ня волости, бо належите до волоскої церкви, а хто русин, то уніт.“ Такі небезпечні наговорили нашим людям наші вороги, а були на жалі такі, що їх і послухали. Річ пішла так далеко, що наші ніби-волости зажадали для себе осібної школи з волоским языком викладовим, хоті дїти їх нічо не розуміють по волоски. Само собою розуміє ся, що в такім колоті богато людей зачало сторонити від каси, та не тільки сторонити, но еще і других відтигати. Отсе одня наша біда. Але є ще і друга. До нас не прийшов ніхто із сусідних сіл на отворене каси, так як то часто читаємо, що в інших громадах дїє ся, а се для того бо наші сусідні села всі замешкали волостями, а єї нашої бесіди не розуміють. По сій причині і випало число приєутних при отвореннї нашої каси досить скромно, а в кождім разі не так як в богатих інших селах? Але з тим більшою утіхою і увагою слухали ми щирих слів др. Стоцкого і о. проф. Єремійчука, котрі нас як наші добрі приятелі докладно поучували, як маємо инзюолити ся із наших прикрх стоєунків маеткових, і доказали нам, який то важний і хосевний крок в житю цілої громади є заложенє каси райфайзенської. Після докладного кілько-годинного обясненя др. Стоцкого що-до конечних формальностей приписаних статутом приєутного до вибору ради надзорної, до котрої увійшли: Григорій Репчук як голова, Никифор Репчук, Тодер Прокопчук, Козьма Ковалк, Стефан Чекичук і Микола Білецький як члени. На каснеру прибрано молодого господаря Яким Крамарюка. На старшину ми собі вже попередно були вибрали: пана надуч. Ореста Казявичча, яко голову, пана да-скала П. Ткачука на зступника; а чесні газди Прокопія Мирлу, Яким Крамарюка і Івана Козачука на членів старшини.

Зараз по 4-й годїні мусіли чернівечкі гості відїхати до желїзниць, для того і скінчено о сій порі наше торжество окликами в честь нашого найбівнішого Цесаря, котрий нам дав повну свободу і своєю мудрою опікою дбає як добрий отец над долею усіх своїх підчинених народів.

Присутний.

Чи є для руского народу надія?

Нераз мушу ставляти собі таке питанє: чи є для руского народу ще яка надія, що буде ему ліпше на рідній землі, чи може вже він таки цілком пропащий, що нема для него ратунку? — Деколи така страшна розпука оторне мое

серце, що аж страх. Видїти, як нарід бідний чим раз більше сує ся в пропасть, як всі его визискують, опукують, здирають, а він не уміє собі дати ради, не уміє від пороги обїгнати ся, з парків, які его обїгли, отримати ся, як він ще і вірить ворогам, а ради доброї не хоче послухати, як він ворогам ще ті руки лиже, що его бють, як він пики свої ще такі і сам своєю кєрванцею годує, про ратунку не думає і не дбає, до доброї не тигне ся, по коршмах запиває ся, безпастанно процесує ся, не знає, що то ретельність, слово, честь, вірність, щирість, — те все, видїти, а не мати сили помочи, поратувати, то страшна мука: мороз по тілі йде, серце з жалю стискає ся, кров в жилах стинає ся, така безнадійність опановує мене, що волиб би таки зараз провалити ся крізь землю, ніж дивити ся на тоті муки.

Коли-ж знов поговорю часом трохи з хліборобами, що прийшли мене просити, аби їм заложити читальню, касу позичкову, аби їм порадити, як запровадити склеп, аби їх научити приписів закона громадського і інших законів, коли побачу, як прецінь такі наші руский нарід сам із себе добуває сил, аби отримати ся з бід, закидає горівку, живе тверезо, купує землю, працює щиро, хоче чогось учити ся — тоді знов вступає в мене надія, що руский нарід не пропащий, що він дасть собі раду з ворогами і запанує колись на своїй рідній землі.

Але відє так, як на чужині, не пізнає я, що рускому народови уємїхає ся ліпша доля. Був я припадком сего року в Дорні і в Кандренах. Се вже сторона волоска, там живе волоский нарід. Розглядаю ся близше в тій стороні, виджу на ріпї богато робітників, владуть камінь, роблять гати, прислухаю ся — говорять по руски. Відки ви люди? — питаю ся. — З Кут. Ми тут що року приходимо, кажуть, на роботу на літо і добре заробляєм. — А не пропиваєте зарібків? — питаю ся даліше. — Як би ми були піяки, то не йшли-б так далеко на зарібки — відповідають. Заробимо літом, то маємо з чого жити цілий рік.

Страх сподобали ся мені сї рускі люди, велику утіху мав я з них: Вони дбалі, працюють, вони добрі теєлі, уміють вайти собі заробок — такі люди не пропадуть в житю, а можуть доробити ся навіть маетку.

Іду на почту в Кандренах. Дивлю ся, бере з почты один жидок „Руску Радз.“ Для кого? — питаю ся. — Для Михайла Ткачука. — Він з Жадови? — Так! — А що він тут робить? — В дїсі гонти і дравиць виробляє. — Довідую ся далі, що там не сам оден Михайло Ткачук, але є руских людей з 50, а все з сторожинецького повіту, з Жадови, всі коло гонти. Аж сюди зайшли і тут собі заробок наїшли. Сказати Господа! Ми не пропадемо, коли рускі люди беруть ся до промислу.

А в Дорні коло трачки — є також повно руских людей, і то аж з Галичини, з Горошова; они дуже втішили ся, як поговорили зо мною. Заробок там добрий. Деякі лишають ся і через зиму, сироваджують жілку туди і живуть добре. В Дорні є кілька ремісників руских, от як майстер шевський Федик і інші, лиш се біда, що такі люди забува-

Тай й тут справджує ся польська приповідка: Większa jest dobroć Boska, niż kawiętość ludzka. Цесарський указ, яким заборонено всю популярну літературу на українській мові, не був славним і досі, але історія показала на-

ють, що вони руского роду і що повинні свого тримати ся.

А раз починаю собі буркут, аж приходить мужик і собі буркуту налити ся. Чую, що я з товаришем говоримо по руски, починає з нами розмову. З розмови показало ся, що він собі господар в Кутах, а ходить всюди і острить ножі, бричі і так заробляє собі денно 3, 4, 5 корон, — жне промислом. І так можна жити, лиш треба щось уміти, треба, як бачите, уміти телеларство, або гонтарство, або хочби острити ножі, — то вже не пропаде чоловік в світі. А би уміти, треба навчитися ся, бо само ніщо не прийде до голови, а навчинися ся чогось — мати можна добрий заробок. Тішило мене дуже, що рускі люди беруть ся до всякого майстерства, до промислу — нікода лише, що ще за мало — бо на тій дорозі можуть дійти до добробуту. І дух у мене вступив, а я повірив, що руский нарід не пропаде, він дасть собі в світі раду.

Линь беріть ся люди до науки. Що навчите ся, чи ремесла якого, чи що — все те дасть вам добрий хліб. Не спускайте ся на саму землю, бо з хліборобства неї не можуть жити. Беріть ся до промислу, то і вам буде ліпше і другим при господарстві буде ширше, як ви їм уступите ся з землі.

Або от ще одну річ вам скажу. Приступаю в Дорні до жиди, що продає яблоска, купити яблоска. Говорю по руски, — він по руски відповідає. Здивувало мене се в сій волоській стороні. Звідки ви? — питаю. З Перемишля! — Дивіть ся люди, аж з Перемишля прийшов жид на літо до Дорни яблоска продавати! А ви не потрапили-б сего? І ви потрапили-б, лиш тяжко вам до того взяти ся. Але-ж бо не будьте такі тяжкі, беріть ся до всего, беріть ся от хоч би до того, щоб яблоска продавати — і з того можна добре жити. Дивіть ся на Липованив і других, тай собі так робіть. Правда, кождо річ треба спрактувати, але до чого возьмете ся, беріть ся кренко, не лишайте зараз, як вам що не вдає ся, а будьте витривалі, завзяті в праці і в трудах і у всіх наших намірах, а тоді безпечно ми Русини не пропади, і жити нем добре на рідній землі.

Тут нагадала ся мені ще одна приємна пригода. Замовив я собі у Відни кафльові груби. З Відни приїхав і майстер, щоб їх поставити. Чеше так по німечки, аж страх. Дивлю ся — чистий Німчик, обраний по паньски, аж любо дивити ся — такий панчик. Взяв ся він до роботи, а мої діти — цїкани, все загалдали до майстра, далі етали розпитувати, але по руски, бо по німечки у мене в дома не говорять ся. Наслухаю, а Віденчик розмовляє ся з дітьми гарно по руски. Приступив і я, розпитую, і що-ж? Той Віденчик — родом із Снитина, син руского міщанина, учив ся в гончарській школі в Коломиї, відтак дістав ся до найкращішої фабрики кафльів у Відни (Гардмута), і приїхав підти груби мені в Чернівцях класти — за 5 ар. денної заплати. Розпитує він мене, що з тої коломиїської гончарської школи нинішнє вже кілька таких майстрів, але вони то в Франції, то в Швеції то Бог знає де світами на хліб заробляють. — То вони вже певно забули, що руского роду, відцурали ся Русинів, а при-

стали до Німців, або Французів — кажу я. Ой ні, відповідає він: аж тепер вони пізнали добре, що вони Русини. Ми всі пишемо до себе листи і добре знаємо шанувати рідну руску мову. Дасть Бог, побачите, що ми для руского народу не пропади.

Отсега я навчив ся на чужині, тай оповідаю вам на науку, а ви беріть собі се на розум. Ст.

Навіть в суді проскрибований!

Діло" наша: Сими днями дучила ся в львівській висшій суді краєвий така пригода: Явив ся в президію того суду адвокат Русин др. Василь Дутчак, аби перед отворенням адвокатської канцелярії адожати присягу. Др. Дутчак по польськи не уміє, буквально ані слова. Будучи канцеляристом в Стрию, не говорив в суді ніяк, як по руски або по німечки. Навіть при розправах, які щакон вели ся по польськи, в яких брали участь самі Польки, др. Дутчак промовляв по руски. Присягу від д-ра Дутчака мав відібрати віцепрезидент висшого краєвого суду др. Ян Дилевський, котрий по руски говорив так плавно, як літературно образований Русин. І ось сей шов інституцій під впливом справедливості, по довших докорях, заявив д-ру Дутчаку, що рускої присяги від него не прийме, бо офіційним язиком є язик польський і в тім язикі кождий повинен складати присягу.

Др. Дилевський в своїм шовінстві забув, що др. Дутчак є Вуковинцем і на Вуковині отирає канцелярію, а на Вуковині польський язик не є офіційним. Як скоро Польки в галицькій службі, під впливом пануючих тут змагань, тратають пам'ять, найліпше домагає ся др. Дилевський. Він служив колись в Чернівцях і дуже добре знав, що польський язик для Вуковинців не є язиком урядовим.

Др. Дутчак, визнавши своє адвocate і жада, що руский язик навіть в суді проскрибований, заявив, що такого важного акту, як присяга, не сповняти в цілком не знавши емоу язиків, отже мусить присягати по німечки. На німечку присягу др. Дилевський, розуміє ся, радо згодив ся. Нехай буде по німечки, аби лиш не по руски!

КОВУККИ.

Календар. Неділя 16/IX. (29/IX.): Ж. 17 по С. С. Д., по Воздз. ч. Хреста: Р.: Арх. Михайла, Пенед. 17/IX. (30/IX.): с. м. Софії, Віри, Над., Люб., Р.: Єроніма, Второк 18/IX. (1/IX.): п. о. Євменія, с. м. Аріадни, Кастора.

Цісар іменував габінетового надворного канцеляриста І. класи д-ра Івана Левинського (Русина) надворним секретарем.

Товариство руских православних Шляхтичів скликає на невідому, дня 29-го вересня, на год. 3-ту пополуночі до сали Народного Дому в Чернівцях перші свої годовні збори, на котрих має вибрати ся вищі товариства, установити ся пільні членські і окрім того має бути нарада над відмінними внесками.

На круголіни "Народного Дому" в Чернівцях відбуде ся заповіджена на ою невідому гра о нагороду аж на другу невідому, 6. жовтня с. р. о 4 годині пополуночі.

З копанем бураків не спшити ся, бо вони тепер ще ростуть в мисо і набирають цукру. Хто би за споро взяв ся до копання бураків, той буде мати на з а і втрату, а тим то і швидко грошону. В цій бураків фабрика не хоче поступити, але годить ся на те, щоб за доставу бураків до фабрики з подальших сїа дещо доплачувати. І так кому 7 і ніз кілометра від фабрики за далеко, той має бураків приставити по цїні 80 кр., комуж даліше, то тоді фабрика платить за доставу 1 кірп бураків за кождий кілометр 1 кр. Як хто має до фабрики 12 і ніз кілометрів дороги, то діставне за кождий корень 85 кр. Вільної уступки фабрика не дає.

Драматичний кружок товариства руских ремісників "Зоря" в Чернівцях підіграє в сльжучу неділю, 6. жовтня с. р. в саль "Народного Дому" (ул. Петровича ч. 2), веселу мєлядраму в 3 актах а 5 відслонках А. Нестрова, в перекладі В. Ошовича п. а.: "Трійця гідальська" (Lampaci-Vagabundus).

Новий вірменський архієпископ. Міністер просвіти вже повідомив телеграфічну вірменську капітулу у Львові, що цісар потвердить вибір каноніка мс. Іосифа Теодоровича на вірменського архієпископа у Львові. Новоіменованний архієрей родив ся 1864 р. в Жива-чові товаристві повіту від родичів Григорія і Гертруди а Отановичів. До гімназії ходив в Коломиї а опісля в Станиславові, де закінчив 1882 р. іспит зрілості. Через півтора року учився в чернівецькій університеті на правничий вишлі, але пізніше переніс ся до Львова на вишлі теологічний і писавати ся в 1887 р. Перші три роки священничого звани перебував аю сотрудни при вірменській кафедрі у Львові і при постелі в Станиславові, в 1890 р. був іменований парохом а в 1896 каноніком і від того часу перебував у Львові. Іменована его потреба все потвердження канонічного консистора, а се стане ся в надолішній с. р.

З товариства "Просвіта" у Львові. Від початку сего року заснувало ся читальне "Просвіта" 48, а в сльжечі дотепер 1030. — Членів винесало ся від початку сего року досі 708, а від заснування товариства 13.762.

Нікий зі сальонів Чернівчаньх еризерів не може рівняти ся сальону м. Льва Вайса. який від давна на улиці Tempelgasse ч. 6 уряджений зі великим комфортабельним усадугом гостей як найліпше тай іменно тим новим окол них великі заслуги, що уживався у нім всякі гігієнічні знаряди тай пресервативи. Ізв того радимо всякому Русини трихтись сїї ерири у власній забезпечі перед всякими шкідливими і недугами крощи.

Страйк гімназистів. З Загробу доносить, що ученики VIII. кл. гімназійної уряди страйк і зажадали усунення професора математики д-ра Майнєка. Шкільна рада має неїх страйкуючих учеників вигнати з гімназії, а VIII. класу замкнути.

Вандрівний дурисьвіт. В почі дня 18. с. м. арештувала поліція в Радимі якогося елегантно убраного панєка, котрий їздив по містах і містечках, та виключав від людей передплату на якийсь діло, котре ніби то мав виділати. Манітій той представив ся всьоду від іменем Франца Веруша Ковальського і казав, що він професор гімназійний. Показало ся, що той вандрівний дурисьвіт витумачив від людей на ту "передплату" окол 4000 кр., жва собі вигідно та нічим не займав ся. Також і поліція звинєсна і в Новім Санчі одержали доносення на Ковальського о витумаченні грошей. Арештованого замкнуто до арешту в Радимі.

Арештована ціла процесія. Того що мабути не було, а вже повна річ, що то хіба дуже рідкий случай, щоб арештовано цілу процесію. А таке стало ся в Ліхтенфельд в Долиній Австрії. Із сального місяця відпустового Марієцелі вертали угорські богомольці, і як значинно ішли з процесією. Аж ось подалево Фрайлінд, маїстєвнє якогося Діамантіді, побачили лісову шпільку, в котрій молоді деревця росли простоні як сльжичи. Богомольці збрала велика охота пошарувати собі палиці та позабрати їх на пам'ятку. Майже всі як були, кинулись на шпільку і етали виривувати деревця та виробили великої шкоди. Служба лісона то виділа, але бодла ся зачинати богомольців, лиш дала телеграмом знати до жандармерії в Ліхтенфельд і там їх задержаво. Жандарми зажадали заплати відшкодовання, а коли путники не хотіли того робити, жандармерія етала їх арештувати. Та а була би всі арештувала, як би не змішав ся був в то угорський священник, котрий заручив, що путники заплатять зроблену шкоду. Аж тоді жандармерія дозволила богомольцям іти даліше.

Особисті записки. Віденські денники доносять, що гр. Андрій Потоцький стане маршалком Галичини, а номінація повинна ся в "Wiener Ztg." за 8 днів. — Віцепрезидентом краєвої, шкільної

ради галицької стане іменований радник двору при міністерстві просвіти др. Едмунд Пляжєк. Номінація було оголошена іменірно ще сего тижня. Місце Пляжєка в міністерстві мав би обійняти проф. чернівчеського університету др. Гальбан-Вломенштон.

Підчас жєлізничої катастрофи коло Пальоти після урядового етвердження погибло 9 осіб на місці а 16 є померли ченні.

Пригода з трупами. Якась несамо-вита пригода дучила ся в послїдних днях одному туристї із Штрассбурга, котрий на колесї виїхав ся був в подорож через швайцарські гори Юра. По дорозї стрітив він такого самого туриста на колесї, молодого мужичку, сина купця з Берна, а що настала була страшна злива і годі було їхати вночі даліше, то они зли з великим трудом і за добру заплату шпросили ся на ніч до якогося господаря в горах. Тут призначено для них малу якусь комірчину. Вночі здавало ся їм, як би якісь труном замкнуло; але они усновоїли ся і спали даліше. Коли на другий день встали, побачили перед хатою багато людей, що походили ся на похорон брата господаря, котрого тіло лежало наряджене в альпіри коло тої комірчини, де они спали, а відхилим від них лиш тонкою полотноною занавісою. Пустившись в дорогу, мали о чім говорити, пригадуючи собі, що спали блявко трупа, і як то страшно було. Оба мали їхати до Сольотурна, але не доїхали, бо знов їх захопила злива. Они зайшли до якоїсь малої господи коло гостиниці, та й постановили тут переночувати. Щоби жо трохи поквітити ся, оба недавні звикомі постановили запити своє знаомство, і з тої нагоди випили кілька флішєк вина, а відтак полагали спати. Оба поклали ся на одно ліжко, бо лиш одно було в господі, і бора заснули. Турист зі Штрассбурга обудив ся дуже пізно перед полуднем, і дивить ся — а він спав разом з трупом. Его новий товариш з Берна був вже давніше хорий на серце; їда на колесї, возність, а го-ловно адалєсь вино, причинивсь до того, що він погіб нагло на удар серця. По першій ночі коло трупа, а по другій з трупом, наш турист тапи й сам розхорував ся, і мусів вже чим скорше зєз-заницю вертати домі.

НАУКА, ШТУКА, ЛІТЕРАТУРА.

Стїнна карта Австро-Угорщини для шкіл народних, уложена А. Е. Зайбертом а передложена на руску мову Ом. Поповичом, (мірало 1:800.000), отже у великих розмірах, гарно виконана в геогр. інституті Ед. Гельмля в Відни, вийде вже сими днями. Буде се побіч стїнної карти Букщини, уложеної Ед. Фішером а передложеної теж Ом. Поповичем, друга руска карта шкільна на асю широкую Русь-Україну. Чейже споможе ся і галицька Русь хоч на те, щоб руска карта Австро-Угорщини находила ся в кождій тамашай рускій школі народній і гімназії.

Телеграми "Буковини".

Львів, 27. Вересня. За будучого маршалка краєвого уважають загально графа Потоцького.

Преторія, 27. вересня. Лєорд Кітшенер подав ся в димісію. Заряд посиний не прийняв одно димісії і повелів Кітшенєрови, бути начальником команди в позу-дненій Африці на далі.

Петербург, 26. вересня. Вчєра у вечер дало ся у Кітшенєві відчути сильне потрясенє землі.

Рим, 26. вересня. В Неаполі приключило ся скілька случай чуми.

Бєрлін, 27. вересня. Цісар Вільгельм відїїдає в листопадї королі Англії Едуарда.

Передплата і належність на іноземні
папирі в Чернівцях.

Друга така незвичайна людина серед Українців, незвичайна своєю енергією, пристрасною любов'ю до України і різносторонністю знань й таланту, се Ага-хан-бей Крамський, тепер професор арабської мови в Ліазаровськнй інституті для орієнтальних азіатів у Москві. Фільозоф із ваху, орієнталіст із замишування, він вивчив себе високо-тадановитим поетом, дуже оригінальним повістником, якийби час забрав голос у великих ваиких літературних і суспільних справах у га-лицьких виданнях. Крамський був перший Українець, що не побояв ся забирати голос в таких справах, підносяючи свої статті повним ім'ям; ми бачили праці з його підписом не тільки в „Зорі“, „Дзвінку“, але і в „Правді“, „Народі“ та „Житю і Слові“ — і се цілкомісно на пошодило його ученьї кар'єрі в Росії. Крамський дав тим нагадний доказ, що Українці при достаточній енергії й самодостатній мислї-б без особливого ризика залучувати для себе навіть серед те-перішніх політичних обставин у Росії ширше право, як бз сьогомо і дружи почали перги в той бік. Оповідання, чи то наа „Евгені“ Крамського,

бі коротенько висвітлити цю справу. Дня 3. вересня с. р. оголошено, що я був в сали об'їзду п. к. Вишнього Суду краєвого у Львові в цілі аложеня адвокатської присяги.

Мимо того що я представився був віцепрезиденту д-ру Дилевському по руски, зачав він — не питаючи мене, в якій мові жадаю зложити присягу — відчитувати дотичну роту в польській мові, зачинаючи словом „Będąc“. Тоді я заявив, що такої присяги не можу зложити, і зажадав-ем, щоби відобрано присягу по руски.

На то заявив др. Дилевський: „Jeżeli tak, to rana do złożenia przysięgi nie dopuszczam; dostaniesz rana uchwałę na piśmie; Tu jest język polski i językiem przysięgasz.“

Коли я потім заявив, що я готов зложити наведену присягу по німецьки, згодився на це др. Дилевський, мимо того, що і німецький язык не єсть мовою урядовою.

Піднести-ж мушу, що др. Дилевський в моїй присутності нічого о тім не споминав, що нема роти присяги адвокатської в рускій мові та що допустити мене до присяги в рускій мові, як прийде дотична рота з міністерства.

Коли-б др. Дилевський був шось такого заявив, то я напевно був би згодився і цілий рік чекати на таку роту.

Не udało ся і не udało ся п. Прокураторови виправдати наведене противзаконне поступоване д-ра Дилевського.

Др. Василь Дутчак
адвокат (тепер в Милушинцах
п. Сянтин).

В тій самій справі пишуть до „Руслана“ з адвокатських кругів:

Відома всім є справа д-ра Дутчака, котрого віцепрезидент вишнього суду краєвого, др. Дилевський, не хотів заарештувати в рускій мові. Дилевський заявив, що в сей спосіб, що дотична рота присяги зредатована лише на польській і німецькій мові. Однак же се не перешкода і подібні справи мали місце також при заарештуванні інших руских адвокатів. Отже зовсім неправдиво є твердження, що то ніхто з руских адвокатів не жадав доси рускої присяги. І так перед роком

ніс др. Триловський руске подання до вишнього суду краєвого з проханням о допущені до адвокатської присяги. — Однак на визначенім дні не хотів той сам п. Дилевський відібрати від него присяги в рускій мові, викручуючи ся тим, що не має доси дотичної роти переведеної на руско. На се заявив др. Триловський, що може п. Дилевський читати роту присяги по польськи, а він буде її по руски повторювати. Але і на се п. Дилевський не згодився, так, що др. Триловський мусів таки присягати по польськи, зложивши однак застереження, що з того факту зробити відповідний ужиток. — І дійсно повідомив він про се посла д-ра Коса, але що др. Кос з сим зробив, про се ніхто доси не знає. Бодай не читали ми нігде про дотичну інтерпретацію.

Перегляд політичний.

Руский народний комітет у Львові рішив і оголошує:

I. Визнає ся і просить ся всіх виш. представителів повітових комітетів виборчих, пагально до виборів переводили самі лш народні організації повітові, виш. організаторів, щоби заявили ся як найскорше уложенням протестів виборчих і вносили протести проти соймових виборів неюди там, де наш кандидат перенав через надужити або які-небудь неадекватності.

II. Визнає ся і просить ся виш. організаторів повітових, а там, де організації народні ще не переведені, мужів довіри і загально всіх патріотів, чи то з-поміж інтелігенції, чи з селян, щоби заявили ся сейчас збиранням матеріалів про всі надужити при сегорішних виборах соймових або з нагоди тих виборів, без огляду на те, чи кандидат наш через ті надужити переняв чи номимо них перейшов. Тоді матеріали просимо надіслати нам як найскорше, по можливості до 14 днів. Там, де вносять ся протести, просимо о надісланні коментарю або відпису протесту. З усіх тих матеріалів, то є з фактів поданих в протестах і в окремих доносках, зробити Народний Комітет відповідний ужиток публіцистичний і парламентарний.

III. Визнає ся і просить ся виш. організаторів, щоби як найскорше скликали повітові збори народного сторониства і на тих зборах адали справу зі своєї дотеперішньої діяльності і з аншій виборчої та й перевели вибір делегатів повітових на Народний з'їзд, котрий відбуде ся в місяці грудня. На тих зборах

належить також обговорити і рішити внесення, які би новіт мав поставити на Народний з'їзд. Делегати належить вибирати після §§ 5 і 10 „Народної організації“, при-чім треба бачити й на те щоби не перетягали нашої суспільності, отже особливо також селян і міщан, були достатньо заступлені. Там, де народна організація ще не переведена, належе ся виш. мужів довіри, щоби они скликали повітові збори сторониства і на тих зборах, крім справ загальних вишних, перевели також народну організацію новіт після постанов з'їзду з дня 26. грудня 1899 р. Мужам довіри єсть ті, до котрих Комітет в сій справі вже передтим відносив ся двохомно. Спис вибраних делегатів, а там де переводить ся або відновляє ся організація повітові, також спис організаторів і організаторів-помічників, просимо нам зараз по виборі предложити.

Закон о ветеринаріях, рішений на позасідній сесії ради державної, одержав цесарську санкцію і опублікований в Wiener-Zeitung. Законом тим урядиляють ся службові відношення ветеринарів в правительстві службі і побільшає ся значно їх етат. Так імені-но бувають утворені нові посади ветеринарних асистентів, а такими самими правами і поборами, як для концентрованих практикантів в політичній службі. Окрім ветеринарів переходять в XI до X. ранги а деякі навіть до IX-го. При краєвих властях устанавлять ся ветеринарні інспектори в VIII. ранзі, а в краєвих ветеринарній референті одержать VII. рангу а апазом до VI-го. Як факховий референт в міністерстві справ внутрішніх буде урядувати під назвою міністерського референта ветеринарній упалінований ветеринар в ранзі звичайно VI-го а помічник в V-го.

На суботнійшій раді кабінетовій ухвалено організації уряду для будови доріг водних, котрий мавало зовсім аналогічно давнішим генеральним дирекціям залізниць. Після того отже проекту утворити ся у Відні центральна дирекція і дві окремі дирекції краєві: одна з осідном у Львові а друга в Празі.

Виборча відозва Молоде-чехів визнає чеський народ, аби виборами доказав, що він стоїть непохитно при жаданні єдності і неподільності чеського королівства і не позвалити, аби край чеської корони чи то політично, чи то економічно мали бути привазані до Німеччини, а пожеде амагає в тім напрямі буде уважати за зраду краю. Чеський народ мусить замалюєствовати, що край чеської корони мають право до самостійного існування в звязі з габебурзькою монархією і що борби о таке прав-

піддержанне становище, відповідаюче правам прав і інтересам держави, котре може бути єдиним забором против єврейського залізу, ніколи не залишити. Так само чесний народ мусить доказати, що жадане, аби чесний язык в публічній мові державним користав в прерогативі рівноправного языка, має своє узасаднене. Відозва опраудує компроміс а вишніми сторониствами і визнає жадане, що між селянством кинено заріа руху, котрий може его відвести від національної єдності. Вилучив на позасідній сесії ради державної, відозва відносив сильну волю діла в користь економічних інтересів, а рівночасним відновленням інтересів чеської політики. Завертаючи увагу на поступаті розширення прав автономії, відозва відносив сторониства і компресію толеранції, відозва кінчить, що чесне питання вже не є домашньою справою держави. „Вей, що розуміють небезпеченість намірманди-му, добачуть і побіді чеської справи найпешнійшу поруку удержання держави і міжнародної рівноваги в краю“.

Політичні кружки заняті тепер питанням: яке становище займе новий президент Сполучених Держав нічної Америки супротив других держав американських і цілого цивілізованого світа. А під тим згадком найбільше інтересована Німеччина, що випала пох на біл звістним проектом цлого таричи. Тож Німці не дуже емпатично спокладують на нового президента та видять в тім шовініста, що готов не дуже велике поважане оклаувати Номпем. Обави дипломатичних кружків берлінських не є безвідставні. Американсько-німецькі відношення готові дійсно погіршити ся, бо переконання і енергія Русселята намірно не згодять ся з політикою німецьких аграрів, що готові виповісти цлову війну хоті би й Америці.

В надзвичайній раді міністрів, що відбулась онеді в Буваріо, президент розвинув свою програму і виразно зазначив потребу переконання каналу між Атлантичним а Тихим океаном. По его гадці американський промисл мусить собі здобути як найширші загаранні ринки і з поїма європейськими державами рівномірно трантувати справу торговельно-цлових договорів. Він хотів би уникнути всяких воєн цлових, увести безпосередне подоланне торговельне між побережжям німічної Уайі а полуднявою Америкою і через вибудоване кабатів між Америкою а Філіпінами і Гавайськими островами причинити ся до тім ліній міжнародної комунікації. — Уже з тих урівнованих вістей о програмі Русселята видно, що інтереси Америки а Німеччини дуже розходять ся і в своїм члї готово прийти до нованих ріжниць між представителями обох європейських собі напрямів, тому-то німецькі політики не без радні залягосовні.

Конвент між цесарем Вілгельмом а репрезентацією міста Берліна заострає ся щораз більше в наслідок звістної зяери з вибором віцепрезидента Карфана проти волі цесара. Найважливішим доказом того конвенту є те, що цесар не прийняв на аудієнції президента Берліна, котрий хотів порозуміти ся в справі міської електричного трамваю, та уже два рази безуспішно просив о аудієнцію. Берлінська преса в найріжнійшій спосіб коментує той обав цесарського гніву і все війни доходить до заключення, що найважливішою причиною буде тут утір ради міської, що повозно вибрала віцепрезидентом неабого цесарем кандидата.

Подорож царя до Німеччини і Франції все ще остає предметом живих обговорів в диванкареті. Про ціль сєї подорожі можна сказати сю правду, що переловом цар бачав надати своїм знаманням до удержання мара певні основи.

Ідея загального мира не може здійснити ся, поки не щезнуть а диванної черги деякі питання. До сих належать три головні питання, які загрожують європейському миру, а їх рішенем залаті тепер дипломати. Передовсім мав цар винувати ся, про яких уловіях Франція зрєкла би ся Алжирі і Лютаринії і поехала намір відплати. Є загально там переконанне, що цар прибув до Франції а певними прологами а боку

і поведіть Олександр Катренко. Грабовський, котрого доля пірала зі шкільної дачі і занесла на далекій Сибір, аж у Вілюйск а потім у Іркутск, там, у німічних свйгах, у митових юртах знайшов свою квітку української поезії, зробив ся не тільки одним із найкращих перекладачів чужих поетів на нашу мову, але також видним оригінальним поетом. Як його жите — майже неперервана мартірологія і мука, так і його поезія переважно стоїть на муках, крих болю і туги за рідною Україною.

Подібно кращіні викликають оповідала Катренка, але зовсім іншим спосібом. Катренко — ученик Достоевського, того геніального психолога мучителя. Він любить малювати хорих, замучених, нибитих і в колії людей, важкі ситуації, трівожні настрої. Доба галузі реалістичасів Олександра III. показав, аджесть ся, своєю початі і на душі нашого автора: читаючи його оповідала ми переживаємо ті самі моменти утиску, безнадійності, руйнування людських сил і людських надій, які в ту пору переживала вся Росія.

Як а вже згадував, характерною рисою сего часу треба уважати те, що в рядях українських письменників займає тепер видне місце ціла група молодих жінок. Говорачи про українських поетів сєї доби може на першім місці прийти ся постанити Лесю Українку. Се талант єдиний, наскрізь мужній, хоч є похвалений жіночої грацієй а ніж-В. м. Архистія в новім значінні сего

слова, вона однак не створила під суспільного жита, живе його інтересами, горячо відчуває його болю і завжди вміє аналізувати суспільні, пастичний психолог для свого чуття. В початкових своїх творах многозначна, не свободна від певної манери, вона швидко росте, доходить до високого майстерства зорин, ану завжди вміє заповнити інтензивно відчутим змістом. П поезія, то огнисте осяснення того дивного гноту самозволі, під яким стоїть Україна. Нота особової зорин звучить у неї слабше; єдині теми поки що не віддають ся їй у такій мірі, як описова і патрістична лірика.

Силою слова, горячим настроєм і гарною зорною визначають ся поезії Людмили Старикної, особливо її лірична драма Саго, одна з перани нашой літератури. Тема сєї драми — пристрасна любов грецької поетини Сагоної до молодого Фаона, який любить її, а її просту і несталанноту подругу; розлука, розпачі і смерть Сагоної в хвилі її поетичного тріумфу, все те змальовано більш ліричними імпровізаціями самої Сагоної, ніж драматичним єпосом; градація і переміни чуття віддані майстерно. На полі поезії визначили ся ще пані Василівна (Діпріова Чайка) і Одарка Романова. Дуже інтересно явище — пані Наталя і Надія Кибальчич, мати і дочка. Перша з них авторка драми „Катра Чайніна“, що одержала першу нагороду на конкурсі галицького Вадіу краєвого, опублікувала ряд гарних опо-

відань і написала декілька драматичних творів доси недрукованих. Усі її поезії визначають ся вірним сполученням жита і доброю технікою. Гарні надії подає Надія Кибальчич, що крім поезістичних нарисів опублікувала доси ряд удатних поезій.

Не мож річ вичислювати тут усіх робітників на нашій літературній ниві. Скажу загально, що у всіх видно дуже сильну обсервацію жита, дуже поважно розуміння штутин і її завданя в житю суспільності і тверду віру в будучину нашого народнього розвитку. Многі з тих людей могли-б зайняти анде місце в російській літературі, коли-б хотіли посилити її своїми силами; се видно а того, що Росіяне уважають потрібним перекладати їх твори. Сила і зріст літератури має те до себе, що притягає талановитих людей. Певна річ, перебіжники а нашого поля на чужій ниві будуть іше трагедією так як трагедією ся доси, але певно й те, що головна маса духовних діячів буде від тепер дивити ся на рідній ниві, бо знайде тут поле для діла і той спокій, який дає почуте чесно сповненого обовязку супроти рідного народу, спокій, якого ніколи не дасть праця на чужині і для чужих.

Далі буде.

Принагідні закупна з причини опізнення сезону!!!

в склепі Б. БАЛЪТИКЕВСТРА молод.

О 35% таньше як передше
літні парасольки, модних кольорів, чорні і леві
з коронками.

О 10% таньше як передше
лева обува для панів, панів, дівчат, дитин і
убува до Lawn Tennis, Київські менши.

О 25% таньше як передше
Содомаї капелюхи і легкі капелюхи фільцові
і літні шалочки.

Подорожні прибори, склад найгарніших
куфрів ручних і валізок тошки з урядженням
або без урядження пуделка на мужеські і дамські
капелюхи — еткої на парасоли, ноші на їду,
торбинки.

Мужеське біле, англійські аєфіри, ковпирі,
маншети і краватки.

В Науковім Товаристві імені Шевченка у Львові і
в „Рускій Бесіді“ в Чернівцях
приймають ся передплата на нове, наукове видане

ПИСАНЬ О. ФЕДЬКОВИЧА

в чотирох томах,

під редакцією

проф. О. Колесси і д-ра Ів. Франка.

I-ий том (поети) має вийти в серпні або вересні, II-ий (по-
вісті) в грудні або січні, III-ий і IV-ий (драми, матеріали
біографічні і студії про Федьковича) вийдуть пізніше; ціна
за комплект, на гарнім папері буде 6 до 8 зр., за опрацю
осібно по 60 пр.

Хто зложить до жовтня н. ст. 5 зр. (а хто хоче з оправою
— 6 зр.), дістане 25% оуєту з ціни видання (не врахо-
вуючи в то опрацю), а решту заплатити при III і IV томі.

Поодинокі томи будуть продавати ся дорожше.

Найтаньші друки для шкіл народних

можна получить лиш в

друкаржі „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

Classen-Buch	аркуш 4 пр.
Wochen-Buch	4 "
Auszug aus der Schulbesuchs Tabelle	3 "
Lehrerkataster	1 1/2 "
Schulkataster	2 "
Jahresausweis	1 1/2 "
Inspektionsbericht (для аркуш)	4 "
Schulversäumnisausweis	2 "
Quartal-Ausweis	2 "
Свідомства підхідні нім. і рускі	1 "
Gestionsprotokoll	3 "
Книга іменні і рускі	2 "
Свідомства увільнення німецькі і рускі	2 "
Фреквентацийні рускі і німецькі	2 "
Schulmatrik	2 "
Inventar	2 "
Katalog der Schüler Bibliothek	2 "
Competenz Tabelle	2 "
Qualifications Tabelle	2 "
Aufforderung zum Schulbesuche	2 "
Zanuzman	2 "
Погодомленні шкільні рускі і німецькі	2 "
Arbeits-Zeugnis	2 "

Рік заснована 1892.

Товариство взаємних забезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, Ринок ч. 10. (дім „Просвіти“)

перше і єдине руске Товариство аскураційне, обезпечує будинки,
і всі предмети довгимі проти шийд огневих.

„Дністер“ праворучили Привоєвц, Ординаріати Вел. Духовенству і
вірним всіх трех Епархій.

Фонди гваранційні „Дністра“ з днем 31-го грудня 1900

Фонд резервовий	311.540	кор.	11	сот.	} разом 520.406 к. 65 с.
Резерва премій	171.942	„	—	„	
спеціальна	6.000	„	—	„	
Фонд смеритальний	30.924	„	54	„	

Тарифи „Дністра“ дуже уміренані. Надвизка річна розділяє ся між
членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту
з премій.

„Дністер“ виникав до 31. грудня 1900 відшкодовань 2.120.884 кор.
Шкоди ліквідують ся безплатно в присутності Делегата і 2 членів.

Поліси „Дністра“ приймають при позичках гіпотечних: Банк крає-
вий і Банк ошадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині,
Городені, Терембана, Залічанах, Городку, Ярославі і Богородчанах.

На житє треба обезпечити ся тільки через „Дністер“ в Товаристві
взаєм. обезпечень в Кракові; а також обезпечень через „Дністер“ (де
части провізії на рускі публичні добродійні цілі; поліси і коти під-
дає Брацівське Товариство рускі.

„Дністер“ пошукує способних агентів, особливо свали господарів в
окрестностях, де «не нема близько вісний „Дністра“. — Агенти за-
робили вже 274.964 кор. провізії. — Зголошени о агенції треба
вносити до Дирекції у Львові.

Селяни обігають ся тільки о агенції „Дністра“.

МАШИНИ ДО ШИТЯ

є так звані обручкові (Ringschiffchen).

Сі машини йдуть дуже легко і надзвичайно скоро (2000 штихів на мінуту).
Сі машини мають прилад до гафтованя і прилад до острєня
голок та ножниц. Окрім сих маю ще найновіші машини для
шевиці, кравиці, римарів і такі, що шиють для потреби в
перед і взад.

За кожду машину гарантую 5 літ.

Продаю за татові гроші і на викуп дешовше як люди, хто невірять
най переконаніє ся.

В. Данилевич

машинист
в бровари Штайнера ул. Двірцева ч. 21 в Чернівцях.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
отворена в неділю і свідто від 9 до 11 години рано.

Виходить в Чернівцях
що середа, п'ятниця і неділя.

Редакція, адміністрація і експедиція:
улиця Петровська ч. 2.

Решення шкертан ок. ланок на попереднє
виступлення. — Редакційні повідомлення
власні від порта.

БУКОВИНА

Передплата на „Буковину“

на цілий рік	20 Кор.	— сот.
на шість років	10	—
на чверть року	6	—
на місяць	1	70

Поодинокі числа коштують 16 сот.

Передплата і експлуатація на ілюстрації
платні в Чернівцях.

Берім ся до промислу.

Загал наших селян не знає нічого хліба як в різі, а тільки ніякпоно поєднаннє своїх силів до писених шкіл, а то головне до гімназій та до уч. семінарій. Те саме робить і наша шляхта, а й інтелігенція руска не знає шкіл крім латинських. Воно правда що окінченому гімназистови отворений цілий світ, а реалістони поки що менше, правда й те, що нам Русинам не стає ще багато, дуже багато сьвященників, професорів правників і лікарів, але ще менше маємо техніків. А ще більша правда те, що не всі можуть добити ся до університету, бо дорога туди дорога, довга а верускими середніми школами ще й дуже а дуже утруднена, для широкої маси рускої молодіжки впрост недоступна. І учительська семінарія, що виховує руских учителів для руских шкіл в німецькій мові, власне імає тої чужої мови викладавочою доступна лише для малого числа рускої молодіжки. І до реальної школи утруднений так само приступ руским хлопцям і тут наука довга, дорога і трудна.

Тому треба нам оглядати ся й за иншими средствами, якими можна дешевше, скорше і легше дійти до кусника доброго хліба. Таким средством є промисел, а найліпшим способом стати добрим промисловцем то наука, яку подають школи промислової.

І в Чернівцях є промислова школа. Хто вчить ся в тій школі, може стати будівничим,

поліром мулярським, столяром, або бухгалтером. Таких людей всюди потрібно, добре їх платять і мають вони смачний хліб.

Аби-ж придбати нашим дітям такого смачного хліба, то треба їх докопачно післати до промислової школи в Чернівцях. В тій школі є три відділи: 1. будівничий, 2. столярський, 3. торговельний (гандльовий).

На відділі будівничім є наука приготавача (10 місяців), а відтак ще 3. фахові курси по 5 місяців.

Аби дістати ся на той відділ, треба хлопцеві мати 17 літ, свідомство шкільне, що скінчив школу народну, свідомство, що є здоровий, і свідомство, що був деє у якогось майстра будівничого (мулярського або у теслі) в практиці і то через 3 роки (кожного року в літ через 6 місяців). Треба ему уміти добре по німецьки читати, писати і говорити, бо наука в тій школі іде по німецьки, відтак рахунки, рисунки. Кождий мусить здавати з того вступний іспит.

Хто скінчив нижшу реальну школу, той може відразу бути прийнятий на перший фаховий курс. Приймають туди яких 50 школярів, більше ні, для того треба добре приготувати ся, аби адати іспит вступний і бути прийманим.

Хто має хлопця, що міг би обстати при вступнім іспиті, і має для него всі ті свідомства, про які вже говорило ся (свідомство шкільне, лікареке і з практики будівничої), той нехай ще постарася о метрику, свідомство приналежности і о свідомство моральности і нехай дня 11-го, а найпізніше 12-го жовтня запише его в

дирекції (під год. 8—12), бо вже дня 14-го жовтня о год. 8-й буде вступний іспит.

До того будівничого відділу повинні особливо рускі міщани в Чернівцях і Серету посилати своїх діти. Та-ж багато їх має мулярську або теслярську практику, чому ж мають ті діти бути лиш мулярами або лиш теслярами, коли можуть бути полірами або і будівничими. Лиш трохи дбалости і охоти, а все зможем освітити. Але і селянські хлопці, укінчивши добре школу народну а не маючи способу йти до висших шкіл, нехай ідуть кожного літа до мулярської або теслярської практики, а по 3-х роках, приучивши ся змогою ліпше по німецьки читати, писати і говорити, приучивши ся більше рисувати і доброго писани, нехай здають вступний іспит до сего будівничого відділу промислової школи, а вийдуть певно на таких людей, що їх всюди потребують, добре платять і вони смачний хліб мати муть. Немає страху, щоб таким людям не стало хліба, бо будувати доми, зеливниці, гостиниці і инші будинки завжди будуть, роботи завжди буде недостатком, а як робота є, то і хліб буде. Тай легко прийти до такого хліба, бо лиш 3 літа треба бути в практиці, відтак пінтрети року в школі. Се-ж багато не коштує, бо як хлопець вступить в практику, то ему платять, а утриманє в Чернівцях через пінтрети року так же не Бог зна що коштує.

На відділі столярським іде наука через 4 роки. Хто хоче туди дістати ся, мусить мати скінчений 14-й рік і бути здоровий, тай адати такий самий іспит вступ-

ний, якого нимають і при вступі на відділ будівничий, отже мусять уміти добре читати, писати і говорити по німецьки, рахувати і рисувати. Туда приймають не більше як 15 хлопців, бо місяць нема, бо прецінь всі вони мусять робити при вартаті. Але окрім роботи в вартаті іде і наука в школі, а укінчивши тих 4 роки, можна вийти добрим майстром столярським. І край таких майстрів підпомагає, дає їм запомоги на ячиниє, посилає так же на свій кошт до Відня до ще ліпшої науки, і таким чином можна вийти на такого майстра, що всюди найде ся ему добра робота і добра плата.

На відділі торговельнім (гандльовім) є рік приготавачий і два роки науки, т. зв. разом 3 роки науки. Аби туди дістати ся, треба мати скінчений 13-й рік і зробити вступний іспит, при котрім ученик має показати, що після диктату уміє по німецьки добре писати, що уміє рахувати (додавати, віднімати, множити і ділити). Хто скінчив 4-ту класу гімназійну або реальну, того приймають без іспиту відразу на перший рік науки і він годен за два роки скінчити школу торговельну. Туда приймають около 80 хлопців. За вступний іспит платять ся така 24 кор., а шкільна оплата виносить на кождий підрік 10 корон.

Записи відбувають ся на всі відділи дня 11 і 12-го жовтня від год. 8—12 перед полуднем. Припилюйтеж того речини, бо пізніше не приймають нікого.

ІВАН ФРАВКО.

З остатних десятиліт XIX. в.

Далі.

VIII.

Той літературний і просвітний рух на Україні, який в силував ся характеризувати тут, певно гарний і значний в порівнянню до тих періодичних загартівних спів, у які зачинала Україна в р. 1847—1857, 1863—1870, 1877—1880. Але в порівнянню до польово-світних часів української людности, до польово-світних просторів краю і польово-світних а страшенно неучих потреб народу він мікроскопічно малий і може мати значіння хіба як перші неспівні кроки супроти свербічного, приспороного ходу. Мірячи так само пропорціонально треба признати далено більшим поступ, який за той час зробила Галичина, хоч і тут годі промовчати, що в справах найбільше покучих і основних, в справі економічного підняття народу і поврваннє його соціального становинця зроблено дуже мало, мікроскопічно мало. Для того, щоб у тім огляді зробити якийсь значний крок, браж нам у Галичині всего потрібного: визнання, інтелігенції і організації національних сил, не говорячи ні про законні вимоги визнання, що ростуть нашою слабкістю і користують ся нашою темнотою та нашим розбитєм.

Найбільш характерною появою в

галицьким письменстві остатнього десятиліт був зворот до наукової праці. Сей зворот мав симптоматичне значінє, був впливом загального поглибленнє думки у галицьких Русинів, зросту критики і реалізму, балана — пізнати ясно все те, що треба було знати. Так довго дорігали Українці Галичанам неупитом, поперхоністю їх освіти, неосвіженістю їх принципів, що кінці Галичане таки пішли ся серйозно до праці. Протягом кількох літ повстають такі праці, як Словник Желехівського і Недзівського, Історія рускої літератури Огоновського — найважливіші праці учених старшого покоління. Спеціально про працю Огоновського годить ся тут сказати кілька слів. Молодий вчений, опираючися на новітні дослідні і прикладаючи до своєї праці мірку повчальної історії літератури звали дати ся на неї з горі. Справді, з огляду на спосіб трактування предмету і на спосіб обійованнє поодиноких явищ нашої літератури, ся праця не видержує строгої критики. Але ми повинні бути вдячними Огоновському за те, що він перший з мураліною пишністю стигнув до купи масу біографічного і історико-літературного матеріалу, задля якого його праця донос до не стратил своїєї цінности.

Але поза тими працями, розпочати ми і доведеними до кінця з приватних ініціатив, починає ся систематичний науковий рух, що має собі осередком зорєформоване Наукове Товариство імені Шевченка у Львові. Хто-б там не приписував собі заслугу зорєформованнє сего

товариства, се одно треба сказати, що заслуга зорганізованнє а цьому науковій праці в повні належить проє. М. Грушевському. Чоловік широкої освіти, незломної волі і невичерпаної енергії, він ополучає в собі серйозність і критичність ученого історика з молодечим запалом для справи піднесеннє рідного народу, з трудолюбістю і терпелістю, які тільки той може опанувати в повні, хто знає у своїй повноті той галицький плаздріан, серед якого опанув ся молодий процесор прибувши з України і в яким мусів бороти ся всіма способами розумної педагогії. Та мало не 70 томів наукових і літературних публікацій, виданих за той час під його редакцією, за його ініціативою і при його діяльній допомозі, то далеко не все, то може лиш половина його праці. Треба знати стан Товариства Шевченка, який застав він, той пелад у адміністрації, ту галицьку Gemüthlichkeit у опанованнє влатих на себе обов'язків, щоб зрозуміти, яку велику і тяжку працю довершив проє. Грушевський допровадивши Товариство до того стану, в яким знаходить ся тепер. Приходилось при тім видержувати тиждень несприятности, сточувати формальні биття, що раз доноси були наліті до праці, ані грозили розбитєм розпочатого дія. Та й те ще не все. Для успішного веденнє наукової праці треба було підготувати людей, заохочувати до науки, до роботи молодіж мало привикла до ній, треба було стегати фонди, збати про тіжачні дрібниці і формальности. На все се у проє. Грушевського знайшов

ся час, знайшла ся сила і добра воля. Він зумів поставити себе вище понад усіх підпінств та партійні або групові антипатії, зумів агломерувати в Товаристві всіх людей охочих ідеології українського відродженнє і охочих до повної праці без огляду на їх партійні становинця — і се вийшло на користь спільної справи, дало почин до зросту тої віроломности і толеранції на спільнім ґрунті, яка одна, не вагуючи людей у їх спеціальних, часто індивідуальних окремішностях, дає можливість агрутувати різномордні сили і різнородні відтинки для спільної праці.

Обій ся поважної праці, яка веде ся при Науковім товаристві ім. Шевченка і звернула на себе увагу широкого поза межами Галичини та адне симпатію і повагу для наших національних змагань, іде не менше серйозна, хоч більшою скромна, на домашні потреби обчислена праця в різних точках і в різних огнищах. Згадаю тільки найважливіші томі повістий виданих при „Ділі“; між ними є й дієві архітеври епічної штуки, такі як Достоевського „Вина і кара“, Гончарова „Обломов“, Льва Толстого „Дитинчий, хлопчий і молодечий вік“, Олесь Толстого „Князь Сербський“ і немало инших. Згадаю немалу вже видавничу діяльність Руского Педагогічного Товариства, виданий майже повний цикл підручників для гімназійної науки і т. п. І в кінці ще найважливіше: значний зріст ототи до читання як серед простого народу, так і серед інтелігентів. Популярні газети розходять ся в

Принагідні закупна з причини опізнення сезону!!!

в склепі Б. БАЛТИКЕВСТРА молод.

О 35%о таньше як передше
літні парасольки, модних кольорів, чорні і ясні
з коронками.

О 10%о таньше як передше
ясна обува для панів, панів, дівчат, дівчат і
убува до Lawn Tennis, Китайські мешти.

О 25%о таньше як передше
Солом'яні капелюхи і легкі капелюхи фільтрові
і літні шапочки.

Подорожні прибори, склад найгарніших
куфрів ручних і валізоч тошки з урядженням
або без урядження пудели на мужеські і дамські
капелюхи — етні на парасолі, коші на лу,
торбинки.

Мужеське біле, англійські зефіри, ковври,
маншети і кранати.

В Науковім Товаристві імені Шевченка у Львові і
в „Рускій Бесіді“ в Чернівцях

приймає ся передплата на нове, наукове видане

ПИСАНЬ О. ФЕДЬКОВИЧА

в чотирох томах,

під редакцією

проф. О. Колесски і д-ра Ів. Франка.

I-ий том (поезиї) має вийти в серпні або вересні, II-ий (по-
вісти) в грудні або січні, III-ий і IV-ий (драми, матеріали
біографічні і студії про Федьковича) вийдуть пізніше; ціна
за комплєт, на гарнім папері буде 6 до 8 злр., за опрау
осібно по 60 кр.

Хто зложить до жовтня н. ст. 5 злр. (а хто хоче з опрау
— 6 злр.), дістане 25%о опусти з ціни виданя (не врахо-
вуючи в то опрау), а решту заплатити при III і IV томі.

Поодинокі томи будуть продавати ся дорожше.

Найтаньші

друки для шкіл народних

можна получить лиш в

друкарні „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

Classen-Buch	аркуш 4 кр.
Wochen-Buch	„ 4 „
Auszug aus der Schulbesuchs Tabelle	„ 3 „
Lehrerkataster	„ 1 1/2 „
Schulkataster	„ 2 „
Jahresausweis	„ 1 1/2 „
Inspektionsbericht (для аркуш)	„ 4 „
Schulversammlungs- und Ausweis	„ 2 „
Quartal-Ausweis	„ 2 „
Свідомства відхідні нїм. і рускі	„ 2 „
Gestionsprotokoll	„ 3 „
Квіти нїмецькі і рускі	„ 2 „
Свідомства увільнення нїмецькі і рускі	„ 10 „
фреквентацийні рускі і нїмецькі	„ 10 „
Schulmatrik	„ 10 „
Inventar	„ 10 „
Katalog der Schüler Bibliothek	„ 10 „
Competenten-Tabelle	„ 10 „
Qualifications-Tabelle	„ 10 „
Aufforderung zum Schulbesuche	„ 2 „
Zusatzblatt	„ 2 „
Повідомлення шкільні рускі і нїмецькі	„ 2 „
Armuts-Zeugnis	„ 2 „

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під надзором Володимира Селерського.

Рік заснована 1892.

Товариство взаємних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, Ринок ч. 10. (дім „Просвіти“)

перше і одиноке руске Товариство ассураційне, обезпечая будинки,
і всі предмети хазяїні проти шкід огневих.

„Дністер“ припоручили Присвяти, Ординаріати Вєч. Духовенству і
вирим всіх трєх Єпархі.

Фонди гваранційні „Дністра“ з днем 31-го грудня 1900

Фонд резервовий	311.540 кор.	11 сот.	разом 520.406 к. 65 с.
Резерва премій	171.942	— „	
„ спеціальна	6.000	— „	
Фонд смеритальний	30.924	54 „	

Тарифи „Дністра“ дуже умірновані. Надплата річна розділяє ся між
членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8%о звороту
з премій.

„Дністер“ виплатив до 31. грудня 1900 відшкодовати 2.120.834 кор.
Шкід ліквідують ся беззавоочно в присутності Делегатів і 2 членів.

Поліс „Дністра“ приймають при нежичках гіпотечних: Банк крає-
вий і Каса ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снатині,
Городені, Терембачі, Захисниках, Городку, Ярославі і Богородчані.

На жите треба обезпечити ся тільки через „Дністер“ в Товаристві
взаїм. обезпечень в Кракові; а таких обезпечень через „Дністер“ іде
частия правіти на рускі публичні добродійні цілі; поліс і квоти ви-
дає Краківське Товариство рускі.

„Дністер“ пошукує спосібних агентів, особливо селян господарів в
окрестностях, де еще нема близько агенцій „Дністра“. — Агенти за-
робили вже 274.964 кор. премій. — Зголошення о агенції треба
вносити до Дирекції у Львові.

Селяни обігають ся тільки о агенції „Дністра“.

Найліпші

МАШИНИ ДО ШИТЯ

є так звані обручкові (Ringschiffchen).

Сї машини йдуть дуже легко і надзвичайно скоро (2000 штиків на хвину).
Сї машини мають прилад до гафтованя і прилад до острєня
голок та ножиць. Окрім сїх маю ще найновіші машини для
шєвців, кравців, римарів і такі, що шють для потреби в
перех і взах.

За кожду машину гарантую 5 літ.

Продаю за готові гроші і на викуп дешево як всьом, хто повірить
най переконанє сї.

В. Данилевич

в бровари Штайнера ул. Днірцева ч. 21 в Чернівцях.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
отворена в неділю і свїто від 9 до 11 години рано.

За редакцією відповідає Іван Созанський.

Виходить в Чернівцях
щодорож, п'ятницю і неділю.
Редакція, адміністрація і експедиція:
улиці Петровської ч. 2.
Рубрика звертає на листи на попередній
випуск. — Редакція не несе відповідальності
за зміст відповідей.

БУКОВИНА

Передплата на „Буковину“

на один рік	20 Кор.	—	ср.
на пів року	10	—	—
на чверть року	5	—	—
на місяць	1	70	—

Одноразовий номер коштує 10 сеп.

Передплата і власність на інтерв'ю
плати в Чернівцях.

Перегляд політичний.

На Буковині нема нічого нового. Правитори з 5. курії заклали вибору посла з полудні Буковини на місце пок. Ісакеску. Підбувають зовсім спокійно і нема сумніву, що кандидат Тодор Флорандор вийде одоголосно. Тільки один Ніку Флорандор не має спокійно, бо не тільки програє знос сей мандат, але й утратить свого одноголосного позит. приятеля Жоржа Поповича, що підвернувся також від нього. Останній сам на сам, робить н. Янку в „Демонстративі“ і „Вук. Журнал“ тим більше крику, про себе, свої крини і бажання, про рутенізарію, бо ото Русини супроти полі президента краю (hört! hört!) зробили директором уч. семинарії Русина Кушнірюка, що має тепер зрушити цілу семинарію. Справді не знати, що тут більше подивляти, чи глузоту чи підлість рхмунізаторську, що придумує такі брехні, не вже-ж є хто такий наївний, щоб їм повірити і не пізнав ся на такій глузній інтризі.

В справі нового галицького маршала правого доноситься з Відня, що вчора рада міністрів ухвалила пропозицію цісареві внесення іменувати маршалом гр. Андрея Потоцького. Іменований має по'явитися около 10. с. м.

На однім з перших засідань ради державної пропонується правительством проект нового закону еміграційного на по-

рець німецького такого закону, котрий має передовсім зарадити надужитам зі сторони еміграційних агентів. Ціллю того закону єсть також справити еміграційний рух на Трієст замість на Гамбург як то було доси.

Президія посольської палати розіслала до послів запрошення на перше засідання після перерви. Буде се 60. засідання розпочатої сего року сесії, а відбуде ся дня 17. с. м. о годині 11. рано. На деннім порядку: 1) перше читання правительственного предложения з проектом фінансового закона і прелімінарія на р. 1902; 2) справознаве рішучої комісії про правительственный проект закона про заводів стоваришених рілників.

З Відня доноситься, що установлення міністерства для публичних робіт єсть лий питанням часу і на управителя будучого міністерства єсть призначений молодішецький посол Кафтан. З чеської сторони доноситься, що пос. Кафтан має вчора довшу конференцію з президентом міністрів д-ром Кербером і міністром торговлі бар. Калем в справі переведення законів о будові каналів і водних доріг і організації міністерства торговлі окремого відділу, який має бути призначений для тих справ. Той відділ буде мати дві секції: одну технічну, а другу адміністративно-юридичну. Відділ той має на підставі існуючих матеріалів підготувати остаточні проекти. Справа персоналу і начальників тих бюро не є ще подагджена. Правитель-

ство в справі заведення того відділу числить дуже на посла Кафтана.

Цісар аложив 4. с. м. перед полуднем візиту перебуваючому в перелазі через Відень румунському королеві і забавив у него лиш годину. Повраудин піднімав румунського короля міністер гр. Голуховський і заав з ним довшу конференцію. В полудне відбуло ся снідане у короля, на яким був гр. Голуховський, румунський посол Гіца, військовий аташе Яксарко і дружина короля.

Протестантське товариство Густава Адольфа ухвалило в останніх часах впливові датки призначити на піддержане руху під окликом: „Проч з Римом!“ в Австрії.

Виборчий рух в Чехах дуже оживив ся, і обидва супротивні табори, чеський і німецький, готувались до запальної борби. В Празі відбули ся довірочні збори молодішецького, а також і старішецького стороництва. На перших виїздах ся над рефератом дра Герольда про компроміс із Старочехами ширша розправа, по котрій всіма проти одного голосу згоджено ся на компроміс і виборчу відозву молодішецького стороництва. На старішецьких зборах — проводив др. Рігер, а там потверджено компроміс, хоч з многих сторін вказувало на те, що чишло призначення Старочехам мандатів не відповідало значію стороництва. Та-

кож прийнято відозву старішецького стороництва. Однак переговори Молодочехів з аграрниками розбили ся, як звичають в Празі. Аграрники домагали ся для себе 20 мандатів, а Молодочехи признавали їм лиш 8. В молодішецьких прутах числять на часткову перемогу аграрників, але не припускають, щоб Старочехи, мимо компромісу, здобули всі їм признані мандати. Наказав ся сеймі не повело ся утворити спільного державно-правного клубу, заснували би Старочехи окремий клуб. — Цікавий погляд про ческі вибори і можливі їх наслідки висловив недавно один християнсько-соціальний (антисемітський) посол. Сказав він, що радикалізм побіди вже між Німцями ще перед виборчим боєм. Доказом того виборча відозва німецького людового стороництва, котра єсть великим моральним успіхом всенімців. Розходить ся тепер лише о те, щоб показати єврейство, котре в радикальних німецьких стороництвах ітипить ся більшими симпатіями виборців. Але при оцінюванню виборчого руху в Чехах треба й те мати на оці, що Німці в Чехах здавна мають нахил до всего крайнього, а при виборі своїх заступників они дуже необачні. Нігде бездомні політики не находять так легкого пристановища як в Чехах. Чи ческі Німці думають, що Німці з інших країв не уміють оцінити якості таких політичних безхатників? Чи ческі Німці не бачать того, що они з одної крайности впадають в другу? Чи они думають і сподівають ся, наклонити також інших австрійських Німців до такої політики колихання? То їм доси не вда-

ІВАН ФРАНКО.

З остатніх десятиліт XIX. в.

(Львів.)

За те на полі новелістики галицька Русь в тім часі видала ряд талантів, яких не постигала ся би не одна далеко багатіша від нашої літератури. Новела, се, можна сказати, найбільш універсальний і свободний рід літератури, найбільш повільний нашому нервовому часові, тому поволює, що вічно спійняє ся і не має ні часу, ні спокійно душевного, щоб читати многотомові повісті. В новелі найменше авторови виявляти найрізкіші сторони свого таланту, блискучі іронією, спорудити нас впливом сконцентрованого чуття, очарувати майстерною формою. В сучасній галицькій новелістичній бачимо різнобарвну картину індивідуальностей. Від простих, невинуваних, та теплих чутем остріх оповідач. Тимові Бордуляк — паву тут тільки найвидніший робітник на тім полі — до старанно оброблених і обрешених гумором новел і сатири Мавроєв, і до державних переважаю в комузариї тоні оповідач Андрія Чайківського, і до опішаних вишуканою атмосферою тихої меланхолії жарів Богдана Лепкого, і до енергічних та вірно схоплених із життя нарисів передчасно померлого Михайла Петрушевича, і до характеристичних, крикливо-вільних нарисів Копальова, і до визначних незвичайно вір-

но та бистрою обсервацією оповідач Мартівича, і до сміливих, з певною бурхливою бравурою та надбачістю в тоні і зверненні форм імпресіоністичних оповідач Будиницького — все ширше поле, яка різноманітність, яка євність, що віс майже з кожної з цих фізіономій! Література в її ілюстії чим раз більше починає ставати необхідною до школи, де все піднімає під один шаблон, під одні правила, а чим раз більше подібна до життя, де ніщо не повторять ся, де нема правил без винятків, нема простих ліній і геометричних фігур, де панує безсмертна різноманітність явищ і течій. Одно тільки можемо сказати не без певної гордості: течії антинародні і антиєвропейські, хоч провадили ся і проваляють ся і серед нас і старанно прищеплюють ся нам посторонними дбайливими руками, на літературнім полі доси звичайно були з роду обтяжених проклятом безплідності, крім мізерних зеленуг і односторонніх не могли силудити нічого. Мабуть наш народний організм завдає ще євний і здоровий.

В остатніх роках минулого десятиліття на нашій літературній горизонті появил ся група молодих письменників вихованих на вірцях найновішої європейської літератури, той, що справивши собі широкі малюнки зверхнього оруження, головну пагу творчости поклали на психоаналізу, головною метою твору шукати пробити: розбудити в душі читача певного настрою способами, які надають новочасній студії психології і так званої психоаналізи. Варто-б було

присвятити детальну студію тому напрямові і тим новим точкам погляду, які він вніс у літературну творчість і спеціально в літературну техніку. Та на таку спеціальну студію тепер не поря і я знаю лиш на те, що видає ся в очі при поверховім огляді. Коли дивитися повільно чи то новели — не новели натуралістична, а й загалом — все мала ціля більш або менше докладно зображеної події з мотивованою зазвонкою, перипетіями і розв'язкою, отже змалювала не адинарний нісая правил архітектоніки більш або менше євний будинок, то новіша безстремістична робить доси більше враження. Заерхніх подій в її зміст входить дуже мало, описи ще менше і факти, що творять її головну тему, се значайно внутрішні, душевні конелісти та катастрофи. Не обзятинно, протоподарно представлене мають на меті автори, а збуджене в душі читачів аналогічного чуття чи настрою всіма способами, які дає мена і азучені з нею функції нашої фантазії. Нова безстремістична — се незвичайно тонка фізіологічна робота, її змігання — наблизати ся євільно можна до музики. Задля сего вона незвичайно дбає о форму, о янлодієвність слова, о ритмічність бесіди. Вона несподівано узяку шаблонність, несподівано абстрактне, довгі періоди і азожелі речення. Натоміть вона любує ся в євільних і незвичайних порівняннях, в уриваних реченнях, у півсловах і гонітих наївах. Можна би теоретично поговорити про і контра селі літератури, але для історика такі суверені не мають

значіння. Для него кожний напрям добрий, коли його репрезентанти — справдішні і живучі таланти. Оттак і сей новий напрям у нашій літературі визначив ся групою талановитих репрезентантів. На чолі їх треба поставити Ольгу Кобилянську. Вихована на німецьких письменниках нової школи і на Скандинавських вона зачала а разу й сама писати по німецьки — правда, більше в душі сентиментальної пані Марліт, ніж в душі якої будь нової школи. Але швидко її надзвичайний талант розвинув крила і злізшов своєю власною дорогою. В своїх дрібних оповіданнях, особливо таких, як Битва, Пророка, Некультура, Valez melancolique і т. п. вона дала нам ряд майстерних малюнків людської, особливо жіночої душі і здобула собі заслужене припавне не тільки у нас, але і в Німеччині і в Росії. Оби неї як репрезентанти сего нового напрямку в нашій літературі назвемо ще Антона Крушевницького, Михайла Янкова, Марка Черемшину, Маргу „а“. Але найбільшим талантом серед тої групи визначав ся Василь Стефаник, може найбільший артист, який появил ся у нас під часу Шевченка. Що визначає всі його оповідання, євільність і євільні, довгі й короткі, обіє євільного, як океан глибокого чуття, що тремтить у кожнім слові, чується в кожній рисочці, — так се власне той поєхний артистичний такт, який веде йому все і всюди задержати міру. Стефаник — абсолютний пан євильми. Він, адить ся, не дбає про улагу читача, не ажанає ніяких риторичних

ло ся та імовірно не вдасть ся. Впрочім покаже то небавом найбільша будучність, бо ті німецькі посли людські, котрі заступають альпійські краї, будуть пригноблені скорше чи пізніше заняти становище супроти виборчої програми німецьких лідерів в Чехах і показати свою масть. — Але й для інших німецьких сторонників в разі державній зворот німецьких лідерів в Чехах і їх найновіша програма так важні, що по скликанню ради державної будуть пригноблені нею основно заняти ся. Що антисеміти не можуть згодити ся на ту програму, річ певна. Те саме можна сказати про німецько-католицьке сторонництво.

Сторонництво реалістів опоністило свою підставу. Відозва в дуже острій тон звертає ся проти Молодочехів, що спроневірили ся своїм ліберальним засадам, та готувати зі всіми консервативними лугами ся, щоб лише удержатись при владі.

Вибори на Угорщині відбули ся, мож сказати, досить спокійно; скінчили ся великою перемогою партії правительственої. Всі сторонництва опозиційні, разом взяті, мали буть мати одну третину голосів в сеймі. З правительствених кандидатів упав міністер судівництва Паші, а опозиція дуже багато витратила на переформування вибору Пальоніого. Найбільше ще зискали Комуністи т. є. сторонництво добиваюче ся цілковитої окремішності від Австрії. Для ясного зрозуміння тої цілої поменклатури треба знати, що правительствена партія на Угорщині зове себе ліберальною, а до опозиції зачисляють ся: Комуністи, Словаки, партія людова і католицька. В Тириші вибрано Словака Коляра проти кандидата партії католицької. В пештенській ділянці Тересіаштад побіди ліберала кандидат демократичний, тож цілу ділянку

лікумовано. В одній місцевості ужило військо оружжя і забито чотири осіб, а між ними дві жінки. — В попереднім сеймі було 320 правительствених послів. Правительство побоювало ся тепер стратити 30 мандатів. Найзавзятішу боротьбу треба було перевести в Великій Варашині в давній окрузі Кольмана Тіси, де Комуністи поставили і переперли свого кандидата Барабана. Виборці Апоніого через два дні не припускали до голосування, а 400 хлопів не уступило в місця і не пішли за ліберальним кандидатом.

При теперішніх виборах пораз перший вибрано трох кандидатів на підставі національної програми, а то Словаків Весоловського, Дезеке і Коляра.

Російська дипломатія знов дала прибік своїй зручності в справі відшкодування, яке Хінг мають виплатити європейським державам. Іменно закупила Росія хінгську флоту, що стоїть в Печілі, за 5 міль. рублів. Своя флота складає ся з кількох великого рода кораблів, а всі вони майже цілком нові і походять з найлучших французьких і англійських верстатів. Квота п'яти мільонів рублів не виплатить ся Хінг готівкою на руку, лише потрутити ся із суми відшкодування. Припускають, що російські дипломати обговорили сю справу під Глазгоком і у Франції та й дістали на се згоду. Тож нині Англія і Японія, хоч і як невдоволені таким наслідком справи, не будуть могли нічого більше зробити, як мовчки погодитись з довершеним фактом. А для Росії те купно побіч матеріальної користі, що вона прийшла до нової, готової і досконалої флоту, є важливіше ще тим, що побільшила своєю силою і значіна на морях хінгських.

О хінгських відносинах розмаляв представителю бюро Райтера

з генералом Альфредом Гезеле, командантом англійських військ, що саме тепер вернули з Хінг. На рад питань повідомив генерал Гезеле, що не вірить, аби поважна небезпечність нової ворохобни все ще існувала. Вираді розбіжні шайки волоцять ся ще по краю, але з ними може легко само хінгське правительство поради. На кожний случай полишені в Хінг залоги вистануть, аби задати всякий рух ворохобничий в Печілі, одно лиш остало незамінне, а іменно ненависть до чужинців. Однак то чутство, яке кожний Хінгєць носить в своїм серці, здасть ся не скоро вгасне. Ген. Гезеле не вірить, аби двір хінгський верну перед весною до Пекіна, хоч стан тамешних палат не єсть так злий, як то хотять представити хінгські мандарини в своїй зрадній полівні. — Пекінський диспузатель монархическої Allgem. Zig. доносить, що імператриця вдова видала едикт, визнаючи хінгських дипломатів при європейських дворах, аби нахиливали по європейськи образованих молодих Хінгів до повертання до батьківщини, де по зложенню іспитів одержать відповідні посади, на котрих можуть дійти до дуже великих почестей. Отже то був би перший крок, який хінгське правительство зробило в напрямі зближення до європейської цивілізації.

На зборах ірландської ліги під проводом дублінського лорд-майора висказано надію, що як на слідуючий рік король Едвард прибуде до Ірландії, то переконає ся о недоволенню Ірландії, та що люд ірландський був би цілком оправданий, як би вони ся за оружжя для відняття свободи.

Вже на перших своїх засіданнях буде сербська екуменічна займатися дуже важними проектами знесення реакційних законів прасовних о зборах і т. н. введених в жи-

те в останніх літах Миланового впливу. Замість тих проектів будуть предложені екуменічні нові проекти, уложені в душі більше поступові і демократичні. Король Александер не може виїхати з краю в часі цілої тої сесії як раз з причини тих проектів, а свою подорож до Росії відложить на кінець сего року, або навіть на перші місяці слідуючого.

Д о п и с ь.

Румунське Садові.

Наші гірники в Садові стоять під особливим благословенством консисторії. Був там душпастирем Усатюк, виглядом Усатюк, що зразу повопив наших руских гундулів, та як не приходив червоний поєс від Бежана, він вступив на іншу професію, з котрої писати випаде хіба то, що тримав сторону ляхів і гайтманів. Та се ремесло скоро випало компанією і він став тут немощливий. Прийшов Ілук з Камени і гайда румунити на всі боки! Русаки наші збурили ся і пішли лавою до тамешної уніатської церкви. Се затревожило самих самих архирумунізаторів і зійшли о. Дмитро Дай і Стрижак заalarmували консисторію, просили аби еп. Рента сам туди пішов і стримав таку небезпечність для православної церкви руского народу. Епископ вилетів в комісії радника Маньєтського і сему удало ся по довгих пересправах втихомирити до крайности розлючених Русаків. Протоколи виявили патладно партійність і шовінізм о. Христовора Ілук, хоті в Садові нема ані одного Волоха. Розуміє ся, що Desteparec ганьбить і висміває о. Дана за те, що посьмія скомпромітувати румунізацію і поставити добро церкви висно неї. Як думаєте, панове, є ще хоч би дрібка основ, на котрій би Русини мали причину належати до одної церкви — силно в нас?

НОВИЧКИ.

Календар. Середя 26/IX. (9/X.): Престав. с. ан. св. Йосифа с. м. Кирі; Р.: Діонісія, Четвер 27/IX. (10/X.): с. м. Калістрата, с. ан. Марія, Архист. Р.: Франца В.

штучок, щоб притягти, прикувати її до себе. Ного оповідає плив, бачить ся, спокійно, з елементарною силою, але пливсе сего елементарною силою воно захоплює й нашу душу. Стефанік ніде не сказав зайвого слова; з дохлятістю гідною певної похвали він знає де зупинитись, який деталю висунути на ясне сонячне світло, а який лишити в тіні. В малюванні він уміє бути й реалістом і чистим абстрактом — і про те віде ані тіні пересадки, пересадовани, бомбасти, неприродності. Се правдивий артист із божої ласки, ним уже нині можемо похвалити ся перед світом.

Іще пару узаг на закінченя. Перед двадцятьма роками в пружках тодішньої молодіжні часто і з запалом дискутувало ся питання: що нам робити в нашій національній лихолітї і від чого починати? Одні говорили: просвіта, нішні! Але другі відповідали: Та бо наш народ білий, голодний! Йому не до нішні, коли хоче ся їсти, а й мудра голова шайде, коли тіло мліє. Перші відповідали: голодний і білий, бо темний, бо не має постійної за собою, ані добити ся свого, бо кождий хто хоче, може кривдити і гнути його. Другі обертали сю відповідь навпаки: темний, бо не має за що просвітити ся; кривдити його, бо він безсилний, а безсилний власне своєю бідністю. Се був зачарований круг, логічний безконечник, із якого, бачилось, не було виходу. Пригадую, нізко то безсонних ночей, нізко важких дум коштував мені і не одного з моїх ровесників сего проклятий безконечник. Розв'язати його було годі, приходилося лишити його нерішеним і робити кождому, що хто міг — і се був, як тепер бачимо, найліпший, одиникий вихід із того кола.

Минуло двадцять літ — і що ж бачимо? Ми переконали ся, що економічні і соціальні відносини цілого народу переробити чи перевернути — дла не легше і переходить сили не то кількох одиниць чи груп, але цілих поколінь. Але з другого боку ми переконали ся, що „дух бодр, плоть же немощна“, що праця одного покоління, а навіть невеличкої, але рішучої та інтелігентної групи серед того покоління може мати великий вплив на зміну духовного стану, настроя і уявобудови цілого народу.

Ми не могли дати мільонам у руки гайда, не могли тисяч і соток тисяч оторонити від нужди, від еміграції, від знешу, від змарновани сил. У нас був тільки один знаряд — живе, рідне слово. І можемо сказати собі, що ми не амаркували його, не закопали в землю, але чесно і совісно жили на велике дла. І коли сьогодні те наше рідне слово блискотить богатством, красою й силою і знаходить відгомін у серцях соток тисяч синів України-Руси, розспаних напризами долі по обох півкулах землі, коли воно одоуває собі а разом із тим і цілий нашій наші право горожанства серед цивілізованих народів, коли ростіть серед нашої суспільності амальніза ся в прямій провориті зі зменшенням числа анальфебетів, то все те гарний доказ на те, що слово, те марно летюче слово, найбільше, бачилось би, хвилявий і нетривалий вигук людського духа, прокидає чудотворну силу, починає дивити а упадку ту масу, який, бачилось, не було ратунку. Правда, економічно ми сьогодні, беручи всю народну масу, стоїмо далого не ліпше, а подекуди може й гірше, ніж стоїли перед 20 літами, хоч і на економічній

полі у нас пороблені початки поступу і самопомочи. Але не забуваймо, що та школа, яку ми перейшли досі, то була артистична школа, та сама, яку так гарно амальовав у своїй параболі Генріх Ібсен:

Чи знаєш брате, як учать медведів танцювати?
На бляху на зеланую воде його по-жати.

Під тою бляхою огонь розпалює пошалу, А скришкою збуджа в душі любов до ідеалу.

Медвідь реве, мабуть любов у него в серці таке, Та лани смоятані огонь з нилу все дужше гріє.

Медвідь реве, а скришка гра; та ось з нилу приріло, На задні лани зводять він спос могутне тіло.

А скришка окочно гра тай гра, а луйко здер головку, То прану задню підійма, то хілу без уговну.

Дрібнішше, швидше скришка гра, регоче ся, то плаче, І бляха дужше гріє, а він дрібнішше, швидше скаче.

Сей тамешь пам'ятає вже до смерті бі-долаха; В одні зілляв ся скришки тон і розна-лена бляха.

Зіллявсь нерозривно так, що скришку як почує, То зараз в ланах запече і зараз він танцює.

Та не один медвідь оттак! З ним, брате мій, посполу І кождий з нас поет співає таку про-ходить школу.

Веде його іронія з дівінками та скриш-ками
Стать на зеланій тік життя мегенськими ланами.

Гриша розпалює огонь, любов на скриш-ці грає,
І скаче бідний і сніпа, хоч з болю уми-рає.

І хоч не віре, то так в душі віддють ся нерозривно
Вражіння ті, любов і біль, що дивно, справді дивно.

І як лише почує він святі слова лю-бовні,
То зараз будеть ся в душі терпіння не-шумовні.

Горить під ним зеланій тік, горять не-бесні строни,
І піднімаєт ся біда на віршовій етони.

Іронія на скришці гра, жура кістками стука,
Поет танцює і рида — і се заветь ся нгука.

Після сего артистичної школи нам прийдеть ся перейти далеко твердшу школу політичної боротьби.

(„Літ.-наук. Вістник“ за р. 1901).

Принагідні закупна з причини опізнення сезону!!!

в склепі Б. БАЛЪТИКЕВСТРА молод.

О 35% таньше як передше
літні парасольки, модних кольорів, чорні і нечі
з коронками.

О 10% таньше як передше
чорна обува для панів, панів, дівчат, дитин і
убува до Lawup Teppis, Кнайпівські менти.

О 25% таньше як передше
Солом'яні капелюхи і легкі капелюхи фільцові
і літні шапочки.

Подорожні прибори, склад найгарніших
куфрів ручних і валізок тонких з урядженем
або без урядженя пуделка на мужеські і дамські
капелюхи — етні на парасолу, коні на їду,
торбинки.

Мужеське біле, англійські зефіри, ковпирі,
маншети і краватки.

В Науковім Товаристві імені Шевченка у Львові і
в „Рускій Бесіді“ в Чернівцях
приймаєть ся передплата на нове, наукове видане

ПИСАНЬ О. ФЕДЬКОВИЧА

в чотирох томах,

під редакцією

проф. О. Колесски і д-ра Ів. Франка.

I-ий том (поетичні) має вийти в серпні або вересні, II-ий (по-
етичні) в грудні або січні, III-ий і IV-ий (драми, матеріали
біографічні і студії про Федьковича) вийдуть пізніше; ціна
за комплект, на гарнім папері буде 6 до 8 злр., за опрау
осібно по 60 злр.

Хто вложить до жовтня н. ст. 5 злр. (а хто хоче з оправою
— 6 злр.), дістане 25% опусту з ціни видання (не врахо-
вуючи в то опрау), а решту заплатити при III і IV томі.

Поодинокі томи будуть продавати ся дорожше.

Найтаньші друки для шкіл народних

можна получить зли в

друкаржі „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

Classen-Buch	аркуш 4 злр.
Wochen-Buch	„ 4 „
Auszug aus der Schulbesuchs Tabelle	„ 8 „
Lehrerkataster	„ 1 1/2 „
Schulkataster	„ 2 „
Jahresausweis	„ 1 1/4 „
Inspektionsbericht (два аркуші)	„ 4 „
Schulversäumnisausweis	„ 2 „
Quartal-Ausweis	„ 2 „
Свідчення відходів відм. і рускі	„ 1 „
Gestionsprotokoll	„ 3 „
Квітні німецькі і рускі	„ 2 „
Свідчення університету німецькі і рускі	„ 2 „
фреквентативні рускі і німецькі	„ 2 „
Schulmatrik	„ 2 „
Inventar	„ 2 „
Katalog der Schüler Bibliothek	„ 2 „
Competenten-Tabelle	„ 2 „
Qualifications-Tabelle	„ 2 „
Aufforderung zum Schulbesuche	„ 2 „
Zanitzane	„ 2 „
Повідомлення шкільні рускі і німецькі	„ 2 „
Arbeits-Zeugnis	„ 2 „

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під надзором Володимира Сенишина.

Рік засновання 1892.

Товариство взаємного забезпечення

„ДИТЕСТЕР“

Львів, Ринок ч. 10. (дім „Просвіти“)

перше і одиноке руске Товариство аскураційне, забезпечення будинку,
і всі предмети домашні проти шкідливих вогнів.

„Дитестер“ запровадили Присяжні, Ординаріати Веч. Духовенству і
всіх вірних трьох Єпархій.

Фонди гаранційні „Дитестра“ з днем 31-го грудня 1900

Фонд резервовий	311.540 злр.	11 сот.	} разом 520.406 злр. 65 с.
Резерва премій	171.942 „	— „	
спеціальна	6.000 „	— „	
Фонд емеритальний	30.924 „	54 „	

Тарифи „Дитестра“ дуже зумірені. Надвизка річна розділяє ся між
членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту
з премій.

„Дитестер“ вишлатив до 31. грудня 1900 відшкодовань 2.120.834 злр.
Шкоди ліквідують ся безпосередньо в присутності Делегатів і членів.

Поліси „Дитестра“ приймають при позичках гіпотечних: Банк крає-
вий і Каса ощадності у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Сястий,
Городищі, Терембові, Заліщиках, Городку, Ярославі і Богородчанях.

На жите треба забезпечити ся тільки через „Дитестер“ в Товаристві
взаєм. забезпечення в Кракові; а інших забезпечення через „Дитестер“ іде
части провізів на рускі публичні добродійні цілі; поліси і коти ви-
дає Краківське Товариство рускі.

„Дитестер“ пошукує спосібних агентів, особливо селян господарів в
окрестностях, де ще нема філій агенцій „Дитестра“. — Агенти за-
робили вже 274.964 злр. премій. — Зголошення о агенції треба
привести до Дирекції у Львові.

Селяни обігають ся тільки о агенції „Дитестра“.

НАЙЛІПШІ МАШИНИ ДО ШИТЯ

є так звані обручкові (Ringschiffchen).

Ст машини йдуть дуже легко і надзвичайно скоро (2000 шиттів на мінуту).
Ст машини мають прилад до гафтованя і прилад до остреня
голок та ножиць. Окрім сих маю ще найновіші машини для
шевиць, кравців, римарів і такі, що шиють для потреби в
перед і над.

За кождо машину гарантую 5 літ.

Продаю за готові гроші і на вишлат дешевше як везді, хто повірять
най переконане ся.

В. Данилевич

в бровари Штайнера ул. Двірцева ч. 21 в Чернівцях.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
отворена в неділю і свята від 9 до 11 години рано.

За редакцію відповідає Іван Сосанський.

Виходить в Чернівцях
щодорож, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петрівська № 2.

Розповсюдження здійснюється на повсякденне
випускництво. — Розповсюдження поштою
здійснюється від початку.

БУКОВИНА

Передплата на „Буковину“

на цілий рік	20 Кор. — 007.
на пів року	10 „ — „
на чверть року	5 „ — „
на місяць	1 „ 70 „

Поодинокі члени платять 16 сот.

Передплата і наживність на ілюстрації
платні в Чернівцях.

До рускої інтелігенції на Буковині.

Звертаємо увагу нашої інтелігенції сільської на сльодуючі шводи про бун. раду краю культурі, написані її членом др. Отодким в „Рускій Раді“ ч. 33—35 із с. р., в котрим пояснені нашим хліборобам склад і задачу сї ради та повітових етоваришень хліборобів.

Просимо нашу сільську інтелігенцію, щоби її собі прочитала сї статі докладно а особливо, щоби запала їй як найгрішнійше тими повітовими етоваришеннями, приступила сама до них і заохочувала наших хліборобів, аби виведали сї до сїх етоваришень як найчленішійше і аби вибрани до виділу тих етоваришень таких людей, щоби дбали о добро руских хліборобів. Надіємо ся від нашої патріотичної інтелігенції, що не заснуть сї справи а возьме ся з а р а з до діла. Про рух в сїй справі просимо нам доносити.

Буковинський сойм краю в минулому році 1900-го ухвалив закон, а цїсар сїй закон затвердив, аби в нашім краю запровадити на се раду культури краю, і тога рада культури краю має тепер про культуру в нашім краю Буковині дбати.

Хтож до тої ради належить, з від-
ки вона бере ся?

Закон, ухвалений соймом а затверджений цїсарем, в § 14. каже так: Рада культури краю складає ся з отсїх членів:

1. із президента ради і его за-

ступників, котрих призначає сам цїсар на 6 літ;

2. одного члена призначає до ради Виділу краю амежи членів Виділу краю;

3. референт для справ культури краю при правительстві;

4. двох членів ради назначає міністерство різництва;

5. двох членів ради назначає Виділ краю.

Окрім того належать до ради ще і сї представителі повітових спілок господарських, або і предсідателі таких товариств, що дбають про справи культури краю, котрим міністерство різництва призначає право, писати до ради культури краю одного члена.

Таким чином вибрано і устано-
влено того сторожа для справ культури краю, якого досі у нас властиво не було. І тепер ті члени ради культури краю будуть еходити ся що року на сесії і радити над потребами культури. Але на-
звані вище від 1—5 члени називають ся в законі ще також ста-
лим виділом ради і вони мають обов'язок що місяці еходити ся на сесії і радити над потребами і спра-
вами культури краю. І тої еталь виділу вже розпочав свою робо-
ту і відбув кілька сесій.

Які справи належать до ради
культури краю?

Після § 12. закону про раду культури краю має вона про всякі справи і інтереси культури краю на Буковині вивідувати ся, їх пильнувати, підпомагати і заступати. Особливо-ж має рада культури краю:

1. на жадане правительства або

виділу краю дати сїй осуд в справах культури краю, що для неї добре, а що зле, що і як треба зробити, а що понехати;

2. вона має і сама ставити вноски і жаданя до правительства і до Виділу краю, чим і як запо-
мочи-б поліпшенню культури краю;

3. вона має підпомагати радою і гріними сї ті товариства хліборобів, котрі після свого статута займають ся і дбають про культуру краю взагалі, або про деякі осібні сї виділи, як на пр. про садівництво, огородинство, годівлю худоби, молочарство, годівлю дробу і т. д.; особливо-ж має підширати повітові спілки хліборобів, які після сего закону мають по повітах заводити ся, а про котрі ми ще пізнійше будемо особно говорити.

А еталь виділу ради має ще а особно бути помічним чи правительству чи виділові краю, коли треба поробити якісь заходи для поліпшення культури краю, має обраховувати, як випади жива, кілька чого сїють і т. д., має всім товариствам бути помічним радою, наукою, і т. д.

Рада культури краю має над-
ір над школами різництвими, вона має в сирні годівлі худоби, вида-
вання ліценцій для бугаїв, озерів і т. д. каже слово.

Аби ви ще ліпше порозуміли все те, що ми досі сказали про раду культури краю, то возьмо-
мо кілька прикладів.

Є н. пр. закон, що напавує не побирати податку ґрунтового, як через елементарні нещастя (град, повінь і т. д.) потерпіло жива, але з того закону хлібороби мало мо-
жуть користати, бо великі корово-

ди є за тим, аби докзати шкоду. Отже рада культури краю (н. пр. в горній Австрії) жадє, аби тої закон на користь хліборобів зміняти і поправити.

Рада культури краю входить н. пр., що декуди в нашім краю є брак робітників, міжтим як а нашого краю виходять люди на робо-
ту до Росії і Румунії за дуже ма-
лу плату, бо їх агенти обдирають, а там з ними але обходять ся. От-
же порадиши ся і розсудивши ся в сїй справі, жадє рада від пра-
вительства, аби вона само залож-
ла такий уряд, куда згошовували-б сї сї ті, що потребують роботи, тай ті, що потребують робітників, і так без шкоди робітникам давало б сї їм роботу тут таки в рішнім краю. — Якби не було ради куль-
тури краю, то хто за робітника-
ми унімує ся?

На бураки кинули ся гусьляни-
ці і наробили багато шкоди. Рада культури краю зачала зараз сль-
дити, що то за гусьляниці, яким би то способом сї знищити, яку вона шкоду зробила, що треба зробити, аби ті господарі, що сїють бураки, не мали через те втрати і т. д. — Як би не тога рада, то хто мав би право унімути ся за хліboro-
бами? Хіба кождий сам за себе, а така власна оборона не багато помагає.

Рада культури краю, аби по-
правити расу худоби, закуповувати ме бугаїв, кнурів, баранів і розмі-
щувати ме їх, де треба.

Хтось має сїножати, але вона мало що трави родить, тай сїно а неї не добре. Він рад би поліпши-
ти свою сїножати, а не знає як. До кого сїму удати ся? — До ра-

Бездимний тютюн.

(Гумореска Сивенського).

Наш віс є переважно віком великих винаходів. Але чи звергав хто увагу на те, що в усіх а останній час вигаданих речей слово без грає велику роль, що сїй приналежності надє в останні часи найбільшої ваги тому, що було раніш.

Отже не думайте навмання, що слово без, коли його додати до якої речі, зменшає її вартість і є непожаданим, хоч а вже бачу, що ви за сї слова обурюєтесь на мене і зараз покличете: „Пане Сивенський! у вас мабуть не то сьини, а й добрих пусів ще пєзлає, коли ви навмалете ся сказати, що а, людина в якої вчора були гроші, а сьогодні сль-
дять без грошей, — врядає собі тим своєю вартості!“

Найперш усього дякую вам, що, у-
важивши мене молодим, ви падали мені щину прикмету. Я не маю би нічого а проти того, щоб етати дитиною з ду-
шею чистею, лєскою, а не такою, яку маємо ми а вами — діти заподотного, аденеропадного, незвірного віку.

А тепер поспішаю заохочити вас що до нашої справи кишенькової. Спра-
ді, сьогоднішній ваш гаманець не товщий від Русина-хлібороба, але може ви га-
ляєте, що через сї ваші гроші уже а на сльді не має? Неважє ви не знаєте, що циркуляція срібла а золота є не що

инше, як рух атомів у просторі, а що кожен атом не пропадає. Навсїтї, же ви маєте право нарікати на долю за свої гроші, коли може сїмо в сїй час у чийсь небудь кишені лежать ще інші гроші, і н. їх ертуна зробила нанше, що то в а шї; майте одній клієнт, щоб їх заробити, коли-ж ви гадаєте, що а без праці вони вам належать, то а сьго азоту вам немає. Не збивайте-ж моєї думки а гроші недоречними уага-
ми, а вращє слухайте.

Я почав говорити про примєнення без а тому розумію, що він падає якийсь примєтний поїстиування і тим піднесє до найвишого етуну те, що було раніш так собі, аби-яко.

Отже роздаємо ся на факти.

Відомо всім, що козачє не було лєс-
єм парових машин, потім павтає час, у який вони в'їздили ся, але сї машини страшенно гуркотіли, їх гур розтинав ся по всьї околиці; щоби поборити, о ськаз-
ки ся пошгола вознає, візнаємо тає становіще:

Така веснина ніч: сьвітять місяць, ви поєт і пишете наприклад такі вірші:

Чудова ніч: із неба місяць сєє;

Природа сьити в обіймах аромату;

Створіння коже Бога прославляє.

І от, коли ви само зупинились на етворінні, яке хоч і сьити, а все-ж про-
славляє Бога, — і шукаєте риму до а-
ромату, а ваша творчість уже насу-
ває вам хату, плату і т. н., — ра-
нтом ви чуете виразно гуркотіння ма-
шини а сьвідної фабрики. Спершу ви сльдуєтесь не звертати на неї уваги а

упорто працюєте над тим, щоби прито-
чити до вірша кождє не „плату“ то хоч приваїм „хату“ або в найгіршому ра-
ді „долю плату“, але що далі наша у-
вага розбиваєт ся, ви починаєте все вивалювати чуті гуркотіння, а усіх раних ви вже пам'ятаєте одну „плату“ і от знаєючи те гуркотіння фабрики падає вам про плату на тій самій фабриці; ви настрій сьуть ся, ви починаєте ду-
мати про долю робітників, починаєте роздумувати над робочим питан-
ням; машина все гуркотить, гуркотить — і ви настрій етате соціальїстом!

Видна річ, що шинаїти машини без гуркоту, значить зробити велику прєслугу людсьості. Таї машини вигадано вже в наш вік, і коли вони ет-
вають, загально визнає, тоді буде значно ліпше на сьвітї ніж тепер; машина пра-
цювати-муть собі чємпо, тихо, нікому не насувати-муть лихих думок, нікого не доведуть до вчїнїх приміаїзмів.

Візнаю тепер що більш поважний винахід — людину. Колись, як відомо, не було людей; але минала одна по-
важна вічність, і творцї сльїту при-
шла шалєва думка їх етворити. По ко-
роткій нараді (тоді ще не було обєтру-
пїї) думка ся переїзла а дїяльність і на першу обхїдку було етворено пєру людий. Сї люди мали одну нову. З ча-
сом, як людий намножило ся, творцї вигадали їм рішні мови, чєму годіши-
пензур до сьїх не перешкождала. Ет-
ворєня людий а одїєю мовою було добре, люди з різними мовами були теж не-
літїмі, але тілий а нїмї часи вигадано

справжній м'їнь. етворіння — людину без мови. Видна річ, що народи без мови відпадує ще більшу прєслугу людсьості, ніж машини без гуркоту.

А наприклад такі чудові рєчі, як заселєні на Чортів Острів без аїни, як трансуває великих писемників без поїаї!... Про все вагу сїх естанїїх винаходів має українське перо мавіти не вніє писемників ся як треба; про сє можуть хіба добре написати французи, які аданє заселєли ся, окрім ідей ріш-
ності волї а братерства, ще а добрим етвом літературним.

Згадаймо ще безгрозєї гармати а бездимний порох. А старовину люди обинали сьїмаїми й стрілами, тає незо сє дуже довгий час, і тілий цїлюного писемники ся, що ті апарати не відпо-
відують сьїмоу гуманному заданню, лю-
ди вигадали гармати; сє вже був знач-
ний поступ — але, Боже мій! що то було за гармати! гур від стрілів при-
глушав стріляїи, дам засльїзав їм очі; одїим словом сє було дуже не гуманно — примушувати людину убивати а таїх неприємних умовах. І от, геній прогрєсу, що пильнує над людсьостю, як рі-
дїа мати на дитиною, дав їй бездимний порох і безгрозєї гармати. Приїли-ж їх, людсьості, як найкращий подарунок а неба, і тепер а більшим поводженєм нїя нємає ранїш, шїноюї свої висоїї па-
дає!

Кадаючи оком на сї сї великі ви-
ходи а поліпшенє нашого часу, а не рад бажати і сїм шїєс вигадати тає, що дає-б менї кождє не сльду грошей, то

нашої; вона пинайде насіння трави, скаже, робити. та ще може дати нам на се заемогу.

Господарі чують на пр. про штучний гній, але боять ся его купувати, бо знають, що в шахрайства з тим гноем. Що їм робити? — Удати ся до ради культури краюї; вона дасть пораду, ба і сама спровадить безпечно доброго такого гною. І так н. пр. рада культури краюї в горішній Австрії спроваджує для хліборобів і доставляє їм річно яких 180 вагонів штучного гною.

Або н. пр. в Сторожинській повіті є мочаровата земля. Як-би її осушити, то вона родила-б в дое тіл-ко, що тепер, тай дрібного зерна. Але люди не уміють собі порадити, не знають, як се зробити, тай гроший не мають на се. Нехай у-дають ся до ради культури краюї, а та зробить їм планн задаремно, ба ще й постарася о заемогу, або тую пожитку, і та-ким чином поліпшать відразу своє господарство.

Ходять різкі агенти і захвалюють всякі машини різничі, млинні, січкарні, плуги, сілки, напки і т. д. Господар купив би, та боїть ся, аби его не ошахували. Що єму робити? — Нехай удає ся до ради культури краюї, а вона дасть пораду, сама купить, а може ще і віддасть єму таку машину за половину ціни.

Особливо-ж рада культури краюї займатися буде наукою різництва, будуть настановлені учителі, що ходити муть від села до села, від господарства до господарства і учити муть, як з кожною річю в господарстві обходити ся. Є у нас і тепер такі пандрінні учителі, але вони не практиковані. і дитого мала з них користь. Але небагом будуть у нас нинішні етазі учителі різництва, що тим одним будуть займатися і своє діло добре розуміти муть.

Также і всякі спілки господарські закладати ме рада культури краюї, аби таким чином хліборобам допомогти, щоб лекше, лїтше і танїше могли землю обробляти, щоб

як найбільший хосен могли тягнути із свого господарства — тай буде ті спілки радою і грїшми підпомагати.

Се лиш кілька прикладів, але тепер чей вже ви порозуміли, яка то важна для нас рада культури кр.

Але ми не повинні у всім спускати ся на саму раду, аби вона сама за нас думала, робила, дбала і всього добра нам достарчала. Так не повинно бути! І ми самі мусимо бути помічні тій радї, ми мусимо єї про всякі наші потреби давати знати, ми мусимо єї заходити для добра хліборобства підпирати. Як же се маємо зробити? — Ми повинні пристати до повітових спілок господарських, які тепер у кождім повіті будуть закладати ся.

Про повітові стоваришення хліборобів.

Рада культури краюї, є оборонцем і адвокатом хліборобів. Але аби та рада могла добре виконувати свої обовязки, то потребує помічників змежи самих таких хліборобів, котрі про всякі справи хліборобські подавали-б єї відомість і були єї посередниками межи хліборобами. Дитого то той самий закон, що постановляє, аби була на Буковині рада культури краюї, приписує также, що в кождім політичній повіті має бути повітове стоваришення або спілка хліборобів. В однім політичній повіті може бути і більше таких стоваришень, тоді, як на се позвалять на проєбу хліборобів н. пр. правительству, запитавши ся раду культури краюї о єї думку в тій справі.

Такі стоваришення мають в своїм повіті винїдувати ся про справи і потреби культури краюї, мають ті справи і інтереси хліборобів заступати. Іх підпомагати, вони мають ставити внески, видавати свої осуд в тих справах і мають в повіті бути помічними чи то державним чи крайним начальствам, коли ті начальства хочуть там щось для поліпшення культури краюї зробити.

Особливо-ж вони мають ка-

зати, яких запомог потребує повіт на потреби культури краюї, що що треба зробити, аби хліборобів поставити на ноги, вони мають дбати про се, аби в повітах закладали ся каси позичкові, стоваришення убезпечень (на пр. худоби), стоваришення молочарські і т. д., вони мають казати, де в повіті треба меліорацій т. зв. поправити землю через осушення і т. п., якої і де потрібно науки для хліборобів. Вони мають, як вже знаєте, также і те важне право, що голова такого стоваришення має голос в радї культури краюї.

І рада культури краюї, а ще більше тоті стоваришення — річ дуже а дуже важна для хліборобів. В таких стоваришеннях мають вони право всі свої потреби висказати, подавати спосіб і раду, як їм такі самим помочи, жадати тої помочи, жадати грошевої запомоги чи то на пр. на закупню машин, чи штучного гною, доброго насіння, чи добрих звірят на розплодок (бугаїв, курів, баранів і т. п.), чи на які нинішні потреби, от як меліорацій (осушення ґрунту, дренаж і т. п.). Взагалі там, в тих стоваришеннях, хлібороби можуть не лиш всі свої потреби обговорити, але і для себе богато доброго придбати, бо голос тих стоваришень буде в радї культури краюї, і у правительстві, і у Видлі краюї вислуханий, бо такі стоваришення — се державною призначені заступники справ хліборобських. Не мали доси хлібороби такого заступника своїх справ і інтересів, а тепер закон установляє раду культури краюї і тоті стоваришення повітові хліборобів на таких заступників і оборонців хліборобів з голосом важним перед всіма начальствами. Отсе повинні хлібороби знати і з того потягнути для себе користь. В тих стоваришеннях будуть самі за себе говорити і голос їх буде вислуханий, дійде певно туди, куда повинен дійти, а се для хліборобів дуже важна річ, бо доси богато они потерпіли ся від того, що їх голосу ніхто не хотів чути, що другі за них, а не они самі за себе говорили. Тепер мусити муті єго вислухати.

Дитого треба нам всім більше зголошувати ся і приєднувати до таких стоваришень повітових, аби вони там мали свій голос. А членом такого стоваришення може бути кождий хлібороб в тім повіті, де є стоваришення.

Якраз тепер закладають ся по повітах такі стоваришення. Починає до того виходити від старости. Кількох членів, яких насамперед призначає для стоваришення староста, укладає статут такого стоваришення і подають єго правительству до затвердження. Відтак повинен підбути ся загальний збір стоваришення, на котрім має вибрати ся наділ, а той наділ має відтак змежи себе вибрати голову і заступника. Перший наділ вибирає ся лиш до кінця 1903-го р., а відтак на всі раз на 4 роки. Вибраного голову і єго заступника треба, щоб затвердив президент краюї, бо аж тоді він правдиний голова і заступник. Голова стоваришення є в стоваришенню дуже важна особа. Треба хліборобам всіма силами о то дбати, аби до видлу вибрати що найчестїйших і собі найприхильнїйших людей. Дитого то треба ще перед загальним збором стоваришення пристати в єго члени, аби мати більшість, а зголошувати ся треба до старости. Річна вплата в такім стоваришенню певенка, може і зр., бо се залежить від самого стоваришення, установити тоту вклатку. Не пожадуйте-ж того і зр., а вступайте в члени, бо се стоваришення зроблене для нашого добра. Користь з него буде сто рази більша як за того лева. Подивіть ся на пр. на збори хліборобів, які були в Чернівцях в справі бураків, прочитайте собі, що і як там хлібороби за себе промовляли, міркуйте, що таке мати будете в кождім повіті, що там зможете все сказати, чого вам треба, і жадати помочи, поміркуйте, що голос ваш буде вислуханий — а переконаєте ся, як потрібно для нас таке стоваришення. Уважайте на те, щоб ви хлібороби в стоваришенню тримали ся купи, гуртували ся о-коло своїх більше учених руских люгій (учителів, селянників, просвіщенних хліборобів), дбайте про те, щоб провід в тих стоваришеннях не дістав ся в руки инїші — не ваші, бо тоді ви будете винні, як хто инїший, а не ви самі, мати ме користь із стоваришення. Вже не раз так було, що правом Вашим покористували ся другі люди для себе, — припилюйте-ж, щоб і тепер так не стало ся. Памятайте, що стоваришення роадавати ме своїм членам запомоги, машини, насїня, штучний гній і т. д.

Оттак сказали ми все, що то є рада культури краюї, а що то є повітові стоваришення хліборобів, на що вони, і яка вам з них може бути велика користь.

Ми все зробили, що в наших силах, а решта від нас самих залежить. Коли справа не вийде так як треба — за нашу користь, то не ми, а ви будете винні, що-сто єї не припилювали. І не можна вам буде відтак сказати, що ви се-го а того не знали — ні. Бо ми вам все докладно на розум розіслали, аби ви знали, чого вам тримати ся.

принявши саму. Міркуючи про се я на-сего тратив усею надію. Справді, що йому в вигадати? Знову без гроша? — вона вже вигадана; телеграф без гро-шін? — теж уже є; вірші без метру? — у нас і тепер иними мало хто пише...

Але раз якийсь, сидючи при викона-ню своїх офіціальних обовязків у своїй канцелярії та запальниці цигарку, доне-досі мені нустити дим просто в обличчя добродїя Дмитренку, що сидить проти мене через стіл і який цигарон не палить. Добродїя Дмитренко, в наслідок того підкурювана, чхнув. Сей випадок, на перший погляд незначний, яким ме-ня на довгі міркування над неморально-стю палення тютюну і підкурювання ним людей, що його не пивають. Скажу правду, що в трохи бун не знавляв ся я сам його покинути. Але цілковитий ви-падок однів мене від наміру потрібної жертви і справив мої думки на иний шлях, на якому я, перше здобуду собі салли й гроший, друге — віддам при-слугу своїй людськості, і нарешті все-ж палити-му цигарку.

Річ була так. По кімсь часі сиди-а знову в тій самій канцелярії, читав газету і допалажвав цигарку, яка адава-ла єй мені передостатню, бо я, запаль-ниці її, зробив тверду постанову, що крім єї і ще одної, яка вже буде о-статньою, я ніколи не пиваю-му тютю-ну. Саме в такому настрою бувши, рап-том начав в газеті справозданє з експертизи бездимного пороку. От тут мене ознала щаслива думка дати люд-

ськості ту славетну річ, що я назва ви-писана в титулі єї невинної розмови.

Видно, не брешуть люди, що най-більш великі знаходи є разом із тим і найбільш прості, бо я мені мою велич-ку ідею натхнуло не що инше, як дов-сім проста аналогія.

Аналогія ж справді найпростїша. Порох і тютюн обоє дають дим; порох і тютюн одиначо служать гуманітарно-винним шлам. Мені лишило ся зробити тілєв останню аналогію, і мавмо гото-ву ідею. Сю аналогію я подав в таїй формі: (Toila droits gencervés, — муси се а-значити на випадок пла-гіату). Як що перот і з димом справляє велику службу людям, а станция бездим-ним справляти-ме її повинні і краще, то значить, що тютюн, який і ні євїм дим-ом був добрим співробітником першого продукту, стане на що иншому щоб і свого задданя, зробивши ся бездимним.

У кількох словах поясню мою ідею. Мій тютюн відіривити меть ся від звичай-го тм, що замїсть диму він дава-ме конидимий газ, який перейшовши до хвалні органи того, хто його вживає, та видихаючи ся знов у атмосферу, буде перетворити ся в иний, суцїсно-гума-нїтарний, від якого принаймні похована-тих, до кого він дійде, перестануть чха-ти... на віки...

Бездимний тютюн! Яка то велика річ! Правда, а що не зовсім вигадка єї продукт, тепер я само роблю довідки над приємтами різних ґатунків тютю-ну, від якого добродїя Дмитренко мусить чхати й виртати без перестанку, не

скажу, щоб він став відним від єї не-приманости й тоді, як мій бездимний тютюн буде вже виробити ся, бо яю тютюн український він наврад буде в Росїї дозволений, через що я сам му-сїти-му палити той, що я тепер, — але нехай, поки що, добродїя Дмитренко по-тїшає себе тією думкою, що ті практич-ні досади, які викликають неаресне я непожаданє чхання, роблять ся на користь усьому світу.

Правду мою над виробленням бездим-ного тютюну в світу дуже швидко; Ідея вже я тепер увидаєт ся мені зов-сім виразною. Тому я тепер же, маючи на увазі велике гуманітарно значіннє мо-го винаходу, прошу тих від кого се за-лежить, видати мені велику Монтіонев-ську премію і надіслати її, — чи в зо-лотій, чи в мідній, чи в срібній моне-ті, але не в Панамських амплах. — До-дам на прикінці, що присудження Мон-тіоневської премії чужоземцям не по-винно зруйнувати Французам їх єйла-си; не думаю, щоб єя наша була тепер без гроший, хоча вона, здаєт ся без... не скажу, без чого.

Перегляд політичний.

Перед радою державною. Як звичайно перед отворенням нової парламентарної сесії, так і тепер органи різних стороництва стараються представити собі будучу ситуацію, яка може виникнути в першій мріі з: становища, яке головні парламентарні партії гадають зайняти супротив пропозиції і наміреної тактики правительств. В дальшій мріі ситуація буде змінити від того, а який планам і жаданням, а якою тактикою виступатимуть поодинокі, хоч би найдрібніші стороництва парламентарні і які становища займуть супротив них головні стороництва і правительством.

Німечки і чеські днешники твердять, що ситуація правительств буде тепер тяжша, як в початком попередньої сесії. Тим хочуть, щоб, даючи їм, дати візати, що чесько-німецький спір знову підіб'єся гомонем в польській палаті. Клоніт будучу з вибором другого віцеканцлера, бо німецькі згодили в «ті» хвили не хочуть бути заступниками в президії, а більшість не знає, котрому стороництву піддати спадщину по німецьких згодинах. Найважливішою справою, яка тепер має стати на порядку денному, є справа бюджету на 1901 і на 1902 рік. Другою не менше важною справою є угода з Угорщиною. Денні днешники висказують надію, що ситуація для цієї справи поправилася, бо супротив небажаних стороництва, яке монархія грезить зі сторони Німеччини і її проєкту ценової тарифи, Угорщина не буде робити таких перешкод, як звичайно. Стороництва науючі, спеціально впливаючи в Галичині польська шляхта, хотіли би всі справи, які припадуть на порядок денний засідання палати посівати, погоджувати швидко, без боротьби, без дискусій. Коли польське не хотіло би допустити до витягнення в парламенті внутрішніх галицьких справ, хотіло би виникнути нагода нагоду до дискусії о справу національних меншин, о повенірі Русинів, о виборах, о способі функціонування адміністративної машини в Галичині.

Тимчасом на порядку денному стоїть бюджет, над котрим мусить розвинути ся дискусія. Правительством, Польсь і всі інші beati possidentes знають, що дискусія може бути для них дуже неприємна і несприятлива. Справа бюджету має тим більше нагоду до ширшої дискусії, що парламент повинен властиво погодити аж п'ять бюджетів. Від 1898 року не мала Австрія конституційного бюджету. Подати стигли і видатки роблено на підставі § 14. Чотирьох безпарламентарних років пробива широку бюджетову дискусію прямо констатують. Кожна партія, кожний посів має тисячі справ на серцю, а вигоріти ся може лише при бюджетній дискусії. Галицькі верховоди дронять на саму гадку о бюджетній дискусії, бо вони ще ніколи не обріхували Відня так, як в останніх часах, отже потерпають, щоб галицькі незалежні посиви не адмакували їх. Аби в разі державної не було нагоди до обговорювання господарства в Галичині, орган польської галати відіє галуку скорочення бюджетної дискусії так, як се було в 1891 році. Суміємо ся, чи такий план затане уст представителем громадського народу знайде в палаті посівів бистро прихильників, бо не лишамі Русини, але лиш галицька опозиція жде на бюджетову дискусію. Такаж німці, свідомі під Русинів стороництва, мають дощо спалати на адресу правительств що до внутрішніх політичних відносин держави. Ческа Politik прямо відповідає Слав-ови, що о скороченню бюджетової дискусії не може бути бесіди, бо Чехи не гадають винити в тут національного питання, а галицька опозиція мусить зробити собі сатисфакцію за вибори і інші анекдоти галицької політики. Здає ся отже, що бажана польської галати не сповниться ся, що руські посиви будуть мати дуже нагоду уникнути ся о права руського народу і адмакувати наших громадств.

В теперішній сесії правительством має представити палаті також проєкт реформи правового закону, котра має полягати на внесенню новітніст, внесення заборони поліпортжів, на зрештовування параграфів, о спростованні і відданю переступств обиди чести під звичайний трибунал. Ой посівна зміна, на під-

ставі котрої переступства обиди чести мали би бути відобрали судам присяжних, готова убити цілу реформу. Для правосудності ухвали в тім напрямі потрібна присутність що найменше подвійної посівів і більшість двох третин голосів. Суміємо ся, чи правительством знайде таку більшість. По віднесенню сесії зміни правительством готово не представити до сесії проєкт зміни, котрі може ухвалити звичайна більшість.

Австр. правительством має внести до палати також закон: в справі утворення дошкільних мешкань для робітників і в справі поборювання піаньства.

Засідання виділу галицького політичного товариства „Руської Громади“ відбуло ся в суботу, дня 5. жовтня в редакційній львівській „Руській“. По отворенню засідання голова товариства посів Барвінський в довгий промові почесно теперішню політичну ситуацію в краю і в державі і відтак поставив на денний порядок: 1. Становище Руського Клубу супротив другим парламентарним клубам, 2. організація партії, 3. внесення членів. Що до першої точки ухвалено засадничо, щоб Руський Клуб вступивши до творчого ся „полуднево-славянського клубу“; проєкт політике ся відіє руку провідництву клубу у зв'язу з парламентарною ситуацією в користь європейської спадщини і значна славянського впливу, а спеціально руського елементу в державній раді. Другу точку денного порядку не вичерпано і порішено припинити засідання скликати на другу неділю нове засідання в тій палаті. Однак згоджено ся однодушно на те, щоб реалітична партія, як се впрочім було зазначено, до тепер, стрімала до дуки народних сил на всіх полях громадської діяльності, зі зрозумілим вислідом повноти міжнародних елементів з народного організму.

Lidove Noviny доносять, що Молоде чехи згодили би ся на те, щоб один з членів німецької люд-во партії «бунд» президио палати посівати. Чехи або найвпливистіший «політичний партії» прийняли би і віцеканцлерство.

При отворенню парламенту в Конєнґазі були присутні король Греції, російський імператорський і ки, Юрій грецький. Король в промові трено-вій агадав о зміні правительств і его програмі положивши мати ся на береження незалежності держави, дружні відносини з другими державами та потребу в праві руського громадянства і політичних свобод і віднесення духовного і економічного Данії.

Хмельська партія антидинастична, що рада би усунути династичну манджуреку і унованити новий договір з Європою бере верх. Цесарювдова змушала цесаря чим швидше відкликати ки. Чува з Європи.

Справа полуднево-славянського впливу тепер так потанула для Англії, що правительством не пакить ся ступити перед п-сьами, хоч має більшість в парламенті. Тому доносять з Лондону, що порішено дальше відпочити сесії аж до кінця січня 1902. щоб перше погодити юнті повені. Таким способом правительством наляжеть ся до кінця січня повеніти війну з Бурамі. Одні кажуть, що то не дуже імовірно, але в Лондоні надіють ся того. Іменно бере там верх перемовляють, що Кінесер швидко зробить повені з Бурамі, як тільки правительством позвонить яку нову свободу поступованя та в нім не буде его визати. Сім Кінесер забув підіймає ся того і ставити альтернативу: або диніти, або неможливо повновати. Тероризмом, безпощадною жорстокістю гадє він зломити опір Бураві. О масах таких мір годі наперек судити, хоч може такий спотемніти порушення би війни міжнародної конвенції, котра в тепер вже глядє спосіб, як би виникати в-серданинство.

3 руських товариств.

Головні збори товариства „Бук. Воля“ відбули ся сесією при нечисленній участі членів; наша інтелігенція зважала на жалі для таких справ менше інтересу, чим селянство, робота в товариствах тяжить на поодиноких людях, а нагал мало нею інтересує ся. Із справоздання голови „Бук. Воля“ довідали ся ми, що товариство мало під тогидної сесії до сего дна що тижили по 1—2 проби мішаного і мужеського хору, урядило два концерти в роковини смерті Шевченка в Чернівцях і Кімляни, що чинали під можливим зглядом хором, та кілька товариських сходів в „Народнім Домі“, що подобали ся загально; театральних вистав не було і в минулому році. Товариство мало чинний уділ в з'їзді руських Волянів у Львові, котрому проводив голова „Бук. Воля“. Архив товариства збагатив ся численними і добіряними творами музичними, а каси числила 824 кор. 08 с. доходу, 667 кор. 89 с. розходу, отже остав в ній 156 п. 69 с. Вислухавши справоздання, збори ухвалили уступачому аудіові абсолюторію і вибрали ніхтиш поновий вплив, що уновітитував ся так: голова імен. Попович, заступник голови о. Добротвір, секретар акад. Вишньовський, скарбник уч. Данилюк, контролор др. Галіт, господар акад. Герасимович, бібліотечар акад. Сімоніч, управитель хору др. Стопай, управитель драматичний др. Мазовей, управитель забав акад. Ярошівський.

Драматичний кружок рос. руських ремісників „Зорі“ виставив 6 с. м. мелодраму Нестра „Трійця гільти й сів“. Вибір штуки був дуже влучний. Як чий може нашого мішання щось динше забавити, як не водити, що представляє вірно деякі хвилі з його власного життя. Тут німали мішання три віділки свого стану: столаря, шенца і крапця, що повали в безвихідну пропасть не маючи до чого риніти; промисел рудодільничий унаде, а їм не лишамішого ниньшого, як шунати легкого хліба. Серед того бурлявання потерпіла у них багато моральності. І гроті, які виграли на лотерії, аж заміне дістались до їх рук, щоб їх обернути на добро. Два унадають щадно, лиш один з них, що був вірним характерного чоловіка, відібав ся зі свого замкнуту. Він ставши паном порядним ремісником, статкує, не для загинути своїм обдартам поборити, але заставляє їх до праці і тим робом їх ратує.

Так гарно амальований образець прикрасили ще артисти своєю гарною грою. Як би так можна ще вновітити люди в мужеських голосях, то ся штука не на аматорів відповідала публіку вновіт. Але між аматорами недалогого представлення можна було подібати справдішних артистів, котрим не повестидати би і першорядна спена. Між ними займали перше місце п. Захаров і роля Мартини Шалі. Його артизм, природна, не накупана гра одушевляла публіку. По ній їде араз п. Крушинський в ролях крапця зі своєю дручестією і сальонованістю. Вике менше адалого була роля столаря п. Шалі. Гра була не ала; але його надто високий голос непадалав ся до так поважної роля, як йому принала. Справдішними «естрадушними славлячниками» були імен М. Джурилюк і Голубович. Найліпшим доказом їх доброї гри хай будуть ці гучні одлоски, якими їх обєшано. На тім місці не можна також забути про гарну пісню в 4-ій відлосі „За миленьким нічно тужу“, яку підложив під лоти канольмайстер п. Герман Шесер 3 менших ріл заслухувати на похвалу п. Солянський (режисатор Пуат), п. Незахід (старий Гобельман) і п. Сидор (рішник). Взагалі бачимо в драматичнім кружку „Зорі“ великий поступ. Лиш на жалі мало попламує їх труд — причина сему подійшла, для інтелігентний вистави „Зорі“ мають за мало притягуючої сили а для мішаньства діли місця за дорогі, особливо крієла в інших і других рідях по 1 п. 60 с. і 1 п. 20 с., бо за ті гроші продають естетів і артистів в місцях театрі, а котрим аматорський театр по годен конкурувати. Ми би радили проте „Зорі“ ставати всею лише кілька разів крієла по одній порції а ренгу саж о-статити на столі місця по 40—50 со-

тичів, таким способом збільшило би ся число публіки, а се видило би не тільки на користь, але й моральної цілі драматичних вистав „Зорі“, як людського театру.

КОВУККИ.

Календар. Пятниця 28/IX. (11/X.): с. м. Александра, Пимена, Харитона; Р.: Никасія, Субота 29/IX. (12/X.): п. о. Киріна, с. м. Петролія, Гудоліт; Р.: Мавеніліна.

Цесар надіслав барона Юрія Василья, ділчя в Бергометі над Серетом, послав до ради державної і на сойм крєвий ричаресим хрестом ордеру Леопольда.

Відзначені. Цесар відзначив відпочинку жандармерії в Чернівцях, Осипа Дутівича, стаціоняного в Солях, і призначив его заслуг за уратоване двоох людей під смерті, срібним хрестом за-сауги.

Вісти особисті. Баронова Зєврід на Путтельгайм, вичува нашого цесаря, переїздяючи 8 с. м. до Молдавії вступила до Черновців. З Молдавії удалася до Рудольфсгітте, до мешканця її муж. барон Оттон Зєврід на Бутельгайм.

Спростоване. В статі про „Fr. Lehrgesetzung“ з попереднього ч. „Вуковини“ має замість „Подвишньоскоп“ стояти Оєтровської.

Співлюбівих Русинів і Русинок в Чернівцях запрошає виді „Воля“, щоб приступили до хору товариства, що розпочинає свої вправи в сю суботу о 8-ій годині вечером в „Народнім Домі“.

Др. Василь Дутчак, Русин, записаний в дісту вуковинських адвокатів в Чернівцях.

Зізд матуристів. Матуристи І. Гімляни в Чернівцях, що робили матуру 1878 році, зїхались передчєра в Чернівцях. О год. перед полуднем слухали служби Божої в катедральній церкві, а звідєш удалася на кладовище, щоб там зложити вінєць на гробі гімназійного директора і радника шкільного, Стефана Вольфа. Відтак зїхали гімназійного директора Генрика Кавєра. Потім разом відфотографувались. Вечером відбув ся комере в готелі „під чорним орлом“, по котрім учасники зїзду одушевлені розїхались.

Попадає ся до загальної відомості, що в Лужанах будуть відбуватись що вїстріє (на случай сьнята, араз сїдуючого дня) ярмарки.

Подяка. Письство Вайсгоган сивез абувають які при веселлі які при сумних нагодах, щоб не опалили бідним людям добродїєства. І так роздавав нам Герц Вайсгоган ділчя Заставної, на похороні наш Густа Вайсгоган, відбувшись ся дна 8/10 1901 в Заставній, окрім других значних дарунів також 100 корон менш бідну але нильну молодіж шкільну без ріжничі народности і віроісповідань. Підписаний дякує так в своїм імені як і в імені обдарованої молодіж шкільної шкільному добродїєству сердечно. — Заставна, 7. жовтня 1901. — Андрій Зиньович, надучитель.

Помежа. В Стрізєнцїм Кулі погорів господар Кость Булик. Причиною пожежі, що знищила ший його добуток, була неосторожність дітвй, що бавились стрілками.

Чи справить ся? Вдова по післанці у Львові повідомила поліцію, що украдено у неї годинник і наку. Занижана комісаром, чи не має на кого підозріння, відповіла, що в „кабалах“ стояло, що крадена допустив ся якийсь брунет“.

Утіла з Коломиї від родичів дочка тамошнього шиняра Розєвранша і найшла приют в монастирі Бенедиктинів, де підготовляє ся до прийняття християнської віри, по чім намірє повінчатися з якимсь підполковником 24-го полку.

Сойм збере ся 24-го с. м. Президію обійме тимчасово найстарший віком Теофіл Фабінг з Единбурга, а дійсним президентом має стати гр. Войтіх Апопій, бушній провідник стороництва народного (уміреної описиці), котре по обійзю правительства Сехем злучило ся в ліберальним стороництвом і становить тепер могутчу підпору правительства.

Вибори в Чехах підбули ся тепер перший раз безпосередно без правителів. Початок виборам безпосередним зроблено в долині Австрії, де на тім вишній добре антисеміти — підчас воли в Чехах на виборах безпосередних стороництва молоді стороництва радикальні: зі сторони чесної аграрини, а зі сторони німської Шенереранці.

Відбулась борба о 79 мандатів, а чого було в руках чесних 49, а в руках німських 30. Се відношеня змінилися. Курія сільська в чеснім соймі була до тепер заступлена 44 членами клубу молодеческого, 21 членом партії німсько-поступової, 4 німсько-людової, 4 чесних аграрини, 1 старочесом і 1 членом німських антисемітів.

Після дотеперішнього писліду виборів вибрано 21 Молодеческих, 3 членів стороництва німсько-поступового, 2 німських аграрини, 3 членів партії німсько-людової, 11 Шенереранців, 15 чесних аграрини, 1 чесний радикал і 1 член партії християнсько-соціальної; в 22 округах підбуло ся новий вибір, а в того 10 в округах німських.

Вибори закінчили ся зі стратою для Молодеческих і німсько-поступового. Характеристичним є, що ледве третя часть виборців явилась при урні. З 22 мандатів не було ще дотепер рішень 12 молодеческих, 7 німських поступовців, 2 німських радикалів і 1 мандат стороництва людного.

В давнім соймі мали Молодечехи в сільській курії 44 голоси на 79, мали отже більшість для виборів до палату правого. Тепер мусять ще до 2 мандатів з сої курії перетракувати аграрини і відступити їм один мандат. Після „Politik“ відіде до будучого палату правого крім маршала правого і консервативний власитель дібр, 3 Вімків, 3 Молодечехів і 1 аграрин.

Орган Старочесів се є консервативів недоволений пислідом виборів: головні тому, що установа безпосередних виборів до сойму віднесла пильний погляд на стороничість радикалів. Дятого також протизають ся галицькі обшарини запровадження безпосередних виборів до сойму, бо чують, що тоді прий-

шлося-би їм з великим трудом перенести вибори на свій лад.

Безпосередні вибори змінили певно сьвід галицького сойму на користь народу і може-би перестали бути вибором воли і бажань рад новітніх і старости. Тоді корупція виборча перестала би вправляти у нас оргі.

З початком третього року буреско-англійської війни, котрої німці гаді передвидіти, починає в Англії упадати дух а змагатись недоволене. Лондонські диванники так пишуть о внутрішній ситуації краю: „Мимо всіх упевнень правительства, росте недоволене з причини, що війна так тягне ся. Правительство з кожним днем тратить довіре своїх прихильників. Публіка не доволена си більше упевнюванем правительством, що війна так як би уже покінчена, та що тільки ще жменю ворохобини треба утихомирити. Терпеливість людю вичерпала ся, і треба би тому кончею зарадити. Кабінет Селсберга так прихильники, як і супротивники остро притикують. Органи консервативної і ліберальної партії вказують недоволене з теперішнього ходу справи. Положене дуже поважне“.

Панамериканський конгрес має зібратися 21-ого с. м. в Мехіко а заступлені в ній будуть всі американські републики а винятком Гондурас і Сент-Домінго. В дні отворення і закриття будуть наради конгресу публічні. Президент Ресовелт припоручив делегатам Сполучених Держав, щоб держали програму і не підносили ніяких других справ, лиш ті, котрі обходять републики репрезентовані на конгресі. Тож меж ними буде обговорювана будова цілого ряду нових залізничних і телеграфічних доріг, що мають на цілі тісніше сполучення Полуднної Америки а Північної, та й справи закінчення ріжнородних торговельних договорів.

НОВИЧКИ.

Календар. Неділя 30/IX. (18/X.): Ж. 19 по С. с. Д. Луки 2, Р.: Едварда, Понеділок 1/X. (14/X.): Покров пророка. Богород. с. ап. Ананій; Р.: Каліста, Второк 2/X. (15/X.): с. м. Кипріяна, с. м. Юстина, Андрея; Р.: Тересії.

З університету. Зіснений брац учить зачинає повали маліти. Сего року

прибуло значне число студентів на філософський факультет. По закінченню значайних вишніх записалося на філософію 21 авчайних слухачів а 13 надзвичайних (між ними 3 жінчини), котрі сего року зачинають свої студії. З того слухачів класичної філософії, 9, філософії живих язиків 9, історії 5, історії натуральної і хемії 10, математики і фізики 1.

Статус сталих буи. учителів народних на рік 1902 числять 464 особи II. категорії плати, з котрих 155 побирати муть плату 1. степеня (1400 к.), 155 плату 2. степеня (1200 к.), до III. категорії (підучителів) належать же 25 особи, з котрих 26 побирати муть 900 к. а 26 плату 800 к. річно.

Збори бувовинських урядників почалих підбудуть ся 13. с. м. о 4. год попоудни в будинку почтним в Чернівцях. На порадуху дивані буде установа 35-літньої служби (дотепер 40), третини систему при іменованях і знесеннях панів.

Винайм скарбових мит. На рік 1902 безуспішно, на дїта 1903 і 1904 усяліно, будуть винаймаєні скарбові мита в Буковині в: Мамайках, Лужанах, Стирчу, горішнім і долішнім Віснівським Горішницю, Пониз-Отамі, Кладенях, Доріт, Арденстрах, Валентині, Янобенах, Позорітгах, Вамі, Пальтіноє, Іллінах і Гаті. Блискі інформації можна засягнути в Інвесторат-Бюро в Чернівцях, Радіцях і Сучаві, як також в контролній управі фінансової еторони.

Мішані школи народні. На засіданню місцевої Ради а дня 9. с. м. рішено обсядати місце учителя в мішаній школі при уряди Палати правосой підучительною в сїй школі п. Сагіною Гартеншів, а місце сєї підучительною при мішаній школі в Клянуці, п. ном Марією Сагіньською. — Далше рішено на сїм засіданню, приписане пільними законами число учителів і учительок унормувати на 10 літ, почавши від року 1902.

Время. В цілі середній Європі температура нечайно значно снала.

Податок від залізничних білетів. В парламентарних кругах кружале поголоска, що має ся постановити внесення на аміну правительственного проекту. Як звично, правительство предлагає, аби податок від залізничних білетів без огляду на класу, якою подорожний їде, вносили 12 проп. В тім напрямі мають внести зміну, аби податок від карт IV і III кл. вносили менше, а від білетів II і I кл. був значно більший, бо против-

но поторчили би на тім найбільшій веретині. Правительство має годити ся на сю зміну проекту.

Філіяльний виділ тов. „Руска Школа“ в Кішмані ухвалив на своїм засіданню а дня 1. жовтня с. р. скликати загальні збори на 20. жовтня с. р. до Тонтрів о 12. годині в поудне і запрошав сиз Ви. членів німцької філії. Радо хотіли би ми повітати в Тонтрах і підпору чини других філій „Рускої Школи“, щоб лиш на нас не забули.

Від виділу:

Іа. Стратичук,
голова.

В. Іосеки,
писар.

Наша землячка панна Саломея Крушельницька, перша артистка варшавської опери, старає ся закупити село в східній Галичині і на ту ціл призначила 100.000 корон.

Ще в справі адвокатської присяги. Адвокат др. Д. Кулик з Кутів оголошує отес писемко: „В справі азія, в якій повинні адвокати скласти свою присягу, находит ся в Зборинну рішені Лиско, виданим перед п'ятьма літами, рішені п. к. найвищого судового трибуналу в Відні, яким признає ся адвокатом право скласти свою присягу в краєнім (матернім) язичі. Се рішені признає шешому краєвому судови в Празі прийняти присягу від адвоката в яким чеським. Коли мені три літа тому налад приходило ся скласти адвокатську присягу, то уже довг перед тим я заосмотрив ся в ту картку з книги Лиско, де писане згадане рішені найвищого судового трибуналу було напечатане. Явивши ся у президенту д-ра Тхоржницького, записав я сїм сейчас на вступі, що прошу о проведення моєї присяги по руски. Але президент не хотів на се пристати, звертаючи мою увагу на једук підсудову. Замість відповіди я зняв а листів картку а рішені найвищого трибуналу в Відні і вручив д-ру Тхоржницькому для прочитання, в тім пересвідченню, що тепер безуспішно він задосить учинити мою бажаню. Др. Тхоржницький, прочитавши рішені найвищого трибуналу, замітив, що то было інакше, то было в Счеслах, а наконєць записав рішучо, що присяги в рускій мові не проведе нєні і а рад-не-рад був присягозакляти присягати по польски. І що я по укінченій церемонії маю зробити а тою карткою наперу, на котру и так много надіяв ся?“

Реформи в армії австрійській. „Grazer Tagespost“ доносить, що справа реорганізації австрійської піхоти вже так далеко поступила в міністерстві війни,

хто, коли і де сго описав; на основі сих даних ми можемо щонайменше довідатися, що займало православного клирика в Чернівцях у році 1806-ім.

Із тих часів, коли Велегорський списував собі свої пісні, оголошено у нас дуже мало бувовинських рукописів. Але вони певно були і на Буковині, як були на цїлій Русі. На се звернув увагу вже проф. Стоцький у своїй „Буковинській Русі“ (уступ IX.), де подав також кілька вишків з рукописів, котрі сягають що найменше у 18. столітє. Руска інтелігенція, яка тоді була, сама не знала, якою мовою писати, але між народом „низом — як каже проф. Стоцький — шла с в о л літературна діяльність, як через цїлих вісім віків, почавши від 11-го віку: читані і переписувані.“*) До сєї літературної діяльності, що була наслідком традиції, треба зачислити і збірник Велегорського.

На основі доси оголошених історичних відомостей про зародки руського письменства і початки шкільництва на Буковині в перших роках 19-го століття, ми й не сподівалися би у черновецького клирика з 1806 року найти переписані руські пісні. Адже знаємо, що в самих початках, як прилучено Буковину до Австрії,

уряд не звертав тут ніякої уваги на науку руської мови, а навіть прикладав рук до румунізації Русинів. Загальна-ж темнота була велика. Вступавши до клирицальної школи коло р. 1804 (бо 1806 р. був уже на третім році), Іван Велегорський міг знати те, що тоді подавала народна або диківська школа. А хоч ся клирицальна школа була тоді одноким висшим науковим закладом на Буковині, то й вона не могла дати ему навіть стілько освіти, що дає теперішня школа двеклассів. Вимоги ставлено тоді невеликі. Аж від 1810 р. правительство ждало, щоб до клирицальної школи приймали лише укінчених гімназистів.*) Тому то такий обив, як збирав руських пісень, ми мусимо приписати не впливам тодішньої школи, тільки охоті до переписування ріжних збіраників, яку видно з давня всюдн на Русі. Клірицальна школа не мала ніякого інтересу в тім, щоб намоняти своїх учеників до списування, на приклад, любовних віршів... Вони доходили до клириків очинидно тільки до рогами, тільки про сї дороги не можна поки-що багато сказати. Здасть ся, було тоді так, як і тепер ще буває, що з рук до рук ходили зошити з піснями і їх переписували

собі. Набожні пісні були вже й тоді позбирані у ріжних Богогласниках і кантичках — звідтам певно й Велегорський роздобув свої побожні пісні*) — але від кого він переписав собі євнїтські пісні, сего ми не можемо дізнати ся!

З набожних пісень записаних Велегорським, подаю далі дві в цілости (в Додатку №. 1 і 2). Перша з них про страшний суд має на собі сліди полїцини (слова: юж, гди, рачи); початкові букви строф дають акрости: Анто н и н. Друга пісня, київська псалма, цікава тим, що вже Франко замітив у своїй студії при іншій пісні: відко почуте злизи з Україною; в Чернівцях 1806. р. православний клирик записував собі пісню про к в і в с ь к у ахтирську Богородицю... „Євангельська пісня“ показує нам, що вона взята також з якогось російського жерела; мова тут уже не церковно-славянська, тільки близька до літературної російської мови.

*) У мене є також збірник набожних пісень Василя Прозана з 1825 р. — він був тоді учеником першої класи гімназії в Чернівцях. Усіх пісень в тій 27. Про них, як і про набожні пісні Велегорського, можна буде сказати більше, коли порівняє ся їх з Богогласниками і кантичками, а се в Чернівцях зробити трудно, бо гаді роздобути сї збірники.

Дві євнїтські російські пісні: „Какъ веселья“ і „Ахъ подъ яблонью“ є воїнські. (Гл. Додаток, №. 3. і 4.). В одній з них просить Москалі с. м. Николая, щоб допоміг їм Турків порубати і за Дунай загнати. Сї слова можуть нас навести на здогад, що пісня походить з часів російсько-турецької війни в рр. 1768—1774. Російське військо або переходило або стояло тоді в Буковині. Кілька літ се тїгло ся. Се ж у ті часи в найближнім сусідстві Чернівців російський генерал Гартенберг завоїв Садагуру. Буковинські Русини мали тоді нераз нагоду прислухувати ся пісням російського війська; російські православні поли могли правити богослуження в бувовинських церквах і монастирях. З того часу мабуть походять і названі вище побожні пісні з виразною російською закраскою. Нема, гадаю, причини сагати при сїй нагоді аж до р. 1739, коли то російський генерал Мініх переходив зі своїм військом талож через Буковину у Молдову, хоч і з того часу могли остати ся деякі сліди у записках Буковинців.

Сї дві російські полїтські пісні динуть прикрим касаринним духом. Ну сліду в них сїєї поетичности і грації, які бачимо у інших руських піснях, записаних Велегорським. Але я подаю їх у цілости для ха-

*) оп. сіт. 93.

*) оп. сіт. уступ VIII.

що відповідний проєкт буде вторгнуті в проєкти парламенту в Австрії і на Угорщині. На порядку денний прийде справа двоїтної служби військовий і нове умовування. При тій нагоді треба підняти потребу реформи військового судівництва, а йменню, щоб розправити відбувалися, як се діє, в цілій цивілізованій Європі.

Злука нотаріату з адвокатурою. Міністер судівництва склав закон, який має радити над матеріальним становищем адвокатів і нотаріусів і порівняти, чи не дасться злучити нотаріат з адвокатурою. Минулого року на з'їзді делегатів у Відні ухвалено стремити до цієї злуки, головним в малих містечках, де нотаріуси підіймають ся оборони сторін і тим відполують матеріально становище адвокатів. Справою займе ся окрема комісія організаційна, вибрана в тій цілі.

Ровери на пошті. Від 1. с. м. введено на кравіській пошті важку та цілком новітню: ровери до розвозки експресових листів і телеграмів на дальші положені міста. На разі уживає ся двох машин до розвозки листів, а одної до розвозки телеграмів, та побавом прибуде ще до розвозки телеграмів 8 машин — отже разом буде їх 11.

Як в Америці тратять електрикою. Убийника Чолонга, котрого засудили на кару смерті через електрику, заарештовували вироку занесли до будинку, знаменого „домом смерті“ і там він мусить дожити до тій хвили, коли його предуть до електричної саги. Сеть то велика простора і краса сага, в котрій знаходять ся великий деревляний фотель з широкими поручами. Із заднього опирали висівають широкі і міцні реміні, котріми засудженого прив'язують до того крісла за руки і ноги. Кінці дрітві електричних суги уміщені в горішній і до лінійної частини крісла. Один з тих дрітвів, прикріплений до опирали, вистає засудженому понад голову, а другий іде з під споду, і дотикає засудженого в підлош. Тоді електричний вирабає сильна машина електрична. Над кріслом висить мала лампа електрична. Коли вже все готове і машина в руху, вводить до саги засудженого на кару смерті, саджають на згаданий кріселі, прив'язують міцно ремініми. На голову накладають ему рід металевий шлем з чорною маскою, котра закриває лише під час електрики, прив'язують го міцно і прикладають дрітві під току електричного, з гори до голови і від споду до ніг. Коли вже все готове почальник ко-

місії судової оглядає чи все в порядку і машина загодить сильний ток електричний. Скоро над засудженим заблеще електрична лампа, то знає, що ток електричний вже досяг спалний, щоб убити чоловіка. Тоді почальник комісії тисне на гуані, а ток електричний мов грім спадає на засудженого і убиває его переходячи по цілій тілі. То страшно хвиля. Засуджений випирує ся вкорочено з такою силою, що аж реміні, котрими він прив'язаний натають ся і мало не попускають. Так вуснають на засудженого три рази ток електричний і за кожний раз лікарі переводять ся, чи серце вже перестало бити. По смертостанові смерті трупа кладуть на мармуровий стіл і відбуває ся обдування.

Свою жінку „вільно бити“. Селянка з під Щирин Марія Струш замінала до ширецького суду свого мужа Олексю, а котрим не жве, о закладу кількох гульденів. Дня 2. с. м. відбулась розправа перед радником суду п. Герасимовичем. Судія нахвалювала сторони до згоди, але Олексю так розлютив ся на жінку, що почав її на очі суду кулакувати. Не помогли завагани судії, щоб усамоути Олексю. „То моя жінка, то вільно мені її бити!“ а на доказ свого права заїхав їй кулаком так сильно межі очі, що она повалилась на землю. Доперва судові возні птихонирвали Олексю а судія приказав задержати его в арешті.

Ворожка перед судом. В Новім Саянці суджено овогди цитанку Євфровину Червеновську з Криши за виключення від одної селянки 60 пор. Селянка, вдова по двох мужах, бажала ще дістати третого, та не легка була справа. Зголосилась отже до ворожки Червеновської, а та давала їй від часу до часу средства на розбудження любови, — давала по дві адріа. Коли ж вдова не могла прийти третого чоловіка, пізналась на обмані цитанки і допелла судови. Той засудив Червеновську на два місяці в'язниці.

Не годить ся у цивілізованих людий наювати перед дружиною, і се уявляється не лиш безоглядав, але також як деколи великою обидою. Інакше оно у Галації і Сомалі в мініційній Австрії. Там вживають уважати сердечним привітом і знавом певного пошанування.

рактистички збірника. Цікаво, як Велегорський записував собі російську пісню; він писав фокетично: хадь, п'хва, п'хва, подь захароной, салодкій і т. п. З того могли б ми здогадувати ся, що або сам Велегорський або хтось перед ним ще списав собі ці пісні з уст Москвалі. В кожній випадку той, що пісні списував, був Русин, бо письменний Москвалі не писав би для себе: п'хва, салодкій, захарона і т. п.

Найкрасшими піснями у збірнику Велегорського є п'ять єврейських пісень, вложених майже чистою руською мовою. Замітна мовна особливість в трох піснях: „Ах, я бідний, ах, нещасливий“, „Ах, мені тяжко, ах, мені нудно“ і „Ах, як серцю не нудити (гл. Додаток, ч. 5, 6 і 7); у них ми то більше то менше добачуємо вплив народних пісень (особливо в третій пісні), та про те можна не без підстави здогадувати ся, що се перші якихось письменних Русинів з 18-ого століття. Форма в двох перших піснях доволі штучна (н. пр. подвійні рими в однім рядку) і не значайна в народних піснях. Ст вірші в порівнянню зі значно пізнішими віршами Г. Прохана або Ферлевіча далеко красиві і мовою і змістом і цілим укладом.

Пісні „Не боїть ся козаченько ні грому ні тучі“ (з додатку, № 8)

без сумніву народна і до того українська, як видно по цілій мові і незвичайним на Буковині слонам: селезень (пачур). Остатня пісня „А у Львові на контрактах“ (з додатку № 9) дуже цікава тим, що се трохи чи не перша рекрутська пісня, записана в такій давній часі в Австрії. Вона очинидно вложена в Галацію, бо в Буковині, протягом 50 років по прилученню її до Австрії, не брали рекрутів*).

Пісня описує нам дуже живо рекрутчину в перших роках прилучення Галації до Австрії: рекрутів тоді ловили, а вони ховали ся, як могли, або утікали за кордон. І в пісні говорить ся, що якийсь парубок утік на чужину, за кордон. З цих часів у хроніці монастиря в Сатанові над Збручем**) під рр. 1778 і 1779 ми маємо дві цілі замітки, що можуть бути найкращим коментарем до нашої рекрутської пісні. Сказано там так:

Анно 1778. W tym Roku w kordonie od Austrjakow zagraniczonym w pierwszych dniach miesiąca Maja nastąpił niepraktykowany w Polsce dotychczas ludzi do wojska zdających pobor, gdzie z kazdey wsi po kilku pozabirano parobkow i po

НАУКА, ШТУКА, ЛІТЕРАТУРА.

В половині ового місяця пічне навіцарна друкарня „Рускої Ради“ розповсюдити буде новий иранос. Календар на рік 1902, котрого друка власне кінчить ся.

Календар сей є 166 книжкою, виданою „Рускої Бесіди“, і повнає ся вже 29 рік.

В Календаревій часті розширено зміст календаря шематичним списком апостолів і святих на пошду місяця.

Інформаційна часть містить оті статі: Павлуша родина цисарєна в Австро-Угорщині, почтові привіси, телеграми, примари і торги на Буи і в пограничних містах Галичини, обчислене процентів, таблиця стрільни звірив і ловлена риба, уваги для подорожуючих мешанцями, повади іди на Буи, жєлєзниця, скажі емішені, належитість від анисів гіпотетичних, міра і вага, Буи, місцевості з означенням почт, пошту і народности, часопиє рускі, Чернівецькі товариства рускі, позая привіси і що кожний горожанин знати повинен.

Літературна часть оброблена популярно, так що кожда стаття приступна і для селян, міщан і молодіжи. Наводимо по черзі оті уступі: Смітло і темнота Єв. Семана, Закон против піанства д-ра Стояного, Коли треба замислати шивий д-ра Стояного, Ішнові проценти Єв. Семана, Мужики Ів. Семана, Азамент о. Ст. Маланчука, Житенсь д-ра Филиповича, Нові поезії Ів. Веробівича, Перша поміч при нахлім засудуванню Єв. С., В одній трупі два мерці о. Ом. Маловича, Парастас І. Карбухича, Загадки, Привіси шкільних законів, важні для родичів Ом. П., Парастас Є. С., Житенсь Ів. Семана, Німець-грітель Вол. Є. Л., Як живуть Хині Гр. Токара, Мулярівни, Яблон Ів. Ваканського, Гуцули Федьковича, Житенсь Ваканського, Із практички господарської Єв. Семана, Житенсь госп. Князького і т. д.

Число і виконане ілюстрацій до тепер перебувало. Наводимо оті: Народи, Дім в Черн., Дім Пресвітера у Львові, Т. Шевченко, Чорногора, Книж. Острожський, Святотроїцький монастир в Харкові, о. В. Гречуленко, Львівський монастир в Чернівцях, Ів. Семан, Тушель в Яглім, Др. Филипович, Др. Пушій, Гуцульське весіле, П. Куліш, Могіла Куліша, Марія Замковська, Козацька чайка, Д. Мордовець, Лаура на Волині,

Петро Пилипський, Гетьман Подуботок, Тушель під Мануїлином, Ол. Конислий, Околина Скиту Мамієвського, Мадведовський монастир, Дід в Київській дистри, Хинські образи, Ів. Ваканський, Парубок з над Прута, госп. Князький і т. д. Календар „Рускої Бесіди“ друкований в 3000 примірниках на гарнім і трипшій папері в більшій формі: на переді оригінальна вінетка пров. Юст. Шувалова.

Своїм змістом, витатком і дешевиною стоїть Календар „Рускої Бесіди“ понад більшими виданнями ового роду і тому просимо его собі як шйєкоріще замовити в книжарній друкарні „Рускої Ради“, Чернівці уа. Петропавла ч. 2.

Посмертні + оповістки.

Іван Фераїєвич, адвокат кравий в Чернівцях, член „Народу Дому“, ушової ся 11. с. м. по довгій і тяжкій недугі на 42. р. життя. Похорон небіжчика відбуде ся 13. с. м. в Камениці. Вічна ему паміть!

Радник двору Йосиф Віслюквич, голова „Польської Читальні“ в Чернівцях і провідник червоноцких Польків, ушової ся 11. с. м. в Чернівцях по короткій недугі.

Телеграми „Буковини“.

Відень, 12. жовтня. Віцекороль Івхій узнали его брати і армія еміром і наслідником его батька.

КНИГИ

для нас райфайзенських

и також

відповідні друки

можна дістати лиш в друкарні тов. „Рускої Ради“ в Чернівцях.

Не забувайте на „Народний Дім“ у Чернівцях!

uczynionej rewizji względem zdrowia i zdolności każdego rolnicze miesca z granic tutejszych poprowadzono do Węgier etc.

Rok rane 1779. W tym roku w miesiącu Lutym powtorne w kordonie Austrjackim było wybieranie ludzi do Wojska zdających, których kazda wieś po kilku oddać musiała nietylko Parobkow, ale też ożenionych, a częścią i gospodarzów w niedostatku innych. Zkąd wielki płacz lament i ucisk niekiesny. Rodzice opłakiwali zabranych synów, żony mężów etc. Wielu padło gospodarzów, bojąc się podobnego siebie zabrania, roznieżyli żony, dzieci, gospodarstwo uciekali na te strony ka Zbrucz do kordonu Polskiego i poszło to przez w gure ku Podberegom, Ukrainie etc.

Коли порівнаємо ці дві записки з нашою рекрутською пісню, то пересвідчимось, як вона вірно описує перші літа рекрутчини в Австрії. Таких пісень записано і пояснено потім більше*), — наша пісня є між ними одною з найцікавіших і найдавніших.

Приглашувались оттак збірники пісень І. Велегорського, ми бачимо ті різномодні впливи, яким

міг підлягати письменний буковинський Русин з самого початку 19-го віку. В невеличкій зшиті Велегорського ми находимо мови церковно-славянську (з польськими примітками), російську, волоську і чисту руську з Галичини і України. Німецької мови тоді тільки починали вчити Русини, а польська ще не мала часу закорінити ся на Буковині, бо тільки 1805 р. нова устава ніхільна передала управу народних шкіл на Буковині в руки латинської (польської) коністорії**). Як із записаних пісень бачимо, не треба було тоді буковинським Русинам журити ся, чи можна писати або списувати собі де-що чистою народною мовою, — от писав же Велегорський — тимчасом треба було чекати ще з кількадесять літ, заким буковинський Русин вишлі на свій народний шлях із сеї вавилонської мішанини лаяків. Буковинсько-руська інтелігенція мусіла за час 19-го століття пережити різні впливи: німецькі, польські, волоські, російські, поки вкінці навернула ся в більший частині до народу. Завдатки до сеї довгої блуканини ми могли би добачувати вже і в зшиті Велегорського.

(Контра буду.)

*) Kien: Statistik von Oesterreich-Ungarn 1876. 83. 3.

**) Рукопис у бібліотеці Оскарівського у Львові, № 2106.

*) В наближених часах інтересні матеріали до історії рекрутчини подає Михайло Зубрицький в „Занеках тов. Ів. Шевченка“. Том XLII.

*) „Вук. Рус.“. 43.

В Товаристві взаємних обезпечень „Дністер“

прибуло в місяці вересня с. р. 9959 пажних поже на суму 9,470,575 кор. обезпеченої вартості з премією 86,978 кор. 80 сот. Разом під початку року до кінця вересня с. р. пажно 76,749 пажних поже на суму 77,039,785 кор. з премією 692,197 кор. 22 сот.; попереднього року в той сам час було 66,022 пажних поже на суму 67,411,741 кор. з премією 589,970 кор. 20 сот., то остя сего року о 10,727 поже і 102,227 кор. 2 сот. премії більше.

Шнід в місяці вересня с. р. прибуло 113 разом під початку року по кінця вересня було 712 шнід, з котрих 696 вже виплачено, 2 шніди знаходять ся в лінійній і виплату 13 відшкодовань (в сумі 6,956 кор. 95 сот.) на разі з причини правних віддержано.

Сума всіх шнід разом з капіталами лінійної виплати brutto 881,575 кор. 9 сот., а по потрученню часті реасуранованої лишається на власний рахунок 183,789 к. 32 с. Попереднього року за той сам час було 675 шнід на суму 352,291 кор. 56 сот. (на власний рахунок 172,423 кор. 78 сот.) отже сего року було о 37 шнід а 29,183 кор. 58 сот. відшкодовань більше.

При відновленню поже по кінця вересня с. р. зараховано членам титулом 8 проц. звороту 42,066 кор. 95 сот. Фонд резервний з кінцем вересня с. р. лишається 358,729 кор. 8 сот.

Рахунок Товариства взаємного кредиту „Дністер“ у Львові, стоваришени зареєстрованого з обмеж. порукою за місяць вересень 1901.

I. Стан довизний:	Кор. сот.	II. Стан чинний:	Кор. сот.
1. Удїли членські	79833-98	1. Позички удїлені:	
2. Фонд резервний	8395-72	а) стан на початку	
3. Спеціальна резерва	1110-13	місяця вересня	836095-84 с.
4. Вкладен		б) удїлені в вересні	21700-—
а) Стан на початку		разом	857795-84 с.
вересня 1901	885007-03 с.	в) сплачено в вересні	14691-47
б) сплачено в вересні		Стан з кінцем	843104-37 с.
79 сторін	18861-79		
разом	903862-82 с.		
в) винато в вересні			
60 сторін	17159-15	2. Готівка в касі з днем 30.	
показує з кінцем	886703-67 с.	вересня 1901	673-54
		3. Цінні папери фонду резер.	8587-—
		4. Цінні папери інші	89117-—
		5. Вкладні почтові (оборот	
		чековий)	3713-68
5. Сальдо проц. (побраних)	34062-87	6. В інших товариствах і	
6. Непіднята дивіденда за рік		банках	59009-29
1897, 1898, 1899 і 1900	3837-47	7. Рахунок біжучий з тов. ва.	
7. Кошта спору	435-48	об. Дністер	—
8. З рахунку ріжних сторін	480-56	8. Сальдо коштів адмінст.	9185-—
9. Резерва на оплечене подат-			
ку за рік 1900	600-—		
Сума	1015489-88	Сума	1015489-88

Членів прибуло 19 убуло 6 остя з кінцем вересня 1901 всіх членів 1981 з 2000 декларованими удїлами в сумі 103,000 кор.

Стопа процентова під вкладок 4 проц. від позичок удїлованих а провпаєно на кошта адміністрації 6½ проц.

Гарне, добре і дешево!

Магазин одіжи для дам і панів

перед тим

МАРКУСА ФУРЕРА

в Чернівцях,

ул. Ратушева, ч. 15, під „Золотою грушкою“.

В кождім сезоні

найновіші плащі жіночі, для дівчат і дїтий
жакети, мантильки, ротунди, порохівники
з шовк і могоару
з перших віденьських і берлінських робітень.

Одяги для панів, хлопців і дїтий

загортки, шляфроки, футра міські і до подорожи,
меншювни, гавельоки і всі річи входячі в той фак.

Порученя апоза міста виконує ся сейчас.

Гарне, добре і дешево!

В Науковім Товаристві імені Шевченка у Львові і
в „Рускій Бесіді“ в Чернівцях
приймає ся передплата на нове, наукове виданє

ПИСАНЬ О. ФЕДЬКОВИЧА

в чотирох томах,

під редакцією

проф. О. Колесси і д-ра Ів. Франка.

I-ий том (поезії) має вийти в серпні або вересні, II-ий (по-
вісті) в грудні або січні, III-ий і IV-ий (драми, матеріали
біографічні і студії про Федьковича) вийдуть пізніше; ціна
за комплект, на гарнім папері буде 6 до 8 згр., на оправу
осібно по 60 кр.

Хто зложить до жовтня н. ст. 5 згр. (а хто хоче з оправою
— 6 згр.), дістане 25% опусту з ціни виданя (не врахо-
вуючи в то оправу), а решту заплатити при III і IV томі.

Поодинокі томи будуть продавати ся дорожше.

Товариство взаємних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, Ринок ч. 10. (дім „Просвіти“)

перше і єдине руско Товариство ассуранційне, обезпечая будинки,
і всі предмети движимі против шнід огневих.

„Дністер“ припоручили Присвяти, Ординаріати Вел. Духовенства і
вірним всіх трех Єпархій.

Фонди гваранційні „Дністра“ з днем 31-го грудня 1900

Фонд резервний	311,540 кор. 11 сот.	} разом 520,406 к. 65 с.
Резерва премій	171,942	
Спеціальна	6,000	
Фонд емеритальний	30,924	

Тарпен „Дністра“ дуже умірновані. Надвишка річна розділя ся між
членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту
з премій.

„Дністер“ виплатив до 31. грудня 1900 відшкодовань 2,120,834 кор.
Шніди ліквідують ся беззвладочно в присутності Делегата і 2 членів.

Позички „Дністра“ приймають при позичках гіпотечних: Висн крає-
вий і Каси ощадності у Львові, Коломиї, Самборі, Деляні, Снятині,
Городищі, Терембові, Заліщицях, Городку, Ярославі і Богородчанях.

На житє треба обезпечити ся тісно через „Дністер“ в Товаристві
взаєм. обезпечень в Кракові; а також обезпечень через „Дністер“ іде
частя провінції на рускі публичні добродійні цілі; полієм і коти пи-
дає Краківське Товариство рускі.

„Дністер“ пошукує спосібних агєнтів, особливо селян господарів в
окрєстностях, де єще нема близько агєнтів „Дністра“. — Агєнти за-
робили вже 274,964 кор. провінції. — Зголошеня о агєнстві треба
вносити до Дирекції у Львові.

Найліпші

МАШИНИ ДО ШИТЯ

є так звані обручкові (Kingschiffchen).

Сї машини йдуть дуже легко і надвичайно скоро (2000 штихів на мінуту).
Сї машини мають прилад до гафтованя і прилад до острєня
голок та ножів. Окрім сїх маю ще найновішні машини для
шевиць, крапців, римарів і такі, що шиють для потреби в
перед і взад.

За кожду машину гарантую 5 літ.

Продаю за готові гроші і на винят дощавше як асуді, хто невірнє
или нересонає ся.

В. Данилевич

машиніст

в бровари Штайнера ул. Двірцева ч. 21 в Чернівцях.

Друкарня „Русної Ради“ в Чернівцях
отворена в неділю і свята від 9 до 11 години рано.